

Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813.

AANWIJZING

der in dit en in de volgende deelen aangenomene verkortingen:

S.	BETEEKENT:	<i>Staatsblad.</i>
Sc.	„	<i>Staatscourant.</i>
B.	„	<i>Bijvoegsel op het Staatsblad.</i>
C. V.	„	<i>Chronologische Verzameling.</i>
W. v. 't R.	„	<i>Weekblad van het Recht.</i>

LUTTENBERG'S

Chronologische Verzameling

DER

WETTEN, BESLUITEN

EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

Openbaar Bestuur in de Nederlanden,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1813,

VOORTGEZET DOOR

P. H. JORDENS,

Commissie ter Provinciale griffie van Overijssel.

1891.

ZWOLLE,

W. E. J. TJEENK WILLINK.

VERZAMELING

DER

WETTEN, BESLUITEN EN ARRESTEN,

BETREKKELIJK HET

OPENBAAR BESTUUR

IN DE

NEDERLANDEN,

SEDERT DE HERSTELDE ORDE VAN ZAKEN IN 1818.

8 Januari 1891. WET, tot vaststelling van het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1885. S. 1.

Het slot der rekening van de koloniale uitgaven en ontvangsten voor *Suriname* over het dienstjaar 1885 wordt vastgesteld als volgt:

De uitgaaf bedraagt f 1,537,199.41².

De ontvangst bedraagt f 1,260,263.78.

Het nadeelig slot der rekening bedraagt alzoo f 276,935.63², welk bedrag dientengevolge tot aanvulling der koloniale middelen over het dienstjaar 1885 is noodig geweest.

3 Januari 1891. WET, tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1891. S. 2.

Bij art. 1 wordt de begrooting vastgesteld op f 245,633.50.

Bij artt. 2, 3, 4 en 5 worden de gewone middelen tot dekking aangewezen.

3 Januari 1891. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Carl Preussner. S. 3.

Franz Xaver Gutmann. S. 4.

Wilhelm Schröder. S. 5.

Salomon Salm. S. 6.

Karl Gustav Reichard. S. 7.

3 Januari 1891. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van een perceel grond onder *Honteniss*, tot het Kroondomein behoorende, aan de Roomsche-Katholieke parochie van den *H. Martinus* aldaar. S. 8.

3 Januari 1891. WET, houdende goedkeuring der overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van bestaande en toekomstige aanwassen en andere verlandingen aan den linkeroever van den *Eijne*, onder *Huisen*, aan *F. CH. COLENBRANDER*. S. 9.

3 Januari 1891. WET, tot vaststelling der begrooting van het Fonds, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1891. S. 10.

Bij art. 1 wordt de begrooting der uitgaven vastgesteld op f 298,500, te weten:

Onderart. 1 op f 10,000. — Onderart. 2 op f 108,500. — Onderart. 3 op f 10,000. — Onderart. 4 op f 20,000. — Onderart. 5 op f 150,000.

Bij art. 2 worden tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, aangewezen:

1°. de gelden van het *Fonds*, voortspruitende uit de koopprijzen van domeinen, op den 31 December 1890 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1891 te doene ontvangsten voor genoemd *Fonds*.

3 Januari 1891. Wet, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren over het jaar 1891. S. 11.

Bij Art. 1 dezer wet worden de uitgaven vastgesteld als volgt:

Art. 1. Traktement van den directeur en van de ambtenaren, toelage van den concierge, benevens schrijfdooden en belooningen aan tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen	f 16,500
Art. 2. Bureau- en lokaalbehoef- ten, benevens drukwerk	3,000
Art. 3. Reis- en verblijfkosten van commissarissen	2,000
Art. 4. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van de leden van den Pensioenraad	4,600
Art. 5. Pensioenen	657,000
Art. 6. Aankoop van inschrij- vingen op een der Grootboeken van Nationale Schuld	500,500
Art. 7. Belooningen wegens voor- bereidende werkzaamheden in het jaar 1890 verricht, kosten als be- doeld onder de artikelen 2, 3 en 4 in evengenoemd jaar betaald; aankoop en inrichting van een ge- bouw voor de bureaux, en alle daar- mede en met de oprichting van het fonds in verband staande uitgaven	70,000
Art. 8. Onderhoud van het ge- bouw waarin de bureaux zijn gevestigd.	600
Art. 9. Onvoorziene uitgaven	1,000
	f 1,255,200

Bij artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking aangewezen.

5 Januari 1891. WETTEN, houdende natura-
lisatie van:

- Carl Determeier. S. 12.
Friedrich Gerhard Anton Georg.
S. 13.
Wilhelm Röben. S. 14.
Wilhelm Heinrich Metzmacher.
S. 15.
Johannes Julius Krng. S. 16.
Heinrich Hubert Brenning. S. 17.
Otto Ferdinand Reimann. S. 18.
Joseph Marie Iwan Georges Wehr.
S. 19.
Leonard Heinrich Krüsmann. S. 20.

Oscar Arend Burnaby Lautier.
S. 21.

Carl Friedrich August Wagener.
S. 22.

4 Januari 1891. BESLUIT, bepallende de plaat-
sing in het Staatsblad van de tusschen Ne-
derland, België en Luxemburg gesloten tele-
graafovereenkomst. S. 23.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
Wij EMMA, ENZ.

Gezien de telegraafovereenkomst tusschen Neder-
land, België en Luxemburg, respectievelijk onder-
teekend te 's Gravenhage den 17den, te Brussel
den 20sten en te Luxemburg den 19den Decem-
ber 1890, van welke overeenkomst de inhoud en
de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

TELEGRAAFOVEREENKOMST tusschen
Nederland, het Groothertogdom Luxem-
burg en België.

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin
der Nederlanden, de Regeering van Zijne Konink-
lijke Hoogheid den Groot-Hertog van Luxemburg
en de Regeering van Zijne Majesteit den Koning
der Belgen,

de nitwisseling van telegraphische berichten
tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom Luxem-
burg wenschende te bevorderen en gebruik ma-
kende van de bevoegdheid, welke haar is toege-
kend bij artikel 17 der Internationale Telegraaf-
overeenkomst, den 22sten Juli 1875 te St. Peters-
burg onderteeekend, zijn omtrent de onderstaande
bepalingen overeengekomen.

Art. 1. De seinkosten der gewone telegrammen
tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom Luxem-
burg, langs den weg over België, worden bepaald
op dertien centimen (fr. 0.13) per woord, zonder
dat de prijs van het telegram lager kan zijn dan
tachtig centimes (fr. 0.80).

2. Van het bedrag der door Nederland en het
Groot-Hertogdom Luxemburg geïnde bedragen, zal
per woord worden toegekend, voor de gewone
telegrammen:

aan Nederland 5 centimes;
aan het Groot-Hertogdom Luxem-
burg 5 " "
aan België 3 " "

Het minimum van fr. 0.80 zal tusschen de
belanghebbende Staten worden verdeeld in de reden
van de hierboven bepaalde aandeelen.

Bij gevolg zal het gezamenlijk bedrag der ontvangsten, voortvloeiende uit het Nederlandsch-Luxemburgsche verkeer, tusehen de drie besturen worden verdeeld in verhouding van $\frac{5}{11}$ voor Nederland, van $\frac{2}{11}$ voor het Groot-Hertogdom Luxemburg en van $\frac{2}{11}$ voor België.

3. De besturen der overeenkomende Staten zijn vrij voor de afrekeningen, hetzij in onderling overleg vastgestelde gemiddelden, hetzij elke andere regeling vast te stellen.

4. Elk der betrokken besturen behoudt de bevoegdheid om volgens de eischen der munt van het land van oorsprong het totale bedrag der voor elk telegram verschuldigde seinkosten af te ronden.

5. De bepalingen der telegraafovereenkomst van St. Petersburg en van het internationaal telegraafreglement zijn toepasselijk op het verkeer tusschen Nederland en het Groot-Hertogdom Luxemburg ten aanzien van alle onderwerpen die niet bij de voorafgaande artikelen geregeld zijn.

6. De tegenwoordige overeenkomst zal in werking treden op 1 Januari 1891 en van kracht blijven tot de herziening van het internationale dienstreglement van Parijs.

Ter oorkonde waarvan de ondergeteekenden, tot dat einde behoorlijk gemachtigd, deze overeenkomst hebben opgemaakt en van het zegel hunner wapens voorzien.

Gedaan in drievond te 's Gravenhage den 17den December 1890, te Brussel den 20 December 1890 en te Luxemburg den 19den December 1890.

(get.)	HARTSEN.
"	EYSCHEN.
"	PR. DE CHIMAY.

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, dl. 5 Januari 1891, n°. 12532, A. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekeudmaking der bovenstaande overeenkomst, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden der Departementen van Algemeen bestuur, worden belast, ieder voor zoveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, den 8sten Januari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) HARTSEN.

(Uitgeg. 19 Jan. 1891.)

10 Januari 1891. BESLUIT, waarbij aan F. KORTLANG te Ermelo vergunning wordt verleend het landgoed 's Heeren Loo aldaar in te richten tot een gesticht voor idioten. S. 24.
IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 7 Januari 1891, n°. 11, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van F. KORTLANG te Ermelo, om op het landgoed 's Heeren Loo aldaar, idioten ter verpleging op te nemen;

Gelet op artt. 7 en 8 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij art. 10, sub 46°. van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. Aan F. KORTLANG te Ermelo wordt vergunning verleend, het landgoed 's Heeren Loo te Ermelo, overeenkomstig de door hem overgelegde teekening en beschrijving in te richten tot een gesticht voor idioten.

2. In het gesticht mogen alleen mannen, ten getale van ten hoogste twintig, verpleegd worden.

3. In elk voor meer dan één verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijk zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versehe lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 10den Januari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVOENIN LOHMAN.

(Uitgeg. 15 Jan. 1891.)

10 Januari 1891. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten van de provinciën, betreffende verantwoording van pensioensbijdragen van het personeel aan verplichte burgerscholen en gymnasia.

Ten vervolge op mijn schrijven van 11 December 1890, n°. 4687¹, afd. O, n°. 3110, heb ik de eer U mede te deelen, dat de invordering en verantwoording door de gemeentebesturen der op de wedde of belooning der directeuren of leeraars aan verplichte burgerscholen en gymnasia, ingevolge art. 17 der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79), in te honden, korting ten behoeve van het bij die wet ingestelde weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren, kan geschieden naar de regelen, ten aanzien van de bijdragen voor eigen pensioen dier ambtenaren aangegeven bij circulaire van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 27 Juli 1864, n°. 188, 5° afd. Aangezien de in die circulaire bedoelde lijsten A en B voor de verantwoording dezer korting eenigszins gewijzigd behooren te worden, zijn de modellen daarvan hiernevens gevoegd.

De storting en verantwoording der kortingen voor het weduwen- en weezenfonds moet niet alleen steeds plaats hebben geheel afgescheiden van de verantwoording der bijdragen voor het eigen pensioen der bedoelde ambtenaren, doch in gemeenten, waar zoowel eene verplichte burgerschool als een verplicht gymnasium is, moet de storting en verantwoording der korting voor elke dier inrichtingen afzonderlijk geschieden.

Ik heb de eer U te verzoeken het bovenstaande, voor zooveel noodig, ter kennis te brengen van de gemeentebesturen wien het aangaat en, voor zooveel Uw college betreft, het noodige in deze te verrichten.

Nog verzoek ik U de aandacht der bedoelde gemeentebesturen te vestigen op de volgende bepalingen der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 79), met nitnoodiging aan die besturen om daarop ook de belanghebbende ambtenaren te wijzen.

Art. 4 dier wet zegt o a., dat indien een burgerlijk ambtenaar in het huwelijk treedt nadat hij

zijn 60^e levensjaar ingetreden is, dat wil zeggen den ouderdom van 59 jaren heeft bereikt, zijne weduwe en zijne bij haar verwekte kinderen geen aanspraak hebben op pensioen.

In verband daarmede is bij art 17 dier wet bepaald, dat, indien een ambtenaar die ongehuwd (*ook weduwnaar*) is en geene kinderen (wettige of gewettigde) *beneden den leeftijd van 18 jaren* heeft, den ouderdom van 59 jaren heeft bereikt, die ambtenaar, te beginnen met den daarop volgende dag, ophoudt bij te dragen aan het weduwen- en weezenfonds voor burgerlijke ambtenaren.

Ambtenaren, die op 31 December l.l. ten minste 59 jaar oud waren en ongehuwd zonder kinderen, alles zooals hierboven nader is omschreven, hebben derhalve in geen geval iets bij te dragen. Zij, die eerst na 31 December l.l. in dien toestand gekomen zijn of komen, zijn tot zóólang aan korting op hun tractement onderworpen, gerekend van 1 Januari l.l. af. De ambtenaren zijn verplicht van een en ander steeds binnen drie maanden — te rekenen van den dag waarop de korting ophoudt — kennis te geven aan den directeur van het weduwen- en weezenfonds.

Voorts bepaalt art. 26 der meerbedoelde wet, dat *de bij het in werking treden dezer wet ongekunde ambtenaren* geene korting te betalen hebben, indien zij binnen drie maanden na het in werking treden der wet — d. i. dus vóór 1 April e. k. — aan den directeur van het weduwen- en weezenfonds schriftelijk verklaard hebben, dat zij in dat fonds niet wenschen deelgerechtigd te worden. Tengevolge van deze verklaring gaat voor de door hen na te laten betrekkingen alle aanspraak op weduwen- en weezenpensioen onherroepelijk verloren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

12 Januari 1891. BESLUIT, waarbij, met handhaving van de uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* van 9 September 1890, betreffende de inschrijving voor de nationale militie van A. W. DE PAULY, het daartegen door den Commissaris des Konings in die provincie ingesteld beroep ongegrond wordt verklaard. S. 25.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep door den Commissaris des Konings in *Zuidholland* ingesteld tegen de uitspraak van Gedeputeerde Staten dier provincie, van 9 September 1890, B n°. 658 (Iide afdeling) G. S. n°. 2, betreffende de inschrijving voor de militie van A. W. DE PAULY;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 28 October 1890, n°. 80);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 8 Januari 1891, n°. 31 M., afdeling Militie en Schutterijen;

Overwegende:

dat A. W. DE PAULY, geboren te *Batavia* den 28sten Augustus 1864, in Juli 1882 in *Nederland* is gekomen; dat zijn vader mr. D. L. F. DE PAULY destijds, en ook nog in het begin van 1883, was president van de beide Hooge Gerechtshoven in *Nederlandsch-Indië*; dat deze laatste op 2 Juni 1883 in *Nederland* is gekomen, alwaar hij aanvankelijk te 's *Gravenhage*, vervolgens van 3 Augustus 1883 tot 7 September 1886 te *Haarlem*, en sedert weder te 's *Gravenhage* gevestigd geweest is; dat A. W. DE PAULY, die op 1 Januari 1883 zijn negentiende jaar was ingetreden, noch in Januari 1883, noch later ter inschrijving voor de militie is aangegeven; dat dit niet geschied is in Januari 1883, omdat de vader destijds als ambtenaar in *Nederlandsch-Indië* woonde en de wet van 1 Mei 1883 (*Staatsblad* n°. 44) bepaalt, dat voor de militie niet wordt ingeschreven de zoon van den Nederlander die ter zake van 's lands dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen of koloniën woont; en dat ook later geene aangifte gedaan is, omdat, naar het oordeel van mr. D. L. F. DE PAULY, geene verplichting daartoe uit art. 20 der militiewet is voortgevloeid, daar hij, — die vroeger, volgens art. 105 in verband met art. 106 van het Reglement op het beleid der Regeering in *Nederlandsch-Indië* (wet van 12 September 1854, *Staatsblad* n°. 129) ingezet was van

Nederlandsch-Indië en op wien de bepaling der voorlaatste alinea van art. 3 der wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44) dat Nederlanders, die ter zake van 's lands dienst in een vreemd land wonen, voortdurend als ingezetenen worden beschouwd, niet toepasselijk was, omdat hij niet in een vreemd land, maar in het Rijk, doch buiten *Europa* woonde, — bij zijne vestiging in *Nederland* niet was ingezet van *Nederland*, maar dit volgens genoemd artikel 3 eerst geworden is na gedurende achttien maanden zijne woonplaats binnen het Rijk in *Europa* te hebben gehad, des op 2 December 1884, op wijk tijdstip zijn genoemde zoon reeds zijn twintigste jaar had volbracht, zoodat art. 20 der militiewet niet op dezen toepasselijk was;

dat in Juli en Augustus 1890, naar aanleiding van eene aanvraag om een bewijs van ongehondenheid tot plichten ten aanzien van de nationale militie, ten bevoege van A. W. DE PAULY gedaan, een onderzoek is ingesteld, ten gevolge waarvan burgemeester en wethouders van 's *Gravenhage* geoordeeld hebben, dat mr. D. L. F. DE PAULY, die in *Nederlandsch-Indië* de hierboven vermelde betrekkingen bekleedde, geacht moest worden steeds te zijn gebleven ingezet binnen het Rijk in *Europa* en dat als gevolg daarvan, na zijne inschrijving in het bevolkingsregister te 's *Gravenhage* in 1883, op hem de verplichting rustte om zijn zoon A. W. DE PAULY, die destijds in de genoemde gemeente geen verblijf hield, overeenkomstig art. 20 der militiewet voor de militie te doen inschrijven;

dat tengevolge hiervan A. W. DE PAULY volgens art. 161 der zoeven genoemde wet voor Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* is gebracht en deze bij besluit van 9 September 1890 omtrent het geval uitspraak hebben gedaan;

dat bij dit besluit in de eerste plaats wordt overwogen, dat op 1 Januari van het jaar 1883, toen A. W. DE PAULY zijn negentiende jaar was ingetreden, diens vader, Nederlander van geboorte, ter zake van 's lands dienst te *Batavia* woonde, zoodat op dat tijdstip art. 17, n°. 3 der militiewet op genoemden jongeling toepasselijk was, en hij mitsdien niet voor de nationale militie behoorde te worden ingeschreven;

dat verder wordt overwogen, dat de woorden „in een vreemd land”, in de voorlaatste zinsnede van art. 3 der wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44) voorkomende, moeten worden opgevat in den zin, dat daarmede bedoeld wordt elk land,

dat niet behoort tot hetgeen als „binnen het Rijk in *Europa*” in de eerste zinnede van dat wetsartikel wordt aangeduid, onverschillig of het een vreemd grondgebied, dan wel de koloniën of bezittingen van het Rijk in andere werldeelen geldt; eene opvatting welke bevestigd wordt door de wet van 1 Mei 1863 (*Staatsblad* n°. 44), die geen reden van bestaan zou hebben, wanneer de ter zake van 's lands dienst in 's Rijks overzeesche bezittingen of koloniën wonende Nederlander niet voortdurend als ingezetene van het Rijk ware te beschouwen, daar deze dan naar art. 15, n°. 1 der militiewet eo ipso geen ingezetene kon zijn, wegens de woonplaats buiten het Rijk in *Europa*; dat alzoo de vader van den jongeling, tijdens hij ter zake van 's lauds dienst in *Nederlandsch-Indië* woonde, geacht moet worden steeds ingezetene van het Rijk te zijn gebleven, zoodat art. 20 der militiewet op den jongeling niet toepasselijk is te achten, aangezien hij, ingevolge art. 15, n°. 1 dier wet, steeds ingezetene is geweest en dat niet na het intreden van zijn negentiende jaar, doch vóór het volbrengen van zijn twintigste geworden is;

dat de uitspraak door Gedeputeerde Staten op grond van deze overwegingen gedaan, hierin bestaat, dat zij hebben besloten te verklaren, dat op het tijdstip, bepaald voor de inschrijving voor de nationale militie, geene verplichting daartoe op A. W. DE PAULY rustte en eene zoodanige verplichting voor hem later evenmin ontstaan is;

dat de Commissaris des Konings in *Zuidholland* tegen deze uitspraak krachtens de bevoegdheid, toegekend bij art. 164, alinea 3, juncto art. 103, n°. 4 der militiewet, bij den Koning in beroep is gekomen, aanvoerende, dat de uitspraak van Gedeputeerde Staten is in strijd met de wet, vermits A. W. DE PAULY oorspronkelijk in 's *Gravenhage* geen verblijf hebbende, na het intreden van zijn negentiende jaar doch vóór het volbrengen van zijn twintigste, ingezetene van 's *Gravenhage* is geworden in den zin der militiewet, zoodat art. 20 der militiewet op hem van toepassing was;

Overwegende:

dat volgens art. 15 der wet betrekkelijk de nationale militie jaarlijks voor de militie worden ingeschreven alle mannelijke ingezetenen die op den leten Januari van het jaar hun negentiende jaar waren ingetreden en dat, volgens hetzelfde artikel, voor ingezetene wordt gehouden hij, wiens vader of, is deze overleden, wiens moeder of,

zijn beiden overleden, wiens voogd ingezetene is, volgens de wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44), terwijl volgens art. 3 van laatstgenoemde wet, een Nederlander ingezetene is wanneer hij gedurende de laatste achttien maanden zijne woonplaats binnen het Rijk in *Europa* heeft gehad; dat voorts volgens art. 20 der militiewet, hij die eerst na het intreden van zijn negentiende jaar, doch vóór het volbrengen van zijn twintigste, ingezetene wordt, zich, zoodra dit plaats heeft, alsnog ter inschrijving moet aangeven;

dat mr. D. L. F. DE PAULY op 1 Januari 1883, toen zijn zoon A. W. DE PAULY zijn negentiende jaar was ingetreden, woonde in *Nederlandsch-Indië* en eerst in *Nederland* is gekomen op 2 Juli 1883, zoodat hij eerst op 2 December 1884 gedurende achttien maanden zijne woonplaats binnen het Rijk in *Europa* had gehad; dat hij dus, volgens de zoeven vermelde wetsbepalingen geen ingezetene was bij den aanvang van het jaar 1883 en het ook nog niet was toen zijn genoemde zoon op 29 Augustus 1884 zijn twintigste jaar volbracht, zoodat uit die wetsbepalingen geene verplichting tot inschrijving van dien zoon voor de militie is voortgevloeid;

dat de vraag, in welken zin de woorden „een vreemd land” in het voorlaatste lid van art. 3 der wet van 28 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 44) zijn op te vatten, ten deze ten onrechte een punt van onderzoek en beslissing bij Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* heeft nitgemaakt, omdat die wetsbepaling, hoe men de bedoelde woorden uitlegge, in het hier behandelde geval toepassing mist, aangezien daarbij gesproken wordt van „voortdurend als ingezetene worden beschouwd” en mr. D. L. F. DE PAULY geen ingezetene des Rijks is geweest vóór zijn vertrek uit het Rijk in *Europa* en zijne indiensttreding als burgerlijk ambtenaar in *Nederlandsch Oost-Indië*;

dat hij toch is geboren in *Nederlandsch-Indië* in 1824 en tot zijn meerderjarig worden in 1847 woonplaats gehad heeft te *Batavia*, omdat zijne ouders daar woonden, waarvan de langstlevende er in 1850 is overleden; dat hij ook na zijn meerderjarig worden niet van woonplaats is veranderd; dat hij wel destijds zich sedert verscheidene jaren in het belang zijner studiën in *Nederland* bevond, waar hij, na in 1847 tot doctor in de beide rechten gepromoveerd te zijn, zijne studiën te *Delft* heeft voortgezet ten einde het radicaal van *Nederlandsch-Indisch* ambtenaar eerste klasse te verkrijgen, doch dat met zijn werkelijk

wonen in eene andere plaats dan *Batavia* niet gepaard ging het voornemen om in die andere plaats zijn hoofdverblijf te vestigen, zooals volgens art. 75 van het Burgerlijk Wetboek voor verandering van woonplaats vereischt wordt; dat hij dan ook de bij art. 76 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde verklaring van zoodanig voornemen niet heeft afgelegd, terwijl juist het tegenovergestelde voornemen, namelijk om te *Delft* slechts tijdelijk te verblijven en zoo spoedig mogelijk naar *Indië* terug te keeren, was op te maken uit de omstandigheid, dat hij te *Delft* studeerde om het radicaal van Nederlandsch-Indisch ambtenaar eerste klasse te erlangen, als hoedanig hij dan ook in October 1849 naar *Indië* vertrokken is, waar hij tot in 1833 is gebleven;

dat dus mr. D. L. F. DE PAULY, die, voordat hij ambtenaar in *Nederlandsch-Indië* werd, in *Nederland* slechts tijdelijk verblijf maar geene woonplaats had gehad, gedurende den tijd toen hij in *Indië* als ambtenaar woonde, niet voortdurend als ingezetene van *Nederland* beschouwd kon worden, daar hij dit nooit geweest is;

dat uit de bovenstaande overwegingen volgt, dat — zooals Gedeputeerde Staten bij kunne uitspraak, ofschoon op andere gronden, hebben verklaard — op het tijdstip bepaald voor de inschrijving voor de nationale militia geene verplichting daartoe op A. W. DE PAULY rustte en eene zoodanige verplichting voor hem later evenmin ontstaan is;

Gezien de wetten van 19 Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72) en van 28 Juli 1860 (*Staatsblad* n°. 44);

Hebben goedgevonden en verstaan, met handhaving van de bestreden uitspraak van Gedeputeerde Staten van *Zuidholland* van 9 September 1890, het daartegen door den Commissaris des Konings in die provincie ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en, tegelijk met de in def hoofde dezes vermelde voordracht van genoemden Minister, in de *Nederlandsche Staatscourant* opgenomen zal worden. (1)

's Gravenhage, den 12den Januari 1891.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVOENIN LOEMAN.

(Uitg. 21 Jan. 1891.)

(1) Dit besluit is genomen met afwijking van het advies van den Raad van State.

13 Januari 1891. BESLUIT van den Minister van Oorlog, betreffende het geneeskundig onderzoek van militie- en schutterplichtigen.

De Minister van Oorlog,

Het wenschelijk achtende, dat bij het geneeskundig onderzoek van militie- en van schutterplichtigen, door officieren van gezondheid bij de landmacht te bewerkstelligen, zelfs de schijn van partijdigheid worde vermeden;

Heeft goedgevonden, te bepalen, dat vorenbedoelde officieren van gezondheid in de zittingen van den militieraad, van de commissie in art. 15 der schutterijwet vermeld, of van Gedeputeerde Staten, zich hebben te onthouden van een geneeskundig onderzoek van personen die hun in bloed- of aanverwantschap, den derden graad ingesloten, bestaan.

(get.) J. W. BERGANSIUS.

14 Januari 1891. BESLUIT, betreffende toepassing van art. 26 der gemeentewet op een raadslid, tevens geneesheer belast met de armenpraktijk en met de levering van geneesmiddelen.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, door Dr. W. G. BRUINSMA te Steenberg ingesteld tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, waarbij hij van het lidmaatschap van den raad der gemeente vervallen is verklaard;

Den Raad van State, afd. voor de geschillen van bestuur, gehoord, advies van 17 December 1890, n°. 83;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 11 Januari 1891, n°. 5660, afd. Binnenlandsch Bestuur;

Overwegende, dat de gemeenteraad van Steenberg den 9 Augustus 1890, Dr. G. W. BRUINSMA, op grond van art. 26, 1° lid der gemeentewet, met ingang van dien dag, als raadslid heeft geschorst, aangezien hij, als belast met de armenpraktijk en levering van geneesmiddelen, onmiddellijk leveranties aan de gemeente deed, weshalve hij, als gemeenteraadslid, art. 24 der gemeentewet had overtreden;

dat Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant, aan wier oordeel, ingevolge het tweede lid van art. 26, het geval onderworpen was, na onderzoek der zaak en verhoor van den geschorste, bij besluit van 11 September 1890, Dr. G. W. BRUINSMA vervallen hebben verklaard van het lidmaatschap van den raad der gemeente Steenberg, op grond

dat hij tegen eene bezoldiging van f 400 over het tijdvak van 1 Juli tot 31 December 1890, had op zich genomen de waarneming der geneeskundige armenpraktijk, waaronder mede begrepen was de levering van de noodige geneesmiddelen, zoodat ook de levering van geneesmiddelen ten behoeve der gemeente over genoemd tijdvak door hem was aangenomen;

dat Dr. G. W. BRUNSMA van dit besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant in beroep is gekomen en de vernietiging daarvan heeft verzocht;

dat hij in hoofdzaak heeft aangevoerd, dat bij het laatste lid van art. 23 der gemeentewet, in afwijking van litt. f van dat artikel, de gelegenheid is opengesteld voor den geneeskundige, belast met de armenpraktijk, ofschoon ambtenaar vanwege het gemeentebestuur aangesteld, om lid te zijn van den gemeenteraad, eene uitzondering, die voor het grootste getal gemeenten, namelijk voor die, waar geene apotheek aanwezig is, niet zou gelden, indien het verstrekken van geneesmiddelen aan de geneeskundig te behandelen armen, door den geneesheer, tegen een vast salaris met de armenpraktijk belast, nitmaakte het deelnemen aan leveringen ten behoeve der gemeente;

dat tot de nitoeffening der geneeskunst volgens hare geschiedenis en naar haren aard behoort de levering van geneesmiddelen, welke eerst in den lateren tijd en voor de grootere gemeenten van de nitoeffening der geneeskunst is afgescheiden;

dat in *casu* van leveringen geen sprake kan zijn, aangezien hij geen opgaven doet van de verstrekte medicijnen, waarover ook geen toezicht gehouden wordt, dewijl hij eene bepaalde som als belooning ontvangt, onverschillig of hij veel of weinig, kostbare of minder kostbare geneesmiddelen aan de lijdens verstrekt;

dat wijders niet mag worden aangenomen, dat levering van geneesmiddelen van en aan de armen gelijk staat met levering ten behoeve der gemeente, en dat bovendien de verstrekking van geneesmiddelen niet bewezen is en deze vooral tegenwoordig niet *à priori* mag worden aangenomen bij ziektebehandeling plaats te hebben, daar o. a. bij watergeneeskunst, electrotherapie, massage, frictie, suggestie enz. geen zoogenaamde medicijnen worden aangewend;

Overwegende, dat appelland ingevolge besluit van den gemeenteraad van Steenberg en van 21 December 1889 over het tijdvak van 1 Juli tot 31 December 1890 belast is met de uitoeffening der inwendige geneeskundige armenpraktijk, met

levering van geneesmiddelen, tegen eene belooning van f 400 uit de gemeentekas te genieten;

dat de bevoegdheid tot het leveren van geneesmiddelen slechts in bepaalde bij de wet omschreven gevallen en dus bij uitzondering aan geneeskundigen is verleend, zoodat die levering niet kan gesocht worden uit haren aard in de uitoeffening der praktijk mede te zijn begrepen;

dat art. 24 der gemeentewet aan de leden van den raad in het algemeen verbiedt het deelnemen aan leveringen of aannemingen ten behoeve der gemeente, zonder dat daarbij eene gelijke uitzondering als die van het laatste lid van art. 23 wordt gemaakt voor geneeskundigen met de armenpraktijk belast, zoodat ook aan deze laatsten, raadleden zijnde, elke aanneming ten behoeve der gemeente en dus ook die van geneesmiddelen door de duidelijke bewoordingen der wet wordt verboden;

dat appelland door tegen eene bepaalde belooning voor de laatste helft van het jaar op zich te nemen de inwendige geneeskundige armenpraktijk met de verplichting om de daarbij noodige geneesmiddelen te verstrekken, heeft aangenomen tegen eene vergoeding bij wijze van abonnement, in de genoemde bezoldiging begrepen, de geneesmiddelen te leveren, voor de door hem in het genoemde tijdvak te behandelen armenpatienten benooidigd en daardoor middellijk heeft deelgenomen aan eene aanneming ten behoeve der gemeente;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85);

Hebben goedgevonden en verstaan:

met handhaving van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant van 11 September 1890 het daartegen door Dr. G. W. BRUNSMA ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, Afdeeling voor de geschillen van bestuur. 's Gravenhage, den 14 Januari 1891.

(*gvt.*)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*gvt.*)

DE SAVORNIN LOHMAN.

15 Januari 1891. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van het in art. 2 der wet van 21 Juni 1881, S. 76, bedoeld letterteeken enz. voor vaartuigen, bestemd voor de zeevisscherijen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

Gelet op de artikelen 2, 3, 4 en 5 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 76), houdende bepalingen omtrent de zeevischerijen;

Herzien de beschikkingen van 1 Juli 1882, lit. C, 3 Januari 1890, n°. 178 en 10 Maart 1890, lit. H, afdeling Handel en Nijverheid;

Gezien het bericht van het College voor de zeevischerijen, dd. 3 Maart 1890, n°. 769;

Heeft goedgevonden te bepalen:

1°. Het in art. 2 der wet bedoelde letterteeken is voor de verschillende gemeenten achterenvolgens bepaald als volgt:

Ameland	A.L.
Amsterdam	A.M.
Arnemuiden	A.R.M.
Avenhorn	A.V.
Bergen-op-Zoom	B.Z.
Berkhout	B.K.H.
Blankenham	B.L.
Blokzijl	B.L.O.
Boschkapelle	B.K.
Bovenkarapel	B.C.
Breskens	B.R.
Brielle	B.I.
Broek in Waterland	B.I.W.
Brouwershaven	B.H.
Bruinisse	B.R.U.
Bunschoten	B.U.
Clinge	C.L.N.
Deventer	D.V.
Doornspijk	D.S.
Eenrum	E.E.
Egmond aan Zee	E.G.
Elburg	E.B.
Enkhuizen	E.H.
Finsterwolde	F.L.
Franeke	F.R.
Gaasterland	G.A.
Gasselte	G.S.
Geertruidenberg	G.G.
Genemuiden	G.M.
Goedereede	G.O.
Grauw	G.R.A.
's Gravendeel	G.D.
Groningen	G.R.O.
Haamstede	H.S.
Harderwijk	H.K.
Hardinxveld	H.D.
Harlingen	H.A.
Heenvliet	H.T.

Helder	H.D.
Hellevoetaluis	H.V.
Hemelumer Oldephaert en Noord- wolde	H.L.
Het Bildt	H.B.
Hindeloopen	H.I.
Hoofdplaat	H.P.
Hoogeveen	H.O.
Hoogvliet	H.V.L.
Hoorn	H.N.
Huizen	H.Z.
IJpendam	I.L.
Kampen	K.P.
Katwijk	K.W.
Klundert	K.L.
Kolhorn (Barsingerhorn)	K.H.
Koog aan de Zaan	K.O.
Kuinre	K.U.
Landsmeer	L.M.
Leeuwarden	L.W.
Lemsterland	L.E.
Leens	L.S.
Loppersum	L.P.
Maasland	M.L.
Maassluis	M.A.
Marken	M.K.
Medemblik	M.E.
Meppel	M.P.
Middelburg	M.G.
Middelharnis	M.D.
Monnikendam	M.O.
Muiden	M.U.
Ter Neuzen	N.Z.
Nieuwendam	N.I.
Nieuw-Vossemeer	N.V.
Noordwijk	N.W.
Nijkerk	N.K.
Oosthuizen	O.H.
Oostaan	O.Z.
Onddorp	O.D.
Pernis	P.R.
Putten	P.U.
Ransdorp	R.D.
Rotterdam	R.O.
de Rijp	R.P.
Schellinkhont	S.H.
Scheveningen (°s Gravenhage)	S.C.H.
Schiedam	S.D.M.
Sneek	S.N.E.
Spaarndam	S.P.
Stavoren	S.T.
Stellendam	S.L.

Terschelling	T.S.
Texel	T.X.
Tholen	T.H.
Urk	U.K.
Veen	V.
Veere	V.E.
Vlaardingen	V.L.
Vlieland	V.L.L.
Vlissingen	V.L.I.
Volendam (Edam)	V.D.
Vollenhoven	V.N.
Wervershoof	W.F.
Westdongeradeel	W.L.
Wieringen	W.R.
Wieringerwaard	W.R.W.
Wildervank	W.V.
Willebrordstad	W.M.
Wonseradeel	W.O.N.
Workum	W.K.
Wijdenes	W.D.N.
Yerseke	Y.E.
IJmuiden (Velzen)	IJ.M.
Zaandam	Z.A.
Zandvoort	Z.V.
Zoutkamp (Ulrum)	Z.K.
Zuidwolde	Z.D.
Zwaluwe	Z.L.
Zwartewaal	Z.W.
Zwartsluis	Z.S.

2°. Het letterteeken en nummer van het schip worden gesteld ter wederzijde van den boeg, 8 à 10 centimeter onder het potdeksel, of laat de kleine inhoud van het schip geen genoegzame ruïne onder het potdeksel over, zooveel hooger als zal blijken noodig te zijn.

De letterteekens en nummers, geschilderd in witte olieverf op een zwarten grond, hebben voor schepen van vijftien ton en meer eene hoogte van 45 en eene dikte van 6 centimeter, voor schepen van minder dan vijftien ton eene hoogte van 25 en eene dikte van 4 centimeter.

Dezelfde letterteekens en nummers moeten evenzeer in olieverf geschilderd worden aan weerszijden van het grootzeil van het vaartuig, onmiddellijk boven den hoogsten ribband, en op zoodanige wijze dat zij zeer zichtbaar zijn; zij worden op witte zeilen in *zwarte* verf geschilderd, op zwarte zeilen in *witte* verf en op zeilen eener tuaschenliggende tint in *witte* of *zwarte* verf, naar gelang de burgemeester der gemeente waar het vaartuig tehuis behoort, zulks het meest doeltreffend zal oordeelen.

De letters en nummers op de zeilen voorkomende zijn één-derde langer en één-derde dikker dan de letters en nummers van den boeg.

's Gravenhage, den 15 Januari 1891.

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DE BOSCH KEMPER.

16 Januari 1891. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de Commissarissen des Konings in de provinciën, betreffende het dragen van wapenen door onbezoldigde rijksveldwachters.

Meermalen heeft zich de vraag voorgedaan, of onbezoldigde rijksveldwachters, met het oog op de wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 81) vergunning behoeven tot het dragen van een revolver.

Die vraag werd steeds door mij bevestigend beantwoord. Krachtens art. 22 hunner instructie zijn die beamtten bevoegd, met eene karabijn of met pistolen in het veld te komen, en voor wat deze wapenen betreft, vallen zij m. i. onder de uitzondering van art. 3, aanhef der wet van den 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 81). Deze wet noemt nochtans pistolen en revolvers afzonderlijk, zoodat te haren opzichte de laatste soort van wapenen niet onder de eerste kan begrepen worden. Evenmin kan art. 3, n°. 2 dier wet op onbezoldigde rijksveldwachters toepasselijk worden geacht voor wat revolvers betreft, omdat zoodanige wapenen niet behooren tot de uitrusting van die politie-beamtten.

Tot het door hen dragen van eene revolver wordt derhalve, met het oog op de wet tegen het dragen van wapenen, Uwe bij genoemd artikel der instructie bedoelde vergunning vereischt, welke echter m. i. niet behoef te bestaan in eene machtiging, bedoeld in art. 8, n°. 9 der aangehaalde wet.

Die vergunning immers wordt afgegeven ingevolge de door den Minister van Justitie uitgevaardigde instructie en derhalve is zij een voorschrift, gegeven van wege het hoofd van het departement van algemeen hestuur, waaronder de werkkring van onbezoldigde rijksveldwachters behoort, krachtens welk voorschrift deze het wapen bij zich mogen hebben.

Ook in dat geval geldt dus art. 3 aanhef der wet tegen het dragen van wapenen.

De Minister van Justitie,

(get.) RUYSS VAN BIERENBROEK.

19 Januari 1891. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 27 Decem-

ber 1890 te *Parijs* tusschen *Nederland, België* en *Frankrijk* gesloten telegraafovereenkomst. S 26.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 27 December 1890 te *Parijs*, tusschen *Nederland, België* en *Frankrijk* gesloten telegraafovereenkomst, waarvan de inhoud en de vertaling luiden als volgt:

VERTALING.

OVEREENKOMST.

De Regeering van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden, de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen en de Regeering van de Fransche Republiek, de telegraphische betrekkingen tusschen Nederland en Frankrijk wenshende te bevorderen en gebruik makende van de bevoegdheid, welke haar is toegekend bij artikel 17 der Internationale Telegraafovereenkomst, den 22sten Juli 1875 te St. Petersburg onderteeekend, zijn omtrent de navolgende bepalingen overeengekomen:

Art. 1. De seinkosten der gewone telegrammen tusschen Nederland en Frankrijk worden eenvormig bepaald op zestien centimen (fr. 0.16) per woord, zonder dat de prijs van het telegram lager kan zijn dan een frank (fr. 1).

2. Van het bovenvermeld bedrag van zestien centimen (fr. 0.16) zal het deel van Nederland vijf en een halve centimen (fr. 0.055), dat van België drie centimen (fr. 0.03), dat van Frankrijk zeven en een halve centimen (fr. 0.075) bedragen.

Bij gevolg zal het gezamenlijk bedrag der ontvangsten, voortvloeiende uit het Fransch-Nederlandsch verkeer, tusschen de drie administratiën worden verdeeld in verhouding van $5\frac{1}{2}/1$, voor Nederland, van $3/16$ voor België en van $7\frac{1}{2}/1$, voor Frankrijk.

3. De administratiën der overeenkomende Staten zijn vrij voor de afrekeningen, hetzij in onderling overleg vastgestelde gemiddelden, hetzij elke andere regeling vast te stellen.

4. Elke der betrokken administratiën behoudt de bevoegdheid om, in den vorm welken zij goedvindt, de seinkosten vastgesteld bij het voorafgaand artikel, te heffen, benevens het recht om volgens de eischen der munt van het land van oorsprong het totale bedrag der voor elk telegram verschuldigde seinkosten af te ronden.

5. De telegrammen, welke langs andere wegen dan die over België mochten worden verzonden,

hetzij op last van de administratie van het land van oorsprong, hetzij op verzoek der afzenders, worden in alle opzichten volgens de bepalingen van het internationaal telegraafreglement behandeld.

6. De voorafgaande bepalingen zijn van toepassing op de telegrammen, nitgewisseld tusschen Nederland eenerzijds en Algerië en Tunis anderzijds, langs den weg der in Frankrijk landende kabels.

Echter moet voor deze telegrammen een verhoogd bedrag van tien centimen (fr. 0.10) per woord worden geheven, nitsluitend ten behoeve van Frankrijk voor de overzeesche verbinding.

7. De bepalingen der telegraafovereenkomst van St. Petersburg en van het internationaal telegraafreglement zijn van toepassing op het verkeer tusschen Nederland en Frankrijk ten aanzien van alle onderwerpen die niet bij de voorafgaande artikelen geregeld zijn.

8. De tegenwoordige overeenkomst, welke die van 30 Maart 1880 vervaagt, zal in werking treden op den dag, waaromtrent door de Hooge contracteerende Partijen zal worden overeengekomen, doch niterlijk op 1 Juli 1891.

9. De tegenwoordige overeenkomst zal van kracht blijven tot na herziening door de eerstvolgende telegraafconferentie van het reglement van Parijs.

Ter oorkonde waarvan de oudergeteekenden, te weten: de Buitengewone Gezant en Gevolmachtigde Minister van Hare Majesteit de Koningin der Nederlanden bij de Regeering der Fransche Republiek, de Buitengewone Gezant en Gevolmachtigde Minister van Zijne Majesteit den Koning der Belgen bij de Regeering der Fransche Republiek en de Minister van Buitenlandsche Zaken der Fransche Republiek, tot dat einde behoorlijk gemachtigd, deze overeenkomst hebben opgemaakt en van den afdruk hunner zegels voorzien.

Gedaan in vrijdoud te Parijs, den 27sten December 1890.

(get.)	A. DE STUERS.
"	BEIJEN.
"	A. RIBOT.

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, dd. 16 Jannari 1891, n°. 395, Algemeen Secretariaat;

Hebben goedgevonden en verstaan de bekendmaking der bovenstaande overeenkomst, met de vertaling, te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden der Departementen van

Algemeen Bestuur worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen, in voorschreven overeenkomst vervat.

's Gravenhage, den 19den Januari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) HARTSEN.

(Uitgeg. 27 Jan. 1891.)

22 Januari 1891. BESLUIT, houdende schorsing tot 1 April van het besluit van den raad der gemeente *Coevorden*, van 27 December 1890, waarbij H. HAMBERG tot ontvanger dier gemeente is benoemd. S. 27.

23 Januari 1891. BESLUIT, tot het toekennen van vrijdom van den accijns voor zout, ten behoeve van stoffenverwerfjen. S. 28.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 31 December 1890, n°. 81, Invoerrecht en Accijnzen;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1891, n°. 42);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van den 19 Januari 1891, n°. 82, Invoerrecht en Accijnzen;

Gezien art. 31 der wet van 21 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 35) en art. 50 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 98);

Hebben besloten en besluiten:

Vrijdom van den accijns toe te kennen voor het zout, benodigd in stoffen-ververfjen, en zulks op den voet van het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 10 Juni 1825 (*Staatsblad* n°. 52), en onder de voorzieningen tegen misbruik die door den Minister van Financiën worden noodig geoordeeld.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 23sten Januari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,
(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 27 Jan. 1891.)

26 Januari 1891. BESLUIT, houdende verhooging van het maximum-bedrag der postwissels in het verkeer tusschen *Nederland* en de koloniën in *West-Indië*. S. 29.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 20 December 1890, litt. A², n°. 41, en van 23 December 1890, n°. 108, afdeling Posterijen;

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Januari 1891, n°. 44);

Gezien het nader rapport van de voornoemde Ministers, van 17 Januari 1891, litt. A², n°. 80, en van 21 Januari 1891, n°. 187, afdeling Posterijen;

Overwegende, dat het wenschelijk is het maximum-bedrag der geldsommen, die door middel van postwissels tusschen het Rijk en zijne koloniën in *West-Indië* kunnen worden overgemaakt, te verhoogen;

En lettende op artikel 3 van de reglementen op het beleid der Regeering in de koloniën *Suriname* en *Curaçao*, vastgesteld bij de wetten van 31 Mei 1865 (*Nederlandsch Staatsblad* n°. 55 en 56);

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Met wijziging van §§ 1 en 2 van art. 2 van het Koninklijk besluit van 4 November 1887, n°. 17 (*Nederlandsch Staatsblad* 1887, n°. 176, *Surinaamsch Gouvernementsblad* 1888, n°. 2 en *Curaçaosch Publicatieblad* 1887, n°. 21), wordt het maximum-bedrag der postwissels, alsmede het bedrag dat in de acht dagen, door denzelfden afzender aan denzelfden geadresseerde per postwissel uit *Nederland* naar de koloniën *Suriname* en *Curaçao* of uit de koloniën *Suriname* en *Curaçao* naar *Nederland* kan worden overgemaakt, verhoogd van f 150 tot f 250.

2. Dit besluit treedt in werking, voor zooveel de verzendingen uit *Nederland* naar *West-Indië* betreft, op den dag, door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te bepalen, en ten aanzien van de verzendingen uit *West-Indië* naar *Nederland*, op den dag, door de Gouverneurs van *Suriname* en van *Curaçao* respectievelijk vast te stellen.

De Ministers van Koloniën en van Waterstaat, Handel en Nijverheid zijn belast met de uitvoe-

ring van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 26sten Januari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) MACKAY.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 5 Febr. 1891.)

16 Februari 1891. BESLUIT, houdende bepalingen nopens het afgeven van attestatiën de vita. S. 30.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Financiën, ddo. 2 Februari 1891, n°. 44, Generale Thesaurie;

van Binnenlandsche Zaken, ddo. 10 Februari 1891, n°. 633, Binnenlandsch bestuur; en van Koloniën, ddo. 12 Februari 1891, litt. E, n°. 53;

Overwegende, dat het wenschelijk is de bestaande bepalingen nopens het afgeven van attestatiën de vita te herzien;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De attestatiën de vita, benodigd voor de ontvangst van pensioenen, wachtgelden, regementen, onderstandden, lijfrenten, toelagen van broeders der orde van den Nederlandschen Leeuw en soldijen van ridders der Militaire Willemsorde worden uitgegeven door den burgemeester van de gemeente alwaar de belanghebbende met der woon gevestigd is. In gemeenten van meer dan 20,000 inwoners kan de burgemeester, behoudens goedkeuring van den Minister van Financiën, het onderteekenen en het afgeven van deze stukken, zoomede het waarmerken der betrekkelijke quitantiën, ook opdragen aan den gemeente-secretaris en aan een of meer ambtenaren der gemeente-secretaris.

2. De attestatiën de vita worden opgemaakt volgens door den Minister van Financiën of door den Minister van Koloniën vastgestelde modellen.

Formulieren dier attestatiën worden op de gemeente-secretariën beschikbaar gesteld.

3. De gemeentebesturen houden een register

aan van de in artikel 1 bedoelde personen die in hunne gemeente met der woon gevestigd zijn.

Dit register bevat hunne namen en voornamen, den datum waarop zij geboren of gedoopt zijn en het bedrag van het pensioen, wachtgeld, enz.

Bij de inschrijving in het register wordt de akte van geboorte of doop van den belanghebbende vertoond, benevens voor zooveel betreft de gepensioneerden ten laste van de Nederlandsche Staatsbegroting en van het Weduwenfonds voor burgerlijke ambtenaren, de akte van inschrijving van het pensioen.

Meerderjarige gepensioneerden, ambtenaren op wachtgeld enz., zoomede zij die bevoegd zijn de aan anderen toebehoorende pensioenen, wachtgelden enz. in ontvangst te nemen, zullen in dit register hunne handteekening stellen.

Ingeval zij niet schrijven kunnen, wordt dit in het register aangeteekend.

4. De burgemeesters en de door hen ingevoolge artikel 1 tot het afgeven en onderteekenen der attestatiën de vita aangewezen gemeente-ambtenaren zullen de attestatiën de vita niet afgeven dan na zich door de verklaring van een of meer getuigen, door de persoonlijke verschijning van den gepensioneerde of door anders gepaste middelen overtuigd te hebben, dat de in de attestatie genoemde personen in leven zijn en dat de quitantiën voor het pensioen, wachtgeld enz. door rechthebbenden persoonlijk van handteekening of handmerk zijn voorzien.

5. Bij overlijden van een binnen de gemeente wonenden gepensioneerde, ambtenaar op wachtgeld enz., geeft het gemeentebestuur, onder bijvoeging van een uittreksel uit het register van overlijden, daarvan kennis aan den Commissaris des Konings der betrokken provincie.

De Commissarissen des Konings zenden aan het eind van iedere maand de bij hen ingekomen akten met een verzamelaarslijst aan het Departement of de administratie, door welke de in artikel 1 vermelde vorderingen worden betaalbaar gesteld.

6. Dit besluit treedt in werking op den 1sten April 1891.

Met dat tijdstip zijn alle vroegere bepalingen omtrent het afgeven van attestatiën de vita vervallen, met uitzondering van het Koninklijk besluit van 10 Januari 1888, n°. 2 (*Staatsblad* n°. 8).

De Ministers van Financiën, van Binnenlandsche Zaken en van Koloniën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad*

L. Adriaen Teyssier 4 K. B. 1113 nov. 1902 JT 192

zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene rekenkamer. 's Gravenhage, den 16den Februari 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

GODIN DE BEAUFORT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

DE SAVORNIN LOHMAN.

De Minister van Koloniën, (get.) MACKAY.

(Uitgeg. 25 Febr. 1891.)

16 Februari 1891. BESLUIT, waarbij, met vernietiging van de beslissing van Gedeputeerde Staten van *Zeeland*, van 5 September 1890, goedkenning wordt onthouden aan het besluit van den raad der gemeente *Zaamslag*, van 11 Juli 1890, betreffende het verhuuren van lokalen der openbare school in den Grooten Huissenspolder aan de vereeniging voor Christelijk schoolonderwijs te *Zaamslag*. S. 31.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WV EMMA, ENZ.

Beschikkende op het door den raad der gemeente *Zaamslag* ingestelde beroep tegen eene beslissing van Gedeputeerde Staten van *Zeeland*, van 5 September 1890, strekkende tot het niet verleenen van goedkenning op een raadsbesluit van 11 Juli bevorens, n°. 5;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur gehoord (advies van 17 December 1890, n°. 84);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 12 Februari 1891, n°. 5616, afdeeling Binnenlandsch bestuur;

Overwegende, dat bij zijn bovenbedoeld besluit de raad der gemeente *Zaamslag* aan de vereeniging voor Christelijk schoolonderwijs aldaar, voor eene jaarlijkse huur van f 60 en voor onbepaalde tijd, heeft verhuurd de beide zijdelijke achter elkander gelegen lokalen der openbare school in den Grooten Huissenspolder, tot het verstrekken van bijzonder onderwijs, met bepaling o. a. dat die vereeniging het kosteloos gebruik van schoolmeubelen hebben zal, dat het onderhand der verhuurde lokalen voor rekening der gemeente zal blijven en dat de gemeente wijzigingen in het gebouw zal aanbrengen;

dat Gedeputeerde Staten hebben geweigerd dat raadsbesluit goed te keuren, op grond dat ten aanzien dier lokalen niet gehandeld was gelijk voorgeschreven is in het eerste lid van art. 230 der Gemeentewet en met mededeeling dat, wan-

neer aan dat voorschrift was voldaan, het raadsbesluit om andere redenen niet zou worden goedgekeurd;

dat echter art. 230, 1ste lid der Gemeentewet niet voorschrijft, dat ook bij verhuring een afzonderlijk raadsbesluit tot onttrekking van de zaak aan den openbaren dienst de rechtshandeling moet voorafgaan;

dat dus dat wetsartikel hier niet van toepassing kon zijn en de wet in geen ander artikel den gemeenteraad verplicht tot eene voorafgaande verklaring als door Gedeputeerde Staten is verlangd;

dat derhalve op den aangevoerden grond Gedeputeerde Staten de gevraagde goedkeuring niet hadden mogen weigeren;

dat alnu te beoordeelen is of het raadsbesluit overigens voor goedkeuring vatbaar is;

dat het 3de lid van art. 3 der wet op het lager onderwijs bepaalt, dat aan bijzondere scholen van wege de gemeente geene geldelijke bijdragen of eenige andere ondersteuning middellijk of onmiddellijk mogen worden toegekend, dan in de gevallen in die wet genoemd;

dat dit wetsvoorschrift, ook blijkens de geschiedenis der wet, geenszins bedoelt elke handeling van wege de gemeente, waarbij eene bijzondere school wordt gebaat, te verbieden, doch alleen eene zoodanige middellijke of onmiddellijke ondersteuning der bijzondere school van wege de gemeente wraakt, waardoor het bijzonder onderwijs eenigermate ten laste der gemeente zou komen;

dat dit laatste niet het geval is voor zooveel het bedrag van den huurprijs voor de schoollokalen betreft, daar niet blijkt en ook niet aannemelijk is, dat tot een hooger bedrag dan f 60 de schoollokalen, deel uitmakende van een bij de gemeente in gebruik zijnd gebouw, hadden kunnen worden verhuurd;

dat echter de andere hierboven vermelde voorwaarden der huur aan de gemeente financieele lasten ten behoeve van het bijzonder onderwijs opleggen;

dat hier geen geval aanwezig is waarin de wet dit bij uitzondering toestaat;

datmitsdien bovenvermeld raadsbesluit strijdt met art. 3 der wet op het lager onderwijs;

Gezien de wet van 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85) en de wet tot regeling van het lager onderwijs, van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175);

Hebben goedgevonden en verstaan, met ver-

nietiging van de bestreden beslissing van Gedeputeerde Staten van *Zeeoland*, Onze goedkeuring te onthouden aan bovenvermeld besluit van den raad der gemeente *Zaanslag*, wegens strijd met art. 8 van de wet op het lager onderwijs.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal geplaatst en tegelijk met de in hoofde deses genoemde voordracht van den voornoemden Minister in de *Nederlandsche Staatscourant* zal worden opgenomen, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur. (1)

's Gravenhage, den 16den Februari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 25 Febr. 1891.)

19 Februari 1891. WET, tot aanvulling van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 32.

Bij deze wet wordt tusschen art. 1 en art. 2 ingevoegd het volgende art. 1bis: Inkomen der Koningin-Weduwe, f 15,616.48.

Hierdoor wordt het totaal van dit hoofdstuk gebracht op f 665,616.48.

20 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 34.

Bij deze wet wordt het IIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende de *Hooge Colleges van Staat en het Kabinet des Konings*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.:	De Staten-Generaal	f	846,235.—
2° "	De Raad van State	"	101,310.—
3° "	De Algemeene Rekenkamer	"	116,660.—
4° "	De Kanselarij der beide Orden	"	14,950.—
5° "	Het Kabinet des Konings	"	32,890.—
6° "	Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën en kosten voor de vergaderingen van den Ministerraad	"	38,482.—
7° "	Onvoorziene uitgaven	"	5,000.—
		f	654,527.—

20 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het derde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 35.

Bij deze wet wordt het IIIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het *Departement van Buitenlandsche Zaken*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

(1) Dit besluit is genomen met afwijking van het advies van den Raad van State.

19 Februari 1891. WET, tot regeling van het jaarlijksch inkomen der Koningin uit 's Lands Kas. S. 33.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge artikel 24 der Grondwet, het jaarlijksch inkomen uit 's Lands Kas, dat de Koning, behalve het inkomen uit de domeinen in genoemd artikel vermeld, geniet, bij elke troonsbeklimming door de wet behoort vastgesteld te worden;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eewig artikel.

Het jaarlijksch inkomen uit 's Lands Kas, dat Onze geliefde Dochter WILHELMINA HELENA PAULINE MARIA, *Koningin der Nederlanden*, behalve het inkomen uit de domeinen, in artikel 24 der Grondwet vermeld, gedurende Hare regeering geniet, wordt vastgesteld op eene som van *zeshonderd duizend gulden*.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 19den Februari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, tijdelijk Voorzitter van den Raad van Ministers,

(get.) MACKAY.

(Uitgeg. 25 Febr. 1891.)

1° Afd.: Kosten van het Departement	f	79,740.—
2° " Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten	"	609,550.—
3° " Verschillende uitgaven	"	26,700.—
4° " Pensioenen, wachtgeld en toelagen.	"	27,812.—
5° " Onvoorziene uitgaven	"	10,000.—
	f	753,302.—

20 Februari 1891. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor den aanleg van eene straat van het ontmoetingspunt van de *Vossiusstraat* en *Stadhouderskade* naar de *Pieter Corneliszoon Hooftstraat* te *Amsterdam*. S. 36. ;

20 Februari 1891. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen, noodig voor de uitbreiding van de algemeene begraafplaats te *Voendam*. S. 37.

20 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 38.

Bij deze wet wordt het IVde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het *Departement van Justitie*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.: Kosten van het Departement	f	144,950.—
2° " Kosten van de rechterlijke macht.	"	1,658,685.—
3° " Kosten van het Hoog Militair Gerechtshof en de auditien in de militaire arrondissementen	"	51,300.—
4° " Gerechtskosten	"	305,000.—
5° " Kosten van algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij	"	520,500.—
6° " Kosten der gevangenen en Rijksopvoedingsgestichten	"	916,971.—
7° " Gebouwen, daaronder niet begrepen de Rijkswerkinrichtingen	"	600,071.—
8° " Kosten der Rijkswerkinrichtingen	"	671,807.—
9° " Pensioenen, wachtgeld, gratificatiën enz.	"	239,880.—
10° " Verschillende uitgaven	"	86,300.—
10° " a. Kosten van uitvoering van de wet, houdende voorbereidende maatregelen tot het verkrijgen van de noodige kennis van feiten en toestanden ter beoordeeling in hoeverre aanvulling van de sociale wetgeving vereischt wordt	"	62,000.—
11° " Onvoorziene uitgaven	"	50,000.—
	f	5,956,964.—

20 Februari 1891. WET, houdende machtiging op de Algemeene Rekenkamer tot verevening van niet in nitgraaf aangenomen wachtgeld. S. 39.

Bij deze wet wordt de Algemeene Rekenkamer gemachtigd tot verevening van het reeds nitbetaalde en verder nit te betalen wachtgeld bij Koninklijk besluit van 8 Maart 1890, n°. 29, tot wederopzeggens toe verleend aan J. B. VERMEIRE, als commies bij de opgeheven strafgevangenis nabij *Leiden*, tot een bedrag van f 668 's jaars, en aan H. W. WIJMANS, als magazijnmeester bij de opgeheven strafgevangenis nabij *Leiden*, tot een bedrag van f 450 's jaars.

20 Februari 1891. WET, houdende goedkeuring van het ontwerp-decreet der Regeering van *Egypte* tot wijziging van de artikelen 3, 4, 5 en 16 van het Reglement op de organisatie der Gemengde Rechtspraak daar te lande. S. 40.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1890/91, n°. 108, 1—4.

Hand. id. 1890/91, blads. 816.

Hand. 1° Kamer 1890/91, blads. 149, 152.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat door den waarnemenden Politieken Agent en Consul-Generaal der *Nederlanden* in *Egypte* op 3 Sep-

tember 1890 overgegaan is tot aanneming namens de Nederlandsche Regeering van het nevens deze wet in afschrift gevoegd ontwerp-decreet der Regeering van *Egypte* tot wijziging van de artikelen 3, 4, 5 en 16 van het Reglement op de organisatie der Gemengde Rechtspraak daar te lande;

Gelet op het tweede lid van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. I. De aanneming, namens de Nederlandsche Regeering door den waarnemenden Politieken Agent en Consul-Generaal der *Nederlanden* in *Egypte*, van het ontwerp-decreet der Egyptische Regeering tot wijziging van de artikelen 3, 4, 5 en 16 van het Reglement op de organisatie der Gemengde Rechtspraak in *Egypte* wordt goedgekeurd.

II. Deze wet verbijdt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Februari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) H A E R S E N.

De Minister van Justitie,

(get.) R U I J S V A N B E E R E N B R O E K.

(Uitgeg. 19 Maart 1891.)

AFSCHRIFT.

PROJET.

Nous, Khédive d'Egypte;

Vu le Réglement d'Organisation Judiciaire pour les procès mixtes en Egypte;

Avec l'assentiment des Puissances qui ont adhéré à la Réforme Judiciaire;

Sur la proposition de Notre Ministre de la Justice et l'avis conforme de Notre conseil des Ministres;

DECRÉTONS:

Art. 1. Les articles 3, 4, 5 et 16 du Réglement d'Organisation Judiciaire pour les procès mixtes en Egypte sont modifiés comme il suit:

Art. 3. Il y aura à Alexandrie une Cour d'appel composée de *treize* magistrats, quatre indigènes et *neuf* étrangers, dont huit appartiendront chacun, à la nationalité d'une des Puissances ci-après: Allemagne, Autriche-Hongrie, France, Etats-Unis

Amérique, Grande-Bretagne, Grèce, Italie et Russie.

Le neuvième appartiendra à la nationalité de l'une des Puissances suivantes: Belgique, Danemark, Espagne, Pays-Bas, Portugal et Suède et Norvège.

Il sera toutefois loisible au Gouvernement Egyptien de nommer un cinquième Conseiller indigène.

L'un des magistrats étrangers présidera sous le titre de Vice-Président et sera désigné de la même manière que les Vice-Présidents des tribunaux.

Les Arrêts de la Cour d'appel seront rendus par huit magistrats, dont cinq étrangers et trois indigènes.

Art. 4. Le nombre des magistrats de la Cour d'appel et des Tribunaux pourra être augmenté, si la Cour en signale la nécessité pour le besoin du service, sans altérer la proportion fixée entre juges indigènes et étrangers.

En attendant, dans le cas d'absence ou d'empêchement de plusieurs juges à la fois de la Cour d'appel ou du même Tribunal, le Président de la Cour pourra les faire suppléer, s'il s'agit de juges étrangers, par leurs Collègues des autres Tribunaux ou par les magistrats étrangers de la Cour d'appel. Lorsque l'un des magistrats de la Cour sera ainsi délégué à intervenir aux audiences d'un des Tribunaux, il en aura la Présidence.

En aucun cas, il ne pourra y avoir à la Cour, même à titre temporaire, deux conseillers appartenant à la même nationalité.

Toutefois, la Cour comptant actuellement deux conseillers de la même nationalité, cette dernière disposition n'aura d'effet, en ce qui les concerne, que le jour où celui de ces conseillers qui siège à titre personnel cessera ses fonctions.

Art. 5. La nomination et le choix des Juges appartiendront au Gouvernement Egyptien; mais, pour être rassuré lui-même sur les garanties que présenteront les personnes dont il fera choix, il s'adressera officiellement aux Ministres de la Justice à l'étranger et n'engagera que les personnes munies de l'acquiescement et de l'autorisation de leur Gouvernement.

Toutefois, en ce qui concerne le neuvième conseiller prévu par l'article 3, il sera nommé par le Gouvernement Egyptien sur la proposition de la Cour qui aura à lui présenter un candidat choisi parmi les Juges de première instance appartenant à la nationalité de l'une des Puissances ci-après: Belgique, Danemark, Espagne, Pays-Bas, Portugal et Suède et Norvège.

du cas où le magistrat proposé ne serait pas agréé par le Gouvernement, la Cour aura à lui présenter un nouveau candidat.

Art. 16. Les langues judiciaires employées devant les tribunaux pour les plaidoiries et la rédaction des actes et sentences sont: l'arabe, l'anglais, le français et l'italien.

2. Notre Ministre de la Justice est chargé de l'exécution du présent décret.

20 Februari 1891. WET, houdende goedkeuring der op 5 Juli 1890 te Brussel door de wederzijdse gevolmachtigden onderteekeende overeenkomst betreffende de oprichting eener internationale vereeniging tot uitgave der douane-tarieven. S. 41.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, RNZ.

WIJ EMMA ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 5 Juli 1890 te Brussel door de wederzijdse gevolmachtigden onderteekeende overeenkomst betreffende de oprichting eener internationale vereeniging tot uitgave der douane-tarieven, aan het Rijk geldelijke verplichtingen oplegt;

Gelet op artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Eewig artikel.

De nevens deze wet in afdruk gevoegde, den 5den Juli 1890 te Brussel door de gevolmachtigden van Nederland en zijne koloniën, de *Argentijnse Republiek, Oostenrijk-Hongarije, België, Bolivia, Chili, den Onafhankelijken Congostaat, de Republiek Costa Rica, Denemarken en zijne koloniën, Spanje en zijne koloniën, de Vereenigde Staten van Amerika, Frankrijk en zijne koloniën, Groot-Brittannië en verschillende Engelsche koloniën, Britsch-Indië, de Canadache Staten, de koloniën van West-Australië, van de Kaap de Goede Hoop, van Natal, van Nieuw Zuid-Walks, van Nieuw-Zeeland, van Queensland, van Tasmanië, van New-Foundland en van Victoria, Griekenland, Guatemala, de Republiek Haïti, Italië en zijne koloniën, Mexico, Nicaragua, Paraguay, Peru, Portugal en zijne koloniën, Ruwenië, Rusland, Salvador, het Koninkrijk Siam, Zwitserland, Turkije, Uruguay en Venezuela* onderteekeende overeenkomst betreffende de oprichting eener internationale vereeniging tot uitgave der douane-tarieven, het reglement tot uit-

voering dier overeenkomst en het proces-verbaal van onderteekening, worden goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 20sten Februari 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.)

HARTSEN.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

HAVELAAR.

De Min. van Financiën, (get.) GODIN DE BEAUFORT.

De Minister van Koloniën, (get.) MACKAY.

(Uitgeg. 2 April 1891.)

CONVENTION concernant la création d'une

Union Internationale pour la publication des tarifs douaniers entre la République Argentine, l'Autriche-Hongrie, la Belgique, la Bohême, le Chili, l'État Indépendant du Congo, la République de Costa-Rica, le Danemark et ses Colonies, l'Espagne et ses Colonies, les États-Unis d'Amérique, la France et ses Colonies, la Grande-Bretagne et diverses Colonies anglaises, l'Inde Britannique, le Dominion du Canada, les Colonies de l'Australie de l'Ouest, du Cap de Bonne-Espérance, de Natal, de la Nouvelle-Galles du Sud, de la Nouvelle-Zélande, de Queensland, de Tasmanie, de Terre-Neuve et de Victoria, la Grèce, le Guatemala, la République de Haïti, l'Italie et ses Colonies, le Mexique, le Nicaragua, le Paraguay, les Pays-Bas et leurs Colonies, le Pérou, le Portugal et ses Colonies, la Roumanie, la Russie, le Salvador, le Royaume de Siam, la Suisse, la Turquie, l'Uruguay et le Venezuela.

Les sousignés, dûment autorisés, ont, sous réserve d'approbation, arrêté la Convention suivante:

Article 1. Il est formé entre les pays ci-dessus énumérés et tous les pays qui, dans la suite, adhéreront à la présente Convention, une association sous le titre de "Union internationale pour la publication des Tarifs douaniers".

2. Le but de l'Union est de publier, à frais communs, et de faire connaître, aussi promptement et aussi exactement que possible, les Tarifs douaniers des divers États du globe et les modifications que ces tarifs subiront dans la suite.

3. A cette fin, il sera créé à Bruxelles un

Bureau international chargé de la traduction et de la publication de ces Tarifs ainsi que des dispositions législatives ou administratives qui y apporteront des modifications.

4. Cette publication se fera dans un recueil intitulé: «Bulletin international des douanes (Organe de l'Union internationale pour la publication des Tarifs douaniers)».

On adoptera à cet effet les langues commerciales les plus usitées.

5. Le personnel du Bureau international sera nommé par les soins du Ministère des Affaires Étrangères de Belgique, qui fera les avances de fonds nécessaires et veillera à la marche régulière de l'Institution.

6. Dans la correspondance adressée par le Bureau international aux Gouvernements adhérents on fera usage de la langue française.

7. Un rapport sur les travaux et la gestion financière du Bureau international sera adressé chaque année aux Gouvernements adhérents.

8. Le budget annuel des dépenses du Bureau international est fixé au chiffre maximum de 125,000 francs.

En outre, un capital de 50,000 francs sera mis, la première année, à la disposition du Ministre des Affaires Étrangères de Belgique pour les frais d'installation du Bureau.

Les États et Colonies qui useraient ultérieurement de la faculté d'adhésion, prévue à l'article 14 auront à payer leur quote-part de cette somme de 50,000 francs, sur la base de répartition fixée par l'article 9.

Les États et Colonies qui se retireraient de l'Union à l'expiration du premier terme de sept années perdront leur droit de copropriété dans le fonds commun.

En cas de liquidation, le fonds commun sera partagé entre les États et Colonies de l'Union, d'après la base de répartition fixée par l'article 9.

9. En vue de déterminer équitablement la part contributive des États contractants, ceux-ci sont répartis, à raison de l'importance de leur commerce respectif, en six classes intervenant chacune dans la proportion d'un certain nombre d'unités, savoir:

1re classe. Pays dont le commerce se monte régulièrement à plus de 4 milliards de francs: 55 unités.

2e classe. Pays dont le commerce se monte régulièrement de 2 à 4 milliards de francs: 40 unités.

3e classe. Pays dont le commerce se monte régulièrement de 500 millions à 2 milliards de francs: 25 unités.

4e classe. Pays dont le commerce se monte régulièrement de 100 à 500 millions de francs: 20 unités.

5e classe. Pays dont le commerce se monte régulièrement de 50 à 100 millions de francs: 15 unités.

6e classe. Pays dont le commerce est régulièrement inférieur à 50 millions de francs: 5 unités.

10. Pour les pays dont la langue ne sera pas employée par le Bureau international, les chiffres ci-dessus seront respectivement diminués des deux cinquièmes. Ils seront donc réduits:

Pour la 1 ^{re} classe	à 33 unités.
" " 2 ^e "	" 24 "
" " 3 ^e "	" 15 "
" " 4 ^e "	" 12 "
" " 5 ^e "	" 9 "
" " 6 ^e "	" 5 "

11. Le total de la dépense annuelle, divisé par la somme des unités attribuées aux différents États contractants, en exécution des dispositions qui précèdent, donnera l'unité de dépenses. Il suffira de multiplier celle-ci par le nombre d'unités assigné à chacun de ces États pour connaître le montant de sa contribution dans les frais du Bureau international.

12. A l'effet de mettre l'Institution à même de rédiger le *Bulletin international des douanes* aussi exactement que possible, les Parties contractantes lui enverront, directement et sans retard, deux exemplaires:

a) de leur loi douanière et de leur tarif douanier, mis soigneusement à jour;

b) de toutes les dispositions qui y apporteront dans la suite des modifications;

c) des circulaires et instructions que les dits Gouvernements adresseront à leurs bureaux de douane, concernant l'application du tarif ou la classification des marchandises, et qui peuvent être rendues publiques;

d) de leurs traités de commerce, conventions internationales et lois intérieures qui ont un rapport direct avec les tarifs douaniers en vigueur.

13. Un règlement d'exécution ayant la même force obligatoire que la présente Convention déterminera le mode de publication du *Bulletin de l'Union* et tout ce qui est relatif au budget du

Bureau international et à l'organisation intérieure du service.

14. Les États et Colonies qui n'ont point part à la présente Convention seront admis à accéder ultérieurement.

L'accession sera notifiée par écrit au Gouvernement belge qui la fera connaître à tous les autres Gouvernements contractants. L'accession emportera de plein droit adhésion à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés dans la présente Convention.

15. La présente Convention sera mise à exécution le 1er avril 1891 et elle restera en vigueur pendant sept ans.

Si, douze mois avant l'expiration des sept premières années, la présente Convention n'a pas été dénoncée, l'Union subsistera pendant un nouveau terme de sept années et ainsi de suite, de sept en sept ans.

La dénonciation sera adressée au Gouvernement belge. Elle n'aura d'effet qu'à l'égard du pays qui l'aura faite, la Convention restant exécutoire pour les autres pays de l'Union.

Les Gouvernements pourront introduire dans la présente Convention, de commun accord et en tout temps, les améliorations qui seraient jugées utiles ou nécessaires.

En foi de quoi, les soussignés ont signé la présente Convention et y ont apposé leur cachet.

Fait à Bruxelles, le 5 juillet mil huit cent quatre-vingt-dix.

Pour la République Argentine, Carlos Calvo y Capdevila.

Pour l'Autriche-Hongrie, Eperjesy.

Pour la Belgique, Lambermont; Léon Biebuyck; Kebers.

Pour la Bolivie, Joaquin Caso.

Pour le Chili, N. Peña Vicuña.

Pour l'État indépendant du Congo, Edm. van Eetvelde.

Pour la République de Costa-Rica, Manuel M. de Peralta.

Pour le Danemark et ses Colonies, Schack de Brockdorff.

Pour l'Espagne et ses Colonies, J. G. de Agüera.

Pour les États-Unis d'Amérique, Edwin H. Terrell.

Pour la France et ses Colonies, A. Bourée.

Pour la Grande-Bretagne et diverses Colonies anglaises, Martin Gosselin; A. E. Bateman.

Pour l'Inde Britannique, Martin Gosselin; A. E. Bateman.

Pour le Dominion du Canada, Charles Tupper.

Pour l'Australie de l'Ouest,

Pour le Cap de Bonne-Espérance, Martin

Gosselin; A. E. Bateman.

Pour Natal, Martin Gosselin, A. E. Bateman.

Pour la Nouvelle-Galles du Sud, Saul Samuel.

Pour la Nouvelle-Zélande, Francis Dillon Bell.

Pour le Queensland,

Pour la Tasmanie, Martin Gosselin; A. E. Bateman.

Pour Terre-Neuve, Martin Gosselin; A. E. Bateman.

Pour Victoria, Graham Berry.

Pour la Grèce, P. Mulle.

Pour la Guatemala, Alexis Capouillet.

Pour la République de Haïti, G. de Dekeu.

Pour l'Italie et ses Colonies, J. de Renzia.

Pour le Mexique, Edm. van den Wyngaert.

Pour le Nicaragua,

Pour le Paraguay, Henri Oostendorp.

Pour les Pays-Bas et leurs Colonies, H. Testa; L. E. Uyttenhooven.

Pour le Pérou, Joaquin Lemoine.

Pour le Portugal et ses Colonies, Henrique de Macedo Pereira Continho; Augusto Cesar Febreira de Mesquita.

Pour la Roumanie, J. Vacaresco.

Pour la Russie, G. Kamensky.

Pour le Salvador, Emili Eloy.

Pour le Royaume de Siam, Frederick Verney.

Pour la Suisse, E. Paocaud.

Pour la Turquie, Et. Carathéodory.

Pour l'Uruguay, F. Susviela Guarch.

Pour le Venezuela, Luis Lopes Mendez.

REGLEMENT D'EXÉCUTION de la convention instituant un Bureau international pour la publication des tarifs douaniers.

(Article 18 de la Convention.)

Article 1. Le *Bulletin international des douanes* sera publié en cinq langues, savoir: en Allemand, en Anglais, en Espagnol, en Français et en Italien.

2. Chaque État faisant partie de l'Union a la faculté de faire traduire et de publier à ses frais tout ou partie du *Bulletin* dans telle langue qu'il trouve utile, pourvu que ce ne soit pas l'une des langues adoptées par le Bureau international.

Chacun des États de l'Union aura de même le droit de faire reproduire de simples extraits de tarifs ou, exceptionnellement, des parties du *Bulletin*, soit dans un organe officiel local, soit dans ses documents parlementaires.

Il est entendu d'ailleurs que chaque État reste libre comme par le passé de publier dans la langue originale ou en traduction tous les tarifs douaniers, pourvu que le texte publié ne soit pas l'oeuvre même du Bureau international.

3. Le Bureau international s'engage à apporter les plus grands soins dans la traduction des lois de douane et des publications officielles interprétatives de ces lois, mais il est entendu que les Gouvernements intéressés n'assument pas de responsabilité quant à l'exactitude de ces traductions et qu'en cas de contestation le texte original sera leur seul guide.

Un avertissement dans ce sens sera imprimé en note caractères gras au bas de la première page de chaque livraison.

4. Le format du *Bulletin* sera déterminé par le Bureau.

5. Chaque Gouvernement fera connaître en quelle langue, parmi celles adoptées par le Bureau international, il désire recevoir les exemplaires du *Bulletin*, qui représenteront sa part d'intervention dans les frais de l'Institut.

Un Gouvernement pourra prendre un certain nombre d'exemplaires en une langue et le restant en d'autres langues.

6. Le Bureau international ne peut fournir d'abonnements qu'aux Gouvernements des pays faisant partie de l'Union.

7. Le montant de la contribution proportionnelle de chaque État lui est rendu en abonnements au *Bulletin de l'Union*, calculés au prix de 15 francs chacun.

8. Les dépenses sont calculées approximativement comme suit :

a) Traitements du fonctionnaires et employés du Bureau international, y compris un supplément de traitement de 15 pCt. fr. 75,000

b) Frais d'impression et d'envoi du *Bulletin de l'Union* " 80,000

c) Location et entretien du local affecté au Bureau international, chauffage, éclairage, fournitures, frais du bureau, etc. " 20,000

Total . . . fr. 125,000

9. Le Ministre des Affaires Étrangères de Belgique est chargé de prendre les mesures nécessaires pour l'organisation et le fonctionnement du Bureau international, en restant dans les limites tracées par la Convention et par le présent Règlement.

10. Le chef du Bureau international est autorisé, sous l'approbation du Ministre des Affaires Étrangères de Belgique, à reporter sur l'exercice en cours les sommes, non employées de l'exercice écoulé. Ces sommes serviront, les cas échéant, à constituer un fonds de réserve destiné à parer aux dépenses imprévues. La dite réserve ne pourra, en aucun cas, dépasser 25,000 francs. Le surplus permettra éventuellement d'abaisser le prix de l'abonnement au *Bulletin*, sans accroissement du nombre d'exemplaires garanti par les États contractants; cet excédent pourra servir aussi à couvrir les frais qu'occasionnerait l'adjonction d'une nouvelle langue de traduction à celles énumérées à l'article 1.

Cette dernière mesure ne pourra se réaliser qu'avec l'assentiment unanime des État et Colonies faisant partie de l'Union.

Fait à Bruxelles, le 5 juillet mil huit cent quatre-vingt-dix, pour être annexé à la Convention en date de ce jour.

(Hier volgt gelijke ondertekening als boven.)

PROCÈS-VERBAL de signature.

Les délégués soussignés, réunis ce jour à l'effet de procéder à la signature de la Convention et du Règlement concernant l'institution d'une Union internationale pour la publication des tarifs douaniers, ont échangé les déclarations suivantes :

1°. En ce qui concerne la classification des pays de l'Union au point de vue de leur part contributive aux frais du Bureau international (art. 9, 10 et 11 de la Convention) :

Les délégués déclarent que, pour toute la durée de la Convention, les pays adhérents seront rangés dans les classes suivantes et auront à intervenir respectivement dans la proportion du nombre d'unités indiqué ci-après.

Première classe.

Angleterre et ses colonies non spécialement dénommées ci-après	55 unités.
Belgique	55 "
États-Unis d'Amérique	55 "
France et ses colonies	55 "
Pays-Bas et leurs colonies	33 "
Russie	33 "

Deuxième classe.

Autriche-Hongrie	24 unités.
Espagne et ses colonies	40 "
Inde Britannique	40 "
Italie et ses colonies	40 "

Troisième classe.

Argentine (République)	25	unités.
Brsil	15	"
Canada	25	"
Danemark et ses colonies	15	"
Nouvelle-Galles du Sud	25	"
Portugal et ses colonies	15	"
Suisse	25	"
Turquie	15	"
Victoria	25	"

Quatrième classe.

Cap de Bonne-Espérance	20	unités.
Chili	20	"
Colombie	20	"
Égypte	12	"
Équateur	20	"
Grèce	12	"
Japon	12	"
Mexique	20	"
Nouvelle-Zelande	20	"
Perse	12	"
Queensland	20	"
Roumanie	12	"
Uruguay	20	"
Venezuela	20	"

Cinquième classe.

Bollive	15	unités.
Costa-Rica	15	"
Guatemala	15	"
Haïti	15	"
Natal	15	"
Pérou	15	"
Serbie	9	"
Siam	9	"
Sud-Africaine (République)	9	"

Sixième classe.

Australie de l'Onest	5	unités.
Dominicaine (République)	5	"
État Indépendant du Congo	3	"
Honduras (République)	5	"
Nicaragua	5	"
Paraguay	5	"
Salvador	5	"
Tasmanie	5	"
Terre-Neuve	5	"

Quant aux chiffres des cotisations qui ont figuré dans le tableau de répartition des frais, arrêté le 26 février 1890, ils sont reproduits ci-après à titre de renseignement, la contribution de chaque État ne pouvant être déterminée d'une façon absolument précise que lorsque toutes es adhésions

seront devenues définitives. Il est entendu toute-fois qu'en aucun cas ces chiffres ne pourront subir de majoration pendant la durée de la Convention.

Première classe.

	Somme	Contre-valeur
	à	en
	payer.	abonnements.
Angleterre et ses colonies non spécialement dénommées ci-après	6833	456
Belgique	6833	456
État-Unis d'Amérique	6833	456
France et ses colonies	6833	456
Pays-Bas et leurs colonies	4100	274
Russie	4100	274

Deuxième classe.

Autriche-Hongrie	2982	199
Espagne et ses colonies	4970	332
Inde Britannique	4970	332
Italie et ses colonies	4970	332

Troisième classe.

Argentine (République)	3106	207
Brsil	1863	124
Canada	3106	207
Danemark et ses colonies	1863	124
Nouvelle-Galles du Sud	3106	207
Portugal et ses colonies	1863	124
Suisse	3106	207
Turquie	1863	124
Victoria	3106	207

Quatrième classe.

Cap de Bonne-Espérance	2485	166
Chili	2485	166
Colombie	2485	166
Égypte	1491	100
Équateur	2485	166
Grèce	1491	100
Japon	1491	100
Mexique	2485	166
Nouvelle-Zélande	2485	166
Perse	1491	100
Queensland	2485	166
Roumanie	1491	100
Uruguay	2485	166
Venezuela	2485	166

Cinquième classe.

Bolivie	1863	124
Costa-Rica	1863	124
Guatemala	1863	124
Haïti	1863	124
Natal	1863	124
Pérou	1863	124

	Somme à payer.	Contre-valeur en abonnemens.
Serbie	1118	75
Siam	1118	75
Sud-Africaine (République)	1118	75
<i>Sixième classe.</i>		
Australie de l'Ouest	621	42
Dominicaine (République).	621	42
État Indépendant du Congo.	372	25
Honduras (République)	621	42
Nicaragua.	621	42
Paraguay	621	42
Salvador	621	42
Tasmanie	621	42
Terre-Neuve	621	42

2°. En ce qui concerne le paiement des cotisations échéant aux parties contractantes:

Les délégués déclarent qu'il s'effectuera à Brux-

elles dans le courant du premier trimestre de chaque exercice et en monnaies ayant cours légal en Belgique.

3°. En ce qui concerne la mise à exécution de la Convention, fixée au 1er avril 1891:

Les délégués déclarent qu'elle sera précédée, si possible, d'une notification d'adhésion définitive de la part des Gouvernements intéressés; que, néanmoins, cette formalité n'est pas indispensable et que l'on maintiendra sur la liste des adhérents les pays signataires de la présente Convention qui, à la date du 1er avril 1891, n'auraient pas exprimé formellement l'intention de se retirer.

En foi de quoi, les délégués respectifs ont signé le présent procès-verbal.

Fait à Bruxelles, le 5 juillet mil huit cent quatre-vingt-dix.

(Hier volgt gelijke onderteekening als boven.)

21 Februari 1891. Werr, tot vaststelling van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 42.

Bij deze wet wordt het Vde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het Departement van Binnenlandsche Zaken, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.: Kosten van het Departement. Art. 1—4 f 161,047.—

2° " a. Kosten van het bestuur der provinciën:

Art. 5—8. Noordbrabant f 62,200.—

" 9—12. Gelderland " 69,900.—

" 13—16. Zuidholland " 78,640.—

" 17—21. Noordholland " 78,815.—

" 22—25. Zeeland " 62,144.—

" 26—29. Utrecht " 51,460.—

" 30—33. Friesland " 100,195.30

" 34—37. Overijssel " 81,545.—

" 38—41. Groningen " 56,800.—

" 42—45. Drenthe " 46,000.—

" 46—49. Limburg " 57,370.—

b. Armwezen. Art. 50—52 " 189,300.—

c. Verdere uitgaven betrekkelijk het binnenlandsch bestuur.

Art. 53—61 " 40,650.—

" 975,019.30

3° Afd.: Nationale militie en schutterrijen. Art. 62—64 " 65,250.—

4° " Medische politie. Art. 65—85. " 614,639.—

5° " Onderwijs.

Hooger onderwijs.

Art. 86—89. Rijks-Universiteit te Leiden f 724,830.—

" 90—92. Rijks-Universiteit te Utrecht " 445,515.—

" 93—95. Rijks-Universiteit te Groningen " 819,575.—

Verdere uitgaven betrekkelijk het hooger onderwijs.

Art. 96. Uitgaven voor den dienst der Rijks-Universiteiten, niet

Transporteere . . . f 1,489,920.— f 1,815,955.30

Per transport . . . f 1,489,920.— f 1,815,955.30

begrepen in de artt. 86 tot en met 95, van zoodanigen aard als, volgens beslissing van den Minister van Binnenlandsche Zaken, tot en met het jaar 1878 gekweten zijn uit de opgeheven fondsen, bedoeld bij art. 113 der wet van 28 April 1876 (<i>Staatsblad</i> n°. 102).	2,000.—
<i>Art.</i> 97. Kosten der opleiding van leeraren voor het Hervormd kerkgenootschap vanwege dat genootschap	30,075.—
<i>Art.</i> 98. Kweekscholen der godgeleerdheid voor de Evangelisch-Lutherschen en Remonstranten, mitsgaders kosten van opleiding van studenten bij de Hersteld-Evangelisch-Lutherschen	10,000.—
<i>Art.</i> 99. Seminariën voor het Roomsch-Katholiek kerkgenootschap	13,580.—
" 100. Toelagen voor en verdere uitgaven in verband met godgeleerd en godsdienstonderwijs voor de Israëlietische kerkgenootschappen.	19,600.—
<i>Art.</i> 101. Kosten der gonden eerepenningen voor bekroonde prijsvragen, uitgeschreven door de Rijks-Universiteiten.	1,000.—
<i>Art.</i> 102. Beurzen voor studeerenden aan instellingen voor hooger onderwijs	14,400.—
<i>Art.</i> 103. Beurs ter begeving van den heer van Warmond en uitkeering aan dezen voor de armen dier gemeente, ten gevolge van destijds aan de hoogeschool te Leiden gekomen goederen, die later zijn te gelde gemaakt	390.—
<i>Art.</i> 104. Jaarwedde van een inspecteur der gymnasia	3,500.—
" 105. Reis-, verblijf- en bureelkosten van den inspecteur der gymnasia	700.—
<i>Art.</i> 106. Subsidiën aan gemeenten ten behoeve van hare gymnasia en pro-gymnasia	235,000.—
<i>Art.</i> 107. Reis- en verblijfkosten, vacatiegelden en verdere uitgaven der gecommiteerden en der commissie, bedoeld in artt. 11 en 12 der wet van 28 April 1876 (<i>Staatsblad</i> n°. 102)	8,000.—
<i>Middelbaar onderwijs.</i>	
<i>Art.</i> 108. Jaarwedden van twee inspecteurs van het middelbaar onderwijs	7,000.—
<i>Art.</i> 109. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de inspecteurs van het middelbaar onderwijs	1,600.—
<i>Art.</i> 110. Jaarwedden, toelagen en belooningen der hoogleeraren, leeraren, beamtben en bedienden bij de Polytechnische school	118,825.—
<i>Art.</i> 111. Aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, kleeding der bedienden, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijffoonen en verdere uitgaven ten behoeve der Polytechnische school	38,125.—
<i>Art.</i> 112. Jaarwedden, verloftraktementen, toelagen en belooningen der leeraren, beamtben en bedienden bij de Rijks hogere burgerscholen	422,230.—
<i>Art.</i> 113. Aankoop van grond en gebouwen, huur en lasten van gebouwen, aanbouw en onderhoud van gebouwen, vuur en licht, hulpmiddelen voor het onderwijs, lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, personeele hulp, schrijffoonen, en verdere uitgaven ten behoeve der Rijks hogere burgerscholen	67,000.—
<i>Art.</i> 114. Jaarwedden, toelagen en belooningen der leeraren,	

 Transporteere . . . f 2,482,945.— f 1,815,955.30

	Per transport . . .	f 2,482,945.—	f 1,815,955.80
beambten en bedienden bij de Rijkslanbouwschool en toelage aan den heer K. W. VAN GORKOM, tot vergoeding van kosten, door hem te maken tot het geven van onderwijs aan die school . . .	"	60,950.—	
<i>Art. 115.</i> Kosten en subsidien voor stichting, uitbreiding, aanbouw, onderhoud, huur en lasten van gebouwen, onderhoud en aankoop van meubelen, vuur en licht, aanvulling en uitbreiding der verzamelingen en hulpmiddelen voor het onderwijs, reis- en verblijfkosten; personeele hulp en schrijffoonen, administratieve, huishoudelijke en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkslanbouwschool	"	29,785.—	
<i>Art. 116.</i> Subsidien en toelagen voor inrichtingen van middelbaar onderwijs	"	241,750.—	
<i>Art. 117.</i> Subsidien en toelagen voor inrichtingen van onderwijs in land- en tuinbouw en voor het opleiden van landbouwonderwijzers.	"	29,800.—	
<i>Art. 118.</i> Jaarwedden van drie landbouwleeraren	"	7,500.—	
" 119. Reis-, verblijf- en bureelkosten der landbouwleeraren.	"	2,100.—	
" 120. Subsidien aan scholen voor zeevaarkundig onderwijs.	"	30,000.—	
" 121. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissien tot het afnemen der eindexamens voor de hogere burgerscholen, de landbouwscholen en de Polytechnische school, benevens verdere kosten van die examens	"	31,000.—	
<i>Art. 122.</i> Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissien tot het examineeren van hen, die eene akte van bekwaamheid voor het middelbaar onderwijs, eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 65 of eene akte van bekwaamheid voor het handteekenen, vermeld in art. 65 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens	"	37,000.—	
<i>Lager onderwijs.</i>			
<i>Art. 123.</i> Jaarwedden van drie inspecteurs van het lager onderwijs	"	10,500.—	
" 124. Reis-, verblijf- en bureelkosten der inspecteurs van het lager onderwijs	"	2,700.—	
<i>Art. 125.</i> Jaarwedden van de districts-schoolopzieners	"	62,500.—	
" 126. Reis-, verblijf- en bureelkosten van de districts-schoolopzieners	"	18,500.—	
<i>Art. 127.</i> Reis-, verblijf- en bureelkosten van de arrondissements-schoolopzieners of abonnement deswege	"	55,000.—	
<i>Art. 128.</i> Kosten der vergaderingen van de ambtenaren, aan wie bij art. 67 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), het toezicht op het lager onderwijs is opgedragen	"	100.—	
<i>Art. 129.</i> Jaarwedden, toelagen en belooningen der onderwijzers en bedienden bij de Rijkskweekscholen ter opleiding van onderwijzers en bij de daaraan verbonden leerscholen en jaarwedde van den concierge, belast met de bewaking van het gebouw der opgeheven Rijkskweekschool te Nijmegen	"	178,845.—	
<i>Art. 130.</i> Toelagen voor huisvesting en verpleging van kweekelingen, opgeleid bij de Rijkskweekscholen	"	114,050.—	

Transporteere . . . f 3,395,025.— f 1,815,955.80

Per transport . . . f 3,395,025.— f 1,815,955.30

<i>Art.</i> 131. Aankoop en stichting van gebouwen; huur en onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoefden; personeele hulp en schrijffloonen; het gebruik maken van bad- en zweminrichtingen en verdere uitgaven ten behoeve der Rijkskweekscholen en daaraan verbonden leerscholen en onderhoud der gebouwen van de opgeheven Rijkskweekschool te Nijmegen	44,781 —
<i>Art.</i> 132. Subsidiën voor kweekscholen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen.	100,000.—
<i>Art.</i> 133. Normaallessen tot opleiding van onderwijzers en onderwijzeressen	460,000.—
<i>Art.</i> 134. Subsidiën en toelagen aan de arrondissements-schoolopzieners ten gevolge van art. 24 van het Koninklijk besluit van 22 Januari 1880 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 5).	7,000.—
<i>Art.</i> 135. Jaarwedden van onderwijzers bij de Rijk's lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder	11,700.—
<i>Art.</i> 136. Onderhoud van gebouwen; vuur en licht; hulpmiddelen voor het onderwijs; lokaalbehoefden; buitengewoon opzicht; personeele hulp, schrijffloonen en verdere uitgaven voor de Rijk's lagere scholen te Weststellingwerf, te Steenwijkerwold en te Vledder.	3,920.—
<i>Art.</i> 137. Subsidiën aan gemeenten tot bestrijding van jaarwedden van onderwijzers en onderwijzeressen bij de lagere scholen	72,800.—
<i>Art.</i> 138. Bijdrage en vergoeding door het Rijk aan de gemeenten in de kosten van haar lager onderwijs, ten gevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175) in verband met art. 5 der wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)	3,000,000.—
<i>Art.</i> 139. Vergoeding door het Rijk aan de gemeenten voor de kosten van haar lager onderwijs over 1889, tengevolge van art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals dat artikel is gewijzigd bij die van 11 Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123) in verband met art. 5 der wet van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175).	18,000.—
<i>Art.</i> 140. Tijdelijk subsidie aan de gemeenten, door de uitgaven tot eene behoorlijke inrichting van haar lager onderwijs vereischt, onbillijk bezwaard (art. 49 der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889, <i>Staatsblad</i> n ^o . 175).	235,000.—
<i>Art.</i> 141. Bijdrage door het Rijk in de jaarwedden van onderwijzers aan bijzondere scholen, ten gevolge van art. 54 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175)	750,000.—
<i>Art.</i> 142. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden der leden van de commissiën tot het examineeren van hen, die eene der akten van bekwaamheid, vermeld in art. 56 onder <i>a</i> en <i>b</i> of eene akte van bekwaamheid voor de handwerken, vermeld in art. 65 <i>bis</i> der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van 8 December 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 175), wenschen te ontvangen, benevens verdere kosten van die examens	88,000.—
<i>Art.</i> 143. Verschillende uitgaven voor speciale inrichtingen voor onderwijs; gratificatiën; hulp- en aanmoedigingsmiddelen	17,900.—

 Transporteere . . . f 8,204,126.— f 1,815,955.30

	Per transport	f 8,204,126.—	f 1,815,955.80
<i>Art.</i> 144.	Kosten van vervaardiging, inpakking en verzending van pleisterafgietsels ten behoeve van inrichtingen van onderwijs	"	1,000.—
<i>Art.</i> 145.	Jaarwedden en verdere belooningen van den bouwknudige en van de opzichters, belast met het toezicht op de gebouwen voor onderwijs en van het personeel bij het bureau van den bouwkundige	"	21,700.—
<i>Art.</i> 146.	Reis- en verblijfkosten van de in het vorig artikel bedoelde ambtenaren, huishoudelijke en verdere uitgaven betreffende het aan hen opgedragen toezicht	"	6,800.—
			<hr/>
6° Afd.:	Kunsten en wetenschappen. <i>Art.</i> 147—183	"	8,233,126.—
7° "	Nederlandsche Staatscourant, Handelingen van de Staten-Generaal en Staatsblad. <i>Art.</i> 184—187	"	557,620.—
8° "	Pensioenen, toelagen, gratificatiën en wachtgeld. <i>Art.</i> 188—196	"	82,451.—
9° "	Onvoorziene behoeften. <i>Art.</i> 197	"	471,275.—
			40,000.—
			<hr/>
			f 11,200,427.30

21 Februari 1891. WETTEN, houdende naturalisatie van:
 Heinrich Jacobs. S. 43.
 Johann Heinrich Reiring. S. 44.
 Anton Kreymborg. S. 45.
 Heinrich Oskar Wilhelm Ludwig Kramer. S. 46.

Johann Peter Ludwig Schmitz. S. 47.
 Wilhelm Heinrich Hermann Feltmann. S. 48.
 Franz Jacob Heinrich Knuth. S. 49.
 Wilhelm Fahrner. S. 50.

23 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het *zesde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 51.

Bij deze wet wordt het VIde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het *Departement van Marines*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.:	Kosten der administratie	f	886,790.42
2° "	Materieel der zeemacht en van 's Rijks maritieme etablissementen	"	5,398,840.—
3° "	Personeel der zeemacht	"	5,229,150.—
4° "	Loodswezen, betonning, bekaking, verlichting en hydrographie	"	1,954,104.50
5° "	Pensioenen, wachtgeld, kosten van medailles enz., gratificatiën en onderstanden	"	1,324,357.20
6° "	Onvoorziene uitgaven	"	60,000.—
			<hr/>
			f 14,353,242.12

23 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het *sevende* hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 52

Bij deze wet wordt het VIIde hoofdstuk B der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het *Departement van Financiën*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.:	Kosten van het Departement	f	316,390.—
2° "	Kosten van de Grootboeken der Nationale Schuld, van de rentebetaling en van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam	"	101,875.—
3° "	Kosten van 's Rijks schatkist	"	95,050.—
4° "	Kosten van het Muntwezen	"	5,074,175.—
			<hr/>
	Transporteere	f	5,587,490.—

	Per transport	f 5,587,490.—
5° Afd.:	Kosten van administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen, en van den waarborg en de belasting der goud- en zilveren werken	4,365,984.—
6° "	Kosten van administratie van het zegel, de registratie, de successie, de hypotheeken en het kadaster, de Staatsloterij, de domeinen, het geldelijk beheer der groote wegen, vaarten en veren en der visscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen	1,706,960.—
7° "	Kosten der Eerediensten.	1,975,862.08s
8° "	Kosten van den Pensioenraad, pensioenen, enz.	1,615,185.50
9° "	Uitkeeringen, verschillende uitgaven, wachtgeldten, onderstanden, gratificatiën en toelagen.	8,614,924.—
10° "	Onvoorziene uitgaven	86,000.—
		f 23,902,405.58s

23 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het *elfde* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 53.

Bij deze wet wordt het *XIde* Hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende de *Onvoorziene uitgaven*, vastgesteld tot een bedrag van f 50,000.—.

23 Februari 1891. WET, houdende goedkeuring eener overeenkomst met W. Bos te Groningen, betreffende erfdienstbaarheden van wederzijdsche eigendommen aldaar. S. 54.

23 Februari 1891. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1891. S. 55.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten :

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, ingevolge de wet van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 198) houdende bepalingen omtrent het beheer der gelden bestemd tot voltooiing van het vestingstelsel, eene afzonderlijke begrooting van de uitgaven voor dit onderwerp, voor den dienst van 1891, bij de wet behoort te worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, aangevozen bij de wet van 18 April 1874 (*Staatsblad* n°. 64), wordt voor den dienst van 1891 vastgesteld als volgt:

Art. 1. Jaarwedden, toelagen en daggelden voor tijdelijk in dienst zijnde civiele ingenieurs, opzichters en teekenaars, toelagen voor officieren en opzichters der genie, reis- en verblijfkosten, bareel- en lokaalbehoefden, aankoop van instrumenten, kaarten en verdere benodigdheden f 70,000

Art. 2. Nieuwe werken met al hetgeen kan geacht worden daartoe te behooren; herstellen, veranderen en verbeteren van bestaande werken met den aanleve daarvan; aankoop en onteigening van perceelen; kosten van exploten en processen; afkoop van rechten; kosten en ongelden betreffende koop- en andere overeenkomsten; het doen van grondboringen, waterpassingen, opmetingen, enz.; een en ander voor de navermelde werken ter verbetering van de *Nieuwe Hollandsche Waterlinie*:

1°. Verbeteren van inundatiemiddelen in de geheele linie;

2°. Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele linie.

17,000
Transporteere f 87,000

	Per transport . . . f	87,000
<i>Art. 3.</i> Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van <i>den Helder</i> :		
Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang, aan werken in de geheele stelling, waaronder het voortzetten van het maken van scherfvrije meetstations.		
	_____	" 17,000
<i>Art. 4.</i> Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van <i>Amsterdam</i> :		
1 ^o . Onteigening van gronden en nitvoering van voorbereidende werkzaamheden voor verschillende werken in de stelling;		
2 ^o . Maken van aardewerken, zandophoogingen, metsel- en betonwerken, enz. voor verschillende werken in de stelling;		
3 ^o . Ophoogen van wegen en maken van inundatiekaden;		
4 ^o . Maken van batterijen aan de Zuiderzezijde;		
5 ^o . Maken van een fort in de Zuiderzee aan het Pampus;		
6 ^o . Inrichten en verbeteren van inundatiemiddelen;		
7 ^o . Maken van buskruitmagazijnen;		
8 ^o . Aanleg van beplantingen;		
9 ^o . Verlagen van den spoorweg tusschen <i>Beverwijk</i> en <i>Uitgeest</i> met bijbehorende werkzaamheden aan den <i>St. Aagtdijk</i> ;		
10 ^o . Maken van werken ten behoeve der drinkwatervoorziening.		
	_____	" 1,130,000
<i>Art. 5.</i> Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van <i>'t Hollandsch Diep</i> en het <i>Volkerak</i> :		
1 ^o . Voltrooiing van buskruitmagazijnen in de vesting <i>Willemstad</i> ;		
2 ^o . Verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de positiën van <i>Willemstad</i> en <i>Ooltgensplaat</i> , waaronder het voortzetten van het maken van scherfvrije meetstations.		
	_____	" 26,000
<i>Art. 6.</i> Als voren voor de navermelde werken ter verbetering van de stelling van <i>de monden van den Maas</i> en het <i>Haringvliet</i> :		
Verschillende verbeteringen van ondergeschikt belang aan werken in de stelling, waaronder het voortzetten van het maken van scherfvrije meetstations.		
	_____	" 10,000
<i>Art. 7.</i> Wijzigen en voltooiën van de dekkingen enz. van het fort op den Hoofd- dam bij <i>Pannerden</i>		
	_____	" 10,000
<i>Art. 8.</i> Telegraphische en telephonische verbinding van verdedigingswerken en posten.		
	_____	" 50,000
<i>Art. 9.</i> Materieel der Genie voor het in staat van verdediging brengen der werken in verschillende stellingen		
	_____	" 40,000
<i>Art. 10.</i> Doen van opmetingen, waterpassingen, grondboringen, enz. in de verschillende liniën en vestingen, alwaar, ingevolge de wet van 18 April 1874 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 64), werken tot voltooiing van het vestingstelsel aangelegd of verbeterd moeten worden en voor welke in de voorgaande artikels geen gelden zijn uitgetrokken.		
	_____	" 2,000
<i>Art. 11.</i> Onvoorzien uitgaven		
	_____	" 50,000
	Totaal . . . f	1,422,000
<i>Art. 2.</i> Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, wordt aangewezen:		
de som van een millioen vier honderd twee en twintig duizend gulden, beschikbaar gesteld bij het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891.		
<i>Art. 3.</i> Wanneer het bedrag, uitgetrokken bij een der artikelen 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 en 10 van artikel 1 dezer wet, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voor-		

schrift van artikel 24 der wet van den 5den October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving nit *artikel* 11 van hetzelfde artikel 1 worden aangevuld.

Art. 4. Op *artikel* 11 van artikel 1 dezer wet worden aangewezen de tot het dienstjaar 1891 behorende uitgaven, de voltooiing van het vestingstelsel betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere *artikelen* van genoemd artikel 1.

Die uitgaven worden, voor elke soort afzonderlijk, in de rekening gebracht en omschreven. Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 23sten Februari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

(Uitgeg. 12 Maart 1891.)

23 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het *achtste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 56.

Bij deze wet wordt het VIIIste hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het *Departement van Oorlog*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd : Kosten van het Departement	f	143,550.—
2° " Traktementen en toelagen, mitsgaders schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstvaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van den grooten staf, den generalen staf, de intendance en de provinciale en plaatselijke staven.	"	268,567.—
3° " Traktementen, toelagen en schadeloosstelling voor uniformverandering en voor verlies van bagage, voor het aanschaffen en het verlies van dienstvaarden en voor verhuiskosten bij verplaatsing van de staven der verschillende wapens en van de officieren der wapenkorpsen, daaronder begrepen daggelden aan militaire wachters	"	3,079,865.—
4° " Soldijen en verdere kosten van de verschillende staven, diensten en wapenkorpsen, in de 2de, 3de en 5de afdeelingen vermeld, met uitzondering van de kosten, in die afdeelingen en in de 11de afdeeling omschreven, doch met inbegrip van de kosten van instructeurs beneden den rang van officier bij de schutterijen en vereenigingen tot vrijwillige oefening in den wapenhandel	"	8,870,862.—
5° " Geneeskundige dienst	"	912,902.—
6° " Studie en Onderwijs	"	325,880.—
7° " Artillerie-inrichtingen, materieel der artillerie, draagbare wapenen en pyrotechnie, alsmede practische oefeningen en proeven bij het wapen der artillerie, een en ander echter met inbegrip van al wat de Koninklijke Militaire Academie en het wapen der marechaussee betreft.	"	972,150.—
8° " Materieel der genie en kazerneering met hetgeen gerekend wordt daartoe te behooren, een en ander echter met uitzondering van al wat de Koninklijke Militaire Academie en het wapen der marechaussee betreft.	"	727,750.—
9° " Kosten der Rijks-centrale magazijnen van kleeding, uitrusting, hospitaalgoederen en kampements-effecten en der garnizoensmagazijnen van kleeding en uitrusting, benevens van vernieuwing en wijziging van ledergoed en paardetuig en van vernieuwing en onderhoud van nachtleger	"	342,400.—
10° " Militaire verkenningen en Topographische inrichting	"	45,800.—
Transporteere	f	15,689,226.—

	Per transport	f 15,689,226.—
11° Afd.:	Verplaatsing van personen en goederen	" 237,700.—
12° "	Verschillende uitgaven	" 52,800.—
13° "	Nonactiviteits-traktementen, pensioenen, gagementen, onderstanden, lijfrenten, toelagen en wachtgelden	" 2,004,184.—
14° "	Onvoorziene uitgaven	" 50,000.—
15° "	Wapen der marechaussee	" 469,300.—
16° "	Buitengewone uitgaven	" 1,427,650.—
17° "	Voltooiing van het vestingstelsel	" 1,422,000.—
		f 21,352,860.—

23 Februari 1891. WET, tot wijziging van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 57.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. *verhoogd*:

Art. 59 met f 80,000 Art. 61 met f 15,000.

Art. 67 met f 625,000. Art. 173 met f 25,000.

Art. 181 met f 25,000.

b. *verminderd*:

Art. 82 met f 770,000.

Ten gevolge van vorenstaande verhoogingen en vermindering wordt het totaal der 2de Afd. van meergenoemd hoofdstuk verminderd met f 50,000 en dat der 4de Afd. met gelijk bedrag verhoogd.

23 Februari 1891. WET, houdende goedkeuring eener met N. J. C. VAN DEN HOEK c. s. gesloten overeenkomst betreffende het zoogenaamde *Katwijkse veer*. S. 58.

24 Februari 1891. WET, tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatspoorwegen, dienst 1891. S. 59.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Art. 1. De begrooting van uitgaven ten behoeve van den aanleg van Staatspoorwegen voor den dienst van 1891 wordt vastgesteld als volgt:

1° Afd.: Eerste aanleg.

Art. 1. Jaarwedde van den directeur voor de spoorwegen, als zodanig belast met de leiding van de aan te leggen Staatspoorwegwerken; jaarwedden, toelagen, maand- en daggelden van het personeel (daaronder niet begrepen de buitengewoon opzichters bij de werken en leveringen), mitgaders schrijffloonen f 79,000

Art. 2. Bureel- en lokaalbehoefden, boeken, kaarten, instrumenten en verdere benoodigdheden " 16,000

Art. 3. Reis- en verblijfkosten en schadeloosstelling voor kosten van veldwerk. Toelagen aan buitenslands gedetacheerde bouw- en werktuigkundigen en opzichters " 11,000

Art. 4. Kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen en het opmaken en aankopen van grondteekeningen en plans, met inbegrip van arbeidsloou; daggelden wegens buitengewone assistentie, belooningen van landmeters; nittreksels van kadastrale plans en leegers; aanschaffen van werktuigen, baken, piketten en verdere benoodigdheden " 3,000

Art. 5. Aankoop van bovenbouwmaterialen zonder bepaalde bestemming voor eenige lijn, bewaren, opstapelen en bewaken; bereiden van hout tegen bederf en verdere uitgaven " 12,500

Art. 6. Aanleg van den spoorweg van *Nieuwe diep* naar *Amsterdam*,

Transporteere f 121,500

Per transport	f	121,500	
met alle daarmede in verband staande uitgaven, voor zoover zij niet in een of meer der voorgaande artikelen zijn begrepen	"	15,472	
Art. 7. Idem spoorweg van <i>Arnhem</i> naar <i>Nijmegen</i>	"	250,000	
" 8. Idem spoorweg van <i>Slavoren</i> naar <i>Leeuwarden</i>	"	34,000	
" 9. Idem spoorweg van <i>Rotterdam</i> naar den <i>Hoek van Holland</i>	"	912,000	
	f		1,332,972.—

2° Afd.: Uitbreiding. *Uitbreidingswerken, bedoeld in art. 71 sub B der overeenkomst van 21 Januari 1890 met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatspoorwegen.*

Art. 10. Het maken van een woning voor den stationschef te <i>Maastricht</i>	f	9,000	
Art. 11. Het maken van eene overkapping over het middenperron op het station <i>Venlo</i> , en het aanbrengen van retiraden op dat perron	"	40,000	
Art. 12. De uitbreiding van het hoofdgebouw op het station <i>Boxtel</i>	"	4,000	
Art. 13. De uitbreiding van het station <i>Tilburg</i>	"	21,000	
Art. 14. De uitbreiding van de werkplaatzen te <i>Tilburg</i>	"	120,000	
Art. 15. Het maken van een blijvend hoofdgebouw op het station <i>Vlissingen</i> (Haven)	"	101,000	
Art. 16. Het maken van een loods voor locomotieven op het station <i>Vlissingen</i> (Haven).	"	5,000	
Art. 17. De uitbreiding van het station 's <i>Hertogenbosch</i> , met inbegrip van eene nieuwe en hoogere <i>Diezebrug</i>	"	600,000	
Art. 18. Het maken van kruissporen tusschen stations van het Noordernet der Staatspoorwegen	"	2,000	
Art. 19. De uitbreiding van het hoofdgebouw op het station <i>Leeuwarden</i>	"	2,000	
Art. 20. De uitbreiding van het station en van het hoofdgebouw op het station <i>Groningen</i>	"	360,000	
Art. 21. De uitbreiding van het station en van het hoofdgebouw op het station <i>Hengelo</i>	"	91,800	
Art. 22. De uitbreiding van het station <i>Rotterdam</i> (Beurs).	"	30,000	
Art. 23. De uitbreiding van de locomotievenloods te <i>Rotterdam</i> (<i>Delftsche poort</i>).	"	1,000	
Art. 24. De wijziging van het goederenstation te <i>Nijmegen</i>	"	50,000	
	"		1,436,800.—

3° Afd.: Werken en uitgaven, door de bestaande exploitatie contracten met kosten van aanleg gelijkgesteld.

Art. 25. Kosten van de overbrugging van het <i>Hollandsch Diep</i>	f	11,000	
Art. 26. Herstel van schade, ontstaan door ijsgang, oorlog, oproer, doorbraak van een spoorwegdijk, militaire inundatie of door overstroming; herstel van beschadiging door aanvaring.	<i>Memorie.</i>		11,000.—

4° Afd.: Aankoop van spoorwegen, wat de kosten betreft met aanleg gelijkgesteld.

Art. 27. Renten over het jaar 1891 aan <i>België</i> uit te keeren, van de kosten van werken tot uitbreiding van het station <i>Esschen</i> , ingevolge regeling met de Belgische Regeering getroffen, tot uitvoering van art. 17 der, voor zooveel noodig, bij de wet van 22 April 1880 (<i>Staatsblad</i> n°. 68) bekrachtigde overeenkomst van 31 October 1879	"		2,600.—
--	---	--	---------

5° Afd.: Onvoorzienne uitgaven.

Art. 28. Onvoorzienne uitgaven, daaronder begrepen vorderingen van afgesloten dienstjaren	"	516,628.—	
	f		3,800,000.—

Art. 2. Tot dekking der uitgaven, begrepen in de bij artikel 1 dezer wet vastgestelde begrooting, worden aangewezen:

a. de som van *een miljoen driehonderd vijftig duizend gulden* (f 1,350,000), beschikbaar gesteld bij het IXe hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891;

b. het vermoedelijk batig slot der rekening van ontvangsten en uitgaven wegens den aanleg van Staatsspoorwegen voor het dienstjaar 1890;

c. de toevallige baten, welke gedurende het jaar 1891 nit den aanleg van Staatsspoorwegen kunnen voortvloeien.

Art. 3. Wanneer het bedrag, nitgetrokken bij een der artikelen 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25 en 27, van de bij deze wet vastgestelde begrooting, ontoereikend wordt bevonden, kan het, met inachtneming van het voorschrift van art. 24 der wet van 5 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40), door overschrijving uit artikel 28 worden aangevuld.

Uit genoemd artikel 28 kan mede worden overgeschreven op artikel 26.

Art. 4. Op artikel 28 van de bij deze wet vastgestelde begrooting worden aangewezen de tot het dienstjaar 1891 behorende uitgaven, de Staatsspoorwegen betreffende, die hare omschrijving niet vinden in een der andere artikelen dezer begrooting.

Die uitgaven worden voor elke soort afzonderlijk in de rekening gebracht en omschreven.

Lasten en bevelen, enz.

Begeven te 's Gravenhage, den 24sten Februari 1891.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 4 Maart 1891.)

24 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 60.

Bij deze wet wordt het IXde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het Departement van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^e Afd.: Kosten van het Departement Art. 1—4	f	186,000.—
2 ^e Afd.: Waterstaat.		
Art. 5—9. Jaarwedden, reis-, verblijf- en bureelkosten enz.	f	719,140.—
10. Bezoldiging, enz. van de machinisten en stokers bij de verschillende stoomwerktuigen	"	15,765.—
Art. 11. Bezoldiging en toelagen van het personeel voor den algemeenen dienst van den waterstaat	"	26,270.—
Art. 12. Waarneming van den winddruk en waterhoogten enz. met inbegrip van de kosten van het daarvoor gevorderde materieel	"	16,890.—
Art. 13. Telegraphische berichten	"	4,500.—
14. Waterstaatskaart	"	3,500.—
15. Rivierkaarten	"	12,000.—
16. Onderzoek naar den waterstaatkundigen toestand des lands	"	35,000.—
Art. 17. Herziening van het Amsterdamsche peil	"	2,600.—
18. Onderhoud enz. der verkenmerken van het herziene Amsterdamsche peil en van de nauwkeurigheidswaterpassing.	"	400.—
Art. 19. Opnemingen en peilingen enz. benevens aankoop, herstel en berging van instrumenten	"	3,000.—
Art. 20. Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van commissiën, benevens uitschotten daarvoor.	"	1,000.—
Transporteere	f	840,065.—
	f	186,000.—

	Per transport . . .	f	840,065.—	f	186,000.—
Art. 21.	Exploiten en proceskosten.	"	1,000.—		
" 22.	Drnk- en bindwerk	"	17,000.—		
" 23.	Buitengewone correspondentie bij ijegang en hoog opperwater.	"	5,000.—		
Art. 24.	IJsopruiming.	"	15,000.—		
" 25.	Toelage aan den inspecteur voor de Rijn- en Maasvaart.	"	500.—		
" 26.	Toelage aan den ontvanger der directe belastingen enz. te Lobith voor de samenstelling der statistieke gegevens voor de Rijnvaart	"	600.—		
Art. 27.	Metten en ijken van Rijnschepen	"	300.—		
" 28.	Belooning der commissiën van deskundigen voor de Rijnvaart te Amsterdam, Rotterdam en Dordrecht	"	3,000.—		
Art. 29.	Verbetering der rivieren de Rijn en de Lek	"	120,000.—		
" 30.	Verbetering van de rivier de Waal	"	715,000.—		
" 31.	Inrichten van de haven te Tiel tot vlnchthaven	"	41,750.—		
" 32.	Verbetering van de rivier de IJssel	"	96,000.—		
" 33.	Verbetering van de rivier de Merwede en van de Killen	"	895,000.—		
" 34.	Verbetering van de Dordtsche waterwegen	"	86,500.—		
" 35.	Verbetering, onderhoud en herstel van het Hollandsch Diep en het Haringvliet	"	25,000.—		
Art. 36.	Verbetering en onderhoud van de rivier de Maas in Limburg, Noordbrabant en Gelderland	"	218,000.—		
Art. 37.	Verleggen van de uitmonding der rivier de Maas, ingevolge de wet van 26 Januari 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4).	"	1,185,200.—		
Art. 38.	Onderhoud enz. van de werken voor het verleggen der Maasmonding en der werken en vaargeul op de Donge, alsmede het in werking houden der bemalingswerktuigen en de bediening der veren tot de Nieuwe Maasmonding behoorende; onderhoud van de kribben in de Dintel bij Dinteloord	"	18,500.—		
Art. 39—42.	Bezoldiging, bureau- en lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, alsmede kosten van de werkzaamheden voor het uitbakenen, waterpassen enz. ten behoeve van het werk genoemd sub art. 37	"	42,000.—		
Art. 43.	Kosten van den bouw van eene brug te Heusden.			<i>Memoria.</i>	
" 44.	Onderhoud enz. van de Nieuwe Maas, het Scheur en aan den Hoek van Holland; verbetering van de Nieuwe Maas beneden de Oostpunt van Rozenburg	"	220,000.—		
Art. 45.	Verbetering ingevolge de wet van 24 Januari 1863 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4), van den Rotterdamschen Waterweg	"	1,500,000.—		
Art. 46.	Onderhoud enz. der werken van den Hollandschen IJssel, met de verdieping van de rivier beneden Gouda.	"	15,800.—		
Art. 47.	Verbetering van de Linge	"	2,200.—		
" 48.	Onderhoud enz. van het Zwarte Water	"	4,400.—		
" 49.	Onderhoud enz. van het Zwolsche Diep	"	25,000.—		
" 50.	Onderhoud enz. Binnen- en Buiten-Aa in Groningen.	"	3,860.—		
" 51.	Onderhoud enz. der drie overlaten in den Waaldijk boven Dalem en in het Wijdschild, van de groote inundatie- of hulpaluis in den Waaldijk te Dalem, de sluizen, heulen en duikers te Gorinchem.	"	7,000.—		
	Transporteere	f	5,497,675.—	f	186,000.—

	Per transport . . .	f 5,497,675.—	f 186,000.—
<i>Art. 52.</i> Onderhoud, enz. der dnikeraluis in den Krommen Rijn te Wijk bij Dnurstede	"	130.—	
<i>Art. 53.</i> Onderhoud enz. van de peilschalen te Elburg, Nijkerk, Durgerdam en IJmuiden	"	700.—	
<i>Art. 54.</i> Onderhoud, herstel en verbetering der zee- en oeverwerken, helm- en stroobepplantingen; onderhoud, verbetering en vernieuwing van peilschalen, van de havens te Hellevoetsluis en Goedereede en daarmede in verband staande uitgaven in Zuidholland	"	53,000.—	
<i>Art. 55.</i> Id. in Noordholland, alsmede van de havens te Vlieland, Urk en Marken	"	198,000.—	
<i>Art. 56.</i> Id. in Zeeland, alsmede van de havens te Veere, Vlissingen en de binnenreede van Bronwershaven	"	41,000.—	
<i>Art. 57.</i> Id. in Friesland	"	36,500.—	
" 58. Id. in Overijssel	"	28,850.—	
" 59. Id. in Groningen	"	10,038.—	
" 60. Bijdrage in het te kort der uitgaven voor zeevering en oevervoorziening van de calamiteuse polders in de provincie Zeeland, volgens de wet van 19 Juli 1870 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 119).	"	250,000.—	
<i>Art. 61.</i> Herstel van buitengewone winter- en stormschade	"	25,000.—	
" 62. Wegruimen en bergen van wrakten en hunne ladingen.	"	20,000.—	
" 63. Onderhoud, herstel en verbetering der havens en hare toegangen, daaronder begrepen de rivierwerken bij de havens te Moerdijk en Willemstad; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen en daarmede in verband staande uitgaven in Noordbrabant	"	11,000.—	
<i>Art. 64.</i> Id. in Noordholland, daaronder begrepen het Krabbersgat	"	49,150.—	
" 65. Aanleg van een haven op het eiland Wieringen	"	33,000.—	
" 66. Onderhoud, herstel en verbetering der havens en hare toegangen, daaronder begrepen de aanleg- en losplaats bij de Isabella-sluis en het posthaventje te Gorishoek; onderhoud, herstel en vernieuwing van peilschalen, en daarmede in verband staande uitgaven in Zeeland.	"	14,360.—	
<i>Art. 67.</i> Id. in Friesland	"	38,596.—	
" 68. Id. in Overijssel	"	3,233.—	
" 69. Aanleg van een kanaal ter verbinding van Amsterdam met de Merwede, voor zoover s'j niet in een of meer der vier volgende artikelen zijn begrepen.	"	1,719,500.—	
<i>Art. 70—73.</i> Bezoldiging, bureel- en lokaalbehoefden, reis- en verblijfkosten, kosten van uitbakenen enz. bij den aanleg van het kanaal sub <i>art.</i> 69 genoemd.	"	32,800.—	
<i>Art. 74.</i> Onderhoud van het voltooid gedeelte van het kanaal ter verbinding van Amsterdam met de Merwede	"	9,000.—	
<i>Art. 75.</i> Onderhoud enz. van de Zuid-Willemsvaart	"	172,000.—	
" 76. Aanleg en onderhoud van telegrafische verbindingen voor den dienst van de kanalen enz.	"	1,675.—	
<i>Art. 77.</i> Onderhoud enz. van de gekanaliseerde Dieze	"	16,000.—	
" 78. Onderhoud enz. van het kanaal van Apeldoorn naar den IJssel	"	27,630.—	
<i>Art. 79.</i> Onderhoud enz. van het Zederikkanaal	"	54,000.—	
" 80. Onderhoud enz. van het kanaal door Voorne	"	35,000.—	
Transporteere		f 8,377,837.—	f 186,000.—

Per transport . . . f 8,877,837.— f 186,000.—

<i>Art.</i> 81. Onderhoud enz. van sluisen en bruggen op den waterweg van Amsterdam naar Rotterdam	"	7,000.—
<i>Art.</i> 82. Onderhoud enz. van het Noordhollandsch kanaal	"	153,000.—
" 83. Onderhoud enz. van het kanaal van Amsterdam naar de Noordzee	"	432,000.—
<i>Art.</i> 84. Vervanging van het stoomgemaal te Schellingwolde, met uitbreiding van het stoomvermogen	"	150,000.—
<i>Art.</i> 85. Verbetering van het vaarwater buiten den afsluitdijk bij Schellingwoude	"	175,000.—
<i>Art.</i> 86. Uitbreiding der haven- en sluiswerken te IJmuiden, ingevolge de wet van 31 Mei 1887 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 98).	"	1,170,000.—
<i>Art.</i> 87. Onderhoud enz. van het Tienhovensche kanaal.	"	400.—
" 88. Onderhoud enz. van de vaart tusschen Amsterdam en Vreeswijk	"	6,700.—
<i>Art.</i> 89. Onderhoud enz. van het jaagpad langs het Spaarne.	"	700.—
" 90. Onderhoud enz. van het kanaal van Neuzen	"	127,000.—
" 91. Onderhoud enz. van het kanaal van Sluis naar Brugge	"	300.—
" 92. Onderhoud enz. van het kanaal door Zuid-Beveland	"	46,000.—
" 93. Onderhoud enz. van het kanaal door Walcheren	"	85,000.—
" 94. Onderhoud enz. van de kanalen van Dokkum naar Gerben-Allesverlaat en Kollum, de Nesserzyl, de draaibrug over de Boorne, de Kiestrazyl, de Burgwerderbrug in de Leegte, het oostelijk kanaalboord van de Munnikexijlterrijt, het Wijd der Linde	"	16,500.—
<i>Art.</i> 95. Onderhoud en werking der stoomwerktuigen van het Noord-Willemskanaal	"	18,000.—
<i>Art.</i> 96. Onderhoud enz. van het kanaal het Meppelerdiep	"	19,000.—
" 97. Onderhoud enz. van de Willemsvaart in Overijssel	"	10,400.—
" 98. Onderhoud enz. van het Veenhuizerkanaal ter verbinding van de Drentsche met de Friesche wateren	"	7,500.—
<i>Art.</i> 99. Onderhoud enz. van de Drentsche Hoofd- en Beilervaarten.	"	108,000.—
<i>Art.</i> 100. Onderhoud enz. van het Noorderkanaal of de Noordervaart in IJmbrug en het zijkanaal naar de Maas in de richting tusschen Neer en Kessel	"	7,900.—
<i>Art.</i> 101—111. Onderhoud herstel en verbetering van wegen en bruggen en daarbij behoorende werken, beplantingen, benevens daarmede in verband staande uitgaven in de verschillende provinciën	"	703,500.—
<i>Art.</i> 112. Onderhoud enz. van veren en schipbruggen	"	52,650.—
" 113. Subsidiën voor onderwerpen waarvoor reeds bij de laatstvoorgaande begrooting bijdragen zijn toegestaan	"	404,714.21
<i>Art.</i> 114. Bijdrage in de kosten van verbetering der wegen van Ootmarsum naar Almelo en naar Denekamp	"	18,460.—
<i>Art.</i> 115. Bijdrage in de kosten van aanleg van een kunstweg van den Rijksweg onder Borkel naar de Belgische grens in aansluiting aan den weg naar Achel	"	8,500.—
<i>Art.</i> 115 bis. Bijdrage in de kosten van verbetering van de haven te Medemblik	"	25,500.—
<i>Art.</i> 116. Nieuwe subsidiën.	"	2,000.—
" 117—119. Jaarwedden, benevens reis-, verblijf-, verplaat-		

 Transporteere . . . f 12,123,561.21 f 186,000.—

	Per transport . . .	f 12,123,561.21 f	186,000.—
sings- en bureelkosten van de beide Rijksbouwmeesters en van het verder vaste personeel, alsmede van het tijdelijk personeel belast met het toezicht op de landsgebouwen			
			43,950.—
<i>Art. 120.</i> Onderhoud enz. van de landsgebouwen en de terreinen te 's Gravenhage			
			66,000.—
<i>Art. 121.</i> Brandweer en brandweertelegraaf; duinwater voor de fontein op het Binnenhof; verlichting van het Binnenhof; telephoonabonnement voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.			
			4,900.—
<i>Art. 122.</i> Huur en bewaking van lokalen tijdelijk in gebruik.			
			3,000.—
" 123 en 124. Jaarwedden benevens reis-, verblijf- en verplaatsingskosten van den Raad voor het toezicht op de spoorwegdiensten.			
			59,270.—
<i>Art. 125.</i> Materieel en arbeidsloon voor dit toezicht.			
			8,000.—
" 126 en 127. Jaarwedden, benevens reis-, verblijf- en bureelkosten van den Rijkscommissaris en van de adjunct-Rijkscommissarissen bij de Maatschappij tot exploitatie van Staatspoorwegen en bij de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij			
			4,400.—
<i>Art. 128.</i> Bijdrage aan de Internationale commissie voor spoorwegcongressen			
			100.—
<i>Art. 129.</i> Tegemoetkoming aan den aannemer van den stoombootveerdienst tusschen Enkhuizen en Stavoren.			
			65,000.—
<i>Art. 130.</i> Dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting voor den aanleg van Staatspoorwegen, dienst 1891			
			1,350,000.—
			18,733,181.21

3° Afd.: Handel en Nijverheid.A. *Koninklijk Nederlandsch Meteorologisch Instituut.*

<i>Art. 131.</i> Jaarwedden en toelagen van het personeel	f	22,350.—
<i>Art. 132.</i> Reis- en verblijfkosten, waarnemingen elders dan te Utrecht, huur, onderhoud van gebouwen en verder materieel en arbeidsloon.		10,000.—

B. *Zeevisscherijen.*

<i>Art. 133.</i> Jaarwedden van den secretaris van het College voor de zeevisscherijen, van den wetenschappelijken adviseur, de keurmeesters, den hoofdopzichter en verder personeel; maandgelden van onderopzichters en van de bemanning der Rijkstoomboot		15,485.—
<i>Art. 134.</i> Bureel- en lokaalbehoefden. Reis- en verblijfkosten		3,000.—
" 135. Verdere uitgaven voor het politietoezicht		6,430.—
" 136. Onderzoek en navorschingen ten behoeve der visscherijen. Bevordering van den zalmrijkdom der rivieren		15,500.—
<i>Art. 136bis.</i> Uitgaven in het buitenland ter bevordering van den zalmrijkdom der rivieren		<i>Memorie.</i>

C. *IJkoozen.*

<i>Art. 137.</i> Jaarwedden en toelagen van het personeel		71,000.—
" 138. Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examenkosten		30,500.—
" 139. Gebouwen, werktuigen, verder materieel en arbeidsloon		16,000.—

D. *Stoomvesssen.*

<i>Art. 140.</i> Jaarwedden van het personeel		27,700.—
" 141. Bureel-, reis-, verblijf-, verplaatsings- en examenkosten. Werktuigen en gereedschappen		14,800.—

Transporteere	f	232,765.—	f 18,919,181.21
-------------------------	---	-----------	-----------------

	Per transport . . . f	232,765.— f 13,919,181.21
<i>Art.</i> 142.	Kosten van de commissie, ingesteld krachtens art. 8 der wet van 28 Mei 1869 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 97).	100.—
E. Mijwoezen.		
<i>Art.</i> 143.	Jaarwedde van den ingenieur	2,500.—
" 144.	Reis-, verblijf- en opnemingskosten	600.—
F. Landbouw.		
<i>Art.</i> 145.	Reis-, verblijf- en bureelkosten en alle verdere uitgaven voortvloeiende uit de opdracht der Landbouwcommissie, ingesteld bij Koninklijk besluit van 18 September 1886, n ^o . 28	10,000.—
<i>Art.</i> 146.	Toezicht op wijngaarden, boomkwekerijen, tuinen en broeikassen, volgens art. 1 van het Koninklijk besluit van 24 December 1883 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 248).	1,000.—
<i>Art.</i> 147.	Landbouwproefstations	20,500.—
" 148.	Subsidiën en andere uitgaven ten behoeve van de verbetering van de Nederlandsche paardenrassen	30,000.—
<i>Art.</i> 149.	Bijdragen in de kosten van aanleg en exploitatie van proefvelden, van het daarbij te houden toezicht enz.	12,000.—
<i>Art.</i> 150.	Onderzoek van monsters boter ingevolge de wet van 23 Juni 1889 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 82). Gereedschappen, vergoedingen en belooningen	500.—
G. Verschillende uitgaven.		
<i>Art.</i> 151.	Raad van tucht: bureel- en lokaalbehoefden, schade-looastelling van getuigen, van den secretaris en den bode, vacatiegelden, reis- en verblijfkosten	2,000.—
<i>Art.</i> 152.	Examens ter verkrijging van diploma's als stuurman en als machinist aan boord van koopvaardijzschepen	10,000.—
<i>Art.</i> 153.	Toezicht op den doortocht en het vervoer van landverhuizers, alsmede belooning aan de secretarissen van de daartoe aangestelde commissiën.	6,800.—
<i>Art.</i> 154.	Subsidie aan de Zuidhollandsche Maatschappij tot redding van schipbrenkelingen	3,000.—
<i>Art.</i> 155.	Onderhoud van de gebouwtjes voor schipbrenkelingen op Vlieland en op Terschelling (Boschplaat). Verlichting en toezicht	250.—
<i>Art.</i> 156.	Onderhoud en vernieuwing van materieel voor de kustwacht, vergoeding voor buitengewone diensten van telegraafpersoneel, alsmede reis- en verblijfkosten.	5,600.—
<i>Art.</i> 157.	Gebouw voor de strandvonderij op Terschelling	165.—
" 158.	Verslagen, berichten, verordeningen en advertentiën betreffende handel en scheepvaart, nijverheid en landbouw	11,000.—
<i>Art.</i> 159.	Jaarwedden, reis-, verblijf- en verplaatsingskosten, alsmede onderscheidingsteekenen van den commandant en van de beamtten van het korps geleiders tot het vervoer van ontplofbare stoffen	6,000.—
<i>Art.</i> 160.	Subsidiën, toelagen en verdere uitgaven in het belang van handel, nijverheid en landbouw	3,000.—
<i>Art.</i> 161.	Subsidie aan de vereeniging "het Buitenland"	5,000.—
		362,280.—

Transporteere . . . f 14,281,461.21 ,

Per transport . . . f 14,281,461 21

4^e Afd.: Posterijen.

A. en B. Postdienst. Art. 162—172	f 4,763,321.—
C. Telegraafdienst. Art. 173—179	" 1,402,950.—
D. Vereenigde post- en telegraafdienst. Art. 180—184	" 987,962.—
E. Vereenigde posten voor B, C en D. Art. 185—187.	" 6,500.—
F. Rijkspostspaarbank. Art. 188—193.	" 120,076.—
	" 7,280,809.—
5 ^e " Pensioenen, toelagen, gratificatiën en wachtgeld. Art. 194—199	" 249,800.—
6 ^e " Onvoorzien behoeften. Art. 200.	" 60,000.—
	f 21,871,570.21

24 Februari 1891. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop van een deel der Staatsgronden in de oude haven van *Arnhem* aan het waterschap, genaamd "de *Suzannapolder*" op *Walcheren*. S. 61.

24 Februari 1891. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop van grond onder *Hooge en Lage Zwaluwe* aan F. VAN GINNIKEN te *Lage Zwaluwe*. S. 62.

24 Februari 1891. WET, houdende goedkeuring van den onderhandschen verkoop van het Carmelietenkloostergebouw e. a. te *Bosmeer* aan de Roomsch-Katholieke parochie van Sint Petrus aldaar. S. 63.

24 Februari 1891. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, dd. 17 December 1890, n°. 42, waarbij wordt beslist, dat er voor hun college geen termen bestaan om een lid van den raad der gemeente *Hedel*, dat in strijd had gehandeld met art. 24 der Gemeentewet, van zijn lidmaatschap vervallen te verklaren. S. 64.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 10 Januari 1891, n°. 5576, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, dd. 17 December 1890, n°. 42, waarbij wordt beslist, dat er voor hun college geen termen bestaan om een lid van den raad der gemeente *Hedel*, dat in strijd had gehandeld met art. 24 der Gemeentewet, van zijn lidmaatschap vervallen te verklaren;

Overwegende:

dat genoemd besluit is genomen na een door Gedeputeerde Staten krachtens art. 26 der Gemeentewet amtsshalve ingesteld onderzoek, waarbij bedoeld raadslid, blijkens de overwegingen van dat besluit, schuldig is bevonden aan overtreding van art. 24 der Gemeentewet;

dat volgens art. 26 dier wet ieder raadslid, dat schuldig bevonden wordt aan overtreding van art. 24, van zijn lidmaatschap vervallen moet worden verklaard;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten van *Gelderland* bovenbedoeld lid van den raad der gemeente *Hedel* hadden behooren vervallen te verklaren van het lidmaatschap van dien raad;

dat derhalve het bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* strijdt met art. 26 der Gemeentewet;

Gelet op art. 166 der Provinciale wet;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Februari 1891, n°. 17);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van 20 Februari 1891, n°. 616, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, bovenvermeld besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, van 17 December 1890, n°. 42, te vernietigen, wegens strijd met de wet.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

's Gravenhage, den 24sten Februari 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitg. 2 Maart 1891.)

25 Februari 1891. WET, tot definitieve vaststelling van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1891. S. 65.

Bij deze wet wordt de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1891, voor zooveel de *uitgaven* betreft, definitief vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afdeling: Gouvernements-secretarie, Koloniale Staten en algemeene dienst	f	122,382.75
2° " Justitie en politie	"	397,500.30
3° " Administratie van Financien	"	165,169.80
4° " Immigratie en kolonisatie	"	72,995.—
5° " Eeredienst, onderwijs, armenzorg en burgerlijke geneeskundige dienst.	"	371,399.40
6° " Bouwdepartement	"	144,240.—
7° " Koloniale vaartuigen, betonning, bebakening en seinwezen	"	184,273.25
8° " Pensioenen, wachtgelden, toelagen en onderstanden	"	192,080.19 ⁶
9° " Onvoorziene uitgaven	"	20,000.—
		<u>f 1,670,040.69⁶</u>

Artt. 2 en 3 handelen over af- en overschrijvingen van- en betalingen uit de onvoorziene uitgaven.

Bij Art. 4 worden tot goedmaking der uitgaven aangewezen:

- A. Directe en indirecte belastingen. C. Bijdrage uit 's Rijks schatkist.
B. Inkomsten van onderscheiden aard.

25 Februari 1891. WET, tot vaststelling van het *tiende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 66.

Bij deze wet wordt het Xde hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1891, betreffende het *Departement van Koloniën*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1° Afd.: Kosten van het Departement	f	205,624.—
2° " Uitgaven ten behoeve van de kolonie Suriname	"	705,184.36 ⁶
3° " Uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao.	"	260,117.50
4° " Pensioenen en gagementen van gewezen landsdienaren in de voormalige Nederlandsche bezittingen ter Kuste van Guinea en van hunne nagelaten betrekkingen	"	21,900.—
5° " Pensioenen, wachtgelden en gratificatiën, alsmede daarmede in verband staande uitgaven	"	22,530.—
6° " Onvoorziene uitgaven	"	40,000.—
		<u>f 1,255,355.86⁶</u>

25 Februari 1891. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van burgemeester en wethouders van *Hoogeveen*, dd. 29 Juli 1890, n°. 2, waarbij aan J. KIP Az. vergunning is verleend tot het oprichten van eene scheepstimmerwerf voor den bouw van ijzeren schepen. S. 67.

Geschorst tot 1 Mei 1891.

25 Februari 1891. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van burgemeester en wethouders van *Groningen*, van 14 Juli 1890, n°. 6, waarbij zijn gewijzigd de voorwaarden eener aan E. NOACK verleende vergunning tot het oprichten van een stoommachine. S. 68.

Geschorst tot 1 Mei 1891.

28 Februari 1891. WET, tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken. S. 69.

Bijl. Handel. 2° Kamer 1888/89, n°. 30; 1889/90, n°. 12; 1890/91, n°. 6, 1—3.

Handel. id. 1890/91, bladz. 52—59, 60—69, 71—93, 97.

Handel. 1° Kamer 1890/91, bladz. 39, 40, 90, 91, 193—203.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA KONINGIN doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is wettelijke bepalingen vast te stellen ter bescherming van 's Rijks waterstaatswerken, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik dier werken;
Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Door Ons worden, ter bescherming van 's Rijks waterstaatswerken, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik dier werken, voor zoover daarin niet door eene wet of door Ons krachtens eene wet is voorzien, bij algemeenen maatregel van bestuur vastgesteld door straffen te handhaven bepalingen, betreffende:

1°. het met vaartuigen, vlotten of andere voorwerpen gebruik maken van openbare wateren, onder beheer van het Rijk, waaronder in deze wet mede verstaan worden de territoriale wateren;

2°. het gebruik maken van kribben, dammen, steigers, veerponten, veerbooten, duikers, dukdalven, remmingswerken en andere werken in, over of onder de sub 1°. vermelde wateren; alsmede van sluizen en bruggen, alles voor zoover die werken zijn waterstaatswerken onder beheer van het Rijk;

3°. het gebruik maken van de zeestranden, zeekeerende duinen en andere zeeeringen en van kaden, losplaatsen, meerpalen, dijken, bermen, glooiingen, wallen en oevers, onder beheer van het Rijk;

4°. het veranderen of het opzettelijk belemmeren van den loop van de wateren, sub 1°. vermeld;

5°. het baggeren, graven en slikkeren, alsmede het visschen, afgeeren of rapen van schelpdieren of mosselzaad op of langs de sub 2°. en 3°. vermelde werken en in de sub 1°. vermelde wateren, of de daarin opgekomen slikken, gorzen of gronden, voor zoover de laatste onder beheer zijn van het Rijk;

6°. het gebruik maken van wegen en paden, onder beheer van het Rijk, en van de daartoe behorende glooiingen, bermen, slooten, bruggen, duikers, beschoeiingen en andere werken;

7°. het werpen of nederleggen van vaste stoffen in de sub 1°. vermelde wateren en op of in waterstaatswerken onder beheer van het Rijk, alsmede op de tot die werken behorende gronden, voor zoover deze tot het gebruiken of het instandhouden dier werken vereischt worden;

8°. het maken van werken tot het afsleiden van water uit kanalen onder beheer van het Rijk.

Art. 2. Op de overtreding van krachtens art. 1 gemaakte bepalingen kan door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur straf worden gesteld, doch geene andere of hogere dan:

a. hechtenis van ten hoogste zestig dagen of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden, voor zooveel betreft eene overtreding der in art. 1

sub 1°. bedoelde bepalingen, indien zij gepleegd is ten aanzien van wateren, bestemd om te worden bevaren met zeeschepen, en die van de in art. 1, sub 2°. en 3°. bedoelde bepalingen, indien zij gepleegd is in, op, onder of tegen werken als daarbij vermeld, liggende in, over, onder, langs of bij genoemde wateren;

b. hechtenis van ten hoogste dertig dagen of geldboete van ten hoogste honderd vijftig gulden, voor eene overtreding der in art. 1 sub 4°. en 8°. bedoelde bepalingen, gelijk mede van die sub 1°, 2°. en 3°. bedoeld, niet begrepen onder letter a;

c. geldboete van ten hoogste honderd gulden, voor eene overtreding der in art. 1 sub 5°, 6°. en 7°. bedoelde bepalingen.

Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijke overtreding onberoeptelijk is geworden, kan de rechter hechtenis of geldboete tot het dubbel van het voor elk in den algemeenen maatregel van bestuur bepaalde maximum uitspreken.

3. De door Ons aan te wijzen ambtenaren zijn bevoegd, desnoods bijgestaan door de ambtenaren van de Rijk- of gemeentepolitie en op kosten der overtreders, te doen wegnemen, beletten, verrichten of in vorigen toestand herstellen hetgeen in strijd met de krachtens deze wet uitgevaardigde voorschriften wordt gemaakt of gesteld, ondernomen, nagelaten, beschadigd of weggenomen.

Spoeiseisende gevallen uitgezonderd, geschiedt dit niet, dan nadat de belanghebbende schriftelijk is gewaarschwd.

4. De schippers van vaartuigen en vlotten zijn, onverminderd hun recht van verhaal, verantwoordelijk voor de betaling van alle kosten, zoo wegens de schade, welke door hunne schuld, nalatigheid of onvoorzichtigheid of door die van opvarenden aan de in art. 1 sub 2°. en 3°. vermelde werken wordt toegebracht, als wegens de te hunnen aanzien krachtens art. 3 genomen maatregelen.

Die kosten worden door de ambtenaren, door Ons aan te wijzen, geraamd en vermeld in een proces-verbaal.

De schipper is verplicht de geraamde sommen in handen van den ambtenaar, door wien het proces-verbaal is opgemaakt, te storten of daarvoor tot diens genoegen borg te stellen, onverminderd zijne verplichting om ook de meerdere kosten van herstelling te voldoen, en behoudens

zijne bevoegdheid om de beslissing van een hoogerem, door Ons aan te wijzen ambtenaar in te roepen.

Bij gebreke van betaling of borgstelling zijn de in art. 8 bedoelde ambtenaren bevoegd, des noods met behulp van den sterken arm, het voortzetten der reis, het ondernemen van den terugtocht of het aanvangen eener nieuwe reis, ook zoo het vaartuig of vlot inmiddels binnen eene andere gemeente is gebracht, te beletten.

5. Zoo de werkelijke kosten blijken minder te bedragen dan hetgeen door den schipper is gestort, wordt het meerdere op last van Onzen Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid ter beschikking van den schipper gesteld.

6. De door Ons aan te wijzen ambtenaren zijn bevoegd, voor zoover daarin niet bij andere wetten is voorzien, ter verzekering der uitvoering en handhaving van de krachtens deze wet uitgevaardigde voorschriften, zich te allen tijde te begeven aan boord der vaartuigen en vloten die zich in de in art. 1 vermelde wateren bevinden.

Zij zullen evenwel niet tegen den wil des bewoners binnentreden in de gedeelten van het vaartuig of vlot, tot woning bestemd, dan op vertoon van eenen schriftelijken last van den kantonrechter of van den burgemeester der gemeente, waarin het vaartuig of vlot zich bevindt.

Van dit binnentreden wordt door dengene, die deze handeling heeft verricht, proces-verbaal opgemaakt en aan dengene, in wiens woning is binnengetreten, binnen tweemaal vier en twintig uren in afschrift medegedeeld.

7. De strafbare feiten, in deze wet bedoeld, worden beschonwd als overtredingen.

8. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten Februari 1891.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(get.) De Minister van Justitie,
RUIJS VAN BEERENBOEK.

(Uitgeg. 14 Maart 1891.)

28 Februari 1891. BESLUIT, betreffende de lichting der nationale militia van het jaar 1891. S. 70.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine, van 26 Februari 1891, VIIde afdeling, n°. 1, van 26 Februari 1891, n°. 250 M, afdeling Militie en Schutterijen, en van 26 Februari 1891, Bureau B. n°. 19;

Gelet op de wet van den 19den Augustus 1861, (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militia;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. De lichting der militia van het jaar 1891 bedraagt 11,000 man, waarvan 600 man voor den dienst ter zee bestemd worden.

2. De hoegrootheid van het aandeel, door elke provincie in die lichting te dragen, wordt aangewezen in de 4de kolom van den staat, bij dit besluit behoorende.

3. De lotelingen, voor de dienst ter zee te bestemmen, worden daartoe gekozen nit degenen, die zich, overeenkomstig art. 150 van voren- genoemde wet, aangemeld hebben om bij de zee- militia te dienen.

Het aantal, door elke provincie te leveren in het voor den dienst ter zee bestemde deel der lichting, wordt bepaald, immers voor zoover mogelijk, naar verhouding, welke bestaat tusschen het getal dergenen, die zich in de provincie voor den dienst bij de zee militia hebben aangemeld, en het gezamenlijk getal van hen, die in het geheele rijk zich daarvoor hebben opgegeven.

4. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad*, waari het geplaatst is.

De Ministers van Oorlog, van Binnenlandsche Zaken en van Marine zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst. 's Gravenhage, den 28sten Februari 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

De Minister van Marine, (get.) DYSEBINK.
(Uitgeg. 11 Maart 1891.)

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 28sten Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 70).

STAAT, *aanzijzende het door elke provincie te dragen aandeel in de lichte der nationale militia van 1891, ten bedrage van 11,000 man.*

PROVINCIEËN.	Aantal ingeschrevenen, waarnaar het aandeel der provincie, volgens art. 2 der wet, is berekend.	VITSLAG DER GLOBALE BEREKENING.	OPGELEGD AANDEEL.	Opmerkingen.
Noordbrabant	4395	1263 $\frac{13779}{38267}$	1263	* Deze breuken zijn, als de hoogste, elk voor een geheel gerekend, tot het vinden van de bij de globale berekening te kort komende manschappen.
Gelderland	4432	1273 $\frac{38109}{38267}$ *	1274	
Zuidholland	7497	2155 $\frac{1615}{38267}$	2155	
Noordholland	6525	1875 $\frac{24375}{38267}$ *	1876	
Zeeland	1801	517 $\frac{28961}{38267}$ *	518	
Utrecht	1734	498 $\frac{17034}{38267}$	498	
Friesland	3184	915 $\frac{9695}{38267}$	915	
Overijssel	2693	774 $\frac{4342}{38267}$	774	
Groningen	2559	736 $\frac{22755}{38267}$ *	736	
Drenthe	1212	348 $\frac{15084}{38267}$	348	
Limburg	2235	642 $\frac{17586}{38267}$ *	643	
TOTAAL	38267	10995 $\frac{191335}{38267}$	11000	

Ons bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.
 De Minister van Binnenlandsche Zaken, " DE SAVORNIN LOHMAN.
 De Minister van Marine, " DYSERINCK.

6 Maart 1891. BESLUIT, tot intrekking van het Koninklijk besluit van 2 November 1889 (*Staatsblad* n°. 167), houdende verbod van uitvoer uit de gemeente *Goos* van varkens en van vleesch, mest en afval dier dieren. S. 71.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat sedert December 1889 geen geval van trichinenziekte onder de varkens te

Goos is waargenomen en die ziekte dus blijkt geweken te zijn;

Gezien art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 10 Februari 1891, n°. 464, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 Februari 1891, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van voornoemden

Minister, van 4 Maart 1891, n°. 707, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 2 November 1889 (*Staatsblad* n°. 167), houdende verbod van nitvoer uit de gemeente *Goss* van varkens en van vleesch, mest en afval dier dieren, wordt ingetrokken.

2. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den Maart 1891.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) DE SAVORNIN LOHMAN.

(*Uitgeg.* 18 Maart 1891.)

6 Maart 1891. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 23 Augustus 1852 (*Staatsblad* n°. 141), houdende vaststelling van bepalingen op de strandvonderij, zooals het is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 19 Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 10). S. 72.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 7 Januari 1891, litt. D, afdeling Handel en Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 3 Februari 1891, n°. 16);

Gezien het nader gemeenschappelijk rapport van de Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 26 Februari 1891, n°. 143, afdeling Handel en Nijverheid, en van Buitenlandsche Zaken, van 4 Maart daaraanvolgende, n°. 2318, 2de afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. In art. 1 van het Koninklijk besluit van 23 Augustus 1852 (*Staatsblad* n°. 141), houdende vaststelling van bepalingen op de strandvonderij, zooals het is gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 19 Januari 1879 (*Staatsblad* n°. 10), wordt in de tweede zinsnede achter het woord: *Rottumeroog* gelezen: *en in de gemeente 's Gravenhage*.

2. In art. 2, 2de zinsnede van voornoemd 1891.

besluit worden de woorden: *hoofd van het gemeentebestuur* vervangen door het woord: *strandvonder*.

3. De bepaling van art. 21 van het Koninklijk besluit van 23 Augustus 1852 (*Staatsblad* n°. 141) is op het tegenwoordig besluit toepasselijk.

De Ministers van Waterstaat, Handel en Nijverheid en van Buitenlandsche Zaken zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 6den Maart 1891.

(*get.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) HAVELAAR.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(*get.*) HARTSEN.

(*Uitgeg.* 12 Maart 1891.)

9 Maart 1891. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Gedeputeerde Staten der provinciën, betreffende het verschaffen van schoolgelegenheid ten behoeve van kinderen die het onderwijs aan de openbare lagere scholen wenschen te volgen.

Mijne aandacht is in den laatsten tijd bijzonder gevestigd op het betreunswaardig feit, waarvan ook in de regeeringsverslagen betreffende den toestand van het lager onderwijs bij herhaling melding is gemaakt, dat vele kinderen in de grootere gemeenten van onderwijs verstoken blijven of de lagere school te vroeg moeten verlaten wegens gebrek aan ruimte in de openbare scholen. De verklaring van dit euvel moge voor een deel te vinden zijn in de sterke toeneming der bevolking in de groote centra en in de onmogelijkheid om terstond aan alle aanvragen tot plaatsing te voldoen, het wil mij toch voorkomen, dat hiermede de bestendinging van dezen gebrekkigen toestand niet is gerechtvaardigd en dat art. 18 van de wet op het lager onderwijs niet toelaat, vrede te hebben met een onvoldoend getal scholen in eenige gemeente, waar toch art. 16 van gemelde wet niet alleen aan de gemeentebesturen de verplichting oplegt om te zorgen voor een genoegzaam aantal scholen, maar het aangehaald art. 18 daarenboven aan Gedeputeerde Staten en aan 's lands Regeering de zorg opdraagt om voor de naleving der bedoelde verplichting te waken.

Er bestaat, naar mijne zienswijze, bijzondere aanleiding om meer dan tot dusverre op de stipte

naleving van het wettelijk voorschrift toe te sien, waar het gebrek aan de noodige ruimte geenzins is toe te schrijven aan onverwachte omstandigheden, doch eenvoudig aan de nalatigheid der gemeentebesturen, om tijdig in de behoefte aan schoolruimte te voorzien. Niet zelden schijnen de aanzienlijke uitgaven, voor den bouw van de noodige scholen gevorderd, de gemeentebesturen te nopen, deze kosten zooveel mogelijk over eenige jaren te verdeelen, of de uitvoering van besluiten tot stichting van scholen eenigen tijd te verdagen, in de hoop, dat de verlangde uitbreiding nog onnoodig zal blijken; doch de wet laat dergelijk uitstel niet toe.

En evenmin kan ten deze een beroep worden toegelaten op het financieel bezwaar aan de naderkomende der verbonden. Het zal toch ook U niet onbekend zijn gebleven, en er is in de regeeringsverslagen menigmaal op gewezen, dat onder de gemeentebesturen, die in dit opzicht te kort schieten, er worden aangetroffen, die niet alleen in gunstige geldelijke omstandigheden verkeeren, maar die aanzienlijke bedragen over hebben voor oprichting en instandhouding van inrichtingen voor middelbaar en hooger onderwijs, niet zelden ook voor uitgaven van kunst en wetenschap, welke evenwel vaak nitalutend of voor een zeer groot deel ten nutte van de meergegoede bevolking strekken. Is aan de gemeentebesturen vrijheid gelaten de inkomsten der gemeenten ook voor dergelijke uitgaven te doen strekken, de Regeering heeft te waken, dat in de eerste plaats worde voorzien in de behoeften, waarvan de vervulling door de wet aan de lokale besturen is opgedragen. De in de grondwet geschreven verplichting met betrekking tot het lager onderwijs, welke in art. 16 van de wet op het lager onderwijs aan de gemeentebesturen is overgedragen, bekleedt daaronder eene eerste, zoo niet de voor naamste plaats.

Ik heb derhalve de eer U te verzoeken, aan deze aan gelegenheid Uwe aandacht bijzonder te wijden en voor het geval in eene gemeente het getal scholen onvoldoende blijkt te zijn, de noodige vermeerdering onverwijd te bevelen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) DE SAVORNIN LOEMAN.

11 Maart 1891. BESLUIT, betreffende wijziging der voorwaarden voor geschiktheid bij den kolonialen militairen dienst. S. 73.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Koloniën en van Oorlog, dd. 27 Februari 1891, Kabinet, Letter Q^a, en dd. 6 Maart 1891, Kabinet, La. N¹²;

Gezien de Koninklijke besluiten van 30 December 1883 (*Staatsblad* n°. 256), betreffende de toepassing van de reglementen omtrent het geneeskundig onderzoek nopens de geschiktheid voor den dienst bij de Zee- en Landmacht, op vrijwilligers voor den kolonialen militairen dienst, en van 24 Augustus 1890, n°. 18, betreffende de oprichting en het beheer der koloniale reserve;

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zooverre van het eersaangehaalde Koninklijk besluit, te bepalen:

I. personen, die in *Oost-Indië* geboren zijn of aldaar minstens twee jaar vertoefd hebben, worden niet geacht ongeschikt te zijn voor den kolonialen militairen dienst door de gebreken, vermeld onder nummer 7 en 27 van kolom A van het reglement onder A vastgesteld bij Koninklijk besluit van 2 November 1883 (*Staatsblad* n°. 151);

II. de gebreken hierboven sub I aangeduid, sluiten de geschiktheid voor den dienst bij de koloniale reserve niet nit.

De Ministers van Koloniën en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in werking zal treden met den dag der afkondiging.

's Gravenhage, den 11den Maart 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Koloniën, (get.) MACKAY.

De Min. van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

(Uitgeg. 18 Maart 1891.)

18 Maart 1891. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van f 5,000,000 in schatkistpromessen, volgens de wet van den 5den December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 74.

18 Maart 1891. BESLUIT, omtrent vrijstelling van meting voor Duitsehe schepen. S. 75.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van 14den Maart 1891, n°. 53, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien het Koninklijk besluit van 5 April 1877 (*Staatsblad* n°. 69), waarbtj, onder de noodige

voorzieningen, van de meting in *Nederland* zijn vrijgesteld de schepen, te huis behoorende in het *Duitsche Rijk* en voorzien van een meetbrief, door de bevoegde autoriteit in dat Rijk afgegeven;

Hebben besloten en besluiten:

Bewig artikel.

Voor de toepassing van de artikelen 1 en 2 van het Koninklijk besluit van 5 April 1877 (*Staatsblad* n°. 69) wordt met den daarbij bedoelden meetbrief gelijkgesteld het bijzonder bewijs van meting, door de bevoegde autoriteit in het *Duitsche Rijk* afgegeven voor de vaart van het schip door *het kanaal van Suez*.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 18den Maart 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 25 Maart 1891.)

18 Maart 1891. BESLUIT, houdende vaststelling van een reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als machinist aan boord van koopvaardij-schepen. S. 76.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 21 Januari 1891, lit. D, afdeling Handel en Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van 10 Februari 1891, n°. 10);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 12 Maart 1891, n°. 181, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het reglement, hetwelk met de daarbij behoorende programma's aan dit besluit is gehecht;

2°. te bepalen, dat dit besluit in werking treedt op 1 Mei 1891.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal geplaatst en waarvan afschrift aan den Raad van State zal gezonden worden.

's Gravenhage, den 18den Maart 1891.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) H A V E L A A R.

(*Uitgeg.* 1 April 1891.)

REGLEMENT voor de examens ter verkrijging van een diploma als machinist aan boord van koopvaardij-schepen.

Art. 1. Er wordt van Staatswege gelegenheid gegeven tot het afleggen van examens ter verkrijging van een diploma als machinist aan boord van koopvaardij-schepen.

2. De examens worden afgenomen door eene commissie, zitting houdende bij afwisseling te Amsterdam en te Rotterdam.

3. De commissie bestaat uit vijf leden, van welke een het voorzitterschap bekleedt. Bij ontstentenis van den voorzitter wordt hij vervangen door den oudste in jaren der aanwezige leden.

De leden en de voorzitter worden benoemd door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, telkens voor den tijd van één jaar.

Op gelijke wijze worden vijf plaatsvervangere benoemd, die in geval van ontstentenis van leden optreden, daartoe door den voorzitter opgeroepen.

Ingeval de werkzaamheden door een buitengewoon grooten toevloed van candidaten een te grooten omvang zouden krijgen, wordt de commissie op voordracht van den voorzitter door den Minister uit de plaatsvervangende leden aangevuld.

4. De commissie houdt ten minste vijf zittingen in het jaar, zooveel mogelijk aanvangende op den vierden Dinsdag eener maand.

Tot het houden van zitting en het nemen van besluiten wordt de tegenwoordigheid van ten minste drie leden, de voorzitter of fungerende voorzitter daaronder begrepen, vereischt.

5. Tijd en plaats van elke zitting worden telkens ten minste drie weken te voren door den voorzitter der commissie in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

Zij, die een examen wenschen af te leggen, geven hem daarvan kennis ten minste acht dagen vóór den dag waarop de zitting der commissie aanvangt.

Heeft zich ééne week vóór den dag waarop het examen moet aanvangen, niemand aangemeld, dan wordt de zitting der commissie uitgesteld tot de volgende maand.

De voorzitter geeft daarvan onmiddellijk kennis aan de leden der commissie en aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

6. De voorzitter en de leden der commissie genieten uit 's Rijks schatkist vacatiegelden tot een bedrag van acht gulden per dag en vergoeding voor reis- en verblijfkosten naar de tweede klasse,

volgens het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4).

7. De regeling van het examen dat, wat het theoretisch gedeelte betreft, schriftelijk en mondeling wordt afgenomen, geschiedt door den voorzitter.

Het mondelinge examen wordt in het openbaar gehouden.

8. Door de commissie wordt examen afgenomen ter verkrijging van diploma's *A*, *B* en *C*.

Diploma A is een bewijs van bekwaamheid als tweede machinist op schepen, nitsluitend bestemd voor de vrachtvaart.

Diploma B is een bewijs van bekwaamheid als: a. eerste machinist op schepen, nitsluitend bestemd voor de vrachtvaart, zoomede op schepen, varende tusschen Europeesche havens onderling en tusschen deze en niet-Europeesche havens der Middellandsche en Zwarte zee;

b. tweede machinist op alle koopvaardij-schepen.

Diploma C is een bewijs van bekwaamheid als eerste machinist op alle koopvaardij-schepen.

9. Om tot het afleggen van een examen te worden toegelaten, moet de candidaat overleggen:

1°. het bewijs, dat hij den leeftijd van achttien jaren heeft bereikt;

2°. eene verklaring van een door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen deskundige, dat hij niet aan doofheid of hardhoorigheid lijdende is;

De regelen, waarnaar het onderzoek van dezen deskundige plaats heeft en de eischen die daarbij worden gesteld, worden door den Minister bepaald.

3°. het bewijs dat hij gedurende ten minste drie jaar met vrucht gewerkt heeft in eene machinenfabriek aan den bouw of de herstelling van stoommachines, of wel in het bezit is van het eindhdiploma der kweekschool voor machinisten te Amsterdam, of van eene andere inrichting tot opleiding van machinisten, ter goedkeuring van den Minister;

4°. voor het *diploma A*:

het bewijs, dat hij gedurende ten minste één jaar op buitengaats varende stoomschepen heeft dienst gedaan als leerling, als adjuvantmachinist of als machinist;

voor het *diploma B*:

het bewijs, dat hij gedurende ten minste twee jaren op buitengaats varende stoomschepen als machinist heeft dienst gedaan;

voor het *diploma C*:

het bewijs, dat hij gedurende ten minste twee

jaren heeft dienst gedaan, hetzij als eerste machinist op schepen uitsluitend bestemd voor de vrachtvaart, of op schepen die varen tusschen Europeesche havens en niet-Europeesche havens der Middellandsche en Zwarte zee onderling, hetzij als tweede machinist op schepen, welke op niet-Europeesche havens buiten de Middellandsche en Zwarte zee varen en niet uitsluitend voor de vrachtvaart bestemd zijn.

Als bewijzen van gedanen dienst worden aangenomen verklaringen afgegeven door de ambtenaren voor welke de aan- en afmonstering van den candidaat heeft plaats gehad, of zoodanige andere bescheiden als door de commissie voldoende worden geoordeeld.

10. De kennis die gevorderd wordt voor het verkrijgen van de in art. 8 genoemde diploma's, is aangewezen in de programma's *A*, *B* en *C* bij dit reglement gevoegd.

Is het examen naar het oordeel der commissie op voldoende wijze afgelegd, dan wordt door haar aan den candidaat het verlangde diploma nitgereikt.

Het model der diploma's wordt door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vastgesteld.

11. De commissie beslist met meerderheid van stemmen.

In geval van staking beslist de voorzitter.

Hij, die tengevolge van een onvoldoend examen is afgewezen, wordt eerst na zes maanden weder tot een nader examen voor gelijk diploma toegelaten.

12. Voor het examen ter verkrijging van *diploma A* wordt door den candidaat eene som van vijf gulden betaald; voor dat ter verkrijging van *diploma B* zeven gulden vijftig cent; voor dat ter verkrijging van *diploma C* tien gulden.

Deze betalingen geschieden vóór den aanvang van het examen.

De opbrengst der examengelden wordt door den voorzitter der commissie in 's Rijks schatkist gestort en de kosten van het examen worden op de Staatsbegrooting verevend.

13. De commissie zendt vóór 31 December aan den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid een beredeneerd verslag van de in het jaar, waarover zij is benoemd, gehouden examens.

14. Met afwijking van het bepaalde bij het Koninklijk besluit van 22 Februari 1851 (*Staatsblad* n°. 12), wordt aan den in art. 9 bedoelden geneeskundige, wanneer hij geene rijksbetrekking bekleedt waaraan bezoldiging is verbonden, eene

beloening toegekend ten bedrage van één gulden voor elken onderzochten candidaat.

Behoort bij het Koninklijk besluit van den 18 Maart 1891 (*Staatsblad* n°. 76).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) HAVELAAR.

PROGRAMMA A.

1°. De candidaat moet eene leesbare hand schrijven en zonder grove fouten een opstel in de Nederlandsche taal kunnen maken over een onderwerp van zijn vak.

In bijzondere gevallen kan de Regeering de kennis van een andere taal als voldoende verklaren.

2°. *Rekenkunde.*

a. Vaardigheid in het oplossen van vraagstukken met geheele en decimale getallen en gewone breuken.

b. Toepassing van het Nederlandsche en Engelsche stelsel van maten en gewichten en de onderlinge verhoudingen daarvan.

3°. De allereerste beginselen van de natuur- en werktuigkunde.

4°. Beginselen van het hand- en rechthoekig teekenen, in het bijzonder het schetsen van machinedeelen.

5°. *Stoomwerktuigkunde.*

Eene algemeene kennis van de meest gebruikelijke scheepstoomketels, hunne onderdeelen en appendages.

Kennis der behandeling van stoomketels gedurende de vaart en gedurende het liggen onder stoom.

Kennis van de gevaren verbonden aan het opkoken en de te nemen voorzorgen.

Kennis van den invloed van het waterpeil op de veiligheid en de werking van stoomketels en machines, van het spuien, van het breinen en van het gebruik van den zontwager.

Kennis van het schoonmaken en onderhoud van stoomketels, alsmede van het verrichten van kleine voorzieningen gedurende de vaart.

Kennis van het onderhoud der stoomketels gedurende het opleggen der stoomschepen.

Kennis der wettelijke voorschriften betreffende het gebruik van stoomtoestellen.

Eene algemeene kennis van de meest gebruikelijke scheepsmachines, hare onderdeelen, samenstelling, werking en behandeling, gedurende de vaart en gedurende het liggen onder stoom.

Kennis van de verschillende inrichtingen voor vóór- en achterwaartschen gang en hare behandeling.

De beoordeeling van den toestand der machinerie en het verrichten van kleine voorzieningen gedurende de vaart.

Kennis der gebruikelijke voortstuwers (schroeven en raderen) en het verrichten van reparatiën daaraan.

6°. Bekendheid met de inrichting van het journaal der machinekamer.

Behoort bij het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1891 (*Staatsblad* n°. 76).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) HAVELAAR.

PROGRAMMA B.

1°. Al hetgeen vereischt wordt voor het diploma A.

2°. *Taal.*

Kennis der Engelsche of Duitsche talen, zoodat een tijdschrift over het vak kan worden begrepen en men zich in eene dier talen verstaanbaar kan uitdrukken.

3°. *Rekenkunde.*

Tot en met de leer der evenredigheden en de 2de machtsworteltrekking.

4°. *Meetkunde.*

Kennis der eenvoudige meetkundige eigenschappen van lijnen, hoeken en driehoeken, alsmede van den cirkel en van de eenvoudige meetkundige lichamen.

5°. Eenige meerdere kennis van natuur- en werktuigkunde.

6°. *Stoomwerktuigkunde.*

Practische bekendheid met de werking van expansie en condensatie met het gebruik van den indicateur en de berekening van diagrammen.

Het stellen van stoomschuiven en assen en bekendheid met de meest gebruikelijke hulpmachines aan boord.

Kennis van constructie en inrichting der meest gebruikelijke scheepstoomketels.

Kennis der meest voorkomende gebreken aan machines en stoomketels en de wijze waarop daarin wordt voorzien.

Het verrichten van tijdelijke of definitieve herstellingen aan machines of stoomketels op zee, of in de haven.

7°. Eenige kennis van brandstoffen, pakkings- en smeermiddelen.

8°. Bekendheid met de oorzaken van zelfont-

branding en het ontstaan van ontplofbare gassen in steenkolenruimen, en de voorzorgen die tegen dergelijke ongelukken dienen genomen te worden.

9°. Bedrevenheid in het maken van werkteekeningen van te herstellen en te vernieuwen deelen en het berekenen der afmetingen en de belasting van de verschillende typen van veiligheidskleppen.

Behoort bij het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1891 (*Staatsblad* n°. 76).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

PROGRAMMA C.

1°. Al hetgeen vereischt wordt voor het diploma B.

2°. Taal.

Kennis der Engelsche of Dnitsche talen, bestaande in:

a. het vertalen van een eenvoudig stuk bij voorkeur op het vak betrekking hebbende, van één dier talen in het Nederlandsch;

b. het zonder grove fouten stellen van een brief in één dier talen over een eenvoudig, in het machinevak voorkomend onderwerp, waarvan de hoofdpunten zullen worden opgegeven.

3°. Rekenkunde en Algebra.

a. Logarithmen. Derde machtworteltrekking.

b. Herleiding van geheele en gebroken vormen en wortelgrootheden, vergelijkingen van den 1sten en 2den graad.

4°. Meetkunde.

a. De lagere meetkunde tot en met den cirkel.

b. Het berekenen der oppervlakken van veelhoeken en van den cirkel en de berekening bij benadering van oppervlakken, die door kromme lijnen worden begrensd.

c. Het berekenen van den inhoud van prisma's, cilinders, pyramiden, kegels enz., en de berekening bij benadering van door gebogen vlakken begrensd lichamen.

d. De kennis der trigonometrische functiën en de berekening der zijden en hoeken van recht- en scheefhoekige driehoeken.

5°. Werktuigkunde.

De beginselen der vastheidsleer toegepast op buiging en wringing (torsie) van eenvoudige doorsneden.

6°. Natuurkunde.

De natuurkunde, voor zooveel betreft hare toe-

passing op het stoomwerktuig en op stoomschepen voorkomende hulpwerktuigen.

7°. Stoomwerktuigkunde.

a. Grondige kennis van de inrichting, de werking en de behandeling van de verschillende scheepsstoomwerktuigen en stoomketels.

b. Volledige bekendheid met het stellen van scheepsmachines en hunne onderdeelen; de onderlinge verhoudingen en het weerstandsvermogen van verschillende ketel- en machinedeelen en het beoordeelen van diagrammen.

c. Volledige kennis van behandeling, onderhoud en herstelling van scheepswerktuigen en ketels.

d. Bekendheid met de beginselen van ketelconstructie, berekening van steunen en klinknaden.

e. Bekendheid met de algemeene ondervinding op het gebied van vertering van ketelplaten en de voorzorgen die daartegen genomen moeten worden.

f. De candidaat zal eenige beschrijvingen moeten geven liefst uit eigen waarneming van gebreken, die voortgekomen zijn uit gebrekkige constructie, verwaarloozing enz. en tevens aangeven hoe die gebreken hadden voorkomen kunnen worden en hoe zij het beste te herstellen zijn.

g. Voldoende bekendheid met de inrichting van elektrische verlichtingen, koude luchtmachines, stoomtuurmachines, stoomaanzetwerktuigen, stoomankerspellen enz. om op oordeelkundige wijze het onderhoud daarvan op zich te kunnen nemen.

Behoort bij het reglement, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 18 Maart 1891 (*Staatsblad* n°. 76).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

18 Maart 1891. MISSIVE van den Minister van Oorlog aan de commandeerende officieren van de korpsen der landmacht, betreffende miliciensverlofgangers.

Hoewel bij art. 21 van het voorschrift, behorende bij de beschikking van 16 Juni 1883, VIIe afd., n°. 43, is bepaald, dat de miliciens, alvorens met verlof huiswaarts te worden gezonden, bekend moeten worden gemaakt met de verplichtingen die als verlofganger op hen rusten, komen niettemin vele overtredingen van art. 133 der militiewet voor.

Laatstelijk beweerden eenige der overtreders, in de meening te hebben verkeerd dat zij, na voor herhalingsoefeningen onder de wapenen te zijn geweest, zich niet opnieuw bij den burge-

meester hunner woonplaats behoeften aan te melden.

Vermits de straf, op bedoelde overtreding gesteld, zeer drukkend kan zijn voor den verlofganger, vooral wanneer hij gehuwd is, heb ik de eer, op deze aangelegenheid in het bijzonder Uwe aandacht te vestigen. Er zal moeten worden zorg gedragen, dat de miliciens ook nog op den dag van hun vertrek met groot verlof, of daags te voren, met nadruk worden herinnerd aan de verplichtingen hun bij de artt. 133 en 134 der militiewet opgelegd. Daarbij zal hun moeten worden aanbevolen, zich terstond na aankomst in de gemeente, waar zij zich metterwoon gaan vestigen, of niterlijk den volgenden dag in persoon aldaar ter secretarie te vervoegeu tot het voor gezien laten teekenen van hunnen verlof pas door den burgemeester. De ondervinding leert, dat de meeste overtredingen van artt. 133 en 134 dier wet ontstaan doordat bedoelde aanmelding aanvankelijk tot eenen lateren dag wordt uitgesteld.

De Min. van Oorlog, (gest.) J. W. BERGANSIUS.

31 Maart 1891. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de besturen der gevangnissen, betreffende uitreiking van een bewijs van ontslag bij het verlaten der gevangenis.

In den laatsten tijd is het herhaaldelijk voorgekomen, dat in het *Politieblad* genoemde personen bij hnnne aanhouding hunne straf reeds hadden ondergaan. Dewijl zij daarvan echter geen bewijs konden overleggen, moest naar de waarheid hnnner verklaring een onderzoek worden ingesteld, dat meestal een vrij geruimen tijd vorderde, gedurende welken de betrokken personen onrechtmatig in verzeerde bewaring worden gehouden.

Zoodanige toestand mag niet bestendig worden, en daar het ook met inachtneming van den meest bekwamen spoed niet altijd mogelijk is de berichten betreffende het vervallen zijn van gedane aanvragen tot opsporing en aanhouding, tijdig genoeg in het *Politieblad* op te nemen, behoort een ander middel te worden aangewend, dat tegen onwettige vrijheidsberoving kan beveiligen.

Dat acht ik gelegen in het nitreiken van een ontslagbrief of een bewijs van ontslag aan al de personen die de gevangenis na expiratie van straf verlaten, onverschillig van welken duur die straf is geweest. Mocht een veroordeelde, nadat hem door het hoofd van het gesticht is medege-deeld dat hij een bewijstuk als hier wordt bedoeld kan bekomen, daarop volstrekt geen prijs stellen,

dan zou voor zulk een met ontslag vertrekkende, de uitreiking achterwege kunnen blijven. Al de mogelijke onaangename gevolgen van het gemis van een ontslagbrief, waarop de aandacht van den betrokken persoon behoort te worden gevestigd, zou deze dan toch aan zich zelve te wijten hebben.

Tot besparing van werk, en wijl voor het hier beoogde doel met een eenvoudiger bewijs dan de gewone ontslagbrief (model 45) kan worden volstaan, heb ik een verklaring doen drukken, waarvan een vereischt getal exemplaren hiernevens gaat, en waarvan de invulling zeer weinig tijd vordert. Dit imprimé moet gerekend worden op de lijst van registers en gedrukte stukken voor den dienst in de gevangnissen enz. voor te komen onder n°. 45 bis, en moet meer bijzonder bestemd blijven voor hen, die straffen van minder dan een maand hebben ondergaan.

Ik heb de eer Uw Collegie te verzoeken aan deze aanschrijving het vereischte gevolg te willen geven.

*De Minister van Justitie,
(gest.) RUYB VAN BREERENBROEK.*

Model 45 bis.

ADMINISTRATIE DER GEVANGENISSEN.

BEWIJS VAN ONTSLAG.

De ondergeteekende,

Hoofd van ^{de Strafgavangenis} het Huis van bewaring te
verklaart dat de straf van _____ dagen
gevangenisstraf heeft ondergaan van _____ tot
_____ hechtenis
189 , welke straf was opgelegd bij
vonnis van ^{de arrond.-rechtbank} te
den _____ het kantongerecht
189 .

Het Hoofd der gevangenis,

den _____ 189 ;

6 April 1891. BESLUIT, tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Coevorden*, dd. 27 December 1890, waarbij H. HAMBURG tot ontvanger dier gemeente is benoemd. S. 77.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 17 Februari 1891, n°. 590, afdeeling Binnenlandsch Bestuur, ter vernietiging van het besluit van den raad der gemeente *Coe-*

vorden, dd 27 December 1890, waarbij H. HAMBERG tot ontvanger dier gemeente is benoemd;

Overwegende, dat die benoeming geschied is met beslissing door het lot, nadat de stemmen hadden gestaakt in de eerste vergadering, waarin de benoeming aan de orde was gesteld;

dat deze vergadering onvotallig was;

dat de tweede alinea van art. 50 der Gemeentewet, in verband met de derde alinea bepaalt, dat bij staking van stemmen voor de eerste maal, in eene onvotallige vergadering, het nemen van het besluit tot eene volgende vergadering wordt nitgesteld;

dat de eerste alinea van dat wetsartikel ongetwijfeld ook bij voordrachten en benoemingen van personen toepassing vindt en in de wet geen grond wordt aangetroffen, die zou toelaten aan de tweede alinea van datzelfde artikel eene meer beperkte toepassing te geven;

dat dus bovenvermelde benoeming van een gemeente-ontvanger is geschied in strijd met artikel 50 der Gemeentewet;

Gelet op artikel 153 der gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10 Maart 1891, n°. 14);

Gezied het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 26 Maart 1891, n°. 1272, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, het bovengenoemd besluit van den raad der gemeente *Cosvorden*, van 27 December 1890, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Arolsen, den 6den April 1891.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 10 April 1891.)

15 April 1891. WET, tot verandering van de grenzen tusschen de gemeenten *Bierliet*, *IJsendijke*, *Philippine*, *Sas van Gent*, *Neusen* en *Hoek*. S. 78.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WIJ EMMA KON. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de grensscheiding tusschen de gemeenten *Bierliet*, *IJsendijke*, *Philippine*, *Sas van Gent*, *Neusen* en *Hoek* te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De grens der gemeente *Bierliet* wordt veranderd als volgt:

a. Van het punt waar de tegenwoordige grens tusschen de gemeenten *Bierliet* en *IJsendijke* loopende door het midden der bermloot, ten zuiden van den dijk tusschen den Oranje- en den kleinen Zuiddieppolder, oostwaarts eindigt, loopt de grens langs de oostzijde van de waterleiding, gelegen langs de zuidwestzijde van den teen van den dijk tusschen den Anna- en den Kleinen Zuiddieppolder, om vervolgens die waterleiding te verlaten en de noordelijke scheiding van de perceelen 12 en 11 van sectie B der gemeente *Bierliet* te volgen tot op het punt in die scheiding gelegen op 19 M. afstand, gemeten in zuid-oostelijke richting uit het verlengde van de scheiding tusschen de perceelen sectie E n°. 19 en 20 der gemeente *Bierliet*.

Van af dit punt loopt de grens in ongeveer zuidelijke richting naar een punt in de noordelijke scheiding van het perceel n°. 69 b van sectie E der gemeente *Bierliet* langs die scheiding gemeten op 18,5 M. afstand gelegen westwaarts van den westelijken frontmuur der daarbij gelegen aluis; verder volgt zij de westelijke grens van laatstgenoemd perceel en van perceel n°. 106 van genoemde sectie en gemeente en de oostzijde der waterleiding en bermloot aan de westzijde van den dijk tusschen de Passageule en den Grooten Zuiddieppolder tot aan het verlengde van de as der bermloot benoorden den westwaarts loopenden dijk van den Grooten Zuiddieppolder gelegen; van daar volgt zij over eene lengte van 80,7 M. oostwaarts die verlengde as, dwars over den dijk tusschen de Passageule en den Grooten Zuiddieppolder tot de snijding met de westzijde der waterleiding, gelegen in den Passageulepolder aan de oostzijde van genoemden dijk.

Van dit punt volgt zij, over eene lengte van 20,3 M. in ongeveer zuidelijke richting, de westzijde van die waterleiding tot aan den noord-oostelijken hoek van het perceel n°. 240 van sectie F der gemeente *IJsendijke*

Van hier gaat zij zuidwaarts dwars over de waterleiding, genaamd de Linie, naar den noord-westelijken hoek van het perceel sectie G n°. 60 der gemeente *IJsendijke*.

Van dit punt loopt de grens eerst in zuidelijke richting langs de westelijke scheiding, vervolgens in zuidoostelijke richting langs de zuidelijke scheiding van hetzelfde perceel en eindelijk in noor-

delijke richting langs de oostelijke scheiding van de perceelen sectie G n°. 60, 61 en 63 der gemeente *IJzendijke*, en van perceel sectie E n°. 117 der gemeente *Bierliet* om het verlengde van laatstgenoemde scheiding in noordelijke richting te volgen tot het in westelijke richting verlengde van de zuidelijke scheiding van het perceel E n°. 209 der gemeente *Bierliet*.

Van dit punt gaat de grens oostwaarts in het laatstgenoemde verlengde, vervolgens langs de zuidelijke scheiding van het perceel sectie E n°. 209 der gemeente *Bierliet* tot de tegenwoordige grensscheiding tusschen de gemeenten *Bierliet* en *Philippine*.

b. Van dit punt gaat de grens langs de noordelijke en daarna de oostelijke scheiding van het perceel B n°. 5 der gemeente *Philippine* tot aan het punt waar het verlengde van de sloot ten zuiden van den Groenen weg deze scheiding snijdt.

Van dit punt volgt de grens in noordoostelijke richting eene rechte lijn naar een punt gelegen in den buitenteen van den zeedijk van den Angelinapolder, zijnde de noordwestelijke hoek van het perceel sectie A n°. 98 der gemeente *Philippine*.

Van daar volgt de grens de westelijke, zuidelijke en oostelijke scheiding van laatstgenoemd perceel en de oostelijke scheiding van de perceelen sectie A n°. 97, 80, 65, 64 en 36 van de gemeente *Philippine*, zijnde steeds de buitenteen van den zeedijk van den Angelinapolder, tot zij de tegenwoordige grens met de gemeente *Philippine* ontmoet.

2. De grens der gemeente *IJzendijke* wordt veranderd als volgt:

de grens loopt zooals in art. 1 a is vermeld.

3. De grens der gemeente *Philippine* wordt veranderd als volgt:

a. Van het punt waar de grensscheiding tusschen de gemeenten *Philippine* en *Sas van Gent* de zuidwestzijde van de binnenbermsloot van den Vergaertpolder ontmoet, gaat de grens langs de zuidwestzijde van genoemde binnenbermsloot van den Vergaertpolder en vervolgens langs de zuid-oostzijde van de waterleiding, gelegen aan de westzijde van den dijk van den Van Remoorterepolder en verder in het verlengde van de zuid-oostzijde van genoemde waterleiding totdat zij, op den oprit van den polderweg in den Vergaertpolder, de tegenwoordige grens tusschen de gemeenten *Sas van Gent* en *Neuzen* snijdt;

b. van dit snijpunt volgt de grens over dien oprit het laatstomschreven verlengde tot zij de zuidoostzijde van de binnenbermsloot weder ontmoet, volgt deze eerst in noordoostelijke richting, vervolgens in noordwestelijke richting en eindelijk weder in noordoostelijke richting tot aan den zeedijk van den Vergaertpolder; daarna gaat zij dwars over den zeedijk tot aan den buitenteen van dien dijk, gelegen op 34,6 M., gemeten uit het midden der binnenbermsloot, zijnde tevens de zuidoostelijke hoek van het perceel sectie I n°. 335 der gemeente *Neuzen*;

c. van dit punt volgt de grens westwaarts-om den buitenteen van den zeedijk, zijnde de oostelijke grens van het perceel sectie I n°. 335 der gemeente *Neuzen* en de noordelijke en westelijke grens van het perceel H n°. 120 der gemeente *Hoek*, totdat zij de tegenwoordige grens met de gemeente *Hoek* snijdt;

d. volgt verder die grens tot de tegenwoordige grens tusschen haar en de gemeente *Bierliet* en volgt deze laatste in hare zuidwestwaartsche richting tot den buitenteen van den zeedijk van den Angelinapolder; vervolgens dien buitenteen zuidwaarts-om tot aan en voorts langs de rechte lijn tot den buitenteen van den zeedijk van den Clarapolder; verder noordwaarts langs dien buitenteen tot de tegenwoordige grensscheiding met de gemeente *Bierliet* als omschreven in art. 1 b.

4. De grens van de gemeente *Sas van Gent* wordt veranderd als volgt:

de grens loopt zooals in art. 3 a is omschreven.

5. De grens van de gemeente *Neuzen* wordt veranderd als volgt:

a. de grens loopt zooals in art. 3 b is omschreven;

b. van dit punt volgt de grens oostwaarts den buitenteen van den zeedijk van den Seydlitspolder, gelegen op 31,8 M., gemeten uit het midden der binnenbermsloot van dien polder, tot waar zij ontmoet den buitenteen van den zeedijk van den Visartpolder, gelegen op 23,5 M., gemeten uit het midden der binnenbermsloot van dien polder, volgt dezen buitenteen oostwaarts tot zij ontmoet den buitenteen van den zeedijk van den Bontepolder, die gelegen is op 35 M., gemeten uit het midden der waterleiding langs dien dijk.

De grens volgt dezen buitenteen tot het snijpunt met den buitenteen van den zeedijk van den Piersenspolder, gelegen op 27,7 M., gemeten

uit het midden der binnenbermsloot van genoemden Piersenspolder en eindelijk dezen bnitenteen westwaarts tot de tegenwoordige grens met de gemeente *Hoek*.

6. De grens der gemeente *Hoek* wordt veranderd als volgt:

de grens loopt zooals in art. 3 *c* en art. 5 *b* is omschreven.

7. De uit de voorgaande artikelen voortvloeiende overgang van grondgebied heeft plaats met 1 Januari 1892.

8. De kadastrale en andere stukken, uitsluitend betreffende perceelen, die van de eene naar de andere gemeente overgaan, worden uitgekeerd aan de gemeenten, waaraan die perceelen worden toegevoegd.

De besturen van de bij deze grensveranderingen betrokken gemeenten hebben te allen tijde weerkeurig het recht kosteloos inzage te nemen van elkanders archieven — en daarnit afschriften of nittreksels op gemeene kosten te vorderen.

9. Door de gemeente *Biervliet* wordt tot 1905 aan de gemeente *Philippine* jaarlijks eene som van een en veertig gulden negen en negentig centen uitgekeerd.

10. De gemeente-opcenten op de personeele belasting over het dienstjaar 1891—1892 worden, voor zooveel het grondgebied betreft dat naar eene andere gemeente overgaat, geheven ten behoeve der gemeente, waartoe dat grondgebied thans behoort.

Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt $\frac{1}{2}$ uitgekeerd aan de gemeente waartoe het grondgebied overgaat.

11. De sommen, bedoeld in art. 1 der wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169) worden, voor zooveel de gemeenten *Biervliet*, *IJzendijke* en *Philippine* betreft, vermeerderd of verminderd met $\frac{1}{2}$ van de zuivere opbrengst der hoofdsom en Rijksopcenten van de personeele belasting gemiddeld over de belastingjaren 1882—1883, 1883—1884 en 1884—1885 geheven op het naar en van die gemeenten overgaand grondgebied.

12. De ingezetenen, gevestigd op het overgaand grondgebied, worden voor het opmaken der kiezerslijsten en voor de verkiesbaarheid tot leden van den Gemeenteraad van 1 Januari 1892 af als ingezetenen der gemeente, waartoe zij overgaan, beschouwd.

13. Voor zoover de in het vorig artikel bedoelde personen geplaatst zijn op de kiezerslijsten

tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den Gemeenteraad, worden zij op 1 Januari 1892 door het bestuur der gemeente, waartoe zij ophouden te behooren, van die lijsten geschrapt. Dit bestuur zendt tevens op voormelden dag uittreksels der kiezerslijsten, voor zoover zij de bedoelde personen betreffen, aan het bestuur der gemeente tot welke zij overgaan, welk bestuur deze personen zoo spoedig mogelijk plaatst op de kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten of van den Gemeenteraad.

De burgemeesters der gemeenten doen een uittreksel der aldus aangevulde lijsten, voor zooveel zij bedoelde personen betreffen, aanplakken en op de secretarie voor een ieder ter inzage nederleggen, en zorgen dat van dit een en ander openbare kennisgeving geschiedt.

Met den dag dezer kennisgeving zijn en blijven deze aanvullingslijsten van kracht, behoudens de wijzigingen, daarin ten gevolge van rechterlijke uitspraken of bij herziening te brengen.

14. Degenen der bij art. 12 bedoelde ingezetenen, die bij het in werking treden dezer wet ingeschreven zijn voor de in 1892 te houden lichting der nationale militia worden op de registers der gemeente, waartoe zij overgaan, overgeschreven. Gelijke overschrijving geschiedt ten aanzien van de ingezetenen die tot de schutterij behooren.

15. Het grondgebied dat van de gemeente *Philippine* naar de gemeente *Biervliet* overgaat, behoort tot het kanton *Oostburg*.

De rechtsgedingen tijdens de invoering dezer wet aanhangig bij het kantongerecht waaronder het grondgebied behoort hetwelk tot een ander kanton overgaat, worden bij datzelfde kantongerecht behandeld en afgedaan.

16. De inschrijvingen van hypotheccair verband sedert 1 Januari 1879 ten kantore van de hypothecken en het kadaster te *Goes* genomen op de perceelen, die van de gemeente *Philippine* naar de gemeente *Biervliet* overgaan, en de processen-verbaal van inbeslagneming betrekkelijk die perceelen, sedert gemeld tijdstip overgeschreven, worden binnen drie maanden na 1 Januari 1892 amtsshalve overgebracht in de registers van het kantoor der bewaring van de hypotbecken en het kadaster te *Middelburg*. Gelijke overbrenging geschiedt uit de registers van het kantoor der bewaring van de hypothecken en het kadaster te

Middelburg in die van het kantoor te *Goes* voor zooveel betreft de perceelen, die van de gemeente *Biervliet* naar de gemeente *Philippine* overgaan.

Die overbrenging maakt geene verandering in den rang en de rechten, die door de inschrijving in de registers van het kantoor der bewaring van de hypotheeken en het kadaster te *Goes* of te *Middelburg* aan belanghebbenden was verzekerd.

De wijze van uitvoering van dit artikel wordt door den Minister van Financiën geregeld.

17. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen enz.,

Gegeven te Gersan, den 15den April 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVOENIN LOHMAN.

(Uitgeg. 23 April 1891.)

15 April 1891. WET, houdende bekrachtiging eener provinciale heffing in *Friesland*. S. 79.

Bij deze wet wordt bekrachtiging verleend aan de heffing gedurende vijf jaren, ten behoeve van de provincie *Friesland*, van kanaalgeld bij de voormalige *Neeserwiel* en van bruggeld bij de doorvaart van de draaibrug te *Nes* (gemeente *Utingeradeel*).

15 April 1891. WET, ter aanvulling van de wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), tot vaststelling van bepalingen bij het voorkomen van hondsdoelheid. S. 80.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1890/91, n°. 120, 1—6.

Hand. id. 1890/91, bladz. 1035.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 291, 816.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat aanvulling van de wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), tot vaststelling van bepalingen bij het voorkomen van hondsdoelheid, zooals die is gewijzigd bij de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), wenschelijk is;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Benig artikel.

Het derde lid van artikel 3 van de wet van 5 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 110), wordt gelezen als volgt:

„Van dit bevel geeft de burgemeester onverwijld kennis aan de burgemeester van alle aangrenzende

gemeenten, die dan onmiddellijk gelijk bevel voor hunne gemeenten kunnen uitvaardigen.

Dezelfde bevoegdheid hebben de burgemeesters bij het voorkomen van hondsdoelheid in naburige buitenlandsche gemeenten.

Aan Onzen Commissaris in iedere provincie, in welke de betrokken gemeenten liggen, wordt afschrift van elk bevelschrift gezonden.

Deze kan gelijk bevelschrift uitvaardigen en terstond doen afkondigen voor de geheele provincie of een deel daarvan.

Van het uitvaardigen der in dit artikel bedoelde bevelschriften geeft hij onverwijld kennis aan zijne ambtgenooten in de aangrenzende provinciën.”

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.) E M M A

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVOENIN LOHMAN.

(Uitgeg. 18 April 1891.)

15 April 1891. WET, tot nadere wijziging van de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 58), regelende het geneeskundig Staatstoezicht. S. 81.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1890/91, n°. 124, 1—4.

Hand. id. 1890/91, bladz. 1035.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 292, 316.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene wijziging wenschelijk is van de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 58), regelende het geneeskundig Staatstoezicht, gewijzigd bij de wet van 16 April 1867 (*Staatsblad* n°. 28);

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Benig artikel.

In de artikelen 5, eerste lid; 10, eerste lid; 14, eerste lid; 16, eerste lid; 19; en 21, eerste lid, van de wet van 1 Juni 1865 (*Staatsblad* n°. 58), regelende het geneeskundig Staatstoezicht, worden de volgende wijzigingen gebracht.

Artikel 5, eerste lid. Voor „den geneeskundigen inspecteur der provincie” wordt gelezen: „den geneeskundigen inspecteur van den dienstkring.”

Artikel 10, eerste lid. Hiervoor wordt gelezen: „Voor elken van de door Ons aan te wijzen dienstkringen wordt een geneeskundige inspecteur aangesteld.”

Artikel 14, eerste lid. Hiervoor wordt gelezen: „De inspecteur deelt, met of zonder medewerking

van den geneeskundigen raad, zijne opmerkingen en voorstellen mede aan Gedeputeerde Staten van de provincie of provinciën geheel of gedeeltelijk binnen zijnen dienstkring gelegen en aan burgemeester en wethouders van de in dien kring gelegen gemeenten."

Artikel 16, eerste lid. Voor "aan Gedeputeerde Staten zijner provincie en aan de geneeskundige inspecteurs der aangrenzende provinciën" wordt gelezen: "aan Gedeputeerde Staten van de provincie of provinciën geheel of gedeeltelijk binnen zijnen dienstkring gelegen en aan de geneeskundige inspecteurs der aangrenzende dienstkringen."

Artikel 19. Voor: "Gedeputeerde Staten zijner provincie" wordt gelezen: "Gedeputeerde Staten van de provincie of provinciën geheel of gedeeltelijk binnen zijnen dienstkring gelegen."

Artikel 21, eerste lid. Voor de woorden: "Voor ééne of meer provinciën te zamen" wordt gelezen: "Voor elken dienstkring, waarvoor een geneeskundige inspecteur is aangesteld."

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 18 April 1891.)

15 April 1891. WET, tot herziening der voorschriften omtrent de bewaring van de minuten der akten in burgerlijke zaken bij de kantongerechten. S. 82.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1890/91, n° 80, 1—6.

Hand. id. 1890/91, bladz. 1028, 1029.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 290, 316.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de voorschriften omtrent de bewaring van de minuten der akten in burgerlijke zaken bij de kantongerechten te herzien;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. De minuten der akten in burgerlijke zaken bij de kantongerechten, van jongere dagteekening dan 31 December 1889, worden bewaard ter griffie van het kantongerecht.

2. De minuten der akten in burgerlijke zaken bij de kantongerechten, van oudere dagteekening dan 1 Januari 1890, blijven berusten ter plaatse waar zij tegenwoordig worden bewaard.

Wanneer de tegenwoordige bewaarplaats niet is de griffie van het kantongerecht, kan door Ons

worden gelast dat de minuten geheel of gedeeltelijk ter griffie worden overgebracht, ten einde aldaar te worden bewaard.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie,

(get.) RUIJS VAN BEEBROEK.

(Uitgeg. 18 April 1891.)

15 April 1891. WET, ter voorziening in het gemis van de dubbelen van de registers van den burgerlijken stand, die bij den in 1890 te Alkmaar gewoed hebbenden brand zijn verloren gegaan. S. 83.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1890/91, n° 89, 1—7.

Hand. id. 1890/91, bladz. 1029—1034.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 291, 310.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is maatregelen te treffen ter voorziening in het gemis van de bij den in 1890 te Alkmaar gewoed hebbenden brand verloren gegane dubbelen van de registers van den burgerlijken stand;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. Ter vervanging van de in den bij deze wet gevoegden staat vermelde dubbelen van de registers van den burgerlijken stand die bij den in 1890 te Alkmaar gewoed hebbenden brand verloren gegaan zijn, wordt van de andere dubbelen een afschrift gemaakt door den griffier bij de arrondissements-rechtbank aldaar.

Op die afschriften is artikel 16 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing.

2. De akten worden achter elkander zonder witte tusschenvakken in de registers ingeschreven.

Niets vermag bij verkorting of in cijfers worden uitgedrukt, voor zooverre dit niet in het oorspronkelijke register is geschied.

3. Veranderingen en bijvoegingen worden op den kant der akte geschreven, met verwijzing door een kennelijk teeken naar de plaats, waar zij behooren, en aanduiding van het getal der in te voegen woorden of letters.

Doorhalingen geschieden op zoodanige wijze, dat het schrift leesbaar blijft; elke doorhaling wordt met opgave van het getal der doorgehaalde woorden of letters en van den regel, waarin zij is geschied, op den kant der akte vermeld.

4. De griffier waarmerkt de op den kant der

akten gestelde aantekeningen en teekent elk register onmiddellijk achter de laatst daarin voorkomende akte voor afschrift.

5. Het afschrift wordt door den president der rechtbank te *Alkmaar* of door een daartoe door dezen aan te wijzen rechter met het oorspronkelijke register vergeleken.

Hij, die de vergelijking doet, waarmerkt de op den kant der akten gestelde aantekeningen en stelt aan het slot van elk register, onmiddellijk achter de handteekening van den griffier, eene onderteekende verklaring, dat het afschrift door hem met het oorspronkelijke is vergeleken en eensluidend bevonden.

6. De afschriften treden in de plaats van de verloren gegane dubbelen.

Zoolang de oorspronkelijke dubbelen aanwezig zijn, worden alleen daaruit nittreksels afgegeven.

7. Tot het vervaardigen van de afschriften worden de in de gemeente-archieven berustende dubbelen naar de griffie der rechtbank overgebracht.

De president der rechtbank bepaalt de wijze waarop en den tijd binnen welken de overbrenging van de registers naar en van de griffie moet geschieden.

8. Gedurende den tijd, dat de dubbelen ingevolge het vorige artikel ter griffie berusten, is de griffier verplicht tot het afgeven van uittreksels daaruit en tot het doen van de aantekeningen, bedoeld bij het eerste lid van artikel 25 van het Burgerlijk Wetboek.

9. Voor het maken van de in artikel 1 dezer wet bedoelde afschriften wordt aan den griffier bij de arrondissements-rechtbank te *Alkmaar* de volgende belooning toegekend:

voor het afschrift van eene geboorte-akte zeven en een halven cent;

voor het afschrift van eene huwelijksakte vijftien cents;

voor het afschrift van eene akte van overlijden zeven en een halven cent.

De kosten van drukwerk voor formulieren en van inbinden van de registers kunnen bovendien worden in rekening gebracht.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.)

E M M A.

De Minister van Justitie,

(get.)

RUYS VAN BEERENBROEK.

(Uitgeg. 23 April 1891.)

STAAT van de dubbelen van de registers van den burgerlijken stand, die bij den op 19 Februari 1890 gewoed hebbenden brand te *Alkmaar* zijn verloren gegaan.

GEMEENTEN	Registers van geboorten over de jaren.	Registers van huwelijken over de jaren.	Registers van overlijden over de jaren.
Abbekerk	1811 tot en met 1888	1811 tot en met 1888	1811 tot en met 1888
Avenhoru.	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Andijk	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Blokker	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Beets.	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Bovenkarspel . . .	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Berkhout	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Castricum	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Enkhuizen	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Graft.	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Grootebroek	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Groothuizen.	1811 " " " 1854	1811 " " " 1854	1811 " " " 1854
Hoorn	1811 " " " 1888	1811 " " " 1888	1811 " " " 1888
Hoogcarspel	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Hensbroek	" " " " "	" " " " "	" " " " "
Hoogwoud	" " " " "	" " " " "	" " " " "

GEMEENTEN.	Registers van geboorten over de jaren.	Registers van huwelijken over de jaren.	Registers van overlijden over de jaren.
Medemblik	1811 tot en met 1888	1811 tot en met 1888	1811 tot en met 1888
Midwoud	" " " "	" " " "	" " " "
Nibbikswoud	" " " "	" " " "	" " " "
Ondendijk	" " " "	" " " "	" " " "
Opperdoes	" " " "	" " " "	" " " "
Obdam	" " " "	" " " "	" " " "
Opmeer	" " " "	" " " "	" " " "
Rijp	" " " "	" " " "	" " " "
Scharwoude	1811 " " " 1854	1811 " " " 1854	1811 " " " 1854
Schardam	" " " "	" " " "	" " " "
Schellinkhout	1811 " " " 1888	1811 " " " 1888	1811 " " " 1888
Spanbroek	" " " "	" " " "	" " " "
Sybekarspel	" " " "	" " " "	" " " "
Twisk	" " " "	" " " "	" " " "
Uitgeest	" " " "	" " " "	" " " "
Urk	" " " "	" " " "	" " " "
Ursem	" " " "	" " " "	" " " "
Venhuizen	" " " "	" " " "	" " " "
Vlieland	" " " "	" " " "	" " " "
Wijdenes	" " " "	" " " "	" " " "
Westwoud	" " " "	" " " "	" " " "
Wognum	" " " "	" " " "	" " " "
Wervershoof	" " " "	" " " "	" " " "
Zwaag	" " " "	" " " "	" " " "

Aldus opgemaakt door mij griffier der arrondissements-rechtbank te Alkmaar.

(get.) H. WESSELING.

Voor eensluidend afschrift,

De Secretaris-Generaal bij het Departement van Justitie,

(get.) P. J. VAN BEYMA.

15 April 1891. WET, houdende bepalingen ter uitvoering van de op 16 November 1887 te 's Gravenhage gesloten internationale overeenkomst, strekkende tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren, goedgekeurd bij de wet van 7 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 128), en tot het tegengaan van soortgelijke misbruiken in de territoriale wateren des Rijks. S. 84.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1888/89, n° 188, 1889/90, n°. 14, 1890/91, n°. 12, 1—4.

Hand. id. 1890/91, *bladz.* 904—911.

Hand. 1° Kamer 1890/91, *bladz.* 294, 311—316.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is bepalingen vast te stellen ter uitvoering van de op 16 November 1887 te 's Gravenhage gesloten internationale overeenkomst, strekkende tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren, goedgekeurd bij de wet van 7 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 128), en dat het wenschelijk is bepalingen vast te stellen tot het tegengaan van soortgelijke misbruiken in de territoriale wateren des Rijks;

Zoo is het dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Alle personen, die zich aan boord bevinden van een schip of een vaartuig in Nederland te huis behoorend, houden zich aan de voorschriften, vervat in de overeenkomst den 16den November 1887 te 's Gravenhage tusschen Nederland, Duitschland, België, Denemarken, Frankrijk en Groot-Brittanje en Ierland gesloten tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren, goedgekeurd bij de wet van 7 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 123).

2. De bepalingen dier overeenkomst gelden tevens voor alle schepen en vaartuigen in de territoriale wateren des Rijks voor zoover daarvan niet bij deze wet is afgeweken.

3. Als grenzen van de Noordzee en van de territoriale wateren, in de artt. 1 en 2 bedoeld, gelden die, welke de artt. 2, 3 en 4 der overeenkomst van 6 Mei 1882, goedgekeurd bij de wet van 15 Juni 1883 (*Staatsblad* n°. 73), aanwijzen.

4. Hij die, zich aan boord bevindende van of behoorende tot een in Nederland te huis behoorend schip of vaartuig, in de Noordzee of in de territoriale wateren des Rijks sterken drank verkoopt aan, of tegen eenig voorwerp ruilt met hem, die zich aan boord van een ander schip of vaartuig, zijnde een visschersvaartuig, bevindt of tot een zoodanig ander vaartuig behoort, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

Hij die, zich aan boord bevindende van of behoorende tot een in Nederland te huis behoorend visschersvaartuig, in de Noordzee of in de territoriale wateren des Rijks sterken drank koopt van of tegen eenig voorwerp ruilt met hem, die zich aan boord van een ander schip of vaartuig bevindt of daartoe behoort, wordt gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

De in de twee voorgaande alinea's bedoelde ruil wordt, wanneer dese geschiedt tegen visch, voorwerpen van scheepsnitrusting of vischtuig, gestraft met hechtenis van ten hoogste zes maanden of geldboete van ten hoogste driehonderd gulden.

De gezagvoerder van een in Nederland te huis behoorend schip of vaartuig of hij die hem vangt, wordt, voor het geval dat hij de overtredingen van de eerste drie alinea's niet verhindert, terwijl hij daartoe hij machte was, gestraft met hechtenis van ten hoogste twee maanden of geldboete van ten hoogste honderd gulden.

De bepalingen van de vier voorgaande alinea's

zijn in de territoriale wateren des Rijks ook ten aanzien van andere dan de in Nederland te huis behoorende schepen en vaartuigen van toepassing.

Als sterke drank wordt beschouwd elk vocht door distillatie verkregen, dat meer dan vijf liter alcohol op elken hectoliter bevat bij een warmtegraad van vijftien graden van den honderddeeligen thermometer.

5. De in art. 3 der overeenkomst bedoelde vergunning wordt ten aanzien van een in Nederland te huis behoorend schip of vaartuig, afgegeven door den burgemeester der gemeente waar het schip of vaartuig te huis behoort, en gesteld ten name van den eigenaar, boekhouder of gebruiker.

Die vergunning is ingericht naar de voorschriften, dienaangaande door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid te geven.

Gelijke vergunning, af te geven door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, wordt vereischt voor den in art. 3 der overeenkomst bedoelden handel, gedreven in de territoriale wateren des Rijks, aan boord van een schip of vaartuig, te huis behoorende in een niet tot de overeenkomst toetredende Staat.

6. Met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden wordt gestraft:

1°. hij die, zich aan boord bevindende van of behoorende tot een in Nederland te huis behoorend schip of vaartuig, in de Noordzee of in de territoriale wateren des Rijks den in art. 3 der overeenkomst voorwaardelijk toegelaten handel drijft zonder dat de in het eerste lid van het vorige artikel bedoelde vergunning op de eerste vordering wordt vertoond aan de ambtenaren, belast met de opsporing van de overtredingen dezer wet;

2°. hij die, zich aan boord bevindende van of behoorende tot een schip of vaartuig, te huis behoorende in een anderen tot de overeenkomst toetredende Staat, in de territoriale wateren des Rijks den in art. 3 der overeenkomst voorwaardelijk toegelaten handel drijft zonder dat eene vergunning, als bedoeld in dat artikel, afkomstig van den Staat, waarin het schip of vaartuig te huis behoort, op de eerste vordering wordt vertoond aan de ambtenaren, belast met de opsporing van de overtredingen dezer wet;

3°. hij die, zich aan boord bevindende van of behoorende tot een schip of vaartuig, te huis behoorende in eenen niet tot de overeenkomst toetredende Staat, in de territoriale wateren des Rijks den in art. 3 der overeenkomst voorwaardelijk

toegelaten handel drijft zonder dat de in het laatste lid van het vorige artikel voorgescreven vergunning op de eerste vordering wordt vertoond aan de ambtenaren, belast met de opsporing van de overtredingen dezer wet.

7. Indien op een in Nederland te huis behoorend schip of vaartuig, ten behoeve waarvan eene vergunning volgens het eerste lid van art. 5 is afgegeven, in de Noordzee of in de territoriale wateren des Rijks niet gevoerd wordt het merkteeken, dat door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid zal worden vastgesteld en in de *Staatscourant* bekend gemaakt, wordt de gezagvoerder of die hem vervangt, gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Indien het merkteeken gevoerd wordt op een in Nederland te huis behoorend schip of vaartuig, zonder dat de vergunning op de eerste vordering wordt vertoond aan de ambtenaren belast met de opsporing van de overtredingen dezer wet, wordt de gezagvoerder of die hem vervangt, gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

8. Indien op een in een anderen, tot de overeenkomst toegetreden Staat te huis behoorend schip of vaartuig, ten behoeve waarvan eene vergunning volgens art. 3 dier overeenkomst is afgegeven, in de territoriale wateren des Rijks niet gevoerd wordt het krachtens dat artikel door de betrokken Regeering vastgestelde merkteeken, wordt de gezagvoerder of die hem vervangt, gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Indien het merkteeken, bedoeld in art. 3 der overeenkomst, in de territoriale wateren des Rijks gevoerd wordt op een in een anderen tot de overeenkomst toegetreden Staat te huis behoorend schip of vaartuig, zonder dat eene vergunning als in de vorige alinea bedoeld, op de eerste vordering wordt vertoond aan de ambtenaren, belast met de opsporing van de overtredingen dezer wet, wordt de gezagvoerder of die hem vervangt, gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

Indien op een in een niet tot de overeenkomst toegetreden Staat te huis behoorend schip of vaartuig, ten behoeve waarvan eene vergunning volgens art. 5, laatste lid, is afgegeven, in de territoriale wateren des Rijks niet gevoerd wordt het merkteeken, dat door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid zal worden vastgesteld en in de *Staatscourant* bekend gemaakt, wordt de

gezagvoerder of die hem vervangt, gestraft met eene geldboete van ten hoogste honderd gulden.

Indien het merkteeken, bedoeld in art. 3 der overeenkomst, in de territoriale wateren des Rijks gevoerd wordt op een in een niet tot de overeenkomst toegetreden Staat te huis behoorend schip of vaartuig, zonder dat eene vergunning als in de vorige alinea bedoeld, op de eerste vordering wordt vertoond aan de ambtenaren, belast met de opsporing van de overtredingen dezer wet, wordt de gezagvoerder of die hem vervangt, gestraft met hechtenis van ten hoogste drie maanden of geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden.

9. Overtreding van eene der voorwaarden, waaronder eene in art. 5 bedoelde vergunning verleend is, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste honderd gulden.

10. De gezagvoerder van een in Nederland te huis behoorend visschersvaartuig en van een schip of vaartuig ten behoeve waarvan eene in art. 5 bedoelde vergunning is afgegeven, of hij die den gezagvoerder vervangt, is op straffe van eene geldboete van ten hoogste vijftig gulden verplicht een exemplaar dezer wet, alsmede een exemplaar der internationale overeenkomst van 16 November 1887 aan boord te hebben.

11. De in de artt. 4, 6, 7, 8 en 9 bedoelde straffen kunnen met één derde worden verhoogd, indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen twee jaren zijn verlopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige wegens gelijk feit onherroepelijk is geworden.

12. Bij veroordeeling op grond van de artt. 4, 6, 7, 8 of 9 zal de rechter openbaarmaking van zijne uitspraak gelasten en vervalt van rechtswege de vergunning, die door de Nederlandsche autoriteit mocht zijn afgegeven ten behoeve van het schip of vaartuig, waartoe de veroordeelde behoort of waarvan hij eigenaar, boekhouder of gebruiker is.

Door den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie wordt van dit vervallen, onmiddellijk nadat de veroordeeling onherroepelijk is geworden, kennis gegeven aan de autoriteit, die de vergunning afgaf.

Nadat zoodanige veroordeeling onherroepelijk is geworden wordt aan hem, te wiens name de vervallen vergunning was verleend, en ten behoeve van hetzelfde schip of vaartuig geen vergunning afgegeven alvorens sedert dat tijdstip twee jaren zijn verlopen.

Eene vergunning afgegeven ten name en ten behoeve als in het vorige lid omschreven na

zoodanige veroordeeling, doch vóór dat deze onherroepelijk is geworden, heeft geen kracht indien de veroordeeling in stand blijft.

Hij, te wiens name de in het vorig lid bedoelde of eene vervallen vergunning was verleend, is op straffe van eene geldboete van ten hoogste honderd gulden, verplicht deze binnen veertien dagen nadat de veroordeeling onherroepelijk is geworden terug te zenden aan de autoriteit, die haar heeft afgegeven.

13. De bevelvoerders van de knisers der Mogendheden, welke met Nederland de internationale overeenkomst geteekend hebben of nader mochten teekenen, worden ten aanzien van hunne verrichtingen, binnen de grenzen der bevoegdheid hun bij art. 7 daarvan toegekend, gelijkgesteld met ambtenaren, bedoeld in de artt. 180 en 184 van het Wetboek van Strafrecht.

14. Met het opsporen van de overtredingen van deze wet, in de territoriale wateren des Rijks gepleegd, zijn belast de bevelvoerders van de Nederlandsche oorlogsschepen, de ambtenaren der recherche te water, de waterschouten en de verdere ambtenaren der Rijks- en gemeentepolitie.

15. De bevelvoerders van de Nederlandsche oorlogsschepen, die, krachtens de bevoegdheid hun bij de overeenkomst of bij deze wet toegekend, proces-verbaal hebben opgemaakt, doen dit ten spoedigste toekomen aan den Minister van Marine, die voor de verdere verzending zorg draagt.

Mochten bevelvoerders van vreemde knisers een proces-verbaal, door hen ten aanzien van eenig Nederlandsch vaarttuig opgemaakt, in handen stellen van eene Nederlandsche autoriteit, dan zorgt deze dat dit proces-verbaal ten spoedigste aan den ambtenaar van het openbaar ministerie, met de vervolging belast, worde toegesonden.

16. De processen-verbaal, opgemaakt door de bevelvoerders der Nederlandsche oorlogsschepen of van vreemde knisers, krachtens de bevoegdheid hun bij de overeenkomst of bij deze wet toegekend, hebben bewijskracht in rechten, mits voldaan zij aan een der eischen in art. 401 van het Wetboek van Strafvordering gesteld.

17. Bij ontdekking op heeterdaad van eene overtreding van deze wet, gepleegd in de territoriale wateren des Rijks door iemand, zich aan boord bevindende van of behoorende tot een niet in Nederland te huis behoorend schip of vaarttuig, zal dit laatste zoo mogelijk door een Nederlandsch oorlogsschip worden opgebracht naar de naaste of meest gelegene Nederlandsche haven, tenzij in handen van den bevelvoerder van laatstgenoemd

vaarttuig wordt gestort eene som van vijfhonderd gulden of daarmede gelijkstaande waarde in vreemde muntspecie of bankbiljetten als waarborgsom voor de voldoening van, in geval van veroordeeling, te betalen boeten en kosten.

In geval van zoodanige storting zal de bevelvoerder van laatstbedoeld vaarttuig daarvoor een bewijs van ontvangst geven en desgeraden den gezagvoerder van het vreemde vaarttuig of hem die dezen vervangt gelasten zich met dit laatste onmiddellijk buiten de territoriale wateren te begeven, of, bij onwil, hem met geweld daartoe noodzaken.

Ingeval is gehandeld overeenkomstig het eerste lid van dit artikel, is het tweede, derde, vierde, vijfde en zesde lid van artikel 23 van het Wetboek van Strafrecht ten deze niet van toepassing.

18. Het naar eene Nederlandsche haven, ingevolge het eerste lid van art. 17 opgebracht vaarttuig zal daar door de zorg van den waterschout of bij gebreke van dezen door die van den burgemeester met den inventaris worden in bewaring gehouden, totdat de in dat artikel genoemde waarborgsom in handen van den burgemeester of van een Nederlandschen consul in het land waar de reederij van het vaarttuig gevestigd is, zullen zijn gestort tegen bewijs van ontvangst, of totdat het recht tot strafvordering zal zijn vervallen door den dood van den verdachte, door verjaring of op grond van art. 74 van het Wetboek van Strafrecht, of totdat de vrijspraak of het ontalag van rechtsvervolgving of de niet-ontvankelijk-verklaring van het openbaar ministerie onherroepelijk zal zijn geworden, of totdat het recht tot uitvoering van de straf zal zijn vervallen door den dood van den veroordeelde, of eindelijk totdat aan het veroordeelend vonnis zal zijn voldaan of dit zal zijn ten uitvoer gelegd op de in het volgend artikel bepaalde wijze en de kosten waarin de veroordeelde is verwezen zullen zijn voldaan.

19. Ingeval is gehandeld overeenkomstig het eerste lid van artikel 17 dezer wet, kan tegen het bij verstek gewezen vonnis geen verzet meer worden gedaan indien twee maanden zijn verlopen sedert het vonnis kan worden ten uitvoer gelegd.

Indien twee maanden verlopen zijn sedert de rechterlijke uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd en het opgebrachte vaarttuig alsdan nog overeenkomstig het vorige artikel in bewaring wordt gehouden, zal zoodra mogelijk door den met de bewaring belasten ambtenaar zooveel van den inventaris in het openbaar worden verkocht als noodig

is tot verhaal van boete en kosten, waarna het schip of vaartnig met den verderen inventaris ter beschikking wordt gesteld van de rechthebenden, zoo noodig door tusschenkomst van den consulaire ambtenaar te naaster plaatse in het land waar de reederij van het vaartnig gevestigd is.

20. De in handen van den burgemeester of van den bevelvoerder van het Nederlandsch oorlogschip gestorte waarborgsom zal zoodra mogelijk worden overgebracht ten kantore van den ontvanger der registratie, binnen het ressort van het kanton-gerecht, hetwelk van de overtreding kennis neemt, ten einde na berechting der zaak, onder aftrek van eventueel beloopte boete en kosten, langs diplomatieken weg te worden teruggegeven aan hem, die de waarborgsom heeft gestort.

Is de storting bij een consul geschied, zoo zullen de gelden onder dezen blijven berusten en door hem na berechtiging der zaak aan de rechthebenden worden verantwoord, onder aftrek van eventueel beloopte boete en kosten.

21. De bij deze wet strafbaar gestelde feiten worden beschouwd als overtredingen.

In geval van opbrenging van een schip of vaartnig naar eene Nederlandsche haven ingevolge het eerste lid van art. 17, wordt in zooverre afgeweken van het bepaalde in de vierde afdeling van den eersten titel van het Wetboek van Strafvordering, dat met de vervolging van de overtreding is belast de ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerecht, tot welks rechtsgebied de haven behoort, waar het schip of vaartnig werd opgebracht.

22. Deze wet treedt in werking op een nader door Ons te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie,

(get.) RUIJS VAN BEELENBROEK.

De Minister van Marine, (get.) KRUIJS.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 27 April 1891.)

15 April 1891. WET, houdende goedkeuring van de op 15 November 1889 te 's Gravenhage uitgewisselde verklaring met het *Duitsche Rijk* nopens de van weerszijden te nemen maatregelen tegen den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 85.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1889/90, n°. 137; 1890/91, n°. 21.

Hand. id. 1890/91, blads. 835—838.

Hand. 1° Kamer 1890/91, blads. 292, 310.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in de op 15 November 1889 te 's Gravenhage uitgewisselde verklaring met *Duitschland* nopens de in gemeen overleg te nemen maatregelen tot bescherming van zekere categorieën van ontnachtige vrouwen eene bepaling voorkomt, waarbij aan het Rijk geldelijke verplichtingen worden opgelegd; Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde verklaring, den 15den November 1889 te 's Gravenhage met *Duitschland* uitgewisseld, nopens de in gemeen overleg te nemen maatregelen tot bescherming van zekere categorieën van ontnachtige vrouwen, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) HAERTSEN.

De Minister van Justitie,

(get.) RUIJS VAN BEELENBROEK.

(Uitgeg. 29 April 1891.)

VERTALING.

De Regeering der Nederlanden en de Regeering des Duitschen Rijks, wenshende in gemeen overleg maatregelen te nemen tot bescherming van zekere categorieën van ontnachtige vrouwen, zija de ondergeteekenden, Minister van Buitenlandsche Zaken van Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden, en Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister van Zijne Majesteit den Duitschen Keizer, Koning van Pruisen, bij onderstaande verklaring omtrent het navolgende overeengekomen:

Art. 1. De Regeering der Nederlanden en de Regeering des Duitschen Rijks verbinden zich, binnen de wettelijke grenzen, zooveel mogelijk te bevorderen dat de tot een der beide landen behoorende vrouwen en meisjes, die zich in het andere land aan ontnacht overgeven, onderworpen worden aan een verhoor, ten einde te doen blijken van waar zij komen en wie haar heeft doen besluiten haar land te verlaten.

De te dier zake op te maken processen-verhaal zullen worden medegedeeld aan de overheden van het land, waartoe de gezegde vrouwen en meisjes behooren.

2. De contracteerende Partijen verbinden zich inagelijks zooveel mogelijk, binnen de wettelijke grenzen, te bevorderen dat diegene van die vrouwen en meisjes, welke tegen haren wil er toe gebracht mochten zijn, zich aan ontucht over te geven, hetzij op haar verzoek, hetzij op verzoek der personen die gezag over haar uitoefenen, worden teruggezonden uit het land waar zij zich bevinden en overgebracht worden naar de grens van haar geboorteland.

3. De contracteerende Partijen verbinden zich buitendien zooveel mogelijk, binnen de wettelijke grenzen, te bevorderen dat meisjes, die volgens de wetten van haar land nog minderjarig zijn, en die zich in het andere land vrijwillig aan ontucht overgeven, op verzoek harer ouders of voogden worden teruggezonden naar het land, vanwaar zij herkomstig zijn.

4. Alvorens de terugzending van eene der bij de artikelen 2 en 3 vermelde personen te doen plaats hebben, zal de daarmede belaste overheid door tusschenkomst van de overheden van het land waartoe de bedoelde persoon behoort, aan de personen die gezag over haar uitoefenen, eene kennisgeving richten, vermeldende den dag waarop de terugzending zal geschieden en de plaats waarheen de vrouw of het meisje zal worden overgebracht.

5. De briefwisseling tusschen de overheden der beide landen betreffende die terugzending zal, zooveel mogelijk, rechtstreeks worden gevoerd.

6. Ingeval de kosten, veroorzaakt door het onderhoud en de terugzending van die vrouwen en meisjes tot aan de grens, niet kunnen worden terugbetaald door die vrouwen en meisjes zelve, noch door haar echtgenooten, ouders of voogden, zullen die kosten gedragen worden door den Staat, die de terugzending heeft bewerkstelligd.

7. De tegenwoordige verklaring zal worden bekrachtigd en de akten tot bekrachtiging daarvan zullen zoo spoedig mogelijk te 's Gravenhage worden uitgewisseld.

Ten blijke waarvan de ondergeteekenden de tegenwoordige verklaring hebben opgemaakt, welke zij van hun zegel hebben voorzien.

Gedaan in dubbel te 's Gravenhage, den 15den November 1889.

(get.) HARTSEN.
Baron SAURMA.

15 April 1891. WET, houdende goedkeuring der op 15 Augustus 1890 te Londen tusschen Nederland en Groot-Brittannië en Ierland gesloten additioneele overeenkomst tot wijziging van art. 4 van het handels- en scheepvaartverdrag van 27 October 1837. S. 86.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de op 15 Augustus 1889 te Londen door de wederzijdsche gevolmachtigden gesloten additioneele overeenkomst tot wijziging van art. 4 van het handels- en scheepvaartverdrag tusschen Nederland en Groot-Brittannië en Ierland van 27 October 1837, wettelijke rechten betreft;

Gelet op art. 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afschrift gevoegde additioneele overeenkomst, den 15den Augustus 1889 te Londen tusschen Nederland en Groot-Brittannië en Ierland gesloten, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) HARTSEN.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

(Uitg. 2 Mei 1891.)

AFSCHRIFT.

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden en Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, eene wijziging wenschede te brengen in het tractaat van handel en scheepvaart tusschen Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden en Hare Britsche Majesteit, dat geteekend werd te 's Gravenhage op den 27sten October 1837, hebben als Hunne gevolmachtigden aangewezen, om eene overeenkomst tot gemeld doel te sluiten, te weten:

Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, KAREL MALCOLM ERNEST GEORGES graaf VAN BYLANDT, commandeur der orde van den Nederlandschen Leeuw, ridder eerste klasse van de orde van den Gouden Leeuw van het Huis van Nassau, grootkruis der orde van de Bikenkroon, enz., Onzen Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister te Londen;

Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Zijn Lordschap de Markies VAN SALISBURY, K. G., Harer Majesteits eersten Secretaris van Staat voor Buitenlandsche Zaken;

die, na elkander hunne in goeden en behoorlijken vorm bevondende volmachten te hebben medegedeeld, overeengekomen zijn als volgt:

Art. I. Artikel IV van het bovengemelde tractaat van den 27sten October 1837 wordt vervallen verklaard en door het volgende vervangen. Met betrekking tot de berekening van *ad valorem* rechten en tot alle andere met de douane-reglementen samenhangende vragen, zullen Nederlandsche goederen in het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland en Britsche goederen in Nederland ingevoerd, over en weder op dezelfde wijze worden behandeld als goederen van de meest begunstigde natie.

II. Deze overeenkomst zal beschouwd worden als behoorende bij bovengemeld verdrag van den 27sten October 1837 en denzelfden duur hebben als dat verdrag.

Zij zal bekrachtigd worden en de akten van bekrachtiging zullen worden uitgewisseld te Londen, zoo spoedig mogelijk binnen vier weken, na de vervulling der formaliteiten, door de Nederlandsche Grondwet voorgeschreven.

Ten blyke waarvan de wederzijdsche gevolmachtigden haar hebben geteekend en van het zegel hunner wapens voorzien.

Gedaan te Londen, den vijftienden Augustus 1889.

(L. S.) (get.) C. DE BYLANDT.

" " " SALISBURY.

15 April 1891. WET, tot regeling der brievenposterij. S. 87.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1889/90, n°. 141, 1—4; 1890/91 n°. 22, 1—18;

Hand. id. 1890/91, bladz. 912—990, 1014.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 258—257, 298—300, 321—323, 336, 337.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIL EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er noodzakelijkheid bestaat om over te gaan tot eene herziening van de wetgeving op de brievenposterij;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. In deze wet wordt verstaau:

a. onder *brieven*: alle bescheiden en op papier, perkament of andere soortgelijke stoffen gestelde

mededeelingen en berichten, al of niet in gelooten omalag, voor zoover die niet zijn te rangeschikken onder de sub *δ* tot en met *d* omschreven stukken en niet zijn vermeld in de artikelen 18 en 19;

δ. onder *gedrukte stukken*: alle door middel van boek-, plaat-, steen- of lichtdruk vermenigvuldigde stukken, met uitzondering van die, welke hieronder als *nieuwsbladen* of *bijvoegsels* worden aangeduid, alsmede die welke, hoewel op andere wijze vermenigvuldigd, door Ons met gedrukte stukken zullen worden gelijkgesteld;

c. onder *nieuwsbladen*: alle ten minste eenmaal per week verschijnende couranten en tijdschriften;

d. onder *bijvoegsel*: het vervolg van een nieuwsblad, namelijk dat gedeelte, waarvoor het gewone papierformaat, waarop het blad gedrukt wordt, geen genoegzame ruimte aanbiedt, doch dat overigens, hoewel op een afzonderlijk vel gedrukt, van dat blad kennelijk een wezenlijk deel uitmaakt en niet afzonderlijk verkrijgbaar wordt gesteld of voor afzonderlijke verspreiding bestemd is;

e. onder *monsters*: monsters of stalen van koopwaren op zich zelf geen handelswaarde bezittende, en uitsluitend moettende dienen om over de waar te kunnen oordeelen;

f. onder *stukken*: al hetgeen hierboven onder a tot en met e vermeld is.

2. Niemand dan de Staat is bevoegd, tegen genot van vracht, brieven te vervoeren, tenzij:

1°. de brieven zwaarder wegen dan een half kilogram;

2°. de brieven worden vervoerd binnen den kring van één postkantoor of één hulpkantoor met de bedoeling die ter post te bezorgen, welke bedoeling nit de voldoende frankeering zal moeten blijken;

3°. de brieven betrekking hebben op de voorwerpen, waarmede zij vervoerd worden;

4°. de brieven, welke te gelijk vervoerd worden, afkomstig zijn van één afzender of van personen tot één huisgerin behoorende, of slechts één brief te gelijk vervoerd wordt, in beide gevallen mits het vervoer plaats heeft binnen de grenzen des Rijks, en de persoon, die de brieven vervoert, niet is de onderneemer of de bestuurder der onderneming van het openbaar middel van vervoer, waarmede het brievenvervoer plaats vindt, of in dienst is van dien onderneemer of die onderneming;

5°. de brieven vervoerd worden overeenkomstig art. 26 dezer wet.

Met afwijking van den bovengestelden regel,

kan op de voorwaarden door Ons te bepalen, vergunning worden verleend tot het vervoer van brieven binnen den kring van één post- of één hulpkantoor, als mede tot het vervoeren van bestel- of boodschapskaarten.

3. Het port der brieven bedraagt, bij vooruitbetaling, voor elken briefkaart $2\frac{1}{3}$ cent; voor elken anderen brief:

van een gewicht van niet meer dan 15 gram 5 cent,

boven 15 tot en met 200 gram . . . 10 cent
" 200 " " " 500 " . . . 15 "

en voorts voor elk meerder gewicht van 500 gram of een gedeelte van 500 gram, 5 cents daarboven.

Bij bestelling echter van een brief van een gewicht van niet meer dan 200 gram binnen den kring van het post- of hulpkantoor, waar die ter post is bezorgd, bedraagt het port voor elken brief:

van een gewicht van niet meer dan 15 gram 3 cent,

boven 15 tot en met 200 gram . . . 5 cent.

Heeft er geene vooruitbetaling plaats gehad, dan wordt het alsdan volgens bovenstaand tarief van den geadresseerde te heffen port, behoudens het bepaalde bij het volgend artikel, voor elken brief met vijf cent verhoogd.

Hetzelfde verhoogde port wordt toegepast bij ontoereikende frankeering, doch na aftrek van de waarde der gebezigde postzegels.

4. Het in het vorige artikel vermelde hoogere port der ongefrankeerde brieven is niet van toepassing op brieven, dienstzaken betreffende, voor welke geen vrijstelling van port is verleend, en die afkomstig zijn van Departementen van Algemeen Bestuur of van door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen besturen of personen, een openbaar ambt bekleedende.

Deze brieven zijn van eene door den genoemden Minister te bepalen aanduiding te voorzien.

5. Het port der gedrukte stukken bedraagt voor een gewicht van:

niet meer dan 25 gram	1	cent.
boven 25 tot en met 50 gram	2	"
" 50 " " " 75 " "	3	"
" 75 " " " 100 " "	4	"
" 100 " " " 150 " "	5	"
" 150 " " " 250 " "	$7\frac{1}{2}$	"
" 250 " " " 500 " "	10	"
" 500 " " " 750 " "	$12\frac{1}{2}$	"
" 750 " " " 1000 " "	15	"

en voorts voor elk gewicht van 1000 gram of gedeelte van 1000 gram $2\frac{1}{2}$ cent daarboven.

De berekening van het port geschiedt naar het gezamenlijk gewicht van elke verzending onder een afzonderlijk adres, de omslagen en alles wat verder dient tot beveiliging van den inhoud daar- onder begrepen.

6. Het port van nieuwsbladen, met of zonder bijvoegeels, bedraagt per nummer of exemplaar voor een gewicht van:

niet meer dan 40 gram $\frac{1}{2}$ cent
boven 40 gram tot en met 150 gram 1 "

en voorts voor elk meerder gewicht van 50 gram of van een gedeelte van 50 gram $\frac{1}{2}$ cent daarboven.

Hetzelfde port in verhouding tot het gewicht, is van toepassing op de bijvoegeels, bij afzonderlijke verzending.

De heffing van het bovenvermelde port kan, op de wijze door Ons te bepalen, mede bij abonnement geschieden.

De frankeering van nieuwsbladen kan echter ook geschieden naar het tarief in het vorige artikel vermeld.

7. Het port der monsters bedraagt $2\frac{1}{2}$ cent per 75 gram of gedeelte van 75 gram.

De tweede alinea van artikel 5 is daarop van toepassing.

8. Het port der in de drie voorafgaande artikelen genoemde stukken moet bij vooruitbetaling worden voldaan.

Indien zij ongefrankeerd ter post zijn bezorgd, worden zij belast met tweemaal het port bij vooruitbetaling verschuldigd; hetzelfde port wordt toegepast bij ontoereikende frankeering doch na aftrek der gebezigde postzegels.

Door Ons wordt bepaald welke bijvoegingen, doorhalingen of aanduidingen, op de adresstrook, den omslag of de in de drie voorgaande artikelen bedoelde stukken zelve geoorloofd zijn, alsmede welk gewicht voor eene verzending onder een afzonderlijk adres, welke afmetingen en welke wijze van inpakking zullen worden toegelaten.

Wij behouden Ons eveneens voor te bepalen welk gewicht de brieven niet mogen te boven gaan

Wordt in strijd gehandeld met de voorschriften, krachtens de beide vorige zinneden door Ons gegeven, dan worden de stukken niet verzonden, en aan den afzender, indien deze bekend is, teruggegeven. Is de afzender niet bekend, dan wordt van het niet-verzenden mededeeling gedaan aan den geadresseerde.

Het bij artikel 5 vastgestelde port is mede van toepassing op de handschriften, die met drukproeven onder denzelfden omslag verzonden worden, mits die drukproeven en handschriften tot eenzelfde uitgave behooren.

9. Voor stukken, die wegens verblijf elders van den geadresseerde of wel wegens terugzending aan den afzender, volgens art. 22 dezer wet, meer dan eene verzending ondergaan, wordt het port slechts eenmaal berekend, tenzij het geldt de verdere verzending van een brief, bestemd om te worden uitgereikt binnen den kring van het post- of hulpkantoor waar die ter post is bezorgd, buiten dien kring.

In dat geval wordt het bedrag, dat in art. 8 is vastgesteld voor de bestelling van een brief buiten den kring van het post- of hulpkantoor, waar die ter post is bezorgd, na aftrek van het betaalde port, van den geadresseerde geheven.

10. De afzender kan zijne stukken doen aanteekenen. Hem wordt aldan ten kantore van afzending een bewijs van ontvangst afgegeven.

De nitreiking van een aangeteekend stuk geschiedt slechts tegen afgifte van een door den geadresseerde of zijn gemachtigde ondertekend bewijs van ontvangst.

Gewone aanteekening kan geschieden van alle niet gesloten stukken, die geen geld, geldswaardig papier, edele metalen of kostbaarheden bevatten, alsmede van alle gesloten stukken; aanteekening met aangifte der geldswaarde alleen van gesloten brieven.

Door Ons wordt bepaald: de wijze waarop de aangeteekende brieven, die geldswaarde bevatten, alsmede de brieven met aangegeven geldswaarde moeten gesloten zijn, de wijze waarop de aangeeeteekende stukken worden nitgereikt en het hoogste bedrag, waarvan de aangifte mag worden gedaan.

11. Voor de in het vorig artikel bedoelde aanteekening is, boven het bij de voorafgaande artikelen vastgestelde port, verschuldigd: voor de gewone aanteekening een vast recht van 10 cent; voor de aanteekening met aangifte van geldswaarde een opklimmend recht, dat door Ons wordt bepaald, doch dat niet hooger wordt gesteld dan 2½ cent voor elke honderd gulden of gedeelte van honderd gulden aangegeven waarde, met een minimum van twaalf en een halven cent voor elken brief.

De bovenvermelde porten en rechten moeten bij voornitbetaling worden voldaan.

Ten kantore van afzending kan vertooning van

de aangegeven waarde gevorderd worden, in welk geval die waarde in tegenwoordigheid van een der ambtenaren van dat kantoor in den omslag moet worden gesloten.

12. De afzender van een overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 10 en 11 aangeteekend stuk heeft aanspraak op schadevergoeding in geval van verlies; indien de geldswaarde is aangegeven, ook in geval van vermissing van den inhoud of van een gedeelte daarvan, mits bij de uitreiking de brief zoodanig geschonden is, dat berooving mogelijk was en tevens de inhoud in tegenwoordigheid van den postambtenaar is geconstateerd.

De schadevergoeding bedraagt:

a. voor een gewoon aangeteekend stuk, onverschillig de waarde van het verlorene, vijf en twintig gulden, ook al is het verlies het gevolg van overmacht;

b. voor een aangeteekenden brief met aangegeven geldswaarde, het volle bedrag der aangegeven geldswaarde, of, bij vermissing van een gedeelte der waarde, het gedeelte hetwelk aan dat bedrag ontbreekt; een en ander ook al is het verlies het gevolg van overmacht.

De verplichting tot eventueele schadevergoeding houdt op, zoodra het aangeteekend stuk tegen ontvangstbewijs is uitgereikt.

De aanspraak op schadevergoeding vervalt, indien niet binnen één jaar, na de dagteekening van het aan den afzender verstrekte bewijs van ontvangst, bij het hoofdbestuur der posterijen schriftelijk aanvraag tot uitbetaling daarvan is gedaan.

De afzender is verplicht, voor zoover hij daartoe in staat is, omtrent het vermiste aan den directeur van het postkantoor alle door dezen gevraagde inlichtingen te geven.

Wordt het vermiste geheel of gedeeltelijk teruggevonden, dan wordt hiervan zoo mogelijk aan den afzender en aan den geadresseerde mededeeling gedaan. De afzender kan het gevondene terugontvangen tegen wedernitkeering der betaalde vergoeding, mits deze plaats hebbe binnen dertig dagen nadat de voormelde mededeeling aan hem is ter hand gesteld.

Is die termijn verlopen zonder dat hij het gevondene terugvorderde, dan wordt den geadresseerde, gedurende een gelijk tijdvak, gelegenheid gegeven het gevondene, tegen uitkeering van het bedrag, dat aan den afzender is betaald, in ontvangst te nemen. Wordt van die gelegenheid geen gebruik gemaakt, dan vervalt het gevondene aan den Staat.

13. De aanteekening is verplicht bij verzending van geld, bankpapier en muntpapier, edele metalen of kostbaarheden.

Bij vermoeden dat door den afzender in strijd hiermede is gehandeld, geschiedt de aanteekening ambtshalve. De uitreiking geschiedt alsdan tegen betaling door den geadresseerde van driemaal het recht in art. 11 voor de gewone aanteekening bepaald, onverminderd het eventueel verschuldigde port, tenzij bij de opening op verlangen van den geadresseerde, aan den postambtenaar, ten wiens overstaan de opening plaats heeft, blijkt, dat het vermoeden onjuist was.

14. Voor vermissing, beschadiging of vertraging in de uitreiking van een niet aangeteekend stuk of van den geheelen of gedeeltelijken inhoud daarvan wordt geene vergoeding verleend.

15. Op verlangen van den afzender of den geadresseerde worden de stukken door middel eener expressbestelling uitgereikt.

De wijze en de voorwaarden waarop dit geschiedt, worden door Ons vastgesteld.

16. Op verlangen van den afzender van een stuk, dat aangeteekend is of waarvan expressbestelling verzocht is, wordt hem, tegen vooruitbetaling van een recht van 5 cent, een bewijs van uitreiking of een bericht, vermeldende de redenen waarom de nitreiking niet heeft kunnen plaats hebben, verstrekt.

17. Stukken, te wier aanzien zekerheid of vermoeden bestaat, dat zij stoffen bevatten, die gevaar voor de postambtenaren of schade aan de gelijk-tijdig te verzenden stukken kunnen doen ontstaan, worden niet verzonden.

18. De overmaking van geldelijke bedragen door postwissels of door postbewijzen kan geschieden tegen vooruitbetaling van een door Ons te bepalen recht, dat niet mag te boven gaan 5 cent voor elk bedrag van f12.50 of gedeelte van f12.50, met dien verstande echter dat voor bedragen tot en met f5 geen hooger recht kan worden geheven dan van 2½ cent.

Op verlangen van den afzender van een postwissel, wordt hem, tegen vooruitbetaling van een recht van vijf cent, door het kantoor van bestemming een bericht der uitbetaling verstrekt.

De bepalingen van artikel 15 zijn toepasselijk op postwissels.

De verplichting tot nitbetaling van een postwissel of een postbewijs vervalt, indien het stuk niet binnen een tijdvak van vijf jaren, te rekenen van den dag der uitgifte, ter uitbetaling is aangeboden.

19. De invordering van gelden op quitantiën, wisselbrieven, assignatiën en ander handelspapier, een door Ons te bepalen bedrag niet te boven gaande, kan geschieden tegen vooruitbetaling van een recht van vijf cent voor elk afzonderlijk in te vorderen bedrag.

Bovendien is bij de nitbetaling wegens het ingevorderde bedrag het recht verschuldigd, dat is vastgesteld voor een postwissel van gelijk bedrag.

De nitbetaling geschiedt slechts tegen ontvangstbewijs, dat vrij van zegelrecht is.

20. Op de voorwaarden door Ons vast te stellen en tegen vooruitbetaling van een door Ons te bepalen recht, wordt gelegenheid gegeven tot:

1°. het aan een postkantoor in ontvang nemen, door of namens den geadresseerde van de voor hem bestemde stukken;

2°. het door tusschenkomst van een postkantoor verkrijgen van abonnementen op nieuwbladen en tijdschriften.

21. De porten en rechten, bij vooruitbetaling verschuldigd, worden, behoudens de gevallen bedoeld in het 3de lid van art. 6 en art. 20, voldaan door middel van postzegels, die, voor zooveel zij niet op omslagen of andere formulieren, welke van Rijkswege worden verkrijgbaar gesteld, zijn afgedrukt, door of namens den afzender op de te verzenden stukken zijn vast te hechten.

Door Ons wordt geregeld het in en buiten gebruik stellen en de wijze van uitgifte en gebruik der postzegels, der briefkaarten, der gezegelde omslagen en der verdere gezegelde formulieren.

Voor het gebruik van andere dan van Rijkswege uitgegeven briefkaartformulieren wordt door Ons vergunning verleend, op de voorwaarden door Ons vast te stellen; voor het gebruik van andere gezegelde formulieren kan zulks eveneens geschieden.

22. De geadresseerde is bevoegd stukken al dan niet met port bewaard, niet in ontvang te nemen, mits de afwijzing plaats hebbe onmiddellijk na de uitreiking en zonder dat de sluiting of verzegeling geschonden is.

De stukken, waarvan de aanneming geweigerd is of die om eenige andere reden niet aan den geadresseerde kunnen worden uitgereikt, worden zoo mogelijk aan den afzender teruggezonden. Is dit niet mogelijk, dan worden zij nog gedurende ten minste drie maanden ter beschikking van den afzender of geadresseerde bewaard.

Na verloop van dien tijd worden zij op last van den kantonrechter te 's Gravenhage en onder de voorzorgen door Ons te bepalen, geopend, en,

met uitzondering van de stukken, welke geldswaardige papieren bevatten of waarin voorwerpen gevonden worden, die geacht worden voor den belanghebbende waarde te hebben, vernietigd.

De laatstgenoemde stukken blijven evenals de papieren of voorwerpen, die zij bevatten, nog gedurende drie jaren ter beschikking van den belanghebbende, na verloop van welken termijn de ingesloten gelden en geldswaardige voorwerpen aan 's Rijks schatkist vervallen. Al het overige wordt vernietigd.

23. Stukken, aan de zorg der postertijen toevertrouwd, kunnen, met inachtneming der voorschriften door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen, aan den afzender worden teruggegeven.

Behoudens de gevallen voorzien in art. 28 dezer wet en de gevallen bij de wet omschreven, wordt beslag op stukken, aan de zorg der postertijen toevertrouwd, niet toegelaten.

24. Vrijstelling van port wordt genoten door Ons en de leden van Ons Huis, alsmede voor de verzending van stukken, den dienst van Ons Huis betreffende

Gelijke vrijstelling kan door Ons worden verleend voor de verzending van stukken, den openbaren dienst betreffende. De voorschriften daaromtrent in acht te nemen, worden door Ons vastgesteld.

25. De vorenstaande bepalingen dezer wet zijn alleen op het binnenlandsch verkeer van toepassing.

Behoudens het bepaalde in het volgend artikel, wordt door Ons geregeld alles wat betreft het postverkeer met de Koloniën en bezittingen van het Rijk in andere werelddelen en met het buitenland, zooveel noodig in overeenstemming met de overeenkomsten of schikkingen daaromtrent met andere Regeeringen of postbesturen getroffen of nader tot stand te brengen.

26. De gezagvoerders van uit zee komende schepen zijn verplicht de brieven, waarvan het vervoer hun is opgedragen, zoo spoedig mogelijk, doch in elk geval binnen 24 uren, nadat zij eene haven of reede des Rijks hebben aangedaan, af te geven aan den directeur van het naastbijgelegen postkantoor, tenzij die brieven reeds door een ambtenaar der postertijen zijn opgevraagd en aan hem ter hand gesteld.

Voldoen zij niet aan bovenvermelde verplichting en worden na het verstrijken van den vastgestellten termijn bij hen brieven aan boord gevonden, dan vallen zij in de straf bij art. 27 sub l bepaald.

De gezagvoerders van naar zee vertrekkende schepen zijn verplicht de brievenmalen, waarvan de verzending hun door het bestuur der postertijen wordt opgedragen, mede te nemen en af te geven aan het postkantoor van de het meest nabij de plaats van bestemming gelegen haven, die door het schip wordt aangehouden.

De schepen worden niet nitgeklaard, indien hun gezagvoerders weigeren die opdraeht aan te nemen.

Aan de gezagvoerders van naar zee vertrekkende schepen wordt een derde gedeelte der porten, vastgesteld voor de door hen te vervoeren stukken, uitgekeerd, tenzij bij bijzondere overeenkomst met het bestuur der onderneming anders is bepaald.

Wanneer het schip, waarmede het vervoer plaats heeft, behoort tot de zeemacht van den Staat, is geenerlei uitkeering verschuldigd.

De bovenbedoelde overeenkomsten worden, indien de daarbij bepaalde vaste jaarlijkse vergoeding meer dan f 25,000 bedraagt, niet aangegaan dan behoudens goedkeuring bij de wet.

27. Met geldboete van ten hoogste honderd gulden wordt gestraft:

1°. hij die de brieven vervoert in strijd met artikel 2 dezer wet;

Indien de overtreding is gepleegd door een ondernemer van een openbaar middel van vervoer, een bestuurder van eene onderneming tot exploitatie van een openbaar middel van vervoer of een persoon in dienst van den ondernemer of de onderneming, kan geldboete van ten hoogste tweehonderd gulden worden opgelegd.

Alle vervoer, bijeenverzameling of bestelling van brieven, door een der personen in de vorige zinsnede bedoeld, wordt, behoudens bewijs van het tegendeel, gerekend tegen genot van vracht te geschieden, tenzij het betreft de papieren betrekking hebbende op de onderneming.

2°. hij die in dienst der postertijen zijnde, stukken vervoert ten behoeve van anderen dan den Staat, hem zelve of personen tot zijn huizegezin behoorende;

3°. hij die in stukken, waarvoor overeenkomstig artikel 24 vrijstelling van port is toegestaan, opneemt of insluit mededeelingen of voorwerpen die niet betreffen den openbaren dienst;

4°. hij die, niet in dienst der postertijen zijnde, gesloten brieven, niet afkomstig van één afzender of van personen behoorende tot één huizegezin, onder één omalag vereenigd of op andere wijze bijeengevoegd, door den dienst der postertijen, buiten den kring van één post- of hulpkantoor doet vervoeren.

Indien tijdens het plegen van de overtreding nog geen jaar is verloopen sedert eene vroegere veroordeeling van den schuldige, wegens gelijke overtreding, onherroepelijk is geworden, kan, in plaats van geldboete, hechtenis van ten hoogste één maand en, in het geval van het 2de lid van n°. 1, hechtenis van ten hoogste twee maanden worden opgelegd.

28. Behalve de ambtenaren bij artikel 8 van het Wetboek van Strafvordering met de opsporing van strafbare feiten belast, zijn de ambtenaren van 's Rijks belastingen alsmede die der posterijen bevoegd om alle overtredingen dezer wet, ook door aanhouding en visitatie van het vervoermiddel, waarmede de overtreding vermoed wordt begaan te zijn, te constateeren en deswege proces-verbaal op hunnen ambtseed op te maken. Die aanhouding en visitatie geschiedt niet dan op last van de door Ons aan te wijzen hoofdamttenaren.

De stukken, waarmede de overtreding vermoed wordt te zijn gepleegd, worden in beslag genomen en met het proces-verbaal, in dubbel opgemaakt, bij het bestuur der posterijen overgebracht. Van de aanhouding der stukken wordt aan den geadresseerde kennis gegeven.

De stukken worden met het proces-verbaal door het bestuur der posterijen aan den ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij het kantongerecht, onder wiens ressort het feit is gepleegd, ter vervolging opgezonden.

De in beslag genomen stukken worden na afloop van het strafgeding aan de geadresseerden nitgereikt, tensij daaromtrent bij rechterlijk vonnis anders is beslist.

29. De strafbare feiten in deze wet bedoeld, worden beschouwd als overtredingen.

30. De tegenwoordige wet treedt in werking op een door Ons te bepalen tijdstip. Met dat tijdstip vervallen de wetten van 12 April 1860 (*Staatsblad* n°. 15), 5 Juli 1865 (*Staatsblad* n°. 61), 22 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 138), 12 April 1872 (*Staatsblad* n°. 32), 28 Juni 1876 (*Staatsblad* n°. 145), alsmede de artikelen 11 tot en met 15 en de 2de zinsnede van art. 16 der wet van 21 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 70).

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(*get.*) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) HAVELAAR.

(*Uitgeg.* 24 April 1891.)

15 April 1891. WET, tot wijziging der wetten op de personeele belasting van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) en 24 April 1843 (*Staatsblad* n°. 15). S. 88.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1889/90, n°. 165; 1890/91, n°. 22, 1—7.

Hand id. 1890/91, *bladz.* 894—898, 911, 912.

Hand. 1^e Kamer 1890/91, *bladz.* 252, 291; 316—318.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KON. WIJ EMMA, KON. doen te weten: Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het in het belang van den landbouw en ter bevordering van den aankof en de africhting van paarden noodig is, de wetgeving op de personeele belasting te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Art. 22, lit. c der wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) wordt gelezen als volgt:

„De paarden wier laatste melktand nog niet vervangen is door een snijtand, en hengsten die als dekhengsten gehouden worden.”

2. De bepaling, bij art. 14 der wet van 24 April 1843 (*Staatsblad* n°. 15) aan § 4 van art. 27 van voormelde wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) toegevoegd, wordt vervangen door het volgende:

„Landbouwers, die krachtens § 4 van artikel 20 dezer wet een of twee paarden in de derde klasse hebben aangegeven, zijn geen verhooging van recht verschuldigd wegens afwisselend gebruik van die paarden met paarden voor den landbouw bestemd.

Onder landbouwers worden voor de toepassing dezer bepaling nitsluitend verstaan zij, die voor zich zelf of voor een ander het land bewerken of gewoonlijk de werkzaamheden van het landbouwbedrijf gedurende het geheele jaar op de plaats, waar het gevestigd is, dagelijks leiden en wier dienst- en werkboden geen livree-teeuwen dragen.”

In § 5 van art. 27 van voormelde wet van 29 Maart 1833 (*Staatsblad* n°. 4) wordt in plaats van de woorden: „derzelver geheel verlies van het tweede viertal hunner melktanden” gelezen: „de vervanging van den laatsten melktand door een snijtand”.

3. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Financiën,
(*get.*) GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitgeg.* 18 April 1891.)

15 April 1891. WET, houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker. S. 89.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1889/90, n° 175; 1890/91, n° 37, 1—7.

Hand. id. 1890/91, bladz. 839—863, 866—893.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 250, 295—298, 327—335.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is, in afwachting van nadere regeling van den accijns op de sniker, maatregelen te nemen ter verzekering van de opbrengst van dien accijns;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Indien de opbrengst van den accijns op de sniker in 1892 of 1893 minder bedraagt dan f 8,500,000, wordt, behoudens het hierna bepaalde, het aan die som ontbrekende bij wijs van omslag verhaald op de fabrikanten van beetwortelsuiker, die voor het vóórlaatste werkjaar den aanslag hebben gekozen naar den grondslag vermeld in art. 1, lr. b, der wet van 7 Juli 1867 (*Staatsblad* n° 69).

Onder de opbrengst van een jaar zijn niet te begrijpen sommen, die in een ander jaar opvorderbaar zijn geworden, of die volgens de vorige zinsneden zijn omgeslagen.

2. Omslag volgens art. 1 heeft niet plaats indien de gezamenlijke hoeveelheid droge witte broodsuiker, waarvoor de fabrikanten in het bij dat artikel bedoelde werkjaar volgens art. 56 der voormelde wet van 7 Juli 1867 zijn aangeslagen, met inbegrip van de verhoogingen voorgeschreven krachtens art. 77 dier wet, 32,000,000 kilogram niet te boven gaat.

Bij een hooger aanslagtotaal bedraagt de omslag hoogstens f 6 per 100 kilogram over het meerdere.

3. Het aandeel van elken fabrikant in de omslag wordt vastgesteld door den Minister van Financiën en in de *Nederlandsche Staatscourant* bekend gemaakt.

Elk fabrikant is gehonden het daarbij voor hem bepaalde bedrag binnen eene maand na die bekendmaking te voldoen.

4. Art. 39 der wet van 7 Juli 1867 (*Staatsblad* n° 69) is toepasselijk op den in deze wet bedoelden omslag.

Overgangsbepaling.

Indien de opbrengst van den accijns in de laatste drie maanden van 1891 lager is dan die in het-

zelfde tijdvak van 1890, wordt, voor zoover dit verschil niet door eene meerdere opbrengst in de eerste negen maanden van 1891 boven die van het overeenkomstige tijdvak van 1890 wordt opgewogen, het bij art. 1 bepaalde bedrag van f 8,500,000 voor 1892 met dat verschil verhoogd.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(get.)

EMMA.

De Min. van Financiën, (get.) GODIN DE BEAUFORT.

(*Uitg. 17 April 1891.*)

15 April 1891. WET, tot bekrachtiging van een krediet door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* geopend boven de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1890. S. 90.

Bij deze wet wordt bekrachtigd het door den Gouverneur-Generaal van *Nederlandsch-Indië* bij ordonnantie van 25 Augustus 1890 (*Indisch Staatsblad* n° 175) boven het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1890 geopend krediet van f 500,000, tot aanvulling van *onderafdeeling* 38.

15 April 1891. WET, houdende bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan. S. 91.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1889/90, n° 122; 1890/91, n° 14.

Hand. id. 1890/91, bladz. 1014—1022.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 257, 294, 318—321.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is, maatregelen te nemen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Door Ons worden bij algemeenen maatregel van bestuur voorschriften vastgesteld, door schippers of schepelingen in acht te nemen, tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan.

2. De besturen der provinciën en gemeenten zijn bevoegd tot het vaststellen van bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op eenig voor de scheepvaart openstaand vaarwater

of gedeelte daarvan, onder hun beheer, voor zoover die niet in strijd zijn met de krachtens art. 1 dezer wet door Ons uitgevaardigde voorschriften.

Onder hetzelfde voorbehoud kunnen zoodanige bepalingen ook worden vastgesteld door de besturen van waterschappen, veenschappen en veenpolders, die tot het maken van verordeningen van politie bevoegd zijn.

3. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te Gersau, den 15den April 1891.

(*get.*) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(*get.*) H. A. V. E. L. A. A. R.

De Minister van Marine, (*get.*) K. R. U. Y. S.

De Minister van Justitie,

(*get.*) R. U. Y. S. V. A. N. B. R. E. E. N. B. R. O. E. K.

(*Uitgeg.* 23 April 1891.)

20 April 1891. **BESLUIT**, bepalende het tijdstip waarop de dienst van de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1884 en van de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1886 eindigt. S. 92.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

W. J. E. M. M. A., ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van den Minister van Oorlog, den Minister van Marine en den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 13 April 1891, Kabinet, litt. B^o, van 14 April 1891, Bureau B, n°. 23 en van 16 April 1891, n°. 520 M., afdeling Militie en Schutterijen;

Gelet op art. 1 der wet van 19 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 117) tot verlenging van den diensttijd voor ingelijfden bij de militie te land der lichtingen van 1884 en van 1885 en voor de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1886;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Eenig artikel.

De dienst van de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1884 en van de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1886 eindigt 30 April 1891, voor zoover op dien dag hun diensttijd reeds zou zijn geëindigd, ware deze niet verlengd bij de vorenaangehaalde wet van 19 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 117).

De Ministers van Oorlog, van Marine en van Binnenlandsche Zaken zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit

besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer. Gersau, den 20sten April 1891

(*get.*) E. M. M. A.

De Minister van Oorlog,

(*get.*) J. W. B. E. R. G. A. N. S. I. U. S.

De Minister van Marine, (*get.*) K. R. U. Y. S.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) D. E. S. A. V. O. R. N. I. N. L. O. H. M. A. N.

(*Uitgeg.* 28 April 1891.)

20 April 1891. **ARREST** van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende hetgeen volgt:

Was de gemeenteraad van Venlo bevoegd om bij gewone strafverordening de wijze van invordering te regelen van de heffing der rechten voor het gebruik van zekere aan de gemeente in onderhoud overgedragen rijksbrug, tot het heffen van welke rechten haar concessie is verleend bij Koninklijk besluit van 28 Januari 1887 n°. 12? — *Nees*.

Laat art. 161 gemeentewet het alternatief stellen van hechtenis of geldboete op de overtreding van plaatselijke verordeningen toe? — *Ja*.

Volgt uit art. 18 van het Koninklijk besluit van 29 October 1833 (*Staatsblad* n°. 59) dat dat besluit *alleen en uitsluitend* op de daar bedoelde groote wegen van toepassing is, dan wel dat dat besluit evenals op de later gemaakte en te maken groote Rijkswegen, levens van toepassing is op die wegen, waardoor tot nog toe het Koninklijk besluit van 22 Maart 1831, n°. 95 gold? — *In laatstgemelden zin beslist*.

Behoort derhalve onder de wetten en verordeningen na 1 Augustus 1830 vastgesteld en in het *Staatsblad* opgenomen, die bij art. 1 der wet van 26 Mei 1841 (*Staatsblad* n°. 15) voor Limburg verbindend zijn verklaard, ook gemeld Koninklijk besluit van 29 October 1833? — *Ja*.

Zijn door gemeld Koninklijk besluit van 1833 de Koninklijke besluiten van 7 Februari 1822 (*Staatsblad* n°. 4) en van 22 Maart 1831, n°. 95 vervangen? — *Ja*.

Mist gemeld Koninklijk besluit van 1833 toepasselijkheid waar het geldt niet te heffen van tollén *ten behoeve van het Rijk* op 's Rijks groote wegen, maar invordering van een recht ten behoeve van eene gemeente

op een deel van den grooten rijksweg in die gemeente? — *Ja.*

Is het Koninklijk besluit van 5 Mei 1850 (*Staatsblad* n°. 23) van toepassing op een deel van een grooten rijksweg, dat niet door of ten koste der gemeente is aangelegd, maar waarvoor alleen een subsidie door de gemeente is verleend? — *Neen.*

De Hooge Raad enz.,

Gelet op de middelen van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie luidende:

I. Schending door niet-toepassing van art. 174 alinea 2 der Grondwet in verband met de plaatselijke verordening der gemeente Venlo dd. 8 Februari 1890, regelende de wijze van heffing van rechten voor het gebruik van de brug voor gewoon verkeer nevens de spoorwegbrug over de Maas te Venlo;

II. Schending door niet, althans verkeerde toepassing van art. 161 der wet van den 29 Juni 1851 (*Staatsblad* n°. 85), zooals dat is gewijzigd bij art. 24 der wet van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), in verband met art. 5 der sub 1 gemelde verordening der gemeente Venlo;

III. Schending door niet, althans verkeerde toepassing van art. 1 der wet van den 26 Mei 1841 (*Staatsblad* n°. 15) in verband met het Koninklijk besluit dd. 7 Februari 1822 (*Staatsblad* n°. 4) en art. 1 der wet van den 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12);

Overwegende dat in de eerste plaats bij de slagvaarding aan den req. is ten laste gelegd en bij het bestreden vonnis bewezen is verklaard, dat de req. den 10 Mei 1890, te circa 11 uren des voormiddags, onder de gemeente Venlo, de over de Maas liggende brug voor gewoon verkeer als voerman met een beladen tweewielige kar, bespannen met een paard, overgegaan is en het brug- of passagegeld door hem niet aan den bij de brug aanwezigen dienstdoenden gaarder betaald is, en zulks niettegenstaande het in het belang eener geregelde inning door dien gaarder aan hem gedaan bevel, om onmiddellijk het brug- of passagegeld te betalen;”

O. dat bij het bestreden vonnis is overwogen, dat op dit gedeelte der aanklacht, zoo en in dier voege als het is gedaan, alleen straf is gesteld bij art. 5 (in verband met de artt. 1 en 3) der plaatselijke verordening der gemeente Venlo van den 3 Februari 1890, ingevolge de artt. 135 en 161 der Gemeentewet, regelende de wijze van

heffing der rechten voor het gebruik van de brug voor gewoon verkeer nevens de spoorwegbrug over de Maas te Venlo, waarbij in art. 1 is bepaald, dat het brug- of passagegeld aan den bij de brug aanwezigen gaarder of ambtenaar wordt betaald; en in art. 3, dat ieder die over de brug gaat of rijdt verplicht is, in het belang eener geregelde inning de aanwijzingen of bevelen van den dienstdoenden gaarder of ambtenaar dadelijk op te volgen en uit te voeren, terwijl bij art. 5 op de overtreding hiervan als straf is gesteld eene geldboete van hoogstens f 3 of een dag hechtenis;

dat bij genoemd vonnis voorts is beslist, dat deze alternatieve strafbepaling is in strijd met de wet, en derhalve nietig en van onwaarde, omdat art. 161 der gemeentewet, zooals het is gewijzigd bij art. 24 der wet van den 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) „de alternatieve bedreiging van geldboete en hechtenis, niet toelaat”, en dat op dezen grond de req. is ontslagen van rechtsvervolgning ter zake van hetgeen hem in de eerste plaats was ten laste gelegd;

O. dat tegen deze beslissing zijn gericht de middelen van cassatie sub I en II hoofdzakelijk op grond:

1°. dat de gemeenteraad niet bevoegd was om de heffing van de rechten voor het gebruik van de brug en den weg, waartoe door den Koning concessie is verleend, door middel van eene strafverordening te verzekeren, zoodat *op desen grond* die verordening buiten toepassing had moeten zijn gelaten; en

2°. dat bij het vonnis ten onrechte is beslist, dat art. 161 der gemeentewet, zooals het is gewijzigd, eene alternatieve strafbepaling van geldboete of hechtenis in eene gemeentelijke politieverordening niet zoude toelaten;

O. naar aanleiding hiervan, dat in deze feitelijk vaststaat:

dat de bedoelde brug is een Rijkswerk nevens de spoorwegbrug over de Maas te Venlo, dienende tot gewoon verkeer en deel uitmakende van den grooten Rijksweg, die door Limburg over Venlo, naar de Deutsche grenzen in de richting van Straelen loopt;

dat deze brug, vroeger spoorwegbrug, ingevolge overeenkomst tusschen den Staat der Nederlanden en de gemeente Venlo, op 's Rijks kosten is ingericht tot brug voor gewoon verkeer, onder bepaling dat de gemeente Venlo in die kosten zoude betalen eene som van f 25,000 uiterlijk

betaalbaar in 20 jaarlijkse termijnen met 4 pct. rente van het onafgelost kapitaal, en dat zij de brug en den Rijksweg op haar gebied van de brug tot aan de bebouwde kom der gemeente zoude onderhouden, waartegen aan de gemeente Venlo concessie zoude worden verleend om tot goedmaking van de kosten, rechten te heffen voor het gebruik van gemelde brug;

dat daarop bij Koninklijk besluit van den 28 Januari 1887 n°. 13 aan de gemeente Venlo, ter tegemoetkoming in de kosten van aflossing, rente, heffing en onderhoud, eene concessie is verleend tot heffing van rechten voor het gebruik van de brug naar het tarief bij dit besluit gevoegd;

dat volgens den inhoud van dit tarief de heffing zal geschieden onder anderen voor een geladen kar met 2 wielen met 1 paard en voor den voerman f 0.15;

dat echter noch bij dit, noch bij een bijzonder besluit door den Koning de wijze van heffing dezer rechten is geregeld en dat daarentegen een vroeger Koninklijk besluit van den 6 September 1866 (*Staatsblad* n°. 121) houdende vaststelling van het reglement wegens het gebruik der spoorwegbrug over de Maas te Venlo voor algemeen verkeer (verband houdende met eene vroegere, sedert geëindigde concessie tot heffing van rechten op deze brug) bij Koninklijk besluit van 19 Januari 1889 (*Staatsblad* n°. 12) uitdrukkelijk is ingetrokken;

O. dat hieruit blijkt, dat bij voormeld besluit van 28 Januari 1887 door den Koning aan de gemeente Venlo concessie is verleend tot het heffen van rechten voor het gebruik van eene Rijksweg, die met een gedeelte Rijksweg aan de gemeente in onderhoud is overgedragen, tot goedmaking van de bijdrage in de kosten en rente voor de inrichting der brug voor gewoon verkeer en van de kosten van heffing en onderhoud; doch, dat de wijze van heffing dier rechten niet afzonderlijk door den Koning is geregeld;

O dat alzoo in de eerste plaats moet worden beslist, of de gemeenteraad ingevolge de artt. 135 en 161 der gemeentewet bevoegd was hierin bij gemeentelijke strafverordening te voorzien;

O. hieromtrent dat in den tweeden titel der gemeentewet de bevoegdheid der gemeentebesturen wordt geregeld tot het maken van verordeningen die in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden vereischt en van de andere betreffende de huishouding der gemeente;

dat in het tweede hoofdstuk van dezen titel,

bepaaldelijk in de artt. 161 en volgende deswege voorschriften worden gegeven voor zoover tegen de overtreding der verordening straf is bedreigd en dat daarbij is bepaald, dat deze verordeningen aan de Gedeputeerde Staten moeten worden medegedeeld, die, zulks noodig oordeelende, daarvan schorsing of vernietiging kunnen vragen; dat afzonderd daarvan de zesde titel der gemeentewet handelt van plaatselijke belastingen en andere publiekrechtelijke heffingen, waarbij bepaaldelijk in de artt. 232 en volgende wordt gevorderd, dat de verordeningen op de heffingen, met de voorschriften naar welke zij zullen worden ingevorderd, aan de goedkeuring des Konings zullen worden onderworpen;

dat alzoo omtrent de verordeningen op de publiekrechtelijke heffingen andere voorschriften zijn gegeven, dan voor die waarover de tweede titel handelt en dat hieruit volgt, dat ook al konde de wijze van heffing van rechten ten behoeve van de gemeente voor het gebruik van een Rijkswerk, zooals in deze, evenals die voor het gebruik van een gemeentewerk, bij gemeenteverordening geregeld worden, dit dan toch niet volgens de bepalingen van den tweeden titel der gemeentewet bij gewone strafverordeningen alzo zonder 's Konings goedkeuring zou kunnen plaats hebben en dat de omstandigheid dat het recht van heffing door den Koning bij concessie is verleend hierin ten opzichte van de wijze en de verzekering der invordering geene verandering brengt;

O. dat alzoo te recht bij het eerste middel van cassatie is aangevoerd dat de gemeenteraad niet bevoegd was om bij gewone strafverordening de wijze van invordering der heffing te regelen en dat dus op *dezen grond* de verordening buiten toepassing had moeten zijn gelaten;

O. dat dit evenwel niet tot cassatie kan leiden, omdat de genoemde verordening bij het bestreden vonnis, zij het ook op eenen anderen grond, buiten toepassing is gelaten;

dat wel is waar deze grond, als zoude bij eene gemeenteverordening niet eene alternatieve straf van hechtenis of geldboete op de overtreding er van gesteld kunnen worden, is onjuist, omdat bij art. 161 der gemeentewet, zooals het is gewijzigd in overeenstemming met het beginsel van het Wetboek van Strafrecht, alleen de bevoegdheid tot het toepassen van eene dubbele straf van geldboete en gevangenisstraf is opgeheven, maar noch de woorden noch de geschiedenis

van het gewijzigd artikel het alternatief stellen van hechtenis of geldboete op de overtreding der verordening verbieden, gelijk alsmede terecht bij de toelichting van het tweede middel is betoogd;

dat echter, vermits de verordening op bovenvermelden grond buiten toepassing moet blijven en ook bij geene wet of wettige verordening op het, in de eerste plaats ten laste gelegde en bewezen verklaarde feit straf is gesteld, de gereq. te recht te dezer zake van rechtsvervolging is ontslagen en alzoo het bestreden vonnis in zoverre behoort te worden gehandhaafd;

O. dat in de tweede plaats aan den gereq. is ten laste gelegd: „dat hij ten tijde voormeld met een met een paard bespannen voertuig nabij de brug over de Maas op den Rijks-grooten weg te Venlo aan den aldaar staanden tolboom of tolpaal aangekomen, dien voorbij gereden is en de betaling van den tol aan den zich bij dien boom of paal bevindenden gaarder geweigerd heeft;

dat deze bewoordingen door de rechtbank, op grond van hetgeen daaraan in de dagvaarding onmiddellijk voorafgaat, zoodanig zijn nitgelegd, dat daarbij ook is ten laste gelegd, „dat het voertuig, waarmede de gereq. den tolboom of tolpaal voorbij reed, was een geladen tweewielige kar en dat hij daarvan de voerman was.”

en dat dit een en ander mede bij het bestreden vonnis bewezen is verklaard;

O. dat bij het bestreden vonnis hieromtrent is overwogen:

dat op dit feit alleen van toepassing kunnen zijn de bestaande Koninklijke besluiten omtrent de voldoening der tollén op 's Rijks groote wegen;

dat het Koninklijk besluit van 29 October 1833 (*Staatsblad* n°. 59) echter niet geldt voor Limburg „omdat art. 13 nitdrukkelijk inhoudt, dat dezelvs bepalingen *alleen* van toepassing zijn op *die* groote wegen voor het Rijk, waarop het Koninklijk besluit van 22 Maart 1831 n°. 95 *heden wordt toegepast*, en dat besluit den 29 October 1833 in Limburg niet werd toegepast, omdat toen, zooals historisch vaststaat, de geheele tegenwoordige provincie Limburg, behalve de vesting Maastricht, zich reeds van Nederland had afgescheiden en in de macht der Belgen was;”

dat het besluit van 1833 derhalve alleen voor de overige Nederlandsche provincien gegeven was, en door de wet van 26 Mei 1841 (*Staatsblad*

n°. 15), waarbij de Nederlandsche wetten en verordeningen, na 1 Augustus 1830 vastgesteld, voor het Hertogdom Limburg verbindend werden verklaard, niet voor Limburg verbindend heeft kunnen worden gemaakt;

en dat dientengevolge voor Limburg is blijven bestaan het Koninklijk besluit van 7 Februari 1822 (*Staatsblad* n°. 4) doch dat dit besluit, als niet strekkende tot nitvoering eener wet, noch tot regeling van een onderwerp bij de Grondwet van 1815 aan den Koning opgedragen, diens bevoegdheid overschreed, zoodat de overtreding er van niet ingevolge de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) strafbaar is;

O. dat hiertegen bij het derde middel van cassatie in hoofdzaak is aangevoerd, dat het Koninklijk besluit van 7 Februari 1822 daarom niet van toepassing kan zijn, omdat dit besluit door dat van 29 October 1833 is afgeschaft, en niet voor Limburg kan herleven door de wet van 26 Mei 1841, omdat daarbij alleen wetten en verordeningen voor Limburg verbindend verklaard werden, onder de nitdrukkelijke bepaling, *voor zoverre ze toen nog van kracht waren*, en dat voorts de beslissing der Rechtbank omtrent de bevoegdheid des Konings tot regeling der tolheffing op 's Rijks groote wegen, is onjuist;

O. naar aanleiding hiervan, dat het Koninklijk besluit van 29 October 1833 (*Staatsblad* n°. 59), houdende nadere regeling der tollén op 's Rijks groote wegen, genomen krachtens art. 215 der Grondwet van 1815, en blijkens de considerans mede ter verzekering van de inkomsten bij de wet van 27 December 1822 (*Staatsblad* n°. 59) aan het amortisatie-syndicaat, tot voltooiing der groote wegen van het Rijk en het heffen van tollén daarop toegekend, — bevat een algemeenen maatregel van inwendig bestuur, betreffende de Rijkstollén op de toen reeds bestaande en nog te maken Rijks groote wegen, voor zoverre daarop in eenig bijzonder geval bij afzonderlijk besluit geene wijziging is gebracht;

dat wel bij art. 13 van genoemd Koninklijk besluit is bepaald, dat het van toepassing zal zijn op al de groote wegen van het Rijk, waarop het besluit van 22 Maart 1831, n°. 95, toen werd toegepast, doch dat nit deze bepaling ten onrechte bij het bestreden vonnis is afgeleid, dat genoemd besluit van 1833 *alleen* en *uitsluitend* op de daar bedoelde groote wegen van toepassing zon zijn, daar deze bepaling geene andere beteekenis kan hebben dan dat besluit,

evenals op de later gemaakte en te maken groote Rijkswegen, *tevens* van toepassing zou zijn op die wegen, waarvoor tot nog toe het besluit van 1831 gold;

dat derhalve mede ten onrechte bij het bestreden vonnis is beslist, dat onder de wetten en verordeningen na 1 Augustus 1830 vastgesteld en in het *Staatsblad* opgenomen, die bij de wet van 26 Mei 1841 (*Staatsblad* n°. 15) voor Limburg verbindend zijn verklaard, het gemeld Koninklijk besluit van 29 October 1833 (*Staatsblad* n°. 59) niet zoude behooren;

O. dat dit Koninklijk besluit van 1833 als regelende geheel hetzelfde onderwerp als de Koninklijke besluiten van 7 Februari 1822 (*Staatsblad* n°. 4) en het gemelde besluit van 1831, deze beide besluiten heeft vervangen, zoodat deze daardoor buiten werking zijn gesteld, en dat alzoo mede ten onrechte bij het bestreden vonnis is beslist, dat evengemeld besluit van 7 Februari 1822, behoudens de verbindbaarheid er van, alsnog voor Limburg van toepassing zou kunnen zijn;

O. dat derhalve met juistheid bij het derde middel van cassatie is aangevoerd, dat meergemeld Koninklijk besluit van 1822, ook voor Limburg is vervallen; doch dat dit niet tot cassatie kan leiden, omdat dit besluit bij het bestreden vonnis op een anderen grond buiten toepassing is gelaten, en het Koninklijk besluit van 1833 in deze niet kan worden toegepast, omdat het, zooals boven is overwogen, alleen betrekking heeft op het heffen van tollens *ten behoeve van het Rijk* op 's Rijks groote wegen en het in deze de verordening geldt van een recht *ten behoeve van de gemeente Venlo* op een deel van den grooten Rijksweg aldaar;

O. dat de weigering van betaling van dit recht ook bij geene wet of andere wettige verordening strafbaar is gesteld, en bepaaldelijk niet bij het Koninklijk besluit van den 5 Mei 1850 (*Staatsblad* n°. 23), omdat dit besluit betreft de tolheffing op wegen, geene groote wegen zijnde, maar door of ten koste van provinciën, gemeenten of bijzondere personen aangelegd, terwijl het in deze betreft de tolheffing op een deel van een grooten Rijksweg, dat niet door of ten koste der gemeente is aangelegd, maar waarvoor alleen subsidie door de gemeente is verleend;

O. dat de gerequireerde derhalve te recht ook ter zake van het tweede aan hem ten laste gelegde feit van rechtsvervolging is ontslagen en

deze beslissing alzoo, zij het ook op andere gronden moet worden gehandhaafd;

Gezien art. 370 Strafvord.:

Verwerpt het beroep in cassatie;

De kosten te dragen door den Staat.

27 April 1891. BESLUIT, houdende vaststelling van het invoerrecht voor drop. S. 93.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 26sten Maart 1891, n°. 63, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien art. 5 der wet van 29 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 142), volgens hetwelk bij algemeenen maatregel van bestuur, het invoerrecht van suikerhoudende goederen kan worden geregeld in verhouding tot de belasting voor de daarin vervatte suiker;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 April 1891, n°. 10);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van 23 April 1891, n°. 8, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben besloten en besluiten:

Art. 1. Het invoerrecht voor drop bedraagt per 100 kilogram:

- a. bij een gehalte van meer dan 10 en niet meer dan 30 ten honderd . . . f 6.00
- b. bij een gehalte van meer dan 30 en niet meer dan 50 ten honderd . . . " 12.00
- c. bij hooger gehalte " 25.00

Door gehalte wordt ten deze verstaan de procentische hoeveelheid der stoffen, die zich bij scheikundig onderzoek als suiker voordoen.

2. Bij invoer van drop waarvan het gehalte meer dan 10 ten honderd bedraagt, is de belanghebbende verplicht, bij de aangifte volgens art. 120 der algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 38), de soort van drop naar de voormelde onderscheidingen op te geven.

Het staat hem echter vrij die soort ten zijnen koste ambtelijk te doen bepalen.

3. De Minister van Financiën bepaalt de wijs, waarop het scheikundig onderzoek volgens art. 1 zal plaats hebben en regelt de uitvoering van art. 2, tweede zinsnede.

4. Dit besluit treedt in werking op den 5den dag na zijne afkondiging.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, 't welk gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden

geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Gersan, den 27sten April 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën,

(get.)

GODIN DE BEAUFORT.

(*Vitgeg. 2 Mei 1891.*)

2 Mei 1891. **BESLUIT**, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Groningen*, van 14 Juli 1890, n°. 6, waarbij zijn gewijzigd de voorwaarden eener aan E. NOACK verleende vergunning tot het oprichten eener stoommachine. S. 94.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 17 Maart 1891, n°. 1048, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Groningen*, van 14 Juli 1890, n°. 6, waarbij zijn gewijzigd de voorwaarden eener aan E. NOACK verleende vergunning tot het oprichten van eene stoommachine;

Overwegende, dat bedoeld besluit is genomen, nadat het gemeentebestuur alleen bij publicatie in een courant ter kennis van belanghebbenden had gebracht, dat op een bepaalden dag gelegenheid bestond, hunne bezwaren tegen het verzoek van E. NOACK, tot wijziging der voorwaarden van zijn bovenvermelde vergunning, in te brengen;

dat volgens art. 13 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) bij verzoeken als hier bedoeld, het gemeentebestuur belanghebbenden, ten wier behoeve de voorwaarden zijn gesteld, gelegenheid moet geven hunne bezwaren tegen de wijziging der opgelegde voorwaarden in te brengen;

dat uit de aanduiding aan welke belanghebbenden bedoelde gelegenheid moet worden gegeven, voortvloeit, dat hiervan aan ieder binner in het bijzonder moet worden kennis gegeven;

dat derhalve bovenvermeld besluit van burgemeester en wethouders van *Groningen* genomen is, zonder inachtneming van de voorschriften der wet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van den 14 April 1891, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, dd. 27 April 1891, n°. 1810, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, genoemd besluit van burgemeester en wethouders van *Gro-*

ningen, van 14 Juli 1890, n°. 6, wegens strijd met de wet, te vernietigen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Gersan, den 2den Mei 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

DE SAVORNIN LOHMAN.

(*Vitgeg. 6 Mei 1891.*)

2 Mei 1891. **BESLUIT**, tot vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Hoogeveen*; dd. 29 Juli 1890, n°. 2, waarbij aan J. KIP AZ. vergunning is verleend tot het oprichten van eene scheepstimmerwerf voor den bouw van ijzeren schepen. S. 95.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 17 Maart 1891, n°. 1050, afdeling Binnenlandsch Bestuur, tot vernietiging van het besluit van het gemeentebestuur van *Hoogeveen*, dd. 29 Juli 1890, n°. 2, waarbij aan J. KIP AZ. vergunning is verleend tot het oprichten van eene scheepstimmerwerf voor den bouw van ijzeren schepen;

Overwegende, dat bedoelde vergunning is verleend, zonder dat van het verzoek daartoe is kennis gegeven aan den eigenaar of gebruiker van een schoolgebouw, gelegen binnen een kring van twee honderd meter van de op te richten inrichting en zonder dat door aanplakking van het verzoek op het voor de inrichting bestemde terrein is kennis gegeven aan het publiek; dat volgens art. 6 der wet van 2 Juni 1875 (*Staatsblad* n°. 95) van elk verzoek om vergunning tot oprichting van een door die wet bedoelde inrichting het gemeentebestuur ten spoedigste moet kennis geven aan de eigenaars en gebruikers, o. a. van schoolgebouwen, gelegen binnen een kring van twee honderd meter van het gebouw of lokaal der inrichting en van het verzoek, door aanplakking op het terrein voor de inrichting bestemd, aan het publiek kennis moet worden gegeven;

dat derhalve bovenvermelde vergunning is verleend, zonder inachtneming van de voorschriften der wet;

Gelet op art. 153 der Gemeentewet;

Den Raad van State gehoord (advies van 14 April 1891, n°. 11):

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 27 April 1891, n°. 1811, afdeling Binnenlandsch Bestuur;

Hebben goedgevonden en verstaan, genoemd besluit van burgemeester en wethouders van *Hoogeveen*, van 29 Juli 1890, n°. 2, wegens strijd met de wet, te vernietigen

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Gersan, den 2den Mei 1891.

(get.)

E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken.

(get.)

DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 6 Mei 1891.)

5 Mei 1891. VONNIS der arrondissements-rechtbank te Almelo, houdende beslissing dat in den zin van art. 1c der gewijzigde kieswet van 4 Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 37), niet als een „alleenwonend persoon” is te beschouwen de kapelaan die, onderworpen aan de acta en statuta primae Synodi Dioecesanae Ultrajectensia, inwoont in de pastorie bij den pastoor en met dezen zijne maaltijden gebruikt.

De rechtbank enz.,

Gezien het request van A. WARNAEVS, te Stad Delden, verzoekende bevel tot schrapping van H. B. G. VAN LEER, van de kiezerslijsten te Stad Delden;

Gezien de memorie van antwoord van gerequestreerde;

Gezien de verdere stukken en het afschrift van het besluit van den gemeenteraad van Stad Delden, waarbij afwijzend is beschikt op het verzoek van requestrant;

Gehoord den officier van justitie, concludeerende tot afwijzing van het verzoek en veroordeeling van requestrant in de kosten;

Overwegende dat als grief tegen het besluit van den gemeenteraad, onder meer, is aangevoerd, dat H. B. G. VAN LEER niet is „alleenwonend persoon”;

O. dat H. B. G. VAN LEER is kapelaan, inwonende in de pastorie bij den pastoor van de parochie van St. Blasius, te Delden; dat hij, blijkens zijne memorie van antwoord, is onder-

worpen aan de acta en statuta primae Synodi Dioecesanae Ultrajectensia;

O. dat, volgens deze acta en statuta, de kapelaan geheel ondergeschikt is aan den pastoor, zooals blijkt uit de bepalingen, dat hij zonder toestemming van den pastoor zich niet buiten de parochie mag begeven, en dat hij, zelfs als hij binnen de parochie blijft, niet van huis mag gaan zonder kennis te geven, waarheen hij zich begeeft; dat hij anderen dan geestelijken nooit in zijn kamer mag ontvangen, dan wanneer de spreekkamer is bezet;

O. dat de kapelaan zijne maaltijden gebruikt met den pastoor;

O. dat de staat van ondergeschiktheid aan den pastoor, de vrijheidsbeperking in het gebruik van de door den kapelaan bewoonde vertrekken, de bevoegdheid en de verplichting, om voor sommige doeleinden een andere dan de in het bijzonder voor hem bestemde vertrekken, gebruik te maken, het gemeenschappelijk gebruiken der maaltijden met den pastoor, alles in onderling verband beschouwd, eene verbodiging tusschen pastoor en kapelaan aantoonen, waarmede het begrip „alleenwonen” voor den kapelaan niet is te rijmen;

O. dat, waar vaststaat, dat VAN LEER niet is „een alleenwonend persoon”, zooals door den gemeenteraad is aangenomen, het onnoodig is te onderzoeken, of hij als huurder vertrekken bewoont, die hij van den pastoor als eersten huurder in huur heeft, daar de hoedanigheid van huurder het ontbreken van een der andere voor het kiesrecht gestelde eischen niet kan goed maken;

O. dat derhalve aan den kapelaan geen kiesrecht kan worden toegekend als een „alleenwonend persoon”, in den zin van art. 1c der gewijzigde wet van 4 Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 37), en het verzoek van requestrant dus moet worden toegewezen;

Recht doende:

Wijst het verzoek van requestrant toe;

Bepaalt dat de naam van H. B. G. VAN LEER worde geschrapt van de kiezerslijsten van de gemeente Stad Delden voor leden van de 2° Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en den gemeenteraad;

Veroordeelt den Staat, de provincie en de gemeente Stad Delden elk voor een derde in de kosten, als bedoeld in art. 28 der wet van 4 Julij 1850 (*Staatsblad* n°. 37).

8 Mei 1891. **BESLUIT**, tot onteigening van eenige percelen en perceelsgedeelten in de gemeenten *Uithoorn* en *Aalsmeer*, welker bezit wordt vereischt ten behoeve van den vestingbouw tot het maken van een bedekten gemeenschapsweg (tevens inuudatiekeering) tuschen *Uithoorn* en *Kudelstaart*. S. 96.

8 Mei 1891. **ARREST** van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat onder "onderstand," in art. 1 der kieswet en art. 80 der grondwet, niet moet worden verstaan elke kosteloos verschaftte hulp, maar in het algemeen alleen ondersteuning aan armen ter leniging van hunnen nood verleend.

De Hooge Raad enz.,

Gezien het op den 30 April 1891 ter griffie van den raad ontvangen verzoekschrift van L. J. BOBSTROK, koopman wonende te Middelburg, en het daarbij voorgestelde middel van cassatie, bestaande in schending en verkeerde toepassing van art. 80 der grondwet, in verband met de artt. 1 en 8 der kieswet, en de artt. 1, 2 en 7 der wet tot regeling van het armbestuur van den 28 Juni 1854 (*Staatsblad* n°. 100);

Gezien de stukken;

Overwegende dat bij het bestreden vonnis der arrondissements-rechtbank te Middelburg van den 21 April 1891 is afgewezen des requirants verzoek, strekkende tot vernietiging van het besluit van den raad der gemeente Middelburg van den 8 April 1891, voor zoover hem req. betreft, met bevel, dat hij zal worden herplaatst op de kiezerslijsten, waarvan hij ten onrechte is afgevoerd;

O. dat gemeld raadsbesluit hierop berust, dat de req. in het jaar, voorafgaande aan de vaststelling van de op den 13 Maart 1891 door burgemeester en wethouders van Middelburg vastgestelde kiezerslijsten van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad onderstand zonde hebben genoten van de vereeniging tot het bezoeken der armen te Middelburg;

O. dat daaromtrent feitelijk is bevestigd, dat de req. van de voormelde vereeniging, die volgens hare statuten is eene instelling van weldadigheid, strekkende zoowel tot voorkoming als tot leniging van armoede, in Juli 1890 heeft ontvangen een renteloos voorschot voor onbepaalden tijd, groot f 60, waarvan op den 31 Dec. van dat jaar reeds f 50 waren terugbetaald;

O. dat zoodanig renteloos voorschot aan een koopman verstrekt door eene vereeniging, die zich ook ten doel stelt voorkoming van armoede, niet valt onder het begrip van "onderstand" in art. 1 der kieswet, gelijk dit krachtens art. VII Additioneel der grondwet luidt;

dat toeh onder "onderstand" in dat artikel en in art. 80 der grondwet, in overeenstemming met het gemeene spraakgebruik, moet worden verstaan niet elke kosteloos verschaftte hulp, maar in het algemeen alleen ondersteuning aan armen ter leniging van hunnen nood verleend;

dat dan ook, wel verre dat, gelijk het bestreden vonnis aanneemt, de daarbij verdedigde ruime opvatting van het woord "onderstand" steun zoude vinden in de geschiedenis van art. 80 der grondwet, de hierbedoelde uitsluiting van eene zekere categorie van personen van het kiesrecht in de toelichting der nota van wijziging, waarbij zij aan het artikel werd toegevoegd, is gekenschetst als eene *uitsluiting van bedoelden*, als hoedanig toeh niet wel kunnen worden aangemerkt alle degenen, aan wie door instellingen, die zich ook het voorkomen van armoede ten doel stellen, een, zij het dan ook renteloos, voorschot wordt verstrekt;

O. mitsdien dat het aangevoerde middel van cassatie is gegrond;

Vernietigt het vermelde vonnis der arrondissements-rechtbank te Middelburg;

Ten principale rechtdoende op het tegen het besluit van den raad der gemeente Middelburg van den 8 April 1890 ingestelde beroep;

Vernietigt mede, voor zooveel den req. betreft, dat besluit;

Beveelt dat de req. zal blijven of opnieuw worden ingeschreven op de den 13 Maart 1891 door burgemeester en wethouders van voormelde gemeente vastgestelde kiezerslijsten van leden der Tweede Kamer van de Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad.

8 Mei 1891. **VONNIS** der arrondissements-rechtbank te Almelo, houdende beslissing dat een kiezer geacht moet worden den aanslag ten volle te hebben betaald, wanneer eene verleende ontheffing heeft plaats gehad voor de opmaking der kiezerslijsten.

De rechtbank,

Gezien het verzoek op 20 April jl. aan haar ingediend door HERBERTUS VAN HEEK JR., wonende

te Stad Delden, en de daarbij overgelegde stukken;

Gehoord de conclusie van den heer officier van justitie ter buitengewone terechtzitting van 5 Mei jl., uitgebracht bij monde van den heer Mr. F. PRINX, strekkende daartoe dat de rechtbank de beslissing van den raad der gemeente Stad Delden van 18 April 1891 handhave, met veroordeeling van requestrant in de kosten;

O. dat door den verzoeker wordt verzoekt dat het der rechtbank moge behagen de zoo even aangehaalde beslissing van den gemeenteraad van Stad Delden te vernietigen en buiten effect te stellen en te gelasten dat requestrants naam weder geplaatst zal worden op de kiezerslijsten voor leden der Tweede Kamer der Staten-Generaal, der Staten van Overijssel en van den gemeenteraad van Stad Delden, met beslissing over de kosten overeenkomstig de wet, op grond dat, terwijl het niet wordt betwist dat verzoeker bij de in Mei 1889 gehouden beschrijving voor de personeele belasting ter bewoning gebruikte een woonhuis in de gemeente Stad Delden, voor een huurwaarde die kiesbevoegd doet zijn, indien de bewoner is aangeslagen en den aanslag ten volle heeft betaald, hij meent dien aanslag ten volle te hebben betaald door slechts het verschuldigde betaald te hebben, zijnde hem ontheffing verleend van het meerdere vóór het opmaken der kiezerslijsten;

O. dat de aanslag van requestrant, hetgeen daarop door hem betaald is en de latere ontheffing blijkt uit het overgelegde duplicaat-aanslagbiljet;

O. dat de eenige vraag, die hier te beslissen valt, deze is: kan requestrant gezegd worden zijn aanslag overeenkomstig art. 1, litt. a der wet van 4 Juli 1850 (*Staatsblad* n°. 87), regelende het kiesrecht, zooals die is gewijzigd bij art. 7 der additioneele artikelen van de grondwet, ten volle te hebben betaald?

O. dat de rechtbank van meening is dat betaling van het verschuldigde voldoende is om gesacht te worden ten volle te hebben betaald, indien, zooals in casu geschied is, de ontheffing heeft plaats gehad vóór het opmaken der kiezerslijsten;

O. dat mitdien het verzoek van requestrant is gegrond op de wet;

Gezien artt. 1, 16, 18 en 36 van bovenaangehaalde wet en art. VII der add. artikelen van de grondwet;

Rechtdoende:

Vernietigt de beslissing van den gemeenteraad van Stad Delden hiervoren aangehaald;

Gelaat dat de voornaam, naam en woonplaats van den requestrant wederom zal worden geplaatst op de kiezerslijsten.

21 Mei 1891. BESLUIT, tot herziening van de Regelen voor de Rijkskweekscholen voor de onderwijzers en onderwijzeressen, bedoeld in art. 24 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175). S. 97.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 2 April 1891, n°. 842, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat het noodig is, de Regelen voor de Rijkskweekscholen voor de onderwijzers en onderwijzeressen, bedoeld in art. 24 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Mei 1879 (*Staatsblad* n°. 106), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 16 September 1887 (*Staatsblad* n°. 163), te herzien;

Den Raad van State gehoord (advies van 28 April 1891, n°. 21);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister, van 19 Mei 1891, n°. 1675, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen de Regelen voor de Rijkskweekscholen voor de onderwijzers en onderwijzeressen, bedoeld in art. 24 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), zooals die bij dit besluit zijn gevoegd;

2°. te bepalen, dat de sub 1°. bedoelde Regelen van af 1 Juli 1891 van kracht zullen zijn, met uitzondering van de artikelen 5, eerste lid, 7, vijfde lid, en 23, die op 1 Januari 1892 in werking treden;

3°. met ingang van 1 Juli 1891 in te trekken de Regelen voor de Rijkskweekscholen voor de onderwijzers en onderwijzeressen, bedoeld in art. 24 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), vastgesteld bij Koninklijk besluit van 28 Mei 1879 (*Staatsblad* n°. 106), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 16 September 1887 (*Staatsblad* n°. 163),

met uitzondering van de artikelen 5, eerste lid, 7, vijfde lid, en 23, die tot 1 Januari 1892 van kracht blijven, met dien verstande evenwel, dat de aspiranten die aan het in art. 23 bedoelde examen in 1891 wenschen deel te nemen, op 1 April daaraanvooraangaande hun 15^e jaar moeten zijn ingetreden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 21sten Mei 1891.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 27 Mei 1891.)

REGELEN voor de *Rijkskweekescholen* voor de onderwijzers en onderwijzeressen, bedoeld in art. 24 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175).

§ 1. Algemeene bepalingen.

Art. 1. Er zijn kweekescholen voor onderwijzers en voor onderwijzeressen.

2. De kweekescholen hebben een vierjarigen cursus en vier klassen.

In elke klasse zijn, zooveel mogelijk, twintig kweekelingen.

3. Bij iedere kweekeschool is eene lagere school, leerschool genaamd, waar de kweekelingen zich in het onderwijzen kunnen oefenen.

Voor zoover daartoe de gelegenheid bestaat, kan die oefening, onder goedkeuring van den districts-schoolopziener, bovendien ook plaats hebben aan andere scholen, door den directeur of de directrice daarvoor aangewezen.

4. De mannelijke kweekelingen worden gehuisvest en verpleegd bij ingezetenen der gemeente, waar de kweekeschool gevestigd is; de vrouwelijke kweekelingen wonen zooveel mogelijk in het gebouw der kweekeschool.

5. Het schooljaar vangt aan den eersten Maandag in Mei.

Er zijn jaarlijks drie vacantiën:

de eerste, van Woensdag vóór tot Maandag na de Paaschweek;

de tweede, gedurende de laatste zes weken vóór den eersten Maandag in September;

de derde, van 24 December tot 3 Januari.

§ 2. Van het onderwijzend personeel.

6. Aan het hoofd van elke kweekeschool voor onderwijzers staat een directeur.

Aan het hoofd van elke kweekeschool voor onderwijzeressen staat een directeur of eene directrice.

7. De directeur en de directrice houden toezicht op het gedrag der kweekelingen, zoo in als buiten de lessen.

Zij zorgen, dat de kweekelingen hunne godsdienstplichten getrouw nakomen en het godsdienst-onderwijs bijwonen van de leeraren, welke de ouders of voogden daarvoor aanwijzen. Zij regelen een en ander voor die kweekelingen, wier ouders of voogden dit aan hen overlaten.

Zij zorgen, dat het onderwijs geregeld volgens de voorschriften gegeven wordt.

Zij verschaffen aan den Minister, met de uitvoering der wet op het lager onderwijs belast, aan den inspecteur, den districts- en den arrondissements-schoolopziener alle verlangde inlichtingen betreffende de kweekeschool en geven aan den districts-schoolopziener onmiddellijk kennis van alles wat voorziening vereischt.

Zij zenden vóór 1 Juli van elk jaar aan den districts-schoolopziener een beredeneerd verlag van den toestand van de kweekeschool gedurende het afgelopen schooljaar.

Zij geven bijtijds aan den districts-schoolopziener kennis van de te houden vergaderingen en examens.

Zij houden in duplo een register, waarin bij het begin der tweede vacantie en bij het einde van November en Maart eene beoordeeling der kweekelingen ten opzichte van gedrag, vlijt en vorderingen bij de verschillende lessen wordt opgeteekend.

De beoordeeling wordt uitgedrukt door een der cijfers van 1 tot 10, aan welke de volgende beteekenis is te hechten:

10 uitmuntend,	5 twijfelachtig,
9 zeer goed,	4 onvoldoende,
8 goed,	3 zeer onvoldoende,
7 ruim voldoende,	2 gering,
6 voldoende,	1 zeer gering.

Van deze twee registers is een bestemd voor den districts-schoolopziener.

Telkens vóór het einde der vier maanden zendt deze zijn register ter invulling terug.

De directeur en de directrice zorgen voor eene goede keuze van ingezetenen, bij wie de kweekelingen kunnen worden gehuisvest, en zien toe,

dat de kweekelingen daar behoorlijk behandeld worden.

Indien eene directrice aan het hoofd staat van eene kweekeschool voor onderwijzeressen, kan deze verplicht worden, in het gebouw der kweekeschool te wonen, in welk geval haar tevens het toezicht op de huishouding kan worden opgedragen.

8. Aan elke kweekeschool zijn, behalve de directeur of de directrice, ten minste vijf onderwijzers of onderwijzeressen.

9. De directeur, directrice, onderwijzers en onderwijzeressen der kweekescholen worden door Ons benoemd, geschorst en ontlagen. Zij genieten uit 's Rijks kas eene jaarwedde.

Zij bekleeden geen ambten of bedieningen, drijven geen handel, noch oefenen eenige nering of beroep uit, zonder Onze toestemming.

10. De voornoemde Minister wijst den onderwijzer aan, die, bij afwezigheid of ontstentenis van den directeur, dezen vervangt.

11. De onderwijzers der kweekeschool gedragen zich, als zoodanig, naar de voorschriften van den directeur, behoudens beroep op den voornoemden Minister.

Zij zijn verplicht, ook buiten de lesuren, den directeur in het toezicht op de kweekelingen behulpzaam te zijn.

12. Voor eene afwezigheid van één tot drie dagen, nitgezonderd in geval van ziekte, behoeft een onderwijzer de toestemming van den directeur; voor eene afwezigheid van vier tot zes dagen, die van den districts-schoolopziener; voor eene langere afwezigheid, die van voornoemden Minister.

De laatste twee bepalingen gelden ook voor den directeur.

13. Bij afwezigheid of ontstentenis van een onderwijzer nemen de overige, volgens aanwijzing van den directeur, zooveel mogelijk de lessen waar.

14. Eene vergadering van directeur en onderwijzers heeft plaats, zoo dikwijls de directeur dit bepaalt of hiertoe door ten minste drie onderwijzers schriftelijk, met opgaaf van redenen, wordt nitgenoodigd.

15. De vergadering van directeur en onderwijzers benoemt voor elk schooljaar een der leden tot secretaris.

16. In de tweede helft der maand December van elk jaar wordt in eene vergadering van directeur en onderwijzers het programma voor het volgend schooljaar opgemaakt. De directeur zendt het vóór 15 Jannari daaraanvolgende aan

den districts-schoolopziener, die het, onder bijvoeging van zijne op- of aanmerkingen, vóór 1 Februari aan de goedkeuring van den voornoemden Minister onderwerpt.

Dit programma vermeldt het aantal nieu wekelijks voor elk vak bestemd, de namen der onderwijzers voor elk vak in elke klasse, de te gebruiken boeken en den omvang van het onderwijs in de verschillende vakken in elke klasse.

De rooster van lesuren wordt door den directeur overeenkomstig het programma vastgesteld.

17. De zorg voor de leermiddelen is, onder toezicht van den directeur, opgedragen aan den onderwijzer, die ze bij zijne lessen gebruikt.

Geene aankopen of bestellingen geschieden dan door den directeur of met zijne toestemming.

18. Jaarlijks vóór 1 Mei wordt door den directeur eene begrooting van kosten der inrichting gedurende het volgend burgerlijk jaar opgemaakt en aan den districts-schoolopziener gezonden, die ze vóór 15 Mei, onder bijvoeging van zijne op- of aanmerkingen, aan de goedkeuring van den voornoemden Minister onderwerpt.

19. De artt. 10 tot en met 18 gelden ook voor het onderwijzend personeel eener kweekeschool voor onderwijzeressen.

§ 3. Van de kweekelingen.

20. Jaarlijks vóór 1 Februari doet de directeur, door middel van de nieuwsbladen, eene oproeping van hen, die zich aan het toelatings-examens wenschen te onderwerpen, om bij den aanvang van het eerstvolgend schooljaar als kweekeling aan de kweekeschool te kunnen worden geplaatst.

21. De aspiranten melden zich aan bij den directeur, met overlegging van hunne geboorteakta.

22. De aspiranten moeten op 1 April daaraanvolgende hun 15de jaar ingetreden zijn en hnn 16de jaar nog niet volbracht hebben.

Omtrent aanvragen voor plaatsing in hogere klassen wordt telkenmale afzonderlijk de beslissing gevraagd van den voornoemden Minister.

23. Het examen heeft plaats in de tweede helft der maand Maart.

24. Vóór den aanvang van het examen worden de mannelijke aspiranten gekeurd. Zij die lijken voor het onderwijs lichamelijk ongeschikt te zijn, worden niet tot het examen toegelaten.

25. Het examen wordt afgenomen door den directeur en de onderwijzers, volgens een door hen opgemaakt programma, dat, door tusschenkomst van den districts-schoolopziener, aan de

goedkeuring van den voornoemden Minister wordt onderworpen.

26. Het in het voorgaand artikel bedoeld programma en de wijzigingen, daarin te brengen, worden ten minste zes maanden vóór den aanvang van het examen door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter kennis van belanghebbenden gebracht.

27. Bedraagt het aantal dergenen, die aan het examen voldaan hebben, meer dan twintig, dan worden door den directeur die twintig ter benoeming voorgedragen, welke de meeste blijken van bekwaamheid en aanleg gegeven hebben.

Bij gelijke bekwaamheid en aanleg genieten diegenen de voorkeur, die in de gemeente wonen, waar de kweekschool gevestigd is, of die, elders wonende, zelf in de kosten van huisvesting en verpleging voorzien.

De kweekelingen worden benoemd door den voornoemden Minister.

28. De artikelen 20, 21, 22, 23, 25, 26 en 27 zijn ook van toepassing op kweekscholen voor onderwijzeressen.

De vrouwelijke kweekelingen leggen bij hare aanmelding, volgens art. 21, een getuigschrift van haar geneesheer over, waarbij deze verklaart, dat zij voor het onderwijs lichamelijk geschikt zijn.

De kosten, bedoeld in het tweede lid van art. 27, worden voor eene vrouwelijke interne kweekeling op f 300.— per jaar gesteld.

29. Aan elke kweekschool wordt onderwijs gegeven in:

1°. de vakken, vermeld in art. 2 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), laatstelijk gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), onder a—j, l—q en s;

2°. de theorie van onderwijs en opvoeding.

Aan de kweekscholen voor onderwijzers bovendien in:

handenarbeid (Slöjd), landbouwkunde en het bespelen van de viool of de piano.

Aan de kweekscholen voor onderwijzeressen bovendien in:

de nuttige en fraaie handwerken en het bespelen van de piano.

30. De voornoemde Minister is bevoegd van het geven van onderwijs in een of meer vakken in het voorgaand artikel vermeld onder l, m, n en r en van dat in handenarbeid tijdelijk vrijstelling te verlenen.

31. Boeken en leermiddelen worden aan de kweekelingen van Rijkswege kosteloos verstrekt.

Voor huisvesting en verpleging wordt van Rijkswege eene toelage verleend aan een door den voornoemden Minister te bepalen getal kweekelingen, die niet wonen in eene gemeente, waar eene Rijkskweekschool voor onderwijzers of onderwijzeressen gevestigd is.

Bij uitzondering kan de Minister gelijke toelage aan kweekelingen van bijzonderen aanleg verleenen, hoewel behorende tot een gezin in de bedoelde gemeente wonende.

32. De kweekelingen gedragen zich, zoo in als buiten de lessen, naar de voorschriften van den directeur.

33. Acht de directeur de verwijdering van een kweekeling noodig, dan doet hij een daartoe strekkend voorstel in de vergadering van directeur en onderwijzers.

Het met redenen omkleed besluit der vergadering wordt door den directeur aan den districts-schoolopziener gezonden, die het, vergezeld van zijn advies, aan de goedkeuring van den voornoemden Minister onderwerpt.

34. Jaarlijks vóór het einde van het schooljaar wordt in eene vergadering van directeur en onderwijzers bepaald, wie tot eene hoogere klasse worden bevorderd.

35. De artikelen 31, 32, 33 en 34 zijn ook van toepassing op kweekscholen voor onderwijzeressen.

§ 4. Van de leerschool.

36. De leerschool bij eene Rijkskweekschool wordt van Rijkswege opgericht en onderhouden.

37. De leerschool is eene gemengde school, waar onderwijs wordt gegeven ten minste in de vakken, vermeld in art. 2 der wet op het lager onderwijs onder a—k.

De regeling van de schooltijden en van de vacantiën, de bepaling van het tijdstip van aanname van nieuwe leerlingen en van den leeftijd, welken de kinderen moeten bereikt hebben, voordat zij op de school worden toegelaten, de vaststelling van het leerplan en van de bij het onderwijs te gebruiken boeken, en de verdeling der school in klassen, geschieden door het hoofd der school, in overleg met den directeur of de directrice der kweekschool, onder goedkeuring van den districts-schoolopziener.

Bij verschil van gevoelen tusschen den directeur of de directrice en het hoofd der leerschool, beslist de districts-schoolopziener.

Indien het hoofd der leerschool, de directeur

of de directrice zich met die beslissing niet kan vereenigen, beslist de voornoemde Minister.

De rooster der lessen voor de verschillende klassen wordt overeenkomstig het leerplan opgemaakt door het hoofd der leerschool.

38. De directeur of de directrice van de kweekschool heeft het toezicht op het onderwijs, aan de leerschool gegeven. Bij verschil van inzicht over de toepassing van het leerplan, beslist de districts-schoolopziener.

39. Het hoofd der leerschool zorgt, in overleg met den directeur of de directrice, dat de kweekelingen behoorlijk gelegenheid hebben zich te oefenen in het geven van onderwijs volgens eene methode, welke in hoofdzaak overeenstemt met die, welke in de kweekschool wordt ontwikkeld. Bij verschil hierover beslist de districts-schoolopziener.

Het hoofd der leerschool leidt zelf alle practische oefeningen of draagt dit aan het onderwijzend personeel der leerschool op, zorgt voor het houden van behoorlijke aantekening omtrent gedrag en vorderingen der kweekelingen en brengt daaromtrent elke drie maanden verslag uit aan den directeur of de directrice.

Het hoofd der leerschool woont de vergadering, bedoeld in art. 14, bij telkens wanneer de directeur of directrice hem daartoe schriftelijk uitnodigt.

40. Artikel 12, eerste lid, geldt ook voor het hoofd der leerschool.

Het onderwijzend personeel der leerschool heeft voor eene afwezigheid van één tot drie dagen, uitgezonderd in geval van ziekte, de toestemming van het hoofd der leerschool, voor eene afwezigheid van vier tot zes dagen, die van den districts-schoolopziener, voor eene langere afwezigheid, die van den voornoemden Minister.

Behoort bij Koninklijk besluit van 21 Mei 1891 (*Staatsblad* n°. 97).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*gel.*) DE SAVORNIN LOHMAN.

25 Mei 1891. BESLUIT, tot vaststelling van de Instructie voor den Inspecteur van het Militair Onderwijs. S. 98.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WV EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Oorlog, van 11 April 1891, Kabinet, litt. U¹⁰;

Overwegende, dat ingevolge art. 44 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), houdende

regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, de werkkring en de bevoegdheid van den Inspecteur van het Militair Onderwijs bij Algemeene maatregel van Bestuur moeten worden vastgesteld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 12 Mei 1891, n°. 14);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van 20 Mei 1891, Kabinet, litt. T¹⁰;

Hebben goedgevonden en verstaan, vast te stellen de bij dit besluit gevoegde *Instructie voor den Inspecteur van het Militair Onderwijs*.

De Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Minister van Koloniën, aan den Raad van State en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 25sten Mei 1891.

(*gel.*)

EMMA.

De Minister van Oorlog, (*gel.*) J. W. BERGANSIUS.
(*Uitgeg.* 30 Mei 1891.)

Behoort bij Koninklijk besluit van 25 Mei 1891 (*Staatsblad* n°. 98).

INSTRUCTIE, houdende regeling van den werkkring en de bevoegdheid van den Inspecteur van het Militair Onderwijs.

Art. 1. De Inspecteur van het Militair Onderwijs heeft zijne standplaats te 's Gravenhage.

2. De inspecteur is jegens den Minister van Oorlog verantwoordelijk voor den gang van zaken bij en den toestand van:

- a. de Hoogere Krijgsschool;
- b. de Koninklijke Militaire Academie;
- c. den Hoofdcursus;
- d. de Cadettenschool, en
- e. de Cursussen bij het wapen der infanterie;

over welke inrichtingen hem, ingevolge het bepaalde bij art. 44 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), het toezicht is opgedragen.

3. De hoofden van de bij art. 2 genoemde inrichtingen staan onmiddellijk onder zijne bevelen; de directeurs der cursussen bij het wapen der infanterie evenwel niteluidend voor zooveel hun werkkring als zoodanig betreft.

Hij oefent het bij art. 2 bedoelde toezicht in dier voege uit, dat de vorenvermelde hoofden de zelfstandigheid behouden, welke zij behoeven om

zich van hunne taak naar behooren te kunnen kwijten.

4. De inspecteur houdt bij voortdoring zijne aandacht gevestigd op de regeling van het onderwijs aan de bij art. 2 genoemde inrichtingen.

Hij waakt er voor dat tusschen de voorbereidende en de vakopleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier een doeltreffend verband wordt onderhouden en dat het leerplan aan die inrichtingen — ook gelet op de vorderingen der wetenschap, bepaaldelijk op krijgsknndig gebied — aan de daarvoor te stellen eischen blijft beantwoorden.

Hij overtuigt zich of de grenzen der studievakken aan elk der bedoelde inrichtingen juist worden afgebakend; hij draagt zorg dat overlading bij het onderwijs in de eene of andere richting, waardoor nadeel zou worden toegebracht aan de algemeene wetenschappelijke of militaire vorming der leerlingen, wordt vermeden.

Hij gaat na of het onderwijs volgens oordeelkundige methoden wordt gegeven en of de leerlingen daarbij tot zelfstandig denken worden opgewekt.

Hij waakt er voor dat de belangen van de praktische vorming der leerlingen naar behooren tot hun recht komen.

5. De inspecteur doet, telkens wanneer hij daartoe aanleiding vindt, aan den Minister van Oorlog schriftelijk of mondeling de voorstellen en de mededeelingen, welke hij in het belang van de onder zijn toezicht gestelde inrichtingen, van de hoogere vorming van officieren — bepaaldelijk ook in technische richting — op andere wijze dan aan de hoogere krijgsschool of van het onderwijs bij de landmacht, in het algemeen nuttig of noodig oordeelt.

Ten aanzien van zijne voorstellen houdt hij, zooveel noodig, vooraf overleg met de autoriteiten van de landmacht welke daarbij betrokken mochten zijn.

Hij dient voorts den Minister, desgevraagd, van bericht en raad omtrent alle onderwerpen betreffende het lager, het middelbaar en het hooger onderwijs bij de landmacht.

6. De inspecteur houdt, zoo dikwijls hij het noodig acht, na voorafgaande kennisgeving aan den Minister van Oorlog, inspectie over de bij art. 2 genoemde inrichtingen.

In spoedeisende gevallen is voorafgaande kennisgeving onnoodig.

Ten aanzien van de cursussen bij het wapen

der infanterie bepalen zijne inspectiën zich tot datgene, wat met het theoretisch en het practisch onderwijs bij die inrichtingen rechtstreeks of middellijk in verband staat.

De inspectiën worden bij voorkeur onverwachts gehouden.

Omtrent het tijdstip, waarop eene inspectie over een' cursus zal plaats hebben, treedt hij vooraf in overleg met den inspecteur der infanterie.

Van de inspectiën kan schriftelijk verlag worden gedaan aan den Minister, met toevoeging zoo daartoe aanleiding bestaat, van voorstellen in het belang van het onderwijs bij de landmacht.

7. De inspecteur is overigens bevoegd:

1°. zich te allen tijde in persoon aan de bij art. 2 genoemde inrichtingen op de hoogte te gaan stellen van de aangelegenheden, waaromtrent hij onderzoek of beoordeeling noodig acht;

2°. zich ook voor andere doeleinden, in het belang van het onderwijs bij de landmacht, binnenslands buiten zijne standplaats te begeven; mits daarvan, in elk dier gevallen, vooraf kennis gevende aan den Minister;

3°. in zijne standplaats, of in eene andere plaats alwaar hij zich wegens dienstzaken ophoudt, de hoofden van de bij art. 2 genoemde inrichtingen bij zich te ontbieden tot het bespreken van aangelegenheden op de onder hun bestuur gestelde inrichting betreffende.

8. De inspecteur kan zich bij zijne inspectiën en bij dienstreizen tot de doeleinden bij art. 7, onder 1°. en 2°. vermeld, doen vergezellen door zijnen adjudant of door een officier die dezen vervangt.

9. De inspecteur waakt er voor, dat aan de bij art. 2 genoemde inrichtingen de daarvoor van kracht zijnde reglementen en voorschriften stipt worden nageleefd.

10. Bij zijne inspectiën wijdt hij, met insachtneming van het bepaalde bij art. 4 en bij het derde lid van art. 6, zijne aandacht aan de uitkomsten van het theoretisch en het practisch onderwijs; aan de opvoeding en de karaktervorming van de leerlingen; aan hunnen ijver en hun gedrag; aan de regeling van den inwendigen, den huishoudelijken en den administratieven dienst; aan de verpleging en de verzorging van de leerlingen, ook van de zieken; aan den toestand van het materieel en van de leermiddelen, alsmede aan dien van de gebouwen, lokalen en terreinen, tot de inrichtingen van Militair Onderwijs behoorende of daarbij in gebruik zijnde.

Hij heeft er voorts in het bijzonder op te letten, of de aan deze inrichtingen verbonden officieren en burgerleeraars voor hunne taak geschikt zijn.

Officiëren — daaronder ook begrepen leerlingen van de hoogere krijgsschool — en burgerleeraars die bijzonder uitmunten, worden door hem aan den Minister signaleerd.

Bij zijne beoordeeling van personen gaat hij niet alleen af op de rapporten, omtrent die personen door hunne onmiddellijke chefs uitgebracht, maar tracht hij omtrent hen ook door eigen onderzoek gegevens te verkrijgen.

De inspecteur is bevoegd te allen tijde bij het Departement van Oorlog inzage te nemen van de conductielijsten der officieren, die aan de bij art. 2 genoemde inrichtingen werkzaam of gedetacheerd zijn.

De bruikbaarheid van de onderofficiëren, korporeals en verdere militairen tot het vaste personeel van de bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen behorende, wordt mede door hem nagegaan.

11. De inspecteur doet — in den regel bij de indiening van de jaarlijkse begrooting voor de bij art. 2 genoemde inrichtingen — aan den Minister de noodige voorstellen tot het aanbrenge van herstellingen of verbeteringen aan de daartoe behorende of daarbij in gebruik zijnde gebouwen, lokalen en terreinen; het verstrekken van materieel en het aanvullen van de leermiddelen; voor zooveel die voorstellen de gebouwen, lokalen en terreinen betreffen, treedt hij daaromtrent vooraf in overleg met den inspecteur der genie.

12. De inspecteur beslist, voor zoover zijne bevoegdheid toelaat, op alle voorstellen, aanvragen, verzoeken en voordrachten, welke hem door de hoofden der bij art. 2 genoemde inrichtingen worden toegezonden.

Wat de cursussen bij het wapen der infanterie aangaat, geschiedt deze toezending door tusschenkomst van de betrokken korps- en divisie-commandanten, zoodat van den inspecteur der infanterie, welke autoriteiten daarbij, zooveel noodig, van hun advies doen blijken.

De beslissingen van den inspecteur worden door tusschenkomst van die autoriteiten in omgekeerde volgorde, aan de directeuren der cursussen medegedeeld, met dien verstande dat hij, in geval van verschil van gevoelen met den inspecteur der infanterie, ter zake de beslissing van den Minister inroept.

Voor zoover zijne bevoegdheid niet toelaat te beslissen op voorstellen, aanvragen, verzoeken en voordrachten, als in het eerste lid van dit artikel bedoeld, zendt de inspecteur die bescheiden, zoo noodig vergezeld van zijne adviezen, aan den Minister.

13. De inspecteur brengt elk jaar, op een door den Minister te bepalen tijdstip, een beknopt *algemeen verslag* uit, betreffende de bij art. 2 genoemde inrichtingen, over het afgelopen leerjaar.

Hij doet daarbij opgave van alle belangrijke voorstellen, door hem in het afgelopen leerjaar gedaan en de beslissingen daarop genomen.

14. De Minister van Oorlog bepaalt, welke periodieke stukken overigens door den inspecteur aan hem moeten worden ingezonden.

Van belangrijke buitengewone voorvallen aan de bij art. 2 genoemde inrichtingen brengt de inspecteur onverwijld rapport uit aan den Minister.

15. Voor het overplaatsen van militairen beneden den rang van officier, bij en van het vaste personeel van de bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen, treedt de inspecteur in overleg met den inspecteur van het betrokken wapen of den chef van het betrokken dienstvak.

16. De inspecteur is bevoegd tot het verleen van binnenlandsch verlof tot en met drie maanden aan de officieren en de vaste burgerleeraars, zoodat aan de leerlingen en het verdere personeel van de bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen, alsmede aan zijnen adjudant; met dien verstande dat, ingeval het verlof niet wegens ziekte of bijzondere omstandigheden wordt verleend, de bepalingen ter zake in de reglementen voor vermelde inrichtingen vervat, door hem behooren te worden in acht genomen.

17. De inspecteur doet ter beslissing aan den Minister van Oorlog toekomen:

a. de aanvragen om buitenlandsch verlof en die om binnenlandsch verlof voor langer dan drie maanden, ten behoeve van het bij art. 16 vermelde personeel;

b. de verzoeken van officieren, behorende tot het vaste personeel van een der bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen, tot het aangaan van een huwelijk;

c. de voordrachten tot aanwijzing of vervanging van officieren en van burgerleeraars, alsmede van militairen beneden den rang van officier, niet behorende tot het vaste leeraarspersoneel, bestemd tot het geven van onderwijs aan de bij art. 2 genoemde inrichtingen;

d. de voordrachten tot het toekennen van trak-

tementsverhooging aan burgerleeraren, behoorende tot het vaste personeel van de bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen;

e. de voordrachten tot het toekennen van pensioen, nonactiviteit of ontslag uit den dienst aan officieren van het leger hier te lande, behoorende tot het vaste personeel van de bij art. 2 onder *a—d* bedoelde inrichtingen;

f. alle voorstellen en voordrachten, betreffende de officieren van het Nederlandsch-Indische leger, behoorende tot het vaste personeel van of gedetacheerd bij de bij art. 2 onder *a—d* bedoelde inrichtingen;

g. de voordrachten tot het toekennen van pensioen aan, alsmede die tot het op wachtgeld stellen en tot ontslag van de vaste burgerleeraren, van de bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen;

h. de voordrachten tot het toekennen van geldelijke vergoedingen of toelagen aan burgerleeraren, zoomede aan militairen en burgerbeambten, niet behoorende tot het vaste personeel van de bij art. 2 genoemde inrichtingen, doch die daarbij, hetzij met het geven van onderwijs zijn belast, of bij dat onderwijs diensten bewijzen;

i. alle voordrachten tot het toekennen van belooningen of medailles voor zoover ten deze geene bijzondere voorschriften gegeven zijn;

k. de voordrachten tot het toekennen van pensioen en tot ontslag uit den dienst onder toekening van gratificatie, aan militairen beneden den rang van officier, behoorende tot het vaste personeel van de bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen;

l. de voordrachten tot plaatsing van militairen, als bij *k* bedoeld, in burgerlijke betrekkingen;

m. de voorstellen betreffende de regeling van de detacheringen en van hetgeen verder met de practische vorming der leerlingen van de hogere krijgsschool, de Koninklijke Militaire Academie en den hoofdcursus verband houdt;

n. de voorstellen betreffende de samenstelling der commissiën, jaarlijks tot het afnemen van het toelatingsexamen aan de hogere krijgsschool en aan de cadettenschool, zoomede van de toelatingsexamen en de eindexamens aan de Koninklijke Militaire Academie en aan den hoofdcursus te benoemen;

o. de voorstellen betreffende de aantallen plaatsen, welke jaarlijks aan de bij art. 2 onder *a—d* genoemde inrichtingen zonden kunnen worden opengesteld; en zulks zoowel voor den dienst hier te lande als voor dien in de koloniën en

bezittingen van het Rijk in andere wereldeelen en — voor zooveel de hogere krijgsschool, de Koninklijke Militaire Academie en den hoofdcursus betreft — voor elk der daarbij betrokken wapens en dienstvakken afzonderlijk;

p. alle andere aanvragen, voordrachten en voorstellen, waaromtrent hij zelf niet bevoegd is te beslissen.

Voor zooveel noodig treedt hij, ten aanzien van de in dit artikel vermelde voordrachten en voorstellen, vooraf in overleg met den inspecteur van het betrokken wapen of den chef van het betrokken dienstvak.

18. De inspecteur is voorzitter van de commissiën, jaarlijks door den Minister van Oorlog, overeenkomstig het bepaalde bij art. 43 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), te benoemen tot het nitbrengen van een verslag, ten aanzien van de officieren die hunne studien aan de hogere krijgsschool hebben voleindigd.

19. De inspecteur is bevoegd met alle autoriteiten van de landmacht en met de door den Minister van Oorlog aan te wijzen burgerlijke autoriteiten, correspondentie te voeren over onderwerpen tot den kring van zijne dienstbetrekking behoorende.

20. De inspecteur kan zich in zijn persoonlijk belang gedurende acht dagen van zijne standplaats verwijderen, mits hiervan vooraf kennis gevende aan den Minister.

Voor langer verlof heeft hij de toestemming van den Minister.

Wanneer de inspecteur door ziekte verhinderd is zijn dienst te blijven waarnemen, wordt hiervan kennis gegeven aan den Minister, door den adjudant van den inspecteur.

21. Bij ziekte of afwezigheid van den inspecteur wordt, in afwachting dat in zijn dienst door den Minister zal zijn voorzien, de dienstcorrespondentie "op last" gevoerd door den adjudant van den inspecteur.

22. Bij mobilisatie van het leger kan de inspecteur in zoodanigen werkkring worden geplaatst, als de belangen van den dienst zullen vorderen.

Mij bekend,

De Minister van Oorlog,

(get.) J. W. BERGANSIUS.

25 Mei 1891. BESLUIT, betreffende het eere-teeken voor het deelnemen aan belangrijke krijgsverrichtingen.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Gezien het Koninklijk besluit van 19 Februari 1869 (*Staatsblad* n°. 24) tot instelling van een eereteken ter uitreiking aan hen, die deelnamen aan belangrijke krijgsverrichtingen;

Gezien artikel 6 van het Koninklijk besluit van 6 October 1874, n°. 10, ter belooning dergenen, die zich onderscheiden bij de 1ste en 2de expeditie tegen *Atjeh*;

Nog gezien de Koninklijke besluiten van 7 Juni 1876, n°. 6, 29 Mei 1881, n°. 19 en 6 Juli 1886, n°. 33, waarbij eene nadere regeling werd getroffen nopens de nitreiking van het hooger genoemde eereteken aan hen, die hebben deelgenomen aan de krijgsverrichtingen in *Atjeh* in de jaren 1873—1876, 1873—1880 en 1873—1885;

Overwegende, dat een aantal schepelingen en militairen, die na ultimo December 1885 in *Atjeh* hebben gestreden of deelnamen aan de krijgsverrichtingen aldaar, verstoken zijn van het voorrecht het meergemelde eereteken te dragen;

En willende aan zee- en landmacht een bewijs geven van Onze tevredenheid over de inspanning en de volhardende dapperheid waarmede de zware taak der bezetting en bewaking van *Atjeh en Onderhoorigheden* en de strijd aldaar worden volgehouden;

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Koloniën en van Marine van 15 Mei 1891, Kabinet letter O^o en 19 Mei 1891, bureau B, n°. 2;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Het eereteken voor belangrijke krijgsvbedrijven, ingesteld bij Koninklijk besluit van 19 Februari 1869 (*Staatsblad* n°. 24) wordt toegekend aan hen die hebben deelgenomen aan de krijgsverrichtingen in *Atjeh en Onderhoorigheden* in de jaren 1886 tot en met 1890.

De hun deswege uit te reiken gesp draagt het opschrift "*Atjeh 1873—1890*".

Zij wordt niet gelijktijdig gedragen met de gespen, vastgesteld bij artikel 6 van het Koninklijk besluit van 6 October 1874, n°. 10 en bij de Koninklijke besluiten van 7 Juni 1876, n°. 26, 29 Mei 1881, n°. 19 en 6 Juli 1886, n°. 33.

2. Zij, die versierd zijn met een der vier gespen, aan het slot van het vorige artikel vermeld, zijn bevoegd haar te verwisselen met die welke het opschrift draagt "*Atjeh 1873—1890*".

De Ministers van Koloniën en van Marine zijn belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan

afschrift zal worden gezonden aan den Minister van Oorlog, aan den Kanselier der beide Orden en aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 25sten Mei 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Koloniën, (get.) MACKAY.

De Minister van Marine, (get.) KRUYSS.

25 Mei 1891. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de districts-veerartsen betreffende opzending van cadavers van dolle of van dolheid verdachte honden enz. naar 's Rijks veearsternjschool te Utrecht.

Naar aanleiding van herhaalde klachten van den directeur der Rijks veearsternjschool te Utrecht omtrent de onvoldoende en dikwijls gevaarlijke wijze, waarop cadavers van dolle of van dolheid verdachte dieren of deelen daarvan verpakt en tot nader onderzoek naar de Rijks veearsternjschool worden opgezonden, heb ik, met intrekking van hetgeen te dier zake is bepaald in de brieven van mijn departement van 27 April en 1 Juli 1886, n°. 1341 en 2155 b, afd. M. P., de eer U te berichten, dat het volgende moet worden in acht genomen.

Opzending naar de Rijks veearsternjschool wordt alleen gewenscht:

1°. van elken hond en van elke kat, die, naar het oordeel van den veearst, die het bij de wet voorgeschreven onderzoek verrichte, aan dolheid heeft geleden, indien het bekend is, dat door dat dier één of meer menschen zijn gebeten;

2°. van elken hond en van elke kat, die door den veearst voor verdacht wordt gehouden van aan dolheid te hebben geleden, onverschillig of door het verdachte dier al of niet één of meer menschen zijn gebeten.

Bij opzending van zulk een dier behoort het geheele cadaver (niet enkel de kop) te worden opgezonden. Organen, welke door u of uwen plaatsvervanger bij het onderzoek uit het cadaver mochten zijn genomen, moeten, met hunnen inhoud, weder in het cadaver worden geplaatst alvorens dit ter verzending wordt ingepakt. De verzending moet plaats hebben in eene niet te ruime, zeer stevige, dichtgespijkerde kist, waarvan de planken overal goed tegen elkaar sluiten en geene openingen bezitten. De kist moet verzegeld zijn en voorzien van het volgend adres:

Aan de Rijks Veeartsenschool te Utrecht.

Inhoud: Cadaver van een dollen (van dolheid verdachten) hond (kat).

Afgezonden den nit door

Gelief het bovenstaande in acht te nemen en toe te zien, dat het worde in acht genomen door uwe plaatsvervangers, aan wie gij van dit schrijven kennis behoort te geven.

Door tusschenkomst van de Commissarissen des Konings doe ik den burgemeesters verzoeken, van hunnentwege geen opzending van dolle of van dolheid verdachte dieren naar 's Rijks veearsenijschool te doen plaats hebben, dan na advies van den veearst, die het dier onderzocht heeft, die dan tevens heeft toe te zien, dat het boven medegedeelde worde in acht genomen. (1)

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBRECHT.

28 Mei 1891. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat het beroep in cassatie, bedoeld bij art. 20 vlg. der kieswet niet-ontvankelijk moet worden verklaard, indien de requirant heeft nagelaten binnen den bij art. 22 dier wet gestelden termijn, de aldaar bedoelde stukken aan de wederpartij te beteekenen, en dat zulks ook dan moet geschieden wanneer de wederpartij bij de rechtbank geen memorie van antwoord heeft ingediend.

De Hooge Raad enz.

Gezien het verzoekschrift met de daarbij behoorende stukken aan dezen Raad ingediend;

Overwegende dat bij besluit van den raad der gemeente Roermond, van 7 April 1891, op het door P. J. WIJES ingediend bezwaarschrift, de req. van de kiezerslijsten is geschrapt, en dat bij vonnis van de arrondissements-rechtbank van 18 April 1891 dit raadsbesluit is gehandhaafd;

O. dat tegen dit vonnis bij het verzoekschrift wordt opgekomen, waarbij als middel van cassatie is voorgesteld:

Schending, althans verkeerde toepassing van de artt. 161, 80 en VII der Additioneele artikelen der Grondwet van 1887, art. 20 R. O., art. 11 der wet houdende Algemeene Bepalingen der Wetgeving van het Koninkrijk en de artt. 848 en 849 W. v. K.;

O. echter, dat het beroep in cassatie is niet-ontvankelijk, omdat de req. de bij de kieswet

(1) De missives van den Minister van Binnenlandsche Zaken van 29 Juli 1886, n°. 2495 en 4 Mei 1887, n°. 1539, afd. M. F., zijn hierdoor vervallen.

voor dit beroep voorgeschreven formaliteit niet heeft inacht genomen;

O. toch, dat hier aanwezig is het geval, bedoeld in n°. 2 van art. 11 dezer wet, zoodat ingevolge art. 22 de req. verplicht was binnen 8 dagen na het nederleggen van zijn verzoekschrift ter griffie van den Hoogen Raad aan zijne wederpartij, dat is aan hem op wiens bezwaarschrift hij van de kiezerslijsten was geschrapt, de in dit artikel voorgeschreven beteekening te laten doen, doch dat niet blijkt, dat dit is geschied;

dat het nalaten van die beteekening niet wordt gerechtvaardigd door de omstandigheid, dat de wederpartij bij de rechtbank geene memorie van antwoord heeft ingediend, vermits art. 23 bepaalt, dat ook in dit geval de wederpartij binnen 14 dagen na het ontvangen der beteekening bij verzoekschrift den eisch in cassatie kan bestrijden;

Verklaart de voorziening in cassatie niet-ontvankelijk.

5 Juni 1891. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat art. 20, laatste lid, der wet van 22 Frimaire an VII niet alle aan de formaliteit der registratie onderworpen akten betreft, waarbij gemeentebesturen betrokken zijn, maar alleen die, waarbij het gemeentebestuur handelend optreedt als een openbaar gezag nitoevend lichaam.

De Hooge Raad enz.,

Gehoord partijen;

Gezien de stukken;

Overwegende dat volgens de feitelijke beslissing van het bestreden vonnis vaststaat dat het verwerend bestuur bij dwangschrift van 16 Juli 1890 van den eischer, secretaris der gemeente Arnhem, heeft ingevorderd de daarin uitgedrukte bedragen voor rechten en boete van registratie, ter zake dat hij in zijne gemelde hoedanigheid niet binnen den door de wet bepaalden termijn van 20 dagen, gerekend van den dag der goedkeuring of gunning, ter registratie heeft aangeboden de akte van openbare verpachting van de exploitatie van het aan de gemeente Arnhem toebehoorende gebouw Musis Saarnum met aanhoorigheden, gehonden door den burgemeester der gemeente Arnhem, bijgestaan door den secretaris, op 8 December 1889, en bij besluit van burgemeester en wethouders van dienzelfden dag gegund voor den tijd en aan de personen in het dwangschrift vermeld en onder borgtocht als daarin is omschreven;

dat de eischer bij exploit van 23 Juli 1890 tegen dit dwangschrift in verzet is gekomen, op grond dat hij de daarin genoemde bedragen niet schuldig was, omdat de wet van 22 Frimaire, zevende jaar, in art. 20 den secretaris alleen verplicht tot het ter registratie aanbieden binnen den daar vermelden termijn van 20 dagen der "actes publics des administrations municipales", en de in het dwangschrift vermelde akte daartoe niet behoort;

O. dat dit verzet bij het bestreden vonnis is afgewezen op grond dat alle aan de formaliteit der registratie onderworpen akten, waarbij centrale- of gemeentebesturen betrokken zijn, door de registratiewet, bepaaldelijk door art. 20, worden genoemd "actes publics";

dat hiertegen is gericht het eenig middel van cassatie, luidende: Schending en verkeerde toepassing van art. 20 der wet van 22 Frimaire an VII, in verband met artt. 1905 en 1911 B. W. en art. 2 der wet van 16 Juni 1832 (*Staatsblad* n°. 29) door gezegd art. 20 der registratiewet — als zou het betreffen alle aan de formaliteit der registratie onderworpen akten, waarbij gemeentebesturen betrokken zijn — van toepassing te verklaren op de ten processe bedoelde akte, waarbij het gemeentebestuur geenszins handelde als een openbaar gezag nitoevenend lichaam, doch als partij bij eene onderhandsche akte van huur en verhuur van eene aan de gemeente toebehoorende bezitting;

O. daaromtrent, dat art. 20 der wet van 22 Frimaire 7e jaar, in het algemeen de termijnen vaststellende, binnen welke "openbare akten" (*actes publics*) moeten worden aangeboden ter registratie, dezen termijn in zijn laatste lid in het bijzonder bepaalt op 20 dagen *pour les actes des administrations centrales et municipales assujettis à la formalité de l'enregistrement*;

dat hieruit blijkt, dat deze bepaling niet geldt — gelijk bij het bestreden vonnis is aangenomen — voor alle aan de formaliteit der registratie onderworpen akten, van welken aard ook, waarbij de gemeentebesturen betrokken zijn, maar alleen in geval de akte heeft een openbaar karakter, omdat het gemeentebestuur daarbij optreedt als zoodanig, dat is als een openbaar gezag nitoevenend lichaam;

dat dus de bedoelde bepaling volgens de onduidelijke woorden der wet hare toepasselijkheid mist hier, waar, gelijk feitelijk vaststaat, de burgemeester, bijgestaan door den secretaris

der gemeente Arnhem, bij eene onderhandsche akte namens het gemeentebestuur optrad tot het aangaan eener zilver privaatrechtelijke overeenkomst;

O. mitsdien, dat het aangevoerde middel is gegrond;

Vernietigt het vonnis door de arrondissementrechtbank te Arnhem den 8 December 1890 tusschen partijen gewezen;

Recht doende ten principale uit kracht van art. 105 R. O.;

Verklaart den eischer goed opposant tegen het hem bij exploit van 16 Juli 1890 beteekende dwangschrift van denzelfden dag;

Verklaart dit dwangschrift van onwaarde en stelt het buiten gevolg;

Veroordeelt het verwerend bestuur in de kosten van eersten aanleg, uitsluitend bestaande in die van het gezegeld papier en de betekeningen.

8 Juni 1891. BESLUIT, houdende aanwijzing van de posten, bedoeld bij art. 4, litt. c, der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78), tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren. S. 99.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van den 20 December 1890, n°. 12182 b, en van den Minister van Financiën, van 24 December 1890, n°. 78, Generale Thesaurie;

Gelet op artikel 4, litt. c der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78), tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren;

Den Raad van State gehoord (advies van den 17 Februari 1891, n°. 12);

Gezien het nader rapport van Onze voornoemde Ministers, van 1 Juni 1891, n°. 5328 en van 3 Juni 1891, n°. 57, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan als de posten, bedoeld bij art. 4, litt. c der wet van 9 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78), aan te wijzen alle posten gelegen binnen de keerkringen en bovendien de posten te *Bender-Bouchir* en te *Amoy*.

De Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de nitvoering van dit besluit, hetwelk geplaatst zal worden in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*, en waarvan afschrift zal worden

gezonden aan den Raad van State en aan den Pensioenraad voor de burgerlijke ambtenaren.

Het Loo, den 8sten Juni 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) HARTSEN.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 3 Juli 1891.)

9 Juni 1891. BESLUIT, tot nadere wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement voor het vervoer op de spoorwegen, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 9 Januari 1876 (*Staatsblad* n°. 7), gewijzigd bij Koninklijk besluit van 2 Augustus 1883 (*Staatsblad* n°. 127), nader gewijzigd en aangevuld bij Koninklijke besluiten van 25 November 1885 (*Staatsblad* n°. 195) en van 20 Mei 1887 (*Staatsblad* n°. 87). S. 100.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 19 April 1890, litt. A, afdeling Handel en Nijverheid;

Gezien het Koninklijk besluit van 9 Januari 1876 (*Staatsblad* n°. 7), gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 2 Augustus 1883 (*Staatsblad* n°. 127), nader gewijzigd en aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 25 November 1885 (*Staatsblad* n°. 195) en van 20 Mei 1887 (*Staatsblad* n°. 87);

Den Raad van State gehoord (advies van 13 Mei 1890, n°. 18);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister, van 1 Juni 1891, n°. 228, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

de na te noemen artikelen van het algemeen reglement voor het vervoer op de spoorwegen, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 9 Januari 1876 (*Staatsblad* n°. 7), gewijzigd bij het Koninklijk besluit van 2 Augustus 1883 (*Staatsblad* n°. 127), nader gewijzigd en aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 25 November 1885 (*Staatsblad* n°. 195) en van 20 Mei 1887 (*Staatsblad* n°. 87), te wijzigen en aan te vullen als volgt:

I. Art. 4. In den aanhef wordt in plaats van de woorden:

„Het is aan reizigers verboden” gelezen: „Het is aan een ieder verboden”.

II. Art. 4. onderafdeeling α 2° zinsnede wordt gelezen:

Met dengene, die zich zonder behoorlijk plaatsbewijs in den trein bevindt, wordt gelijkgesteld, hij die bij het opvragen der plaatsbewijzen door den beambte of bediende van den spoorweg, na aankomst van den trein, op het terrein van den spoorweg niet in het bezit is van een behoorlijk plaatsbewijs enz.

III. Art. 4. In de 4° zinsnede van onderafdeeling α wordt in plaats van het tweede en van het derde woord „de reiziger” gelezen: „iemand”.

IV. Art. 4. In de 5° zinsnede van onderafdeeling α wordt in plaats van het woord „reizigers” gelezen: „Zij die”.

V. Art. 4. De laatste volzin der slotzinsnede wordt gelezen als volgt:

„Zij moeten voorzien zijn van het bewijs van hun voormeld recht en dit of een bewijs voor vrij vervoer, op verlangen der beambten of bedienden van den spoorwegdienst vertoonen”.

VI. Art. 8. 1° en 2° zinsnede worden gelezen als volgt:

De wachtkamers worden tusschen 7 ure voormiddags en 11 ure namiddags ten minste één uur en overigens ten minste een half uur, vóór het vertrek van elken trein, voor de reizigers opengesteld.

Zij blijven geopend tot na het vertrek van elken trein.

VII. Art. 18 wordt gewijzigd als volgt:

Voor het breken van glasruiten bestaat een tarief van schadevergoeding; de daarin vastgestelde bedragen worden in voorkomende gevallen terstond door de beambten van den spoorwegdienst van den schuldige ingevorderd en moeten door dezen onmiddellijk worden voldaan.

Ook zijn de hoofdeconductor en de stationschef te allen tijde bevoegd, namens de bestnurers van den spoorwegdienst wegens het onrein maken enz.

VIII. Art. 22, derde zinsnede, wordt gewijzigd als volgt:

Het is verboden dieren, met uitzondering van vogels in kooien en met inachtneming van het bepaalde in art. 30, van honden, geladen vuurwapenen, kruit of andere ontplofbare en schadelijke praeparaten en voorwerpen, welke door hunnen aard of omvang gevaarlijk of lastig voor de medereizigers kunnen zijn, in de rijtgnen mede te nemen.

IX. Art. 24, sub α . In plaats van het woord „per” wordt gelezen „voor elk”.

X. Art. 30. In de tweede zinsnede wordt in plaats van het woord „quitantie” gelezen „afgifte van een bewijs van inschrijving (bagagebewijs)”.

In de derde zinsnede wordt in plaats van het woord „quitantie” gelezen „van het bewijs van inschrijving (bagagebewijs)”.

XI. Art. 42. Aan het slot worden toegevoegd de woorden: „teuzij dit door de spoorwegonderneming krachtens eene bijzondere overeenkomst, mocht worden toegestaan”.

XII. Art. 44. I b wordt gelezen:

stoffen of voorwerpen, vatbaar voor zelfontbranding of ontploffing, bij voorbeeld, buskruit, schietkatoen, lonten, geladen geweren, knalsilver, knalkwikzilver, knalgoud, vuurwerk, schietpapier (zoogenaamd Dupplerschanspapier), nitro-glycerine (springolie), pikrine-zuursouten (pikrine-geel, alinine-geel enz.), natroncokes-patent-springkruit, (dynamiet) en alle praeparaten uit een mengsel van phosphorus met andere stoffen bestaande, amorces en slangen van Phrao, ongesuiverde petroleum, zomede slaghoedjes, metaalpatronen en van slaghoedjes voorziene patroonhulzen bij hoeveelheden van meer dan 5000 stuks.

A. Dit verbod is niet van toepassing op:

1°. munitieën, die door troepen, batterijen en parken op marsch worden medegevoerd;

2°. voor 's Rijks dienst en door 's Rijks ambtenaren binnen de grenzen des Rijks te verzenden buskruitmunitieën en ernstvuurwerken, hierachter bij name genoemd, ingepakt en vervoerd, overeenkomstig de daarbij voor elke soort vermelde voorschriften:

a. *Buskruit en Meelpulver* in luchtdicht gesloten koperen kisten of in houten kisten, voorzien van een luchtdicht gesloten blikken of zinken binnenkist; of wel bij gewoon buskruit in een linnen zak, bij meelpulver in een lederen zak, geplaatst in een buskruitton, waarvan de naden zorgvuldig met papier beplakt zijn.

Voor de verpakking van losprismatisch kruit zijn kisten te bezigen uit planken van gaaf hout vervaardigd, die, bij kisten van 50 K. G. buskruit, ten minste 25 millimeter dik moeten zijn. De zijwanden der kisten moeten door zwaluwstaarten onderling zijn verbonden en de bodem en de deksel bevestigd zijn met vastgelijmde houten pinnen of wel met houtschroeven van geel koper van genoegzame lengte.

Ten einde het heen en weer bewegen van de buskruit prisma's te verhinderen, moeten zich in de kist twee bladen van vilt of van eene dergelijke

elastische stof bevinden, en wel één aan eene opstaande zijde en een andere onder het deksel van de kist;

b. *Kardoezen* in houten kisten voorzien van een luchtdicht gesloten blikken of zinken binnenkist of wel in een buskruitton, als buskruit, met dien verstande dat de linnen zak vervalt.

In de tot het vervoer van buskruit en kardoezen gebezigde hiervoren genoemde kisten en tonnen, mogen geene ijzeren nagels of spijkers, schroeven, hoepels of andere ijzeren bevestigingsmiddelen gebruikt worden;

c. *Voorwerpen tot het ontsteken van geschut en projectiellading, bevattende ontplofbare stof* in luchtdicht gesloten trommels of bussen, geplaatst in stevige pakkisten;

d. *Voorwerpen tot het ontsteken van geschut en van projectiellading, tot verlichting en tot brandstichting, bevattende geene ontplofbare, doch alleen licht ontvlambare stof*, in buskruittonnen of in stevige pakkisten, waarvan de naden zorgvuldig met papier overplakt zijn;

e. *Vuurpijlen en seinlichten* in houten kisten, met luchtdicht gesloten zinken of blikken binnenkist of trommel;

f. *Sterren tot vuurpijlen* in luchtdicht gesloten flesschen, gepakt in stevige kisten of manden;

g. *Voorwerpen tot het ontsteken van mijnen* in stevige houten kisten;

h. *Ge vulde springprojectielen (niet gevuld met zoogenaamde brisante springmiddelen), bestemd voor het veldgeschut*, verpakt in de daarvoor bestemde projectielkisten en in de munitiekisten van munitie-voorzagens of caison-achterwagens;

i. *Metaalpatronen en van slaghoedjes voorziene patroonhulzen* in de voor verzending van deze door het Rijk bestemde kisten;

k. *slaghoedjes* in luchtdicht gesloten trommels of bussen, geplaatst in stevige pakkisten.

B. Voor het vervoer der hiervoren A, litt. a—k genoemde stoffen en voorwerpen gelden verder de volgende voorschriften:

1°. Voor ieder collo mag het bruto-gewicht, inclusief dat der verpakking, niet meer bedragen dan 90 kilogram, uitgesonderd voor buskruit, verpakt in koperen buskruitkisten, waarvoor een maximum-gewicht van 130 kilogram per collo is toegelaten, en gevulde springprojectielen voor het veldgeschut in de daarvoor bestemde kisten gepakt, waarvan geen maximum-gewicht is bepaald

2°. Elke verzending mag slechts plaats hebben

na voorafgaande kennisgeving aan- en in overleg met de betrokken spoorwegmaatschappijen.

Het vervoer als ijsgoed is verboden.

Het vervoer mag nimmer plaats hebben met personen-treinen; het geschiedt in den regel met goederen-treinen, doch kan ook met gemengde treinen plaats vinden op baanvakken, waarop geene goederen-treinen loopen.

Voor het vervoer dezer goederen mag bij elken goederen- respectievelijk gemengden trein niet meer dan één wagen worden gebezigd.

Hoeveelheden welke meer dan één wagen vereischen, mogen slechts met extra-treinen worden vervoerd.

Van het voornemen tot vervoer met extra-treinen, moet aan de Maatschappij, door welke de afzending moet plaats hebben, ten minste vijf dagen vóór de aanbieding, onder nadere aanduiding van de gewenschte transportronte kennis worden gegeven.

3°. Het laden mag nimmer uit de goederenloodsen of aan de verhoogde los- en ladingplaats, maar moet op de meest afgelegen zijsporen of de bijzonder hiervoor aangewezen plaatsen geschieden, die met gewone voertuigen zijn te bereiken, of uit loodsden, die van de goederenloodsen gescheiden zijn en niet tevens tot andere doeleinden gebruikt worden.

Zoo veel mogelijk geschiedt het laden kort vóór het vertrek van den trein, waarmede het vervoer moet plaats vinden.

Het laden geschiedt door de zorgen van de afzenders.

Het voor laden speciaal benoodigde klein materieel en de waarschnwingsmiddelen (kleeden, vlaggen en dergelijke) worden door het Rijk verstrekt en op de plaats van bestemming met de zending afgeleverd.

Bij het laden zijn schokken zorgvuldig te vermijden. De kisten, tonnen enz. mogen nimmer gerold en evenmin afgeworpen worden.

Ook zijn die in den spoorwegwagen zoodanig te plaatsen en te bevestigen dat schuren, schudden, stooten, omkantelen en afvallen voorkomen worden.

In het bijzonder mogen de tonnen niet recht op geplaatst, maar moeten deze gelegd worden, evenwijdig met de langszijden van den wagen en door houten stopblokken, welke met haren kleeden bedekt zijn, tegen elke rollende beweging verzekerd worden.

Voor de verladung en het vervoer mogen slechts gesloten goederenwagens worden gebezigd, voor-

zien van elastische stoot- en trektoestellen en van stevige daken, doch zoo veel doenlijk zonder remtoestellen.

Het vervoer geschiedt verder alleen in wagens, waarin zich geene aan zelfontbranding onderhevige of licht ontvlambare stoffen bevinden, hieronder genoemd sub II 1°—10°.

De denren, evenals de vensters der wagens, moeten gesloten blijven en de scheuren en reesten behoorlijk worden dichtgemaakt door de spoorwegbesturen op kosten van het Rijk.

Hiervoor mag evenwel geen papier worden gebezigd.

Kardoezen en gevulde projectielen in de munitiekisten, geplaatst op de onderstellen, mogen, mits behoorlijk bewaakt, ook in open wagens vervoerd worden.

Uiterlijk moeten de wagens kenbaar zijn door vierkante zwarte vlaggetjes (waarop een witte „B”) die boven aan de vóór- en de achterzijde, of wel aan de beide langszijden moeten worden aangebracht. Elke wagen mag slechts tot twee derden van zijn draagvermogen worden beladen.

Bij het laden en gedurende het vervoer mag noch vuur noch open licht gebezigd en mag er evenmin gerookt worden.

Wanneer op het stationsterrein eene locomotief voorbij de ladingsplaats of reeds beladen wagens rijdt, dan moeten de vuren denren en de aschklep gesloten blijven en mag de blaaspomp niet vernauwd worden.

Gedurende het voorbijrijden der locomotief moeten de denren van de wagens gesloten blijven en moet het buiten de wagens zich bevindende gedeelte der zending met een dekkleed zorgvuldig beschut en ook het laden zoolang gestaakt worden.

De voorschriften van deze zinsnede zijn eveneens bij het voorbijrijden van twee treinen onderweg in acht te nemen

4°. De beladen wagens mogen, zoowel op het station van afzending als ook op de tussenstations en op het station van bestemming, slechts dan door de locomotief voortbewogen worden, wanneer zich tusschen de wagens en de locomotief ten minste vier niet met lichtvuurvattende voorwerpen beladen wagens bevinden.

Als lichtvuurvattende voorwerpen, in den zin van deze en de volgende zinsnede, worden niet aangemerkt, steenkolen, brninkolen, cokes en hout.

De wagens mogen nimmer afgestooten worden en moeten ook bij het aankoppelen met de meeste voorzichtigheid worden voortbewogen.

5°. De beladen wagens moeten in de treinen zoover mogelijk van de locomotief verwijderd, doch in dier voege geplaatst worden, dat zij nog door drie wagens gevolgd worden, die niet beladen zijn met lichtvrnrvattende goederen.

Vier dergelijke wagens moeten den beladen wagen voorafgaan. Deze laatste zijn aan elkander evenals aan de voorafgaande en volgende wagens stevig te koppelen en aan elk station, waar het oponthoud dit toelaat, moet de koppeling zorgvuldig onderzocht worden.

Vóór zoowel als achter de wagens, waarin los buakruit in hoeveelheden van niet meer dan 100 kilogram of andere ontplofbare stoffen in geen grootere hoeveelheden dan 150 kilogram geladen zijn, wordt de plaatsing van afzonderlijke schntwagens niet vereischt.

Noch aan den beladen wagen, noch, indien het vervoer met de gewone treinen plaats vindt (zie sub B 2), aan den eerst voorafgaanden en aan den eerstvolgenden wagen, mogen de remmen bediend worden.

Daarentegen moet de laatste wagen van den trein voorzien zijn van eene reminrichting en deze ook bediend worden.

6°. Bij aanbieding van meer dan één wagen, dns bij extra-treinen, is van Rijkswegen een geleide mede te geven, dat belast is met de bijzondere bewaking der zending. De geleiders mogen gedurende het vervoer noch in, noch op de beladen gesloten wagens plaats nemen.

7°. Alle stations, die bij het vervoer worden aangedaan, benevens het personeel der treinen, waarmede onderweg gekruist wordt of die onderweg worden ingehaald (voorbijgereden), moeten van wege het spoorwegbestuur tijdig worden verwittigd van het vertrek, respectievelijk de aankomst der zendingen, opdat alle onnoodig oponthoud vermeden, uit den aard van het spoorwegvervoer ontstaande gevaar verminderd en buitendien ook elke andere oorzaak van gevaar voorkomen worde.

Bij een langdurig oponthoud moeten de beladen wagens op de meest verwijderde zijsporen worden gebracht.

Duurt het oponthoud vermoedelijk langer dan één uur, dan is de burgemeester der gemeente te verwittigen, ten einde dezen in staat te stellen de voor de openbare veiligheid noodig blijkende voorzorgsmaatregelen te treffen.

Moet eene zending op eenen anderen spoorweg overgaan, dan is het betrokken bestuur, zoo 1891.

spoedig mogelijk, van den aanvoer der zending te verwittigen.

8°. Wordt gedurende het vervoer aan den wagen of aan de lading eenige onregelmatigheid waargenomen, dan moet de wagen, onder inachtneming van alle voorzorgsmaatregelen, nit den trein verwijderd en zoo noodig overgeladen worden. Behalve het hier voorziene geval, is het lossen of overladen gedurende het vervoer geheel verboden.

9°. De zendingen moeten den geadresseerde door het station van bestemming, dat zijnerzijds door een der vóór gelegen stations, onder opgave van den trein, moet worden verwittigd, aangekondigd worden, reeds vóór aankomst, en buitendien zal ook, onmiddellijk na aankomst daarvan, kennis gegeven moeten worden.

De in ontvangsneming moet binnen drie uren en het lossen binnen de daarop volgende negen uren, na aankomst en kennisgeving der zending, geschieden.

Zendingen onder geleide (verg. het gezegde B sub 6°), welke binnen den voorgeschreven termijn van drie uren niet in ontvangst genomen worden, moeten, zonder verder verwijl, door het geleide worden overgenomen. Is de zending 12 uren na aankomst niet weggevoerd, dan moet zij aan het plaatselijk bestuur ter verdere beschikking worden overgegeven en door dit onverwijld van het stationsterrein worden weggevoerd.

10°. Tot aan de in ontvangsneming moet de zending onder speciaal toezicht gesteld worden.

Het lossen, evenals het eventueel noodige opslaan, mag niet in de goederenloodsen of op de verhoogde los- en ladingplaatsen geschieden, maar alleen op de meest verwijderde zijsporen of de bijzonder hiervoor aangewezen plaatsen, die met gewone voertuigen zijn te bereiken, of in loodsen, die van de goederenloodsen gescheiden zijn en niet tevens tot andere doeleinden gebruikt worden, een en ander onder inachtneming der onder B n°. 3 gegeven voorschriften.

11°. Bij alle vorenbedoelde zendingen zal het buitenste pakmiddel moeten voorzien zijn van een duidelijk opschrift, al naar gelang van den inhoud, als "buakruit", "meelpulver", "munitien", of "ernstvuurwerken".

Voor het vervoer van de hiervoren onder A litt. i en k genoemde voorwerpen gelden, voor zooveel betreft de te nemen voorzorgsmaatregelen, de bepalingen, die in dit artikel onder II, 11°.

voor verzendingen van die voorwerpen tot aantallen van 5000 zijn voorgeschreven.

XIII. Art. 44, II, 11°. wordt gelezen:

Door en voor rekening van particulieren te verzenden slaghoedjes, metaalpatronen en van slaghoedjes voorsiene patroonhulzen tot een getal van 5000, mits zorgvuldig in gesloten stevige kisten of vaten gepakt, terwijl iedere kist of vat moet voorzien zijn van een opschrift, waarmede duidelijk blijkt welke daarvan de inhoud is.

De kisten of vaten moeten worden geplaatst op en gedekt met haren kleeden.

Het vervoer geschiedt alleen met goedereutrein, doch niet in remwagens noch in wagens, waarin zich licht ontvlambare stoffen bevinden.

De wagen, waarmede het vervoer geschiedt, wordt in het laatste gedeelte van den trein geplaatst.

XIV. Art. 47. De negende zinsnede van dit artikel „zendingen kanten enz.” vervalt.

XV. Art. 67, 2°. wordt gelezen als volgt:

Bij de berekening der schadevergoeding, wordt de waarde niet hooger dan 60 centen voor elk kilogram bruto aangenomen enz.

XVI. Art. 67, 4°. wordt gelezen als volgt:

Bij beschadiging van goederen wordt de door de beschadiging tweegegebrachte waardevermindering vergoed als volgt:

a. Tot het volle bedrag, indien de sub 1 bedoelde waarde der goederen kleiner is dan of gelijk is aan het maximum bedoeld sub 2 of 3,

b. indien de sub 1 genoemde waarde der goederen grooter is dan het maximum, bedoeld sub 2 of 3, zal de vergoeding slechts een zooveelste gedeelte der waardevermindering bedragen als het maximum sub 2 of 3 bedoeld bedraagt van de waarde sub 1 bedoeld.

XVII. Art. 78 wordt gelezen als volgt:

Na verloop van zes maanden kunnen de voorwerpen en goederen worden verkocht.

De verkoop geschiedt in het openbaar, nadat in een of meer dagbladen de dag, het uur en de plaats van den verkoop zijn aangekondigd.

Deze aankondiging zal tevens een zoo nauwkeurig mogelijke beschrijving dezer voorwerpen en goederen bevatten, opdat de eigenaars of belanghebbenden in staat worden gesteld die te herkennen of op te vragen.

De verkoop mag eerst geschieden ééne maand na de dagteekening van het dagblad of de dagbladen, waarin de aankondiging is geplaatst.

Zijn de voorwerpen en goederen aan bederf

onderhevig of is de bewaring schadelijk, dan kunnen zij door de ondernemers van den spoorwegdienst aanstonds op de best mogelijke wijze verkocht worden.

Ditelfde geldt voor ij- en vrachtgoederen welke, in de bij artikel 60 omschreven gevallen verkeerende, door afzenders geabandonneerd of wel aan bederf onderhevig zijn, of waarvan de bewaring schadelijk is.

De opbrengst van den verkoop wordt ten behoeve van den rechthebbende in de consignatiekas geatort, na aftrek van het vrachtlon en van alle zoowel op de goederen drukkende als op den verkoop gevallen onkosten.

Deze bepalingen zijn niet van toepassing op voorwerpen, behoorende tot de kleeding, uitrusting en wapening van militairen der land- en zeemacht, beneden den rang van officier. De goederen, behoorende aan militairen van de landmacht, worden tegen ontvangstbewijs kosteloos afgegeven aan den plaatselijken of garnizoenskommandant in de naastbij een station van den spoorweg gelegen garnizoensplaats; die der militairen van de zeemacht worden aan de directoren en kommandanten der marine te Amsterdam of te Willemsoord en die van de militairen van het korps mariniers aan den kommandant van het korps te Amsterdam opgezonden.

Indien in de nabijheid een station van den spoorweg gelegen is, worden de goederen tegen ontvangstbewijs kosteloos aan die autoriteiten afgegeven.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitroëring van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 9den Juni 1891.

(get.)

EMMA.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.)

HAVELAAR.

(*Uitg.* 3 Juli 1891.)

9 Juni 1891. BESLUIT, bepalende de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 15 November 1889 te 's Gravenhage uitgewisselde verklaring met het *Duitsche Rijk* nopens de van weërzijden te nemen maatregelen tegen den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 101.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ.

Gezien de op 15 November 1889 te 's Gravenhage met het *Duitsche Rijk* uitgewisselde ver-

klaring nopens de van weerszijden te nemen maatregelen tegen den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes, waarvan de inhoud luidt als volgt:

(Zie de goedgekeurde artikelen bij de wet van 15 April 1891, S. 85.)

Gezien de wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 85), houdende goedkeuring van bovenstaande verklaring;

Gelet dat de Nederlandsche en Deutsche akten van bekrachtiging, respectievelijk gedagteekend van 29 April en 15 Mei 1891, den 3den Juni daaraanvolgende te 's *Gravenhage* zijn nitgewieseld;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van 5 Juni 1891, n°. 5702, A. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde verklaring en van de vertaling te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zooveel hem betreft, met de nitvoering der bepalingen in voornoemde verklaring vervat.

Het Loo, den 9den Juni 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) H A R T S E N.

(Uitgeg. 8 Juli 1891.)

11 Juni 1891. BESLUIT, waarbij aan SOPHIA GENIS te *Ede* vergunning wordt verleend tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen aldaar. S. 102.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIL E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 6 Juni 1891, n°. 1806, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van SOPHIA GENIS te *Ede*, om vergunning tot het oprichten van paviljoenen tot verpleging van krankzinnige vrouwen te *Ede*;

Gelet op artt. 7 en 8 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij art. 10, sub 46°., van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan SOPHIA GENIS te *Ede* wordt vergunning verleend om aldaar op het perceel kadastraal bekend sectie K, n°. 1886 een gesticht voor kraukzinnigen op te richten overeenkomstig de door haar overgelegde teekeningen.

2. In het gesticht, bestaande uit vier pavil-

joenen, mogen nitalnitend vrouwen, doch nooit meer dan zes, verpleegd worden.

De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt, na de voltooiing van elk paviljoen, hoeveel lijderezen daarin mogen worden opgenomen.

3. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versche lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

4. De geneeskundige behandeling der verpleegden wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 11den Juni 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 8 Juli 1891.)

12 Juni 1891. BESLUIT, houdende aanwijzing van het kantoor *Veldzicht* voor den in-, uit- en doorvoer van goederen langs spoorwegen. S. 108.

Bij dit besluit wordt het grenskantoor *Veldzicht* mede opengesteld:

a. voor de inkling van goederen, die langs den spoorweg (tramweg) *Ecoloo-Veldzicht* worden ingevoerd overeenkomstig het gewijzigd Koninklijk besluit van 26 Maart 1872, S. 19, en voor de lossing van goederen met vracht- of volglift volgens de artt. 4 en 5 van het Koninklijk besluit van 15 April 1872, S. 47;

b. voor den uitvoer langs genoemden spoorweg van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd en wijn) ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

c. voor den doorvoer langs dien spoorweg.

16 Juni 1891. BESLUIT, houdende aanwijzing van het kantoor *Wernhout* voor den in-, uit- en doorvoer van goederen langs spoorwegen. S. 104.

Bij dit besluit wordt het kantoor *Wernhout* mede opengesteld:

a. voor de inkling van goederen, die langs den spoorweg (tramweg) *Antwerpen-Wernhout* worden ingevoerd overeenkomstig het gewijzigd Ko-

ninklijk besluit van 26 Maart 1872, S. 19, en voor de lossing van goederen met vracht- of volglĳst volgens de artikelen 4 en 5 van het Koninklijk besluit van 15 April 1872, S. 47;

δ. voor den nitvoer langs genoemden spoorweg van alle goederen (met inbegrip van gedistilleerd en wijn) ook met afschrijving of teruggaaf van den accijns;

ε. voor den doorvoer langs dien spoorweg.

16 Juni 1891. BESLUIT, bepalande de plaatsing in het *Staatsblad* van de op 15 Augustus 1889 te Londen tusschen Nederland en Groot-Brittannië en Ierland gesloten additiōneele overeenkomst tot wijziging van art. 4 van het handels- en scheepvaartverdrag van 27 October 1837. S. 105.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WĪJ EMM A, ENZ.

Gezien de op 15 Augustus 1889 te Londen tusschen Nederland en het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland gesloten additiōneele overeenkomst tot wijziging van art. 4 van het handels- en scheepvaartverdrag van 27 October 1837, van welke overeenkomst de inhoud luidt als volgt:

(Zie de goedgekeurde artikelen bij de wet van 15 April 1891, S. 86.)

Gezien de wet van 15 April 1891 (*Staatsblad* n°. 86), houdende goedkeuring van bovenstaande overeenkomst;

Gelet dat de Nederlandsche en Britsche acten van bekrachtiging respectievelijk gedagteekend den 24sten April 1891 en den 12den October 1889, den 23sten Mei 1891 te Londen zijn uitgewisseld;

Op de voordracht van den Minister van Buitenlandsche Zaken, van 12 Juni jl., n°. 6087, A. S.;

Hebben goedgevonden en verstaan, de bekendmaking van bedoelde overeenkomst te bevelen door plaatsing van dit besluit in het *Staatsblad*.

De Ministers, Hoofden van Departementen van Algemeen Bestuur, worden belast, ieder voor zoeveel hem betreft, met de uitvoering der bepalingen in voornoemde overeenkomst vervat.

Het Loo, den 16den Juni 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,
(get.) HARTSEN.

(Uitgeg. 4 Juli 1891.)

17 Juni 1891. BESLUIT, houdende nadere vaststelling van een reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardij-schepen. S. 106.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WĪJ EMM A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 22 April 1891, lit. M, afdeling Handel en Nijverheid;

Den Raad van State gehoord (advies van den 26 Mei 1891, n°. 12);

Gezien de nadere voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van den 12 Juni 1891, n°. 164, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan, met intrekking van het Koninklijk besluit van 18 Januari 1886 (*Staatsblad* n°. 10), vast te stellen het reglement, hetwelk met de daarbij behorende programma's aan dit besluit is gehecht.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift aan den Raad van State zal gezonden worden.

Het Loo, den 17den Juni 1891.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 8 Juli 1891.)

REGLEMENT voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardij-schepen.

Art. 1. Er wordt van Staatswege gelegenheid gegeven tot het afleggen van examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardij-schepen.

2. De examens worden afgenomen door eene commissie, zitting houdende in de gemeenten, jaarlijks door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aan te wijzen.

3. De commissie bestaat uit zeven leden, van welke één het voorzitterschap bekleedt. Bij ontstentenis van den voorzitter, wordt hij vervangen door den oudste in jaren der aanwezige leden.

De leden en de voorzitter worden benoemd door den Minister telkens voor den tijd van één jaar.

Op gelijke wijze worden van drie tot zes plaatsvervangers benoemd, die ingeval van ontstentenis van leden optreden, daartoe door den voorzitter opgeroepen.

Ingeval de werkzaamheden door eenen buitengewoon grooten toevloed van candidaten een te grooten omvang zouden krijgen, wordt de commissie op voordracht van den voorzitter, door den Minister uit de plaatsvervangende leden aangevuld.

4. De commissie houdt ten minste acht zittingen in het jaar, zooveel mogelijk aanvangende op den tweeden Dinsdag eener maand.

Tot het houden van zitting en het nemen van besluiten wordt de tegenwoordigheid van ten minste vier leden, de voorzitter of fungerende voorzitter daaronder begrepen, vereischt.

5. Tijd en plaats van elke zitting worden telkens drie weken van te voren door den voorzitter der commissie in de *Staatscourant* bekend gemaakt.

Zij, die een examen wenschen af te leggen, geven hem daarvan kennis, ten minste acht dagen vóór den dag, waarop de zitting der commissie aanvangt.

Heeft zich ééne week vóór den dag, waarop het examen moet aanvangen, niemand aangemeld, dan wordt de zitting der commissie uitgesteld tot de volgende maand. De voorzitter geeft daarvan onmiddellijk kennis aan de leden der commissie en aan den Minister.

6. De voorzitter en de leden der commissie genieten uit 's Rijks schatkist vacatiegelden tot een bedrag van acht gulden per dag en vergoeding voor reis- en verblijfkosten naar de tweede klasse, volgens het Koninklijk besluit van 5 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 4).

7. De regeling van het examen, dat wat het theoretisch gedeelte betreft, schriftelijk en mondeling wordt afgenomen, geschiedt door den voorzitter. Het mondelinge examen wordt in het openbaar gehouden.

8. Door de commissie wordt examen afgenomen ter verkrijging van diploma's voor den rang van derden, tweeden en eersten stuurman voor de Groote Vaart en van stuurman voor de Kleine Vaart.

In elk dezer rangen worden, ten aanzien van de Groote Vaart, afzonderlijke diploma's voor de zeilvaart en voor de stoomvaart uitgereikt.

Op het diploma van eersten stuurman voor de Groote Vaart en van stuurman voor de Kleine Vaart wordt aangeeteekend, dat het tevens beschouwd wordt als een bewijs van bekwaamheid als gezagvoerder in die vaart.

Tot de Groote Vaart wordt gerekend de vaart

met schepen van meer dan 100 ton (van 2.83 M³); tot de Kleine Vaart, de vaart met schepen van niet meer dan 100 ton (van 2.83 M³).

9. Om tot het afleggen van een examen te worden toegelaten, moet de candidaat overleggen:

1°. het bewijs, dat hij den leeftijd van 18 jaren heeft bereikt;

2°. eene verklaring van een door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid aangewezen deskundige, dat hij voldoende gezichtscherpte en kleurenonderscheidingsvermogen bezit.

De regelen, waarnaar het onderzoek van dezen deskundige plaats heeft en de eischen, die daarbij worden gesteld, worden door dien Minister bepaald;

3°. het bewijs:

voor *derden stuurman* voor de Groote Vaart: bij de *zeilvaart* en bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste één jaar buiten de Nederlandsche zeegaten heeft gevaren;

voor *tweeden stuurman* voor de Groote Vaart: bij de *zeilvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als derde stuurman of in hoogerem rang buiten de Nederlandsche zeegaten heeft dienst gedaan, of wel, dat hij den leeftijd van 20 jaren heeft bereikt en gedurende ten minste drie jaren buiten de Nederlandsche zeegaten heeft gevaren;

bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als derde stuurman of in hoogerem rang op buitengaats varende schepen heeft dienst gedaan. Dienst als vierde stuurman op een stoomschip wordt in rekening gebracht als derde stuurmansdienst, mits de candidaat in het bezit was van een diploma voor den rang van derden stuurman bij de Groote Stoomvaart;

voor *eersten stuurman* voor de Groote Vaart: bij de *zeilvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als tweede stuurman of in hoogerem rang buiten de Nederlandsche zeegaten heeft dienst gedaan;

bij de *stoomvaart*, dat hij gedurende ten minste twee jaren als tweede stuurman of in hoogerem rang op buitengaats varende schepen heeft dienst gedaan. Dienst als derde stuurman op een stoomschip dat geregeld vier stuurlieden voert, wordt in rekening gebracht als tweede stuurmansdienst, mits de candidaat in het bezit was van een diploma voor den rang van tweeden stuurman bij de Groote Stoomvaart;

voor *stuurman* voor de Kleine Vaart: dat hij gedurende ten minste drie jaren buiten de Nederlandsche zeegaten heeft gevaren.

De eisch van het gedurende eenigen tijd dienst doen of varen buiten de Nederlandsche zeegaten wordt, ten aanzien van de Groote Vaart, aldus verstaan, dat de gestelde tijd ten minste voor de helft moet zijn doorgebracht op een zeilschip, wanneer een diploma voor de zeilvaart, ten minste voor de helft op een stoomschip, wanneer een diploma voor de stoomvaart wordt verlangd.

Ter verkrijging van een bewijs voor derden stuurman voor de Groote Vaart bij de stoomvaart is het echter onverschillig of de candidaat den gestelden tijd van een jaar op een zeil- dan wel op een stoomschip heeft gevaren.

Als bewijzen worden aangenomen verklaringen, afgegeven door de ambtenaren, voor welke de aan- en afmonstering van den candidaat heeft plaats gehad, of zoodanige andere bescheiden als door de commissie voldoende worden geoordeeld.

10. De kennis, die gevorderd wordt bij de examens voor de in art. 8 vermelde diploma's is aangewezen in de programma's A en C, bij dit reglement gevoegd.

Is het examen, naar het oordeel der commissie, op voldoende wijze afgelegd, dan wordt door haar aan den candidaat een diploma uitgereikt.

Aan de candidaten voor de Groote Vaart, die den wensch daartoe te kennen geven, worden de examens afgenomen volgens de programma's B, waarbij in het bijzonder wordt gelet op kennis der wetenschappelijke gronden. Indien zij het examen op voldoende wijze afleggen, wordt hun door de commissie een *speciaal* diploma uitgereikt.

De modellen dezer diploma's worden door den Minister vastgesteld.

Aan alle candidaten wordt tevens gelegenheid gegeven om bewijzen te leveren van hunne kennis der Fransche, der Hoogduitsche en der Engelsche taal.

Bij voldoende uitslag wordt eene santeekening op het diploma gesteld.

Zij, die in het bezit zijn van een diploma voor de zeilvaart of voor de stoomvaart, en een examen wenschen af te leggen onderscheidenlijk voor de stoomvaart of voor de zeilvaart, worden alleen geëxamineerd in de vakken die voor den betrokken rang uitsluitend in het programma voor de stoomvaart of in dat voor de zeilvaart zijn opgenomen.

Zij, die in het examen voor de zeilvaart of de stoomvaart niet zijn geslaagd, kunnen in dezelfde zitting geen examen afleggen in denzelfden rang voor de stoomvaart of voor de zeilvaart.

11. De commissie beslist met meerderheid van stemmen.

Ingeval van staking beslist de voorzitter.

Afwijzing tengevolge van een onvoldoend examen in het theoretische gedeelte, geschiedt voor den tijd van ten hoogste drie maanden, door de commissie te bepalen.

Hij, die tengevolge van een onvoldoend examen in het praktische gedeelte is afgewezen, wordt niet tot een examen voor hetzelfde diploma of voor een diploma van hooger rang toegelaten, dan na eene nieuwe zeereis te hebben afgelegd van ten minste zes maanden, wat de Groote Vaart, van ten minste vier maanden, wat de Kleine Vaart betreft. De diploma's A en B worden voor de toepassing van dezen regel als hetzelfde diploma aangemerkt.

De nieuwe zeereis in de vierde zinsnede bedoeld, wordt niet gevorderd van hem, die is afgewezen na een examen te hebben gedaan voor een diploma voor de zeilvaart en een examen wenscht te doen voor een diploma voor de stoomvaart van gelijken rang, of omgekeerd.

12. Voor het examen als derde stuurman voor de Groote Vaart wordt door den candidaat eene som van vijf gulden betaald; voor dat als tweede stuurman voor de Groote Vaart zeven gulden vijftig cents; voor dat als eerste stuurman voor de Groote Vaart tien gulden; voor dat als stuurman voor de Kleine Vaart vijf gulden; voor een afzonderlijk af te leggen aanvullingsexamen voor de zeil- of voor de stoomvaart drie gulden; onverschillig welke de uitslag zij.

Deze betalingen geschieden vóór den aanvang van het examen.

De opbrengst der examengelden wordt door den voorzitter der commissie in 's Rijke schatkist gestort en de kosten van het examen worden op de Staatsbegrooting verevend.

13. De commissie zendt vóór 31 December aan den Minister een beredeneerd verslag van de in het jaar, waarvoor zij is benoemd, gehouden examens.

14. Met afwijking van het bepaalde bij het Koninklijk besluit van 22 Februari 1861 (*Staatsblad* n° 12), wordt aan den in art. 9 bedoelden geneeskundige, wanneer hij geene rijksbetrekking bekleedt waaraan bezoldiging is verbonden, eene belooning toegekend ten bedrage van één gulden voor elken onderzochten candidaat.

Overgangsbepalingen.

Zij, die volgens het Koninklijk besluit van 5 Mei 1877 (*Staatsblad* n°. 98) een diploma voor eersten stuurman hebben verkregen, zonder daarbij bewijzen te hebben gegeven van hunne kennis omtrent het stoomwerktuig en het manoeuvreeren met stoomschepen, worden, wanneer zij een examen voor eersten stuurman in de stoomvaart wenschen af te leggen, alleen geëxamineerd in de vakken in programma A, voor derden stuurman onder n°. 9a en 18, voor tweeden stuurman onder n°. 12b, 14a en 19 en voor eersten stuurman onder n°. 11, 12 en 14 aangewezen.

Voor de toelating tot het examen voor het

diploma voor tweeden of eersten stuurman voor de Grootte Stoomvaart, wordt het diploma voor derden of tweeden stuurman voor de Grootte Vaart, door eene gemeentelijke commissie vóór 1878 afgegeven of volgens het bovengenoemd besluit verkregen, gelijkgesteld met het diploma voor derden of tweeden stuurman voor de Grootte Stoomvaart in de gevallen, waarin het bezit van een der laatstgemelde diploma's volgens art. 9, 3° hierboven wordt gevorderd.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 17 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 106).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

GROOTE VAART.

Programma A.

EXAMEN VOOR DERDEN STUURMAN.

Grootte stoomvaart.

1. Als zeilvaart.

2. " "

3. " "

4. " "

Grootte zeilvaart.

1. De candidaat moet eene leesbare hand schrijven en zijne gedachten zonder grove fouten in de Nederlandsche taal kunnen uitdrukken.

2. Rekenkunde.

a. vaardigheid in het oplossen van vraagstukken met geheele en decimale getallen en gewone breuken;

b. evenredigheden en bekendheid met hare voornaamste eigenschappen;

c. toepassing van het metrieke stelsel;

d. tweedemachtsworteltrekking.

3. Stelkunde.

a. kennis van het stelkundig teekenschrift;

b. herleiding van sommen, verschillen, producten en quotiënten van geheele vormen;

c. toepassing van de eigenschappen der vergelijkingen van den eersten graad met een onbekende en vaardigheid in het oplossen daarvan.

d. vaardigheid in het oplossen van eenvoudige vraagstukken door middel van logaritmen.

4. Meetkunde.

a. kennis van lijnen, hoeken, ~~verstaande~~ hoeken, hoeken ontstaan door de anjding van twee evenwijdige lijnen door een derde, eigenschappen van de loodlijn;

b. verschillende soorten van driehoeken en hunne voornaamste eigenschappen, de gelijk- en gelijkvormigheid der driehoeken, de gelijkvormigheid der driehoeken, verschillende parallelogrammen en trapeziums en hunne voornaamste eigenschappen;

5. Als zeilvaart.
6. " "
7. " "
8. " "
9. Schip en tuig.
a. naam en plaats van de samenstellende deelen van het ijzeren stoomschip;
b. kennis van het staand en loopend tuig, rondhouten, zeilen, ankers en kettingen voor het ijzeren stoomschip.
10. Als zeilvaart.
- c.* de cirkel, lijnen in en aan den cirkel, het meten van hoeken door cirkelbogen, de beteekenis van het getal π ;
d. berekeningen, die binnen deze grenzen vallen;
e. berekeningen van inhouden van eenvoudige vlakke figuren en lichamen voor zoover zij aan boord te pas komen.
5. Goniometrie.
 De goniometrische lijnen en de betrekking tusschen de lijnen van eenzelfden hoek.
6. Platte en bolvormige trigonometrie: vaardigheid in het berekenen der verschillende gevallen der rechte en scheve, platte en boldriehoeken, welke in de zeevaartkunde gebruikt worden.
7. Zeevaartkunde.
a. kennis van cirkels en bogen op aarde en aan den hemel;
b. kennis van de log en van het kompas;
c. kennis van de inrichting en het gebruik der zeekaarten;
d. verbeteren van koersen voor variatie en deviatie;
e. koers- en verheidsrekening, stroomkaveling en peilingen;
f. dagelijkse en jaarlijksche beweging van de aarde;
g. middelbare en ware tijd en tijdverheffing;
h. gebruik van den zeemansalmanak, (zonsopgaven);
i. het berekenen der breedte door middaghoogte, door hoogte dicht bij den middag en door twee zonshoogten met verzeiling;
k. het berekenen der tijdmetrelengte door zonsuurwerk;
l. het berekenen der miswijzing van het kompas door zonsazimuth en amplitudo;
m. kennis van het sextantbepaling en toepassing van indexcorrectie, aflezen van hoeken;
n. gebruik van den zeebarometer en thermometer.
8. Aardrijkskunde.
a. ligging der voornaamste havens;
b. kennis van de voornaamste vuren en banken in de Noordzee en het Engelsche kanaal.
9. Schip en tuig.
a. naam en plaats van de samenstellende deelen van het houten en ijzeren zeilschip;
b. kennis van het staand en loopend tuig, rondhouten, zeilen, ankers en kettingen.
10. Kennis van de voornaamste eischen bij garneren, stuwen en beladen.

11. Als zeilvaart.
12. Manoeuvres.
- a. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen bij een stoomschip;
- b. het volgen van rechte koersen, het wenden en bijdraaien van zeilschepen;
- c. manoeuvreeren met een stoomschip bij gewoon weer;
- d. als zeilvaart.
- e. " "
- f. " "
13. " "

14. " "

15. " "

16. " "

17. " "

18. Stoomwerktuigkunde.

- a. eigenschappen van den stoom;
- b. benaming en bestemming der verschillende deelen van de scheepsmachine en den hoogendruk scheepsstoomketel.

11. Kennis van het looden, de maten en het merken der lijnen

12. Manoeuvres.

a. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen;

b. het volgen van rechte koersen en bijdraaien;

c. het wenden en halzen bij gewoon weer;

d. het uitbrengen van werpen;

e. kennis en gebruik der redmiddelen;

f. behandeling van een boot in de branding.

13. Kennis der wettelijke bepalingen op het voeren van seinen en seinlichten en der mistseinen, zoowel op zee als ten anker liggende, der bepalingen op het uitwijken van zeil- en stoomschepen en toepassing dier bepalingen in verschillende gevallen van ontmoetingen.

14. Kennis en gebruik van het Internationaal seinboek.

15. Kennis van de voornaamste bepalingen omtrent de huishouding en tucht op koopvaardij-schepen en de monsterrol.

16. Kennis omtrent de verantwoording van scheepsprovisiën.

17. (Facultatief). Kennis der Engelsche, Fransche en Duitsche talen, bestaande in het lezen dier talen en het zonder grove fouten vertalen van eenig onderwerp uit die taal in het Nederlandsch.

EXAMEN VOOR TWEEDEN STUURMAN.

Groote stoomvaart.

1. Als zeilvaart.

2. " "

3. " "

4. " "

5. " "

Groote zeilvaart.

1. Al hetgeen vereischt wordt voor een derden stuurman A.

2. Kennis der maansbaan en der planeten en vaste sterren, die bij plaatsbepaling op zee in aanmerking komen.

3. De zeemansalmanak (maaus-, planeets- en stersopgaven).

4. Het berekenen der breedte door:

a. maans-, planeets- en stershoogten in den meridiaan;

b. poolstershoogten.

5. Bepaling van den stand en gang eens tijdmeters:

6. Als zeilvaart.

7. " "

8. " "

9. " "

10. " "

11. " "

12. *a.* Het op- en aftnigen van stoomschepen en de toebereidselen tot- en het overnemen van zware lasten op stoomschepen;

b. kennis der brandblusmiddelen, der verdeling in waterdichte afdeelingen en der lens-richtingen op stoomschepen en het gebruik hiervan in verschillende omstandigheden.

13. Als zeilvaart.

14. Manoeuvres.

a. manoeuvreren met een stoomschip onder alle omstandigheden;

b. het ten anker komen en onder stoom gaan, klaar anker honden, tuien en onttuien.

15. Als zeilvaart.

16. " "

17. " "

18. " "

19. Stoomwerktuigkunde.

a. beschrijving van eene compound-machine;

b. voorzorgen bij stoom opstoken, aanzetten en stoppen der machine;

c. kennis om zich te overtuigen van de goede werking van ketel en machine;

d. kennis van stoomlieren en andere in gebruik zijnde kleinere werktuigen op stoemschepen.

a. door tijdseinen;

b. door zonshoogte en peiling.

6. Het berekenen van tijd van hoogwaters

7. *a.* Azimuthbepaling door pool- en equatorsterren en gebruik van azimuthtafels;

b. het berekenen van astronomische peiling.

8. Bepaling van de afwijkingen van een kompas:

a. door wederkeerige peilingen;

b. door peiling van een ver verwijderd voorwerp.

9. Kaartpassen en bestek afzetten.

10. Vervoer van tijdmeters en barometers.

11. Kennis van heerschende winden en zee-stroomingen.

12. Het op- en aftnigen en de toebereidselen tot- en het overnemen van zware lasten.

13. Kennis van garneeren, staven en beladen.

14. Manoeuvres.

a. manoeuvreren met een zeilschip onder alle omstandigheden;

b. het ten anker komen en onder zeil gaan, klaar anker honden, tuien en onttuien en kettinglippen;

c. het nitbrengen van ankers.

15. Kennis van het houden van een haven- en zeejournaal.

16. Kennis van de wettelijke bepalingen, die betrekking hebben op de rechten en verplichtingen van scheepsofficieren en schepelingen.

17. Kennis der Engelsche taal, in zoover zij noodig is voor het gebruik van de Engelsche zee-kaarten en den Nautical Almanach.

18. (Facultatief.) Kennis der Engelsche, Fransche en Duitsche talen, bestaande in:

a. het vertalen van een eenvoudig stuk, bij voorkeur op het vak betrekking hebbende, van die talen in het Nederlandsch;

b. het zonder grove fonten stellen van een brief in die taal over een eenvoudig in het zee-mansvak voorkomend onderwerp, waarvan de hoofdpunten zullen worden opgegeven;

c. het zich verstaanbaar uitdrukken in die taal.

EXAMEN VOOR EERSTEN STUURMAN.

Groote stoomvaart.

1. Als zeilvaart.
2. " "
3. " "
4. " "
5. " "
6. " "
7. " "
8. " "
9. " "
10. " "
11. *a.* Het dokken van stoomschepen, de hierbij te nemen voorzorgen en op welke zaken, in het dok zijnde, bijzonder moet worden gelet;
b. het onderhoud van ijzeren stoomschepen;
c. het verwisselen van de schroef.
12. Het beladen van een stoomschip met het oog op veilig varen en kennis van het gebruik der schaal van waterverplaatsing.
13. Als zeilvaart.
14. Behandeling van een stoomschip bij schade aan romp of machines, het maken van noodroeren en vloten, het slepen en gesleept worden.

15. Als zeilvaart 16.

16. " " 17.

17. " " 18.

18. " " 19.

Groote zeilvaart.

1. Al hetgeen vereischt wordt voor een tweeden stuurman *A.*
2. Het groot cirkelzeilen.
3. Het vinden der lengte door maansafstanden.
4. Het vinden van de standplaats van een schip door de Sumner's methode.
5. Bepaling van den stand en gang eens tijdmeters door zonshoogten op den artificieelen horizon.
6. Bekendheid met de veranderlijkheid der afwijkingen van de kompassen aan boord bij koers- en bij plaatsverandering.
7. Regelen om orkanen te ontwijken.
8. De routen in de verschillende jaargetijden tusschen de voornaamste zeehavens.
9. Landverkenningen en gevaarlijke banken in Noordzee en Kanaal, alsmede het aandoen der voornaamste Nederlandsche zeegaten.
10. Het kappen en gereed maken van nieuw tuig en het inzetten van masten.
11. *a.* Het dokken, kielen en op de sleephelling halen en hierbij te nemen voorzorgen;
b. het onderhoud van ijzeren zeilschepen.
12. Het beladen van een schip met het oog op veilig varen.
13. Het opmeten van belaadbare ruimten en van maatgoederen, en het berekenen van den inhoud ter bepaling van het aantal tonnen of lasten.
14. Drijven op een rivier of op een stroomend water.
15. Behandelen van het schip bij schade aan tuig en romp, alsmede het maken van noodmasten, noodroeren en vloten.
16. Voorzorgen bij het stranden.
17. Rechten en verplichtingen van gezagvoerders, officieren en equipage volgens het Wetboek van Koophandel.
18. Kennis van bevrachtingen, chertepartijen, cognossementen, manifesten, averijen, bodemerijen, assurantiën en wissela.
19. Kennis van:
 - a.* de administratie der lading;
 - b.* de verantwoordig van iuventaris;
 - c.* de administratie der scheepsontvangsten en

19. Als zeilvaart 20.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 17 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 106).

uitgaven, rekening-courant en gageboek der equipage.

20. (Facultatief.) Kennis der Engelsche, Fransche en Duitse talen, als voor tweeden stuurman.

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) HAVELAAR.

GROOTE VAART.

Programma B (Vrijwillig examen).

EXAMEN VOOR DERDEN STUURMAN.

Groots stoomvaart.

1. Als zeilvaart.

2. " "

3. " "

4. " "

5. " "

6. " "

7. " "

Groots zeilvaart.

1. De candidaat moet eene leesbare hand schrijven, en zijne gedachten zonder grove fouten in de Nederlandsche taal kunnen nitdrukken.

2. Rekenkunde: de beginselen tot en met de leer der evenredigheden.

3. Stelkunde: de beginselen tot en met de vergelijkingen van den eersten graad met één onbekende en kennis van de eigenschappen der logaritmen.

4. Meetkunde: de beginselen tot en met de inhouden der vlakke figuren, alsmede de voorname eigenschappen van den bol, voor zoover de kennis daarvan onmisbaar is voor een goed begrip der zeevaartkunde en de lichaamsmeting.

5. De goniometrie.

6. Platte en bolvormige trigonometrie: vaardigheid in het berekenen der verschillende gevallen der rechte en scheve, platte en boldriehoeken, welke in de zeevaartkunde gebruikt worden.

7. Zeevaartkunde.

a. kennis van de cirkels en bogen op aarde en aan den hemel;

b. kennis van de log en van het kompas;

c. kennis van de inrichting en het gebruik der zeekaarten;

d. verbeteren van koersen voor variatie en deviatie;

e. koers- en verheidsrekening, stroomkaveling en peilingen;

f. groot cirkel zeilen;

g. sterrekunde, omvattende de kennis der voorname vaste sterren, van het zonnestelsel in het algemeen, van de aarde met hare dagelyksche en jaarlyksche beweging, van waren en middelbaren tijd, van de maan en hare schijngestalten en haar invloed op het water;

h. kennis en gebruik van den zeeansalmanak;

i. kennis en gebruik van het sextant, den artificiëlen horizon en tijdmeteter;

k. hoogteverbetering van hemellichamen en herleiding eener hoogte tot een ander zenith;

l. tijdsbepaling door zons-, maans- en stersuurhoeken, door corresponderende hoogten en de methode van Litthrow;

m. breedtebepaling door zons-, maans- en stershoogte in den meridiaan, door zonshoogte dicht bij den meridiaan, door de poolster, door twee zonshoogten, met verzeiling en door hoogten van twee hemellichamen;

n. bepaling van den stand en gang eens tijdsmeters door tijdseinen, door tijdsbepalingen en door zonshoogten en peiling;

o. lengtebepaling door tijdsmeters en maansafstanden;

p. Somner's methode;

q. miswijzing der kompassen, omvattende de bepaling hiervan door azimth, amplitudo en astronomische peiling;

r. watergetijden;

s. uitleggen van vraagstukken, op het vorenstaande betrekking hebbende.

8. Aardrijkskunde.

a. kennis van Nederland en zijne koloniën, benevens eenige kennis van de verschillende staten der wereld, in het bijzonder der kuststaten en havens;

b. kennis der voornaamste vuren en banken in de Noordzee en het Kanaal.

9. Natuurkundige aardrijksbeschrijving in betrekking tot de verschijnselen in den dampkring en op den oceaan.

10. Meteorologie.

a. algemeene beginselen der natuurkunde, voor zoover zij voor het goed begrip der meteorologie noodzakelijk zijn;

b. kennis der meteorologische instrumenten die aan boord worden gebruikt.

11. Schip en tuig.

a. naam en plaats van de samestellende deelen van het ijzeren stoomschip;

b. kennis van het stand en loopend tuig, rondhonten, zeilen, ankers en kettingen voor het ijzeren stoomschip.

12. Als zeilvaart.

13. " "

14. Manoeuvres.

a. als zeilvaart;

12. Kennis der voornaamste eischen bij garneren, stuwen en beladen.

13. Kennis van het looden, de maten en het merken der lijnen.

14. Manoeuvres.

a. kennis van de werking van den wind op de zeilen en hierdoor op den romp van een schip;

b. de werking van het water en den stroom op den romp en op het roer bij zeil- en stoomschepen;

c. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen bij een stoomschip;

d. het volgen van rechte koersen, het wenden en bijdraaien van zeilschepen;

e. manoeuvreeren met een stoomschip bij gewoon weer;

f. als zeilvaart;

g. " "

h. " "

15. Als zeilvaart.

16. " "

17. " "

18. " "

19. " "

20. Stoomwerktuigkunde.

a. kennis van koppels, ontbinding en samenstelling van krachten en hefboomen, voor zoover die noodig is tot een goed begrip van de werking eener machine;

b. eigenschappen van den stoom;

c. benaming en bestemming der verschillende deelen van de scheepsmachine en hoogendruk scheepstoomketel.

b. de werking van het water en den stroom op den romp en op het roer bij zeilschepen;

c. het zetten, bergen en verwisselen van zeilen;

d. het volgen van rechte koersen en bijdraaien;

e. het wenden en halzen bij gewoon weer;

f. het nitbrengen van werpen;

g. kennis en gebruik der redmiddelen;

h. behandeling van een boot in de branding.

15. Kennis der wettelijke bepalingen op het voeren van seinen en seinlichten en der mistseinen, zoowel op zee als ten anker liggende, der bepalingen op het nitwijken van zeil- en stoomschepen en toepassing dier bepalingen in verschillende gevallen van ontmoetingen.

16. Kennis en gebruik van het Internationaal seinboek.

17. Kennis van de voornaamste bepalingen omtrent de huishouding en tucht op koopvaardij-schepen en de monsterrol.

18. Kennis omtrent de verantwoording van scheepsprovisiën.

19. Kennis der Engelsche taal, bestaande in het lezen dier taal en het zonder grove fouten vertalen van eenig onderwerp nit het Engelsch in het Nederlandsch.

(Facultatief.) Kennis der Fransche en Duitse talen als boven.

EXAMEN VOOR TWEEDEN STUURMAN.

Groote stoomvaart.

1. Als zeilvaart.

2. " "

3. " "

4. " "

5. " "

Groote zeilvaart.

1. Al hetgeen vereischt wordt voor een derden stuurman B.

2. Kennis van den invloed van het scheepstijzer op de kompassen.

3. Kaartpassen en bestek afzetten.

4. Vervoer van tijdmeters en laudmeters.

5. Houden van tijdmeters-, kompas- en meteorologisch journaal.

6. Als zeilvaart.

7. *a.* Het op- en aftuigen van stoomschepen en de toebereidselen tot en het overnemen van zware lasten op stoomschepen;

b. kennis der brandblusmiddelen, der verdeling in waterdichte afdeelingen, der lensinrichtingen op stoomschepen, en het gebruik hiervan in verschillende omstandigheden.

8. Zeilvaart.

9. Manoeuvres.

a. manoeuvreeren met een stoomschip onder alle omstandigheden;

b. het ten anker komen en onder stoom gaan, klaar anker houden, tuien en onttuien.

10. Als zeilvaart.

11. " "

12. " "

13. Stoomwerktuigkunde.

a. beschrijving van eene compoundmachine;

b. voorzorgen bij stoom opstoken, aanzetten en stoppen der machine;

c. kennis om zich te overtuigen van de goede werking van ketel en machine;

d. kennis van stoomlieren en andere in gebruik zijnde kleinere werktuigen op stoomschepen;

e. een goed begrip van de werking der schroef;

f. berekenen van slip;

g. gebruik van den indicateur en berekenen van diagrammen.

6. Kennis van heerschende winden en zeestroomingen.

7. Het op- en aftuigen en de toebereidselen tot en het overnemen van zware lasten.

8. Kennis van garneeren, stuwen en beladen.

9. Manoeuvres.

a. manoeuvreeren met een zeilschip onder alle omstandigheden;

b. het ten anker komen en onder zeil gaan, klaar anker houden, tuien en onttuien en kettingslippen;

c. het uitbrengen van ankers.

10. Kennis van het houden van een haven- en zeejournaal.

11. Kennis van de wettelijke bepalingen die betrekking hebben op de rechten en verplichtingen van scheepsofficieren en schepelingen.

12. Kennis der Engelsche taal, bestaande in:

a. het vertalen van een eenvoudig stuk, bij voorkeur op het vak betrekking hebbende, van die taal in het Nederlandsch;

b. het zonder grove fouten stellen van een brief in die taal over een eenvoudig in het zeemansvak voorkomend onderwerp, waarvan de hoofdpunten zullen worden opgegeven;

c. het zich verstaanbaar uitdrakken in die taal.

(Facultatief). Kennis der Fransche en Duitsche talen als boven.

EXAMEN VOOR EERSTEN STUURMAN.

Groote stoomvaart.

1. Als zeilvaart

2. " "

Groote zeilvaart.

1. Al hetgeen vereischt wordt voor een tweeden stuurman *B.*

2. Regelen om orkauen te ontwijken.

3. Als zeilvaart.

4. " "

5. " "

6. *a.* Het dokken van stoomschepen, de hierbij te nemen voorzorgen, en op welke zaken, in het dok zijnde, bijzonder moet worden gelet;

b. het onderhoud van ijzeren stoomschepen;

c. het verwisselen van de schroef.

7. Beladen van een stoomschip met het oog op veilig varen en kennis van het gebruik der schaal van waterverplaatsing.

8. Als zeilvaart.

9. Kennis van de te nemen maatregelen bij schade aan den romp van een stoomschip of aan de machines, het maken van noodroeren en vloten, het alepen en gesleept worden.

10. Als zeilvaart 11.

11. " " 12.

12. " " 13.

13. " " 14.

14. " " 15.

3. De routen in de verschillende jaargetijden tusschen de voornaamste zeehavens.

4. Landverkenningen en gevaarlijke banken in Noordzee en Kanaal, alsmede het aandoen der voornaamste Nederlandsche zeegaten.

5. Het kappen en gereedmaken van nieuwtuig en het inzetten van masten.

6. *a.* Het dokken, kielen en het op sleepbelling halen, en hierbij te nemen voorzorgen;

b. het onderhoud van ijzeren zeilschepen.

7. Het beladen van een schip met het oog op veilig varen.

8. Het opmeten van belaadbare ruimte, van maatgoederen en het berekenen van den inhoud ter bepaling van het aantal tonnen of lasten.

9. Drijven op eene rivier of in stroomend water.

10. Behandelen van het schip bij schade aan tuig en romp, alsmede het maken van noodmasten, noodroeren en vloten.

11. Voorzorgen bij het stranden.

12. Rechten en verplichtingen van gezagvoerders, officieren en equipage, volgens het Wetboek van Koophandel.

13. Kennis van bevrachtingen, chertepartijen, cognossementen, manifesten, avertjen, bodemertjen, assurantiën en wissels.

14. Kennis van:

a. de administratie der lading;

b. de verantwoording van inventaris;

c. de administratie der scheepsontvangsten en uitgaven, rekening-courant en gageboek der equipage.

15. Kennis der Engelsche taal als voor tweeden stuurman B.

(Facultatief.) Kennis der Fransche en Duitsche talen als voor tweeden stuurman B.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 17 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 106).

Mij bekend,

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) HAVELAAR.

KLEINE VAART.

Programma C.

EXAMEN VOOR STURMAN.

1. De candidaat moet eene leesbare hand kunnen schrijven en zijne gedachten zonder grove fouten in de Nederlandsche taal uitdrukken.

2. Rekenkunde. De vier hoofdbewerkingen met gewone en tiendeelige breuken, de regel van drieën en de toepassing van het metrieke stelsel.

3. Meetkunde. Eenvoudig begrip van meetkundige lijnen, hoeken en driehoeken, zoomede van den cirkel en den bol.

4. Zeevaartkunde.

- a. begrip van aardrijkskundige breedte en lengte;
 b. bestek met koppelkoers;
 c. gebruik van zeekaarten; plaatsbepaling in de kaart door peiling en afstand, koers en verheid, breedte en lengte, zoomede door loodingen;
 d. gebruik van kompas, octant, barometer en thermometer;
 e. gebruik van den zeemansalmanak (zonsopgaven);
 f. breedtebepaling door zonsmeridiaanshoogte;
 g. het berekenen van den tijd van hoogwater.
5. Naam en plaats van de verschillende deelen van schip en tuig, van schepen van niet meer dan 100 ton.
6. Kennis van garneeren en stuwen.
7. Kennis van het looden en loggen, de maten en de merken der lijnen.
8. Het manoeuvreeren onder alle omstandigheden met een schip van niet meer dan 100 ton.
9. Kennis der wettelijke bepalingen op het voeren van seinen en seinlichten; der mistseinen, zoowel op zee als ten anker liggende; der bepalingen op het uitwijken van zeil- en stoomschepen, en de toepassing dier bepalingen in verschillende gevallen van ontmoetingen.
10. Kennis der noodseinen en het gebruik van de redmiddelen.
11. Kennis van het gebruik van het Internationaal seinboek.
12. Kennis van het houden van een haven- en zeejournaal.
13. Bekendheid met de voornaamste vuren en banken in de Noordzee en het Kanaal.
14. Het aandoen der voornaamste Nederlandsche zeegeten.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 17 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 106).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
 (get.) HAVELAAR.

20 Juni 1891. WET, tot wijziging en aanvulling van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 107.

Bij deze wet wordt:

a. Art. 1 verminderd met f 62,465.75⁵;

b. Tusschen artt. 1bis en 2 ingelascht;

Art. 1 ter. Inkomen van de Koningin.

Dit artikel wordt uitgetrokken op een bedrag van f 62,465.75⁵.

20 Juni 1891. WET, tot verhooging van het eerste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 108.

Bij deze wet wordt: Art. 1 (Inkomen van de Koningin), thans uitgetrokken voor memorie, vastgesteld op f 600,000; en het totaal van dit hoofdstuk gebracht op f 800,000.

20 Juni 1891. WET, tot aanvulling en verhoging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 109.

Bij deze wet wordt na invoeging van een art. 82bis ad f 33,887.74, het totaal der 8ste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 1,649,078.24 en het eindeijfer op f 23,986,293.32⁵.

20 Juni 1891. WET, tot goedkeuring der overeenkomst betreffende den onderhandschen verkoop van spoorweggrond onder Haltert aan de gemeente Nijmegen. S. 110.

20 Juni 1891. WET, tot goedkeuring der overeenkomst betreffende den onderhandschen verkoop van spoorweggrond te Groningen aan K. HOEKZEMA aldaar. S. 111.

20 Juni 1891. WET, tot goedkeuring der overeenkomst betreffende den onderhandschen verkoop van een perceel heide, water en dennenbosch onder de gemeente Oosterhout, aan J. C. VAN DEN HEUVEL te Tilburg. S. 112.

20 Juni 1891. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeente Zwolle, noodig voor de vergrooting van de algemeene begraafplaats aldaar. S. 113.

20 Juni 1891. WET, tot het toestaan van kredieten ten laste der begrooting van Nederlandsch-Indië voor 1891, ter voldoening van tot afgesloten dienstjaren behorende onverevende vorderingen. S. 114.

Bij deze wet wordt tot voldoening van de vorderingen betreffende de begrootingen van Nederlandsch-Indië over de jaren 1886, 1887 en 1888, op de bij de wet gevoegde drie staten vermeld en niet vóór de afsluiting der betrokken diensten verevend, opnieuw kredieten toegestaan tot een bedrag, voor zooveel de dienst van 1886 betreft van f 58.08, van 1887 van f 172.07⁵, van 1888 van f 732.55⁵, te bestrijden uit de sommen voor onvoorziene uitgaven, toegestaan bij de onderafdeelingen van het IIde hoofdstuk der begrooting van Nederlandsch-Indië voor 1891.

20 Juni 1891. WET, tot verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 116.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen het totaal van de 8ste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 710,944 en het eindcijfer nader vastgesteld op f 5,306,353.

20 Juni 1891. WET, tot nadere verlenging van den termijn, gedurende welchen artikel 1 van de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) van kracht blijft. S. 116.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1890/91, n°. 169, 1—4.

Hand. id. 1890/91, *blads.* 1461.

Hand. 1° Kamer 1890/91, *blads.* 345, 347.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is den laatstelijk bij de wet van 17 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 108) verlengden termijn, gedurende welchen artikel 1 van de wet van 6 Maart 1818 (*Staatsblad* n°. 12) van kracht blijft, alsnog te verlengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

Wordt gelezen:

In het eerste lid van art. 22 der wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), gewijzigd bij de wetten van 19 April 1886 (*Staatsblad* n°. 92), van 4 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 103), van 28 Augustus 1889 (*Staatsblad* n°. 112) en van 17 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 108), in plaats van „1891”, „1892”.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 20sten Juni 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie,

(get.) R U Y S VAN B E E R E N B R O E K.

(*Uitgeg.* 4 Juli 1891.)

22 Juni 1891. WET, verklarende het algemeen nut der onteigening van eigendommen in de gemeenten *Doensburg*, enz., noodig voor de verbetering van den *Oude IJssel* en de *Aastrang*. S. 117.

22 Juni 1891. WET, tot aanvulling en verhooging van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 118.

Bij deze wet wordt tusschen de artt. 122 en 123 van dit hoofdstuk ingelascht het navolgende:

Art. 122bis, Verbouwing van het Departement van Binnenlandsche Zaken en daarmede in verband staande nitgaven f 50,000.

Hierdoor wordt het totaal van de 2de Afd. en het eindcijfer verhoogd met f 50,000.

22 Juni 1891. WET, houdende:

1°. goedkeuring eener met de gemeente *Haarlem* gesloten overeenkomst betreffende ruiling van gebouwen aldaar;

2°. verhooging van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890 S. 119.

22 Juni 1891. WET, tot verhooging van de begrooting van uitgaven ten behoeve van de voltooiing van het vestingstelsel, dienst 1891. S. 120.

22 Juni 1891. WET, tot verhooging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 121.

Bij deze wet wordt na verhooging van eenige artikelen het totaal der 16de Afd. gebracht op f 1,447,650, en het totaal der begrooting vastgesteld op f 22,002,860.

22 Juni 1891. WET, tot verlenging van den dienstdag voor de ingelijfden bij de militie te land der lichtingen van 1885 en van 1886 en voor de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1887. S. 122.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat er buitengewone omstandigheden bestaan, welke het Ons raadzaam doen achten, de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1886 tot langeren dan vijfjarigen dienst en de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1887 tot langeren dan vierjarigen dienst te verplichten, en tevens de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1885, van wie de dienstdag bereids bij de wet van 19 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 117) met één jaar is verlengd geworden, opnieuw tot langeren dienst te verplichten;

Gezien art. 6 der wet van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 73), betrekkelijk de nationale militie;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De dienstdag van de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1886 en van

de ingelijfd en bij de zeemilitie van 1887 wordt met één jaar verlengd, en de diensttijd van de ingelijfd en bij de militie te land der lichting van 1885 wordt opnieuw met één jaar verlengd, een en ander ten ware de omstandigheden in-middels Ons raadzaam mochten doen oordeelen hun het ontslag vroeger te verleen.

2. Op de ingelijfd en bij de militie te land, in art. 1 bedoeld, zijn art. 125 en de tweede zinsede van art. 129 der wet van den 19den Augustus 1861 (*Staatsblad* n°. 72), betrekkelijk de nationale militie, niet van toepassing. Ingeval zij als plaatsvervanger of nummerverviselaar zijn ingelijfd en overeenkomstig art. 9 van laatst-gehoemde wet eene verbintenis tot vrijwilligen dienst hebben aangegaan, is bovendien art. 51, 6^e, der wet op hen niet van toepassing.

De ingelijfd en bij de militie, in art. 1 bedoeld, kunnen — behoudens in de gevallen genoemd bij art. 137 en art. 144 van evenvermelde wet — alleen dan in werkelijken dienst worden geroepen, wanneer de militie in haar geheel door Ons buitengewoon onder de wapenen geroepen wordt.

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 22sten Juni 1891.
(get.) E M M A.

De Minister van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

De Minister van Marine, (get.) KRUYS.

De Minister van Binnenlandsche Zaken, (get.) DE SAVOENIN LOHMAN.

(*Uitgeg.* 8 Juli 1891.)

22 Juni 1891. WET, tot wijziging en verhooging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 123.

Bij deze wet wordt na aanvulling van een artikel met f 9300, het totaal der 6de Afd. nader vastgesteld op f 926,271, en het eindeijfer op f 5,266,264.

22 Juni 1891. WET, tot verhooging van het tweede hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 124.

Bij deze wordt na verhooging van een artikel met f 4760, het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 20,160 en het eindeijfer op f 645,554.

22 Juni 1891. WET, betreffende de wettelijk vastgestelde formulieren, ambts titels en officieele benamingen in verband met het overgaan van de Kroon op eene Koningin. S. 125.

Bijl. Hand. 2^e Kamer 1890/91, n°. 150, 1—8.
Hand. id. 1890/91, *bladz.* 1481—1488, 1491—1493.

Hand. 1^e Kamer 1890/91, *bladz.* 348, 351—353.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat eene voorziening bij de wet noodig is met betrekking tot de wettelijk vastgestelde formulieren, ambts titels en officieele benamingen in verband met het overgaan van de Kroon op eene Koningin; Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. Zoolang eene Koningin de Kroon draagt, wordt bij het gebruik van alle wettelijk vastgestelde formulieren, ambts titels en officieele benamingen, waarin het woord «Koning» voorkomt, in plaats daarvan het woord «Koningin» gebezigd, met inachtneming van de daardoor noodzakelijk wordende taalkundige veranderingen.

2. Voor de rechtsgeldigheid van de toepassing sedert den overgang van de Kroon op HARE MAJESTEIT WILHELMINA aan wettelijk vastgestelde voorschriften betreffende formulieren, ambts titels en officieele benamingen gegeven, maakt het geen onderscheid of daarbij het woord «Koning» dan wel het woord «Koningin» met inachtneming van de daardoor noodzakelijk geworden taalkundige veranderingen, gebezigd is.

3. Deze wet is ook verbindend voor de koloniën en bezittingen in andere werelddelen.

Zij treedt in werking op den 1sten September 1891.
Lasten en bevelen, enz.

Gegeven op het Loo, den 22sten Juni 1891.
(get.) E M M A.

De Min. van Buitendl. Zaken, (get.) HARTSEN.

De Min. van Justitie,

(get.) RUIJS VAN BEEBENBROEK.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVOENIN LOHMAN.

De Minister van Marine, (get.) KRUYS.

De Minister van Financiën,

(get.) GODIN DE BEAUFORT.

De Min. van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid, (get.) HAVELAAR.

De Minister van Koloniën, (get.) MACKAY.
(*Uitgeg.* 8 Juli 1891.)

22 Juni 1891. BESLUIT, betreffende eerbewijzingen bij verjaardagen, enz. van Hare Majesteit de Koningin en van de leden van het Koninklijk Huis.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Oorlog van 11 Juni 1891, Kabinet, L^a. T^{aa};

Gezien het nader rapport van genoemden Minister van 20 Juni 1891, Kabinet, L^a. A^{aa};

Hebben goedgevonden en verstaan:

A. In te trekken:

het *Reglement op het vieren der geboortedagen van de leden van de Koninklijke Familie en der belangrijke Staats-gebeurtenissen*, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 16 Augustus 1815, n°. 80, zooals het is gewijzigd en aangevuld bij de Koninklijke besluiten van 5 Juli 1818, n°. 30, van 14 Juli 1818, n°. 61 en van 4 April 1819 L^a. P^a; alsmede het Koninklijk besluit van 3 September 1883 (*Staatsblad* n°. 184);

B. Te bepalen:

Art. 1. In alle vestingen, forten of plaatsen waar zich een garnizoen van de landmacht bevindt, wordt op den verjaardag van Hare Majesteit de Koningin en op de verjaardagen der leden van het Koninklijk Huis, groote parade gehouden.

Tot het doen houden van parade tot viering of herdenking van belangrijke plechtigheden of Staats-gebeurtenissen, zullen telkenmale bij Koninklijk besluit afzonderlijk bevelen worden gegeven.

2. Indien de verjaardag van Hare Majesteit de Koningin of van een der leden van het Koninklijk Huis valt in een tijdperk, bestemd tot uitvoering van groote of veldmanoeuvres, worden de oefeningen op dien dag geschorst en wordt, door de troepen groote parade gehouden.

3. Bij alle parades zijn de troepen van de landmacht gekleed *in groote tenue*, uitgezonderd bij die welke worden gehouden overeenkomstig art. 2, waarbij de troepen *in marschtenuis* gekleed zijn.

4. Wanneer Hare Majesteit de Koningin eene gewone of buitengewone zitting van de Staten-Generaal opent, worden, te 's Gravenhage van het oogenblik waarop Hare Majesteit het Koninklijk Paleis verlaat, tot dat waarop Hoogst Dezelve in het Paleis is teruggekeerd, minuutschoten uit het geschut gelost.

5. Indien Hare Majesteit de Koningin zich tijdelijk begeeft naar eene vesting, een fort of eene plaats, waar zich een garnizoen van de landmacht bevindt, zullen de troepen, gedurende den tijd van Hoogstderzelver verblijf aldaar, wanneer zij zich buiten dienst in het openbaar vertoonen, *in groote tenue* gekleed zijn en zullen de wachten in die tenue optrekken, een en ander voorzooel

niet, in verband met de weersgesteldheid, ter zake andere bevelen mochten worden gegeven.

Begeeft Hare Majesteit de Koningin zich tijdelijk naar eene vesting, een fort, een kampement of eene plaats waar bereiden of vesting-artillerie in garnizoen of tijdelijk aanwezig is, dan worden, indien de gelegenheid zulks toelaat, aldaar bij Hoogstderzelver aankomst 51 en bij Hoogstderzelver vertrek 50 kanonschoten gelost.

De leden van het Koninklijk Huis worden in een geval als het vorenbedoelde, bij aankomst en bij vertrek telkens met 33 kanonschoten begroet.

In gevallen als in dit artikel bedoeld komen de troepen niet onder de wapenen, tenzij daartoe bepaaldelijk bevelen worden gegeven.

6. Tot het doen lossen van saluutschoten tot viering of herdenking van belangrijke plechtigheden of Staats-gebeurtenissen, zullen telkenmale bij Koninklijk besluit afzonderlijk bevelen worden gegeven.

7. Ingeval een buitenlandsch regeerend vorst of een ander hoofd van een bevrienden Staat, of een lid van een buitenlandsch regeerend vorstennhuis, *Nederland* bezoekt, zullen omtrent de te verrichten eerbewijzingen en saluten telkenmale afzonderlijke bevelen worden gegeven.

8. Zoolang Wij, gedurende de minderjarigheid van Hare Majesteit de Koningin, het Koninklijk gezag waarnemen, wordt hetgeen ingevolge art. 1, art. 2, art. 4 en art. 5 van dit besluit, ten aanzien van Hare Majesteit moet worden in acht genomen, mede ten opzichte van Ons toegepast.

De Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Minister van Marine.

Het Loo, den 22sten Juni 1891.

(get.)

EMMA.

De Min. van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.

23 Juni 1891. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Leon Emile Prosper Vincent. S. 126.

Johann Joseph Schneider. S. 127.

Christian Schiferli. S. 128.

Franz Wilhelm Heinen. S. 129.

Martijn Maximiliaan Willemsz Geeroms. S. 130.

Johann Hermann Flint. S. 131.

George Lodewijk Holfland. S. 132.

Eduard Otto Friedrich Warnecke. S. 133.

24 Juni 1891. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Elso Free. S. 184.

Franz Heinrich Krejmborg. S. 185.

Gerhard Heinrich Franz Krejmborg. S. 186.

Wilhelm Heinrich Hasselbach. S. 187.

Emil Friedrich Gottlieb Emmins Lünig. S. 188.

Michael Zimmt. S. 189.

Albert Herkerath. S. 140.

Mr. Eliazar Zorab. S. 141.

24 Juni 1891. WET, houdende goedkeuring der Algemeene Akte van de te Brussel gehouden Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel. S. 142.

Bijl. Hand. 2° Kamer 1890/91, n°. 163, 1—7.

Hand. id. 1890/91, bladz. 1475—1480.

Hand. 1° Kamer 1890/91, bladz. 348, 353.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat in de Algemeene Akte der te Brussel gehouden Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel, waarvan de onderteekening heeft plaats gehad op 2 Juli 1890 en waartoe Nederland den 30sten December 1890 is toegetreden, bepalingen voorkomen waarbij aan het Rijk eene geldelijke verplichting wordt opgelegd en die wettelijke rechten betreffen; Gelet op het tweede gedeelte van artikel 59 der Grondwet;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Eenig artikel.

De nevens deze wet in afdruk gevoegde Algemeene Akte der te Brussel gehouden Internationale Conferentie, waarvan de onderteekening op 2 Juli 1890 heeft plaats gehad en waartoe Nederland op 30 December 1890 is toegetreden, wordt goedgekeurd.

Lasten en bevelen enz.,

Gegeven op het Loo, den 24sten Juni 1891.

(get.)

EMMA.

De Min. van Buitenl. Zaken, (get.) HARTEN.

De Minister van Justitie,

(get.)

RUIS VAN BREENBROEK.

(Uitgeg. 18 Juli 1891.)

VERTALING.

IN DEN NAAM VAN GOD ALMAGHTIG!

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen, in naam van het Deutsche Rijk; Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme enz. en Apostolisch Koning van Hongarije; Zijne Majesteit de Koning der Belgen; Zijne Majesteit de Koning van Denemarken; Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in Hoogstdezelfs naam de Koningin, Regentes van het Koninkrijk; Zijne Majesteit de Koning-Sonverein van den Vrijen Congostaat; de President der Vereenigde Staten van Amerika; de President der Fransche Republiek; Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië; Zijne Majesteit de Koning van Italië; Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg, enz.; Zijne Majesteit de Shah van Perzië; Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven enz. enz.; Zijne Majesteit de Keizer aller Russen; Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen enz. enz.; Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen, en Zijne Hoogheid de Sultan van Zanzibar;

Eenparig beziel met de ernstige begeerte om een einde te maken aan de misdaden en de verwoestingen die de handel in Afrikaansche slaven teweegbrengt; om de inlandsche bevolkingen van Afrika krachtig te beschermen en aan dat uitgestrekte vasteland de weldaden van den vrede en de beschaving te verzekeren;

Wenschende nieuwe bekrachtiging te verleen aan de maatregelen van gelijke strekking, die reeds op verschillende tijdstippen door de Mogendheden genomen zijn; de daardoor verkregen nitskomsten aan te vullen en te geraken tot een geheel van maatregelen die de voltooiing waarborgen van een werk, dat het onderwerp harer gemeenschappelijke zorgen uitmaakt;

Hebben besloten, op de uitnoodiging, door de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, in overeenstemming met de Regeering van Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië, tot hen gericht, te dien einde eene Conferentie bijeen te roepen te Brussel, en hebben tot hante Gevolmachtigden benoemd, als volgt:

Zijne Majesteit de Keizer van Duitschland, Koning van Pruisen, in naam van het Deutsche Rijk,

den heer FREDRICH JOHANN Graaf VON ALVENSLEREN, Hoogstdezelfs Kamerheer en Geheimraad in werkelijken dienst, Zijn Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen,

en

den heer WILHELM GÖBERING, Geheim Gezantschaperaad, Consul-Generaal van het Duitse Rijk te Amsterdam;

Zijne Majesteit de Keizer van Oostenrijk, Koning van Boheme en Apostolisch Koning van Hongarije,

den heer RUDOLPH Graaf KHEVENHÜLLER-METSCH, Hoogstdezelfs Kamerheer en Zijn Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Koning der Belgen,

den heer AUGUSTE BARON LAMBERMONT, Hoogstdezelfs Minister van Staat en Zijn Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister,

en

den heer EMILE BANNING, Directeur-Generaal bij het Ministerie van Buitenlandsche Zaken van België;

Zijne Majesteit de Koning van Denemarken,

den heer FREDERIK GEORGE SCHACK DE BROCKDORFF, Consul-Generaal van Denemarken te Antwerpen;

Zijne Majesteit de Koning van Spanje en in Hoogstdezelfs naam Hare Majesteit de Koningin, Regentes van het Koninkrijk,

den heer JOSÉ GUTIERREZ DE AGÜERA, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Koning-Souverein van den Congo-Vrijstaat,

den heer EDMOND VAN EETVELDE, Administrateur-Generaal van het Departement van Buitenlandsche Zaken van den Congo-Vrijstaat,

en

den heer AUGUSTE VAN MALDEGHEM, Raadsheer in het Hof van Cassatie van België;

De President van de Vereenigde Staten van Amerika,

den heer EDWIN H. TERRELL, Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister der Vereenigde Staten van Amerika bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen,

en

den heer HENRY SHELTON SANFORD;

De President der Fransche Republiek,

den heer ALBERT BOURÉE, Buitengewoon Ge-

zant en Gevolmachtigd Minister der Fransche Republiek bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen,

en

den heer GEORGE COGORDAN, Gevolmachtigd Minister, Directeur van het Kabinet des Ministers van Buitenlandsche Zaken van Frankrijk;

Hare Majesteit de Koningin van het Vereenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Ierland, Keizerin van Indië,

Lord VIVIAN, Pair van het Vereenigd Koninkrijk, Hoogstderzelver Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen,

en

Sir JOHN KIRK;

Zijne Majesteit de Koning van Italië,

den heer FRANÇOIS DE RENZI, Baron DE MONTANARO, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen,

en

den heer THOMAS CATALANI, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister; Zijne Majesteit de Koning der Nederlanden, Groothertog van Luxemburg,

den heer LOUIS BARON GERICKE VAN HERWIJNEN, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Shah van Perzië,

den Generaal NAZARE AGA, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Koning van Portugal en der Algarven,

den heer HENRIQUE DE MACEDO PEREIRA COUTINHO, Lid van Hoogstdezelfs Raad, Pair van het Koninkrijk, honorair Minister en Secretaris van Staat, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Majesteit de Keizer aller Russen,

den heer LÉON PRINS OUBOUSOFF, Officier van Hoogstdezelfs Huise en Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen,

en

den heer FREDERIK DE MARTENS, Staatsraad in werkelijken dienst, Lid van den Permanenten Raad van het Departement van Buitenlandsche Zaken van Rusland;

Zijne Majesteit de Koning van Zweden en Noorwegen,

den heer CHARLES DE BURENSTAM, Hoogstdezelfs Kamerheer, Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen en bij Zijne Majesteit den Koning der Nederlanden;

Zijne Majesteit de Keizer der Ottomanen, ERIENNE CARATHÉODOBY EFENDI, Grootwaardigheidsbekleeder van het Rijk, Hoogstdezelfs Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister bij Zijne Majesteit den Koning der Belgen;

Zijne Hoogheid de Sultan van Zanzibar, Sir JOHN KIRK,

en den heer WILHELM GÖHRING, die, voorzien van hunne volmachten, welke in behoorlijke orde zijn bevonden, de volgende bepalingen hebben aangenomen:

HOOFDSTUK I.

HET LAND VAN DEN SLAVENHANDEL. MAAT- BEGELEN TE NEMEN OP DE PLAATSEN VAN OORSPRONG.

Art. I. De Mogendheden verklaren, dat de meest deugdelijke maatregelen ter bestrijding van den slavenhandel in het binnenland van Afrika, de volgende zijn:

1°. Geleidelijke invoering van een administratieven, rechterlijken, godsdienstigen en militairen dienst in het grondgebied van Afrika, 't welk onder de souvereiniteit of de bescherming der beschaafde natiën geplaatst is;

2°. Trapsgewijze vestiging in het binnenland, door de Mogendheden onder welke dat gebied staat, van sterk bezette posten, zoodanig, dat hunne beschermende of betengelende werking krachtig gevoeld worde in de streken, die door menschenjachten worden geteisterd;

3°. Aanleg van wegen, met name van spoorwegen, om de vooruitgeschoven posten te verbinden met de kust en den toegang te vergemakkelijken tot de binnenlandsche wateren en tot den bovenloop der stroomen en rivieren, wier loop door stroomversnellingen en watervallen wordt belemmerd; een en ander met het doel om het tegenwoordige stelsel van vervoer door dragers te vervangen door goedkooper en sneller transportmiddelen;

4°. Het aanbrengen van stoombooten op de bevaarbare binnenwateren en de meren, gesteund door versterkte posten op de oevers gevestigd;

5°. Aanleg van telegraaflijnen, ter verzekering van de gemeenschap tusschen de posten en stations met de kust zoowel als met de administratieve hoofdplaatsen;

6°. Zending van expeditiën en beweegbare colonnes die de gemeenschap tusschen de stations onderling alsmede die met de kust onderhouden; die steun verleen en aan derzelve betengelend optreden en de veiligheid op de verkeerswegen waarborgen;

7°. Bepanking van den invoer van vuurwapenen, althans van de verbeterde soorten, en van ammunitie voor het geheele gebied, waarin de slavenhandel zich voordoet.

II. De stations, de kruistochten naar het binnenland door iedere Mogendheid in hare wateren georganiseerd, en de posten bestemd om als aanleghavens te dienen, zullen, afgezien van hunne hoofdbestemming, namelijk het beletten van slavenroof en het bewaken der slavenwegen, de ondergeschikte taak hebben om:

1°. Te dienen tot steunpunt en desnoods tot toevluchtsoord voor de inlandsche stammen, geplaatst onder het gezag of de bescherming van den Staat, die het station heeft opgericht, voor de onafhankelijke bevolkingen; en in geval van onmiddellijk gevaar tijdelijk ook voor alle andere, om de stammen, behoorende tot de eerste dier categorieën, in staat te stellen mede te werken tot hun eigen verdediging; tot het doen verminderen van binnenlandsche oorlogen tusschen de stammen onderling door middel van scheidsgerichten; en voorts hen het landbouwbedrijf en de uitoefening van eenig beroep aan te leeren, zoodat hunne welvaart vermeerderd en zij geleid worden tot beschaving en tot het breken met barbaarsche gewoonten, als daar zijn: het menscheneten en het brengen van menschenoffers;

2°. Hulp en bescherming te bieden aan handelsondernemingen; te waken dat slechts wettige handel worde gedreven, met name door de dienstcontracten met de inboorlingen na te gaan; en de stichting voor te bereiden van blijvende uitgangspunten voor landbouw en handelsnederzettingen;

3°. Zonder onderscheid van eeredienst, de reeds gevestigde of nog op te richten Zendelingenootschappen te beschermen;

4°. Te voorzien in den geneeskundigen dienst; gastvrijheid en hulp te verleen en aan ontdekkingsreizigers en aan allen die in Afrika deel nemen aan het werk der bestrijding van den slavenhandel.

III. De Mogendheden die souvereiniteit of protectoraat in Afrika nitoefenen, hare vroegere verklaringen bevestigende en nader omschrijvende, verbinden zich de geleidelijke onderdrukking van den slavenhandel voort te zetten, naar mate de omstandigheden het zullen veroorloven; hetzij door de hierboven aangeduide middelen, hetzij door alle andere, die hun geschikt zullen toeschijnen, ieder in hare eigene bezittingen en onder haar eigen toezicht. Zoo dikwijls zij het noodig oordeelen, zullen zij hanne goede diensten aan de Mogendheden verleen, die met een zuiver menschlievend doel eene soortgelijke roeping in Afrika vervallen.

IV. De Mogendheden, die souvereiniteit of protectoraat in Afrika nitoefenen, zullen evenwel aan van charters voorzien maatschappijen geheel of ten deele de verbintenissen kunnen overdragen, die zij krachtens art. III op zich nemen. Zij blijven deniettemin rechtstreeks verantwoordelijk voor de verbintenissen die zij bij deze Algemeene Akte aangaan, en waarborgen de uitvoering daarvan.

De Mogendheden beloven steun, hulp en bescherming aan de nationale vereenigingen en de particuliere ondernemingen, die in hare bezittingen tot de onderdrukking van den slavenhandel zouden willen medewerken, onder voorbehoud van voorafgaande en te allen tijde herroepbare vergunning, van leiding en toezicht en met uitsluiting van alle nitoefening van souvereiniteitsrechten.

V. De contracteerende Mogendheden verplichten zich — tenzij daarin reeds voorzien is door wetten, overeenkomstig den geest van dit artikel — binnen het tijdsverloop van ten hoogste een jaar, van den datum der teekening van de Algemeene Akte gerekend, eene wet uit te vaardigen of aan hunne respectieve Wetgevende Lichamen voor te stellen, die van den eenen kant de maatregelen van hun strafwetboek ten aanzien van zware vergripen tegen personen, toepasselijk maakt op de ontwerpers van en medehelpers bij menschenjachten, de bedrivers van verminking van volwassen mannen en knapen en op al degenen, die deel nemen aan slavenroof door geweld; en die van den anderen kant de beschikkingen betreffende de aanslagen op de individueele vrijheid, van toepassing verklaart op geleiders, overbrengers van en handelaars in slaven.

De mededaders en medeplichtigen van de verschillende hierboven vermelde lieden, die slaven rooven of verhandelen, zullen gestraft worden met

straffen, geëvenredigd aan die, welke den hoofddaders worden opgelegd.

De schuldigen, die zich zullen onttrokken hebben aan de rechtspraak van de overheden des lands, waar de misdaden of vergripen gepleegd zijn zullen aangehouden worden, hetzij op mededeeling van de stakken der instructie, ingesteld door de overheden die de overtreding hebben geconstateerd, hetzij op elk ander bewijs van schuld, en wel door de bemoeiingen van de Mogendheid op wier grondgebied zij worden ontdekt. Zij zullen zonder verdere formaliteit gehouden worden ter beschikking van de gerechtshoven, die bevoegd zijn hen te vonnissen.

De Mogendheden zullen elkander binnen den kortst mogelijken tijd de wetten of verordeningen mededeelen die reeds bestaan of ter uitvoering van dit artikel afgekondigd worden.

VI. De slaven, bevrijd ten gevolge van de aanhouding of uiteendrijving van een troep slavenhandelaars in het binnenland, zullen, indien de omstandigheden zulks veroorloven, teruggezonden worden naar het land van waar zij afkomstig zijn. Zoo neen, dan zal de plaatselijke overheid hun zooveel mogelijk bijstand verleen in het vinden van een middel van bestaan, en indien zij het wenschen, zich in de streek te vestigen.

VII. Elke voortvluchtige slaaf die op het vasteland de bescherming van de onteekene Mogendheden inroept, zal die moeten erlangen, en opgenomen moeten worden in de kampen en stations officieel door haar gevestigd, of aan boord van de schepen van den Staat, die de meren en rivieren bevaren. De stations en de vaartuigen, aan particulieren toebehoorende, zullen het asylrecht alleen mogen nitoefenen, indien zij daartoe van den Staat vooraf toestemming hebben verkregen.

VIII. Daar de ervaring van alle natien, die met Afrika in betrekking staan, de verderfelijke en overwegende rol der vuurwapenen in den slavenhandel en in de onderlinge oorlogen tusschen inlandsche stammen heeft aangetoond, en daar uit diezelfde ervaring duidelijk bewezen is dat het behoud der Afrikaansche bevolkingen, wier bestaan de Mogendheden uitdrukkelijk willen beveiligen, eene volstrekte onmogelijkheid is, indien er geene beperkende bepalingen worden vastgesteld tegen den handel in vuurwapenen en oorlogsbehoeften, besluiten de Mogendheden, voor zoverre de tegenwoordige toestand harer grenzen zulks toelaat, dat de invoer van vuurwapenen, en voornamelijk die van getrokken en verbeterde geweren, alsmede

die van kruit, kogels en patronen, behalve in gevallen en op de voorwaarden, vermeld in het volgende artikel, verboden zal zijn in het grondgebied gelegen tusschen de 20ste parallel ten Noorden en de 22ste parallel ten Zuiden van den Evenaar en ten westen begrensd door den Atlantischen Oceaen en ten Oosten door den Indischen Oceaen en de onderhoorigheden van dat gebied, daaronder begrepen de eilanden, gelegen tot op 100 zeemijlen van de kust.

IX. Wanneer er redenen bestaan om den invoer van vuurwapenen en hunne ammunitie toe te staan in de bezittingen van de onderteekenende Mogendheden zal, tensij aldaar reeds eene dergelijke of strengere regeling wordt toegepast, die vergunning op de volgende wijze, in de zone, bij artikel VIII omschreven, worden geregeld.

Alle ingevoerde vuurwapenen zullen op kosten en gevaar van de invoerders gedeponeerd moeten worden in eene publieke bewaarplaats, onder toezicht van het bestuur van den Staat. Geene reeds ingevoerde vuurwapenen, noch ammunitie zullen uit de bewaarplaatsen mogen verwijderd worden, tenzij de Staat daartoe vooraf machtiging heeft verleend. Die machtiging zal, behalve in de gevallen hieronder omschreven, geweigerd worden voor alle soorten van jaistheidswapenen, zoo als getrokken geweren, geweren met patroonkamer en achterladers, geheel of in losse stukken, voor patronen, slagheedsjes of andere ammunitie, bestemd tot het laden dier geweren.

In de zeehavens, en onder voorwaarden die de noodige waarborgen aanbieden, zullen de Gouvernemen ten, elk voor zich, het recht hebben particuliere bewaarplaatsen toe te laten, doch alleen voor gewoon kruit en voor vuursteengeweren, met uitsluiting van verbeterde vuurwapenen en hunne ammunitie.

Onafhankelijk van de maatregelen, rechtstreeks door de Regeeringen genomen voor de bewapening van de openbare macht en de organisatie van hare verdediging, zal er uitzondering kunnen gemaakt worden: voor een bepaald persoon, die voldoende waarborgen geeft, dat het wapen en de ammunitie, die hem worden afgegeven, niet zullen worden verstrekt, afgestaan of verkocht aan derden; en voor reizigers, voorzien van eene verklaring van hunne Regering dat het wapen en de ammunitie uitsluitend bestemd zijn tot hunne persoonlijke verdediging.

Elk wapen, in de gevallen, bedoeld bij de vorige zinsnede, zal ingeschreven en gemerkt

worden door de overheid met het toezicht belast, die daarna aan bedoelde personen eene schriftelijke vergunning tot het dragen van het wapen zal afgeven, bevattende den naam van den horder en het stempel, waarmede het wapen gemerkt is. Die vergunningen, welke in geval van misbruik kunnen worden ingetrokken, zullen slechts voor 5 jaren worden verstrekt, maar zullen vernieuwd kunnen worden.

De voormelde bepaling omtrent den opslag in entropôt is eveneens van toepassing op kruit.

Uit de bewaarplaatsen zullen ten verkoop slechts mogen worden afgegeven vuursteengeweren zonder getrokken loop, en gewoon of handelskruit. Bij elke afgifte van wapenen en ammunitie van deze soort, ten verkoop bestemd, zullen de plaatselijke overheden de streken bepalen waar die wapenen en ammunitie zullen mogen worden verkocht. De streken waar slavenhandel gedreven wordt, zullen ten allen tijde uitgesloten zijn. De personen die gerechtigd zijn om kruit en wapenen uit de publieke bewaarplaatsen af te voeren, zullen zich verbinden elke zes maanden aan de administratie omstandige lijsten in te leveren, aangevende de bestemming die genoemde vuurwapenen en kruit, die reeds verkocht zijn, hebben verkregen, als ook welke hoeveelheid nog in voorraad blijft.

X. De Regeeringen zullen alle maatregelen nemen die zij noodig oordeelen om de meest volledig mogelijke uitvoering te verzekeren van de bepalingen betreffende den invoer, den verkoop en den doorvoer van vuurwapenen en ammunitie, zoowel als om den in- en uitvoer daarvan over hunne grenzen naar het binnenland te beletten en de overbrenging naar streken, waar de slavenhandel heerscht.

De vergunning tot doorvoer binnen de grenzen van de zone, aangegeven in artikel VIII, zal niet geweigerd kunnen worden, wanneer de wapenen en ammunitie over het grondgebied van eene der Mogendheden, die deze overeenkomst geteekend of zich daarbij aangesloten hebben, en die het kustland bezit, vervoerd moeten worden naar streken in het binnenland, geplaatst onder de souvereiniteit of het protectoraat van eene andere der Mogendheden, tensij deze laatste een rechtstreekschen toegang naar zee hebbe over eigen grondgebied. Indien deze toegang geheel en al afgesloten mocht zijn, zal de vergunning tot doorvoer eveneens niet geweigerd kunnen worden. Elke aanvraag tot doorvoer moet vergezeld gaan van eene verklaring van de Regeering van de

Mogendheid die in het binnenland bezittingen heeft, dat genoemde wapenen en ammunitie niet zijn bestemd voor den verkoop, maar ten gebriike van de autoriteiten der Mogendheid of van de militaire macht, die noodig is tot verdediging van zending- en handelsstations, of wel van personen, met name in de verklaring genoemd. Evenwel behoudt de Mogendheid, die aan het kustgebied zetelt, zich het recht voor om bij wijze van uitzondering en voorloopig, den doortvoer van juistheidswapenen en ammunitie over zijn grondgebied te schorsen, indien er ten gevolge van onlusten in het binnenland of andere gevaren van ernstigen aard, reden bestaat te vreezen, dat de verzending van wapenen en ammunitie zijne eigen veiligheid in gevaar zou kunnen brengen.

XI. De Mogendheden zullen elkander wederkeurig inlichtingen verstrekken betreffende den handel in vuurwapenen en ammunitie, de verleende vergunningen alsmede omtrent de repressieve maatregelen, op haar respectief grondgebied toegepast.

XII. De Mogendheden verbinden zich de noodige maatregelen te nemen of aan hare respectieve Wetgevende Macht voor te stellen, opdat de overtreders van het bepaalde bij de artikelen VIII en IX alsmede hunne medeplichtigen, overal gestraft worden, behalve met inbeslagneming en verbeurdverklaring van de verboden wapenen en ammunitie, hetzij met geldboete of gevangenisstraf of met beide, naarmate de belangrijkheid der overtreding of het gewicht van elk geval.

XIII. De onderteekenende Mogendheden, die in Afrika bezittingen hebben, onmiddellijk grenzende aan de zone, omschreven in artikel VIII, verbinden zich de noodige maatregelen te nemen, ten einde den invoer van vuurwapenen en ammunitie te beletten over hare grenzen in het binnenland naar de landstreken van genoemde zone, althans die van verbeterde wapenen en van patronen.

XIV. De regeling vastgesteld in de artikelen VIII tot en met XIII zal gedurende twaalf jaren van kracht blijven. Ingeval geene der contracteerende partijen, twaalf maanden vóór het verstrijken van dezen termijn, haar verlangen te kennen zal hebben gegeven haar te doen eindigen, noch hare herziening heeft aangevraagd, zal zij opnieuw van kracht zijn gedurende twee jaren en zoo vervolgens, telkens voor twee jaren.

HOOFDSTUK II.

WEGEN DER KARAVANEN EN DER TRANSPORTEN VAN SLAVEN TE LAND.

XV. Onafhankelijk van hun betengeland of beschermend optreden in de brandpunten van den slavenhandel, zullen de stations, kruisers en posten wier vestiging is bepaald bij artikel II, en alle andere stations ingericht of volgens de bepalingen van artikel IV door iedere Regeering in hare bezittingen erkend, daarenboven voor zoverre de omstandigheden het veroorloven en naarmate hunne administratieve inrichting gevorderd is, ten taak hebben de wegen te bewaken, die door de slavenhandelaars op hun grondgebied worden gevolgd en de troepen dier handelaars die zich op weg bevinden aan te houden en te vervolgen, overal waar hun optreden wettelijk kan geschieden.

XVI. In de streken van het kustland, die bekend staan als plaatsen, waar de slaventransporten gewoonlijk doortrekken of uit het binnenland aankomen, evenals op de kruispunten der voornaamste karavaanwegen die de zone doorloopen, grenzende aan de kuststreek alwaar reeds door de Mogendheden als soeverein of beschermer gezag wordt uitgeoefend, zullen door de autoriteiten, aan wie het grondgebied onderworpen is, posten gevestigd worden, onder de voorwaarden en de bedingen, vermeld in artikel III, ten einde de transporten te onderscheppen en de slaven te bevrijden.

XVII. Door de plaatselijke overheden zal in de havens en de streken nabij de kust, streng gewaakt worden tegen den verkoop en de inscheeping van slaven uit het binnenland aangevoerd; zoowel als tegen de vorming en het optrekken van benden menschenjagers en slavenhandelaars naar het binnenland.

De karavanen, die aan de kust of de naburige streken aankomen, alsmede die welke in het binnenland eene plaats bereiken bezet door de overheid van de territoriale Mogendheid, zullen onmiddellijk na hare aankomst aan een nauwkeurig onderzoek worden onderworpen wat de samenstelling van hun personeel betreft. Elk persoon van wien blijkt dat hij gevangen genomen of met geweld weggevoerd of verminkt is, hetzij in zijn geboorteland, hetzij op weg, zal in vrijheid worden gesteld.

XVIII. In de bezittingen van elke der con-

tracteerende Mogendheden zal op de administratie de plicht rusten om de bevrijde slaven te beschermen; hen naar hun vaderland terug te voeren, indien zulks mogelijk is; hun middelen van bestaan te verschaffen en in het bijzonder te voorzien in de opvoeding en de verzorging der verlaten kinderen.

XIX. De strafbepalingen, vermeld in Artikel V zullen toepasselijk zijn op alle strafbare feiten, gepleegd tijdens den duur der ondernemingen, die het vervoer en den slavenhandel te land ten doel hebben, op welk oogenblik die feiten ook geconstateerd zijn.

Een ieder, die gestraft worden is ten gevolge van eene overtreding, vermeld in deze Algemeene Akte, zal verplicht zijn borg te stellen, alvorens hij eene handelsonderneming zal kunnen aanvangen in landen, waar de slavenhandel wordt gereven.

HOOFDSTUK III.

BETEUGELING VAN DEN SLAVENHANDEL TER ZEE.

§ 1. *Algemeene bepalingen.*

XX. De onderteekenende Mogendheden erkennen de noodzakelijkheid om in gezamenlijk overleg maatregelen te nemen, die ten doel hebben op meer afdoende wijze den slavenhandel, waar deze nog in de maritime zone voorkomt, te betengelen.

XXI. Die zone strekt zich uit tusschen: eenerzijds de kusten van den Indischen Oceaan (die van de Perzische golf en van de Roode Zee daaronder begrepen) van af Beloeschistan tot aan Kaap Tangalane (Quilimane) en anderzijds van eene conventioneele lijn die eerst den meridiaan van Tangalane volgt tot het snijpunt met de parallel van 26° Z.B., vervolgens met deze zich vereenigt en dan oostelijk rond het eiland Madagascar buigt, altijd 20 mijlen van de oostelijke en noordelijke kust verwijderd blijvende, tot zij den meridiaan van Kaap Ambre ontmoet. Van dat punt wordt de grens der zone aangeduid door eene schuine lijn, die tot de kust van Beloeschistan terugloopt en op 20 mijlen afstand de kaap Raz-el-Had passeert.

XXII. De Mogendheden, door wie de tegenwoordige algemeene akte is onderteekend, en tusschen welke bijzondere overeenkomsten bestaan tot afschaffing van den slavenhandel, hebben zich verstaan om de bepalingen dier overeenkomsten ten opzichte van het wederzijdsch recht van visitatie, van onderzoek en van inbeslagname van vaartuigen op zee, tot voorzede zone te beperken.

XXIII. Deselfde Mogendheden zijn insgelijks overeengekomen bovengemeld recht te beperken tot vaartuigen van minder dan 500 ton.

Deze bepaling zal worden herzien zoodra de ervaring er de noodzakelijkheid van zal hebben doen gevoelen.

XXIV. Alle andere bepalingen der overeenkomsten gesloten tusschen genoemde Mogendheden betreffende de afschaffing van den slavenhandel blijven van kracht, voor zooverre zij niet door deze Algemeene Akte worden gewijzigd.

XXV. De onderteekenende Mogendheden verbinden zich afdoende maatregelen te nemen om te voorkomen dat misbruik van hare vlag gemaakt worde en om het vervoer van slaven te beletten op vaartuigen, tot het voeren van die vlag gerechtigd.

XXVI. De onderteekenende Mogendheden verbinden zich de noodige maatregelen te nemen om de spoedige ruiling te vergemakkelijken van de inlichtingen die dienstig kunnen zijn tot ontdekking van de personen die zich met den slavenhandel bezighouden.

XXVII. Minstens één internationaal bureau zal worden opgericht; het zal te Zanzibar gevestigd zijn. De hooge contracteerende partijen verbinden zich aan dat bureau te doen toekomen alle documenten, omschreven bij artikel XLI zoowel als de inlichtingen van allerlei aard, geschikt om de betengeling van den slavenhandel te bevorderen.

XXVIII. Iedere slaaf, die gevlucht zal zijn aan boord van een oorlogschip onder de vlag van een der onderteekenende Mogendheden, zal onmiddellijk en onherroepelijk in vrijheid worden gesteld zonder dat die invrijheidstelling hem kan onttrekken aan den bevoegden rechter, indien hij een misdad of vergrijp mocht hebben gepleegd, vallende onder het gemeene recht.

XXIX. Iedere slaaf, die tegen zijn wil aan boord gehouden wordt van een inlandsch vaartuig zal het recht hebben zijne vrijheid te eischen.

Zijne invrijheidstelling zal gelaat kunnen worden door ieder agent der onderteekenende Mogendheden, aan wie de tegenwoordige Algemeene Akte het recht toekent, den staat der personen aan boord van genoemde vaartuigen te onderzoeken. Die invrijheidstelling kan evenwel den betrokkene geenszins onttrekken aan den bevoegden rechter indien door hem een misdad of vergrijp tegen het gemeene recht is gepleegd.

§ II. *Voorschriften betreffende het gebruik van de vlag en het toezicht der kruisers.*

I. *Regelen voor het verleen van de vlag aan inlandsche vaartuigen; voor de monsterrol en voor het manifest van zwarte passagiers.*

XXX. De onderteekenende Mogendheden verbinden zich een streng toezicht uit te oefenen op de inlandsche vaartuigen, die gerechtigd zijn hare vlag te voeren, in de zone aangegeven bij artikel XXXI, zoowel als op de handelsbewegingen dezer vaartuigen.

XXXI. De naam van inlandsch vaartuig is van toepassing op de schepen, die aan één der volgende voorwaarden voldoen:

1°. Die nitwendige teekenen vertoonen van inlandschen bouw en tuigage;

2°. Die bemand zijn met een equipage, waarvan de kapitein en het meerendeel der matrozen afkomstig zijn uit een land, bespoeld door de wateren van den Indischen Oceaan, de Roode Zee of de Perzische Golf.

XXXII. De vergunning om de vlag van eene der genoemde Mogendheden te voeren, wordt in het vervolg slechts verleend aan de inlandsche vaartuigen, die aan de drie volgende voorwaarden voldoen:

1°. De reeders of eigenaars moeten onderdanen zijn, of onder de bescherming staan van de Mogendheid, wier vlag zij verlangen te voeren;

2°. Zij zullen bezouden zijn te bewijzen dat zij vaste goederen hebben binnen het gebied der overheid, tot welke hunne aanvraag gericht is of een soliden borg te stellen voor de boeten, die zij mochten belooopen;

3°. De genoemde reeders of eigenaars, zoowel als de kapitein van het vaartuig zullen moeten bewijzen dat zij te goeder naam bekend staan, en inzonderheid dat zij nooit een vonnis wegens slavenhandel te hunnen laste gehad hebben.

XXXIII. De verleende vergunning moet jaarlijks vernieuwd worden. Zij zal ten allen tijde geschorst of ingetrokken kunnen worden door de overheden van de Mogendheid, wier vlag het vaartuig voert.

XXXIV. De akte van vergunning zal de noodige aanwijzingen bevatten om de identiteit van het schip te bewijzen. De kapitein zal die akte onder zijne bernsting hebben. De naam van het inlandsch vaartuig en de opgave van zijn tonnenmaat moeten op den achterstevan in latijnsche letters worden ingesneden en geschilderd en de aanvang-

letter of letters van den naam der haven, waartoe het schip behoort, alsmede het nummer waaronder het in die haven is ingeschreven zullen in het zwart op de zeilen moeten gedrukt staan.

XXXV. Aan den kapitein van het vaartuig zal in de haven waaruit hij vertrekt, door de overheid der Mogendheid wier vlag hij voert, een monsterrol worden afgegeven. Die rol zal worden vernieuwd bij iedere nitrusting van het vaartuig of op zijn laatst na één jaar, en wel overeenkomstig de volgende bepalingen:

1°. De monsterrol zal, op het oogenblik van vertrek, worden afgeteekend door de overheid die haar afgegeven heeft;

2°. Geen zwarte zal als matroos op een vaartuig kunnen worden aangemonsterd, zonder vooraf ondervraagd te zijn door de overheid der Mogendheid, welker vlag het schip voert, of, indien deze ontbreekt, door de territoriale overheid, ten einde zekerheid te bekomen dat hij met zijn vrijen wil eene overeenkomst aangaat;

3°. Die overheid zal waken dat er geene wanverhouding besta tusehen het aantal matrozen of scheepsjongens en de tonnenmaat of tuigage der vaartuigen;

4°. De overheid, die de manschappen voor hun vertrek ondervraagd zal hebben, zal hen inschrijven op de monsterrol, waarop zij zullen voorkomen elk met een beknopt signalement naast zijn naam;

5°. Om met nog meer zekerheid het vervangen van manschappen door anderen te beletten, zullen de matrozen bovendien voorzien kunnen worden van een onderscheidingsteeken.

XXXVI. Wanneer de kapitein van een vaartuig zwarte passagiers wenscht in te schepen, moet hij van dat voornemen kennis geven aan de autoriteit van de Mogendheid, wier vlag hij voert, en, indien deze ontbreekt, aan de territoriale autoriteit. De passagiers worden ondervraagd en wanneer het blijkt dat zij zich vrijwillig inschepen, worden zij ingeschreven op een speciaal manifest dat ieders signalement bevat naast zijnen naam en dat in het bijzonder ieders sekse en lengte vermeldt. Zwarte kinderen kunnen slechts als passagier worden toegelaten, voor zoverve zij vergezeld zijn van hunne ouders of van personen, wier achtbaarheid aan geen twijfel onderhevig is. Bij het vertrek wordt het manifest der passagiers afgeteekend door de hierboven aangeduide autoriteit, nadat er zal geconstateerd zijn dat alle op het schip aanwezige passagiers

in het manifest vermeld staan. Indien er geene passagiers aan boord zijn, moet dit nitdrukkelijk op de monsterrol vermeld worden.

XXXVII. Bij aankomst in iedere tusschen- of bestemmingshaven moet de kapitein van het vaartuig bij de autoriteit van de Mogendheid wier vlag hij voert, en, indien deze ontbreekt, bij de plaatselijke autoriteit de monsterrol en zoo er passagiers zijn het passagiersmanifest, hem vroeger afgegeven, overleggen. De autoriteit zal de ter bestemming aangekomen passagiers of dezulke die in een tusschenhaven afstappen, controleren en op het manifest melding maken van hunne ontschepping. Bij vertrek zal dezelfde autoriteit de monsterrol en het manifest opnieuw afteekenen en de op het schip aanwezige passagiers met die in het manifest genoemd vergelijken.

XXXVIII. Op het Afrikaansch kustgebied en op de nabijgelegen eilanden zal geen zwarte passagier op een inlandsch vaartuig mogen worden ingescheept, tenzij op die plaatsen waar eene autoriteit gevestigd is, die door eene der onderteekenende Mogendheden aangesteld is.

In de geheele uitgestrektheid, van de zone, aangewezen in artikel XXI, zullen geene zwarte passagiers uit een inlandsch vaartuig ontscheept mogen worden, behalve op die plaatsen waar eene autoriteit zetelt, die ressorteert onder eene der Hooge contracteerende Partijen, en zonder dat deze autoriteit bij de ontschepping tegenwoordig is.

De gevallen van overmacht, waarin men gedwongen mocht worden af te wijken van deze bepalingen, zullen door de autoriteit der Mogendheid, wier vlag het vaartuig voert, en bij ontstentenis van zoodanige autoriteit door de plaatselijke autoriteit van de haven waarin het beklagde vaartuig is binnengelopen, onderzocht worden.

XXXIX. De voorschriften der artikelen XXXV, XXXVI, XXXVII en XXXVIII zijn niet toepasselijk op vaartuigen zonder voldek, die een maximum van tien man equipage aan boord hebben, en die voldoen aan eene der beide volgende voorwaarden:

1°. zich nitsluitend bezig te houden met de vischvangst in de territoriale wateren;

2°. zich bezig te houden met de kleine kustvaart tusschen de verschillende havens van het grondgebied eener zelfde Mogendheid, zonder zich meer dan vijf mijlen van de kust te verwijderen.

Deze verschillende vaartuigen zullen, naar gelang van omstandigheden, van de plaatselijke of van de consulaire autoriteit eene speciale vergunning

ontvangen, die elk jaar vernieuwd kan worden en die ingetrokken kan worden in de gevallen aangegeven in artikel XL. Het uniforme model dier vergunning, bij deze Algemeene Akte gevoegd, zal aan het Internationaal Informatie-bureau toegezonden worden.

XL. Zoodra wettig bewezen wordt dat de kapitein, reeder of eigenaar van een vaartuig, gerechtigd om de vlag te voeren van een der onderteekenende Mogendheden, of de vergunning bezittende, bedoeld bij artikel XXXIX, zich heeft schuldig gemaakt aan slavenhandel of aan poging daartoe, zal dat recht of die vergunning ingetrokken worden. Op elke inbreuk op de voorschriften van § 2, hoofdstuk III, zullen daarenboven toegepast worden de straffen, vastgesteld bij de speciale wetten en verordeningen van ieder der contracteerende Mogendheden.

XLI. De onderteekenende Mogendheden verbinden zich bij het Internationaal Informatiebureau de modellen te deponeren van de navolgende stukken;

1°. het bewijs, dat recht geeft tot het voeren van de vlag;

2°. de monsterrol;

3°. het manifest voor zwarte passagiers.

Die stukken, welker inhoud in verband met de in ieder land vigeerende voorschriften kan verschillen, zullen de volgende opgaven, nitgedrukt in eene Europeesche taal, moeten bevatten.

I. *Wat betreft het recht tot het voeren van de vlag:*

a) Den naam, de tonnenmaat, de tnigage en de voornaamste afmetingen van het schip;

b) Het inschrijvingsnummer en de letterteekens van de haven, waar het vaartuig tehuis behoort;

c) Den datum waarop het vergunningsbewijs is afgegeven, en de qualiteit van den ambtenaar die het heeft uitgereikt;

II. *Wat betreft de monsterrol:*

a) Den naam van het vaartuig, van den kapitein en van den reeder of van de eigenaars;

b) De tonnenmaat van het vaartuig;

c) Het inschrijvingsnummer en de haven waar het vaartuig tehuis behoort, zijne bestemming, alsook de bijzondere opgaven, aangegeven in artikel XXXV;

III. *Wat betreft het manifest der zwarte passagiers:*

a) Den naam van het schip dat hen vervoert en de opgaven aangegeven in artikel XXXVI,

en die bestemd zijn om de identiteit van de passagiers met juistheid vast te stellen;

b) De ondertekenende Mogendheden zullen de noodige maatregelen nemen opdat de territoriale autoriteiten of hunne consuls aan voorzeggd Bureau opzenden de gewaarmerkte afschriften van elke machtiging tot het voeren hunner vlag, zoodra deze verleend zal zijn, en evenzoo het bericht van de intrekkingen, die op deze vergunningen mochten toegepast worden.

De bepalingen van dit artikel betreffen slechts de papieren bestemd voor inlandesche vaartuigen.

2. *Over de aanhouding van verdachte vaartuigen.*

XLII. Wanneer de bevelvoerende officieren der oorlogschepen van eene der ondertekenende Mogendheden aanleiding hebben om te meenen dat een schip van minder dan 500 ton, 't welk aangetroffen wordt in de hierboven aangeduide zone, slavenhandel drijft, of zich schuldig gemaakt heeft aan het varen onder eene valsche vlag, kunnen zij overgaan tot de verificatie der scheepspapieren.

Dit artikel brengt geene verandering teweeg in den tegenwoordigen staat van zaken, wat betreft de jurisdictie in de territoriale wateren.

XLIII. Te dien einde kan een sloep, onder bevel van een zee-officier in uniform, aan boord van het verdachte vaartuig gezonden worden, nadat men dit gepraaid heeft om het met dit voornemen in kennis te stellen.

De officier die aan boord van het verdachte vaartuig gezonden wordt, moet met de meest mogelijke inschikkelijkheid en omsichtigheid te werk gaan.

XLIV. De verificatie der scheepspapieren zal bestaan in het onderzoeken der navolgende stukken:

1°. Wat betreft de inlandesche vaartuigen, van de papieren genoemd in artikel XLI;

2°. Wat de andere vaartuigen betreft, van de stukken aangewezen bij de verschillende bestaande verdragen of overeenkomsten.

De verificatie der scheepspapieren mag slechts aanleiding geven tot het houden van appèl over de equipage en de passagiers, in de gevallen en op de voorwaarden in het volgende artikel genoemd.

XLV. Het onderzoek naar de lading van het vaartuig of de visitatie, kan slechts plaats hebben bij vaartuigen varende onder de vlag van eene der Mogendheden die de bijzondere overeenkomsten bij artikel XXII bedoeld, hebben gesloten of nog zullen sluiten, en dat wel volgens de bepalingen van die overeenkomsten.

XLVI. Alvorens het aangehouden vaartuig te verlaten, maakt de officier proces-verbaal op, met inachtneming van de gebruiken en in de taal van het land, waartoe hij behoort.

Dit proces-verbaal moet door den officier gedagteekend en ondertekend worden en de feiten constateeren.

De kapitein van het aangehouden vaartuig, zowel als de getuigen, hebben het recht aan het proces-verbaal alle ophelderingen toe te voegen, die zij noodig achten.

XLVII. De commandant van een oorlogschip, die een vaartuig onder vreemde vlag heeft aangehouden, moet in elk geval een verlag aan zijne Regeering nitbrengen, waarin hij de beweegredenen zijner handelingen niteenzet.

XLVIII. De korte inhoud van dat rapport, zowel als een afschrift van het proces-verbaal opgemaakt door den officier die aan boord van het aangehouden vaartuig gezonden is, zullen zoo spoedig mogelijk verzonden worden aan het Internationaal Informatie-bureau, dat daarvan mededeeling doet aan de naastbijzijnde consulaire of plaatselijke autoriteit van de Mogendheid onder wier vlag het onderweg aangehouden schip voer. Duplicaten van die stukken zullen worden bewaard in de archieven van het Bureau.

XLIX. Indien de gezagvoerder van een kruiser, ten gevolge van het uitoefenen der contrôle, in de vorige artikelen omschreven de overtuiging erlangt, dat er gedurende den overtocht slavenhandel aan boord is gedreven of indien er dengelijke gronden bestaan om den kapitein of den reeder te verdenken, hetzij van het varen onder eene valsche vlag, hetzij van bedrog of van medeplichtigheid aan slavenhandel, brengt hij het aangehouden vaartuig in de naastbijgelegen haven der zone, waar zich eene bevoegde autoriteit bevindt van de Mogendheid wier vlag geschehen is.

Ieder der ondertekenende Mogendheden verbindt zich in het zonegebied aan te wijzen en aan het Internationaal Informatie-bureau op te geven de plaatselijke of consulaire autoriteiten of de speciale gemachtigden, die in de hierboven bedoelde gevallen bevoegd zijn op te treden.

Het verdachte vaartuig kan eveneens worden toevertrouwd aan een kruiser van zijn eigen land, ingeval deze er zich mede belasten wil.

3. *Over het onderzoeken en het berechten van aangehouden vaartuigen.*

L. De in het voorgaande artikel bedoelde auto-

riteit, aan welke het aangehouden vaartuig is overgegeven, zal een volledig onderzoek instellen, volgens de wetten en reglementen van haar land, in tegenwoordigheid van een officier van den vreemden kruiser.

LI. Indien uit dat onderzoek blijkt, dat het aangehouden vaartuig onder eene valsche vlag heeft gevaren, zal het ter beschikking blijven van dengene die het aangehouden heeft.

LII. Indien uit het onderzoek blijkt, dat er slavenhandel heeft plaats gehad, hetzij door de aanwezigheid aan boord van slaven, bestemd om verkocht te worden, hetzij door andere daden van slavenhandel, genoemd in de bijzondere overeenkomsten, worden schip en lading in beslag genomen en gesteld onder bewaking van de autoriteit, die het onderzoek geleid heeft.

De kapitein en de equipage zullen worden verwezen naar de gerechtshoven, aangewezen in artikel LIV en LVI. De slaven zullen in vrijheid worden gesteld nadat het vonnis gewezen is.

In de gevallen bij dit artikel voorzien, zal over de bevrijde slaven beschikt worden volgens de bijzondere overeenkomsten, die gesloten zijn of zullen worden tusschen de onderteekenende Mogendheden. Bij gebreke van dergelijke overeenkomsten kunnen de slaven aan de plaatselijke autoriteiten worden overgegeven om, zoo mogelijk, naar hun geboorteland te worden teruggezonden; anders zullen deze autoriteiten, voor zoover het van hen afhangt, hun de middelen gemakkelijk maken om te leven, en, zoo zij dit verkiezen, zich in de streek te vestigen.

LIII. Indien het onderzoek bewijst dat het vaartuig onwettig is aangehouden, zal er rechtens aanspraak bestaan op eene schadeloosstelling, evenredig aan het nadeel dat het vaartuig onderhouden heeft door de gedwongen verandering van koers.

Het bedrag deser schadeloosstelling wordt vastgesteld door de autoriteit, die het onderzoek geleid heeft.

LIV. Ingeval de officier die het vaartuig heeft aangehouden geen genoegen neemt met de nitkomsten van het onderzoek, dat in zijne tegenwoordigheid heeft plaats gehad, wordt de zaak rechtens verwezen naar de rechtbank der natie wier vlag door het aangehouden vaartuig gevoerd werd.

Op dezen regel wordt slechts uitzondering gemaakt in de gevallen waarin het geschil loopt over het bedrag der schadeloosstelling, vermeld

in artikel LIII, welk bedrag zal worden bepaald langs scheidrechtelijken weg, zooals in het volgende artikel nader omschreven wordt.

LV. De officier, die een vaartuig heeft aangehouden en de autoriteit die het onderzoek geleid heeft, zullen binnen 48 uren ieder een scheidrechter aanwijzen, terwijl aan de twee gekozen scheidrechters zelven 24 uren toegestaan worden om een super-arbiter te benoemen. Deze scheidrechters moeten zooveel mogelijk gekozen worden uit de diplomatieke, consulaire of rechterlijke ambtenaren der onderteekenende Mogendheden. Inlanders, die door de contracteerende Regeeringen worden bezoldigd zijn volstrekt buitengesloten. De beslissing wordt genomen bij meerderheid van stemmen. Zij moet als einduitspraak beschouwd worden.

Indien het scheidgerecht binnen de gestelde termijnen niet samengesteld is, zal er ten opzichte der schadeloosstelling en der schadevergoeding gehandeld worden overeenkomstig de bepalingen van artikel LVIII, tweede lid.

LVI. De zaken worden in den kortst mogelijken tijd gebracht voor de rechtbank der natie, wier vlag door de beklagden gevoerd is. Echter kunnen de consuls of elke andere autoriteit van dezelfde natie als de beklagden, mits speciaal daartoe aangewezen door hun Gouvernement, gemachtigd worden in de plaats der rechtbank recht te spreken.

LVII. De procedure en het vonnis wegens de overtreding der bepalingen van Hoofdstuk III zullen altijd zoo summier zijn als de wetten en reglementen, van kracht in het gebied, onderworpen aan het gezag der onderteekenende Mogendheden toelaten.

LVIII. Elk vonnis van de nationale rechtbank of van de autoriteiten, bedoeld bij artikel LVI, waarbij verklaard wordt dat het aangehouden vaartuig geen slavenhandel gedreven heeft, zal dadelijk worden uitgevoerd, terwijl aan het vaartuig volle vrijheid gegeven zal worden om zijnen koers te vervolgen.

In dat geval zal de kapitein of reeder van het vaartuig dat zonder wettigen grond van verdenking aangehouden of in zijne reis gestoord is, recht hebben schadevergoeding te eischen tot een bedrag, bij gemeen overleg vast te stellen tusschen de Gouvernementen die rechtstreeks bij de zaak betrokken zijn of langs scheidrechtelijken weg en betaalbaar binnen zes maanden te rekenen van de dagteekening der rechterlijke uitspraak, waarbij het aangehouden vaartuig is vrijgesproken.

LIX. In geval van veroordeeling wordt het in beslag genomen vaartuig prijs verklaard ten bate van den aanhonder.

De kapitein, de equipage en alle andere personen die schuldig bevonden worden, zullen naar mate van de zwaarte van de misdaad of het wanbedrijf waaraan zij zich schuldig gemaakt hebben, en voorts overeenkomstig artikel V, gestraft worden.

LX. De bepalingen van artikel L tot LIX laten geheel onverlet de bevoegdheid zoowel als den procesvorm der bestaande of nog op te richten speciale rechtbanken, bestemd om kennis te nemen van feiten betrekkelijk den slavenhandel.

LXI. De Hooge contracteerende partijen verbinden zich elkander wederkeurig de instructiën mede te deelen, die zij, ter uitvoering der bepalingen van hoofdstuk III, geven zullen aan de gezagvoerders hunner oorlogsschepen, die de zeeën der bovenaangewezen zone bevaren.

HOOFDSTUK IV.

LANDEN VAN BESTEMMING WIER INSTELLINGEN HET HOUDEN VAN HUISSLAVEN TOELATEN.

LXII. De contracteerende Mogendheden wier instellingen het houden van huisslaven toelaten en wier bezittingen in en buiten Afrika diensvolgens, ondanks de waakzaamheid der overheden, tot plaatsen van bestemming dienen voor Afrikaansche slaven, verbinden zich den in-, uit- en doorvoer van, evenals den handel in slaven te verbieden. Het scherpste en strengste toezicht zal door haar worden uitgeoefend op alle punten waar in-, uit- of doorvoer van Afrikaansche slaven plaats heeft.

LXIII. De slaven, krachtens de bepalingen van het vorige artikel bevrijd, worden, indien de omstandigheden zulks veroorloven, naar hun geboorteland teruggezonden. In ieder geval ontvangen zij brieven van invrijheidstelling van de bevoegde autoriteiten en hebben zij recht op hare bescherming en hulp, ten einde middelen van bestaan te vinden.

LXIV. Iedere voortvluchtige slaaf, die de grenzen van eene der in artikel LXII genoemde Mogendheden bereikt, wordt als vrij beschouwd en heeft het recht van de bevoegde overheden brieven van invrijheidstelling te vragen.

LXV. Iedere verkoop of andere overeenkomst, waarvan de slaven, bedoeld bij artikel LXIII en LXIV het voorwerp geweest zijn, ten gevolge van

walke omstandigheden ook, wordt als nietig en zonder waarde beschouwd.

LXVI. De inlandsche vaartuigen, die de vlag voeren van een der landen, genoemd in art. LXII, worden, indien er aanwijzingen bestaan dat zij zich met slavenhandel inlaten, door de plaatselijke overheden in de havens, die zij bezoeken, aan een streng onderzoek ten opzichte van hunne bemanning en passagiers onderworpen, zoowel bij aankomst als bij vertrek. Bevinden zich Afrikaansche slaven aan boord, dan wordt er tegen het vaartuig en tegen alle personen, die in de termen vallen om in staat van beschuldiging gesteld te worden, eene gerechtelijke vervolging ingesteld. De slaven, die aan boord gevonden worden, ontvangen brieven van invrijheidstelling door de bemoeiingen der autoriteiten die de aanhouding der vaartuigen hebben bewerkstelligd.

LXVII. Strafbepalingen in verband met die, voorzien bij artikel V, zullen worden uitgevaardigd tegen hen, die Afrikaansche slaven hebben ingevoerd of vervoerd of daarin handel gedreven hebben; tegen hen, die knapen of volwassen mannen verminken en hen, die er handel in drijven, alsook tegen hunne mededaders en medeplichtigen.

LXVIII. De ondertekenende Mogendheden erkennen de hooge waarde der wet, houdende verbod van den handel in negers, bekrachtigd door Zijne Majesteit den Sultan van Turkije van 4/16 December 1889 (22 Rebi-ul-Akhir 1307). Zij zijn overtuigd dat door de Turksche autoriteiten een streng toezicht zal worden gehouden, vooral op de Westkust van Arabië en op de wegen die deze kust verbinden met de andere bezittingen van Zijne Keizerlijke Majesteit in Azië.

LXIX. Zijne Majesteit de Shah van Perzië verbindt zich een nauwlettend toezicht te doen houden op de territoriale wateren, evenals op die der knsten van de Perzische Golf en der Golf van Oman, voor zoover die onder zijne soevereiniteit staan; alsook op de binnenwegen, die tot het vervoer van slaven dienen. De magistraten en andere autoriteiten zullen te dien einde de noodige volmachten ontvangen.

LXX. Zijne Hoogheid de Sultan van Zanzibar verbindt zich zijne meest afdoende medewerking te verlenen tot het betengelen der misdaden en wanbedrijven die door de handelaars in Afrikaansche slaven, zoowel te land als ter zee, worden gepleegd. De te dien einde in het Sultanaat Zanzibar ingestelde rechtbanken zullen gestreng de

strafbepalingen toepassen, genoemd in artikel V. Ten einde te beter de vrijheid te verzekeren van de slaven die vrijverklaard zijn, hetzij krachtens de bepalingen dezer Algemeene Akte, hetzij krachtens de besluiten, door Zijne Hoogheid en diens voorgangers te dien aanzien uitgevaardigd, zal te Zanzibar een Bureau tot invrijheidstelling worden opgericht.

LXXI. De diplomatieke en consulaire agenten en de zee-officieren der contracteerende Mogendheden zullen binnen de grenzen der bestaande overeenkomsten, aan de plaatselijke autoriteiten hunne medewerking verleenen, ten einde den slavenhandel te helpen beteugelen, daar, waar die nog bestaat. Zij hebben het recht de slavenhandel-processen, die zij hebben uitgelokt, bij te wonen zonder te mogen deelnemen aan de beradslagingen.

LXXII. Ter bereiking van het doel, genoemd in artikel XVIII, zullen door de besturen der landen van bestemming van Afrikaansche slaven, bureau's tot invrijheidstelling worden opgericht of andere instellingen, die hetzelfde doel beoogen.

LXXIII. Daar de onderteekenende Mogendheden zich verbonden hebben elkander alle inlichtingen te geven nuttig ter bestrijding van den slavenhandel, zullen de Regeeringen, wie de bepalingen van dit hoofdstuk aangaan, op bepaalde tijden met de andere Gouvernemen ten de statistieke gegevens wisselen, die betrekking hebben op de aangehouden en bevrijde slaven, almede op de wettelijke of administratieve maatregelen, die genomen zijn om den slavenhandel te beteugelen.

HOOFDSTUK V.

BEPALINGEN TER VERZEKERING VAN DE UITVOERING DER ALGEMEENE AKTE.

§ 1. Van het internationale maritieme bureau.

LXXIV. Overeenkomstig de bepalingen van artikel XXVII wordt te Zanzibar een internationaal bureau opgericht waar elk der onderteekenende Mogendheden zich door een gemachtigde zal kunnen doen vertegenwoordigen.

LXXV. Het bureau zal geconstitueerd zijn, zoodra drie Mogendheden hare afgevaardigden zullen hebben aangewezen.

Het zal een reglement samenstellen, waarbij zijne werkzaamheden geregeld worden. Dat reglement wordt onmiddellijk ter bekrachtiging gezonden aan de onderteekenende Mogendheden, die van hun voornemen om zich aldaar te doen

vertegenwoordigen zullen hebben doen blijken en die te dezen aanzien zoo spoedig mogelijk zullen beslissen.

LXXVI. De kosten dezer instelling worden gelijkelijk gedragen door de onderteekenende Mogendheden in het vorig artikel genoemd.

LXXVII. Het bureau te Zanzibar is belast met het inzamelen van alle stukken en inlichtingen die de beteugeling van den slavenhandel in de maritieme zone kunnen vergemakkelijken.

Te dien einde verbinden zich de onderteekenende Mogendheden om aan het bureau binnen den kortst mogelijken tijd te doen toekomen:

1°. De stukken, omschreven in artikel XLI;

2°. De korte inhoud der rapporten en de afschriften der processen-verbaal bedoeld bij artikel XLVIII;

3°. De lijst der plaatselijke of consulaire autoriteiten, der speciale gemachtigden, die bevoegd zijn om in rechten op te treden tegen de aangehouden vaartuigen, volgens artikel XLIX;

4°. De afschriften der vonnissen en arresten van veroordeeling, nitgesproken overeenkomstig artikel LVIII;

5°. Alle inlichtingen die kunnen leiden tot de ontdekking van personen, welke zich in de bovengenoemde zone met slavenhandel bezighouden.

LXXVIII. De archieven van het bureau zullen te allen tijde openstaan voor die zee-officieren der onderteekenende Mogendheden, welke binnen de grenzen van de zone, bepaald bij artikel XXI, bevoegd zijn handelend op te treden, almede voor de plaatselijke of rechterlijke autoriteiten en voor de speciaal door hunne Regeeringen aangewezen consuls.

Het bureau moet aan de officieren en vreemde agenten, die gemachtigd zijn zijne archieven te raadplegen, de vertaling in eene Europeesche taal verschaffen van de stukken die in eene Oostersche taal opgesteld zijn.

Het zal de mededeelingen doen, voorzien bij artikel XLVIII.

LXXIX. Hulpbureau's in betrekking staande met het bureau te Zanzibar zullen kunnen gevestigd worden in zekere gedeelten der zone, krachtens eene te voren tussehen de betrokken Mogendheden te treffen schikking.

Zij worden samengesteld uit de gemachtigden dier Mogendheden en ingericht overeenkomstig de artikelen LXXV, LXXVI en LXXVII.

De stukken en inlichtingen, omschreven in artikel LXXVII worden, voor zooverre zij het

gedeelte der zone betreffen dat hen aangaat, rechtstreeks toegezonden door de plaatselijke en consulaire autoriteiten van die streek, onverminderd de mededeeling aan het bureau te Zanzibar, voorzien bij hetzelfde artikel.

LXXX. Het bureau te Zanzibar maakt binnen de eerste twee maanden van ieder jaar een verslag op van zijne werkzaamheden over het afgelopen jaar en van die der hulpbureau's.

§ 2. *Van de uitwisseling van stukken en inlichtingen, den slavenhandel betreffende, tusschen de Begeeringen.*

LXXXI. De Mogendheden zullen elkander op de meest uitgebreide schaal en in den kortst mogelijken tijd mededeeling doen:

1°. van den inhoud der wetten en administratieve voorschriften, die ter toepassing van de bepalingen dezer Algemeene Akte bestaan of nitgevaardigd zijn;

2°. van de statistieke opgaven betreffende den slavenhandel, de aangehouden en bevrijde slaven, den handel in wapenen, ammunitie en sterke dranken.

LXXXII. De nitwisseling dier documenten en inlichtingen zal plaats hebben onder leiding van een speciaal bureau, verbonden aan het Departement van Buitenlandsche Zaken te Brussel.

LXXXIII. Het bureau te Zanzibar zal aan dit bureau elk jaar het rapport inzenden, genoemd in artikel LXXX nopens zijne werkzaamheden gedurende het afgelopen jaar en over die der hulpbureau's die overeenkomstig artikel LXXIX opgerijpt mochten worden.

LXXXIV. Die documenten en inlichtingen zullen verzameld, op geregelde tijden uitgegeven en aan alle onderteekenende Mogendheden toegezonden worden. Deze nitgave zal elk jaar vergezeld gaan van een uitgewerkt overzicht der wetgevende, administratieve en statistieke documenten, genoemd in artikel LXXXI en LXXXIII.

LXXXV. De kosten van dat bureau en die van briefwisseling, vertaling en drnkwerk die daaruit voortvloeien, zullen door al de onderteekenende Mogendheden gedragen worden, en geïnd worden door tusschenkomst van het Departement van Buitenlandsche Zaken te Brussel.

§ III. *Van de bescherming der bevrijde slaven.*

LXXXVI. Vermits de onderteekenende Mogendheden erkend hebben dat het haar plicht is de bevrijde slaven in hare respectieve bezittingen te beschermen, verbinden zij zich in de havens der

zone aangewezen in artikel XXI en op de plaatsen in hare gezegde bezittingen, waar Afrikaansche slaven worden buit gemaakt of doorgevoerd of waar zij aankomen, bureau's of inrichtingen te vestigen, voor zoover die niet reeds bestaan, tot een aantal als door haar voldoende geacht wordt, en die speciaal bestemd zullen zijn tot het bevrijden en beschermen van die slaven overeenkomstig de bepalingen van artikel VI, XVIII, LII, LXIII en LXIV.

LXXXVII. De bureau's tot invrijheidstelling of de autoriteiten met dien tak van dienst belast, geven brieven van invrijheidstelling af, en houden daarvan een register.

Bij aangifte van een geval van slavenhandel of van wederrechtelijke gevangenhouding, of indien de slaven zelve hulp vragen, nemen gezegde bureau's of overheden zoo spoedig mogelijk alle noodige maatregelen, om de bevrijding der slaven en het straffen der schuldigen te verzekeren.

[Het afgeven der brieven van invrijheidstelling mag in geen geval vertraagd worden, indien de slaaf beschuldigd is van eene misdada of van een vergrijp tegen het gemeene recht. Maar na het afgeven der genoemde brieven zal tot de rechterlijke instructie worden overgegaan, in den vorm door de gewone procesorde voorgeschreven.

LXXXVIII. De onderteekenende Mogendheden zullen in hare bezittingen de stichting begunstigen van toevluchtsoorden voor bevrijde vrouwen en van opvoedingsgestichten voor bevrijde kinderen.

LXXXIX. De bevrijde slaven zullen zich te allen tijde kunnen wenden tot de bureau's om in het genot hunner vrijheid beschermd te worden.

Wie bedrog of geweld gepleegd heeft om een bevrijden slaaf zijne bevrijdingsbrieven te ontnemen of hem van zijne vrijheid te berooven, zal als slavenhandelaar beschonwd worden.

HOOFDSTUK VI.

BEFERKENDE MAATREGLEN TEN AANZIEN VAN DEN HANDEL IN STERKE DRANKEN.

XC. Met recht bezorgd over de zedelijke en stoffelijke gevolgen die het misbruik van sterken drank voor de inlandsche bevolkingen na zich sleept, zijn de onderteekenende Mogendheden overeengekomen de bepalingen der artikelen XCI, XCII en XCIII toe te passen in eene zone, begrensd ten noorden door de parallel op 20° N.B., ten zuiden door de parallel op 22° Z.B., ten westen door den Atlantischen Oceaen en ten oosten

door den Indischen Oceaan en onderhoorigheden, daaronder begrepen de eilanden tot op 100 zee-mijlen van de knst.

XCI. De Mogendheden zullen den invoer van gedistilleerde dranken verbieden in die streken van de zone, van welke zal gebleken zijn, dat wegens godsdienstige meeningen of op andere gronden het gebruik daarvan niet bestaat, of nog niet algemeen is. De vervaardiging van gedistilleerde dranken zal aldaar eveneens verboden zijn.

Iedere Mogendheid zal de grenzen bepalen van de zone, waarbinnen in hare bezittingen of protectoraten, de alcoholische dranken verboden zijn. Zij is gehouden van de omschrijving van dat gebied binnen zes maanden mededeeling te doen aan de andere Mogendheden.

Van voorzgd verbod zal slechts mogen worden afgeweken voor beperkte hoeveelheden, bestemd voor het gebruik van niet-inboorlingen, en ingevoerd onder toezicht van en op de voorwaarden door iedere Regeering vastgesteld.

XCII. De Mogendheden die bezittingen hebben of protectoraat nitoeefenen in de streken van de zone, waar de invoer niet verboden is, maar waar sterke dranken op dit oogenblik of vrij of belast met 15 fr. per H.L. voor 50 graden sterkte worden ingevoerd, verbinden sich op die dranken een inkomend recht te heffen van 15 fr. per H.L. voor 50 graden sterkte, en wel gedurende de eerste drie jaren na de bekrachtiging der tegenwoordige Algemeene Akte. Na verloop van dien tijd zal, weder voor een tijdperk van drie jaren, het recht op 25 fr. gebracht kunnen worden. Bij het einde van het zesde jaar zal het recht herzien worden, waarbij een vergelijkend onderzoek naar de uitkomsten van die belasting tot grondslag strekken zal, ten einde alsdan, zoo mogelijk, een minimum belasting vast te stellen voor de geheele uitgestrektheid der zone, waarin het verbod van invoer bedoeld bij artikel XCI niet bestaat.

De Mogendheden behouden het recht de belastingen geheven boven het bij dit artikel vastgestelde minimum te handhaven of te verhoogden in de streken waar zij dit recht thans bezitten.

XCIII. De sterke dranken die vervaardigd mochten worden in de streken, bedoeld bij artikel XCII en die bestemd mochten zijn om afgeleverd te worden voor het gebruik in het binnenland, zullen belast worden met een accijsrecht.

Dat accijsrecht, waarvan de Mogendheden zich verbinden de heffing zooveel als maar eenigszins mogelijk is te verzekeren, zal niet miuder mogen

bedragen dan het minimum van het invoerrecht bepaald bij artikel XCII.

XCIV. De onderteekenende Mogendheden, die in Afrika bezittingen hebben onmiddellijk grenzende aan de zone, omschreven in artikel XC, verbinden zich de noodige maatregelen te nemen om den invoer van sterke dranken in de landstreken van genoemde zone over hunne binnengrenzen te beletten.

XCv. De Mogendheden zullen elkander door tusschenkomst van het bureau te Brussel en volgens de bepalingen vermeld in Hoofdstuk V, de inlichtingen betreffende den handel in sterke dranken in haar respectievelijk grondgebied mededeelen.

HOOFDSTUK VII.

SLOTBEPALINGEN.

XCVI. De tegenwoordige Algemeene Akte vernietigt alle daarmede strijdende overeenkomsten, op een vroeger tijdstip tusschen de onderteekenende Mogendheden gesloten.

XCvII. Onverminderd hetgeen bij de artikelen XIV, XXIII en XCII is bepaald, behouden de onderteekenende Mogendheden zich het recht voor, later en in gemeenschappelijk overleg in deze Algemeene Akte de veranderingen of verbeteringen te brengen, waarvan de arvaring de wenselijkheid zal hebben aangetoond.

XCvIII. De Mogendheden die deze Algemeene Akte niet hebben geteekend kunnen worden toegelaten om daaraan toe te treden.

De onderteekenende Mogendheden behouden zich het recht voor, aan die toetreding zoodanige voorwaarden te verbinden als zij noodig mochten oordeelen.

Indien geen voorwaarde is gesteld, brengt die toetreding rechteus de aanneming mede van alle verplichtingen en de toelating tot alle voordeelen bij deze Algemeene Akte bedongen.

De Mogendheden zullen zich verstaan ten aanzien der stappen, die te doen zijn om die Staten tot toetreding te bewegen, wier medewerking noodig of nuttig zoude kunnen zijn om de algeheele uitvoering der Algemeene Akte te verzekeren.

De toetreding geschiedt bij afzonderlijke akte. Zij zal langs diplomatieken weg ter kennis gebracht worden van de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen en door deze aan alle Staten, die geteekend hebben of toegetreden zijn.

XCIX. De bekrachtiging dezer Algemeene Akte zal zoo spoedig mogelijk plaats hebben en in geen geval langer dan een jaar worden uitgesteld.

Iedere Mogendheid zal harp bekrachtiging doen

toekomen aan de Regeering van Zijne Majesteit den Koning der Belgen, die alle andere Mogendheden, welke deze Algemeene Akte onderteekend hebben in kennis daarvan zal stellen.

De bekrachtigingen van alle Mogendheden zullen gedeponceerd blijven in de archieven van het Koninkrijk België.

Zoodra alle bekrachtigingen zullen ingekomen zijn, of hoogstens één jaar na de onderteekening dezer Algemeene Akte, zal eene Akte van Bewaaring worden opgemaakt in een Protocol dat onderteekend zal worden door de vertegenwoordigers van alle Mogendheden, die de Akte bekrachtigd hebben.

Een gewaarmerkt afschrift van dat Protocol zal toegezonden worden aan alle betrokken Mogendheden.

C. De tegenwoordige Algemeene Akte zal in werking treden in alle bezittingen der contracterende Mogendheden op den zestigsten dag na dien, waarop het Protocol van Bewaaring, in het vorig artikel genoemd, zal zijn opgemaakt.

Ten oorkonde waarvan de respectieve Gevolmachtigden de tegenwoordige Algemeene Akte onderteekend en van hun zegel voorzien hebben.

Gedaan te Brussel, op den tweeden dag van de maand Juli achttienhonderd negentig.

(L. S.) (get.) L. GERICKE.

" " ALVENSLEBEN.
 " " GÖHRING.
 " " R. KHEVENHÜLLER.
 " " LAMBERMONT.
 " " E. BANNING.
 " " SCHACK DE BROCKDORFF.
 " " J. G. DE AQUÊRA.
 " " ETM. VAN EETVELDE.
 " " A. VAN MALDEGHEM.
 " " EDWIN H. TERRELL.
 " " H. S. SANFORD.
 " " A. BOURÉE.
 " " G. COGORDAN.
 " " VIVIAN.
 " " JOHN KIRK.
 " " F. DE RENZIS.
 " " F. CATALANI.
 " " NASARE AGA.
 " " HENRIQUE DE MACEDO PEREIRA
 COTINHO.
 " " L. OUBOUSOFF.
 " " MARTENS.
 " " BURENSTAM.
 " " E. CARATHÉODORY.
 " " JOHN KIRK.
 " " GÖHRING.

80 Juni 1891. BESLUIT, houdende nadere wijziging van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159). S. 148.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
 WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Justitie, van 20 Mei 1891, 3^e afdeling, n°. 102;

Overwegende, dat het wenschelijk is den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159) en gewijzigd en aangevuld bij het Koninklijk besluit van 20 Juli 1887 (*Staatsblad* n°. 139), nader te wijzigen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 16 Juni 1891, n°. 6);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Justitie, van den 25 Juni 1891, 3^e afdeling n°. 155;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. De tweede zinsnede van artikel 108 van gemelden maatregel, luidende: "ontvluchting of poging daartoe wordt steeds met deze verplaatsing gestraft" vervalt.

2. De artikelen 111, 112 en 113 van gemelden maatregel worden gelezen als volgt:

Artikel 111. De hoofden der gestichten kunnen de straffen, in art. 20 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) sub 2°. tot en met 6°. vermeld, op eigen gezag opleggen — die sub 2°., 3°. en 4°. genoemd, echter voor niet langer dan 5 dagen.

Van elke door hen opgelegde straf geven zij onverwijld kennis aan den voorzitter van het college van regenten. Deze beoordeelt of hij zich daarmede kan vereenigen. Is dit het geval dan keurt hij de straf goed en is daarmede de zaak beslist.

Is dit het geval niet dan wijzigt hij de straf of heft hij haar op.

Artikel 112. De straf in art. 20 der wet van 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62) sub 1°. vermeld, kan alleen door den voorzitter van het college van regenten worden opgelegd.

Hij brengt alle door hem opgelegde of verswaarde straffen in de eerstvolgende vergadering van het college van regenten ter kennis van het college.

Artikel 113. In afwachting der beslissing van den voorzitter van het college van regenten, zijn de hoofden van de gestichten bevoegd den gevangene of verpleegde voor zich zelve en anderen door

afzondering of door het bezigen van een dwang-bnis of andere middelen onschadelijk te maken.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 30sten Juni 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie,

(get.) R U Y S V A N B E E R E N B R O E K.

(*Uitgeg.* 8 Juli 1891.)

4 Juli 1891. BESLUIT, houdende aanwijzing van de gemeente *Rosenburg* als loopplaats bij invoer langs rivieren en kanalen, voor buskruit, dynamiet en andere ontplofbare stoffen. S. 144.

Bij deze wet wordt de gemeente *Rosenburg* aangewezen als loopplaats voor buskruit, dynamiet en andere ontplofbare stoffen, bij invoer langs rivieren en kanalen op den voet van het gewijzigd Koninklijk besluit van 28 Maart 1872, S. 19.

4 Juli 1891. BESLUIT, houdende goedkenning van een reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf en intrekking van drie daarmede in verband staande besluiten. S. 145.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
W I J E M M A, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 30 Mei 1891, L. B, afdeling Posterijen;

Gezien de wet van 7 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 48);

Gelet op het Koninklijk besluit van 29 Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 114), waarbij een reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf wordt vastgesteld;

In aanmerking nemende de wenschelijkheid, dat de bepalingen nopens het telegraphisch verkeer binnen Nederland zooveel mogelijk overeenstemmen met die, welke te rekenen van 1 Juli 1891 voor het internationaal verkeer zullen gelden;

Den Raad van State gehoord (advies van den 23 Juni 1891, n°. 8);

Gelet op het nader rapport van den voornoemden Minister, van 30 Juni 1891, L. K, afdeling Posterijen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. het reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf goed te keuren, zooals het aan het tegenwoordig besluit is gehecht:

2°. het Koninklijk besluit van 29 Juni 1886 (*Staatsblad* n°. 114), alsmede dat van 13 April 1891,

n°. 20, en dat van 9 Mei 1891, n°. 45, in te trekken;

3°. te bepalen, dat het bij dit besluit voor den dienst der Rijkstelegraaf goedgekeurde reglement in werking zal treden op den vijfden dag na de dagteekening van het *Staatsblad* en de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst, en dat met hetzelfde tijdstip het reglement, bij het sub 2°. genoemde besluit goedgekeurd, buiten werking wordt gesteld.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 4den Juli 1891.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) H A V E L A A R.

(*Uitgeg.* 15 Juli 1891.)

REGLEMENT voor den dienst der Rijkstelegraaf.

Kantoren en lijnen.

Art. 1. De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid bepaalt in welke plaatsen kantoren van de Rijkstelegraaf gevestigd worden. De gemelde Minister is mede bevoegd tot opheffing van kantoren, zoo daartoe aanleiding bestaat.

Geheimhouding.

2. Den beamtten, met den telegraafdienst belast, is elke mededeeling omtrent telegrammen, anders dan aan hen, die tot kennisneming bevoegd zijn, overeenkomstig hun ambtseed verboden, op de in het *Wetboek van Strafrecht* bepaalde straffen. Ook mogen zij, middellijk noch onmiddellijk, anders dan ambtshalve, nieuwstijdingen aan dagbladen bezorgen of tot de redactie dier bladen, tenzij met uitdrukkelijke vergunning van den Minister, in eenige betrekking staan.

Toegang tot de seinkamers.

3. De toegang tot de seinkamers is alleen geoorloofd aan de personen, die behooren tot den dienst, van telegraaf of van post, welke in die lokalen wordt uitgeoefend en voorts aan hen, die daartoe door den Hoofddirecteur der Posterijen en der Telegraphie zijn gemachtigd.

Openstelling van de kantoren.

4. De telegraafkantoren worden naar den tijd, gedurende welken zij voor de aanneming en over-

brenging der telegrammen open zijn, verdeeld in drie klassen, namelijk:

- a. kantoren met dag- en nachtdienst;
- b. kantoren met doorlopenden dagdienst;
- c. kantoren met beperkten dagdienst.

De kantoren met dag- en nachtdienst zijn onafgebroken voor den dienst open.

De kantoren met doorlopenden dagdienst van 8 uur des morgens tot 9 uur des avonds.

De Hoofddirecteur de Posterijen en der Telegraphie is echter bevoegd, den diensttijd van rijks-telegraafkantoren met doorlopenden dagdienst in bijzondere gevallen tijdelijk te beperken of uit te breiden. Tot zoodanige beperking of uitbreiding gaat hij over, wanneer dit wordt verlangd door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, aan wien hij van elke beperking of uitbreiding onverwijld kennis geeft. De gemelde Hoofddirecteur regelt tevens den diensttijd der kantoren met beperkten dagdienst.

De uren van openstelling der kantoren worden in de *Staatscourant* medegedeeld. Zij worden voortdurend op eene aan de buitenszijde van het kantoor zichtbare plaats voorgehangen of op andere wijze bekend gemaakt.

De middelbare tijd van *Amsterdam* geldt voor al de Nederlandsche rijks-telegraafkantoren.

Verzending uit plaatsen waar geen telegraafkantoor bestaat.

5. Uit plaatsen, waar geen telegraafkantoor is gevestigd, kan de inzending van telegrammen aan het naaste telegraafkantoor door tusschenkomst der postkantoren geschieden.

De tusschenkomst der postkantoren bestaat in de aanneming der telegrammen in den vorm van gesloten brieven, welke zonder kosten voor den afzender aan het kantoor van de Rijkstelegraaf, met de eerstvertrekkende post worden gezonden, en in de invordering der verschuldigde gelden en overmaking daarvan aan het rijks-telegraafkantoor.

Schrijfgereedschap ten dienste van het publiek.

6. De telegrammen kunnen aan de telegraafkantoren worden geschreven. Het noodige schrijfgereedschap is daar ten dienste van het publiek beschikbaar.

Hoe de telegrammen zijn te onderscheiden.

7. De telegrammen worden onderscheiden in regeerings-, dienst- en bijzondere telegrammen.

Onder regeeringstelegrammen worden verstaan:

a. telegrammen, van de Koningin, de Koningin-Weduwe, Regentes, en de leden van het Koninklijk Huis;

b. telegrammen van de Ministers, hoofden van Departementen van algemeen bestuur, en van de Commissarissen des Konings in de provinciën;

c. de telegrammen van den Directeur van het Kabinet des Konings;

d. telegrammen van de opperbevelhebbers der land- en zeemacht, de bevelhebbers in de militaire afdelingen en de commandanten der maritieme directiën; alsmede telegrammen van de bevelvoerende officieren van H. M. schepen aan den Minister van Marine;

e. telegrammen van de Nederlandsche en vreemde diplomatieke en consulaire agenten, met dien verstande, dat, wanneer consulaire agenten handel drijven, hnnne telegrammen niet als regeerings-telegram worden beschouwd, tenzij die aan een officieel persoon gericht zijn en over dienstzaken handelen;

f. de telegrammen van de voorzitters der hoofdkiesdistricten, betreffende den nitalag der verkiezingen, aan den Minister van Binnenlandsche Zaken of aan de Commissarissen des Konings in de provinciën;

g. de telegrammen van burgemeesters, betreffende verptoring der openbare orde, aan de Regeering of aan de Commissarissen des Konings in de provinciën; alsmede de telegrammen van provinciale adjudanten en van plaatselijke en garnizoenscommandanten, betrekking hebbende op het verleenen van militairen bijstand;

h. de telegrammen over dienstzaken van den commandeerenden officier van het koloniaal werfdepôt te *Harderwijk*;

i. de telegrammen over dienstzaken, *wanneer de behandeling als regeeringstelegram bij de aanbieding afzonderlijk wordt verzocht*, van de procureurs-generaal der gerechtshoven, den advocaat-fiscaal van de zee- en landmacht, de officieren van Justitie, de auditers-militair, de kantonrechters, de officieren en onderofficieren der marine, de commissarissen van politie;

j. de telegrammen van den agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam aan den Minister, alsmede van de directie der Nederlandsche Bank gewisseld met de bijbank te Rotterdam en de agentschappen;

k. de telegrammen, nopens den toestand der rivieren van of aan waterstaatsambtenaren, in tijden

*van de Burgemeesters van hanna hoedavrig
leid van schrijff-officieren van justitie
zie letter n-74 van 1901.*

dat de buitengewone rivier-correspondentie is ingesteld, alsmede de telegrammen van den daarbij betrokken hoofdingenieur van den waterstaat omtrent den dienst van het kanaal van Terneuzen;

l. de telegrammen van de opzichters der kustverlichtingen, betreffende zeerampen, de beweging van oorlogschepen, het toezicht op de visschervloot of andere dringende marine-aangelegenheden, aan den Minister van Marine, de commandanten der marine, de inspecteurs van het loodswezen of de commissarissen der loodsen;

m. de telegrammen van den chef van het loodswezen te Vlissingen aan zijn ambtgenoot te Antwerpen;

n. de telegrammen van en aan den raad van toezicht op de spoorwegdiensten aan en van de ambtenaren, onder de bevelen van den raad geplaatst, en de besturen der spoorwegmaatschappijen;

o. de telegrammen, betreffende het buitengewoon militair vervoer over de spoorwegen, van de leden en den secretaris der permanente militaire spoorwegcommissie en de bestuurders van spoorwegdiensten, mits voorzien van de aanwijzing "*Regeeringstelegram*"; alsmede de telegrammen van de leden der nitvoerings- en étappe-commissiën en van de door de permanente militaire spoorwegcommissie aan te wijzen spoorwegambtenaren, zonder dat dit uit eene aanwijzing op het telegram behoeft te blijken; alles in tijden van oorlog, oorlogsgevaar of oproer;

p. de militaire diensttelegrammen, bedoeld in art. 9 en 10 van het reglement voor gemeenschappelijk militair en burgerlijk telegraafdienst, in tijden van oorlog of van voorbereiding tot oorlog;

q. de telegrammen, aan welke door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid tijdelijk de rang van regeeringstelegrammen wordt toegekend;

r. de antwoorden op regeeringstelegrammen, met dien verstande, dat hij, die een telegram als antwoord op een regeeringstelegram wenschte te zien beschouwd, bij de aanbieding daarvan, des verlangd, het ontvangen regeeringstelegram vertoone.

Als diensttelegrammen worden beschouwd de telegrammen, die den dienst van de telegraaf of den vereenigden post- en telegraafdienst betreffen.

Bijzondere telegrammen zijn die, welke niet tot de regeerings- of diensttelegrammen behooren.

Kentekenen van regeeringstelegrammen.

8. Regeeringstelegrammen moeten, ten blijke der bevoegdheid van den afzender en van zijn

verlangen om het bericht als regeeringstelegram te doen behandelen, in den regel en behoudens het geval dat omtrent een en ander geen twijfel bestaat, van een zegel of stempel zijn voorzien.

Gebruik van talen. Telegrammen zonder inhoud.

9. De telegrammen mogen, in het binnenlandsch verkeer, worden aangeboden in iedere taal, waarvan de letters door de voorgeschreven seintekens kunnen worden overgebracht.

In het verkeer met het buitenland kunnen, behoudens de uitzonderingen in artikel 10 vermeld, de telegrammen worden gesteld in de talen, voor dat verkeer aangewezen. Nochtans wordt bij voorkeur het gebruik van het Fransch, Duitsch of Engelsch aanbevolen.

Telegrammen zonder inhoud, met bestemming binnen Nederland en ook daar buiten, worden aangenomen.

Geheim schrift.

10. Behoudens de na te melden uitzonderingen is het gebruik van geheim schrift geoorloofd.

Het geheim schrift wordt onderscheiden in:

1°. *overeengekomen taal*; 2°. *cijferschrift*; 3°. *letterschrift met geheime beteekenis*.

Geheim schrift kan voor bijzondere telegrammen alleen gebruikt worden voor zoover het door het land van bestemming is toegelaten.

Behoudens het bepaalde sub 3°, kan de inhoud van bijzondere telegrammen gedeeltelijk uit verstaanbare taal en gedeeltelijk uit geheim schrift bestaan.

1°. Onder *overeengekomen taal* wordt verstaan het gebruik van woorden, waaraan een bepaalde beteekenis is toegekend en die dus alleen verstaanbaar zijn voor hen, welke omtrent die beteekenis zijn ingelicht. Die woorden worden ontleend aan woordenlijsten, die voor dat doel zijn toegelaten.

De overeengekomen taal mag alleen bestaan uit woorden, die uit ten hoogste tien letters zijn samengesteld en ontleend zijn aan de Deutsche, Engelsche, Fransche, Italiaansche, Latijnsche, Nederlandsche, Portugeesche en Spaansche talen. In hetzelfde telegram kunnen woorden uit verschillende talen worden toegelaten.

Eigennamen mogen in de woordenlijsten niet voorkomen. Zij mogen in telegrammen in overeengekomen taal niet worden gebezigd, dan met hunne gewone beteekenis.

Het kantoor van afzending kan de overlegging

vorderen van de woordenlijst of de woordenlijsten, waaraan de woorden van een telegram in overeengekomen taal zijn ontleend.

2°. Als telegrammen in *cijferschrift* worden beschouwd die, waarvan de inhoud geheel of ten deele bestaat uit groepen of reeksen van cijfers met geheime beteekenissen. Het cijferschrift moet uitsluitend met arabische cijfers geschreven zijn.

3°. *Letterschrift met geheime beteekenissen* mag in bijzondere telegrammen niet voorkomen. Het wordt alleen toegelaten in den inhoud van regeerings- en diensttelegrammen; nochtans is ook bij regeerings- en diensttelegrammen het gemengd gebruik van cijfers en letters, met geheime beteekenissen, verboden.

Duidelijk schrift. Waarmerkingen.

11. Elk te verzenden telegram moet duidelijk geschreven zijn in letters of cijfers, welke door de voorgeschreven seintekens kunnen worden overgebracht. Uitschrappingen, verwijzingen, doorhalingen, bijvoegingen of overschrijvingen worden alleen toegelaten, wanneer zij behoorlijk zijn gemaarmerkt.

Volgorde. Verkorte aanwijzingen.

12. Bij de samenstelling van een telegram moet de onderstaande volgorde worden in acht genomen:

1. de aanwijzing voor voorrang, betaald antwoord, collationneering, kennisgeving van ontvangst, naseining, open bestelling, aflevering in eigen handen, bezorging buiten den bestellingskring, betaling van bestelgeld, bestelling per telefoon, enz.;

2. het adres;

3. de inhoud;

4. de onderteekening;

Voor de onder n°. 1 bedoelde aanwijzingen kunnen de volgende verkortingen worden gebruikt:

Dringend	D.
Betaald diensttelegram	ST.
Antwoord betaald	RP.
Dringend antwoord betaald	RPD.
Collationneering	TC.
Kennisgeving van ontvangst	CR.
Naseinen	FS.
Open bestelling	RO.
Eigenhandig	MP.
Post betaald	PP.
Post aangeteekend	PR.
Bode betaald	XP.
Bestelgeld betaald	DP.

Estafette betaald EP.

Estafette borggesteld ED.

Telefoonbestelling TB.

Iedere verkorte aanwijzing moet tusschen haakjes worden gesteld en wordt als één woord geteld.

Schrijft men aan het hoofd van buitenlandische telegrammen de aanwijzingen voluit, dan moeten zij in het Fransch gesteld zijn.

Adressen.

13. De adressen moeten volledig en duidelijk zijn, met vermelding, zoo mogelijk, van straat, buurt en huisnummer, of anders van het beroep van den geadresseerde of andere dergelijke aanwijzing. In elk geval moet door het adres de naam van den geadresseerde en het telegraafkantoor van bestemming worden aangewezen.

In locaaltelegrammen (zie art. 15) kan de aanwijzing der plaats van bestemming worden weggelaten.

De adressen kunnen in een tusschen de belanghebbenden overeengekomen of in verkorten vorm worden geschreven. Voor het gebruik van elk overeengekomen of verkort adres is een recht van twintig guldens 's jaars verschuldigd, bij vooruitbetaling te voldoen door den geadresseerde, die zich onder dat adres telegrammen doet seinen.

Het adres der telegrammen, naar andere dan Nederlandsche kantoren, moet worden gesteld in het Fransch of in de taal van het land van bestemming.

Voor telegrammen naar den vreemde is in vele gevallen eene nadere aanwijzing omtrent de ligging der plaats van bestemming aan te bevelen.

Telegrammen, aan reizenden gericht, zijn alleen toegelaten als de afgifte zonder bezwaar voor den dienst kan geschieden.

Latere aanvulling of verbetering van een onvolledig of gebrekkig adres, of van eene onvoldoende aanwijzing voor bezorging buiten den bestellingskring, geschiedt bij een betaald diensttelegram aan het kantoor van bestemming, op kosten van den afzender (zie art. 85).

Onderteekening.

14. De onderteekening kan onder een overeengekomen of verkorten vorm geschreven worden of ook geheel wegblijven

Van den afzender van een bijzonder telegram kan echter worden verlangd, dat hij zijne identiteit bewijze, en in elk geval kan de beambte vorderen, dat de naam van den afzender op het telegram

worde gesteld, en dat de woonplaats of het adres van den afzender worde opgegeven.

De afzender is van zijn kant bevoegd de verklaring der echtheid van zijne handteekening in het telegram op te nemen. Hij kan die verklaring doen overbrengen, hetzij woordelijk, hetzij in dezen vorm: „Onderteekening bekrachtigd door . . .”.

De beambte overtuigt zich van de deugdelijkheid der bekrachtiging. Tenzij de onderteekening aan het kantoor bekend is, wordt die niet als deugdelijk erkend, dan voorzien van het zegel of den stempel der autoriteit, die de bekrachtiging heeft onderteekend.

Tarief.

15. De seinkosten voor telegrammen tusschen twee Nederlandsche kantoren in verschillende plaatsen bedragen voor tien of minder woorden 25 cent, en voorts 3 cent voor iedere twee woorden daarenboven; met dien verstande, dat als het gezamenlijk getal woorden niet door twee deelbaar is, voor de toepassing van het tarief een der woorden voor twee zal worden berekend.

Telegrammen tusschen een rijkskantoor en de binnen den bestellingskring (art. 38) van dat kantoor gelegen bijkantoren (locaaltelegammen) worden overgeseind tegen den prijs van 15 cent voor de eerste tien woorden en van 1 cent voor elk woord daarenboven.

Het tarief voor telegrammen naar plaatsen buiten Nederland wordt door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid volgens de gesloten of nader te sluiten overeenkomsten vastgesteld.

Op elk kantoor zijn tarieven ter inzage voor het publiek voorhanden.

Wijze van tellen der woorden en teekens.

16. Bij het tellen der woorden van een telegram, tot toepassing van het tarief, worden de volgende regelen inachtgenomen:

1. Behoudens de bij dit reglement vermelde uitzonderingen, worden alle woorden, bestemd om te worden overgeseind, in de prijsberekening begrepen.

2. Om als één woord te worden geteld, mag een woord in het verkeer binnen Europa uit niet meer dan vijftien, en in dat met kantoren in andere werelddelen uit niet meer dan tien letters bestaan.

Bij langere woorden geldt iedere vijftien- of tiental letters, alsmede de overschietende letters

minder dan vijftien of tien, voor één woord *Ch*, *ä* (*ae*) en *ö* (*oe*) worden bij deze telling ieder als één letter aangemerkt.

3. In telegrammen, waarvan de inhoud gedeeltelijk uit verstaanbare en gedeeltelijk uit overeengekomen taal bestaat, gelden, zoowel ten aanzien van de verstaanbare woorden als voor de woorden der overeengekomen taal, elk tiental letters, alsmede de overschietende letters, minder dan tien, voor één woord.

Is gedeeltelijk verstaanbare taal en gedeeltelijk cijferschrift gebruikt, dan worden de verstaanbare woorden volgens punt 2, en het cijferschrift volgens punt 7 dezer paragraaf berekend.

4. De in het adres voorkomende namen van het kantoor en van het land van bestemming, worden, onafbaukelijk van het aantal letters, voor één woord geteld, mits die namen zijn geschreven zooals ze voorkomen in de officiële lijsten der rijkstelegraafkantoren.

5. Woorden of woorddeelen, door een koppelteken verbonden of door eene apostrofe gescheiden, worden ieder voor één woord geteld, met dien verstande echter, dat de samengestelde woorden, waarvan, naar het gebruik der Engelsche en Fransche talen, de deelen door een koppelteken of liggende streep zouden zijn te scheiden, als één woord worden berekend, indien die deelen aaneengeschreven zijn.

6. Met het taalgebruik strijdige samenvoeging van woorden is niet geoorloofd. Behoudens het bepaalde sub 4, gelden namen van plaatsen, straten, pleinen enz., eignamen van landen, steden en personen, de namen van schepen, gelijk ook getallen in letters, voor zooveel woorden als de afzender heeft gebruikt om ze uit te drukken.

7. In het verkeer binnen Europa worden vijf cijfers, en in dat met kantoren buiten Europa drie cijfers voor één woord gerekend.

Bij getallen van meer dan vijf of drie cijfers geldt dan elk vijf- of drietal cijfers, alsmede de overschietende cijfers, minder dan vijf of drie, voor één woord. Dezelfde regel geldt voor de berekening van lettergroepen.

8. Op zichzelf staande letters of cijfers, onderstrepingen, aanhalingsteekens („ ”) en haakjes () worden elk als één woord geteld.

9. De tot den inhoud van een telegram behoorende zinteekens, apostrofen en koppelteekens, gelijk ook de aanduiding van een nieuwen regel worden bij de berekening der seinkosten niet in rekening gebracht. Tot hunne overbrenging in

het verkeer met kantoren buiten Europa bestaat geene verplichting.

De teekens, die de telegraaf niet kan overbrengen, en welke de afzender mitadien door woorden moet omschrijven, worden voor zoo veel woorden, als er gebruikt zijn, berekend.

10. Punten en komma's, welke tusschen de cijfers van een getal voorkomen, alsmede brekstrepen worden als cijfers in rekening gebracht.

11. De gebezigde letters bij getallen, als „25sten, 20ième”, en, in de adressen van binnenlandsche telegrammen, ook bij huisnummers, als 19^a, enz. worden ieder als een cijfer medegesteld.

Van handels- en goederenmerken worden de bijgevoegde letters en de bijgevoegde cijfers ieder afzonderlijk berekend, terwijl de door punten, komma's of strepen gescheiden letters of cijfers ieder voor een woord gelden. Zoo zijn „CH23” = 2 woorden, $\frac{3^m}{-M} = 2$ woorden, $\frac{AP}{M} = 1$ woord, „C.H.F5” = 4 woorden.

12. Indien een telegram, gesteld in de taal van het land van bestemming, met de taal strijdige samenvoegingen bevat, die ten kantore van afzending niet zijn opgemerkt, wordt den geadresseerde het door den afzender te weinig betaalde in rekening gebracht.

Vrijstelling van seinkosten.

17. Alleen diensttelegrammen worden kosteloos overgesleurd.

Vooruitbetaling.

18. Behoudens de bij dit reglement vermelde uitzonderingen, worden de seinkosten van den afzender geheven. Deze kan echter, tegen vooruitbetaling van een recht van *achtien gulden* 's jaars, verlangen dat zijne telegrammen zonder dadelijke betaling worden aangenomen, mits vooraf bij het kantoor van afzending eene toereikende som is gestort tot nadere verrekening der verschuldigde seinkosten. Het recht wordt niet geheven, wanneer de aaneming zonder dadelijke betaling geschiedt in het belang van den telegrafdienst.

In de gevallen, dat heffing van kosten bij aankomst moet geschieden, wordt het telegram den geadresseerde niet dan tegen betaling van het verschuldigd bedrag afgeleverd.

Onjuist berekende kosten.

19. Wanneer later mocht blijken, dat den af-

zender van een telegram te weinig seinkosten zijn berekend, is hij tot bijbetaling van het te weinig gevorderde verplicht. Hij is mede gehouden tot betaling der kosten, welke de geadresseerde verschuldigd is maar niet vergoedt of die van dezen niet kunnen worden ingevorderd omdat hij niet tevindeu is.

Te veel ingevorderde seinkosten worden den afzender teruggegeven.

Quantitie voor betaalde kosten.

20. Quantitiën voor betaalde kosten worden afgegeven tegen voldoening van vijf cent voor iedere quantitie.

Dringende telegrammen.

21. De afzender van een bijzonder telegram in het binnenlandsch verkeer of bestemd voor een land, in het verkeer waarmede dit is toegelaten, kan vorderen dat zoodanig telegram vóór andere telegrammen van denzelfden rang worde overgesleurd en besteld. Hij stelt dan boven het adres van het telegram het woord: *Dringend* of (*D*).

Voor overbrenging van een dringend telegram wordt in het binnenlandsch verkeer het dubbel, en in dat met het buitenland het drievoud van den gewonen tariefprijs geheven.

Vooruitbetaling van antwoord.

22. Ieder afzender kan het antwoord, dat hij zijn correspondent vraagt, vooruitbetalen. In het verkeer met andere dan Nederlandsche kantoren kan echter de vooruit te betalen som niet meer bedragen dan de seinkosten van dertig woorden, tenzij het antwoorden geldt op de in art. 35 bedoelde telegrammen.

Hij, die verlangt vooruit te betalen, stelt vóór het adres van zijn telegram de woorden: *Antwoord betaald* of (*BP*), indien hij een antwoord van tien woorden bedoelt. Wenscht hij zijn correspondent over minder of meer woorden te laten beschikken, dan moet het aantal vooruitbetaalde woorden uit de aanwijzing blijken, b.v. *Antwoord betaald 15* of (*BP 15*).

Indien de afzender een dringend antwoord wenscht vooruit te betalen, schrijft hij vóór het adres de aanwijzing *Dringend antwoord betaald* of (*RPD*).

Het kantoor van bestemming zendt den geadresseerde een bewijs, waarvoor hij bij alle kantoren de kosteloze overbrenging kan vorderen van een telegram, onverschillig voor welke bestemming, mits de kosten dier overbrenging het

op het bewijs uitgedrukt bedrag niet overtreffen. Wat het telegram meer kost wordt bijbetaald, doch wat het minder kost wordt niet teruggegeven, tenzij het een buiten-Europeesch telegram betreft, in welk geval de afzender de terugbetaling kan verlangen van het verschil tusschen de verschuldigde seinkosten en de waarde van het antwoordbewijs.

Het bewijs is geldig gedurende zes weken, gerekend van den dag der uitgifte.

Bijaldien de geadresseerde geen gebruik heeft gemaakt van het bewijs tot verzending van een telegram, kan terugbetaling der antwoordkosten aan den afzender geschieden in het binnenlandsch verkeer en in dat buiten Europa. Tot dat einde moet de geadresseerde in het binnenlandsch verkeer, binnen zes weken, en in dat met kantoren buiten Europa, binnen drie maanden, eene aanvraag om terugbetaling ten bate van den afzender, vergezeld van het bewijs, overleggen aan het kantoor van hetwelk hij het ontving.

Weigert de geadresseerde het bewijs, zoo geeft het kantoor van bestemming daarvan terstond kennis aan den afzender bij een ambtelijk antwoord, hetwelk geacht wordt het vooruitbetaalde antwoord te vervangen.

Bij onbestelbaarheid van een telegram met vooruitbetaald antwoord wordt daarvan, volgens art. 42, kennis gegeven en het bij de vorige zinsnede bedoeld ambtelijk antwoord verzonden na acht dagen, indien het telegram gedurende dien tijd onbestelbaar blijft. In het binnenlandsch verkeer kan de afzender binnen acht dagen de gestorte antwoordkosten terugvorderen, in welk geval het ambtelijk antwoord vervalt.

De voorafgaande bepalingen gelden niet voor landen buiten Europa, welke verklaren die niet te kunnen toepassen.

Collationneering.

23. Ieder afzender kan zijn telegram doen collationneeren. Hij schrijft dan boven het adres de aanwijzing *Collationneering* of (*TC*). Die collationneering wordt door al de kantoren, die tot de overbrenging medewerken, tot den geheelen inhoud van het telegram uitgestrekt.

De kosten der collationneering bedragen een vierde gedeelte van die der overseining van een gewoon telegram van hetzelfde aantal woorden, over denzelfden afstand.

De regeringstelegrammen in geheime taal (cijfer- of letterschrift) worden ambtshalve en kos-

teloos gecollationneerd op de wijze, vermeld in de eerste zinsnede dezer paragraaf.

Kennisgeving van ontvang.

24. De afzender van een telegram kan zich, tegen den gewonen prijs van een telegram van tien woorden voor dezelfde bestemming, den tijd van aflevering aan zijn correspondent per telegraaf doen melden. Hij stelt dan boven het adres de aanwijzing *Kennisgeving van ontvang* of (*CR*).

Die kennisgeving wordt vóór de bijzondere telegrammen overgebracht.

Is het telegram onbestelbaar, dan wordt zulke door het kantoor van bestemming aan dat van afzending bericht, bij eene ambtelijke kennisgeving, die eventueel de opgaven bevat welke de afzender kan behoeven om het telegram zijne bestemming te doen bereiken.

Indien dit niet leidt tot opsporing van den geadresseerde, dan treedt in de plaats van de kennisgeving van ontvang, na vier en twintig uren, de mededeeling der voortdurende onbestelbaarheid.

Na te seinen telegrammen.

25. De afzender van een telegram kan vorderen, dat dit door het kantoor van aankomst, mits niet in het buiten-Europeesch verkeer, worde nageseind. Boven het adres moet dan door hem de aanwijzing *Naseinen* of (*FS*) worden gesteld.

Na aan het opgegeven adres te zijn aangeboden, wordt het eventueel terstond aan het nieuwe adres, dat van wege den geadresseerde opgegeven wordt of op het adres is aangegeven, nageseind.

Bij het ontbreken van een nader adres of bij het niet terechtkomen aan een der nadere adressen, wordt het bij het kantoor van bestemming bewaard, onder kennisgeving nochtans van de niet-nitreiching, volgens art. 42.

De afzender van een na te seinen telegram betaalt alleen de seinkosten naar het eerste kantoor van bestemming. Het verder verschuldigde moet de geadresseerde voldoen.

De kosten van een nageseind telegram, dat blijkt onbestelbaar te zijn, worden op den afzender verhaald.

De afzender van een telegram met de aanwijzing *Naseinen* of (*FS*) kan in geen geval het antwoord daarop vooruitbetalen. Intusschen kan ter plaatse van bestemming worden voldaan aan het verzoek, door of van wege den geadresseerde, om een telegram met vooruitbetaald antwoord na te seinen. Wanneer de naseining geschiedt buiten

de grenzen van den Staat van bestemming, haalt het kantoor, dat nassint, de aanwijzing *Antwoord betaald* of (*EP*) door, en gebruikt het antwoordbewijs om aan het oorspronkelijk kantoor van afzending per betaald diensttelegram kennis te geven van de naseining.

Telegrammen aan verschillende personen.

26. De afzender kan verlangen dat een telegram door hetzelfde kantoor van bestemming aan meer dan één adres worde afgeleverd.

De bijzondere aanwijzingen bedoeld in artikel 12 moeten boven elk adres worden herhaald, met uitzondering evenwel van de aanwijzingen *Dringend* of (*D*) en *Collationnering* of (*TC*), waarvan de vermelding vóór het eerste adres voldoende is.

Van zulke telegrammen worden de seinkosten, naar het gezamenlijk aantal woorden van den tekst de onderteekening en de verschillende adressen, slechts éénmaal berekend.

Voor de nitreiking van elk afschrift is de afzender verschuldigd, in het binnenlandsch verkeer, vijftien cent en in het verkeer met het buitenland, vijf en twintig cent voor elk honderdtal woorden, met dien verstande dat minder dan honderd woorden voor honderd woorden worden berekend.

Elk afschrift wordt alleen voorzien van het adres, waaraan het is te bezorgen, tenzij de afzender het tegendeel verlangt, in welk geval hij de aanwijzing *„alle adressen medetellen”* boven de adressen van zijn telegram stelt.

Kustseinen.

27. Het adres der naar schepen in zee overtebrengen telegrammen moet den naam of het nummer en de nationaliteit van het schip aanduiden. De telegrammen moeten gesteld zijn in de taal van het land, waar de kustseinpост is gevestigd, of in de seinteekens van het algemeen seinboek, ten dienste van alle natiën. In het laatste geval worden zij als telegrammen in geheim schrift behandeld.

Voor een telegram naar een schip in zee betaalt de afzender, en voor een telegram van een schip uit zee betaalt de geadresseerde, boven het gewone landtarief, vijftig cent per telegram.

Indien een telegram niet binnen 28 dagen aan het opgegeven schip kan worden geseind, wordt daarvan per telegraaf aan den afzender kennis gegeven. Deze kan dan, tegen betaling der kosten van een gewoon telegram van tien woorden, een

en andermaal verzoeken, dat de overbrenging telkens gedurende een nieuw tijdvak van dertig dagen beproefd worde.

Bezorging buiten den bestellingskring.

28. Is in de plaats van bestemming geen telegraafkantoor gevestigd of verlangt de afzender, dat zijn telegram niet tot de plaats van bestemming of tot het naastbij gelegen kantoor door de telegraaf zal worden overgebracht, dan geschiedt de verdere bezorging van het door den afzender aangewezen telegraafkantoor, door de post, door boden of door estafetten, volgens de opgaafe van den afzender.

Ook telegrammen met de aanwijzing *telegraaf restant* of *poste restant* zijn toegelaten.

Neemt de afzender de kosten van bezorging buiten den bestellingskring (art. 38) voor zijne rekening, dan worden aan die opgaafe van de woorden *Betaald* of *Borggesteld* (art. 12) toegevoegd.

De bezorging per post geschiedt kosteloos binnen de grenzen van het Rijk, waarin het kantoor van bestemming gelegen is, tenzij de afzender het telegram heeft voorzien van de aanwijzing *Post aangeteekend* of (*PR*), in welk geval de verzending per post geschiedt op den voet van aangeeekende brieven, tegen betaling van 10 cent.

De kosten van verzending per post over zee worden door den afzender betaald, tot zoodanig bedrag als door de daarbij betrokken Administratiën wordt bepaald.

De telegrammen op een Nederlandsch kantoor aangeboden en bestemd voor eene plaats aan gene zijde van de Nederlandsche grenzen, doch waarvan verzending op een Nederlandsch kantoor is verzocht, om van daar per post verder te worden verzonden, worden door dat telegraafkantoor ongefrankeerd ter post gedaan, tenzij zij de aanwijzing *Post betaald* of (*PP*) dragen. In dat geval heeft de afzender de kosten van een binnenlandsch telegram en van de postverzending naar het aangrenzende land te betalen, en wordt zoodanig telegram als een gefrankeerde brief verzonden.

In het binnenlandsch verkeer kunnen de kosten van bezorging per bode of estafette door den afzender betaald of voor rekening van den geadresseerde gelaten worden. In dat met het buitenland kan de afzender die kosten alleen dan vooruitbetalen, als hij tevens de kosten voor kennisgeving van ontvangst voldoet. In dat geval behoeft echter de aanwijzing *Kennisgeving van ontvangst* of (*CE*) niet tevens die voor de boden- of estafettenbezorging boven het adres te worden vermeld.

Geschiedt de betaling van de kosten van bezorging buiten den bestellingskring door den afzender, zoo bedragen die kosten in het binnenlandsch verkeer voor de verzending:

- a. door boden, een vast bedrag van vijftig cent;
- b. door estafetten, den door den telegraafdienst voor die verzending betaalden prijs.

Tot dekking van het vermoedelijk bedrag, moet de afzender eene toereikende borgstelling storten, waarvan het overschot kan teruggevorderd worden, na ontvang der opgaaf van het eindtelegraafkantoor omtrent het juiste bedrag der kosten.

Indien de geadresseerde vroeger de betaling van kosten wegens bezorging per bode of per estafette heeft geweigerd, worden volgende telegrammen hem ongefrankeerd per post gezonden.

Staat geen sneller middel ter beschikking van het eindtelegraafkantoor, zoo is het tot verzending per post verplicht.

Weigering van telegrammen.

29. Bijzondere telegrammen worden geweigerd, wanneer hun inhoud in strijd wordt geacht met de wetten des lands, de publieke orde of de veiligheid van den Staat. Buitendien worden telegrammen naar den vreemde geweigerd, als hun inhoud strijden mocht met de goede zeden.

Van iedere weigering wordt terstond kennis gegeven aan den hoogsten ter plaatse van het kantoor van afzending aanwezigen burgerlijken overheidspersoon, die tusschen den telegraafbeambte en den belanghebbende beslist. Van deze beslissing is beroep op den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid (art. 8 der wet van 7 Maart 1852).

Indien de telegraafbeambte eerst na de aanneming, doch nog vóór de overreining van een telegram, of ook na het overreinen daarvan, tot de overtuiging komt, dat de inhoud strijdig is met de in den aanhef van dit artikel gestelde voorwaarden, brengt hij het, met opgaaf van redenen, per telegraaf, ter kennis van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid en vraagt diens beslissing.

Ten aanzien van reeds overgeseinde telegrammen behoort de beambte zich vooraf te overtuigen, dat de bestelling daarvan nog kan worden gestuit. Het kantoor van bestemming geeft aan eene aanvraag tot stuiting der bestelling, onder zoodanige omstandigheden, gevolg.

In het internationaal verkeer wordt de niet-uitreiking van een telegram onverwijld medegedeeld

aan het telegraafbestuur, waaronder het kantoor van afzending behoort.

Overkomst van de telegrammen.

30. De goede overkomst der telegrammen in het algemeen, of binnen een bepaalden tijd, wordt niet gewaarborgd (art. 9 der wet van 7 Maart 1852).

Den afzender van een telegram wordt geene toezegging godaan omtrent den tijd, waarop het zijne bestemming zal bereiken.

Wanneer zich echter bij de aanbieding of na de aanneming van een telegram aanmerkelijke vertraging laat voorzien, moet de afzender, voor zooveel mogelijk, daarvan verwittigd en hem, indien hij zulks verlangt, het telegram met de daarvoor betaalde kosten teruggegeven worden.

Mededeelingen ambtshalve.

31. In het verkeer binnen Europa worden de naam van het kantoor van afzending, de dagteekening en de tijd van aanbieding den geadresseerde ambtshalve medegedeeld. Tot de mededeeling van de dagteekening en den tijd van aanbieding is, in het verkeer met kantoren buiten Europa, de telegraafdienst niet verplicht.

Verzendingsweg.

32. Indien de afzender omtrent den verzendingsweg voor telegrammen naar het buitenland, waarvoor verschillende wegen openstaan, geene aanwijzing heeft gedaan, wordt de minst kostbare van de beschikbare wegen gekozen, of, bij gelijken prijs, gehandeld, overeenkomstig de daaromtrent door den Hoofddirecteur der Posterijen en der Telegraphie te stellen regelen.

Verlangt de afzender een bepaalden weg te zien gekozen, zoo stelt hij eene daartoe strekkende aanwijzing aan den voet van het telegram, welke aanwijzing kosteloos wordt overgebracht.

Verzending van telegrammen bij storing.

33. Bij storing der gewone gemeenschap tusschen twee Nederlandsche kantoren, wordt de verzending der telegrammen langs een omweg, deanoods langs de lijnen van een aangrenzend land, beproefd, zonder dat uit dezen hoofde den afzender eenige kosten, boven het gewone binnenlandsch tarief, in rekening worden gebracht.

Een kantoor, dat tijdelijk geheel van de gemeenschap is afgesloten verzendt het telegram ambtshalve aangeteekend per post aan het naaste tele-

graafkantoor, dat tot verderseining in staat is, behoudens het bepaalde bij art. 36.

Volgorde der overbrenging.

34. De overseining van telegrammen geschiedt in de volgende orde:

a. regeeringstelegrammen van de Koningin, de Koningin-Weduw, Regentes, en van het Koninklijk Huis;

b. regeeringstelegrammen van de Ministers, hoofden der Departementen van algemeen bestuur;

c. regeeringstelegrammen van de Commissarissen des Konings in de provinciën;

d. regeeringstelegrammen van de opperbevelhebbers der land- en zeemacht;

e. regeeringstelegrammen van de opperbevelhebbers in de militaire afdelingen en de commandanten van de directiën der marine;

f. regeeringstelegrammen van den raad van toezicht op de spoorwegdiensten;

g. regeeringstelegrammen van de Nederlandsche en vreemde gezanten en consuls;

h. de overige regeeringstelegrammen;

i. diensttelegrammen van dringenden aard en betaalde diensttelegrammen;

k. dringende bijzondere telegrammen;

l. niet dringende bijzondere telegrammen, en

m. diensttelegrammen, welke geen bijzonderen spoed vereischen.

De volgorde voor telegrammen van gelijken rang wordt bepaald door den tijd, waarop zij door de afzenders zijn aangeboden.

Betaalde diensttelegrammen.

35. Voor telegraphische berichten tot verbetering, aanvulling of intrekking en in het algemeen voor iedere mededeeling tusschen twee telegraafkantoren, die op verzoek van den afzender of geadresseerde van een geheel of gedeeltelijk overgeëind telegram wordt gewisseld, is betaling verschuldigd volgens het gewoon tarief. Die mededeelingen worden echter als betaalde diensttelegrammen overgebracht.

De afzender of de geadresseerde van elk telegram kan binnen driemaal 24 uren, na de aanbieding of derden ontvang, inlichtingen, verbeteringen of herhaling daarvan geven en vragen. Zij betalen alsdan de kosten van het telegram, alsmede die van het antwoord, indien dit gevraagd wordt.

Blijken de te verbeteren woorden van een oorspronkelijk gecollationneerd telegram onjuist te zijn overgeëind, dan worden de kosten van de

bovenbedoelde telegrammen teruggegeven, doch alleen voor zoover de onjuist overgebrachte woorden betreft.

De kosten van het oorspronkelijk telegram worden in geen geval terugbetaald.

Intrekking van telegrammen.

36. Een telegram, waarvan het overseinen nog niet begonnen is, wordt aan den afzender of zijn gemachtigde op zijn verzoek teruggegeven. De seinkosten worden dan terugbetaald, onder inhouding van vijftien cent, tenzij het telegram wordt teruggenomen wegens storing, na de aanbieding ontstaan, in welk geval de volle kosten worden terugbetaald.

Onder gelijke inhouding geschiedt terugbetaling en teruggeef van het telegram, wanneer dit niet vóór een door den afzender schriftelijk opgegeven tijdstip kan worden verzonden.

Aan den afzender van een reeds overgeëind telegram wordt mede de gelegenheid gegeven om de intrekking daarvan te beproeven door een betaald diensttelegram aan het kantoor van bestemming te richten. Indien tevens het antwoord op dit telegram is vooruitbetaald, wordt hem per telegraaf medegedeeld of de bestelling al dan niet is gestuit. Is het antwoord niet vooruitbetaald, dan geschiedt de mededeeling omtrent de al of niet bestelling, in het binnenlandsch verkeer, *ambthals*, en in dat met het buitenland, *ongefrankeerd* per post.

Indien een telegram naar het buitenland op een tusschenliggend kantoor wordt aangehouden, worden de seinkosten voor den niet doorloopen afstand, zoowel van het aangeboden telegram als van dat waarbij de intrekking is gevraagd, aan den afzender terugbetaald, na aftrek van de eventueel nitgeschoten kosten voor de kennisgeving per post.

Behandeling der telegrammen ten kantore van bestemming.

37. Terstond na den ontvang worden de telegrammen in volgorde van hun rang en den tijd hinner ontvangt ter aflevering gereed gemaakt. Het tijdstip der afgifte aan den besteller, den bode of de estafette wordt ingeschreven op het ontvangbewijs, dat, nevens het telegram, den geadresseerde wordt aangeboden.

Ieder afzender van een binnenlandsch telegram kan vorderen, dat het ter plaatse van bestemming, zonder omalag, open of wel eigenhandig aan den geadresseerde worde afgeleverd, mits hij van dat

verlangden doe blijken, door plaatsing op het adres van de woorden: *Open bestellen* of (*BO*) of wel *Eigenhandig* of (*MP*) (art. 12). Hetzelfde kan geschieden met buitenlandsche telegrammen, voor zooveel het land van bestemming zich tot open aflevering en aflevering in eigen handen, heeft bereid verklaard.

Ieder afzender kan in het binnenlandsch verkeer, tegen betaling van vijf cent per telegram, verlangen dat zijn telegram per telefoon aan den geadresseerde wordt overgebracht. Hij stelt dan boven het adres de aanwijzing *Telefoonbestelling* of (*TB*). Blijkt de overbrenging per telefoon onuitvoerbaar, dan geschiedt zij met den besteller, doch worden de geheven kosten niet teruggegeven.

Ook in het buitenlandsch verkeer kan de aflevering aan den geadresseerde per telefoon geschieden, voor zoover zoodanige aflevering ter plaatse van bestemming is toegelaten en op de voor elk Staat afzonderlijk bepaalde voorwaarden.

Bestellingskring.

38. Door ieder telegraafkantoor in Nederland worden de telegrammen binnen den door den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid vast te stellen kring kosteloos besteld.

Aan telegraafkantoren in spoorwegstations buiten dien kring kan door den voornoemde Minister het heffen van bestelgeld worden toegestaan. Dit bestelgeld bedraagt bij vooruitbetaling door den afzender, 25 cent. Indien het komt ten laste van den geadresseerde, dan wordt het dezen tot het werkelijk uitgeschoten bedrag, naar gelang van den afstand, in rekening gebracht.

Bestelling.

39. De afgifte van het telegram geschiedt tegen onderteekening door of namens den geadresseerde, van het ontvangstbewijs, waarop tevens het uur der bestelling is in te vullen. Bij bestelling van telegrammen met de aanwijzing *Eigenhandig* of (*MP*) is de geadresseerde in persoon tot de onderteekening van het ontvangstbewijs verplicht. Indien de woning van den geadresseerde gesloten is of niemand bereid is het telegram aldaar in ontvangst te nemen, wordt zoo mogelijk eene kennisgeving achtergelaten, dat het op het kantoor kan worden afgehaald.

Telegrammen met de aanwijzing *Telegraafrestant* worden niet afgegeven, dan nadat zij, die zich aanmelden, voor zooveel zij niet ten kantore bekend

zijn, hunne identiteit op voldoende wijze hebben bewezen.

Bestelling door de kantoren met nachtdienst tusschen 11 ure des avonds en den volgende morgen ten 6½ ure des zomers en 7½ ure des winters, geschiedt slechts dan, wanneer zij door het gewicht van het in het telegram behandeld onderwerp kennelijk gevorderd wordt, of wanneer de onmiddellijke bestelling door de belanghebbenden uitdrukkelijk is verlangd.

Het is den bestellers verboden fooien of geschenken, in welken vorm ook, aan te nemen.

Telegrammen aan reizigers.

40. Indien reizigers aan het opgegeven adres niet worden aangetroffen, dan moet de persoon, ten wiens huize de bezorging had te geschieden, worden mitgenoodigd, schriftelijk te verklaren, wat hem nopens de komst of het vertrek van den geadresseerde bekend is.

Is de geadresseerde nog niet aangekomen, dan wordt aan het opgegeven adres eene kennisgeving achtergelaten en het telegram ten kantore beschikbaar gehouden tot het einde van den dag, als dien van aankomst opgegeven. Daarna wordt het overeenkomstig het voorschrift van art. 42 behandeld.

Afwijking van de gewone wijze van bezorging.

41. Op elk rijktelegraafkantoor is een register voorhanden, waarin de belanghebbenden verzoeken om afwijking van de gewone bestelling hunner telegrammen, bijv. door bezorging op bepaalde uren ter beurze, op een kantoor of elders, kunnen inschrijven.

Onbestelbare telegrammen.

42. Indien een telegram onbestelbaar is, wordt aan het kantoor van afzending, zoo spoedig mogelijk ambtshalve van de reden der onbestelbaarheid kennis gegeven. Dat kantoor waarschuwt den afzender, als blijkt dat het adres nauwkeurig is overgebracht.

Indien het telegram, na verzending der kennisgeving van onbestelbaarheid, alsnog afgeleverd wordt, moet dit mede ambtshalve terstond ter kennis van den afzender worden gebracht.

Onbestelbare telegrammen worden gedurende zes weken bij het kantoor van bestemming bewaard.

Terugbetaling van sein- en andere kosten.

43. Er geschiedt terugbetaling van de kosten van elk telegram, dat aanzienlijk vertraagd of

niet ter bestemming is gekomen, en van elk gecollationneerd telegram, dat, ten gevolge van verminking, zijn doel heeft gemist. Van een per telephoon overgebracht telegram geschiedt in geen geval terugbetaling, tenzij het overtuigend bewezen is, dat het niet ter bestemming kwam door de schuld van den rijkstelegraafdienst.

Van telegrammen in het verkeer met landen buiten Europa kunnen ook worden terugbetaald de seinkosten van elk onovergeseind woord, tenzij de geadresseerde, de fout ontdekkende, volgens art. 35, verbetering gevraagd en verkregen hebbe.

Als aanzienlijke vertraging wordt beschouwd aankomst later dan bij verzending per post, met dien verstande echter, dat in het verkeer binnen Europa eene vertraging van meer dan tweemaal 24 uren, en in dat buiten Europa van meer dan zesmaal 24 uren aanspraak op terugbetaling geeft.

Bij storing op eene onderzeesche telegraaflijn worden alleen de kosten van den niet doorloopen afstand terugbetaald.

Bij gedeeltelijke terugbetaling der kosten van een telegram met afschriften wordt voor ieder afschrift, als hoedanig het telegram zelf wordt medegesteld, een evenredig deel terugbetaald.

Indien de bestelling van een telegram, waarvan de kosten voor bezorging per bode door den afzender zijn betaald, op verzoek van den geadresseerde aan een adres binnen den kostelozen bestellingakring (zie art. 38) geschiedt, worden de bodenkosten niet dan op aanvraag van den afzender terugbetaald.

Aanvragen om terugbetaling

44. Voor telegrammen in het verkeer binnen Europa moeten de aanvragen om terugbetaling der seinkosten of andere, onder overlegging van bewijsstukken, niterlijk twee maanden, en in dat met plaatsen buiten Europa, niterlijk zes maanden na den dag der aanbieding van het telegram, worden ingediend, tot welk einde formulierbladen bij de rijkstelegraafkantoren beschikbaar zijn.

De stukken betreffende aanvragen om terugbetaling zijn vrij van zegel.

Afschriften van vroeger verzonden of ontvangen telegrammen.

45. Aan den afzender of den geadresseerde worden, op zijn verzoek, deugdelijk verklaarde afschriften uitgereikt der telegrammen, door hen aangeboden of ontvangen, mits het juiste tijdstip van aanbieding of ontvang bij het verzoek wordt

opgegeven en voor zoover de telegrammen nog voorhanden zijn. De prijs van een afschrift is vijftien cent voor ieder honderdtal woorden, met dien verstande, dat minder dan honderd woorden voor honderd woorden worden berekend.

De aldus af te geven afschriften zijn vrij van zegel.

Bewaring van telegrammen.

46. De minuten en de afschriften der telegrammen in het verkeer binnen Europa worden gedurende minstens zes maanden, en in dat buiten Europa ten minste twaalf maanden na den dag der aanbieding bewaard, met de noodige voorzorgen tot verzekering van het geheim. Na verloop van dien tijd kunnen zij worden vernietigd.

Verdeeling van de seinkosten der telegrammen tusschen het Rijk en bijzondere ondernemingen.

47. In het verkeer met kantoren van bijzondere ondernemingen worden de seinkosten der telegrammen aldus verdeeld:

a. van een binnenlandsch telegram, dat de lijnen van een of meer bijzondere ondernemingen en die van het Rijk doorloopt: de bijzondere onderneming of elk der ondernemingen en het Rijk een gelijk deel;

b. van een verzonden of ontvangen buitenlandsch telegram ontvangt de bijzondere onderneming een bedrag, gelijkstaande aan haar aandeel in een binnenlandsch telegram van gelijk woordental, met dien verstande echter, dat het gemeld aandeel van een dringend telegram het drievoud van dat van een gewoon telegram bedraagt.

Behoort bij het Koninklijk besluit van 4 Juli 1891 (*Staatsblad* n°. 145).

Mij bekend,

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) HAVELAAR.

10 Juli 1891. BESLUIT, tot wijziging van het Reglement voor het Hoogheemraadschap van *Rijnland*. S. 146.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 20 Mei 1891, litt. C, afdeling Waterstaat;

Den Raad van State gehoord (advies van 23 Juni 1891, n°. 18);

Gezien het nader rapport van voornoemden

Minister, van 6 Juli 1891, n°. 169, afdeling Waterstaat;

Gezien het besluit der Staten van *Zuidholland*, van 15 Juli 1890, n°. XVI, tot wijziging van het Reglement voor het Hoogheemraadschap van *Rijnland*;

Gezien het besluit der Staten van *Noordholland*, van 7 November 1890, n°. VIII, tot wijziging van dat reglement;

Overwegende:

dat tusschen de bepalingen dier besluiten de volgende punten van verschil bestaan:

In het besluit der Staten van *Noordholland* wordt sub I bepaald, dat aan art. 13 van het Reglement van het Hoogheemraadschap van *Rijnland* wordt toegevoegd de volgende zinsnede: „de dijkgraaf bekleedt geene andere bezoldigde betrekkingen zonder toestemming van de vereenigde vergadering”, welke bepaling in het besluit der Staten van *Zuidholland* niet is opgenomen, terwijl daarentegen in dit laatste besluit ter vervanging van de bestaande artikelen 157 en 158 een nieuw artikel 158 (nieuw) is gesteld, dat door de Staten van *Noordholland* niet is overgenomen;

Overwegende dienaangaande:

dat, blijkens de daarvan gegeven toelichting, het doel der door de Staten van *Noordholland* vastgestelde aanvulling van art. 13 geen ander is, dan om te voorkomen, dat de dijkgraaf, wegens de daaraan verbonden bezoldiging, eene andere betrekking bij die van dijkgraaf aanneemt, waardoor hij, meer dan goed is, afgetrokken wordt van de plichten, welke zijn ambt van dijkgraaf hem oplegt;

dat niet is gebleken, dat tot nu toe het ontbreken der vermelde bepaling eenige aanleiding heeft gegeven tot bezwaren;

dat de eischen in het reglement aan den dijkgraaf gesteld, van dien aard zijn, dat de keuze bij eene eventueele vacature steeds zeer beperkt is, en het niet wenschelijk is, die door het stellen van nieuwe eischen, waarvan de noodzakelijkheid niet is gebleken, nog meer te beperken;

dat voor het stellen van den hierbedoelden eisch des te minder reden bestaat, omdat art. 5 van het reglement bepalende, dat de dijkgraaf voor den tijd van zes jaar benoemd wordt, een waarborg oplevert, dat niet een dijkgraaf, van wien blijkt, dat hij zich meer dan *Rijnland's* belang toelaat met andere bezigheden onledig houdt, langer aan het hoofd van het hoogheemraadschap worde gehandhaafd;

dat er dus geene afdoende redenen zijn om de door de Staten van *Noordholland* gewenschte aanvulling van art. 13 vast te stellen;

dat het bestaande art. 157 aan den rentmeester eene bevoegdheid toekent, die echter alleen dan kan worden uitgeoefend wanneer de vereenigde vergadering daaraan hare goedkeuring hecht;

dat niet gebleken is, dat het gebruik maken van die bevoegdheid door den rentmeester nadeelige gevolgen heeft gehad; dat integendeel vooral in de gedeelten van het hoogheemraadschap die in *Noordholland* zijn gelegen, door de ingelanden prijs wordt gesteld op het gemak voor hen uit die bepaling bij het betalen van waterschaplasten voortvloeiende; dat er geen grond bestaat om die bevoegdheid voor goed te doen vervallen, daar de vereenigde vergadering steeds, door goedkeuring te onthouden, kan voorkomen dat niet de toepassing dier bepaling nadeel voor het hoogheemraadschap besta;

dat dus voor de door de Staten van *Zuidholland* verlangde vervanging van art. 157 en het daarmee in verband staande art. 158 geene afdoende redenen bestaan;

Hebben goedgevonden en verstaan, naar aanleiding van art. 23 der wet van 12 Juli 1855 (*Staatsblad* n°. 102), te bepalen:

dat het reglement voor het hoogheemraadschap van *Rijnland*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 6 Juli 1857 (*Staatsblad* n°. 90) en gewijzigd bij Koninklijk besluit van 10 April 1859 (*Staatsblad* n°. 20) en bij de besluiten der Staten van de provinciën *Zuid-* en *Noordholland* van 6/5 November 1863 en 13/9 Juli 1875, goedgekeurd bij de Koninklijke besluiten van 30 December 1863 (*Staatsblad* n°. 208) en 10 Augustus 1875 (*Staatsblad* n°. 144), nader wordt gewijzigd als volgt:

I. Artikel 83 wordt gewijzigd als volgt:

a. de tweede alinea wordt vervangen door:

„De dijkgraaf eene jaarwedde van f 5000.”

b. de zesde alinea wordt vervangen door:

„De secretaris eene jaarwedde van f 3500.”

c. de zevende alinea wordt vervangen door:

„De rentmeester eene jaarwedde van f 3000.”

II. Artikel 116 wordt ingetrokken en daarvoor in de plaats gesteld een artikel, luidende:

„Zij zijn belast met het toezicht op de hoofslagboeken en het gaarderboek.”

III. Artikel 154 wordt gewijzigd als volgt:

De woorden „tien vierkante roeden”, onder littera e voorkomende, worden vervangen door de woorden „vijf en twintig vierkante roeden.”

IV. Artikel 155 en 156 worden ingetrokken en daarvoor in de plaats gesteld de volgende artikels:

Art. 155 (nieuw). Het gaarderboek houdt in de aanwijzing van alle perceelen naar de kadastrale indeeling, met vermelding van de namen der eigenaars, erfpachters, opstalhouders of vruchtgebruikers; met vermelding in hoeverre de perceelen al dan niet, of in welke mate, zij schuldplichtig zijn; en met vermelding van alle tijdelijke vrijstellingen.

Degenen die op 20 October in de openbare registers bekend staan als eigenaars, erfpachters, opstalhouders of vruchtgebruikers, worden ten opzichte van het hoogheemraadschap voor het volgend jaar (van 1 Januari tot 31 December) als zoodanig aangemerkt.

De gronden, waaromtrent in het gaarderboek geene aantekening van algeheele, gedeeltelijke of tijdelijke vrijstelling gevonden wordt, worden geacht geen recht van vrijstelling te hebben, behoudens tegenbewijs.

De omslag wordt overeenkomstig het laatstelijk vastgestelde gaarderboek geheven.

Art. 156 (nieuw). Het gaarderboek wordt jaarlijks in de maand Juni vastgesteld door de vereenigde vergadering, op voorstel van dijkgraaf en hoogheemraden.

Dijkgraaf en hoogheemraden doen daartoe de eigendomsvergangen, de veranderingen in de kadastrale nummering, en het toestaan, opheffen of vervallen van vrijstellingen in het gaarderboek aantekenen. Dit ontwerp wordt na vooraf gedane openbare kennisgeving *gedurende* veertien dagen ter inzage van ingelanden gelegd, in zijn geheel ter secretarie van *Bijnland* en uittreksels daaruit voor elk district op de plaatsen door de vereenigde vergadering te bepalen.

Uiterlijk binnen acht dagen, nadat het ontwerp-gaarderboek ter inzage gelegen heeft, kunnen belanghebbenden bezwaarschriften daartegen bij de vereenigde vergadering indienen.

De vereenigde vergadering gaat tot de behandeling van het ontwerp-gaarderboek niet over, tenzij haar blijkt dat de termijn hierboven bedoeld verstreken is, en gaat tot de vaststelling niet over dan na overweging van de ingekomen bezwaarschriften.

Art. 156bis (nieuw). Het kohier van omslag districts-gewijze opgemaakt en inhoudende de namen der omslagplichtigen van het district en de grootte van elks aanslag, wordt vastgesteld en invorderbaar verklaard door dijkgraaf en hoogheemraden.

De invorderbaar verklaarde gewone omslagen moeten worden betaald in twee gelijke termijnen, waarvan de verschijndagen vervallen op 1 Juli en 1 October.

De buitengewone omslagen moeten worden betaald in de termijnen en op de verschijndagen, door de vereenigde vergadering te bepalen.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 10den Juli 1891.

(get.) E. M. M. A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) H. A. V. E. L. A. A. R.

(Uitgeg. 30 Juli 1891.)

15 Juli 1891. BESLUIT, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 4 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48). S. 147.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Justitie van den 6 April 1891, 2de afdeling A, n°. 109; Gezien artikel 4 der wet van 5 Mei 1889. (*Staatsblad* n°. 48);

Den Raad van State gehoord (advies van den 2 Juni 1891, n°. 18);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister van den 4 Juli 1891, 2de afdeling A, n°. 106, en van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van den 10 Juli 1891, La. G, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. Het is verboden in fabrieken en werkplaatsen:

A. een persoon beneden zestien jaren of eene vrouw:

a. arbeid te doen verrichten aan drijfwerk dat in beweging is, als:

1°. smereu, reinigen, onderzoeken, herstellen;

2°. drijf-riemen, touwen of kettingen inkorten of herstellen;

3°. drijf-riemen, touwen of kettingen opleggen of afnemen, tenzij voor wat drijfriemen betreft, deze niet breeder dan 55 m.M. zijn en het opleggen en afnemen geschiedt zonder dat de daaraan werkzame persoon den vloer verlaat;

b. arbeid te doen verrichten in een werklokaal, waarin niet voldoende beschut gevaarlijk drijfwerk aanwezig is;

Als niet voldoende beschut gevaarlijk drijfwerk

wordt beschouwd hetgeen als zoodanig door den bevoegden inspecteur van den arbeid is aangewezen.

c. aan in gang zijnde werktuigen arbeid te doen verrichten, welke gevaar kan veroorzaken als smeren, reinigen, onderzoeken, herstellen;

Als arbeid, welke gevaar kan veroorzaken, wordt beschouwd die als zoodanig door den bevoegden inspecteur is aangewezen.

d. aan in rust zijnde werktuigen, waarvan het drijfwerk echter in gang is, arbeid te doen verrichten, welke gevaar kan veroorzaken als: smeren, reinigen, onderzoeken, herstellen;

Dit verbod geldt evenwel niet, indien de werktuigen afgekoppeld of zoodanig vastgezet zijn, dat zij niet door eene onvoorziene omstandigheid of door onachtzaamheid in beweging kunnen komen.

Ten aanzien van het afkoppelen en vastzetten kan de bevoegde inspecteur voorschriften geven, welker niet-inachtneming met niet afkoppelen of niet op de boven omschreven wijze vastzetten wordt gelijk gesteld.

e. arbeid te doen verrichten bij werktuigen, waarvan sommige deelen gevaar kunnen veroorzaken, zooals: tandraden, vliegwielen, waterraden, laag liggende riemschijven, spieën, stelschroeven, krukken, uitstekende zuigerstangen, drijfriemen en -touwen, en drijfwerken, waarvan de onderkant minder dan 1.60 M. van den werkvloer is verwijderd, tenzij die deelen of de werktuigen zelve behoorlijk beschut zijn, voor zoover het bedrijf zulks, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, toelaat;

Weefgetonwen worden alleen dan als behoorlijk beschut beschouwd indien zij van voldoende spoelwagens of spoelborden voorzien zijn.

f. bij werktuigen, wier snijdende-snellopende deelen of wier plettende deelen gevaar opleveren, arbeid te doen verrichten, die hem of haar met de gevaar veroorzakende deelen in aanraking kan doen komen, tenzij die deelen volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur zooveel mogelijk van veiligheidsmiddelen voorzien zijn;

Tot deze werktuigen behooren in de eerste plaats cirkel- en lintzagen, frees-, steek-, schaaf- en snijmachines der houtbewerking; voorts stroo- en snijwerktuigen, lompenstrijders, papiersnijwerktuigen, hakmeswerktuigen, metaalscharen, duivels (wolven) der spinnerijen, kalenders en walsen en verder die, welke door den bevoegden inspecteur worden aangewezen.

g. arbeid te doen verrichten in een werklokaal, waarin werktuigen worden in beweging gebracht

door een krachtwerktuig, tenzij telkens vóór het in gang zetten van dit laatste een in dat werklokaal duidelijk waarneembaar sein worde gegeven;

h. arbeid te doen verrichten in een werklokaal, waar aanwezig zijn onder druk werkende kook- of andere toestellen, die gevaar voor ontploffing opleveren, of droogcilinders, tenzij die op verzoek van den belanghebbende volgens artikel 10 der wet van 28 Mei 1869 (*Staatsblad* n°. 97) door de ambtenaren van het Stoomwezen onderzocht, beproefd en goedgekeurd zijn, en verder om de twee jaar inwendig onderzocht of — indien zij zich voor inwendig onderzoek niet leenen — herbeproofd zijn, en voorts ten minste éénmaal per jaar nitwendig onderzocht zijn door den bevoegden inspecteur van den arbeid, alsmede steeds van de vereischte veiligheidsmiddelen voorzien zijn;

Omtrent de wijze van onderzoek en beproeving, het bewijs van de toegestane werkelijke drukking en de vereischte veiligheidsmiddelen worden voorschriften gegeven door den Minister, met de uitvoering van dit besluit belast, na overleg met den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid.

i. arbeid te doen verrichten bij vaste kuipen of bakken, met heete vloeistoffen of gesmolten metaal gevuld, en bij onbedekte grondkuipen, die gevaar kunnen opleveren volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, tenzij die door heiningen of gordingen omschut zijn;

k. arbeid te doen verrichten in overdekte ovens of andere besloten ruimten, waarin de temperatuur meer dan 32° Celsius bedraagt;

l. arbeid te doen verrichten bij, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, onvoldoende verlichting van het werklokaal;

Als onvoldoende verlichting van een werklokaal wordt ook beschouwd die door middel van kunstlicht gedurende den tijd tussehen 9 uren des voormiddags en 3 uren des namiddags, tenzij de bijzondere weersgesteldheid het gebruik van kunstlicht noodzakelijk make.

De verbodsbepalingen sub d, e, h en l gelden niet vóór 1 Mei 1892.

Door of van wege den Minister met de uitvoering van dit besluit belast, kan voor fabrieken en werkplaatsen, in werking zijnde vóór 1 November 1891, vrijstelling van een of meer der sub e, h en l, gestelde voorwaardelijke verbodsbepalingen worden verleend, uiterlijk tot den 1sten Mei 1895.

B. een persoon beneden zestien jaren:

a. als zelfstandige machinist of stoker arbeid te doen verrichten bij krachtwerktuigen of stoomketels;

δ. arbeid te doen verrichten bij het vervaardigen of verwerken van ontplofbare stoffen, tenzij volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur zooveel mogelijk maatregelen tegen ontploffing genomen zijn.

II. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren of eene vrouw onderaardschen arbeid te doen verrichten in mijnen.

III. Het is verboden, tenzij met inachtneming van de na te melden voorwaarden, een persoon beneden zestien jaren of eene vrouw arbeid te doen verrichten:

A. in die gedeelten van fabrieken en werkplaatsen waarin:

1. Kwik-verfoeliesel verwerkt wordt of sublimaat of kwikhoudende verstoffen bereid worden;
2. Arsenicumverbindingen bereid worden;
3. Loodwit, loodsuiker, menie of chromaatverstoffen bereid worden;
4. Zinkwit bereid wordt;
5. Spaansch-groen of Schweinfurter-groen bereid wordt;
6. Witte Phosphorus verwerkt wordt;
7. Zwaveligzuur, zwavelkoolstof, kooloxyd, nitreus dampen, vrije ammoniak, chloor of fluorwaterstof gebruikt wordt of ontstaat;

B. in fabrieken en werkplaatsen of gedeelten daarvan, waarin de dampkringslucht verontreinigd wordt met stof.

Deze fabrieken of werkplaatsen of gedeelten daarvan zijn de volgende:

1. Vlaswingelarijen.
2. Hennephekelarijen.
3. Jutekaarderij.
4. Lompensorteerderij.
5. Ruwmolens.
6. Viltmakerij.
7. Schorsmolens.
8. Kalk-, cement-, traas-, krijtmalerij en -zeefterij.
9. Specerijmalerij en -zeefterij.
10. Slijperij, langs den drogen weg, van metalen, glas of aardewerk.
11. Bronserij in letter- en steendrukkerij.
12. Sigarenfabrieken.
13. Lettergieterij.
14. Letterzetterij.

IV. De in artikel III bedoelde voorwaarden zijn:

a. voor alle in artikel III bedoelde bedrijven: dat het hoofd of de bestuurder van het bedrijf of de onderneming binnen vier weken na eene daartoe strekkende schriftelijke en gedagteekende

vordering van den bevoegden inspecteur, dezen eene geneeskundige verklaring vertoone, waaruit blijkt, dat de bij die vordering aangewezen jeugdige persoon of vrouw lichamelijke geschiktheid bezit voor den door hem of haar verrichten arbeid.

δ. voor de sub A van artikel III bedoelde bedrijven: dat, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, zoo noodig na overleg met den geneeskundigen ambtenaar, voldoende maatregelen tegen het gevaar van vergiftiging genomen zijn.

c. voor de sub B, nis. 1 tot en met 12, van artikel III genoemde fabrieken of werkplaatsen: dat, volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur, voldoende maatregelen zijn genomen tot verwijdering of tegen het verspreiden van stof.

d. voor de sub B, nis. 12 tot en met 14 van artikel III genoemde fabrieken of werkplaatsen: 1°. dat de werklokalen voor iederen aldaar arbeid verrichtenden persoon ten minste 7 M³ vrije luchtruimte opleveren;

2°. dat de hoogte dezer werklokalen tusschen den vloer en de zoldering ten minste 3 M. bedrage;

3°. dat in deze werklokalen niet geschaft worde;

4°. dat de vloeren dezer werklokalen ten minste éénmaal per week geschrobd worden.

e. voor de sub B, nis. 4, 11, 13 en 14 van artikel III genoemde fabrieken of werkplaatsen, dat aldaar binnenshuis, in of zeer nabij de werklokalen, eene volgens het oordeel van den bevoegden inspecteur goede gelegenheid aanwezig zij, waar de arbeid verrichtende personen zich de handen kunnen wasschen en afdrogen.

De sub c en sub d, nis. 1, 2 en 3 gestelde voorwaarden gelden niet vóór 1 Mei 1892.

Door of van wege den Minister met de uitvoering van dit besluit belast, kan voor fabrieken of werkplaatsen, in werking zijnde vóór 1 November 1891, vrijstelling van een of meer der sub c en sub d, nis. 1, 2 en 3, gestelde voorwaarden worden verleend, voor wat betreft die sub c en sub d, n°. 3, niterlijk tot den 1sten Mei 1895.

V. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren als zelfstandige machinist of stoker arbeid te doen verrichten op een locomotief of een stoomschip.

VI. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren arbeid te doen verrichten, bestaande in het trekken, duwen of dragen van een last, welke kenlijk de krachten van dien persoon te boven gaat.

VII. Het is verboden een persoon beneden zestien jaren arbeid te doen verrichten, bestaande in werkzaamheden tot het uitoefenen van gevaarlijke kunstverrichtingen.

VIII. Indien het hoofd of de bestuurder van een bedrijf of eene onderneming aan den bevoegden inspecteur verklaart, bezwaar te hebben tegen een door dezen ingevolge artikel I of IV gedane aanwijzing, gegeven voorschrift of nitgesproken oordeel, geeft die inspecteur van die aanwijzing, dat voorschrift of dat oordeel eene schriftelijke en gedagteekende mededeeling aan dat hoofd of dien bestuurder.

Dat hoofd of die bestuurder kan zijne bezwaren binnen veertien dagen daarna schriftelijk inbrengen bij den Minister, met de uitvoering van dit besluit belast. Deze stelt het bezwaarschrift in handen van de gezamenlijke inspecteurs, die een plaatselijk onderzoek instellen en binnen eene maand aan den Minister verslag uitbrengen.

Deze beslist daarna of en in hoever de ingebrachte bezwaren gegrond zijn. Worden zij geheel of gedeeltelijk gegrond bevonden, dan treedt 's Ministers beslissing in de plaats van de aanwijzing, het voorschrift of het oordeel van den inspecteur.

Van 's Ministers beslissing wordt afschrift gezonden aan het hoofd of den bestuurder van het bedrijf of de onderneming.

IX. Voor de toepassing van dit besluit ten aanzien van de Rijks-werkplaatsen en -fabrieken wordt hetgeen daarbij is opgedragen of overgelaten aan den bevoegden inspecteur, geacht te zijn opgedragen of overgelaten aan den ingevolge het laatste lid van artikel 18 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) door het hoofd van het betrokken Departement van Algemeen Bestuur aangewezen ambtenaar.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 15den Juli 1891.

(*get.*)

EMMA.

De Minister van Justitie,

(*get.*)

RUIJS VAN BEELENBROEK.

(*Uitgeg.* 17 Juli 1891.)

18 Juli 1891. BESLUIT, waarbij het ingesteld beroep tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* van 18 Maart 1891, n°. 23, bepalande de Rijksbijdrage voor de bijzondere lagere school van de drie Roomsche Katholieke parochiën te *Haarlem* over 1890, ongegrond wordt verklaard en, met handhaving overigens van dat besluit, het bedrag dier bijdrage nader wordt vastgesteld. S. 148.

1891.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, door den Commissaris des Konings in *Noordholland* ingesteld tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie van 18 Maart 1891, n°. 23, houdende beschikking op de aanvraag van het bestuur der bijzondere lagere school van de drie Roomsche Katholieke parochiën te *Haarlem*, gevestigd in de Gortesteeg aldaar, om over 1890 te bekomen de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet op het lager onderwijs;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 3 Juni 1891, n°. 24);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 14 Juli 1891, n°. 4940, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten van *Noordholland*, bij besluit van 18 Maart 1891, n°. 23, na kennisneming van de bovenvermelde aanvraag en van de ingevolge art. 5 van het Koninklijk besluit van 19 Februari 1890 (*Staatsblad* n°. 26) door den districts-schoolopsiener ingezonden opgave, voor zoo veel de bovengenoemde school betreft, hebben beslist, dat genoemde school voldoet aan de eischen in art. 54bis der wet op het lager onderwijs gesteld, om voor het ontvangen eener Rijksbijdrage in aanmerking te komen, en het bedrag dier bijdrage over het jaar 1890 hebben bepaald op f 2425;

dat, terwijl de school op 31 December 1889, 532 leerlingen telde, door Gedeputeerde Staten bij de bepaling van het zoeven genoemde bedrag, voor het hoofd der school in rekening is gebracht eene bijdrage van f 500, dat is de volgens art. 45 1°. a, laatste zinmede, voor het hoofd eener school van 420 en meer leerlingen te verleenen bijdrage van f 600, berekend niet over 12 maanden, zooals bij de aanvraag was geschied, maar naar evenredigheid van 10 maanden, op grond dat aan deze school o. a. van 1 Januari tot 1 Maart als hoofd werkzaam was M. L. VAN GEMERT, die tevens als zoodanig verbonden was aan eene andere, door dezelfde vereeniging aan de Gedempte Oude Gracht te *Haarlem* opgerichte school, voor welke hij over hetzelfde tijdvak bij de berekening der Rijksbijdrage in aanmerking genomen is, zoodat hij bij de berekening der bijdrage voor deze school niet in aanmerking kan komen;

dat de Commissaris des Konings in *Noordholland*, van het besluit van Gedeputeerde Staten

in beroep komende, tegen het ten deze overwogene heeft aangevoerd, dat volgens art. 88 der wet op het lager onderwijs de bijzondere scholen vóór 1 Januari 1891 nog niet verplicht waren om te voldoen aan het voorschrift van art. 23 der wet, dat aan het hoofd van elke school een hoofdonderwijzer van meer dan 23 jaar oud moet staan, maar het voldoende is, wanneer volgens het 1ste en 2de lid van art. 54 slechts een onderwijzer van meer dan 23 jaar met het bestuur der lessen aan de school is belast, die dan wordt geacht aan het hoofd dier school te staan, onverschillig of diezelfde betrekking ook aan eene andere school bekleedt; dat volgens deze beschouwing Gedeputeerde Staten hadden behooren aan te nemen, dat M. L. VAN GEMERT en M. H. TUSHUIZEN (welke laatste over het tijdvak van 1 Maart tot 31 December als hoofd der school is opgetreden) achtereenvolgens en zonder interruptie aan het hoofd der school in de Gortesteeg hebben gestaan en de Rijksbijdrage dus had moeten berekend worden niet alleen voor den diensttijd van tien maanden des laatsten, maar ook voor dien van twee maanden des eerstgenoemden, in welk geval de bijdrage voor de school f 100 hooger kon zijn gesteld; dat ook Gedeputeerde Staten zelve, blijkens de getallen van onderwijzers bij hun besluit vermeld als in verschillende gedeelten van het jaar aan de school werkzaam, de plaats van hoofd der school niet als in Januari en Februari vacerende hebben beschouwd; dat dit te recht niet is geschied, maar dat dan ook de bijdrage voor het hoofd der school over Januari en Februari had moeten zijn toegekend;

dat Gedeputeerde Staten nog nader hebben aangevoerd, dat naar hun oordeel voor denzelfden persoon over hetzelfde tijdvak slechts eenmaal de bijdrage kan berekend worden; dat de wet aan de bijzondere school eene bijdrage heeft toegekeurd, voor de aan die school verbonden onderwijzers en dat, al moge het niet geheel onmogelijk zijn, dat één persoon de lessen aan twee scholen bestuurt, het niet wel denkbaar is dat één persoon feitelijk aan het hoofd staat van twee scholen wier lesuren samenvallen, zoodat hij in den zin der wet aan de school verbonden is;

dat de bedoeling van art. 88 der wet hun schijnt te zijn, dat de bijdrage voor de school, aan wier hoofd geen hoofdonderwijzer ouder dan 23 jaar staat, over 1890 nog niet verloren gaat, trots de bepaling van art. 54bis, 2de lid sub c als slechts het bepaalde bij art. 54 in acht ge-

nomen is, maar geenszins dat de fictie van art. 54 der wet zoover gaat, dat de bestuurder der school voor alle scholen, aan zijn bestuur onderworpen, eene werkkracht vertegenwoordigt, die voor de berekening der bijdrage in aanmerking moet komen;

Overwegende, dat volgens het eerste lid van art. 23 der wet op het lager onderwijs, aan het hoofd van elke openbare school een onderwijzer moet zijn geplaatst, die den leeftijd van 23 jaren moet volbracht hebben en den rang van hoofdonderwijzer beris;

dat volgens art. 54bis der wet over elk dienstjaar aan de besturen der bijzondere lagere scholen door het Rijk eene bijdrage wordt verleend volgens denzelfden maatstaf als bij art. 45, sub I aan de gemeente ten behoeve der openbare lagere school wordt toegekend, mits volgens sub 4o van eerstgemeld wetsartikel, het aantal onderwijzers voldoet aan de voor de openbare scholen gestelde eischen in de art. 23 en 24, het 3de lid uitgesonderd; dat wel is waar bij art. 88 der wet is bepaald, dat de termijn tot het in werking brengen van de voorschriften van art. 23 der wet eindigt voor de bijzondere scholen, die voor de Rijksbijdrage bedoeld bij art. 54bis in aanmerking komen, op 1 Januari 1891 en het derhalve tot die dagteekening voldoende is, wanneer slechts wordt voldaan aan het voorschrift van art. 54 der wet, volgens hetwelk de onderwijzer die de lessen der school bestuurt, wordt geacht aan haar hoofd te staan;

dat hieruit echter niet volgt, dat de onderwijzer met het bestuur der lessen van de school belast, in aanmerking komt voor de Rijksbijdrage bedoeld bij art. 45 sub 1 a;

dat wel is waar bij art. 5 der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) is bepaald, dat indien het aantal onderwijzers aan de school verbonden, niet voldoet aan de eischen voor de openbare scholen gesteld o. a. in art. 23 der wet, de aanspraak op de Rijksbijdrage over 1890 niet verloren gaat, doch aan den anderen kant die aanspraak uitdrukkelijk is beperkt tot de aan de school verbonden onderwijzers;

dat de onderwijzer M. L. VAN GEMERT niet geacht kan worden gedurende de maanden Januari en Februari 1890, in den zin van art. 23 der wet, aan de school in de Gortesteeg verbonden te zijn geweest, weshalve door Gedeputeerde Staten van Noordholland terecht de Rijksbijdrage voor het hoofd dier school in stede van over twaalf, over tien maanden is toegelegd;

dat over de maanden Januari en Februari 1890 niet meer dan acht onderwijzers aan de school verbonden zijn geweest; dat door Gedeputeerde Staten bij hun hiervoren gemeld besluit over de maand Januari voor één en over de maand Februari 1890 voor twee onderwijzers is toegelegd de verhoogde bijdrage bedoeld bij art. 455, laatste zinsnede, terwijl die verhoogde bijdrage volgens evengenoemd wetsartikel, in verband met art. 24, 3de lid, slechts verschuldigd is voor één onderwijzer met hoofdakke en 23-jarigen ouderdom, zoowel over de maand Januari als over de maand Februari 1890, hetgeen met het door Gedeputeerde Staten toegelegd bedrag een verschil oplevert van f 8.33;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177), art. 5 der wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175);

Hebben goedgevonden en verstaan: het ingesteld beroep tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordholland van 18 Maart 1891, n°. 23, ongegrond te verklaren en, met handhaving overigens van genoemd besluit, de Rijkbijdrage voor bovengenoemde school in de Gortesteeg te Haarlem over 1890 vast te stellen op twee duizend vierhonderd zestien gulden zeven en zestig cents (f 2,416.67).

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling van de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 18den Juli 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 2 Aug. 1891.)

18 Juli 1891. BESLUIT, tot aanwijzing van de plaats waar de Cadettenschool zal worden gevestigd. S. 149.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Oorlog, van 17 Juni 1891, Kabinet, litt. C³;

Overwegende, dat, ingevolge art. 4 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), tot regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht,

voor zoover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hogere vorming van den officier zijn betrokken, de plaats waar de Cadettenschool zal worden gevestigd, bij algemeenen maatregel van bestuur moet worden aangewezen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 Juli 1891, n°. 12);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van 15 Juli 1891, Kabinet, litt. C³;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen, dat de Cadettenschool wordt gevestigd te Alkmaar.

De Minister van Oorlog is belast met de nitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 18den Juli 1891.

(get.) EMMA.

De Min. van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.
(Uitgeg. 21 Juli 1891.)

20 Juli 1891. BESLUIT, tot nadere wijziging der voorwaarden voor geschiktheid bij den kolonialen militairen dienst. S. 150.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de Ministers van Koloniën en van Oorlog, van 10 Juli 1891, $\frac{0}{Q} \frac{10}{20}$, Kabinet;

Gezien het Koninklijk besluit van 30 December 1883 (*Staatsblad* n°. 256), betreffende de toepassing van de Reglementen omtrent het geneeskundig onderzoek nopens de geschiktheid voor den dienst bij de zee- en landmacht op vrijwilligers voor den kolonialen militairen dienst;

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging in zooverre van voormeld Koninklijk besluit, te bepalen als volgt:

Personen die bij hunne aanmelding ter dienstneming voor West-Indië nog geen twee effectieve voor pensioen (gagement) geldende dienstjaren in rekening kunnen brengen en ingevolge Reglement B, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 2 November 1883 (*Staatsblad* n°. 151), fysiek geschikt bevonden worden ter toelating bij de nationale militia, worden geacht mede fysiek geschikt te zijn voor den militairen dienst in West-Indië, mits zij niet tengevolge van malaria lijden aan bloedarmoede of wel aan vergrooting van lever of milt.

De Minister van Koloniën en van Oorlog zijn, ieder voor zooveel hem aangaat, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad*

zal worden geplaatst en in werking zal treden met den dag der afkondiging.

Het Loo, den 20sten Juli 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Koloniën, (get.) MACKAY.
De Min. van Oorlog, (get.) J. W. BERGANSIUS.
(Uitgag. 1 Aug. 1891.)

22 Juli 1891. BESLUIT, tot schorsing van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 1 Juli jl., n°. 62, waarbij, met vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van *Ubergen*, van 9 April 1891, aan W. TH. BRAAM te *Beek*, in hooger beroep, vergunning is verleend tot verkoop van sterken drank in het klein voor het perceel wijk U, n°. 13 aldaar. S. 151.

Geschorst tot 1 November 1891.

24 Juli 1891. BESLUIT, waarbij, met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 17 Maart 1891, n°. 92, op de aanvraag van de vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te *Eibergen* om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890, het daartegen ingesteld beroep ongegrond wordt verklaard. S. 152.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KONINGIN,
WIJ E M M A, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door de vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te *Eibergen* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, van 17 Maart 1891, n°. 92, op de aanvraag van genoemde vereeniging om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 30 Juni 1891, n°. 59);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 Juli 1891, n°. 5413, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat de vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te *Eibergen* bij Gedeputeerde Staten van Gelderland aanvraag heeft gedaan om over 1890 voor de onder haar bestuur staande, op 3 Maart van dat jaar geopende en op 30 April daaraanvolgende 76 leerlingen tellende bijzondere lagere school in de

Dorpstraat aldaar, eene Rijksbijdrage te bekomen, tot een bedrag van f 308.33, namelijk voor het hoofd der school, als gedurende tien maanden (3 Maart—31 December) aan de school werkzaam geweest zijnde, f 208.33, en voor een onderwijzer, als gedurende acht maanden (1 Mei—31 December) aan de school verbonden geweest zijnde, f 100;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 17 Maart 1891, n°. 92, hebben beslist, dat deze school voldoet aan de eischen en voorwaarden, in art. 54bis der wet op het lager onderwijs gesteld, en het bedrag der Rijksbijdrage hebben bepaald op f 287.50, daarbij overwegende, dat voor het hoofd der school de bijdrage slechts over negen maanden kan worden verleend;

dat de genoemde vereeniging van dit besluit bij Ons in beroep is gekomen en daarbij heeft aangevoerd, dat naar haar oordeel de maand Maart voor eene volle maand behoort berekend te worden, daar volgens den goedgekeurden rooster op Zaterdag en Zondag geen school gehouden wordt en dus Maandag 3 Maart de eerste schooldag was, zoodat het hoofd der school inderdaad in 1890 gedurende tien maanden in functie is geweest;

Overwegende, dat volgens art. 45, 1°, laatste alinea der wet tot regeling van het lager onderwijs de Rijksbijdrage voor een onderwijzer, die in den loop van het jaar in dienst wordt gesteld, berekend wordt in evenredigheid van het aantal volle maanden, dat hij in dat jaar aan de school verbonden is geweest;

dat de school is geopend op 3 Maart 1890 en het hoofd daaraan is werkzaam geweest van 3 Maart 1890 tot en met 31 December 1890, derhalve gedurende negen volle maanden, weshalve door Gedeputeerde Staten van Gelderland terecht voor het hoofd der school de bijdrage is toegekend over negen maanden;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland van 17 Maart 1891, n°. 92, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden ge-

zonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 24sten Juli 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 7 Aug. 1891.)

24 Juli 1891. BESLUIT, tot herziening van de bij Koninklijk besluit van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 167) vastgestelde regelen, op te volgen bij verbranding of vernietiging van onteigende voorwerpen, ontsmetting van besmette voorwerpen, gebouwen, voer- of vaartuigen, en onschadelijkmaking van mestvaalten en andere verzamelingen van vuil. S. 153.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 11 Junni 1891, n°. 1673, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 25 van de wet van 4 December 1872 (*Staatsblad* n°. 184), gewijzigd bij de wetten van 3 December 1874 (*Staatsblad* n°. 188), 28 Maart 1877 (*Staatsblad* n°. 36) en 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 Juli 1891, n°. 11);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 Juli 1891, n°. 2247, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Te bepalen, dat de bij art. 1 van het Koninklijk besluit van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 167) vastgestelde regelen, op te volgen bij verbranding of vernietiging van onteigende voorwerpen, ontsmetting van besmette voorwerpen, gebouwen, voer- of vaartuigen, en onschadelijkmaking van mestvaalten en andere verzamelingen van vuil, vervangen worden door de regelen, bij dit besluit gevoegd, welke regelen ook worden gevolgd bij toepassing van art. 5 van genoemd besluit.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 24sten Juli 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 6 Aug. 1891.)

REGELEN, op te volgen bij verbranding of vernietiging van onteigende voorwerpen, ontsmetting van besmette voorwerpen, gebouwen, voer- of vaartuigen, en onschadelijkmaking van mestvaalten en andere verzamelingen van vuil.

De ontsmettingsmiddelen in deze regelen genoemd, zijn:

1°. *Verzadigde stoom* op atmosferischen druk of daarboven.

2°. *Kokend water*.

3°. *Oplossing van sublimaat met chloorwaterstofzuur*. Deze is eene oplossing van 1 deel sublimaat (chloratum hydrargyricum) in 1000 deelen water, waarbij gevoegd zijn 5 deelen chloorwaterstofzuur (acidum hydrochloricum). Waar die oplossing gebruikt wordt, moeten de flesschen door een apotheker of anderen deskundige met de door hem zelve bereide oplossing worden gevuld. Die flesschen moeten, verzegeld en voorzien van het opschrift "Vergift", in een gesloten kast worden hewaard.

De oplossing van sublimaat kan ook verscheid bereid worden door 1 deel sublimaat en 1 deel kenkenzout in 1000 deelen water op te lossen.

4°. *Oplossing van phenol met chloorwaterstofzuur*. De oplossing wordt bereid door 10 deelen phenol (phenylzuur) in 200 deelen water en 1 deel chloorwaterstofzuur (acidum hydrochloricum) op te lossen.

5°. *Creoline*. Hieronder wordt verstaan steenkoolteerolie, die tuschen 200° en 300° Celsius destilleerende gerectificeerde hoogere phenolen, maar geen koolnour bevat en door eene eigenaardige bewerking in een toestand is gebracht, waarin zij met water een zeer fijne vermenging vormt. Deze vermenging moet zich terstond vormen en blijven bestaan.

6°. *Creoline-mengsel*. Hieronder wordt verstaan eene vermenging van 3 deelen creoline met 100 deelen water.

7°. *Kalkmelk*. Tot bereiding neme men 100 gewichtsdeelen ongebluschte kalk en giete daarop langzaam 60 gewichtsdeelen water om ze te blussen. Het verkregen poeder worde met 4 volumendeelen water tot kalkmeel aangeroerd en onmiddellijk in flesschen geschonken die, daarmede geheel gevuld zijnde, goed gesloten moeten worden.

8°. *Chloorkalk* (hypochloris calcicus) in poedervorm. Deze moet ten minste 20 percent werk-

zaam chloor bevatten en in goed gesloten, donkere flesschen bewaard worden.

§ 1. *Algemeene regelen.*

Verbranding of vernietiging van onteigende voorwerpen geschiedt op eene of meer door den burgemeester daartoe aan te wijzen plaatsen, zoodanig dat de algemeene gezondheidstoestand daardoor geen gevaar kan lijden en geen brandgevaar kan ontstaan.

Waar eene algemeene plaats voor het verzamelen van mest en ander vuil, verwijderd van woningen bestaat, kan aldaar de verbranding of vernietiging geschieden. Ook begraaftplaatsen kunnen tot dat einde dienen.

Ontsmetting van besmette of van besmetting verdachte en van de bij art. 8 der wet van 4 December 1878 (*Staatsblad* n°. 134) bedoelde voorwerpen van lijken, van gebouwen of vertrekken, van voer- of vaartuigen geschiedt, onder onmiddellijk toezicht van den burgemeester, door personen die hij daarmede belast en bij voorkeur door daartoe aangestelde deskundigen, soveel mogelijk in de uitvoering van deze regeling onderzocht en geöfend. Deze ontsmetters geven eene verklaring af, dat de ontsmetting is geschied volgens deze regelen.

Deze verklaring kan ook afgegeven worden door geneeskundigen indien de ontsmetting onder hun onmiddellijk en voortdurend toezicht heeft plaats gehad, voorts door burgemeesters, commissarissen van politie, directeuren van ziekenhuizen, militaire gebouwen of gevangenis en commandanten en gezagvoerders van zeeschepen.

Zonder deze verklaring wordt de ontsmetting geacht niet te hebben plaats gehad en kan zij geene wettelijke gevolgen hebben.

Wegens de vergiftige eigenschappen van het sublimaat moet met de sublimaat-oplossing zeer voorzichtig worden omgegaan.

De ontsmetting geschiedt, wat de vervoerbare voorwerpen aangaat, en behoudens later aan te wijzen uitzonderingen, op eene door den burgemeester daarvoor aangewezen plaats zoodanig dat de algemeene gezondheidstoestand daardoor geen gevaar kan lijden. Zij kan echter onder goedkeuring des burgemeesters ook binnenshuis of op het erf, waar de te ontsmetten voorwerpen aanwezig zijn, plaats hebben.

Goederen, die naar een ontsmettingsoven worden vervoerd, moeten voorzichtig (d. i. zonder veel te roeren of uit te kloppen) in met sublimaat-

oplossing of, is deze niet dadelijk voorhanden, met water bevochtigde zakken en daarna in goed gesloten kisten gepakt worden. Men drage daarbij zorg, dat goederen, die met bloed of faecaliën besmet zijn, worden nat gemaakt met 1 deel bleekwater (hypochloris natriens) op 8 deelen water en in afzonderlijk gemerkte zakken worden gepakt; dat tapijten doelmatig opgerold worden en dat men zich overtuige, dat zich geene voorwerpen in de zakken der kleedingstukken bevinden.

§ 2. *Regelen omtrent het ontsmetten van besmette of van besmetting verdachte voorwerpen.*

Kleedingstukken, beddengoed, bedden, matrassen, tapijten en alles van dien aard, wat met den lijder in aanraking is geweest, of door hem tijdens de ziekte gebruikt is, worden in een ontsmettingsoven door verzadigden stoom op atmosferischen druk of daarboven, ontamet.

De tijd, gedurende welke de voorwerpen in den ontsmettingsoven moeten verblijven, hangt af van hunne afmetingen, hunne dikte, dichtheid en de meer of minder gemakkelijheid, waarmede zij zich door stoom laten doordringen en van de constructie van dien oven en zal daarom verschillen van een half uur tot twee uren.

Zoo zal bij voorbeeld voor de inwerking van stoom op linnen of katoenen lakens en ondergoed een half uur voldoende zijn, terwijl kleederen van andere stoffen, wollen dekens, enz. drie vierden van een uur en bedden, matrassen en tapijten soms twee uur zullen behoeven.

Bij de ontsmetting door stoom zorge men steeds dat de goederen zoo los op en tegen elkander liggen dat de stoom tot elk gedeelte er van toegang heeft.

Alles wat niet in den oven ontamet kan worden als leder, bont, caoutchouc, gebonden boeken, moet met sublimaat- of phenol-oplossing of met creoline-mengsel worden afgesponst. Gewaste tijk van bedden moet afzonderlijk ontamet worden, terwijl de inhoud in een zak overgestort, eveneens ontamet wordt.

Stoffen, die zonder nadeel kookhitte kunnen verdragen als linnen, katoen enz. kunnen ook gedurende een half uur in een grooten, van een deksel voorzien en geëmailleerd ijzeren pot met water, waarin men een paar handen vol keukenzout heeft gedaan, gekookt worden of gedurende drie uur in sublimaat-oplossing of gedurende

24 uur in creoline-mengsel of phenol-oplossing gedompeld worden.

Stoffen die niet gekookt, maar gewassen kunnen worden als wol, flanel, veeren, kapok, paardenhaar, kunnen ook gedurende een half uur in sublimaat-oplossing of 24 uur in creoline-mengsel of phenol-oplossingen worden gelegd en daarna gewassen en gedroogd. De met creoline behandelde stoffen moeten ter dege met zeep gewassen en goed gedroogd worden. Bedvuulsel van weinig of geen waarde zoals stroo, duil, zeggras, varen, doppen, verbandstoffen enz. worden verbrand. Zoo er geene gelegenheid toe is, worden zij in met sublimaat-oplossing bevochtigde zakken vervoerd naar de door den burgemeester aangewezen plaats voor verbranding.

Springmatrassen worden met sublimaat-oplossing ter dege afgesponst.

Meubelen, huisraad en dergelijke voorwerpen. Deze worden met sublimaat-oplossing ter dege afgewassen en vervolgens met lappen nauwkeurig afgewreven, welke lappen daarna worden verbrand.

Voorwerpen, die voor deze behandeling niet vatbaar zijn, zoals voorwerpen van metaal, worden met creoline-mengsel of phenol-oplossing behandeld.

Heel-, verlos- en ontleedkundige werktuigen en ander gereedschap worden, zoo zij van metaal zijn, ontsmet door ze zorgvuldig te reinigen en daarna gedurende een half uur in water te koken of wel eenige malen door een vlam te halen. Is dit niet doeelijk, dan worden ze door oplossing van phenol ontsmet.

Voorwerpen van caoutchouc vervaardigd, worden gedurende een uur in sublimaat-oplossing gelegd en daarna met zuiver water afgewassen.

Voorwerpen bij lijken gebruikt. De schragen en roeven worden met sublimaat-oplossing afgewassen. De dekkleeden en rouwmantels worden, nadat de begrafenis is afgeloopen, op de begraafplaats onmiddellijk met de sublimaat-oplossing afgesponst, daarna gedroogd, uitgeklopt en afgeborsteld.

§ 3. *Regelen voor het onschadelijk maken van lijken.*

De lijken van overledenen aan eene besmettelijke ziekte worden, geheel gehuld in een met sublimaat-oplossing gedrenkt laken, zoo spoedig mogelijk gelegd in eene kist, waarvan de bodem bedekt is met eene eenige centimeters dikke laag houtzaagael, turfmoelm of tuinsarde en zoo spoedig

mogelijk uit de woning naar het lijkenhuis overgebracht.

Het plaatsen van een open achotel met chloor-kalk in het lijkenhuis verdient aanbeveling.

§ 4. *Regelen omtrent het ontsmetten van gebouwen of vertrekken en van vaar- of voertuigen.*

Nadat uit het te ontsmetten ziekenvertrek alles verwijderd en op de bovengenoemde wijze ontsmet is, arijdt men, overeenkomstig de grootte van den ontamettingsoven, de banen van het tapijt zoodanig los, dat men dit kan oprollen; vervolgens bespuit men om het stuiven tegen te gaan, den vloer met creoline-mengsel, sublimaat- of phenol-oplossing. Daarna wordt het behangsel al naar zijn aard ontsmet, hetzij door middel van groote sneden versch en goed doorbakken brood, waarmede langs het behangsel gogreken wordt, hetzij door middel van een verstuivings-toestel met sublimaat-oplossing of creoline-mengsel. Wanneer sublimaat gebruikt is, moet met eene oplossing van 1 deel koolzure soda op 100 deelen water worden natgespoten. Wanneer creoline gebruikt is, met gewoon water.

Glad behangsel of houtwerk kan met sublimaat-oplossing afgesponst worden. Gekalkte muren en zolderingen worden opnieuw gewit. De gebruikte lappen en kruimels worden verbrand.

De vloer wordt opgeveegd en gewassen met sublimaat- of phenol-oplossing of creoline-mengsel.

Houtwerk en vloeren, met sublimaat behandeld, moeten worden afgenomen met eene oplossing van 1 deel koolzure soda op 100 deelen water.

Op gelijke wijze als met vertrekken in huizen, wordt gehandeld naar kajuiten en andere scheepsruimten, waarin een lijder aan eene besmettelijke ziekte of het lijk van een daaraan overledene is geweest.

Het kielwater van zulke vaartuigen wordt ontsmet, door het te bedeealen met zooveel sublimaat-oplossing, dat eene verhouding van 1 op 3000 deelen kielwater naar gissing wordt verkregen. Na verloop van een uur wordt dit nitgepompt. Daarna wordt weder water ingelaten, dat nogmaals wordt uitgepompt. Rijtuigen, karren, kruiwagens, sleden, draagbaren, alsmede kisten en manden, gebruikt tot vervoer van een lijder aan een besmettelijke ziekte of van het lijk van een daaraan overledene of van besmette goederen, worden na elk zoodanig vervoer van binnen met snbli-

maat-oplossing goed afgesponst en daarna goed gereinigd.

Ge vulde zittingen worden met sublimaat-oplossing bespoten en, na gedroogd te zijn, uitgeklopt; lederen zittingen worden daarmede afgesponst.

§ 5. *Regelen omtrent het onschadelijk maken van door zieken lange verschillende wegen ontlaste stoffen.*

A. Bij lijders aan *Aziatische cholera, darmtyphus en dysenterie.*

In de potten of flesschen, waarin de darmontlasting, het braaksel of de urine wordt opgevangen, worde vooraf 200 gram (een bierglas) kalkmelk of 80 gram (een wijnglas) creoline-mengsel gedaan. Nadat de potten of flesschen gebruikt zijn en geleidigd, worden zij met kalkmelk of creoline-mengsel omgespoeld.

Waar door de zorg van het gemeentebestuur gekenmerkte tonnen, nitsluitend bestemd tot het opnemen van de uitwerpselen der lijders, worden verstrekt, wordt de inhoud der potten of flesschen en de kalkmelk of creoline-mengsel, waarmede zij zijn omgespoeld, daarin geleidigd. In die tonnen moet vooraf 500 gram kalkmelk worden gegoten. Zij moeten, alvorens zij na lediging weder aan huis worden bezorgd, met kalkmelk of creoline-mengsel worden omgespoeld.

Waar geen zoodanige tonnen worden verstrekt, kan de inhoud der potten of flesschen in een privaat geleidigd, mits dit dagelijks op de hierna in § 6 op te geven wijze wordt ontsmet.

B. Bij lijders aan *roodvonk of dysphtheritis.*

Zijn de uit neus- of keelholte afgescheiden stoffen opgevangen op lapjes of zakdoeken, dan worden de eerste verbrand en de zakdoeken telkens wanneer zij door schoone vervangen worden, in eene phenol-oplossing of creoline-mengsel gedompeld, waarin zij gedurende 24 uur blijven liggen.

Worden die stoffen opgevangen in potten, spuwbakjes en dergelijke, dan wordt daarmede behandeld als voor de uitwerpselen van lijders aan Aziatische cholera, darmtyphus en dysenterie is voorgeschreven. De urine wordt behandeld zooals in § 5 A is aangegeven.

§ 6. *Regelen omtrent het onschadelijk maken van tot ontsmetting gebruikt waschwater en van verzamelingen van vuil en omtrent het ontsmetten van privaten en urinoirs.*

Waschwater wordt behandeld op de wijze in § 5 aangegeven.

Verzamelingen van vuil. Wanneer gedurende het heerschen van Aziatische cholera, typhus of dysenterie nog niet opgeruimde verzamelingen van mest of ander vuil worden ontdekt, wordt na de geheele wegruiming daarvan, de bodem waarop zij hebben gelegen, naarmate van de uitgestrektheid, met eenige emmers kalkmelk of creoline-mengsel begoten of met chloorkalk ontsmet.

• Wanneer wegruiming niet mogelijk of niet raadzaam is, bedekke men de vuilnishoop of mestvaalt of het verspreide vuil met een laag houtskool, turfmoelm of aarde of wel met plaggen.

Goten of andere waterlossingen, van welke men vermoeden kan dat daarin uitwerpselen van lijders aan Aziatische cholera, darmtyphus of dysenterie zijn of worden geworpen, worden ontsmet op dezelfde wijze als de privaten.

Privaten. Algemeene privaten en urinoirs, privaten en urinoirs in logementen of slaapsteden, in scholen en andere publieke gebouwen en in 't algemeen alle privaten, die niet uitsluitend door personen uit één en hetzelfde huizegezin worden gebruikt, alsmede die privaten en urinoirs, welke wel alleen voor de leden van één huizegezin bestemd zijn, maar in welke uitwerpselen van lijders aan Aziatische cholera, darmtyphus of dysenterie zijn of worden geworpen, worden dagelijks ontsmet door er eene ruime hoeveelheid kalkmelk, chloorkalk of creoline-mengsel in te gieten. Ook de trechters worden met eene behoorlijke hoeveelheid bedeld. De zitting van het privaat wordt met sublimaat-oplossing of met creoline-mengsel afgesponst.

Bij het ontsmetten van privaten wordt als maatstaf aangenomen dat 10 liter kalkmelk, 5 kilo chloorkalk of 5 liter creoline-mengsel, voldoende zijn voor 1 kubieke meter faecaliën. Bij het ruimen van privaten verdient het aanbeveling, daarin vooraf chloorkalk te storten.

Straatvuil in straten, stegen, sloppen, gaugen of poorten wordt na wegruiming behandeld volgens de regelen voor vuilnishoopen. Daarna worden de plaatsen, waar het vuil gelegen heeft, met kalkmelk of creoline-mengsel begoten en geschrobd.

Wanneer graven of begraafplaatsen moeten ontsmet worden, bedekke men ze met eene ten minste één decimeter (palm) dikke laag kool, turfmoelm of asch, waarover aarde wordt geworpen of plaggen of graszoden gelegd worden.

Wanneer aarde gebruikt wordt, bezaaie men deze met een snelgroeiend gewas.

Behoort bij Koninklijk besluit van 24 Juli 1891
(*Staatsblad* n°. 153).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) DE SAVOENIN LOHMAN.

25 Juli 1891. BESLUIT, waarbij met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* van 1 April 1891, n°. 1, op de aanvraag van het bestuur der vereeniging tot instandhouding eener Christelijke school te *Beverwijk* om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890, het daartegen ingesteld beroep ongegrond wordt verklaard. S. 154.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WV EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der vereeniging tot instandhouding eener Christelijke school te *Beverwijk* tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland*, van 1 April 1891, n°. 1, op aanvraag van genoemd bestuur om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 30 Juni 1891, n°. 65);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 Juli 1891, n°. 5487, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat het bestuur der vereeniging tot instandhouding eener Christelijke school te *Beverwijk* aanvraag heeft gedaan om eene Rijksbijdrage over 1890 voor de onder zijn bestuur staande op 31 December 1889 142 leerlingen tellende bijzondere lagere school aan den Achterweg aldaar, tot een bedrag van f 616.50, als voor een hoofd, werkzaam geweest gedurende twaalf maanden f 300, voor twee onderwijzers respectievelijk werkzaam negen en een halve en twee en halve maand, te zamen f 200, en voor eene onderwijzeres, werkzaam zeven maanden, f 116.50;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordholland*, op grond dat de vereeniging welke deze school bestuurt rechtspersoonlijkheid heeft verkregen door de goedkeuring harer statuten bij Koninklijk besluit van 10 Maart 1890, n°. 32, en dat dus de Rijksbijdrage eerst van dien datum behoort te worden verleend; dat in verband daarmede de

bijdrage bedraagt voor het hoofd f 225, voor eene onderwijzeres, werkzaam geweest van 1 Januari tot 7 Augustus, f 66.66^s, voor een onderwijzer, werkzaam van 15 Maart tot 31 December, f 150, of te zamen f 441.66^s, terwijl de tot 15 Maart werkzame onderwijzer voor de bijdrage buiten rekening blijft — het bedrag der Rijksbijdrage op de genoemde som van f 441.66^s hebben bepaald;

dat het schoolbestuur voornoemd tegen deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen, bij zijn adres aanvoerende dat de aanvraag zijner erkenning als rechtspersoon vóór ultimo December 1889 is geschied, terwijl de toevallige en niet aan het bestuur te wijten omstandigheid dat die erkenning eerst op 10 Maart 1890 is geschied, niet het gevolg kan hebben dat een deel der aan zijne school toekomende subsidie te loor zou moeten gaan;

Overwegende dat, terwijl vaststaat dat de vereeniging welke het bestuur voert over de hier bedoelde school, geene rechtspersoonlijkheid heeft bezeten vóór 10 Maart 1890, zij vóór dien datum geene aanspraak kan doen gelden op de Rijksbijdrage, welker verleening krachtens art. 54bis der onderwijswet onder anderen van het bezit der rechtspersoonlijkheid is afhankelijk gesteld;

dat derhalve Gedeputeerde Staten van *Noordholland* bij de bepaling van het bedrag der bijdrage met het bovengemelde feit terecht rekening hebben gehouden;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, met handhaving van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordholland* van 1 April 1891, n°. 1, het daartegen ingesteld beroep ongegrond te verklaren.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van voornoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 25sten Juli 1891.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*get.*) DE SAVOENIN LOHMAN.

(*Uitgegeven*, 7 Aug. 1891.)

28 Juli 1891. BESLUIT, tot toepassing der wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 155.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Overwegende, dat toepassing der wet van den 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen noodzakelijk is, wegens het voorkomen van gele koorts, Aziatische cholera en pokken in verscheidene plaatsen in het buitenland;

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 16 Juni 1891, n°. 1940, afdeling Medische Politie, en van den Minister van Financiën, van 22 Juni 1891, n°. 70, Invoerrechten en Accijnzen;

Gelet op de wet van 26 April 1884 (*Staatsblad* n°. 80), aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 164), en op het Koninklijk besluit van 29 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 147);

Den Raad van State gehoord (advies van den 7 Juli 1891, n°. 9);

Gelst op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 21 Juli 1891, n°. 2308, afdeling Medische Politie, en van den Minister van Financiën, van 24 Juli 1891, n°. 32, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. In-, door- en vervoer van lompen, gebruikte kleedingstukken en ongewassen lijf- en beddegoed is verboden uit landen of plaatsen, door de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Financiën aan te wijzen.

De aanwijzingen worden telkens, ten minste drie dagen vóór dat zij in werking treden, door plaatsing in de *Nederlandsche Staatscourant* ter algemeene kennis gebracht.

De voornoemde Ministers zijn bevoegd die aanwijzingen te veranderen, zoo dikwijls de omstandigheden dit geloogen of noodig maken, alsmede te bepalen of en in hoever de bagages, door reizigers medegebracht, onder het verbod zijn begrepen; de beschikkingen over deze onderwerpen worden ook in de *Nederlandsche Staatscourant* geplaatst.

2. Het tegenwoordig besluit, dat gedurende één jaar van kracht blijft, treedt in werking op den vijftien dag na dien der dagteekening van het *Staatsblad* en van de *Staatscourant*, waarin het is geplaatst.

De Ministers van Binnenlandsche Zaken en van Financiën zijn belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 28sten Juli 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

De Minister van Financiën,
(get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 7 Aug. 1891.)

28 Juli 1891. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende kennisgeving van vonnissen in zake van de wet van 5 Mei 1889, S. 48, aan de Inspecteurs van den arbeid.

Bij mijne circulaire dd. 24 Mei 1890, 2^e afd. A, n°. 211, werd o. a. aan de officieren van justitie en aan de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten opgedragen van elke veroordeeling ter zake van de wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48), door het toezenden van een uittreksel nit het vonnis, kennis te geven aan den bevoegden Inspecteur van den arbeid.

Het is mij gebleken, dat aan die opdracht niet altijd wordt voldaan.

Ook behoort zij te worden nitgebreid tot de vonnissen, gewezen op grond van de andere overtredingen dan die van de wet zelve, als bedoeld in het eerste lid van art. 17 der wet, en tevens tot de rechterlijke uitspraken, houdende ontslag van rechtsvervolging.

Vooral ten aanzien van de laatste is eene vroegere mededeeling dan thans veelal gebruikelijk is, in het belang der zaak, opdat nog vóór het verstrijken van den termijn voor hooger beroep, raadpleging over de wenschelijkheid van appèl tusschen den Inspecteur en het openbaar ministerie mogelijk zij. Ook met het oog op het later aanteekenen van cassatie, is zoodanig overleg zeer gewenscht.

Ter vergemakkelijking van de administratie is

het tevens raadzaam, de afschriften van vonnissen te vervangen door eene kennigeving in briefvorm.

Op grond van het vorenstaande heb ik de eer UWEG. te verzoeken de officieren van justitie en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten nit te noodigen van elk vonnis als boven bedoeld, aan den betrokken Inspecteur van den arbeid kennis te geven binnen acht dagen na de uitspraak, en wel door middel van een brief, gesteld in den vorm van het gedrukte formulier, waarvan een voorhands toe-reikend getal exemplaren hierbij gaat.

De officieren van justitie voegen daaraan tevens de mededeeling toe, of door hen al dan niet cassatie is aangeeteekend.

Door uwe tusschenkomst kunnen te zijner tijd nieuwe exemplaren van dat formulier aan mijn departement worden aangevraagd.

Een enz.

De Minister van Justitie,
(get.) RUIJS VAN BEERENBROEK.

31 Juli 1891. Bij Koninklijk besluit van 31 Juli 1891, n°. 23, is vrijstelling van briefport verleend voor de briefwisseling van het bestuur der Zeevisscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroomen met de burgemeesters in het geheele Rijk.

3 Augustus 1891. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betrekkelijk schorsing van de ten uitvoerlegging van vonnissen in zake overtreding van Rijks-belastingen, in afwachting der beslissing op het ingediend verzoek om gratie.

Het is mij gebleken, dat indien gratie wordt verzocht van straf ter zake van overtreding van Rijkbelasting opgelegd, de ambtenaren van het openbaar ministerie bij het rechtcollege, dat tot het uitbrengen van advies is aangewezen, niet steeds, nadat het verzoek in huanne handen is gesteld, voldoende zorg dragen, dat de tenuitvoerlegging van de straf niet aanvangt vóór de beslissing op het verzoek.

Zulks is waarschijnlijk het gevolg van de omstandigheid, dat die ambtenaren niet met de executie van het vonnis of arrest belast zijn.

Ook dan acht ik het echter de taak van de ambtenaren van het openbaar ministerie, voor de schorsing van de ten uitvoerlegging te zorgen, en wel door kennisgeving van de indiening van

het verzoek om gratie aan dengenen, die met de executie van de rechterlijke uitspraak is belast.

Art. 6, tweede lid van het Koninklijk besluit van 13 December 1887 (*Staatsblad* n°. 215), verplicht den ambtenaar van het openbaar ministerie, in wiens handen een verzoek om gratie gesteld is, zonder onderscheid te zorgen, dat, indien de tenuitvoerlegging van een vonnis of arrest niet reeds begonnen is, deze tijdens de raadpleging over het verzoek niet aanvangt.

Ik heb de eer UWEG. te verzoeken deze mijne zienswijze ter kennis te brengen van de officieren van justitie in Uw ressort, waartoe een voldoende aantal exemplaren dezer circulaire hiernevens gaat.

De Minister van Justitie,
(get.) RUIJS VAN BEERENBROEK.

4 Augustus 1891. BESLUIT, waarbij, met wijsing van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van Gelderland, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan de bijzondere lagere school te Gorssel, buurschap *Befde*, van de vereeniging „Nederlandsch Mettray”, nader wordt vastgesteld. S. 156.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Commissaris des Konings in Gelderland tegen het besluit van Gedeputeerde Staten der provincie, van 1 April 1891, n°. 100, genomen op de aanvraag van het bestuur der bijzondere lagere school te Gorssel, buurschap *Befde*, van de vereeniging „Nederlandsch Mettray” om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 7 Juli 1891, n°. 83);

Op de voordracht van den Minister van Binnenslandsche Zaken, van 31 Juli 1891 n°. 5617, afdeling Algemeene Zaken en Compabiliteit;

Overwegende, dat het bestuur der bijzondere lagere school te Gorssel, buurschap *Befde*, van de vereeniging „Nederlandsch Mettray” in Januari dezes jaars aan Gedeputeerde Staten van Gelderland eene aanvraag heeft ingediend, ten einde over 1890 voor deze school, die op 31 December 1889 84 leerlingen telde, eene Rijksbijdrage te bekomen van f 362.50, namelijk f 250 voor het hoofd der school — gedurende 12 maanden daar-

aan verbonden geweest — en f 112.50 voor vier onderwijzers die, volgens de aanvraag te zamen 9 volle maanden aan de school werkzaam geweest zijn;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 1 April 1891, n°. 100, hebben beslist, dat deze school voldoet aan de eischen en voorwaarden in art. 54bis der wet op het lager onderwijs tot het verleenen der Rijksbijdrage gesteld, en het bedrag dier bijdrage hebben bepaald op f 375, daarbij overwegende, dat een van de bovenbedoelde onderwijzers 241 dagen aan de school verbonden was geweest en voor dezen onderwijzer de Rijksbijdrage derhalve f 100 (f 150 berekend over 3 tijdvakken van 30 dagen) bedraagt, en dat voor twee andere onderwijzers ieder f 12.50 (f 150 berekend over ééne maand) moet worden bijgedragen;

dat de Commissaris des Konings, van dit besluit bij Ons in beroep komende, heeft aangevoerd, dat voor den onderwijzer, die van 24 Januari tot 22 September in dienst geweest is, slechts over 7 volle maanden de bijdrage kan worden verleend, daar hij op 24 Augustus 7 volle maanden aan de school verbonden is geweest en het overige gedeelte van zijn diensttijd, geen volle maand uitmakende, voor de Rijksbijdrage niet in aanmerking kon komen, zoodat deze slechts overeenkomstig de aanvraag tot een bedrag van f 362.50 kan worden verleend;

Overwegende, dat ingevolge art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs door het Rijk over elk dienstjaar aan de besturen der bijzondere lagere scholen eene bijdrage wordt verleend, volgens denzelfden maatstaf als waarnaar bij art. 45 sub 1°. aan de gemeente ten behoeve der openbare lagere school eene bijdrage wordt toegekend;

dat volgens art. 45, 1°., laatste alinea der wet tot regeling van het lager onderwijs de Rijksbijdrage voor een onderwijzer, die in den loop van het jaar wordt in dienst gesteld, tengevolge van ontslag, de school verlaat of overlijdt, berekend wordt in evenredigheid van het aantal volle maanden dat hij in dat jaar aan de school verbonden is geweest;

dat voor den onderwijzer die van 24 Januari tot 22 September 1890, dat is gedurende zeven volle maanden, aan de school is werkzaam geweest, door Gedeputeerde Staten van *Gelderland* bij hun besluit van 1 April 1891, n°. 100, de Rijksbijdrage ten onrechte is toegelegd voor acht volle maanden;

dat derhalve het ingesteld beroep is gegrond; Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der genoemde wet over 1890 toekomende aan de bijzondere lagere school te *Gorsel*, burochap *Esfe*, van de vereeniging "Nederlandsch Mettray", vast te stellen op f 362.50.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 4den Augustus 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 7 Aug. 1891.)

8 Augustus 1891. BESLUIT, houdende machtiging tot nitgifts van f 5,000,000 in schatplichtpromessen, volgens de wet van 5 December 1891 (*Staatsblad* n°. 185). S. 157.

13 Augustus 1891. BESLUIT, tot vaststelling van een algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk. S. 158.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 13 Juni 1891, litt. C, afdeeling Waterstaat;

Gezien de wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69);

Overwegende, dat het noodig is, algemeene politiebepalingen vast te stellen tot bescherming van de rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk, alsmede ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik daarvan;

Den Raad van State gehoord (advies van den 28 Juli 1891, n°. 12);

Gelet op nader rapport van voornoemden Minister, van 10 Augustus 1891, litt. G, afdeling Waterstaat;

Hebben goedgevonden en verstaan :

TITEL I.

Algemeene bepalingen.

Art. 1. Dit reglement is toepasselijk :

1°. op de hierna genoemde rivieren en de Rijkskanalen, met hunne oevers, havens, grond- en kunstwerken, beplantingen, gebouwen en wat daartoe verder behoort;

2°. op de hierna genoemde verspreide havens, sluisen, bruggen en daartoe behoorende werken; alles voor zoover die wateren en werken zijn onder beheer van het Rijk en voor zoover van dit reglement bij bijzondere reglementen niet is afgeweken.

De rivieren onder 1°. bedoeld, zijn: de *Hollandsche IJssel*, de *Nieuwe Maas* onder de gemeente *Rotterdam*, de *Koningshaven*, de rivieren beneden *Rotterdam tot in zee*, de *Nieuwe Merwede*, de *Oude Maas*, het *Mallegat*, de *Dorôtsche Kil*, de *Krabbe*, het *Spui*, het *Wantij*, de *Killen* in het *Bergsche Veld*, het *Hollandsch Diep*, de *Amer*, de *Maas*, de *IJssel*, het *Zwarte Water* en het *Zwolsche Diep*.

De verspreide werken onder 2°. bedoeld, zijn:

a. de havens te *Moerdijk*, *Breskens* en *Veere* en die der eilanden *Terschelling*, *Vlieland*, *Wieringen*, *Urk* en *Marken*;

b. de Rijkssluisen en beweegbare bruggen in de provincie *Friesland*;

c. de Rijkssluisen en bruggen in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*;

d. de schutsluisen te *St. Andries* en in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld*, met hare havens;

e. de draaibrug te *Raamsdonk* en de rolbrug bij *Goertruidenberg*, beide over de rivier de *Donge*.

2. In dit reglement wordt, evenals in de bijzondere reglementen, verstaan onder *zeilvaartuig*, elk vaartuig onder zeil en niet onder stoom, en onder *stoomvaartuig*, elk stoomvaartuig onder stoom, al of niet zeilvoerende;

onder *schipper*, ieder gezagvoerder van een vaartuig of vlot of die dezen vervangt;

onder *dag*, den tijd tuschen op- en ondergang der zon;

onder *nacht*, den tijd tuschen onder- en opgang der zon;

onder *Minister*, de Minister met de uitvoering van dit besluit belast;

onder *Commissaris des Konings*, de Commissaris des Konings in de provincie, waarin de rivier, het kanaal, het betrokken gedeelte van de rivier of het kanaal of de werken zijn gelegen;

onder *hoofdingenieur* en *ingenieur*, de hoofdingenieur en ingenieur, met het beheer van de rivier, het kanaal, het betrokken gedeelte van de rivier of het kanaal of van de werken belast;

onder *ambtenaren van den waterstaat*, de inspecteurs, hoofdingenieurs, ingenieurs, aspirant-ingenieurs, en opzichters van 's Rijks Waterstaat, en de Rijksbakenmeesters;

onder *kanaalbeambten*, de havenmeesters, sluis- en hulpsluismeesters, sluis- en hulpsluis-, stuw-, brug-, pont-, kanaal- en dijkwachters, sluis- en brugknechten, in dienst van het Rijk.

3. Dit reglement wordt in de Nederlandsche, Engelsche, Hoogduitsche, Fransche en Noorsche talen gedrukt en, evenals de bijzondere reglementen, algemeen verkrijgbaar gesteld.

Elk schipper, die een der in artikel 1 genoemde wateren bevaart of van de aldaar bedoelde werken gebruik maakt, moet van een exemplaar van dit reglement en van het bijzonder reglement, benevens van de bepalingen tot het voorkomen van aanvaring op de openbare wateren in het Rijk, voorzien zijn. Hij moet deze, des gevorderd, aan de ambtenaren en beambten, in art. 88 bedoeld, vertoonen.

TITEL II.

Bepalingen, betrekkelijk het gebruik maken van rivieren, kanalen en havens.

4. Alle vaartuigen van meer dan één meter diepgang moeten aan den achterstevan voorzien zijn van eene schaal, waarop de diepgang duidelijk leesbaar is.

Noch de schroef, noch eenig ander gedeelte van een stoomvaartuig mag beneden de kiel nitsteken, tenzij de schaal van den onderkant van dat deel beginne te tellen.

5. Vaartuigen zonder vast dek en van grooter inhoud dan 10 M³ moeten voorzien zijn van waterdichte borden, boorden of wanden, welke ten minste 0.25 M. boven den waterspiegel reiken.

6. De naam van het vaartuig, en bij vaartuigen, niet bestemd om de zee te bevaren, ook de naam en woonplaats van den gezagvoerder of den eigenaar, moeten op eene in het oog vallende

plaats aan de buitensijde van het vaartuig duidelijk leesbaar zijn aangegeven.

Deze bepaling is alleen van toepassing op vaartuigen van grooter inhoud dan 10 M³.

7. Het is verboden in eenig kanaal of in eenige haven elders dan op de daartoe bestemde aanlegplaatsen aan te leggen of met vaartuigen, naast elkander vastgemaakt, te varen, tenzij met vergunning of op uitdrukkelijk bevel van een ambtenaar van den waterstaat of van een kanaalbeambte.

Evenzoo is het verboden een vaartuig dwars in het vaarwater te laten liggen of drijven.

8. Elk zeeschip moet, zoolang het zich op eenig Rijkswater of in eene zijner havens bevindt, over dag de vlag voeren van de natie, waartoe het behoort. Hiervan zijn uitgezonderd de ingevroren schepen.

Vaartuigen van meerderen diepgang dan 4 M. voeren bovendien eene kleine vlag aan den fokkemast. Voor vaartuigen van minderen diepgang is dit verboden. Koopvaardij-schepen mogen nimmer den wimpel voeren.

9. De schipper, zijn vaartuig verlatende, doet zich door een geschikt persoon vervangen. Deze bepaling is niet van toepassing op vaartuigen van minderen inhoud dan 10 M³, of die van den wal met den boom worden voortgeduwd.

Het is verboden vaartuigen van 10 en meer M³. inhoud onbewoond op een Rijkswater te laten liggen, tenzij met vergunning van den havenmeester of van een ambtenaar van den waterstaat.

Het is mede verboden vaartuigen onbeheerd op een Rijkswater te laten drijven.

10. De schipper van een vaartuig, dat overladen of naar het oordeel van den havenmeester of van een ambtenaar van den waterstaat onvoldoende bemand of getuigd is, moet op door hen gedane aanseggings de vaart staken en zijn vaartuig naar eene door hen aan te wijzen plaats vervoeren.

De schipper van een vaartuig, dat in onmiddellijk gevaar van sinken verkeert, moet het, zoodra mogelijk, buiten het vaarwater brengen.

11. De schippers van vaartuigen, niet bestemd om de zee te bevaren, moeten het kluifhout vóór de aankomst in de sluisen doen toppen.

De havenmeester, de sluismeester of de ambtenaren van den waterstaat kunnen bevelen, dat van vaartuigen, welke geheel of gedeeltelijk lossen, de bramraas en de bramstengen worden gestreken.

12. Het is verboden eenig vaartuig derwijze te plaatsen, dat de in- of uitvaart van een kanaal

of van eene haven of de doorvaart van eene sluis of eene brug wordt belemmerd.

De schipper van een zoodanig geplaatst vaartuig is verplicht, op bevel van een ambtenaar van den waterstaat of van een kanaalbeambte, terstond te verhalen.

13. Het aandoen eener haven is verboden, wanneer des daags eene roode vlag of des nachts een rood licht op een van de hoofden dier haven is geplaatst, ten teken dat de toegang tot die haven door aanwezige vaartuigen of door andere oorzaken is belemmerd.

14. Het openen eener sluis tot spuijng wordt ten minste een uur te voren aangeduid, des daags door eene blauwe vlag, waarin met witte letters het woord „spuijng”, des nacht door drie roode lichten, geplaatst in de hoekpunten van een gelijkzijdigen driehoek, met den top naar boven gericht.

De vaartuigen in eene haven of een kanaal aanwezig, moeten door de schippers, bij vertoorn van dit sein, of wanneer hun de spuijng door een kanaalbeambte wordt aangekondigd, stevig worden vastgemeerd en, zoo noodig, worden verthuid, om het aan den grond vallen te voorkomen.

De kanaalbeambten zijn in dit geval bevoegd aan de schippers eene ligplaats voor huune vaartuigen aan te wijzen en hun omtrent de wijze van vastleggen daarvan bevelen te geven.

Bij gebrek aan geschikte ligplaats, hebben de geladen vaartuigen de voorkeur boven de ledige.

15. Bij het naderen van sluisen en bruggen moet de schipper de vaart van het vaartuig zoodanig verminderen, dat het des noods op 100 M afstand van de sluis of brug kan stoppen. Bij de daartoe gestelde handwijzers of teekenen moeten de zeilen gestreken of in de gei gebracht worden. De sluis- of brugwachters moeten met de stoomfluit, de scheepklok of den misthoorn, of wel door roepen worden gewaarschuwd.

De schipper moet met het vaartuig doen stoppen, indien des daags een roode bol, bord of vlag, of des nachts een rood licht op de sluis of brug geplaatst is. Hij moet dan, des gevorderd, zijn vaartuig ter plaatse, hem door den sluis- of brugwachter aan te wijzen, vastleggen.

De beheerders der sluisen en bruggen zijn verplicht, zoo noodig, ter beoordeeling van den Minister, de doorvaartopeningen des nachts door groene lichten aan te duiden.

Het tweede en het derde lid van dit artikel hebben geen betrekking op de schipbruggen.

16. Wanneer twee of meer vaartuigen tegelijk

eene sluis of brug naderen, regelt de sluis- of brugwachter de volgorde, waarin zij mogen naderen, en den afstand, dien zij daarbij onderling moeten bewaren.

17. Elk vaartuig wordt, behoudens het bepaalde in het volgend artikel, geschutz naar de orde van aankomst.

Het vaartuig welks bemanning zich schuldig maakt aan het doorsnijden van de jaaglijnen of trossen van eens anders vaartuig, wordt eerst doorgelaten na het laatstgemelde.

Indien van weerszijden zich vaartuigen ter doorschutting aanmelden, worden zij beurtelings van de eene en de andere zijde doorgelaten, te beginnen met het vaartuig komende van den kant, waar de waterstand gelijk is aan dien der schutkolk. Bij drukke scheepvaart geven de sluismeesters voor het bewaren der orde nummers af.

18. Recht op voorschutting hebben, in de na te noemen volgorde:

vaartuigen, die den wimpel voeren;

Rijkvaartuigen en vaartuigen, dienende tot vervoer van in dienst zijnde ambtenaren van den waterstaat of kanaalbeamten;

vaartuigen, dienende tot geregeld vervoer van personen;

vaartuigen, met verschen visch geladen;

vaartuigen, dienende tot geregeld vervoer van goederen of vee, met hunne lichters en bijliggers; vaartuigen met buskruit, vuurwerken, schietkatoen, nitroglycerine of andere ontplofbare of licht ontvlambare stoffen geladen, worden zooveel mogelijk vóór alle andere en steeds afzonderlijk geschutz.

19. Elk vaartuig, dat zich in of in de nabijheid van de schutkolk bevindt, moet voor en achter behoorlijk gemeerd zijn, ter plaatse door de kanaalbeamten aangewezen.

De vaartuigen, welke geschutz of doorgelaten moeten worden, naderen de sluis of brug niet vóórdat de kanaalbeamte daartoe het sein geeft.

Wordt, naar het oordeel van den kanaalbeamte, aan het sein niet spoedig genoeg gevolg gegeven, dan kan hij bevelen dat een ander vaartuig voorgee.

Wanneer een vaartuig, na geschutz te zijn, niet spoedig genoeg uit de sluis haalt, of, eene brug doorvarende, hierbij niet genoeg spoed maakt, naar het oordeel van den kanaalbeamte, kan daarin door hem worden voorzien.

20. Bij de vaart door eene sluis moeten alle zeilen gestreken en vastgebonden, en bij de vaart door eene brug moeten zij opgegeid zijn.

Het verhalen, het in- en uitwinden en het vastleggen van vaartuigen en vloten mag alleen geschieden aan de daartoe bestemde voorwerpen.

Bij het varen door sluizen of bruggen mogen de vaartuigen niet meer vaart hebben, dan voor het besturen noodig is.

Het slepen van kettingen of trossen is verboden bij het doorvaren van sluizen en bruggen, het kruisen van telegraafkabels en pontveren en het voorbijvaren van in werking zijnde baggerinrichtingen.

Het is, behoudens het bepaalde in het tweede lid, verboden, met haken of boomen in de kunstwerken te steken, of daaraan, zonder vergunning van den sluis- of den brugwachter, eenig vaartuig of vlot vast te maken.

21. Indien de doorvaart door eene sluis of brug, wegens onstuimig weder, spuiing, aftapping of inlating van water onraadzaam is, wordt die door den sluis- of brugwachter geweigerd.

Het is verboden door eene sluis of door eene beweegbare brug, die voor de doorvaart geopend moet worden, te varen, bij afwezigheid van den betrokken kanaalbeamte of in strijd met diens verbod.

22. Telkenmale nadat twee vaartuigen achter een eene brug zijn doorgevaren, wordt deze, zoo noodig, ten behoeve der voetgangers en rij- en voertuigen gesloten.

Sleeptreinen worden in hun geheel in eens doorgelaten.

Bij het doorvaren eener brug hebben de vaartuigen, die stroomafwaarts gaan, de voorkeur boven de opvarende. Wanneer er geen stroom gaat, hebben de vaartuigen, die vóór den wind gaan, de voorkeur boven die, welke gesleept of gejaagd worden.

23. Wordt een vaartuig in een kanaal of in eene haven door vorst ingesloten, dan is de schipper verplicht te zorgen dat rondom het vaartuig eene bijt van ten minste een halve meter breedte worde gehakt en opgehouden.

Het beveren van een kanaal bij besloten water kan door den Commissaris des Konings worden verboden.

Het is verboden in strijd met zoodanig verbod te handelen.

24. Bij het invallen van vorst of bij aanhoudende tegenwinden, moeten de vaartuigen, die zich in eene buitenhaven bevinden, zoodra de havenmeester zulks beveelt, naar de reede verhaald of naar de binnenhaven geschutz worden.

In dit geval, zoo mede wanneer bij besloten water in het kanaal schepen naar binnen gescht worden, zijn de in het kanaal zich bevindende schepen verplicht, zoo noodig, volgens aanwijzing der kanaalbeamten te verhalen.

25. Bij het vervoeren, laden en lossen van licht ontvlambare of ontplofbare goederen of ongebluschte kalk, is de schipper, onverminderd de naleving der omtrent het vervoer bestaande wetten en verordeningen, verplicht de bijzondere voorzorgsmaatregelen na te leven, die hem door de ambtenaren van den waterstaat of de kanaalbeamten worden voorgeschreven.

26. Indien van een vaartuig enig voorwerp verloren raakt, hetwelk, drijvende of gezonken, voor de vaart gevaarlijk of hinderlijk kan zijn, is de schipper gehouden, hiervan zoo spoedig mogelijk kennis te geven aan den ambtenaar van den waterstaat, onder wiens ressort het vaarwater behoort of aan een kanaalbeamte.

De plaats, waar zoodanig gezonken voorwerp ligt, moet door den schipper terstond door een boei worden aangewezen.

De schippers zorgen, dat geen lichters, vloten of balken, bij hunne vaartuigen in gebruik, zich los of ongemeerd bevinden.

27. Wanneer een vaartuig aan den grond raakt en de lading naar het oordeel der ambtenaren van den waterstaat of der kanaalbeamten moet gelost worden om het weder vlot te brengen, is de schipper verplicht onmiddellijk tot het lossen over te gaan.

28. De schipper van een gezonken of aan den grond geraakt vaartuig geeft van het ongeval terstond kennis aan den naastbij zijnden kanaalbeamte.

29. Tot op het oogenblik, dat van overheidswege, krachtens de wet van 23 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 151), tot opruiming wordt overgegaan, blijven belanghebbenden bevoegd het gezonken vaartuig te lichten of het aan den grond zittend vaartuig weder vlot te maken.

30. Bij het voortbijvaren van diep geladen vaartuigen, baggermolens, in lossing of lading liggende vaartuigen, vloten of andere drijvende inrichtingen, voor welke de golfslag gevaarlijk kan zijn en die tot teeken daarvan moeten vertoonen des daags eene roode vlag, des nachts twee helder roode lichten loodrecht boven elkander geheschen, met eene tusschenruimte van niet minder dan 0.50 M. en niet meer dan 1 M., moeten stoomvaartuigen hunne vaart zooveel verminderen als noodig is om nadeeligen golfslag te voorkomen.

Hetzelfde moet geschieden op die gedeelten van rivieren of kanalen, waar op last van de daartoe bevoegde ambtenaren van den waterstaat of dijkebestren door de bedoelde seinen is aangeduid, dat door golfslag schade of onheil zou kunnen ontstaan.

31. Stoomvaartuigen, die stoomtuigen van hooge drukking hebben, moeten hun afgewerkten stoom afvoeren door een afvoerpijp, welke buiten den schoorsteen nitmondt, tenzij die schoorsteen bedekt is met eene kap, van ijzerdraad met openingen van ten hoogste 5 millimeter. Zoodanige bedekking moet aanwezig zijn op alle stoombooten, welker ketels met ookes, turf of hout gestookt worden.

32. De vloten moeten zoodanig zijn vastgemaakt en aan beide zijden verbonden, dat zij de vaart niet hinderen, noch andere vaartuigen of vloten of de werken kunnen beschadigen. Zij moeten zoo zijn samengesteld, dat de balken gemakkelijk kunnen geteld worden en niet kruislings.

De tengels, dienende tot koppeling der balken, mogen niet buiten het vlot uitsteken.

Ieder vlot moet voorzien zijn van een laugscheeps geplaatst *wit* bord, waarop aan beide zijden, met zwarte letters van ten minste 30 centimeter hoogte en 5 centimeter breedte, de naam en woonplaats van den gezagvoerder of den eigenaar zijn te lezen.

33. De houtlading van een vaartuig mag niet te water worden gelaten om er een vlot van samen te stellen, dan na bekomen vergunning van den betrokken beamte.

In geen geval mogen meer balken uit een vaartuig gelost worden dan dadelijk tot een vlot of tot vloten kunnen worden vereenigd, waartoe de noodige manschappen moeten aanwezig zijn.

Deze bepalingen zijn ook van toepassing, wanneer balken tot samenstelling van vloten van den wal te water worden gelaten.

34. Schippers mogen met hunne vloten de ligplaats daarvan niet vroeger verlaten dan één uur vóór zonsopgang. Zij mogen hunne reis niet later voortzetten dan één uur na zonsondergang, ten ware zij door onvoorziene omstandigheden verhinderd worden om vóór dat tijdstip de aanlegplaats te bereiken.

Bij mist, sneeuwjacht, storm, drijfsijs en ijsgang mogen vloten niet varen. Worden zij er onderweg door overvallen, dan moeten zij op de eerste bereikbare aanlegplaats worden ten anker gebracht of vastgemeerd.

Evenmin mag een vlot zich in eene haven ophouden, zonder vergunning van den havenmeester.

35. Een vlot wordt bij bruggen en sluisen eerst na de aanwezige vaartuigen doorgelaten, tenzij het, aan een schip vastgekoppeld, tezamen met het schip in de schutkolk kan worden toegelaten.

36. Een vlot mag een vooruitvarend vlot niet naderen op korteren afstand dan van 500 meter.

37. De artikelen 7, 9, 10, 12, 14 tot en met 17, 19, 22 tot en met 26, 28 en 29 van dit reglement zijn evenzeer ten aanzien van vlotten als van vaartuigen toepasselijk.

38. Voor zooverre de bijzondere reglementen daaromtrent geene bepalingen inhouden, is een ieder bevoegd de jagerij uit te oefenen.

39. De jagers zorgen zooveel mogelijk de lijn strak te houden als zij over eenig vaartuig of vlot jagen, en de lijn tijdig te laten vallen, wanneer zij niet overjagen.

Voorts moeten zij bij de daartoe gestelde teekenen de lijn laten vallen, bij het naderen van bruggen en sluisen de vaart verminderen en zich voorts in alles gedragen naar de aanwijzingen van de ambtenaren van den waterstaat of de kanaalbeambten.

Zij maken den schipper opmerkzaam op al wat bij de vaart hinderlijk kan zijn.

De schippers van de aan het jaagpad liggende vaartuigen moeten de masten, zoo mogelijk, strijken en bij het overbrengen der jaaglijnen van de voorbijgaande vaartuigen en vlotten behulpzaam zijn.

40. Jagers, die wegens overtredingen der bepalingen van dit reglement zijn veroordeeld, of die zich in kennelijken staat van dronkenschap bevinden, kunnen door de ambtenaren van den waterstaat of de kanaalbeambten worden geweerd.

41. De schippers van de gesleept wordende vaartuigen zijn gehouden de orders van den schipper der sleepboot ten opzichte van het sleepen op te volgen.

Bij weigering of nalatigheid om de touwen te vieren of door te halen heeft de laatste het recht de touwen los te gooien of te kappen.

42. Het loslaten der sleeprossen mag door de schippers der gesleept wordende vaartuigen slechts beurtsgewijze geschieden, in dier voege dat het achterste vaartuig het eerst loslaat en het voorste het laatst.

De schipper der sleepboot geeft telkenmale het sein tot het loslaten, door een slag op de klok.

43. Een loods of als zoodanig dienstdoend personeel.

soon, aan boord van een vaartuig, dat zich op eene rivier, een kanaal of in eene haven bevindt, is verplicht zich, voor zooveel de politie op die wateren betreft, te gedragen naar de aanwijzingen der ambtenaren van den waterstaat en kanaalbeambten.

44. Een ieder, als loods aan boord van een vaartuig dienstdoende, moet steeds voorzien zijn van een exemplaar van dit reglement en van het toepasselijk bijzonder reglement, benevens van de "bepalingen tot voorkoming van aanvaring".

45. Als loods dienstdoende personen, die zich in kennelijken staat van dronkenschap bevinden, kunnen door de ambtenaren van den waterstaat of de kanaalbeambten worden geweerd.

46. Wanneer een vaartuig schade heeft geleverd aan eenig werk of wanneer overtredingen van dit reglement of van het betrokken bijzonder reglement zijn gepleegd, geeft de loods hiervan ten spoedigste kennis aan den havenmeester of een der andere zich in de nabijheid bevindende ambtenaren van den waterstaat of kanaalbeambten.

47. Het is den schippers verboden, te ankeren of vast te meren op plaatsen waar dit de scheepvaart zoude belemmeren.

48. De schippers van stilliggende vaartuigen en vlotten zijn verplicht op een kanaal of in eene haven te verhalen naar de ligplaatsen die hun door de ambtenaren van den waterstaat of de kanaalbeambten worden aangewezen en die, zoo noodig, door dezen kunnen worden veranderd.

49. Het is verboden dichter bij de sluisen of bruggen te liggen dan de daarbij geplaatste stoppelen aanduiden, tenzij met vergunning van een ambtenaar van den waterstaat of een kanaalbeambte.

50. Behalve in geval van eenig onheil en in de gevallen, waarvoor dit verplichtend is gesteld, mag aan boord van een vaartuig of vlot des nachts geen klok geluid worden.

51. De schipper op wiens vaartuig brand is ontstaan, moet terstond de klok doen luiden of een daarmede overeenkomstig geluid doen hooren, en het vaartuig uit de nabijheid van andere vaartuigen verhalen.

52. Niemand mag aan boord van eenig in een kanaal of in eene haven vertoevend vaartuig of vlot licht ontvlambare of bij ontvlaming fel brandende stoffen smelten, koken of warmen, tenzij met vergunning van een ambtenaar van den waterstaat of een kanaalbeambte.

Het is insgelijks verboden, tenzij dit door het bevoegd gezag voor een bepaald doel is voorge-

schreven of toegestaan, aan boord van vaartuigen of van vloten te schieten, buskruit te ontbranden of eenig vuurwerk af te steken.

53. De schipper, die eene haven wil verlaten, geeft hiervan kennis aan den havenmeester, die, zoo noodig, de orde bepaalt, waarin de vaartuigen en vloten moeten verhalen.

54. Het is verboden zonder vergunning van den Minister:

1°. zich met eenig vaartuig of vlot in eene rivier, een kanaal of eene haven te vestigen tot het drijven van handel, het houden van herberg, het verleen van huisvesting of het houden van vast verblijf;

2°. in een kanaal of in eene haven vaartuigen te sloopen.

De ingenieur, met de uitvoering van een werk belast, kan vergunning geven tot het verleen van huisvesting, van het daartoe behoorende personeel in een vaartuig.

TITEL III.

Bijzondere bepalingen voor het gebruik maken van rivieren.

55. Het is verboden eenig riviervak te bevaren met een vaartuig van meer diepgang dan de ondiepste plaats van de vaargeul toelaat, blijkens de tijdens lage waterstanden afgekondigde opgaven.

Daarenboven zijn de schippers verplicht op de door tounen, bakens of anders teekenen voor de scheepvaart aangeduide riviervakken, wier geringe diepte of breedte of wel tijdelijke verondieping bijzondere omzichtigheid bij de doorvaart noodig maakt, de aanwijzingen en bevelen door de ambtenaren van den waterstaat of de kanaalbeambten nopens de vaart op deze riviervakken gegeven op te volgen.

De vaart bij nacht kan op deze riviervakken door den Minister verboden worden.

Zoodanig verbod wordt door openbare aankondiging tijdig ter kennis van de belanghebbenden bij de scheep- en vlotvaart gebracht.

Het is verboden in strijd met zoodanig verbod te handelen.

56. Wanneer een stoomvaartuig, stroomopwaarts gaande zonder eenig vaartuig te sleepen, het laatste vaartuig van een sleepkonvooi beneden eene engte op een afstand van 120 M. genaderd is, mag dat sleepkonvooi de engte niet binnenvaren, voordat het door het eerste stoomvaartuig is voorbijgevaan.

57. Elk vlot moet ten minste eene bemanning

hebben van 2 man voor elke 75 M² hard hont en 2 man voor elke 150 M² zacht hont.

Als hard hout wordt onder anderen beschouwd: eiken-, beuken-, olmen-, eschen-, kersen-, peren-, appel- en kornoeljhout; als zacht hont: onder anderen popel-, elzen-, dennen-, sparren-, pijnboomen- en lorkenhout, alsmede andere harsachtige houtsoorten.

58. Voor vloten, die door stoomvaartuigen geleept worden, is de helft der in art. 57 genoemde verplichte bemanning voldoende, mits het vlot aan de voorzijde van eene doelmatige stuurinrichting voorzien zij en de sleepboot de volgende kracht bezitte:

1°. bij vloten, van welke de verplichte bemanning niet meer dan 50 man bedraagt, ten minste 25 werkelijke paardenkrachten;

2°. bij vloten, van welke de verplichte bemanning meer dan 50 tot en met 80 man bedraagt, ten minste 35 werkelijke paardenkrachten;

3°. bij vloten, van welke de verplichte bemanning meer dan 80 man bedraagt, ten minste 45 werkelijke paardenkrachten.

59. Geen vlot mag eene bemanning hebben van minder dan 3 man, den vlotvoerder inbegrepen.

60. Vloten, van welke de verplichte bemanning meer dan 4 man bedraagt, moeten voorzien zijn van het volgend materieel:

Voor vloten, waarvan de verplichte bemanning bedraagt:	Groote ankerschuiten.	Kleine ankerschuiten.	Groote kabela.	Kleine kabela.	Ankers.	Kettingen.
5 tot 9 man	1	1	2	2	2	2
10 " 13 "	1	1	1	1	3	2
14 " 25 "	2	1	1	1	4	2
26 " 35 "	2	1	2	2	6	1
36 " 40 "	3	1	2	3	7	1
41 " 45 "	3	1	3	3	8	1
46 " 50 "	3	2	3	3	9	1
51 " 60 "	4	2	3	3	10	2
61 " 70 "	4	2	4	3	11	2
71 " 80 "	4	2	4	4	12	3
81 " 90 "	5	2	5	4	13	3
91 " 100 "	5	2	5	4	14	3
101 " 110 "	6	2	6	5	16	4
111 " 120 "	6	2	6	5	18	4
121 " 130 "	7	2	7	5	20	4
131 " 140 "	7	2	7	5	22	5
141 " 150 "	7	2	8	5	24	5
151 " 160 "	8	2	8	5	26	5
161 " 170 "	8	2	8	5	28	7
171 " 180 "	8	2	8	5	30	7
181 " 190 "	9	3	9	6	32	8

A A N M E R K I N G E N :

1°. Grootte ankerschuiten zijn die van een ladingsvermogen van meer dan 1750 K.G.; kleine ankerschuiten die van een ladingsvermogen van 1750 of minder K.G.

2°. Vloten, waarvan de verplichte bemanning niet meer dan 7 man bedraagt, mogen in plaats van de kleine ankerschuit, een schuitje hebben, zootenaamd „Dreibord” van 8 M. lengte en van 1 tot 1.4 M. breedte aan den bovenkant.

De schuit van den waarschuwer is niet in bovenvermeld aantal schuiten begrepen.

61. De beheerders der schipbruggen zijn verplicht de doorvaartopeningen aan te duiden overeenkomstig de volgende bepalingen:

1°. Zoodra de brugvakken zijn uitgevaren en doorvaart kan plaats hebben, moet ieder van de beide zijden der opening *bij dag* door een rood-witte vlag, *bij nacht* door twee roode lantaarns, boven elkander geplaatst, worden aangeduid.

De lantaarns mogen slechts nitstralen naar de zijde, aan welke het vaartuig zich bevindt, dat het eerst tot doorvaren wordt toegelaten.

2°. Indien eene brug wegens een beletsel, bij voorbeeld, storm, beschadiging enz., tijdelijk niet kan geopend worden, moet deze omstandigheid aan de tot doorvaart toe te laten vaartuigen worden te kennen gegeven, *bij dag* door een blauw-witte vlag, *bij nacht* door twee groene lantaarns, boven elkander geplaatst.

3°. De volgende waarschuwingseinen moeten gegeven worden, om de naderende vaartuigen op grooteren afstand te verwittigen, dat zij de brug kunnen doorvaren:

a. ten teeken, dat de brug afwaarts kan doorgevaren worden, *bij dag* een roode vlag, *bij nacht* eene roode lantaarn;

b. ten teeken, dat de brug opwaarts kan doorgevaren worden, *bij dag* een witte vlag, *bij nacht* twee roode lantaarns.

4°. De lantaarns moeten met voldoende helderheid branden en de vlaggen mogen, om beter te kunnen nitwaaien, slechts zoo groot zijn, dat zij op den afstand, waarvoor zij bestemd zijn, nog duidelijk zijn te onderkennen.

De breedte der vlaggen moet ten minste gelijk zijn aan de hoogte, doch mag deze slechts met de helft overschrijden.

Ook moeten de vlaggen aan schuins of horizontaal aangebrachte stokken of lijnen gevoerd worden of gedeeltelijk op een raam gespannen zijn.

Tweeklenrige vlaggen moeten horizontaal verdeeld, en de onderste helft wit, de bovenste rood, of, bij het gebruik van blauw-witte vlaggen, blauw zijn.

Indien door mist of andere oorzaken de bovengenoemde seinen niet duidelijk te onderscheiden of niet zichtbaar zijn, mag niet doorgevaren worden voordat van den brugwachter op andere wijze vergunning is verkregen.

62. Het is verboden ankerknulen in het vaarwater te plaatsen.

Nabij het vaarwater mogen zij alleen dan geplaatst worden, indien hunne plaats over dag wordt aangewezen door duidelijk zichtbare boeien; des nachts door een helder wit licht en loodrecht daarboven, op een afstand van ten minste 0.50 M. en ten hoogste 1 M., een rood licht. Beide lichten moeten van alle zijden goed zichtbaar zijn.

TITEL IV.

Bijzondere bepalingen voor het gebruik maken van kanalen en havens.

63. De bijzondere reglementen geven voor elk kanaal aan het maximum van de geoorloofde afmetingen der vaartuigen.

Bij het ontstaan van ondiepten of bij lage waterstanden hebben de ambtenaren van den waterstaat of de kanaalbeambten het recht den bij het bijzonder reglement bepaalden diepgang der vaartuigen te beperken.

Het is verboden het kanaal te bevaren met vaartuigen van grootere afmetingen dan volgens het eerste en tweede lid van dit artikel zijn toegelaten, tenzij krachtens schriftelijke vergunning van den hoofdingenieur.

64. Behalve in de buitenhavens, uitkomende in rivieren, stroomen, reeden, zeegaten of andere vaarwaters, alwaar het ankeren geoorloofd is, mag de schipper nimmer ankers buiten boord laten hangen, tenzij hem dit door den sluismeester of den haveameester is vergund.

Het is verboden langs de berghouten, aan de stootklossen of voor aan de zwaarden van de vaartuigen uitstekende ijzers of punten te hebben.

65. Bij het doorvaren van eenig kanaal mogen geene ra- of lijzeilen gevoerd worden.

Schippers van raschepen op eenig kanaal of in eene haven varende of liggende, moeten de raas, zooveel mogelijk, bakboord doen aanbrassen en de uitgaande vaartuigen bakboord- de binnenkomende vaartuigen stuurboord opdoppen, en den lossen

kluiverboom en het jaaghout inhalen of zooveel noodig inschieten.

66. Indien in de nabijheid van eenig kanaalboord wordt gereden, is het verboden de giek, boegspriet of ander scheepstuig over het kanaalboord te laten uitsteken, of de zeilen aan die zijde van het kanaal over te doen vallen of te strijken.

67. De bijzondere reglementen bepalen het maximum der snelheid, waarmede de stoomvaartuigen zich mogen bewegen.

In het belang der scheepvaart of der werken kan deze snelheid door de ambtenaren van den waterstaat of van de kanaalbeambten tijdelijk worden beperkt.

Het is verboden met grooter snelheid te varen dan volgens het eerste en tweede lid van dit artikel is toegelaten, tenzij krachtens schriftelijke vergunning van den hoofdingenieur.

68. Stoomvaartuigen mogen niet varen met eene grootere snelheid dan 75 meter in de minuut:

- 1°. bij het varen tusschen de bij sluizen, bruggen en ponten geplaatste handwijzers of teekenen;
- 2°. bij het voorbijvaren van in tegengestelde richting varende stoomvaartuigen.

De kanaalbeambten zijn, zoo noodig, bevoegd den schippers te bevelen, de boven aangegeven snelheid nog te verminderen.

69. De bijzondere reglementen geven voor elk kanaal aan: de geoorloofde afmetingen der vlotten en de snelheid waarmede zij vervoerd mogen worden.

Het is verboden, het kanaal te bevaren met vlotten van grootere afmetingen, of vlotten met grootere snelheid te vervoeren dan volgens de vorige zinsnede zijn toegelaten, tenzij krachtens schriftelijke vergunning van den hoofdingenieur.

70. Terstond na de samenstelling van een vlot moet het buiten het kanaal of, indien de plaats zijner bestemming aan het kanaal gelegen is, naar die plaats worden gevoerd, waar het binnen tweemaal 24 uren na de aankomst moet worden gebroken en nit het kanaal verwijderd. Tenzij in geval van overmacht, mogen de vlotten slechts stilliggen op de bij het bijzonder reglement aangewezen plaatsen en op die, daartoe door de kanaalbeambten aan te wijzen.

71. Een vlot van niet meer dan 25 balken mag, mits daarop een man ter besturing is, aan een vaartuig worden vastgekoppeld.

Overigens moeten alle vlotten afzonderlijk gejaagd of geleept worden.

Elk niet aan een vaartuig vastgekoppeld vlot

van 25 meter of mindere lengte moet door ten minste twee bekwame mannen bestuurd worden.

Voor elke 20 meter meerdere lengte of een gedeelte daarvan moet één man meer ter besturing aanwezig zijn.

Te zamen gekoppelde vlotten worden als één vlot beschouwd.

72. De vlotten mogen geene masten of jaagstokken voeren, hooger dan 4 meter boven den waterspiegel.

73. Het is verboden meer dan twee paarden naast elkander aan de jaaglijnen te spannen.

74. Het grootste getal vaartuigen, dat door eene sleepboot mag worden geleept, wordt bij de bijzondere reglementen aangewezen.

Het is verboden een grooter aantal vaartuigen te sleepen dan krachtens het eerste lid van dit artikel is bepaald.

75. De geleept wordende vaartuigen mogen op het kanaal geen groot of klein zeil voeren. Van die vaartuigen moeten gedurende de vaart alle zeilen gestreken of opgeborgen zijn.

76. Stilliggende vaartuigen en vlotten moeten, waar dit mogelijk is, worden vastgelegd aan de daartoe bestemde meerpalen en dukdalven.

Bij het naderen van vaartuigen moeten de kettingen en touwen, zoo noodig, tijdig losgegooid en zoover uitgestoken worden, dat de doorvaart niet belemmerd wordt.

77. In een kanaal of haven mag niet geankerd worden, tenzij bij sterke strooming, tengevolge van spuiing, en in noodzakelijke gevallen.

De schippers van vaartuigen, niet bestemd om de zee te bevaren, mogen zich echter ter plaatse, waar geen meerpalen of dukdalven zijn, van katankers bedienen, geheel in den grond en nabij het kanaalboord geplaatst.

78. Vaartuigen mogen alleen geladen en gelost worden op de daartoe bestemde of door de kanaalbeambten aangewezen plaatsen.

Het is verboden enig voorwerp op de boorden der havens te brengen of te ontladen, zonder vergunning van een ambtenaar van den waterstaat of een kanaalbeambte.

79. Bij het laden of lossen van vaartuigen mogen de wegen en bermen niet versperd worden.

De schippers der naast elkander liggende vaartuigen zijn verplicht, ten gerieve van elkander, de noodige ruimte te maken tot het bezigen van lichters en tot het verhalen.

80. De schipper van een vaartuig, liggende bij eene aanlegplaats, moet gedooien dat een ander

vaartuig ter zijde van het zijne komt en daarover gemeenschap met den wal hebbe, mits niet om te laden of te lossen.

81. De schipper moet zijn vaartuig, zoodra het geladen of gelost is, terstond doen verhalen, wanneer een ander vaartuig terzelfder plaatse moet geladen of gelost worden.

In geval van gebrek aan ruimte hebben, bij gelijktijdige aankomst, de vaartuigen, welke komen laden, den voorrang boven die, welke komen lossen.

82. De hoofdingenieur en, wanneer er onmiddellijke noodzakelijkheid bestaat, de ingenieur is bevoegd het kanaal op te zetten of af te laten.

TITEL V.

Bepalingen ter instandhouding van de kanalen en van hetgeen daartoe behoort.

83. Behoudens verkregen rechten, is het verboden, zonder vergunning van den Minister:

1°. water uit een kanaal of de daartoe behorende waterleidingen af te leiden; en

2°. in, op, onder of over het kanaal, zijne havens, bermstooten, bermen, dijken, jaagpaden, wegen of andere, tot het kanaal behorende gronden, eenig werk uit te voeren. In afwijking van voorgaande bepaling is het geoorloofd, met vergunning van den Commissaris des Konings, een trap, stoep, voetpad, oprit, leuning of uitweg langs den kanaaldijk of-weg te maken, te veranderen of op te ruimen met inbegrip van de daartoe noodige werken in de bermstoot.

84. Het is verboden:

1°. het gebruik van de werken te belemmeren of te beletten;

2°. in het kanaal, met inbegrip van de daartoe behorende gronden, vaste stoffen te werpen of te laten vallen, tenzij met schriftelijke vergunning van den hoofdingenieur;

3°. over de bruggen te loopen of te rijden, voordat zij geheel gesloten en vastgezet zijn, of over de sluisdeuren te loopen, voordat zij geheel gesloten zijn;

4°. anders dan stapvoets over de bruggen te rijden;

5°. de vóór een brug geplaatste afsluiting zonder vergunning van den brugwachter te openen;

6°. over een brug eene vracht te vervoeren, waarvan het gewicht, naar het oordeel van den brugwachter, de brug aan beschadiging blootstelt;

7°. in de ponten te gaan of daarin iets te brengen, in strijd met het verbod van den pontwachter;

8°. zich op eenig werk te begeven, waartoe de toegang op eene voor ieder blijkbare wijze verboden is;

9°. zonder daartoe door de kanaalbeambten te zijn aangezoekt, bruggen te wippen, te draaien, te openen of te sluiten; sluisdeuren te openen of te sluiten, schuiven te lichten of te aluiten, schotbalken te lichten of andere werkzaamheden der kanaalbeambten te verrichten;

10°. op de los- of laadplaatsen andere goederen of voorwerpen neder te leggen, dan welke moeten worden ingescheept of zijn ontladen, of goederen te laten liggen, na verloop van den door de kanaalbeambten voor de inlading of wegvoering bepaalden termijn.

85. Behoudens verkregen rechten, is het verboden, zonder vergunning van den Commissaris des Konings, over de kanaalgronden, welke geen openbare wegen zijn, met paarden of voertuigen te rijden.

Dit verbod is niet toepasselijk op de voertuigen van de ambtenaren van den waterstaat of van de kanaalbeambten, en op de jaagpaarden voor zoo veel de jaagpaden betreft.

86. Tenzij daartoe bepaaldelijk bij voorwaarden van pachtcontracten vergunning is verleend, is het verboden, zonder vergunning van den Commissaris des Konings, paarden of ander vee te weiden op de kanaalgronden. Vee zonder begeleiding aangesproken, kan door de kanaalbeambten worden verwijderd.

TITEL VI.

Bepalingen voor de verspreide Rijkswerken.

87. Voor de doorvaart en het verder gebruik van de Rijkssluisen en beweegbare bruggen in de provincie *Friesland* en van de Rijkssluisen en bruggen in den waterweg van *Amsterdam* naar *Rotterdam*, van de schutsluisen te *St. Andriess* en in de afgesloten killen van het *Bergsche Veld* met de daartoe behorende werken, alsmede voor de draaibrug te *Raamsdonk* en de rolbrug bij *Geertruidenberg*, beide over de rivier *de Dons*, gelden de voorschriften, die omtrent het gebruik maken van sluisen, bruggen en verdere werken in Titel II, III en IV van dit reglement zijn opgenomen.

Voor de in het eerste lid genoemde werken, alsmede voor de havens te *Moerdijk*, *Breskens* en *Veera* en van de eilanden *Terschelling*, *Vlieland*, *Wieringen*, *Urk* en *Marken*, gelden voorts

de voorschriften, die ter instandhouding van de sluizen, bruggen, havens en verdere werken, tot de kanalen behoorende, in Titel V zijn opgenomen.

TITEL VII.

Bepalingen tot handhaving van dit reglement en de bijzondere reglementen en strafbepalingen.

88. Met de handhaving van dit algemeen reglement en van de bijzondere reglementen zijn belast de ambtenaren en beambten der Rijks- en gemeentepolitie, de ambtenaren van den waterstaat, die van het loodwezen, van de ambulante recherche te water, die belast met het toezicht op de visscherij, en de kanaalbeambten.

De ambtenaren en beambten, in het eerste lid bedoeld, zijn bevoegd tot de handelingen in art. 6 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

De door hen opgemaakte processen-verbaal worden gezonden aan den betrokken ambtenaar van het openbaar ministerie bij het kantongerechtigd en in afschrift aan den hoofdingenieur medegedeeld.

89. De ambtenaren van den waterstaat en de havenmeester zijn bevoegd tot de handelingen in art. 3 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69) omschreven.

90. De schippers zijn verplicht te gehoorzamen aan alle bevelen, welke hun door de ambtenaren van den waterstaat en de kanaalbeambten in het belang van de vaart of van de werken worden gegeven.

Van de bevelen der in het eerste lid genoemde ambtenaren en beambten is, onverminderd de verplichting om daaraan onmiddellijk te voldoen, hooger beroep op den Commissaris des Konings.

91. Van alle schade, welke aan de werken in dit en in de bijzondere reglementen bedoeld, wordt toegebracht, wordt door den ambtenaar van den waterstaat of den kanaalbeambte, die sulks bemerkt of verneemt, proces-verbaal opgemaakt. Dit proces-verbaal houdt in: den staat, waarin het beschadigde zich vóór het ongeval bevond, de omstandigheden waaronder de beschadiging heeft plaats gehad, de vermoedelijke kosten der herstelling, den persoon, die tot de vergoeding gehouden wordt geacht, en het bedrag, dat door dezen is verschuldigd. Tot vaststelling van dit bedrag wordt achtgeslagen op den toestand, waarin de werken zich vóórdat de schade was toegebracht, bevonden.

Dit proces-verbaal wordt, door tusschenkomst

van den ingenieur, gezonden aan den hoofdingenieur en, zoo mogelijk, in afschrift aan den betrokken schipper medegedeeld.

Van de beslissing van den in het eerste lid bedoelden ambtenaar of beambte is, overeenkomstig art. 4 der wet van 28 Februari 1891 (*Staatsblad* n°. 69), beroep op den hoofdingenieur.

92. Overtreding van de bepalingen van dit algemeen reglement wordt, voor zoover daartegen niet bij de wet is voorzien, gestraft als volgt:

a. met hechtenis van ten hoogste *zeestig* dagen of geldboete van ten hoogste *driehonderd* gulden, de overtreding van art. 10 eerste lid, 12, 13, 55 tweede lid, 67 derde lid en 68 eerste lid, indien zij gepleegd is ten aanzien van een rivier, kanaal of haven, bestemd om te worden bevaren met zeeschepen;

b. met hechtenis van ten hoogste *dertig* dagen of geldboete van ten hoogste *honderd vijftig* gulden:

1°. de overtreding van de onder a genoemde bepalingen, indien zij gepleegd is ten aanzien van eenig water, niet bestemd om met zeeschepen te worden bevaren;

2°. de overtreding van art. 15 tweede lid, 25, 27, 48, 51 en 83 1°;

c. met geldboete van ten hoogste *honderd* gulden, de overtreding van art. 7, 8, 10 tweede lid, 14 tweede lid, 15 derde lid, 19 eerste lid, 21 tweede lid, 24, 30, 34 tweede lid, 42, 43, 47, 54, 55 eerste lid, 56, 61, 62, 63 derde lid, 69 tweede lid, 74 tweede lid, 77, 83 2°, 84 1°. en 90 eerste lid;

d. met geldboete van ten hoogste *vijf en zeventig* gulden, de overtreding van art. 28, 31, 32, 34 eerste lid, 46, 49, 57, 58, 59, 60, 66, 70, 71, 81 en 84 5°;

e. met geldboete van ten hoogste *vijftig* gulden, de overtreding van art. 4, 5, 6, 9, 15 eerste lid, 19 tweede lid, 20, 26, 39 tweede en vierde lid, 52 eerste lid, 64, 65, 76, 79, 80 en 84 2°. en 9°;

f. met geldboete van ten hoogste *vijf en twintig* gulden de overtreding van art. 3 tweede lid, 11 eerste lid, 23 eerste lid, 33, 34, derde lid, 36, 39 eerste en derde lid, 44, 50, 52 tweede lid, 53, 72, 73, 75, 78, 84 3°, 4°. 6°., 7°., 8°. en 10°., 85 en 86.

Overtreding van de artt. 7, 9, 10, 12, 13, 14 tweede lid, 15, 19 eerste en tweede lid, 20, 21 tweede lid, 23 eerste lid, 24, 25 en 26 met *vloten* gepleegd, wordt gestraft met de straffen hieronder op overtreding dier bepalingen gesteld.

Overtreding van het verbod, krachtens art. 23 tweede lid uitgevaardigd, wordt gestraft met geldboete van ten hoogste vijf en zeventig gulden, en van het verbod, krachtens art. 55 derde lid nitgevaardigd, met de straffen onder a en b n°. 1 gesteld naar de aldaar gemaakte onderscheiding.

Slotbepalingen.

93. De Minister is gemachtigd afwijking toe te staan of te bevelen van de bepalingen der artt. 4, 5, 6, 8, 18, 31, 32 derde lid, 61, 73, 75, 79 en 84 van dit reglement.

94. Voor vaartuigen, bij het in werking treden van dit reglement reeds in de vaart, wordt, om te voldoen aan het voorschrift van art. 4 eerste lid, een termijn van twee jaar toegestaan.

Dit besluit treedt in werking op een nader door Ons te bepalen dag.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en aan den Raad van State medegeleed.

Het Loo, den 13den Augustus 1891.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(get.) HAVELAAR.

(Uitgeg. 26 Aug. 1891.)

13 Augustus 1891. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland* van 1 April 1891, n°. 93, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan de bijzondere lagere school aan de Nieuwstraat te *Zaltbommel* van het Roomsch-Katholiek parochiaal kerkbestuur aldaar, nader wordt vastgesteld. S. 159.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Commissaris des Konings in *Gelderland* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten der provincie, van 1 April 1891, n°. 93, op de aanvraag van het Roomsch-Katholiek parochiaal kerkbestuur te *Zaltbommel* om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 15 Juli 1891, n°. 81);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 10 Augustus 1891, n°. 5772, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat door het Roomsch-Katholiek parochiaal kerkbestuur te *Zaltbommel* overeenkomstig de wettelijke voorschriften aanvraag is gedaan om voor zijne bijzondere lagere school in de Nieuwstraat, C. 501, op 31 December 1889 tellende 81 leerlingen, over 1890 eene Rijksbijdrage te bekomen van f 350, als: voor een hoofd der school, werkzaam geweest van 1 Januari tot 29 October, f 187.50, voor eene onderwijzeres, niet in het bezit van den rang van hoofdonderwijzeres, werkzaam geweest als tijdelijk hoofd der school van 17 November tot 31 December, f 12.50, en voor eene onderwijzeres, mede niet in het bezit van genoemden rang, werkzaam gedurende het geheele jaar, f 150;

dat Gedeputeerde Staten van *Gelderland* — overwegende, dat de Rijksbijdrage voor de onderwijzeres, werkzaam geweest van 17 November tot 31 December, niet f 12.50, doch f 20.83³ bedraagt, omdat zij gedurende dien tijd is opgetreden als tijdelijk hoofd en dus het bedrag is te stellen op $\frac{1}{11}$ van f 250, terwijl het bedrag voor het hoofd der school, werkzaam geweest van 1 Januari tot 29 October, is te berekenen over 301 dagen of tien volle maanden en derhalve nitmaakt $\frac{1}{11}$ van f 250 of f 208.33³ — het bedrag der Rijksbijdrage hebben bepaald op f 379.17;

dat de Commissaris des Konings tegen deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen, bij zijn adres aanvoerende: I, dat het toeleggen eener bijdrage berekend tegen f 250 'sjaars voor de onderwijzeres, aan deze school werkzaam geweest als tijdelijk hoofd, in strijd zoude zijn met de bedoeling des wetgevers, gelijk zoude blijken uit de in het verslag over het ontwerp der wet van 8 December 1889 opgenomen mededeeling der Regeering; dat het niet noodig voorkwam voor een waarnemend hoofd der school eene bijdrage nit te keeren; en II, dat voor het hoofd, werkzaam geweest van 1 Januari tot 29 October, niet op eene bijdrage voor tien, maar voor slechts negen volle maanden aanspraak zoude te maken zijn, zoodat de Rijksbijdrage zoude behooren te worden gesteld op f 187.50 voor het hoofd der school, werkzaam geweest negen, en f 150 voor een onderwijzeres, werkzaam geweest twaalf maanden, of in het geheel op f 337.50;

Overwegende ad Iam: dat, terwijl vaststaat, dat de hierbedoelde onderwijzeres aan deze school is in dienst gesteld op 17 November en in dienst gebleven tot 31 December 1890, krachtens art. 54bis, eerste lid, in verband met art. 45, eerste lid,

1°. der wet tot regeling van het lager onderwijs voor haar eene Rijksbijdrage is te verleen over ééne volle maand;

dat, terwijl evenzeer vaststaat, dat de bedoelde onderwijzeres gedurende den genoemden tijd het bestuur dezer school tijdelijk heeft waargenomen — waartoe zij niet alleen krachtens art. 54, in verband met de overgangsbepaling van art. 88, tweede lid, maar in dit geval ook krachtens art. 23 der wet bevoegd was — het bedrag der voor haar te verleen bijdrage is te berekenen naar den maatstaf, in art. 45, eerste lid, 1°. a, der wet vastgesteld voor het hoofd eener school;

dat immers uit de mededeeling der Regeering, waarop appellant zich beroept, niet volgt en met het oog op de aangehaalde stellige bepalingen der wet niet zonde *kunnen* volgen, dat voor het hoofd eener school geene bijdrage, of wel geene bijdrage als zoodanig, zonde te berekenen zijn, indien deze betrekking slechts bij wijze van tijdelijke waarneming is vervuld, vermits in de wet ten aanzien van den blijvenden of tijdelijken aard dier vervulling in verband met de toekenning der Rijksbijdrage niets wordt bepaald, en derhalve ook voor een tijdelijk waarnemend hoofd eener school geldt de regel, dat de bijdrage berekend wordt naar het aantal volle maanden, dat hij als zoodanig aan de school is werkzaam geweest;

dat mitsdien Gedeputeerde Staten te recht hebben geoordeeld, dat voor de onderwijzeres, werkzaam geweest van 17 November tot 31 December, het bedrag der Rijksbijdrage op f 20.83⁵ moet worden bepaald;

Overwegende ad Hum: dat onder de uitdrukking „volle maanden” in art. 45, 1°. laatste lid, der wet niet zijn bedoeld „tijdvakken van 30 dagen”, gelijk door Gedeputeerde Staten van *Gelderland* ten onrechte is afgeleid uit het antwoord door de Regeering gegeven op eene bij de behandeling dezer zinsnede gedane vraag der Commissie van voorbereiding uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, maar dat uit dat antwoord, in verband beschouwd met de vraag, duidelijk blijkt, dat de bedoeling geene andere was dan deze, dat ook gedeelten van maanden in aanmerking moeten komen, mits deze een tijdvak van 30 dagen omvatten en derhalve de wettelijke uitdrukking „volle maanden” niet geacht mag worden „tijdvakken te bedoelen van 30 dagen”;

dat dus voor het hoofd der school C. H. M. VAN DER KORPUT, die van 1 Januari tot 29 October 1890 aan de school is verbonden geweest,

de bijdrage over negen maanden moet worden berekend;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, het beroep van den Commissaris des Konings in *Gelderland* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, van 1 April 1891, n°. 93, wat de berekening der bijdrage voor het tijdelijk hoofd, mejuffrouw H. VAN DEN BOOMEN betreft, ongegrond en voor het andere deel gegrond te verklaren en, met wijziging van dat besluit, de Rijksbijdrage volgens art. 54bis der genoemde wet over 1890 toekomende aan de bijzondere lagere school aan de Nieuwstraat te *Zaltbommel* van het Rooms-Katholiek parochiaal kerkbestuur aldaar, vast te stellen op f 358.33⁵.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 13den Augustus 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

DE SAVOENIN LOHMAN.

(Uitgog. 19 Aug. 1891.)

15 Augustus 1891. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, van 1 April 1891, n°. 99, de Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan de bijzondere school aan de Kerkweg te *Renkum*, van de vereeniging tot stichting en beheer eener Christelijke school aldaar, nader wordt vastgesteld. S. 160.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ. WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Commissaris des Konings in *Gelderland* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, dd°. 1 April 1891, n°. 99, genomen op de aanvraag van het bestuur der bijzondere lagere school aan den Kerkweg te *Renkum*, van de vereeniging tot stichting en beheer eener Christelijke school aldaar om over 1890 de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 21 Juli 1891, n°. 82);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 11 Augustus 1891, n°. 5862, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat het bestuur der bijzondere lagere school aan den Kerkweg te *Renkum*, van de vereeniging tot stichting en beheer eener Christelijke school te *Renkum*, in Januari deses jaars aan Gedeputeerde Staten van *Gelderland* aanvraag heeft gedaan ten einde over 1890 voor deze school, die volgens de aanvraag op 31 December 1889 276 leerlingen telde, eene Rijksbijdrage te bekomen van f 966.60, namelijk f 400 voor het hoofd der school, gedurende het geheele jaar aan de school verbonden geweest, f 200 voor ieder van twee onderwijzers, die mede het geheele jaar aan de school werkzaam geweest waren, f 116.62 voor den onderwijzer J. VAN DEN BRINK, als zeven volle maanden aan de school werkzaam geweest, en f 49.98 voor de onderwijzeres W. M. TYAN, die gedurende drie maanden aan de school werkzaam geweest was;

dat Gedeputeerde Staten bij besluit van 1 April 1891 n°. 99, hebben beslist, dat deze school voldoet aan de eischen en voorwaarden in art. 54bis der wet op het lager onderwijs tot het verleenen eener Rijksbijdrage gesteld, en het bedrag dier bijdrage hebben bepaald op f 988.33^s, daarbij overwegende, dat de bedragen voor den onderwijzer VAN DEN BRINK en de onderwijzeres TYAN moesten gesteld worden niet op f 116.62 en f 49.91, doch op f 183.33^s en f 50, aangezien deze personen onderscheidenlijk 240 dagen of 8 maanden en 108 dagen of 3 volle maanden, werkzaam geweest zijn;

dat de Commissaris des Konings, van dit besluit bij Ons in beroep komende, heeft aangevoerd dat voor den onderwijzer VAN DEN BRINK de bijdrage slechts over 7 maanden berekend moet worden, vermits hij op 5 Mei aangesteld, op 5 December daaraanvolgende zeven volle maanden in dienst was geweest en het overschietend gedeelte deser maand niet in aanmerking mag komen;

Overwegende, dat ingevolge art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs door het Rijk over elk dienstjaar aan de besturen der bijzondere lagere scholen eene bijdrage wordt verleend, volgens denzelfden maatstaf, als waarnaar bij art. 45, sub 1°. aan de gemeente ten behoeve der openbare lagere school eene bijdrage wordt toegekend; dat volgens art. 45, 1°., laatste alinea der wet tot regeling van het lager onderwijs de Rijks-

bijdrage voor een onderwijzer die in den loop van het jaar wordt in dienst gesteld, tengevolge van ontslag de school verlaat of overlijdt, berekend wordt in evenredigheid van het aantal volle maanden, dat hij in dat jaar aan de school verbonden is geweest;

dat onder de uitdrukking „volle maanden” in art. 45, 1°., laatste lid der wet niet zijn te verstaan „tijdvakken van 30 dagen”, gelijk door Gedeputeerde Staten van *Gelderland* ten onrechte is afgeleid uit het antwoord door de Regeering gegeven op eene bij de behandeling deser zinnede gedane vraag der Commissie van voorbereiding uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal, maar dat uit dat antwoord, in verband beschouwd met de vraag, dnidelijk blijkt, dat de bedoeling geene andere was, dan dat ook gedeelten van maanden in aanmerking zouden komen, mits een tijdvak van 30 dagen omvattende, en derhalve de wettelijke uitdrukking „volle maanden” niet geacht kan worden door „tijdvakken van 30 dagen” te zijn vervangen;

dat dus voor den onderwijzer J. VAN DEN BRINK, die van 5 Mei tot 31 December 1890 aan de school is verbonden geweest, de bijdrage over zeven maanden moet worden berekend;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan:

het beroep van den Commissaris des Konings tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Gelderland*, van 1 April 1891, n°. 99, gegrond te verklaren en, met wijziging van dit besluit, de Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der genoemde wet over 1890 toekomende aan de bijzondere lagere school aan den Kerkweg te *Renkum*, van de vereeniging tot stichting en beheer eener Christelijke school aldaar, vast te stellen op f 966.66^s.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de nitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 15den Augustus 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

DE SAVORNIN LOHMANN.

(Uitgog. 22 Aug. 1891.)

17 Augustus 1891. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, van 16 April 1891, n°. 1290/1035, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan de ouder het bestuur van het Rooms-Katholiek parochiaal kerkbestuur te *Deventer* staande bijzondere lagere school, nader wordt vastgesteld. S. 161.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep van het Rooms-Katholiek parochiaal kerkbestuur te *Deventer* tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, van 16 April 1891, n°. 1290/1035, genomen op de aanvraag van genoemd bestuur om de Rijksdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur gehoord (advies van 30 Juni 1891, n°. 75);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 14 Augustus 1891, n°. 5798^a, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat het Rooms-Katholiek parochiaal kerkbestuur te *Deventer* overeenkomstig de wettelijke voorschriften voor de onder zijn bestuur staande bijzondere lagere, op 31 December 1889 317 leerlingen tellende school voor meisjes in de Broerenstraat aldaar over 1890 aanvraag heeft gedaan om eene Rijksbijdrage tot een bedrag van f 1266.66, als: voor het hoofd der school en twee onderwijzeressen, aan de school werkzaam geweest gedurende het geheele jaar, respectievelijk f 500 en f 400 en voor vier onderwijzeressen, respectievelijk werkzaam geweest gedurende ééne maand, vier maanden, tien maanden en zeven maanden f 16.66^a, f 66.66^a, f 166.66^a en f 116.66^a;

dat Gedeputeerde Staten van *Overijssel* hebben aangenomen, dat deze school bestaat uit twee parallel-afdeelingen, de eene in drie beneden-vertrekken, waar de vermogenden, en de andere in vier bovenvertrekken, waar de min- en onvermogenden onderwijs ontvangen; dat deze afdeelingen als afzonderlijke scholen moeten worden beschouwd; dat in de eerstbedoelde afdeeling, tellende 102 leerlingen, moeten geacht worden te zijn werkzaam geweest eene onderwijzeres gedurende het geheele jaar en in de tweede afdeeling, tellende 215 leerlingen, het hoofd der school en eene onderwijzeres gedurende het geheele jaar,

eene onderwijzeres van 1 Januari tot 4 Februari, eene van 4 Februari tot 31 December, eene van 1 Januari tot 18 Mei en eene van 18 Mei tot 31 December;

dat Gedeputeerde Staten naar dezen maatstaf het bedrag der Rijksbijdrage hebben bepaald voor de eerste afdeeling op f 200 en voor de tweede op f 966.66, te zamen f 1166.66;

dat het schoolbestuur voornoemd tegen deze beslissing bij Ons in beroep is gekomen, bij zijn adres aanvoerende, dat deze school is ééne school, daar de onderwijzeressen nu bij de eene dan bij de andere afdeeling onderwijs geven, terwijl de leermiddelen bij beide afdeelingen dienst doen, en in enkele vakken aan de leerlingen van beide afdeelingen in hetzelfde lokaal onderwijs gegeven wordt;

Overwegende, dat de wet tot regeling van het lager onderwijs van 13 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103), blijkens haren inhoud en hare geschiedenis, ten aanzien van het bijzonder onderwijs is uitgegaan van het beginsel, om aan dat onderwijs in alle opzichten zooveel vrijheid te laten, als met de bepaling van het vierde lid van art. 194 (thans 192) der Grondwet bestaanbaar zoude zijn;

dat de latere wetten op hetzelfde onderwerp van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) en van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) dit beginsel en de daaraan in de wet van 13 Augustus 1857 gegeven toepassing onaangetast hebben gelaten:

dat wel is waar het verleenen der Rijksbijdrage, bij het krachtens de wet van 8 December 1889 nieuw ingevoegde art. 54bis aan de bijzondere school toegekend, is afhankelijk gemaakt zoowel van de voldoening aan eenige bij dat artikel gestelde voorwaarden, wat het bestuur der school, den omvang van het daarin gegeven onderwijs, het getal en den rooster der lesuren, het aantal der onderwijzers en der leerlingen, de ophrengst der schoolgelden, den duur der vacatures in het onderwijzend personeel en de geldelijke zijde der zaak betreft, als van de nakoming van eenige mede bij genoemd artikel gegeven voorschriften ten aanzien van het doen der aanvraag en het verstrekken van inlichtingen, maar dat aan het bestuur eener bijzondere school, hetwelk aan deze voorwaarden en voorschriften heeft voldaan, terwijl in die school de in de voorgaande artikelen voor het bijzonder onderwijs in het algemeen gemaakte bepalingen niet worden overtreden, geene eischen of voorwaarden ten aanzien van de inrich-

ting der school en van de daarop gegronde berekening der Rijksbijdrage kunnen worden gesteld, welke, althans voor zooveel het bijzonder onderwijs aangaat, in de wet niet te vinden zijn;

dat nu de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarin zelfs geene definitie van het begrip "school" wordt aangetroffen, niets vaststelt wat de verdeeling der leerlingen in "klassen" of "afdeelingen" betreft, waaraan eene bijzondere school zoude moeten voldoen om als ééne school aange-merkt te kunnen worden;

dat dus ook eene verdeeling der leerlingen in twee, in afzonderlijke vertrekken geplaatste, afdeelingen, naarmate van de goeheid der ouders, gelijk die in de school, welke het hier geldt, bestaat, aan de door het schoolbestuur voorop-gestelde éénheid dier school geen afbreuk kan doen, en op het naar die hoedanigheid te berekenen bedrag der Rijksbijdrage, waarop zij aanspraak kan maken, geen invloed nitoeenen kan; dat derhalve het ingestelde beroep is gegrond; dat de berekening in de aanvraag voorkomende juist is;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, van 16 April 1891, n°. 1290/1035, het bedrag der Rijksbijdrage over 1890 te verleen aan bovengenoemd bestuur der bedoelde school, vast te stellen op *f* 1266.66.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 17den Augustus 1891.

(*get.*)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*)

DE SAVORNIN LOHMAN.

(*Uitg.* 22 Aug. 1891.)

17 Augustus 1891. **BESLUIT**, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, van 9 April 1891, n°. 249/954 het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomstende

aan de bijzondere lagere school voor jongens aan de Praubstraat en Blijmarkt te *Zwolle*, van het Roomsche-Katholiek kerkbestuur der twee parochiën aldaar, nader wordt vastgesteld. S. 162.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door het bestuur der te *Zwolle* aan de Praubstraat en Blijmarkt gevestigde bijzondere lagere school voor jongens van het Roomsche-Katholiek kerkbestuur der twee parochiën aldaar tegen het besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel* van 9 April 1891, 2^e afdeling, n°. 249/954, betreffende de aanvraag van genoemd bestuur om over 1890 de Rijksbijdrage te bekomen, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 28 Juli 1891, n°. 97);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 14 Augustus 1891, n°. 6009, afdeling Algemeene Zaken en Computabiliteit;

Overwegende, dat het bestuur der te *Zwolle* aan de Praubstraat en Blijmarkt gevestigde bijzondere school voor jongens van het Roomsche-Katholiek kerkbestuur der twee parochiën aldaar bij Gedeputeerde Staten van *Overijssel* in Januari dezes jaars aanvraag heeft gedaan om voor deze school, die op 31 December 1889 428 leerlingen telde, over 1890 eene Rijksbijdrage te bekomen van *f* 2,224.98^s namelijk *f* 600 voor het hoofd der school J. J. WIEGMAN, *f* 800 voor den onderwijzer W. A. SLUITER, 26 jaar oud en in het bezit der hoofdakte, *f* 200 voor ieder der onderwijzers W. TH. RUNTZ en J. K. SCHOLTEN (allen het geheele jaar aan de school verbonden geweest) en voorts *f* 75 voor den onderwijzer H. J. DROST met hoofdakte en 23 jaar oud, van 1 Januari tot 20 April aan de school werkzaam geweest, *f* 100 voor den onderwijzer J. OOSTERWIJK, van 1 Januari tot 21 Juli, *f* 116.66^s voor den onderwijzer B. N. J. WILBRINK van 1 Januari tot 1 Augustus, *f* 133.33 voor ieder der onderwijzers H. LOKIN en J. M. S. H. RIJSLOO, de een van 1 Januari tot 1 September, de ander van 1 Januari tot 15 September aan de school werkzaam geweest, *f* 116.66^s voor den onderwijzer J. B. VIESTER, van 1 Juni tot 31 December, *f* 66.66^s voor ieder der onderwijzers A. H. BENSMAAN en H. SNIK, beiden van

4 Augustus tot 31 December, f 66.66⁶ voor den onderwijzer H. J. TUMMERS, van 1 September tot 31 December en f 50 voor den onderwijzer B. ZWANING, van 1 October tot 31 December aan de school verbonden geweest;

dat Gedeputeerde Staten van oordeel zijnde dat de genoemde school als bestaande uit twee parallel-afdeelingen, elke met een volledig klassenstelsel, de eene als *burgerschool*, de andere als *armenschool* met afzonderlijke ingangen, beschouwd moet worden als twee afzonderlijke scholen uitmakende — bij besluit van 9 April 1891, 2° afdeeling, n°. 249/954 hebben beslist, dat deze scholen voldoen aan de eischen en voorwaarden tot het verleenen eener Rijksbijdrage gesteld, en deze bijdrage over 1890 hebben bepaald: voor de *burgerschool* op f 1349.99 en voor de *armenschool* op f 549.99⁸, te zamen voor beide scholen op f 1899.98⁸;

dat zij daarbij hebben aangenomen, dat van de 428 scholieren 234 behooren tot de *burgerschool* en 194 tot de *armenschool*; dat tot de *burgerschool*, als tellende de meeste leerlingen, het hoofd der school geacht moet worden te behooren en dat verder gedurende den tijd in de aanvraag vermeld, zijn werkzaam geweest: aan de *burgerschool* de onderwijzers RUNTZ, SCHOLTEN, OOSTERWIJK, LOKIN, RIJSLOO, BENSMAN, TUMMERS, en ZWANING, alsoo één onderwijzer boven het minimum, en aan de *armenschool* de onderwijzers SLUITER, DROST, WILBRINK, VIESTER en SNIK, dus het wettelijk aantal onderwijzers, waarvan de twee onderwijzers met hoofdfakte, op grond van art. 24, 3° lid der wet op het lager onderwijs niet voor de verhoogde bijdrage in aanmerking kunnen komen;

dat het bestuur der school van dit besluit in beroep is gekomen en Ons verzocht heeft, met vernietiging van het bestreden besluit, de bijdrage vast te stellen op het in de aanvraag genoemd bedrag.

Overwegende, dat de wet tot regeling van het lager onderwijs van 18 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103), blijkens haren inhoud en hare geschiedenis, ten aanzien van het bijzonder onderwijs is uitgegaan van het beginsel om aan dat onderwijs in alle opzichten zooveel vrijheid te laten, als met de bepaling van het vierde lid van art. 194 (thans 192) der Grondwet bestaanbaar zoude zijn;

dat de latere wetten op hetzelfde onderwerp van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) en van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) dit beginsel en de daaraan in de wet van 18 An-

gnustus 1857 gegeven toepassing ousaangetast hebben gelaten;

dat wel is waar het verleenen der Rijksbijdrage, bij het krachtens de wet van 8 December 1889 nieuw ingevoegde art. 54bis aan de bijzondere school toegekend, is afhankelijk gemaakt zoowel van de voldoening aan eenige bij dat artikel gestelde voorwaarden, wat het bestuur der school, den omvang van het daarin gegeven onderwijs, het getal en den rooster der lesuren, het aantal der onderwijzers en der leerlingen, de opbrengst der schoolgelden, den duur der vacatures in het onderwijzend personeel en de geldelijke zijde der zaak betreft, als van de nakoming van eenige mede bij genoemd artikel gegeven voorschriften ten aanzien van het doen der aanvragen en het verstrekken van inlichtingen, maar dat aan het bestuur eener bijzondere school, hetwelk aan deze voorwaarden en voorschriften heeft voldaan, terwijl in die school de in de voorgaande artikelen voor het bijzonder onderwijs in het algemeen gemaakte bepalingen niet worden overtreden, geen eischen of voorwaarden ten aanzien van de inrichting der school en van de daarop gegronde berekening der Rijksbijdrage kunnen worden gesteld, welke, althans voor zooveel het bijzonder onderwijs aangaat, in de wet niet te vinden zijn;

dat nu de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarin zelfs geene definitie van het begrip „school” wordt aangetroffen, niets vaststelt wat de verdeling der leerlingen in „klassen” of „afdeelingen” betreft, waaraan eene bijzondere school zonde moeten voldoen om als ééne school aangemerkt te kunnen worden;

dat dus ook eene verdeling der leerlingen in twee afdeelingen naar gelang al of niet schoolgeld door hen betaald wordt, welke afdeelingen in afzonderlijke lokalen elk met een eigen ingang geplaatst zijn, ieder een volledig klassenstelsel en in den regel ieder hare eigen onderwijzers hebben, gelijk die verdeling in de school, welke het hier geldt, bestaat, aan de door het schoolbestuur vooropgestelde éénheid dier school geen afbreuk kan doen en op het naar die hoedanigheid te berekenen bedrag der Rijksbijdrage, waarop zij aanspraak kan maken, geen invloed uitoefenen kan; dat derhalve Gedeputeerde Staten van *Overijssel* ten onrechte dat bedrag naar een anderen maatstaf hebben berekend;

dat de berekening in de aanvraag voorkomende juist is;

Gezien de wet tot regeling van het lager onder-

wijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging van het bestreden besluit van Gedeputeerde Staten van *Overijssel*, van 9 April 1891, n°. 249/954, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der genoemde wet over 1890 toekomende aan de bijzondere lagere school voor jongens aan de Praubstraat en Blijmarkt te *Zwolle*, van het Rooms-Katholiek kerkbestuur der twee parochiën aldaar, vast te stellen op f 2,224.98^s.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 17den Augustus 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) DE SAVORNIN LOHMAN.

(Uitgeg. 22 Aug. 1891.)

18 Augustus 1891. BESLUIT, tot aanwijzing van de gemeenten *Vlaardingen* en *Maassluis* als bijzondere losplaatsen voor den opslag van ruw zout tot uitvoer, met afschrijving van den accijns. S. 163.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van 14 Augustus 1891, n°. 63, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien artikel 18 der wet van 26 April 1852 (*Staatsblad* n°. 93);

Gelet op het Koninklijk besluit van 10 December 1822 (*Staatsblad* n°. 50);

Hebben goedgevonden en verstaan, met ingang van den eersten September e.k. de gemeenten *Vlaardingen* en *Maassluis* aan te wijzen als bijzondere losplaatsen voor den opslag van ruw zout tot uitvoer, met afschrijving van den accijns, op den voet van voormeld wetsartikel.

De Minister voornoemd is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 18den Augustus 1891.

(get.) E M M A.

De Min van Financiën, (get.) GODIN DE BEAUFORT.

(Uitgeg. 22 Aug. 1891.)

31 Augustus 1891. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 28 April 1891, n°. 119/32, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan het bestuur der bijzondere lagere school aan den Oude Dijk te *Tilburg*, van de vereeniging van de Zusters van Liefde aldaar, nader wordt vastgesteld. S. 164.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Commissaris des Konings in *Noordbrabant* tegen een besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, van 28 April 1891, G. n°. 119/32, 2de afdeling, op de aanvraag van de vereeniging van de Zusters van Liefde te *Tilburg* om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van 28 Juli 1891, n°. 142);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 Augustus 1891, n°. 6033, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit; alsmede van 29 Augustus 1891, n°. 6402, Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat het genoemde bestuur overeenkomstig de wettelijke voorschriften aanvraag heeft gedaan om voor zijne bijzondere lagere school te *Tilburg*, Oude Dijk, op 31 December 1889 tellende 446 leerlingen, over 1890 te bekomen eene Rijksbijdrage van f 1849.90, als: voor een hoofd der school, eene onderwijzeres met rang van hoofdonderwijzeres en drie onderwijzeressen, allen gedurende het geheele jaar aan de school verbonden geweest, respectievelijk f 600, f 300 en f 600, voor eene onderwijzeres van 1 Januari tot 5 Mei, eene van 5 Mei tot 31 December, eene van 1 Januari tot 10 Mei, eene van 10 Mei tot 15 November en eene van 16 November tot 31 December, respectievelijk f 66.66^s, f 116.66^s, f 66.66^s, f 83.33 en f 16.66^s;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* het bedrag der aan deze school te verleenen Rijksbijdrage hebben bepaald op f 1900, als: voor het hoofd f 600, vijf onderwijzeressen f 1000 en eene onderwijzeres, met volbrachten 23jarigen leeftijd en in het bezit van den hoofdonderwijzersrang f 300;

dat de Commissaris des Konings tegen deze

beslissing bij Ons is gekomen in beroep, bij zijn adres aanvoerende, dat de gedeelten der maanden Mei en November, waarin onderwijzeressen elkander zijn opgevolgd, bij de berekening der bijdrage buiten aanmerking hadden moeten blijven, zoodat het te verleen bedrag zonde zija f 1866.66;

Overwegende, dat volgens de laatste zinsnede van art. 45, 1°. der onderwijzerswet, indien een onderwijzer in den loop van het jaar wordt in dienst gesteld, tengevolge van ontslag de school verlaat, of overlijdt, de bijdrage wordt berekend in evenredigheid van het aantal volle maanden, dat hij in dat jaar aan de school is verbonden geweest;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, het beroep van den Commissaris des Konings in *Noordbrabant* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, van 23 April 1891, G, n°. 119/32, 2de afdeeling, gegrond te verklaren en, met wijziging van dat besluit, de Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der genoemde wet over 1890 toekomende aan het bestuur der bijzondere lagere school aan den Oude Dijk te *Tilburg*, van de vereeniging van de Zusters van Liefde aldaar, vaat te stellen op f 1866.66.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 31sten Augustus 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 30 September 1891.)

31 Augustus 1891. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 23 April 1891, n°. 119/32, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan het bestuur der bijzondere lagere school der Vereeniging voor Vrouwen, onder den naam van Instituut voor meisjes, te *Oudenbosch*, nader wordt vastgesteld. S. 165.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den Commissaris des Konings in *Noordbrabant* tegen een besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, van 23 April 1891, G, n°. 119/32, 2° afdeeling, op de aanvraag van het bestuur der Vereeniging voor Vrouwen, onder den naam van Instituut voor meisjes, te *Oudenbosch* om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van den 28 Juli 1891, n°. 139);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 Augustus 1891, n°. 6032, afdeeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit; alsmede van 29 Augustus 1891, n°. 6406, Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat het genoemde bestuur overeenkomstig de wettelijke voorschriften aanvraag heeft gedaan om voor zijne bijzondere lagere school te *Oudenbosch*, Kerkstraat A 219, op 31 December 1889 tellende 339 leerlingen, over 1890 te bekomen eene Rijksbijdrage van f 1599.96, als: voor een hoofd, eene onderwijzeres met den rang van hoofdonderwijzeres, eene onderwijzeres met denzelfden rang en eene onderwijzeres, alle gedurende het geheele jaar aan de school werkzaam geweest, respectievelijk f 500, f 300, f 200 en f 200, voor elke twee onderwijzeressen, werkzaam geweest van 1 Januari tot 28 October, f 166.66, en voor elke van twee onderwijzeressen, werkzaam geweest van 28 October tot 31 December, f 33.32;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* het aan deze school te verleen bedrag der Rijksbijdrage hebben bepaald op f 1600, als: voor het hoofd f 500, voor vier onderwijzeressen, het geheele jaar werkzaam geweest, f 800, en voor eene onderwijzeres van volbrachten 23jarigen leeftijd en met rang van hoofdonderwijzeres, mede gedurende het geheele jaar werkzaam geweest, f 300;

dat de Commissaris des Konings tegen deze beslissing bij Ons is gekomen in beroep, bij zijne adres aanvoerende, dat het gedeelte der maand, waarin onderwijzers elkander opvolgen, bij de berekening der Rijksbijdrage buiten aanmerking behoort te blijven, zoodat de bijdrage op f 1866.66 had moeten zijn bepaald;

Overwegende, dat krachtens de laatste zinsnede

van art. 45, 1°. der onderwijswet de bijdrage voor een onderwijzer, die in den loop van het jaar wordt in dienst gesteld, tengevolge van ontslag de school verlaat, of overlijdt, wordt berekend in evenredigheid van het aantal volle maanden, dat hij aan de school is verbonden geweest;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1889 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, het beroep van den Commissaris des Konings in *Noordbrabant* tegen het besluit van Gedeputeerde Staten dier provincie, van 23 April 1891, G, n°. 119/32, 2de afdeling, gegrond te verklaren en, met wijziging van dat besluit, de Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der genoemde wet over 1890 toekomende aan het bestuur der bijzondere lagere school der Vereeniging der Vrouwen, onder den naam van Instituut voor meisjes, te *Oudenbosch*, Kerkstraat A, 219, vast te stellen op f 1566.66.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 31sten Augustus 1891.

(get.) EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(*Uitg.* 30 Sept. 1891.)

1 September 1891. BESLUIT, waarbij, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 30 April 1891, n°. 165/52, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan het Roomsch-Katholiek kerkbestuur van de parochie *Gemonde*, gemeente *Bosxel* ten behoeve der bijzondere lagere school aldaar, nader wordt vastgesteld. S. 166.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA ENZ.

Beschikkende op het beroep, ingesteld door den inspecteur van het lager onderwijs in de eerste inspectie tegen een besluit van Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant*, van 30 April 1891, G, n°. 165/52, op de aanvraag van het Roomsch-Katholiek kerkbestuur van de parochie *Gemonde*,

gemeente *Bosxel* om de Rijksbijdrage, bedoeld bij art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890;

Den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur, gehoord (advies van den 29 Juli 1891, n°. 148);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 Augustus 1891, n°. 6084, afdeling Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van 28 Augustus 1891, n°. 6403, Algemeene Zaken en Comptabiliteit;

Overwegende, dat het genoemde bestuur overeenkomstig de wettelijke voorschriften aanvraag heeft gedaan om voor zijne bijzondere lagere school te *Gemonde*, gemeente *Bosxel*, op 31 December 1889 tellende 73 leerlingen, over 1890 eene Rijksbijdrage te bekomen van f 400, als: voor een hoofd der school, het geheele jaar werkzaam geweest, f 250, eene onderwijzeres, werkzaam gedurende acht maanden, f 100 en eene onderwijzeres met akte van bekwaamheid in rekenen en schrijven, werkzaam gedurende vier maanden, f 50;

dat Gedeputeerde Staten van *Noordbrabant* het bedrag der aan deze school te verlenen Rijksbijdrage hebben bepaald op f 487.50, vermits hun van de eene zijde gebleken was, dat laatstbedoelde onderwijzeres gedurende het geheele jaar aan de school was werkzaam geweest, en van den anderen kant, dat de onderwijzeres, die voor acht maanden was berekend, eerst op 6 Mei in dienst was getreden, zoodat voor deze slechts naar zeven volle maanden bij te dragen zoude zijn, terwijl genoemd college voorts in zijn besluit overwoog, dat de aanvraag onder anderen strekt tot het verlenen eener bijdrage voor eene onderwijzeres, die onder de werking der wet van 18 Augustus 1857 (*Staatsblad* n°. 103) akte van huisonderwijs voor rekenen en schrijven heeft verkregen; dat krachtens art. 51 dier wet de akte van huisonderwijs de bevoegdheid geeft om de vakken *b*, *c* en *i-p* voor zoover daarvoor akte is verkregen, in casu schrijven en rekenen, in de school te onderwijzen, en dat deze bevoegdheid in art. 85 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) nog uitdrukkelijk is gehandhaafd, terwijl dit artikel ook bij de herziening der wet in 1889 ten dezen aanzien onveranderd is behouden; dat deze onderwijzeres, derhalve bevoegd om in de school onderwijs te geven, ook behoort onder de onder-

wijzers in art. 24 der wet bedoeld; dat weliswaar volgens de vierde zinsnede van laatstgemeld artikel sommige vak-onderwijzers niet worden medegerekend bij den bijstand aan het hoofd der school te verstrekken, doch dat dit enkel betreft de onderwijzers in de vakken *k—l* en niet zooals hier in vak *δ*, genoemd in art. 2 der wet;

dat de inspecteur van het lager onderwijs in de eerste inspectie tegen deze bealising bij Ons in beroep is gekomen, bij zijn adres aanvoerende, dat uit de geschiedenis der wet van 17 Augustus 1878 blijkt, dat onder de onderwijzers bedoeld in art. 24 dier wet, alleen zijn te begrijpen zij, die in het bezit zijn eener akte van bevoegdheid als „hulponderwijzer”, bedoeld in art. 44 der wet van 13 Augustus 1857 of van eene akte van bevoegdheid als „onderwijzer”, bedoeld bij art. 56a der wet van 17 Augustus 1878; dat de huisonderwijzeres met de akte van bekwaamheid voor het schrijven en rekenen, welke het hier geldt, niet tot deze categorie behoort, zoodat voor haar de Rijksbijdrage niet kan worden verleend;

Overwegende, dat Gedeputeerde Staten hunne meening dat huisonderwijzeressen met akte voor schrijven bij het verleenen der Rijksbijdrage met gewone onderwijzeressen moeten worden gelijk gesteld, gronden op het vierde lid van art. 24 der wet, hetwelk bepaalt, dat onder de onderwijzers in dat artikel bedoeld, niet worden medegerekend zij, die uitsluitend in een of meer der vakken, genoemd in art. 2 onder *k—l* onderwijs geven, terwijl diezelfde bepaling voor huisonderwijzers, die uitsluitend in het schrijven onderwijs geven, niet wordt gemaakt, waaruit Gedeputeerde Staten de gevolgtrekking maken, dat de wetgever deze laatste niet onder de nitzondering van al. 4 heeft willen brengen;

dat Gedeputeerde Staten echter daarbij uit het oog hebben verloren, dat de wet van 1878 de bevoegdheid, door de wet van 1857 toegekend aan hen, die eene akte van huisonderwijs bezaten voor de vakken vermeld onder *δ* en *c* van art. 1 dier wet (nu art. 2) om in die vakken ook onderwijs op school te geven, heeft doen vervallen en de wet van 1889 daarin geene verandering heeft gebracht; dat er dus voor den wetgever, in wiens stelsel op school geen onderwijs gegeven zal worden door huisonderwijzers in een der vakken *δ* en *c*, geen aanleiding bestond om ook ten aanzien van zoodanige onderwijzers te bepalen, dat zij niet onder het onderwijzend personeel zullen worden medegerekend;

dat nu wel bij art. 85 der wet van 1878 is bepaald, dat zij die vóór het in werking treden dier wet eene akte van huisonderwijzer of huisonderwijzeres verkregen hadden, de bevoegdheid behielden, welke zij op het tijdstip van dat in werking treden bezaten, welke bepaling bij de wet van 1889 is behouden, zoodat het nog gedurende eenigen tijd gebeuren kan, zooals het hier plaats heeft, dat op eene school in een der vakken *δ* en *c* door een huisonderwijzer onderwijs wordt gegeven, maar dat daaruit niet mag worden afgeleid, dat deze in dat geval onder de onderwijzers bedoeld bij art. 24 der wet zou moeten worden medegerekend; dat toch, krachtens het bepaalde in de eerste zinsnede van art. 61 der wet van 13 Augustus 1857, de akte van bekwaamheid voor het huisonderwijs wel tevens de bevoegdheid gaf om „in eene school onderricht te geven” in een of meer der vakken vermeld onder *δ*, *c* en *i—p* van art. 1, doch dat art. 18 derselfde wet, bevattende de regeling van den naar evenredigheid van het getal der leerlingen aan den hoofdonderwijzer te verleenen bijstand, uitsluitend van hulponderwijzers en kweekelingen gewaagde, waaruit volgt, dat krachtens die wet de bevoegdheid van den huisonderwijzer om in een of meer der bovengenoemde vakken in eene school onderricht te geven niet medebracht, dat een aan eene school werkzaam gestelde huisonderwijzer konde mederekenen bij de onderwijskrachten voor die school vereischt;

dat hieruit voortvloeit dat de wetten van 17 Augustus 1878 en van 8 December 1889, bij welke de bevoegdheid om in eene school onderricht te geven, aan den huisonderwijzer, behoudens de overgangsbepaling van art. 85 vierde zinsnede, niet meer is verleend, de bedoeling niet kunnen hebben gehad om diezelfde huisonderwijzer, voor zoover hij persoonlijk nithoofde van die overgangsbepaling de gezegde bevoegdheid mocht hebben behouden, voortaan *wel* mede te rekenen onder de onderwijzers, die volgens art. 24 naar evenredigheid van het aantal schoolgaande kinderen tot bijstand van het hoofd der school gevorderd zijn;

dat het ingestelde beroep derhalve is gegrond;

Gezien de wet tot regeling van het lager onderwijs, waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 14 December 1890 (*Staatsblad* n°. 177);

Hebben goedgevonden en verstaan, met wijziging van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, van 30 April 1891, G. n°. 165/52,

de Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der genoemde wet over 1890 toekomende aan het Roomsche Katholiek kerkbestuur van de parochie *Gemonde*, gemeente *Bostel*, ten behoeve der bijzondere lagere school aldaar, vast te stellen op f 887.50.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en, tegelijk met het rapport van genoemden Minister, in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State, afdeling voor de geschillen van bestuur.

Het Loo, den 1sten September 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 30 Sept. 1891.)

1 September 1891. BESLUIT, tot ontseigning van perceelen en gedeelten van perceelen in de gemeente *Haarlemmerliede* en *Spaarnwoude*, welker bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van beplantingen in het front *Liede-Spaarnwoude*, der stelling van *Amsterdam*. S. 167.

1 September 1891. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van f 3,500,000 in schatkistpromessen, volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 168.

11 September 1891. BESLUIT, houdende verbod van invoer in- en uitvoer uit *Oostzaan* van levende varkens en van uitvoer uit die gemeente van vleesch, mest en afval dier dieren. S. 169.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Overwegende, dat het noodzakelijk is, maatregelen te nemen om te voorkomen dat de trichinenziekte onder varkens te *Oostzaan* waargenomen, zich verder uitbreide;

Gezien art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 181), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 4 September 1891, n°. 2768, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van 8 September 1891, n°. 7);

Gelet op het nader rapport van voornoemden 1891.

Minister, van 10 September 1891, n°. 2823, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

Art. 1. De invoer in- en de uitvoer uit *Oostzaan* van levende varkens, en de uitvoer uit die gemeente van vleesch, mest en afval dier dieren zonder schriftelijke vergunning van den burgemeester dier gemeente, zijn verboden.

De vergunning wordt niet verleend dan onder de voorwaarden daarbij door den burgemeester voorgeschreven, den districtsveearts gehoord.

2. Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 11den September 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 13 September 1891.)

12 September 1891. BESLUIT van den Minister van Oorlog, betreffende vrijwillige oefeningen in den wapenhandel.

De Minister van Oorlog.

Overwegende, dat vrijwillige oefeningen in den wapenhandel, als bedoeld bij de ministeriële beschikking van 2 September 1889, IIe en VIIe Afd., n°. 57, alleszins nuttig zij, niet alleen omdat jongelieden die voor den militiedienst kunnen worden aangewezen, zich daarbij voor de vervulling van dezen dienst en voor de opleiding tot eenen graad bij het militiekader kunnen voorbereiden, maar ook omdat zij, in het algemeen, strekken tot verhooging van de volksweerbaarheid;

Willende, in verband daarmee, eenige voorloopige maatregelen nemen om aan die oefeningen geleidelijk verdere uitbreiding te geven, — ook door de gelegenheid tot deelneming aan zoodanige oefeningen, zoo veel het mogelijk zal blijken, open te stellen in gemeenten waar geen garnizoen ligt en waar, voor de oefeningen der schutterijen, geen instructeurs van het leger beschikbaar worden gesteld — en voorts om het verkrijgen van goede nitkomsten te bevorderen, door het brengen van meer eenheid in de toepassing van de regeling dier oefeningen;

Heeft goedgevonden, met wijziging en aan-

vulling, in zooverre, van de aangehaalde beschikking van 2 September 1889, n°. 57, het navolgende te bepalen:

1°. De uitvoering van al hetgeen betrekking heeft op de vrijwillige oefeningen in den wapenhandel voor den dienst der infanterie en der vesting-artillerie, wordt geregeld door de bevelhebbers in de militaire afdeelingen, welke autoriteiten tevens toezicht houden op die oefeningen en de daarbij verkregen nitkomsten nagaan.

2°. Voor de onder 1°. vermelde werkzaamheden worden de bevelhebbers in de militaire afdeelingen ieder ter zijde gestaan door een hoofdofficier of een kapitein van het wapen der infanterie, door den Minister van Oorlog daartoe aan te wijzen. De bedoelde hoofdofficiëren of kapiteins worden, in tijd van vrede, van het korps waartoe zij behooren, bij de bevelhebbers gedetacheerd.

3°. De commandeerende officieren en de commandanten van schutterijen, vermeld in de beschikking van 2 September 1889, n°. 57, zenden de vereischte opgaven en inlichtingen aangaande de jongelieden, die zich bij hen tot deelneming aan de vrijwillige oefeningen aanmelden, aan den bevelhebber in de militaire afdeling.

De bevelhebber stelt, zooveel noodig in overleg met de betrokken militaire autoriteiten, orde op de regeling der oefeningen, de aanwijzing van instructeurs, de beschikbaarstelling van wapenen, materieel, munitie, lokalen, terreinen, enz.

4°. Voor zooveel, in gemeenten waar geen garnizoen ligt en waar de oefeningen der schutterijen niet geschieden met medewerking van instructeurs van het leger, jongelieden — daaronder begrepen miliciens-korporaals — wenschen deel te nemen aan vrijwillige oefeningen in den wapenhandel, mits nitsluitend voor den dienst der infanterie, en door de burgemeesters dier gemeenten ter zake aan den betrokken bevelhebber de vereischte opgaven en inlichtingen worden toegezonden, ontwerpt de bevelhebber eene regeling voor het doen houden van oefeningen door die jongelieden, en om daarvoor instructeurs, wapenen, munitie, enz. te doen verstrekken.

Daarbij dient evenwel op den voorgrond te staan, dat het aantal deelnemers aan de oefeningen voldoende groot zij, om de daaraan verbonden bemoeiingen en kosten te wettigen en dat in of nabij de gemeenten geschikte localiteiten, en terreinen, zonder belangrijke uitgaven voor het Rijk, kunnen worden beschikbaar gesteld.

Een voorstel nopens een en ander wordt door

den bevelhebber, zooveel noodig na gehonden overleg met de betrokken militaire autoriteiten en burgemeesters, met bijvoeging van eene begrooting van kosten, aan de goedkeuring van den Minister van Oorlog onderworpen.

5°. De bevelhebbers in de militaire afdeelingen zijn gemachtigd, door de onder 2°. vermelde hoofdofficiëren of kapiteins, dienstreizen te doen verrichten, hetzij tot het houden van mondeling overleg, namens hen, met militaire of burgerlijke autoriteiten, nopens aangelegenheden de vrijwillige oefeningen in den wapenhandel betreffende; hetzij tot het doen van onderzoekingen aangaande gebouwen, lokalen, terreinen, schietbanen, enz., ten dienste van die oefeningen, het houden van toezicht op die oefeningen, enz.

6°. Voor zooveel betreft de onder 4°. bedoelde gemeenten, wordt het tijdstip, vóór hetwelk de *aanmelding* moet geschieden, vermeld in de eerste aansnede van punt 6°. der beschikking van 2 September 1889, n°. 57, voor het jaar 1891 bepaald op 1 November.

7°. De bevelhebbers in de militaire afdeelingen bealissen, in den zin van het bepaalde bij de meervermelde beschikking, omtrent de *toelating* van jongelieden tot de te houden *practische* en *theoretische* cursussen, zoomede omtrent de *verwijdering* van die cursussen. De officieren met de leiding der oefeningen belast doen hun, nopens deze laatste, eventueel de noodige voorstellen.

8°. De bevelhebbers voornoemd bealissen mede omtrent de uitreiking van de *getuigschriften*, bedoeld bij de vorenaangehaalde beschikking; en zulks soowel op grond van het door of van wege hen op die oefeningen gehouden toezicht, als naar aanleiding van de rapporten der officieren met de leiding der oefeningen belast.

9°. De veralagen, bedoeld bij punt 12°. der meervermelde beschikking, worden voortaan opgemaakt en aan den Minister van Oorlog ingezonden, door de bevelhebbers in de militaire afdeelingen.

10°. De bevelhebbers doen aan den Minister van Oorlog de voorstellen, die zij, in het belang van de regeling der vrijwillige oefeningen en ter bevordering van de deugdelijkheid der daarbij te verkrijgen uitkomsten, noodig of nuttig zullen achten.

(get.) SEYFFARDT.

14 September 1891. BESLUIT, tot vaststelling van een reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 170.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, KONINGIN,
WIJ EMMA, KONINGIN.

Op de voordracht van den Minister van Oorlog, van 11 Juli 1891, Kabinet, Litt. O³⁰;

Overwegende, dat, ingevolge art. 48 der wet van 21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), tot regeling van het Militair Onderwijs bij de Landmacht, voor zover daarbij de opleiding voor den officiersrang en de hoogere vorming van den officier zijn betrokken, de reglementaire bepalingen, bedoeld bij de artt. 7, 41 en 42 der wet, voor zooveel de Hoogere Krijgsschool betreft, bij algemeenen maatregel van bestuur moeten worden vastgesteld;

Den Raad van State gehoord (advies van den 11 Augustus 1891, n°. 16);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van 10 September 1891, Kabinet, Litt. M²¹;

Hebben goedgevonden en verstaan:

1°. vast te stellen het bij dit besluit gevoegde *Reglement voor de Hoogere Krijgsschool*;

2°. te bepalen, dat dit reglement in werking treedt op 1 November 1891.

De Minister van Oorlog is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk met het daarbij behorende reglement, in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en in afschrift aan den Raad van State zal worden medegeleed.

Het Loo, den 14den September 1891.

(*gst.*) E M M A.

De Minister van Oorlog, (*gst.*) SEYFFARDT.
(*Uitg.* 21 Sept. 1891.)

Behoort bij het Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170).

REGLEMENT VOOR DE HOOGERE
KRIJGSSCHOOL, houdende bepalingen
tot uitvoering van art. 48 der wet van
21 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 126), tot
regeling van het Militair Onderwijs bij
de Landmacht, voor zover daarbij de
opleiding voor den officiersrang en de
hoogere vorming van den officier zijn
betrokken.

EERSTE HOOFDSTUK.

INWENDIGE BEGELING.

§ 1. Algemeene bepalingen.

Art. 1. De toelatingsexamens tot de Hoogere Krijgsschool worden jaarlijks afgenomen:

a. in *Nederland*: te 's Gravenhage, in de maand April;

b. in *Nederlandsch-Indië*: te *Batavia*, op een door den Gouverneur-Generaal in dier voege vast te stellen tijdstip, dat de officieren die tot genoemde inrichting worden toegelaten, vóór den aanvang van het studiejaar, in *Nederland* aanwezig kunnen zijn.

Aan de onder a bedoelde examens kunnen ook tijdelijk in *Nederland* verblijf houdende officieren van het Nederlandsch-Indische leger deelnemen, mits zij voldoen aan de daarvoor door den Minister van Oorlog, na overleg met den Minister van Koloniën, vastgestelde voorwaarden.

2. Voor de tot de Hoogere Krijgsschool toegelaten officieren die, overeenkomstig het bepaalde bij art. 3 onder a der wet, worden gevormd in algemeen krijgskundige richting, voor de hoogere troepenleiding en voor den dienst van den Generaal Staf, vangt het studiejaar aan op 1 November.

Aan deze officieren wordt, in elk studiejaar, onderwijs gegeven van 1 November tot en met 30 April d. a. v., terwijl het tijdperk van 1 Mei tot en met 30 September d. a. v. voor hen, mede in elk studiejaar, bestemd is voor detacheringen, als bedoeld bij het tweede lid van art. 41 der wet en voor in het belang van hunne praktische vorming te verrichten dienst- en oefeningsreizen.

3. Voor de tot de Hoogere Krijgsschool toegelaten officieren die, overeenkomstig het bepaalde bij art. 3 onder b der wet, worden gevormd voor den intendance-dienst, vangt het studiejaar aan op 1 September.

In het eerste studiejaar wordt aan deze officieren onderwijs gegeven van 1 September tot en met 30 Juni d. a. v.

In het tweede studiejaar wordt hun onderwijs gegeven van 1 September tot en met 31 Januari d. a. v., en het tijdperk van 1 Maart tot en met 30 Juni d. a. v. bestemd voor detacheringen, dienst- en oefeningsreizen, als bedoeld bij het tweede lid van art. 2.

In het derde studiejaar is het tijdperk van 1 September tot en met 31 October voor hen bestemd voor detacheringen, dienst- en oefeningsreizen; in dat van 1 November tot en met 30 Juni d. a. v. wordt hun onderwijs gegeven, terwijl dat van 1 Juli tot en met 31 Augustus d. a. v. wederom bestemd is voor detacheringen, dienst- en oefeningsreizen.

4. Gedurende de tijdperken bestemd voor het onderwijs aan de Hoogere Krijgsschool wordt aan

de bij art. 2 en bij art. 3 bedoelde officieren mede onderrecht gegeven in het paardrijden en kunnen door hen ook andere practische oefeningen worden gehouden.

Het gedeelte van elk studiejaar, waarin hun geen onderwijs wordt gegeven en dat voor hen niet bestemd is voor detacheringen, dienst- en oefeningsreizen, wordt, behoudens het bepaalde bij art. 25 onder *d* van dit reglement, door hen aangewend tot het uitwerken van schriftelijken arbeid of van andere opdrachten.

5. Bijaldien het noodig wordt geacht dat de officieren die de studien aan de Hoogere Krijgsschool hebben voltooid, voor het bij het tweede lid van art. 41 der wet omschreven doel worden gedetacheerd, worden daaromtrent voorschriften gegeven, voor zooveel het leger hier te lande betreft, door den Minister van Oorlog, en voor zooveel het leger in Nederlandsch-Indië aangaat, door den Minister van Koloniën.

6. De Minister van Oorlog is bevoegd vergunning te verlenen tot het bijwonen van het onderwijs aan de Hoogere Krijgsschool, in ten hoogste vier vakken, aan:

- a. officieren van het Nederlandsche leger;
- b. tijdelijk in *Nederland* vertoevende officieren van het Nederlandsch-Indische leger, mits zij voldoen aan de daarvoor, door genoemden Minister, na overleg met den Minister van Koloniën, vastgestelde voorwaarden.

§ 2. *Werkkring en bevoegdheid van den Directeur.*

7. De directeur der Hoogere Krijgsschool wordt bij Koninklijk besluit als zoodanig benoemd en ontslagen.

8. Hij staat onmiddellijk onder de bevelen van den inspecteur van het Militair Onderwijs, aan wien hij voor de behoorlijke vervulling van zijnen werkring verantwoordelijk is.

Hij zendt aan genoemden inspecteur alle van hem uitgaande voorstellen, aanvragen, rapporten, verzoeken en voordrachten — ook die waaromtrent de beslissing niet tot diens bevoegdheid behoort — zoome de de door den Minister van Oorlog aan te wijzen periodieke stukken.

Van belangrijke buitengewone voorvallen bij de Hoogere Krijgsschool brengt hij onverwijld rapport uit aan den inspecteur.

9. Hij oefent het gezag uit van korps-commandant over het aan de inrichting verbonden militair personeel, voor zooveel het niet recht-

sreeks onder de bevelen van eene andere militaire autoriteit is gesteld, met dien verstande evenwel, dat hij, wat het personeel beneden den rang van officier betreft, niet bevoegd is daaraan een' graad of hogere graden toe te kennen, dan wel de straf van degradatie op te leggen.

10. Hij regelt het onderwijs in overeenstemming met het vastgestelde leerplan.

Hij zorgt voor den goeden gang van dat onderwijs en baken, in verband daarmede, na de betrokken leeraren te hebben gehoord, de grenzen af van in elkander grijpende studievakken.

Hij stelt jaarlijks vóór den aanvang van het studiejaar, in overleg met de betrokken leeraren, het tableau van werkzaamheden samen, en onderwerpt dit aan de goedkeuring van den inspecteur van het Militair Onderwijs.

Hij overtuigt zich, of de officieren en de burgerleeraren zich naar behooren van hunne verplichtingen kwijten.

Hij kan, na het advies van den betrokken leeraar te hebben ingewonnen, vrijstelling verlenen van het bijwonen der lessen in eenig studievak of in eenig onderdeel daarvan, indien gebleken is, dat de betrokken leerling van dat vak of van dat onderdeel voldoende kennis bezit. Hij voorziet, in verband met de beschikbaar gestelde gelden, in de aanschaffing der benodigde hulpmiddelen voor het onderwijs.

11. Hij is belast met de administratie van de Hoogere Krijgsschool.

Hij waakt voor den goeden staat van het gebouw en van het materieel.

Hij doet voor het onderhoud daarvan, in den regel bij de indiening der jaarlijksche begrooting, aan den inspecteur van het Militair Onderwijs de noodige voorstellen.

12. Hij kan zich in zijn persoonlijk belang gedurende vier dagen van zijne standplaats verwijderen, mits binnenlands blijvende; van zijne afwezigheid geeft hij vooraf kennis aan den inspecteur van het Militair Onderwijs.

Voor langer binnenlandsch verlof heeft hij de vergunning van den inspecteur.

Bij ziekte of afwezigheid van den directeur wordt, in afwachting dat in zijnen dienst zal zijn voorzien, het bestuur van de Hoogere Krijgsschool waargenomen en de dienstcorrespondentie „op last“ gevoerd door den hoogst en oudst in rang zijnde van de aan die inrichting verbonden officieren-leeraren.

§ 3. *Personeel aan de Hoogere Krijgsschool te verbinden of daarbij in te deelen.*

13. De bij dit reglement gevoegde tabel wijst aan:

1°. de samenstelling van het aan de Hoogere Krijgsschool verbonden onderwijzend personeel;

2°. de in acht te nemen regelen bij de vaststelling van:

a. de toelagen voor den directeur en de officieren-leeraren van het leger hier te lande;

b. de traktementen en toelagen voor de officieren-leeraren van het Nederlandsch-Indische leger;

c. het aan den vasten burger-leeraar toe te kennen traktement zoomede de aan de burger-leeraren, niet behoorende tot het vaste personeel, te verleenen geldelijke vergoedingen;

3°. het aantal dienstpaarden, hetwelk de directeur en de bij pnnt 2°. van dit artikel vermelde officieren gerechtigd zijn te houden;

4°. de samenstelling van het bij de Hoogere Krijgsschool in te deelen militair personeel beneden den rang van officier, benevens de in acht te nemen regelen bij de aan dat personeel toe te kennen soldijverhoogingen.

14. Alle leeraren aan de Hoogere Krijgsschool verbonden, kunnen belast worden met het geven van onderwijs in het vak of in de vakken waarvoor zij zijn aangewezen, zoowel aan leerlingen die de krijgsknndige studiën volgen, als aan hen die aan de studiën voor den intendance-dienst deelnemen.

§ 4. *Leerlingen.*

15. De leerlingen die in het belang van hunne practische vorming, of voor het volgen van bijzondere studiën, met het voor hen vastgestelde leerplan verband houdende, buiten 's Gravenhage worden gedetacheerd, ontvangen voor den geheelen duur dier detachering een bijslag op het traktement, waarvan het bedrag bij Koninklijk besluit wordt vastgesteld.

16. Aan de officieren van het Nederlandsch-Indische leger, zoomede aan die van het Nederlandsche leger, welke niet tot het houden van een dienstpaard of van twee dienstpaarden gerechtigd zijn, wordt, wanneer zij als leerling van de Hoogere Krijgsschool gedetacheerd zijn bij een bereden wapen, een rijkspaard, zoomede een officiers harnachement ten gebruike verstrekt.

17. De tot de Hoogere Krijgsschool toegelaten officieren van het leger hier te lande ontvangen, ter vergoeding voor de kosten van aanschaffing

van boekwerken als anderszins boven en bevalve de toelagen, die zij uit anderen hoofde mochten genieten — jaarlijks, als bijslag op het hun toekomend traktement over de maand Januari, — eene toelage, waarvan het bedrag bij Koninklijk besluit wordt vastgesteld.

Bovendien ontvangen zij, voor zoover zij niet gerechtigd zijn tot het houden van een dienstpaard of van twee dienstpaarden, gedurende den tijd hunner detachering bij een bereden wapen, eene bij Koninklijk besluit vast te stellen toelage.

18. De tot de Hoogere Krijgsschool toegelaten officieren van het leger in *Nederlandsch-Indië* worden gevoerd à la suite van het Koloniaal-Werfdepot.

Zij dragen de uniform voor dat leger vastgesteld.

Hun jaarlijksch traktement wordt bij Koninklijk besluit geregeld.

Dit traktement wordt genoten: door de officieren, die het toelatingsexamen in *Nederlandsch-Indië* aflegden, van en met den dag na dien hunner aankomst in *Nederland*, tot en met den dag vóór hunnen terugkeer naar *Nederlandsch-Indië*;

door de officieren, die het toelatingsexamen in *Nederland* aflegden, van en met den dag waarop hunne detachering bij de Hoogere Krijgsschool in werking treedt, tot en met den dag vóór hunnen terugkeer naar *Nederlandsch-Indië*.

19. De officieren die het toelatingsexamen in *Nederlandsch-Indië* hebben afgelegd, genieten het Indisch activiteitstraktement tot en met dag hunner aankomst in *Nederland*.

Bij terugkeer naar *Indië*, zoowel voor deze officieren, als voor hen die het toelatingsexamen in *Nederland* aflegden, gaat dat traktement weder in met den dag van vertrek.

20. Aan de officieren van het leger in *Nederlandsch-Indië*, die, na aldaar het desbetreffend examen te hebben afgelegd, tot de Hoogere Krijgsschool zijn toegelaten, wordt na hunne aankomst hier te lande, eene gratificatie voor uitrusting uitbetaald, waarvan het bedrag bij Koninklijk besluit wordt bepaald.

Zij die tot de Hoogere Krijgsschool worden toegelaten, na in *Nederland* het examen te hebben afgelegd, ontvangen insgelijks eene gratificatie voor uitrusting, waarvan het bedrag mede bij Koninklijk besluit wordt vastgesteld, en bovendien voor zooveel zij buiten 's Gravenhage, mits in *Nederland* gevestigd zijn, vergoeding wegens verhuiskosten,

op den voet als de officieren van het leger hier te lande.

21. De officieren van het leger in *Nederlandsch-Indië* genieten over de dagen, waarop zij als leerling van de Hoogere Krijgsschool te *Delft* onderricht ontvangen, vergoeding van reiskosten, heen en terug, overeenkomstig de ter zake geldende regelen; doch geen verblijfkosten.

Het bepaalde bij het tweede lid van art. 17 is op hen toepasselijk.

22. De tot de Hoogere Krijgsschool toegelaten officieren van het leger hier te lande kunnen door den Minister van Oorlog, die van het Nederlandsch-Indische leger door genoemden Minister, na gehouden overleg met den Minister van Koloniën, van hunne detachering bij die inrichting worden ontheven, wegens gebrek aan ijver of wegens onvoldoenden aanleg om met vrucht de studiën te kunnen volgen; dan wel wegens hunne gedragingen of om redenen van lichamelijken aard.

De ontheffing kan op gelijke wijze geschieden, naar aanleiding van een met redenen omkleed verzoek van den betrokken officier zelve.

De ingevolge dit artikel van hunne detachering bij de Hoogere Krijgsschool ontheven officieren van het Nederlandsch-Indische leger worden, in afwachting van de te hunnen aanzien door den Minister van Koloniën nader te nemen beschikkingen, dadelijk, ook wat de regeling hunner inkomsten betreft, gebracht in de positie van officieren-verlofgangers der eerste klasse.

23. Een leerling mag niet langer dan één jaar in eenig studiejaar vertoeven, tenzij wegens langdurige ongesteldheid ter beoordeeling van den Minister van Oorlog, voor zooveel noodig na gehouden overleg met den Minister van Koloniën.

§ 5. *Hulpmiddelen bij het onderwijs.*

24. De boeken, kaarten, plans, enz., in de bibliotheek der Hoogere Krijgsschool aanwezig, kunnen door de leeraren en de leerlingen worden geraadpleegd, met inachtneming van de bepalingen, daaromtrent te stellen in het "Voorschrift op den inwendigen dienst", bedoeld bij art. 27 van dit reglement.

Overigens worden de bij het onderwijs benoemde boeken en andere hulpmiddelen door hen voor eigen rekening aangeschaft.

§ 6. *Verloven.*

25. Binnenlandsch verlof kan worden verleend:

a. aan leeraren en leerlingen; op Zon- en al-

gemeen erkende Christelijke feestdagen; aan hen die den Israëlitischen godsdienst belijden, ook op de voor dien godsdienst geldende feestdagen;

b. aan officieren- en vaste burgerleeraren: op dagen en in tijdvakken, waarin zij geen onderwijs hebben te geven;

c. aan burgerleeraren, niet behoorende tot het vaste personeel gedurende de vacantiën aan de inrichtingen van onderwijs, waarbij zij overigens werkzaam mochten zijn;

d. aan leerlingen: gedurende de tijdperken die, ingevolge het bepaalde bij art. 2 en bij art. 3, niet bestemd zijn voor het geven van onderwijs of voor detacheringen, dienst- of oefeningareizen;

e. aan het vaste personeel beneden den rang van officier: tussehen 1 Juli en 31 Augustus d.a.v. Overigens mag alleen in dringende gevallen verlof worden verleend.

§ 7. *Administratie.*

26. Nopens de administratie van de Hoogere Krijgsschool worden door den Minister van Oorlog zooveel noodig in overleg met den Minister van Koloniën, de vereischte bepalingen vastgesteld.

§ 8. *Inwendige dienst.*

27. De inwendige dienst bij de Hoogere Krijgsschool wordt geregeld bij een afzonderlijk voorschrift, hetwelk aan de goedkeuring van den Minister van Oorlog wordt onderworpen.

TWEEDE HOOFDSTUK.

TOELATINGSEXAMEN.

§ 1. *Wijze van samenstelling der commissiën.*

28. De toelatingsexamens tot de Hoogere Krijgsschool hebben in *Nederland* plaats ten overstaan van twee commissiën; en wel: een voor de aspiranten, die de krijgskundige studiën, de andere voor hen, die de studiën voor den intendancedienst wenschen te volgen.

Elk deser commissiën moet ten minste vier leden tellen, den voorzitter daaronder begrepen.

Beide commissiën worden door den Minister van Oorlog benoemd.

De inspecteur van het Militair Onderwijs is lid en voorzitter; de adjudant van dien inspecteur is, in den regel, secretaris van beide commissiën.

De directeur van de Hoogere Krijgsschool en één of meer der officieren- en der burgerleeraren nemen zitting in die commissiën.

Eenzelfde persoon kan lid zijn van beide commissiën.

29. De toelatingsexamens tot de Hoogere Krijgsschool worden ook in *Nederlandsch-Indië* algemeen door twee commissiën, op den voet als bij het eerste lid van art. 28 is bepaald.

Beide commissiën worden door den commandant van het leger aldaar benoemd.

De chef van den Generalen Staf, of, bij verhindering van dezen, een hoofdofficier van dien staf, is aldaar voorzitter van beide commissiën.

Het laatste lid van art. 28 is ook voor deze commissiën toepasselijk.

§ 2. Programma's.

A. Krijgskundige studiën.

30. Het programma van het toelatingsexamen voor de krijgskundige studiën aan de Hoogere Krijgsschool omvat:

1°. Tactiek.

Theoretische kennis van de hoofdbegrippen der elementaire tactiek, den velddienst, de gevechtsleer en den kleinen oorlog.

Eenige vaardigheid in het oplossen van eenvoudige tactische vraagstukken op de kaart.

2°. Wapenleer.

Verklaring, met behulp van modellen, teekeningen of van de voorwerpen zelve, van de vuur- en blanke wapenen en van het geschut, zoodat van de daarbij behoorende munitien, in gebruik bij het leger hier te lande of bij dat in *Nederlandsch-Indië*, al naarmate de aspirant behoort tot eerst- of tot laatstgenoemd leger.

3°. Versterkingskunst.

a. Veldversterkingskunst:

de onderdeelen van vluchtige werken en van veldwerken in hoog en in laag terrein, zoodat van veldwerken met inrichtingen van tijdelijken aard; de wijze van opwerpen en voltooiën, zoodat de maatregelen voor de verdediging van den aanval op deze werken; beletselen en hindernissen; het maken en verbeteren van gemeenschapsmiddelen, zoodat algemeene begrippen omtrent vernielingen en opruimingen.

b. Duurzame versterkingskunst:

algemeene begrippen omtrent het doel en de inrichting van de verschillende onderdeelen van bestaande vestingen en forten.

Toepassing van de leer der projectiën op het in teekening brengen van versterkingen.

4°. Geodesie.

Kennis van de inrichting en het gebruik van hoekmeetinstrumenten, zoodat van een waterpasinstrument naar keuze van den aspirant.

Oplossing van eenvoudige vraagstukken op het gebied der bolvormige driehoeksmeting.

Toepassing van de vlakke driehoeksmeting op vraagstukken uit de werkdadige meetkunst.

5°. Lezen van kaarten en van graphische voorstellingen.

6°. Talen.

Kennis van de Nederlandsche taalregels en het bezit van een goeden, beknopten stijl.

Het vlot, met beschaafde uitspraak, lezen en zonder te veel moeite voor de vuist in het *Nederlandsch* vertalen van *Fransch*, *Duitsch* en *Engelsch* proza, ook op het gebied van krijgsgeschiedenis en tactiek.

Het maken van eenvoudige opstellen, met behulp van woordenboeken in de genoemde talen, over eenig gegeven onderwerp.

Tot aanbeveling strekt, dat de aspirant zich in een of meer dezer talen gemakkelijk kan uitdrukken, en voor zooveel de officieren van het *Nederlandsch-Indische* leger betreft, kennis van de Maleische spraakkunst.

B. Studiën voor den intendantie-dienst.

31. Het programma van het toelatingsexamen voor de studiën voor den intendantie-dienst aan de Hoogere Krijgsschool omvat:

1°. Natuurkunde.

Algemeene eigenschappen der lichamen en krachten; werking der zwaartekracht; dynamometers; evenwicht van zware lichamen en vochten; dichtheid en soortgelijk gewicht; waterpers, hydrostatische weging; areometers; luchtdrukwet van Mariotte; manometers; lucht- en perspompen, duikerklok, pompen, brandspniten; hevels; barometers.

Mededeeling en voortplanting van warmte; nitzetting; thermometers; soortgelijke en gebonden warmte; eigenschappen van dampen; hygrometers; toepassing van het gebruik van waterdamp op stoomwerktuigen.

2°. Aardrijkskunde.

a. Voor officieren van het *Nederlandsche* leger: de natuur- en de staatkundige aardrijkskunde van *Nederland*; zoodat in hoofdtrekken die van *België*, *Frankrijk* en *Duitschland*.

b. Voor officieren van het *Nederlandsch-Indische* leger:

de natuur- en de staatkundige aardrijkskunde

van *Nederlandsch-Indië*, zoome de van de Rijken en Koloniën in *Voor- en Achter-Indië*, den *Indischen Archipel* en *Australië*.

3°. Talen.

Als voor de toelating tot de krijgskundige studiën.

4°. Militaire administratie.

Grondige kennis van de compagnies-administratie.

§ 8. *Regelen volgens welke de examens worden afgenomen.*

A. *Algemeene bepalingen.*

32. De examens worden hier te lande en in *Nederlandsch-Indië* volgens dezelfde regelen afgenomen.

33. De aspiranten leggen zoowel schriftelijk als mondeling proeven van bekwaamheid af, te weten:

a. Schriftelijk, — alhoewel mondeling te vragen toelichting niet is buitengesloten — in de versterkingskunst, en de toepassing van de vlakke driehoeksmeting op vraagstukken uit de werkdadige meetkunst;

b. mondeling in: de wapenleer; de kennis en de inrigting van meet- en waterpasinstrumenten;

het lezen van kaarten en van graphische voorstellingen, en

de aardrijkskunde; c. schriftelijk en mondeling in de overige bij art. 30 en 31 genoemde vakken.

34. Elke examen-commissie verdeelt zich, voor het afnemen van het examen, in sub-commissiën voor de onderscheidene vakken.

B. *Wijze van beoordeeling der aspiranten en beslissing omtrent den uitslag van het examen.*

35. De beoordeeling van de aspiranten geschiedt door middel van de cijfers 10—1, welke daarbij de beteekenis hebben, hieronder naast elk dier cijfers aangeduid.

10 uitmuntend;	5 even voldoende;
9 zeer goed;	4 onvoldoende;
8 goed;	3 gering;
7 ruim voldoende;	2 slecht;
6 voldoende;	1 zeer slecht.

36. De leden van de bij art. 34 vermelde sub-commissiën beoordeelen ieder voor zich, welk

cijfer den aspirant voor elk door hem, schriftelijk of mondeling gegeven antwoord, naar billijkheid toekomt.

Daarna wordt door die leden in onderling overleg bepaald, welk cijfer aan den aspirant voor elk antwoord wordt toegekend. Oordeelen zij daaromtrent niet eenstemmig, dan wordt het gemiddelde van de door elk hanner toegekende cijfers aan den aspirant toegewezen.

Bij het schriftelijk gedeelte van het examen hebben ook de overige leden der commissie het recht, de antwoorden te beoordeelen, onder voorbehoud dat, wanneer zij van dat recht gebruik maken, zulks geschiedt ten opzichte van de door alle aspiranten op eenzelfde vraag, of op dezelfde vragen gegeven antwoorden.

37. Van de beoordeelingcijfers, die, overeenkomstig het bepaalde bij art. 36 voor de onderscheidene antwoorden in enig vak zijn toegekend, wordt het gemiddelde tot in één decimaal nauwkeurig bepaald.

Dit gemiddelde wordt met 10 vermenigvuldigd; het daarbij gevonden geheele getal is het eindcijfer voor dat vak.

38. De door de commissie te nemen beslissing nopens de vraag of een aspirant al dan niet tot de Hoogere Krijgsschool kan worden toegelaten, behoeft evenwel niet uitsluitend te zijn gegrond op de door dien aspirant verkregen eindcijfers, bij art. 37 bedoeld. De examen-commissie is bevoegd ook aspiranten tot toelating op de Hoogere Krijgsschool voor te dragen, die niet in alle vakken aan de eischen van het examen hebben voldaan, mits de commissie de overtuiging hebbe verkregen, dat de kennis van die aspiranten over het geheel genomen, voldoende is; dat zij voorts een gezond oordeel bezitten, vlug van opvatting zijn en zich eene goede wijze van werken hebben eigen gemaakt.

Verder houdt de commissie bij haar oordeel ook rekening met het karakter, het gedrag, de militaire vormen als anderszins, van den aspirant, omtrent welke punten door haar bij de betrokken militaire autoriteiten inlichtingen worden ingewonnen.

C. *Rangschikking der voor de toelating geslaagde aspiranten. Opmaken van den uitslag.*

39. Rangschikking heeft altijd plaats ten aanzien van officieren van het *Nederlandsch-Indische leger*, die krachtens het bepaalde bij het tweede lid van art. 1, hier te lande aan het examen

voor de Hoogere Krijgsschool hebben deelgenomen en dat examen met voldoende uitslag hebben afgelegd.

Voor de overige voor de toelating gelaagde aspiranten, zowel van het leger hier te lande als van dat in Nederlandsch-Indië, geschiedt zij alleen dan, wanneer het aantal der aspiranten dat der opgestelde plaatsen overtreft.

De rangschikking is niet alleen afhankelijk van het totaal aantal punten, hetwelk door optelling van de in de verschillende vakken behaalde eindcijfers, bij art. 37 bedoeld, wordt verkregen, maar daarbij zullen ook gegevens, als bedoeld in het laatste lid van art. 38 in aanmerking moeten genomen worden.

Bij gelijke aanspraken heeft voorts de officier, die, in een vorig jaar voor toelating tot de Hoogere Krijgsschool in aanmerking kwam, doch destijds, in verband met het aantal opgestelde plaatsen, niet kon worden toegelaten, den voorrang boven den officier die het toelatingsexamen voor de eerste maal aflegt.

40. Voor zoover, in verband met den uitslag van het examen, de voor eenig wapen opgestelde plaatsen voor toelating tot de krijgskundige studien niet of niet geheel zonden worden aangevuld, kunnen deze plaatsen worden toegewezen aan aspiranten van de overige wapens die, hoezeer zij voor de toelating in aanmerking komen, wegens gebrek aan plaatsen voor hun wapen niet zonden kunnen worden toegelaten.

41. De officieren van het Nederlandsch-Indische leger, die in *Nederland* aan het examen hebben voldaan, komen — evenwel in verband met het door hen verkregen nummer bij de overeenkomstig het eerste lid van art. 39 toegepaste rangschikking — voor toelating tot de Hoogere Krijgsschool eerst dan in aanmerking, indien, tengevolge van den uitslag van de in *Nederlandsch-Indië* gehouden examens, één of meer der voor dit leger opgestelde plaatsen, respectievelijk voor toelating tot de krijgskundige studien of tot de studien voor den intendance-dienst, onvervuld is of zijn gebleven.

42. Indien, in verband met het aantal opgestelde plaatsen, het aantal aspiranten en de bij het examen verkregen nitkomsten, niet onvermijdelijk openbaarheid moet worden gegeven aan het feit of een aspirant daarbij al dan niet gelaagd is, moet dat feit geheim blijven.

Aan den aspirant, die niet wordt toegelaten, moet evenwel persoonlijk en in elk geval worden

medegedeeld, of en in hoever hij aan de eischen van het examen heeft voldaan.

43. Omtrent den uitslag van de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* gehouden examens wordt door de voorzitters der betrokken examen-commissiën rapport uitgebracht, respectievelijk aan den Minister van Oorlog en aan den commandant van het leger in *Nederlandsch-Indië*. Bijzonderheden aangaande dien uitslag behoeven daarbij niet te worden vermeld.

DERDE HOOFDSTUK.

PRACTISCHE FORMING EN DAARMEDE VERBAND HOUDENDE DETACHEERINGEN.

§ 1. *Officieren die de krijgskundige studien volgen.*

44. De officieren die de krijgskundige studien volgen, worden in het eerste en in het tweede studiejaar gedetacheerd:

a. die van het Nederlandsche leger bij een korps van een ander wapen dan waartoe zij behooren of bij den commandant eener verdedigingslinie of stelling;

b. die van het Nederlandsch-Indische leger bij een der regimenten cavalerie of veld-artillerie;

met dien verstande, dat de onder a en b vermelde detacheringen niet in de beide jaren bij een zelfde wapen of bij een linie- of stelling-commandant plaats hebben.

De officieren, die in voorschreven zin bij een der korpen van het leger gedetacheerd zijn, nemen eventueel deel aan de oefeningen op groote schaal van het wapen, waarbij zij tijdelijk geplaatst zijn; desgevorderd worden zij daartoe, voor den duur der oefeningen, bij een ander korps ingedeeld.

Na afloop van het theoretisch onderwijs in het derde studiejaar, wonen alle meerbedoelde officieren oefeningen bij van het korps Pontonniers, het korps Torpedisten en het korps Genietroepen, zoomede in de legerplaats bij *Oldebroek*.

Voorts worden door hen:

a. vestingwerken, artillerie- en zoo mogelijk ook maritieme inrichtingen en oorlogschepen bezichtigd;

b. practische oefeningen gehouden op het gebied van de tactiek en den stafdienst.

45. Telkens binnen 14 dagen na afloop van de detacheringen, vermeld bij artikel 44, dient elk van de daarbij bedoelde officieren, nopens hetgeen door hem in dien tijd is verricht en hem daarbij opmerkenswaardig is voorgekomen, een verslag in

aan den officier, onder wiens onmiddellijke bevelen hij was gesteld.

Dit verslag, voorzien van de beschouwingen, waartoe het c. q. laatstgenoemden officier aau-leiding heeft gegeven, wordt, eventueel langs den hiërarchieken weg, gezonden aan den korpscom-mandant.

De linie- of stelling-commandant, onder wiens bevelen een zoodanig officier werkzaam is geweest, of wel de korps-commandant zendt het hem toe-gezonden verslag, voorzien van zijne beschouwingen daaromtrent, en vergezeld van een door hem opge-maakt beoordeelend rapport omtrent den bewerker daarvan — c. q. door tusschenkomst van den inspecteur van het wapen, waarbij de verslag-gever was gedetacheerd — aan den inspeetuur van het Militair Onderwijs.

§ 2. *Officiëren die de studiën voor den intendancedienst volgen.*

46. De officieren, die de studiën voor den intendance-dienst volgen, worden in het tweede studiejaar van 1 Maart tot en met 30 Juni d. a. v., zoomede in het derde studiejaar van 1 September tot en met 31 October d. a. v., voor het volgen van bijzondere studiën, met het onder-wijs verband houdende, gedetacheerd bij de Rijks-landbouwschool te *Wageningen*.

De regeling van dat onderwijs wordt door de Ministers van Oorlog en van Koloniën, in over-

leg met den Minister van Binnenlandsche Zaken, vastgesteld.

In het derde studiejaar worden, in de eerste helft der maand Juli, door deze officieren eenige vestingwerken, inrichtingen voor verpleging, voor keuring van grondstoffen en waren, alsmede maga-sijnen en fabrieken bezocht.

47. De officieren van het Nederlandsch-Indische leger, die de studiën voor den intendance-dienst volgen, worden in het derde studiejaar van 16 Juli tot en met 31 Augustus gedetacheerd bij het Rijks Centraal Magazijn van militaire kleeding, nitrusting, enz. te *Amsterdam*, met het doel eenige practische geschiktheid te verkrijgen in het keuren van grondstoffen en van verschillende arti-kelen van militaire kleeding en nitrusting.

Deze detachering kan door den Minister van Oorlog na gehouden overleg met den Minister van Koloniën, met ten hoogste *drie* maanden worden verlengd. (1)

Mij bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFAEDT.

(1) Ter uitvoering van dit reglement zijn voor-schriften vastgesteld bij besluiten van de Ministers van Oorlog en van Koloniën van 9 October 1891, II° afdeling, Generale Staf n°. 1 en 18 Octo-ber 1891, litt. C n°. 20, voorts ter uitvoering van art. 46, bij besluiten van 1 October 1891, II° afdeling, Generale Staf n°. 45 en 6 Octo-ber 1891, litt. C n°. 88. (R. M.)

Behoort bij het REËLEMENT VOOR DE HOOGERE KRIJGS-SCHOOL, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 14 September 1891 (*Staatsblad* n°. 170).

TABEL, aanduidende de samenstelling van het aan de Hoogere Krijgsschool te verbinden personeel, zoomede de regelen voor de vaststelling der traktementen, toelagen en andere vergoedingen en soldijverhoogeningen van dat personeel.

PERSONEEL.	Rangen, graden en betrekkingen.	Sterkte.	Bijzondere bepalingen.
Directeur	Hoofdofficier. (1)	1	<p>a. De toelage van den directeur en die van de officieren-leeraren, behoorende tot het leger hier te lande, worden, evenals de traktementen en toelagen van de officieren-leeraren behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger, het traktement van den vasten burger-leeraar en de soldij-verhoogeningen van het militair personeel beneden den rang van officier, bij Koninklijk besluit geregeld.</p> <p>b. De geldelijke vergoeding, per jaar toe te kennen aan de burger-leeraren, <i>niet</i> behoorende tot het vaste personeel, wordt, voor ieder hunner, door den Minister van Oorlog, zooveel noodig na overleg met den Minister van Koloniën, bepaald.</p> <p>c. De directeur en de officieren-leeraren, behoorende tot het leger hier te lande, zijn eventueel gerechtigd tot het houden van het aantal dienstvaarden, vastgesteld voor het wapen of het dienstvak waartoe zij behooren.</p> <p>d. De officieren-leeraren, behoorende tot het Nederlandsch-Indische leger, zijn, met uitzondering van de kapiteins-intendanten, ieder gerechtigd tot het houden van één dienstvaard.</p> <p>e. De aantallen officieren-leeraren, de aantallen burger-leeraren onder b bedoeld, alsmede de aantallen onderofficieren en manschappen, kunnen naar gelang van de behoefte, bij Koninklijk besluit worden verminderd of uitgebreid.</p> <p>(1) De directeur wordt in zijnen rang gevoerd boven de formatie van het wapen of het dienstvak waartoe hij behoort.</p> <p>(2) Kunnen bij uitzondering majoor of luitenant zijn.</p> <p>(3) Kan ook zijn burger-leeraar, <i>niet</i> behoorende tot het vaste personeel.</p> <p>(4) Aan deze leeraren kan ook het onderwijs in andere niet-militaire vakken, dan de hiergenoemde, worden opgedragen.</p> <p>(5) Wordt gedetacheerd bij de Hoogere Krijgsschool, en bij het korps waartoe hij behoort boven de formatie gevoerd.</p>
Leeraren in <i>militaire en aanverwante vakken</i> .			
Officieren van het leger hier te lande	Kapiteins of Ritmeesters. (2)	8	
Officieren van het Nederlandsch-Indische leger.	Idem. (2)	2	
Leeraren in <i>paardrijden</i> .			
Officieren van het leger hier te lande	Kapitein of Ritmeester.	1	
Leeraren in vakken op het gebied van <i>den Intendance-dienst</i> .			
Officier van het leger hier te lande	Kapitein. (2)	1	
Officier van het Nederlandsch-Indische leger	Idem. (2)	1	
Leeraren in de <i>Natuurwetenschappen</i>	Vaste burger-leeraar. (2)	1	
Leeraren in de <i>Staatswetenschappen</i>		1	
Leeraren in de <i>Fransche, de Duitsche en de Engelsche talen</i>		3	
Leeraren in de <i>Maleische taal</i>	Burger-leeraren, niet behoorende tot het vaste personeel. (4)	2	
Leeraren in de <i>Javaansche taal</i>		1	
Leeraren in het <i>Staats- en Administratief Recht van Nederlandsch-Indië</i> .		1	
Leeraren in het <i>Mahomedaansch Recht</i>		1	
Schrijver, tevens bibliothecaris.	Sergeant. (5)	1	
Ordonnans	Soldaat. (5)	1	

Mij bekend,

De Minister van Oorlog, (get.) SEYFFARDT.

16 September 1891. *MISSIVE* van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters der gemeenten in die provincie, betreffende nitvoering der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48).

De Minister van Justitie heeft mij, onder dagteekening van 28 Juli jl., in overweging gegeven om, ten einde aan het bepaalde van art. 5 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48) zooveel mogelijk eenvormige toepassing worde verzekerd, op de verzoeken om overwerk in de 3de alinea van dat artikel bedoeld, steeds het advies van den inspecteur van den arbeid in te winnen.

Dientengevolge heb ik de eer U te verzoeken heu, die in de gelegenheid komen de onderwerpelijke aanvragen te doen, in hun belang er opmerkzaam op te maken, dat zij wel zullen doen deze, indien mogelijk, altijd tijdig in te zenden, en opdat al dadelijk eenige mogelijkheid besta, om over die aanvragen een oordeel te vellen, zie ik ze voortaan tevens door Uwe tusschenkomst, en van Uw rapport vergezeld, te gemoet.

Het boven medegedeelde geldt natuurlijk ook voor de verzoeken om verlening, welke door U mochten worden gedaan. Ook de inzending van deze zal steeds zoo tijdig mogelijk dienen te geschieden.

De Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel,

(*get.*)

GEERTSEMA.

23 September 1891. *ARREST* van het gerechtshof te Leeuwarden, houdende beslissing dat de vraag of een gemeenteraad, zich bewegende binnen de grenzen zijner bevoegdheid bij het vaststellen van bepalingen omtrent de heffing van plaatselijke belastingen, voldoende heeft gelet op, of wel met juistheid in acht genomen heeft de voorschriften van artt. 142, laatste lid der grondwet van 1848 en 237 gemeentewet, betreft de *innerlijke* waarde eener plaatselijke verordening; dat de rechter, zonder nitdrukkelijke opdracht, niet bevoegd is om de innerlijke waarde eener gemeenteverordening te beoordeelen; dat hij zich bij gevolg moet onbevoegd verklaren om kennis te nemen van eene *condictio indebiti*, wier eenig juridiek middel de innerlijke waarde eener verordening betreft.

Het hof enz.,

O. dat de ingestelde vordering strekt tot terugbetaling eener pretenselijk onverschuldigd betaalde som van f 599.80^g, uitmakende het bedrag van

de door de eischende maatschappij in het jaar 1888 betaalde tolgelden, voor het vee op hare stoomschepen door de sluisen te Harlingen vervoerd, welke tolgelden zijn geheven krachtens art. 8 van het bij besluit van den raad der gemeente Harlingen van 11 Juni 1856 vastgesteld tarief, van de schut-, tol-, brug- en verlaatsgelden, van de groote en kleine sluisen te Harlingen, goedgekeurd bij Kon. besluit van 18 Dec. 1856, n°. 51, en afgekondigd bij publicatie van burgemeester en wethouders van 24 Dec. 1856;

O. dat die sluisen, gelijk in hooger beroep door de app. ter verbetering van de meening des eersten rechters, nader is bewezen, in eigendom, onderhoud en beheer, behooren aan en gelegen zijn binnen het grondgebied en in een openbaar vaarwater van de gemeente Harlingen;

O. dat die vordering steunt op het eenig middel, dat die tol wordt geheven in lijnrechten strijd met de bepalingen van art. 142, laatste lid der grondwet van 1848 en art. 237 der gemeentewet, waarbij nitdrukkelijk verboden is, belastingen te heffen, die den doorvoer en den nitvoer naar en invoer uit andere gemeenten belemmeren;

O. dat de ged., in het midden latende de vraag of de rechterlijke macht bevoegd is te treden in een onderzoek naar de wettigheid eener plaatselijke verordening, regelende de recognitie voor het gebruik van openbare gemeentewerken, als grond van niet-ontvankelijkheid heeft voorgedragen, dat eene *condictio indebiti* alleen voor privaatrechtelijke schulden is gegeven, terwijl verder de ongegrondheid der vordering werd beweerd, omdat op de bedoelde heffing vallende onder art. 238 der gemeentewet niet is toepasselijk gemaakt de regel voor plaatselijke belastingen, gesteld in art. 237 dier wet;

O. dat de gedaagde dus geene exceptie van onbevoegdheid des rechters *ratione materiae* heeft voorgesteld, en de rechter *a quo* de bewering van onbevoegdheid kennelijk als een grond voor de niet-ontvankelijkheid van den eisch heeft beschouwd, ofschoon de ged. aan die bewering evenmin expressis verbis dat middel had verbonden;

O. dat ged. verder bij conclusie van eisch in appèl de door hem aangevoerde stelling, dat de rechterlijke macht onbevoegd is, eene plaatselijke belastingverordening te toetsen aan de wet, op het voetspoor des eersten rechters, ook qualificeert als een grond van niet-ontvankelijkheid, dien hij echter niet als grief wil aanvoeren tegen het vonnis, maar daaromtrent slechts te kennen geven,

dat hij door den eersten rechter, welke zijne stelling als onjuist heeft verworpen, niet van dwaling overtuigd is geworden;

O. dat het onderwerp van het geschil, hetwelk in dit geval de eenige grondslag van de condictio indebiti uitmaakt, in de 1^e plaats, naar art. 156 B. R., van den rechter ambtshalve de beantwoording vordert van de vraag, of hij bevoegd is van dat geschil, gelijk het als juridiek middel ter dagvaarding is gepreciseerd, kennis te nemen;

O. hieromtrent dat de burgerlijke rechter, wanneer het de toepassing geldt van eene plaatselijke verordening, ter beantwoording van de prealable vraag of zij verbindend is, bevoegd is te onderzoeken of zij afkomstig is van de macht, wettelijk bevoegd om het daarin behandeld onderwerp te regelen, en of die macht of dat gezag bij die regeling binnen de grenzen zijner wettelijke bevoegdheid is gebleven, door niet te treden op het terrein van wetgeving of regeling, aan een anderen wetgever of aan een ander gezag bij de wet toegekend;

O. dat de raad van de gemeente Harlingen bij het aangevallen besluit tot tolheffing, voor zoover het vee betreft, vervoerd door stoombooten, die de bedoelde sluisen passeeren, zeer zeker tot regeling van dat onderwerp was bevoegd, en hij ook binnen de aangegeven wettelijke grenzen van zijne bevoegdheid is gebleven;

O. dat het punt in geschil hier echter eene andere vraag betreft, te weten: of de raad, zich bewegend binnen de grenzen zijner bevoegdheid, voldoende heeft gelet op, of wel met juistheid heeft in acht genomen de aangehaalde voorschriften van de grondwet en van de gemeentewet, dat de doorvoer en de nitvoer naar en de invoer uit andere gemeenten door die tolheffing niet mogen worden belemmerd;

O. dat de aard of het karakter van dat voorschrift geen ander is, dan om den plaatselijken wetgever in elk bijzonder geval te laten beoordeelen, of de te heffen belasting den uit-, in- en doorvoer werkelijk belemmert, zoodat het voorschrift dan ook geene kenmerken stelt, en mitsdien geen positief recht inhoudt, waaraan de rechter kan toetsen de juistheid of de onjuistheid van de bewering, dat de plaatselijke wetgever en het hooger gezag in de artt. 233 en volgende van de gemeentewet aangewezen, bij hnn oordeel dat voorschrift niet zonden hebben in acht genomen;

O. dat het ingeroepen oordeel des rechters mitsdien zou neerkomen op eene enkel op eigen inzicht

stennende meening over de innerlijke waarde der verordening;

O. dat art. 11 der *wet, houdende Algemeene bepalingen* enz., den rechter verbiedt om de innerlijke waarde eener wet te beoordeelen, terwijl, indien men ook al zou moeten aannemen, dat die bepaling geene provinciale- en gemeente-verordeningen omvat, en alzoo niet van directe toepassing is, toch niet met een argumentum e silentio mag worden aangenomen, dat de gewone rechter dan wel de innerlijke waarde van de bedoelde verordeningen zou mogen beoordeelen, omdat hij hiertoe, volgens het systeem onzer wetgeving, dan nog eene nitdrukkelijke opdracht zou behoeven, wegens den niet civielrechtelijken aard van het onderwerp van geschil;

O. dat het oordeel over de juistheid of onjuistheid van het onderwerp van het geschil in deze integendeel naar hetgeen boven is overwogen, uitsluitend is te zoeken bij het hoogste administratief gezag, langs den weg, in art. 236 der gemeentewet aangewezen;

O. dat de vordering, het middel en het petitiem als één onafgescheiden geheel beschouwd, mitsdien nit hoofde van haar onderwerp in zich aluit de onbevoegdheid des rechters om daarvan kennis te nemen;

Gesien, behalve de aangehaalde wetsbepalingen, nog art. 56 B. R.;

Rechtsprekende enz.;

Vernietigd het vonnis waarvan beroep en doende wat de eerste rechter had behooren te doen;

Verklaart zich uithoofde van het onderwerp des geschils onbevoegd om van de ingestelde vordering kennis te nemen, en

Veroordeelt de eischeresse en geint, in de kosten van beide instantiën, begroot en vastgesteld, die in eersten aanleg op f 205.47⁵, in hooger beroep op f 227.78.

24 September 1891. MISSIVE van den Minister van Financiën aan den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende registratie van akten van centrale- en gemeentebesturen.

Zie de missive van 10 December 1891.

Tot nog toe was als regel aangenomen dat alle akten van centrale- en gemeentebesturen, onverschillig of deze daarbij optraden als zoodanig, dat is als openbaar gezag uitoefenende lichamen, dan wel als contracteerende partijen ter zake van een quiver privaatrechtelijke aangelegenheid overeenkomstig de laatste alinea van art. 20 der wet

van 22 Frimaire VII aan een gedwongen termijn van registratie van twintig dagen onderworpen waren.

Wel had de Hooge Raad bij arresten van 13 Februari 1868 en 20 December 1878 (opgenomen in het Periodiek Woordenboek n°. 529 I en 6487) beslist dat gemeld wetsartikel alleen toepasselijk is op de „actes publics” d. i. op die akten, waarbij de centrale- en gemeentebesturen optreden als openbaar gezag nitoevenende lichamen, doch in beide gevallen was de kwestie niet opzettelijk in de processtukken onderzocht.

Thans heeft de Hooge Raad bij arrest van 5 Juni 1891, Weekblad van het Recht n°. 6047, met vernietiging van een in tegenovergestelden zin gewezen vonnis van de rechtbank te Arnhem van 8 December 1890, ten derden male en ditmaal nadat de argumenten voor de door het bestuur der registratie steeds voorgestane meening uitvoerig waren niteengezet, beslist, dat het laatste lid van art. 20 der wet van 22 Frimaire VII niet toepasselijk is op akten, waarbij centrale- of gemeentebesturen optreden tot het aangaan van een zuiver privaatrechtelijke overeenkomst, omdat deze akten niet behooren tot de actes publics, maar gewone onderhandsche akten zijn.

Daar het niet waarschijnlijk is, dat het hoogste rechterlijk college op deze nitpraak zal terugkomen, heb ik de ambtenaren der registratie aangeschreven haar, in afwachting eener herziening der registratiewet, voortaan tot richtsnoer te nemen. De bedoelde akten zijn dus niet meer aan een gedwongen termijn van registratie onderworpen, tensij ze den eigendomsovergang of de verhuring voor het leven of voor onbepaalde tijd van onroerend goed ten onderwerp hebben, in welk geval de termijn van drie maanden, bepaald bij art. 22 der wet van 22 Frimaire VII en art. 1 der wet van 16 Juni 1892 (*Staatsblad* n°. 29) geldt; voorts behoeven die akten niet meer op het repertoire ingeschreven worden.

Verder volgt daaruit dat de akten houdende verhuring van onroerende goederen, overeenkomstig art. 21 n°. 1 der zegelwet op evenredig zegel zullen moeten worden gesteld, terwijl daarop de bepaling van art. 2 der zoeven genoemde wet van 16 Juni 1892 mede toepasselijk is.

Ten einde eene gelijkmatige toepassing der wet te bevorderen, heb ik gemeend Uwe Excellentie van deze omschrijving mededeeling te moeten doen, doch ik meen daarbij de opmerking te moeten voegen, dat de akten van aanstelling

onderworpen blijven aan den termijn van twintig dagen, bepaald bij art. 20 der wet van den 11 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92) en dat van het meerendeel der overige akten de registratie noodig zal zijn, omdat de artikelen 47 en 23 laatste lid der voormelde wet van den 22 Frimaire VII verbieden om besluiten tot uitbetaling en dergelijke te nemen op ongeregistreerde akten.

Naar het mij voorkomt zoude het wenschelijk zijn, zoo de provinciale en gemeentebesturen door Uwe Excellentie van het vorenstaande in kennis werden gesteld.

Voor zooveel noodig vestig ik er de aandacht van Uwe Excellentie op, dat de thans genomen beslissing geene wijziging brengt in de voorschriften omtrent den termijn van registratie van processenverbaal van openbare verkoopiugen van roerende goederen door burgemeesters te houden, welke bij voortdaring binnen vier dagen ter registratie moeten worden aangeboden, omdat deze verplichting bernaft, niet op het laatste, maar op het eerste lid van art. 20 der wet van 22 Frimaire VII.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

25 September 1891. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende uitvoering van art. 9, sub 2, van het Reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijochepen, zooals het is vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 106).

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op art. 9, sub 2, van het Reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardijochepen, zooals het is vastgesteld bij Koninklijk besluit van 17 Juni 1891 (*Staatsblad* n°. 106);

Heeft goedgevonden:

Met intrekking van de beschikking van zijn toenmaligen ambtsvoorganger van 27 Februari 1879, lit. L, opnieuw te bepalen:

dat bij het in bovengenoemd art. 9, sub 2, bedoelde onderzoek naar de gezichtsscherpte en kleurenonderscheidingsvermogen, aan de volgende eischen moet worden voldaan:

a. normale gezichtsscherpte, zonder corrigeerende glazen, op één der beide oogen, en ten minste halve gezichtsscherpte op het andere oog;

b. het vrij zijn van manifeste hypermetropie of oververziendheid, tot een graad hooger dan 1

Dioptrie, althans op één der oogen dat volle gezichtscherpte heeft;

e. onbeperkt gezichtsveld op beide oogen;

d. uitwendig gezonde oogen en oogleden zonder neiging tot habitueele congestie of ontsteking;

e. volkomen kleuren-onderscheidingsvermogen voor rood en groen, bij doervallend licht, op één der oogen en ten minste half kleuren-onderscheidingsvermogen van het andere.

's Gravenhage, 25 September 1891.

De Minister voornoemd, (get.) C. LELY.

2 October 1891. MISSIVE van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende veroordeeling van personen, tot plaatsing in een Rijkswerkinrichting, die bij opnemng blijken niet tot werken in staat te zijn.

Het komt meermalen voor, dat bedelaars en landloopers door de rechtbanken en dronkaards door de kantongerechten of in hooger beroep door evengenoemde colleges worden veroordeeld tot plaatsing in eene Rijkswerkinrichting, terwijl zij na aankomst aldaar blijken niet in den zin der strafwet tot werken in staat te zijn.

Het Wetboek van Strafrecht, die plaatsing als een straf beschouwende, wil, dat zij alleen zal worden bevolen ten aanzien van valide personen. De in de Rijkswerkinrichtingen opgenomen zullen tot arbeid bekwaam gemaakt en tot werkzaamheid opgeleid worden, en er behoort tegen gewaakt te worden, dat die inrichtingen weer het tweeledig karakter aannemen, dat de vroegere bedelaarsgestichten droegen. Zij wier lichamelijke of psychische gesteldheid hen onbekwaam maakt om eenig handwerk uit te oefenen, behooren niet te worden opgezonden; de zorg voor dergelijke lieden behoort als armverzorging aan de gemeenten.

Om den rechter in staat te stellen over de validiteit der bedelaars, landloopers en dronkaards een oordeel te vellen, is het de taak van het openbaar ministerie steeds de noodige gegevens te verzamelen, waaruit van hante al of niet geschiktheid tot het verrichten van werk, kan blijken, doch het schijnt dat de bedoelde inlichtingen niet altijd op genoegzame wijze worden ingewonnen.

Vooraf moet dit laatste worden aangenomen, waar, niettegenstaande bij opname in de Rijkswerkinrichtingen blijkt, dat de veroordeelde niet tot werken in staat is, de veroordeeling tot plaatsing daarin werd uitgesproken in overeenstemming met de vordering van het openbaar ministerie.

De officieren van justitie en de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten, behooren zich mitsdien niet te verlaten op de verklaringen van den terecht te stellen bedelaar of landlooper of dronkaard zelve, maar steeds alle mogelijke inlichtingen te verzamelen omtrent diens validiteit en geen vordering te nemen tot zijne plaatsing in een Rijkswerkinrichting dan voor zoverre van die validiteit blijkt.

Bij bedoeld requisitoir worde voor het bepalen van den duur der plaatsing tevens gelet of de werkzaamheden, waarmede de op te zenden persoon na zijn ontslag vermoedelijk zijn brood zal kunnen verdienen, opdat het ontslag geschiede in een jaargetijde, waarin die persoon, met het oog op zijn ambacht, beroep of maatschappelijke werkzaamheid de meeste kans heeft werk te bekomen.

Ten einde te kunnen beoordeelen of het opvolgen van de hierboven gegeven wenken voldoende verbetering aanbrengt, draag ik den hoofd-directeur van de Rijkswerkinrichtingen te Veenhuizen en de colleges van regenten der Rijkswerkinrichtingen te Oegstgeest en te Hoorna op, mij op gezette tijden een opgave te doen toekomen van de zij die gestichten nieuw aangekomenen, die blijken niet tot werken in staat te zijn.

Ik heb de eer UW.E.G. te verzoeken het bovenstaande ter kennis te brengen van de officieren van justitie en van de ambtenaren van het openbaar ministerie bij de kantongerechten in uw ressort, opdat zij, ieder voor zooveel hem betreft, dienovereenkomstig handelen.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

7 October 1891. BESLUIT, houdende machtiging tot uitgifte van f 1,000,000 in schatkistpromessen, volgens de wet van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185). S. 171.

17 October 1891. BESLUIT, houdende aanvaling van het Koninklijk besluit van 9 December 1889 (*Staatsblad* n°. 176), tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij de artt. 5, 7 en 11 der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48). S. 172.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Justitie, van den 11den September 1891, 2de afdeling A, n°. 98;

Gezien de artikelen 5, tweede lid en 11, tweede lid der wet van 5 Mei 1889 (*Staatsblad* n°. 48);

Den Raad van State gehoord (advies van den 6den October 1891, n°. 15);

Gezien het nader rapport van voornoemden Minister, van den 18den October 1891, afdeling 2 A, n°. 108;

Hebben goedgevonden en verstaan :

Art. 1. In artikel 1 van het Koninklijk besluit van den 9den December 1889 (*Staatsblad* n°. 176) wordt vóór „I. Brood-, beschnit- en koekbakkerijen” eene nieuwe bepaling ingevoegd, luidende :

I. *Botvisscherij.*

1°. Het is vergund in het tijdvak van 1 Juli tot 1 December den arbeid van een persoon beneden zestien jaren en van eene vrouw, bestaande in het schoonmaken, het spleeten of het azen van hoekwant, te doen eindigen op zijn laatst te 10 uren des namiddags, onder voorwaarde, dat na eene werktijd van ten hoogste vijf uren hem of haar ten minste een half uur rust worde gegeven;

2°. wordt vrijstelling verleend voor het tijdvak van 1 Juli tot 1 December van de verplichting om de arkuren te vermelden op de in art. 11 der wet bedoelde lijst, voor zooveel betreft die personen beneden zestien jaren en vrouwen, wier arbeid bestaat in het schoonmaken, het spleeten of het azen van hoekwant.

2. Het cijfer „1” in artikel 1 van vorenvermeld Koninklijk besluit wordt „Ia.”

3. Dit besluit treedt in werking op den vijfden dag na dien zijner afkondiging.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 17den October 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

(Uitgeg. 21 Oct. 1891.)

21 October 1891. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende onderzoek van verlofgangers der militia te land.

Wegens het doel, waarmede de verlofgangers der militia te land bij art. 188 der militiewet aan een jaarlijksch onderzoek door den militie-commissaris worden onderworpen, bestaat er naar mijn oordeel grond om van dat onderzoek vrij te stellen de verlofgangers, die zich in Juni met

verwachte toestemming buitenslands bevonden en daarom niet in genoemde maand ter inspectie behoeften op te komen, indien zij in latere maanden van het jaar aan eene krachtens art. 125 van voormelde wet te hunnen aanzien gedane oproeping onder de wapenen hebben voldaan.

Mijne ambtgenoot van Oorlog daarover door mij geraadpleegd, deelt mij bij schrijven van 19 October jl., VIIe afd. M. en S., n°. 90, mede, dat hij zich met dat gevoelen vereenigen kan.

Ik heb de eer UH.Ed.G. hiervan kennis te geven.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) HUBRECHT.

28 October 1891. BESLUIT, tot af- en overschrijving van het IIde op het Iste hoofdstuk der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1890. S. 178.

28 October 1891. BESLUIT, houdende aanwijzing van een heerbaan en vestiging van een kantoor van in- en uitvoer te *Stampsroy*. S. 174.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van 24 October 1891, n°. 58, Invoerrechten en Accijnzen en Personeel;

Gelet op de artikelen 37, 38, 44, 64 en 66 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 88) en artikel 51 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 92);

Mede gelet op artikel 8 van het Koninklijk besluit van 20 Mei 1869, n°. 29, laatstelijk gewijzigd bij dat van 8 November 1867, n°. 29;

Herzien het Koninklijk besluit van 12 Juni 1889 (*Staatsblad* n°. 23);

Hebben goedgevonden en verstaan :

Art. 1. De grintweg van *Weert* langs *Stampsroy* naar de Belgische grenzen, in de richting van *Molenboersel*, wordt aangewezen als heerbaan.

2. Te *Stampsroy* wordt gevestigd een kantoor :

1°. van expeditie bij invoer en laatste visitatie bij uitvoer van accijnsvrije goederen, tevens gerieskantoor op den voet van artikel 38 der Algemeene wet van 26 Augustus 1822 (*Staatsblad* n°. 88);

2°. voor den uitvoer van bier, onder afschrijving van den accijns.

3. Voornoemd grenskantoor wordt aangewezen

voor waarneming door een kommissie-ontwanger der 2de categorie.

4. Dit besluit treedt in werking op den 1sten December 1891.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 28sten October 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(*Uitgeg. 8 Nov. 1891.*)

29 October 1891. BESLUIT, waarbij aan P. J. SAVELBERG te *Heerlen* vergunning wordt verleend een gedeelte van het St. Jozefsgesticht te *Heel* (gemeente *Heel en Panheel*) in te richten tot een gesticht voor idioten. S. 175.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 28 October 1891, n°. 3187, afdeling Medische Politie, betreffende een verzoek van P. J. SAVELBERG te *Heerlen*, om vergunning tot het oprichten van een gesticht tot verpleging van vrouwelijke idioten te *Heel* (gemeente *Heel en Panheel*);

Gelet op artt. 7 en 8 van de wet van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk gewijzigd bij art. 10, sub 46°, van de wet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Aan P. J. SAVELBERG te *Heerlen* wordt vergunning verleend, een gedeelte van het St. Jozefsgesticht te *Heel* (gemeente *Heel en Panheel*), overeenkomstig de door hem overgelegde teekening en daarbij gegeven beschrijving, in te richten tot een gesticht voor idioten.

2. In het gesticht mogen alleen vrouwen, ten getale van ten hoogste twintig, verpleegd worden.

3. In elk voor meer dan ééne verpleegde bestemd slaapvertrek wordt op eene duidelijke zichtbare plaats het aantal personen aangewezen, waarvoor het bestemd is.

4. Zonder goedkeuring van den Minister van Binnenlandsche Zaken mag noch in de lokalen, noch in hunne bestemming eene verandering gemaakt worden, die invloed heeft op de plaatsruimte of den aanvoer van versehe lucht in de voor de verpleegden bestemde dag- of nachtverblijven.

5. De geneeskundige behandeling der verpleeg-

den wordt aan ten minste één geneeskundige opgedragen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 29sten October 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.
(*Uitgeg. 5 Nov. 1891.*)

4 November 1891. VONNIS der arrondissementsrechtbank te Utrecht, houdende beslissing dat het Avis du Conseil d'Etat van 12 Prairial an XIII (14 Juni 1805) niet is vervallen of afgeschaffd door het besluit van den Souvereinen Vorst van 18 December 1813, n°. 5 (*Staatsblad* 1814, n°. 1); dat het besluit van den Souvereinen Vorst van 18 Januari 1814, n°. 6, betrekkelijk het percipieeren van leges en expeditiegelden enz., hetwelk niet in het *Staatsblad* is geplaatst, als rechtsgeldig moet worden aangemerkt; dat genoemd besluit niet verbindende („obligatoir”) is voor hen, die daarvan niet op eene der in voormeld Avis genoemde wijzen kennis hebben bekomen; dat een algemeen bevel tot verzending „aan de belanghebbenden” of „aan wien het behoort” niet is te beschouwen als een der drie in voormeld Avis in de laatste plaats vermelde middelen voor zoodanige bekendmaking en dat het besluit van Koning Lodewijk van 28 April 1808, n°. 2, zoo het al ooit hier te lande wettig heeft gegolden, in ieder geval door gemeld Souverein Besluit van 1814 stilzwijgend is afgeschaffd.

De rechtbank enz.,

Gezien enz.;

Gehoord de conclusie van het openbaar ministerie strekkende tot toewijzing van den eisch, met veroordeeling van de ged. in de kosten.

In factio:

Overwegende dat tusschen partijen is onbetwist, dat krachtens de bij de wet van 22 Juli 1890 (*Staatsblad* n°. 134) goedgekeurde overeenkomst, den 21 Januari 1890 tusschen den eischer (1) en de Nederlandse Rijnspoorwegmaatschappij, des tijds nog niet ontbonden, gesloten, de Staat verplicht was aan deze vennootschap wegens de overdracht van hare spoorwegen te betalen de som

(1) Den Staat der Nederlanden.

van f 38,165,133.40, waarvan f 37,276,496 komen ten laste van het Ministerie van Waterstaat Handel en Nijverheid en f 888,637.40 ten laste van het Ministerie van Financiën;

O. dat de eischer beweert dat ged. krachtens de bepalingen van het besluit van den Souvereinen Vorst van 18 Januari 1814, n°. 6, verplicht was om voor deze betaling $\frac{1}{4}$ pCt. aan leges over het bedrag te voldoen, en wel f 95,412.83; namelijk f 93,191.24 over f 37,276,496 en f 2,221.59 van f 888,637.40;

O. dat de eischer bij bovengenoemd exploit van 15 October 1890, aan de nu ged. heeft doen aanzeggen, dat hij van zijn kant bereid was de van regeeringswege gewaarmerkte quitantiën, op vertoon waarvan ged. de haar toekomende som bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam zou kunnen ontvangen, aan haar af te geven, mits door haar aan hem eischer werd voldaan de van die som als voormeld verschuldigde leges; dat de eischer bij dat exploit de ged. tot betaling daarvan heeft gesommeerd, en daaraan niet voldaan zijnde de ged. daarbij is gesteld in verzuim;

O. dat verder in dat exploit is gerelateerd en door ged. niet betwist, dat, niettegenstaande door haar aan die sommatie niet was voldaan, namens den eischer ter zelfder tijde aan de ged. voormelde betalingstukken in het algemeen belang zijn overgegeven, onder nitdrukkelijk voorbehoud om die leges alsnog te vorderen;

O. dat de eischer diensvolgens de ged. tot betaling daarvan met renten en kosten voor deze rechtbank heeft gedagvaard, en ten dienenden dage conform de dagvaarding heeft geconcludeerd;

O. dat ged. de vordering bij antwoord heeft betwist, op de volgende gronden:

1°. dat meergenoemd besluit van 18 Jan. 1814 nimmer is afgekondigd noch op eenige wettige wijze ter kennis van de ged. gebracht en het derhalve voor haar niet verbindend is;

2°. dat buitendien de Staat geen belang heeft bij deze vordering, daar de gevorderde som in geen geval zou verschuldigd zijn aan den Staat;

3°. dat daarenboven de betaling van leges bij de overeenkomst had moeten zijn bedongen;

4°. dat de door den Staat aan ged. gedaan betaling niet behoort tot de betalingen waarvoor naar het aangehaalde besluit leges kunnen gevorderd worden;

O. dat de eischer bij repliek die verschillende gronden van verweer heeft bestreden, o. a. den eerstgenoemden door aan te voeren, dat het be-

sluit van 18 Januari 1814, n°. 6 is afgekondigd door de Verzending overeenkomstig art. 12 van het besluit, van gedrukte exemplaren aan wien het behoort door de Algemeene Secretarie, en verder, dat de niet verbindbaarheid van dit besluit slechts ten gevolge zou hebben, dat het Koninklijk besluit van 28 April 1808 n°. 2 alsnog geldig en de leges diensvolgens verschuldigd zijn;

O. dat ged. bij dupliek bij hare beweringen is blijven volharden en ten opzichte van het zooeven genoemd besluit van 28 April 1808 n°. 2 heeft opgemerkt, dat de vordering alleen steunt op het besluit van 18 Januari 1814, n°. 6 en de eischer geen anderen grond van vorderen daarvoor in de plaats kan stellen, en dat buitendien niet blijkt of het besluit van 1808 ooit is afgekondigd of ten deze toepasselijk zou kunnen zijn;

O. dat de eischer bij pleidooi nog heeft aangeboden over te leggen de bewijzen, dat bij andere Departementen van bestuur dan dat van Marine en bij de Rekenkamer gedrukte exemplaren van voornoemd besluit van 1814 aanwezig zijn;

In jure:

O. dat het onder het Fransche bestuur voor de rechtsgeldigheid van Keizerlijke decreten hier te lande geen verschil maakte, of ze al dan niet in het Bulletin des Lois waren opgenomen;

O. toch, dat het Avis du Conseil d'Etat van 12 Prairial, an XIII (14 Juni 1805), hier te lande executoir verklaard bij de Keizerlijke decreten van 8 November 1810 en 6 Januari 1811, de rechtsgeldigheid van Keizerlijke decreten, zoowel in het ééne als in het andere geval, als vaststaande aanneemt, en alléén onderscheid maakt tusschen den tijd waarop zij in elk dezer gevallen verbindende (obligatoires) zijn voor de personen, op wie derzelver bepalingen zullen worden toegepast;

O. dat volgens gemeld Avis, de Keizerlijke decreten, die in het Bulletin des Lois voorkomen, allen zonder onderscheid verbinden, ofschoon niet van hetzelfde tijdstip af, doch in ieder departement te beginnen van den dag, waarop het nummer van het Bulletin in deszelfs hoofdplaats is uitgedeeld („distribué”);

O. dat daarentegen het Avis aan de Keizerlijke decreten, die niet in het Bulletin des Lois zijn opgenomen, zulk eene algemeene verbindbaarheid niet toekent, maar ze tegenover elken persoon op wien ze zullen worden toegepast eerst verbindend (obligatoires) verklaart, nadat die persoon er daadwerkelijk kennis van heeft bekomen („Connaissance réelle”);

O. dat het Avis verder bepaalt, dat die kennisgeving aan de betrokkene personen geschiedt kan door „publication affichée, notification ou signification ou envois faits ou ordonnés par les fonctionnaires publics chargés de l'exécution”;

O. dat na de herstelling van onze onafhankelijkheid en de aanvaarding van de Souvereiniteit der Vereenigde Nederlanden, door Prins Willem van Oranje, de bepalingen van het Avis op de besluiten van den Souvereinen Vorst toepasselijk zijn geworden;

O. dat die besluiten, vermits zij niet in het Fransche Bulletin des Lois konden worden opgenomen, slechts op eene der in het Avis ten aanzien van niet aldus geïnsereerde decreten bepaalde wijzen, verbindbaarheid konden erlangen, tot dat bij besluit van den Souvereinen Vorst van 18 December 1813 n°. 5 het Staatsblad der Vereenigde Nederlanden werd opgericht, hetwelk voor het Bulletin des Lois in de plaats trad;

O. dat derhalve voor die besluiten welke voortaan in het Staatsblad kwamen, de bij het Avis voorgeschrevene wijzen van bekendmaking aan belanghebbenden niet meer behoeften te worden gevolgd, maar de plaatsing in het Staatsblad op zich zelve voldoende was, zooals in art. 3 van gemeld besluit ex superabundanti nitdrukkelijk wordt bepaald;

O. evenwel dat volgens bedoeld besluit *niet alle* besluiten van den Souverein in het Staatsblad zouden worden geplaatst, maar alleen de zoodanige, waarvan de publicmaking (door hem) nuttig of noodig werd geoordeeld, zoodat nu weder het onderscheid in het leven trad tusschen besluiten, die wel en zulke, die niet in het Staatsblad (vroeger in het Bulletin des Lois) waren opgenomen;

O. dat dientengevolge, evenals vroeger bij de Keizerlijke decreten, de rechtsgeldigheid van de Souvereine besluiten in beide gevallen vaststaat, maar ten aanzien van den tijd en de wijze, waarop zij voor de personen, op wie zij zouden worden toegepast, verbindend („obligatoires”) werden, de regelen bleven gelden, die in bovengemeld Avis gegeven zijn;

O. dat de eischer van ged. vordert de betaling van leges krachtens de bepalingen van het besluit van den Souvereinen Vorst van 18 Januari 1814, n°. 6, welk besluit *niet* in het Staatsblad is opgenomen, doch waarvan, evenals van het daarbij behoorend reglement op de perceptie de verantwoordiging en het employ der leges en zegelgelden, een door den directeur van het kabinet des Konings geteekend afschrift, door den eischer is in het

geding gebracht, en alsnu moet worden onderzocht, of het op eene der wijzen, in gemeld Avis genoemd, aan de ged. is bekend gemaakt;

O. dat bij de ontkenenis van de ged., de bewijslast hiervan op den eischer rust;

O. dat de eischer ten bewijze, dat die bekendmaking heeft plaats gehad, in het geding heeft gebracht:

1°. een brief van den Minister van Marine, aan zijn ambtgenoot van Binneulandsche Zaken, dd. 26 Maart letter A, n°. 64, waarin gemeld wordt, dat een gedrukt exemplaar van bedoeld besluit, door den Secretaris van Staat A. R. FALCK gewaarmerkt, in het archief van het Departement van Marine aanwezig is;

2°. een door den Secretaris-Generaal van genoemd Departement geteekend afschrift van eene beschikking van den Commissaris-Generaal voor de Marine, dd. 8 Februari 1814, waarbij hij deze copy van voorszgd besluit in handen van den Secretaris stelt, om daaraan stiptelijk de hand te houden en. aan de daarbij belanghebbenden behoorlijk kennis te geven;

3°. een exemplaar van het nummer der Nederlandsche Staatscourant van 16 April 1884, in het niet officieel gedeelte waarvan een ongeteekend bericht voorkomt, inhoudende, dat nit een opzettelijk deswege ingesteld onderzoek is gebleken, dat het hierbedoeld Souvereine besluit van 18 Januari 1814, n°. 6, op de wijze bedoeld bij de laatste zinsnede van meergemeld Avis du Conseil d'Etat is afgekondigd, en dat gedrukte exemplaren van dat besluit in Januari en Februari 1814 aan de Departementen van algemeen bestuur en aan de Rekenkamer toezonden en aldaar nog aanwezig zijn;

O. dat de eischer hieruit, in verband met het bepaalde in art. 12 van het besluit zelf dat het namelijk zal worden gedrukt, en de noodige exemplaren ten fine van executie, door de Algemeene Staatssecretarie worden verzonden aan wien het behoort, wil afgeleid hebben, dat dit besluit ter kennis van de belanghebbenden is gebracht door envois overeenkomstig de bepalingen van meergenoemd Avis;

O. dat bij deze beschouwing over het hoofd wordt gezien, dat de drie in het Avis in de laatste plaats genoemde middelen (notification, signification, envois) *speciales* wijzen van bekendmaking zijn, waardoor de bedoelde besluiten *rechtstreeks* en *onmiddellijk* ter kennis worden gebracht van die bepaalde personen, wien het

aangaat, in tegenstelling van de „publication” en „affiche” die bekendmaking in een ruimeren kring ten gevolge hebben;

O. dat derhalve moet blijken, dat de „envoi” evenals de „notification” en „signification” zij gedaan of bevolen aan den bepaalden persoon op wien de bepalingen van het besluit zullen worden toegepast, en een algemeen bevel tot verzending aan de belanghebbenden of aan wien het behoort niet geacht kan worden zoodanige Connaissance réelle bij de belanghebbenden te weeg te brengen als het Avis verlangt;

O. dat, wel is waar, ten tijde dat het Souverein besluit van 28 Januari 1814 genomen werd, geen „envoi” aan de ged. kon geschieden of bevolen worden, omdat deze toen nog geen bestaan had, maar dit niet wegneemt, dat volgens de bepalingen van het Avis, het besluit voor de ged. maatschappij onverbindende bleef, zoolang zij er niet door een der opgenoemde middelen „Connaissance réelle” van gekregen had en dat de keuze van één der laatste drie middelen van bekendmaking in het Avis genoemd, dus noodwendig medebrengt, dat aan nieuwe personen op wie men de bepalingen van zulke besluiten wensch toe te passen, telkens opnieuw een notification, signification of envoi moet plaats hebben;

O. dat tusschen partijen is onbetwist, dat eene notification, signification of envoi aan de gedaagde maatschappij nimmer heeft plaats gehad noch bevolen is, en dat daarvan evenmin publication of affiche heeft plaats gevonden;

O. dat gemeld besluit derhalve tegenover de gedaagde maatschappij niet verbindend (obligatoire) is en den eischer zijne op dat besluit gegronde vordering tegen de ged. mitadien niet kan volgen;

O. dat de eischer nog subsidiair een beroep heeft gedaan op het besluit van Koning Lodewijk van 28 April 1808, n°. 2, waarvan hij een door den algemeenen Rijksarchivaris geteekend afschrift in het geding heeft overgelegd;

O. evenwel, dat het Souverein besluit van 18 Januari 1814 geheel dezelfde materie regelt als genoemd besluit van Koning Lodewijk, dat heide besluiten niet naast elkander kunnen bestaan, en dat het laatstgenoemde, indien het ooit wettig heeft gegolden, in ieder geval door gemeld Souverein besluit dat gelijk hierboven is overwogen, wel rechtsgeldigheid bezit, maar enkel ten gevolge van het verzuim van bekendmaking aan de ged. tegenover deze niet verbindend (obligatoire) is, stilzwijgend is afgeschaft;

O. dat het derhalve overbodig is te onderzoeken, of het subsidiair beroep van den eischer op gemeld besluit van 1808 als eene bij de wet verbodene verandering van het onderwerp van den eisch moet worden beschouwd, en evenzeer, of de hierboven art 2, 3 en 4 vermelde gronden van verweer tot niet-ontvankelijkheid of ontzegging van den eisch zouden moeten leiden, maar op de hierboven ontwikkelde gronden aan den eischer zijne vordering behoort te worden ontzegd; Gezien behalve de genoemde besluiten en het Avis van den Franschen Staatsraad, art. 56 B. R.; Passeert het bewijsaanbod door den eischer bij pleidooi gedaan.

Ontsetgt hem zijne vordering, en Veroordeelt hem in de kosten van het geding.

6 November 1891. BESLUIT van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1892.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 9 November 1869 (*Staatsblad* n°. 167) en 15 October 1878 (*Staatsblad* n°. 187), waarbij de stempelmerken en het afkeuringsmerk voor den ijk der maten, gewichten en gaasmeters zijn vastgesteld;

Heeft goedgevonden:

1°. te bepalen, dat het goedkeuringsmerk gedurende het jaar 1892 te bezigen, zal zijn:

bij den ijk en herijk der maten en gewichten de letter *e* in den gewonen schrijfworm;

bij den ijk van gaasmeters de *Koninklijke Kroon*;

2°. ter algemeene kennis te brengen, dat het merk van het ijkkantoor waar de eerste stempelning heeft plaats gehad volgens de Ministerieele beschikkingen van 12 Januari 1873, n°. 174 en 22 November 1878, n°. 47 (afdeeling Handel en Nijverheid), voor elk der nagenoemde ijkkantoren bestaat uit het cijfer achter den naam van elk kantoor nitgedrukt:

's Hertogenbosch 1, Breda 2, Arnhem 3, Nijmegen 4, 's Gravenhage 5, Rotterdam 6, Leiden 7, Dordrecht 8, Amsterdam 9, Alkmaar 10, Hoorn 11, Middelburg 12, Utrecht 14, Leeuwarden 15, Zwolle 16, Groningen 17, Assen 18, Maastricht 19.

's Gravenhage, 6 November 1891.

De Minister voornoemd, (get.) C. LELY.

12 November 1891. **BESLUIT**, tot wijziging van het reglement van tucht voor de Rijkswerkinrichtingen *Veenhuizen* 1, 2 en 3, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 20 Januari 1887 (*Staatsblad* n°. 19). S. 176.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, K.N.B.
WIF EMMA, K.N.Z.

Op de voordracht van den Minister van Justitie, van den 10den Juli 1891, 3de afdeling, n°. 139;

Overwegende, dat het wenschelijk is, het reglement van tucht voor de Rijkswerkinrichtingen *Veenhuizen* n°. 1, 2 en 3, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 20 Januari 1887 (*Staatsblad* n°. 19), te wijzigen;

Gelet op de wetten van 3 Januari 1884 (*Staatsblad* n°. 3) en 14 April 1886 (*Staatsblad* n°. 62), gewijzigd bij de wet van 10 December 1888 (*Staatsblad* n°. 176), zoomede op den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij het Koninklijk besluit van 31 Augustus 1886 (*Staatsblad* n°. 159), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 20 Juli 1887 (*Staatsblad* n°. 139) en 30 Jnni 1891 (*Staatsblad* n°. 143);

Den Raad van State gehoord (adviezen van 18 Augustus 1891, n°. 10, en 27 October 1891, n°. 23);

Gelet op de nadere rapporten van den Minister van Justitie, van den 24sten September 1891, 3de afdeling, n°. 130, en van 6 November 1891, 3de afdeling, n°. 141;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1. Artikel 19 van gemeld reglement wordt gelezen als volgt:

„Het koopen, verkooopen, aanvoeren, voorhanden hebben of gebruiken van sterken drank, gelijk mede ontvluchting of poging daartoe, worden gestraft met opsluiting in eene gewone cel voor ten hoogste 60 dagen; bij herhaling voor de eerste maal met opsluiting in eene gewone cel voor ten hoogste 3 maanden, en bij verdere herhaling, met opsluiting in eene gewone strafcel voor ten hoogste 24 dagen.”

2. De artikelen 20 en 21 van gemeld reglement worden vervangen door een nieuw artikel 20, luidende:

„Feitelijk verzet tegen de ambtenaren, bedienden of verpleegden-opzieners; dronkenschap; het voor den Raad van Tucht afleggen eener valsche verklaring ten voor- of nadeele van een beklagde; onzedelijkheid in daden; samenspanning tot eenige overtreding of tot feitelijk verzet tegen de ambtenaren, bedienden of verpleegden-opzieners; het op eenigerlei wijze beleedigen van den voorzitter,

de leden of den secretaris van den Raad van Tucht tijdens eene vergadering van dien Raad, worden gestraft met opsluiting in eene gewone cel voor ten hoogste 3 maanden; bij herhaling voor de eerste maal met opsluiting in eene gewone cel voor ten hoogste 120 dagen en bij verdere herhaling met opsluiting in eene gewone strafcel voor ten hoogste 30 dagen.”

3. Artikel 22 van gemeld reglement wordt artikel 21.

4. Artikel 23 van gemeld reglement wordt vervangen door een nieuw artikel 22, luidende:

„Wegens de overtredingen, vermeld in de artikelen 12 tot en met 20, kan aan verpleegden die den leeftijd van 16 jaar hebben bereikt, boven en behalve de daarbij bedoelde straffen, worden opgelegd de straf van verstreking van water en brood in plaats van het gewone voedsel, voor ten hoogste 24 dagen of zooveel korter als de straf tijd korter duurt.

Die straf wordt echter, ingeval zij langer duurt dan twee dagen, slechts om den anderen dag toegepast.”

5. In art. 24 van gemeld reglement, dat artikel 23 wordt, wordt tusschen het cijfer „20” en het woord „door” gevoegd het woord „begaan” en vervallen het woord „mannelijke”, zoomede de woorden „ten minste 3 en”.

6. Achter het in artikel 5 van dit besluit vermeld artikel 23 volgt een nieuw artikel 24, luidende:

„Bijaldien de tijd van het gedwongen verblijf van de in artikel 23 bedoelde verpleegden, na de uitspraak van den Raad van Tucht niet langer dan drie maanden zou duren, wordt de straf van verplaatsing naar de Rijkswerkinrichting te *Hoorn* niet opgelegd”.

7. Artikel 26 van gemeld reglement wordt gelezen als volgt:

„Het maximum der straffen, op de in de artikelen 12 tot en met 21 vermelde overtredingen of de in art. 25 omschreven medeplichtigheid gesteld, wordt voor hen, die tijdens het begaan der overtreding of medeplichtigheid den leeftijd van 16 jaar niet hebben bereikt, tot de helft verminderd.

De Minister van Justitie is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst.

Het Loo, den 12den November 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.
(Uitg. 20 Nov. 1891.)

17 November 1891. BESLUIT, tot wijziging der bepalingen omtrent den uitvoer van gouden en zilveren werken met teruggaaf van belasting. S. 177.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, d.d. 19 October 1891, n°. 77, Invoerrechten en Accijnzen;

Gezien de artikelen 78 en 79 der wet van 18 September 1852 (*Staatsblad* n°. 179);

Gelet op artikel 1 der wet van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 61), artikel 1 der wet van 28 December 1879 (*Staatsblad* n°. 250), de wetten van 30 December 1882 (*Staatsblad* n°. 253), 31 December 1884 (*Staatsblad* n°. 259), 25 December 1887 (*Staatsblad* n°. 221) en 31 December 1890 (*Staatsblad* n°. 195);

Den Raad van State gehoord (advies van den 8 November 1891, n°. 22);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Financiën, d.d. 11 November 1891, n°. 95, Invoerrechten en Accijnzen;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. 1 Met afwijking in zooverre van het bepaalde bij artikel 79 der voormelde wet van 18 September 1852 kunnen, op verzoek van belanghebbenden, gouden en zilveren werken, bestemd tot uitvoer naar buitenslands met teruggaaf van belasting, in onafgewerkten staat voorzien worden van het stempelteeken, bedoeld bij art. 78, tweede zinsnede dier wet.

Van de aldus gestempelde werken wordt eene lijst in dubbel opgemaakt, vermeldende den naam en het meesterteeken van den werkmeester, het gewicht der voorwerpen van iedere soort, waarover de belasting is geheven en de daarop geplaatste stempelteekenen.

Een exemplaar van deze lijst wordt den belanghebbende uitgereikt om bij de verzending ten uitvoer te worden ingetrokken. Het andere blijft berusten aan het kantoor van stempeling, tenzij teruggaaf op een ander kantoor verlangd wordt, in welk geval dat exemplaar daarheen wordt gezonden.

2. Op lijsten, ouder dan drie maanden, wordt geen document ter uitvoer meer uitgereikt, behoudens toepassing van het bepaalde bij artikel 80, 3de lid der voornoemde wet.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad*

zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 17den November 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(*Uitgeg.* 23 Nov 1891.)

19 November 1891. VONNIS der arrondissementsrechtbank te Arnhem, houdende beslissing dat de Provinciale Staten onder de Grondwet van 1848 niet bevoegd waren om onder goedkeuring des Konings een waterschap op te richten.

(*Zie echter het arrest van den Hoogen Raad der Ned. van 27 Maart 1882, C. V.*)

De rechtbank enz.,

Gehoord partijen;

Gehoord de conclusie van het openb. min. bij monde van Mr. VAN DER POEL HIDDINGH, daartoe strekkende, dat het der rechtbank moege behagen opposant te verklaren kwaad-opposant tegen de hem betekende dwangmiddelen, met last dat die volledig effect zullen sorteeren en met veroordeeling van hem in de kosten;

Gesien de stukken;

Overwegende dat het tusschen partijen biniten geschil is, dat het waterschap van den Ouden IJssel werd opgericht door de Provinciale Staten van Gelderland bij besluit van 15 Jnli 1880, afgekondigd den 2den Augustus 1882, terwijl het reglement op dit waterschap was goedgekeurd bij Kon. besluit van 25 Jnli 1882, n°. 42; dat voor de oprichting van dit waterschap in het gebied van den Ouden IJssel geen waterschap- of polderverbond bestond; dat op den 2den Mei 1891 ten verzoeke van den 2den ged. handelende in hoedanigheid van penningmeester van dit waterschap vier dwangbevelen tot betaling van waterschapslasten, aan den opp. werden betekend;

O. dat de opp. bij exploit van 11 Mei 1891 den ged. heeft doen aanzeggen dat hij tegen deze dwangbevelen in verzet kwam en voor deze rechtbank heeft doen dagvaarden, ten einde te hooren concluderen, dat het der rechtbank behagen mocht de voormelde dwangbevelen te verklaren nietig, immers die te vernietigen en in elk geval buiten effect te stellen, met veroordeeling van de gedaagden in de kosten, op grond dat de Provinciale Staten onder de werking der Grondwet van 1848 onbevoegd waren onder goedkeuring des Konings geheel nieuwe waterschappen op te richten;

O. dat na conclusie overeenkomstig de dagvaarding de gedaagden hebben geconcludeerd, dat het der rechtbank behagen mocht den opp. te verklaren kwaad-opp. tegen de hem beteekende dwangbevelen, met last dat deze volledig effect zullen sorteren, en met veroordeeling van den opp. in de kosten, op grond dat art. 192 der Grondwet van 1848 aan de Provinciale Staten de bevoegdheid gaf om onder goedkeuring des Konings geheel nieuwe waterschappen op te richten, welke stelling in het breede werd toegelicht.

O. dat opp. bij conclusie van repliek zijn gevoelen nader verdedigde;

O. in rechte:

dat naar aanleiding van het Polderreglement van Gelderland, door den Koning goedgekeurd bij besluit van 23 September 1837, een levendige strijd is gevoerd over de vraag of dit reglement in overeenstemming was met art. 222 der Grondwet van 1816;

dat onder hen die de grondwettigheid ontkenen vooral op den voorgrond trad Mr. A. G. BROUWER (brochure verschenen te Zalt-Bommel 1842), bevoegde onder meer dat de Staten uitsluitend bevoegd waren om veranderingen in de bestaande reglementen te maken, maar onbevoegd om geheel nieuwe voor alle waterschappen geldende reglementen te geven, waterschappen te splitsen of te vereenigen, zooals het aangevallen Polderreglement deed;

dat daarentegen de toenmalige Hoogleeraar THORBECKE (brief van een lid der Staten van Gelderland, Leiden 1843) oordeelde dat het reglement ten dien opzichte steunde op de Grondwet; dat THORBECKE in de kort daarna verschenen 2de uitgave zijner aantekeningen op de Grondwet er de opmerksomheid op vestigde, dat de Grondwet rechtstreeks slechts sprak van bestaande rijk- of watergenootschappen; dat bij de ontwerpen tot grondwetsberziging van 8 Maart 1848 werd voorgesteld art. 220 te vervangen door de twee volgende artikelen:

a. de Staten hebben het toezicht en gezag over alle binnen hunne provinciën bestaande en met Konings goedkeuring op te richten besturen van poege en andere heemraadschappen, kanalen en alle waterkeerende werken, hoe ook genaamd, onverminderd nochtans hetgeen in art. 218 omtrent het onmiddellijk toezicht van de algemeene rectorie van den waterstaat over de daarbij gemeende werken is bepaald. De wijze van beoeming van gemelde besturen en de bevoegdheid

om tot die beoeming voordrachten te doen, wordt door den Koning op voorstel der Staten bepaald;

b. behoudens de algemeene voorschriften der wet, worden de voor die besturen bestaande provinciale of bijzondere reglementen en politieverordeningen in stand gehouden, onverminderd het recht der Staten, om, onder goedkeuring des Konings, op voordracht van of na verhoor der betrokken besturen of ingelanden, in de reglementen veranderingen te maken of nieuwe vast te stellen. Nieuwe politieverordeningen of wijzigingen in de bestaande worden op de wijze bij de opgamelde reglementen bepaald, vastgesteld en door tussekomenst der Staten aan de goedkeuring des Konings onderworpen;

dat volgens de toelichting der regering het art. a voornamelijk ten doel had om de daarin vervatte bepaling ook op nieuw op te richten waterschappen toepasselijk te maken en de wijze, waarop die moesten worden tot stand gebracht, te bepalen;

dat bij de voorstellen tot grondwetswijziging van 19 Juni 1848 de regering zich als volgt uitliet: „De voorzichtigheid heeft daarom aangeraden de beginselen der artt. 219 en 220 der Grondwet te behouden en eenigszins gewijzigd over te nemen”; dat in het voorloopig verslag werd opgenomen: „sommige leden willen aan de Provinciale Staten niet alleen de bevoegdheid geven om veranderingen in de bestaande reglementen der waterschappen, maar ook om geheel nieuwe, algemeen in de provincie werkende verordeningen van dien aard te maken. Bij gelegenheid der vaststelling van een algemeen polderreglement in een der provinciën zijn uit de twijfeling van deze bevoegdheid moeilijkheden ontstaan”;

dat de regering hierop antwoordde, dat de bevoegdheid der Staten om de bestaande inrichtingen en reglementen der waterschappen te veranderen onbeperkt was, en geenszins de bevoegdheid om geheel nieuwe en algemeen in de provincie werkende veranderingen uitaleet;

dat nadat in het algemeen verslag de verklaring der regering niet volkomen geruststellend werd genoemd, omdat het voorgedragen grondwetsartikel alleen de bevoegdheid gaf om veranderingen te brengen in de bestaande verordeningen, in de nota van wijzigingen aan de 1ste alinea van het latere art. 192 de woorden „en nieuwe vast te stellen” werden toegevoegd;

dat het ontwerp ter zake van de groote macht aan de Provinciale Staten gegeven, tot levendige

beraadselingen in de verschillende Kamers aanleiding gaf, doch dat noch de voorstanders, noch de tegenstanders met een woord van de bevoegdheid der Staten om nieuwe waterschappen op te richten repten;

O. dat in art. 192 der Grondwet van 1848 aan de Staten de bevoegdheid werd gegeven om onder goedkeuring des Konings nieuwe inrichtingen en reglementen der waterschappen vast te stellen;

dat volgens de natuurlijke uitlegging hier alleen gesproken wordt van nieuwe inrichtingen der bestaande waterschappen en daarentegen het oprichten van een nieuwe waterschap bezwaarlijk het vaststellen van eene inrichting van een waterschap kan genoemd worden;

dat de geschiedenis der wetgeving wel verre van deze taalkundig gewrongen uitlegging noodzakelijk of zelfs maar aannemelijk te maken, integendeel aantoot, dat noch in de gewisselde stukken, noch bij de beraadselingen van het oprichten van nieuwe waterschappen sprake is geweest, ja zelfs dat met grond vermoed mag worden, dat men de macht daartoe aan de Staten niet heeft willen geven;

dat toch de bevoegdheid in het ontwerp van 8 Maart aan de Staten gegeven om met 's Konings goedkeuring besturen van waterschappen op te richten, waarmede blijkens de toelichting het oprichten van nieuwe waterschappen werd bedoeld, niet is overgenomen, terwijl het ontwerp van 19 Juni ook zonder deze overneming wegens de groote macht aan de Staten gegeven toch reeds aan hevige aanvallen bloot stond;

O. dat de grondwetgever van 1848 niets anders heeft willen doen en niets anders gedaan heeft dan den strijd tusschen BROUWER en THORBECKE in het voordeel van laatstgenoemde te beslissen;

O. dat de gedaagden ten onrechte meenen, dat de Grondwet aan de Staten de bevoegdheid verleende om in de inrichting der bestaande waterschappen veranderingen te maken zonder eenige beperking, ja zelfs om bestaande waterschappen te vereenigen of te splitsen, daarmede eo ipso de bevoegdheid gaf om geheel nieuwe waterschappen te vestigen; dat toch de bevoegdheid der Staten werd beperkt tot bestaande waterschappen en hun alzoo niet de macht is gegeven om een geheel nieuw publiekrechtelijk lichaam te scheppen en dientengevolge een geheele streek polderplichtig te maken;

O. dat bij het zwijgen der Grondwet nitsluitend de algemeene Rijkswetgever hiertoe bevoegd was;

O. dat alzoo het middel van verzet is gegrond;

Gezien art. 56 B. R.;

Rechtdoende enz.;

Verklaart de dwangbevelen den 2den Mei 1891 aan den opp. beteekend nietig en stelt die buiten effect;

Vooroordeelt de gedaagden in de kosten van het geding, begroot tot aan dit vonnis aan zijde des epposants op f 170.55.

27 November 1891. BESLUIT, tot wijziging en aanvulling van het Koninklijk besluit van 4 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 77), strekkende ter vervanging der bestaande besluiten, uitgevaardigd krachtens artikel 1 der wet van 25 Juli 1871 (*Staatsblad* n°. 91), houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire regtmaagt." S. 178.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van de Ministers van Buitenslandsche Zaken, van den 13den October 1891, n°. 10003, 1° afdeling, en van Justitie, van den 16den October 1891, 1° afdeling, n°. 115; Overwegende, dat het Koninklijk besluit van 4 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 77) wijziging en aanvulling behoeft;

Den Raad van State gehoord (advies van den 10den November 1891, n°. 11);

Gelet op het nader rapport van de Ministers voornoemd, van den 18 en 21 November 1891, n°. 11184, 1° afdeling en n°. 126, 1° afdeling;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen

Art. 1. Van artikel 3 van het Koninklijk besluit van 4 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 77) vervalt nummer 6, luidende: "Aan den consul te *Archangel* (ressort het gouvernement *Archangel*)".

2. a. Aan het ressort van den consul te *St. Petersburg*, vermeld in art. 3 van het Koninklijk besluit van 4 Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 77) onder n°. 12, wordt toegevoegd het gouvernement *Archangel*;

b. in de artikelen 2 n°. 6, 3 n°. 23 en 4 n°. 1 van het hierboven aangehaald besluit wordt "consul te *Amoy*" gewijzigd in "consul-generaal *Amoy*";

c. in artikel 3 van het hierboven bij letter aangehaald besluit wordt tusschen de nummers 37 en 38 ingelascht: "37bis. Aan den consul *Manilla* (ressort de Philippijnsche eilanden)"

wordt "in margine" van die inlassing gesteld de aanwijing "Spaansche Bezittingen".

d. de artikelen 3 n°. 58 en 4 n°. 64 van het hierboven bij letter a aangehaald besluit worden gelezen: "Aan den consul-generaal te *Buenos-Ayres* (ressort de Argentijnsche Republiek, uitgezonderd de provincie Cordoba)" en daaronder wordt gesteld in artikel 3 als 58bis en in artikel 4 als 64bis: "Aan den vice-consul te *Cordoba* (ressort de provincie Cordoba)";

e. in artikel 3 van het hierboven bij letter a aangehaald besluit wordt onder de nummers 59 (Aracaju) 60 (Bahia) 61 (Ceara) 62 (Desterro) 63 (Maranhão) 64 (Maceyo) 65 (Para) 66 (Parahyba) 67 (Paranagna) 68 (Pernambuco) 69 (Rio de Janeiro) en 70 (Rio Grande do Sul) het woord "provincie" gewijzigd in "staat" en wordt daarenboven onder de boven aangehaalde nummers 60 tot en met 67, alsmede onder nummer 72 (*Victoria*) het woord "vice-consul" gewijzigd in "consul";

f. in artikel 3 van het hierboven bij letter a aangehaald besluit vervallen de woorden onder nummer 71 en luidende "Aan den vice-consul te *Santos* (ressort de provincie São Paulo)" en worden vervangen door: "Aan den consul te *São Paulo* (ressort de staat São Paulo)".

De Ministers van Buitenlandsche Zaken en van Justitie zijn, ieder voor zooveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan de Algemeene Rekenkamer.

Het Loo, den 27sten November 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

(get.) VAN TIENHOVEN.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

(Uitgeg. 12 Dec. 1891.)

28 November 1891. MISSIVE van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling van zegelrecht van akten van dispensatie van het verbod van in- en doorvoer van vee enz.

Bij schrijven van mijn toenmaligen ambtvoorganger d.d. 23 Maart 1885, n°. 980, afd. M. P., werd U.H.E.G. in kennis gesteld met de beslissing van den toenmaligen Minister van Financien, dat akten van dispensatie van het verbod van invoer, bedoeld bij art. 1 van het Koninklijk 1891.

besluit van 8 December 1870 (*Staatsblad* n°. 194) niet waren vrijgesteld van zegelrecht.

Ik heb de eer U.H.E.G. mede te deelen dat door den tegenwoordigen Minister van Financien wordt aangenomen, dat alle verzoekschriften en beschikkingen, rakende wettelijke bepalingen vastgesteld in het belang van den gezondheidstoestand van den veestapel, volgens art. 27 A n°. 44 van de zegelwet, zijn vrijgesteld van het zegelrecht, zoodat die vrijstelling kan worden toegepast niet slechts ten aanzien van het Koninklijk besluit van 8 December 1870 (*Staatsblad* n°. 94) maar ook van de Koninklijke besluiten van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 128), 27 Maart 1888 (*Staatsblad* n°. 67), 26 Mei 1888 (*Staatsblad* n°. 86), 14 Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 142), 1 December 1889 (*Staatsblad* n°. 173), 11 September 1891 (*Staatsblad* n°. 169) en dergelijke. U.H.E.G. gelieve hiervan kennis te geven aan de burgemeesters in Uwe provincie.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
Voor den Minister,

De Secretaris-Generaal, (get.) DIJKMEESTER.

30 November 1891. BESLUIT, tot wijziging van de reglementen voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen. S. 179.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 3 November 1891, n°. 8188, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van 17 November 1891, n°. 12);

Gezien het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 26 November 1891, n°. 8506, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Art. I. In het reglement voor 's Rijks kweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 118), gewijzigd en aangevuld bij Koninklijk besluit van 6 October 1887 (*Staatsblad* n°. 169), worden de volgende wijzigingen gebracht:

a. Artikel 1 wordt gelezen als volgt:

"Het toezicht en het beheer over de Rijkskweekschool voor vroedvrouwen te Amsterdam is opgedragen aan eene commissie, bestaande uit twee door den Minister van Binnenlandsche Zaken te benoemen leden en den hoogleraar in de verloskunde aan de Universiteit van Amsterdam.

De commissie benoemt een harer leden tot voorzitter, een tot secretaris en een tot penningmeester."

β. Artikel 2 wordt gelezen als volgt:

"Het onderwijs omvat de theoretische en praktische verloskunde, de verzorging van jonggeborenen en de verpleging van kraamvrouwen.

De leerlingen der school maken gebruik:

1°. van het theoretisch en praktisch verloskundig onderwijs aan de school te geven door een leeraar en eene meesteresse-vroedvrouw, op voordracht van de commissie van toezicht en beheer door den Minister van Binnenlandsche Zaken te benoemen;

2°. voor zooveel zij daartoe door de commissie van toezicht en beheer worden aangewezen, van het praktisch onderwijs aan de Universiteit te *Amsterdam* door het bijwonen en het verrichten van verlosingen in de kraaminrichting dier universiteit onder leiding van de meesteresse-vroedvrouw dier inrichting;

3°. van het lager onderwijs te geven door een of meer onderwijzers of onderwijzeressen, op voordracht van de commissie van toezicht en beheer door den Minister van Binnenlandsche Zaken aan te wijzen.

Voor iedere leerling, die gebruik maakt van het onderwijs enb 2°. genoemd, wordt uit 's Rijks schatkist jaarlijks dertig gulden aan de gemeente *Amsterdam* betaald, op eene declaratie van burgemeester en wetbouders te voldoen."

c. Artikel 7 wordt gelezen als volgt:

"De commissie van toezicht en beheer is bevoegd eene leerling, die na afloop van het eerste studiejaar blijk geeft van onvoldoende vorderingen, het onderwijs in dat studiejaar nog éénmaal te doen volgen.

De leerlingen zijn gehonden gedurende twee of (wanneer het eerste lid van dit artikel wordt toegepast) drie achtereenvolgende jaren het onderwijs bij te wonen, vóór dat zij het examen als vroedvrouw mogen afleggen, tenzij door de commissie van toezicht en beheer de vergunning daartoe vroeger gegeven wordt.

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken kan in bijzondere gevallen, op voordracht van de commissie van toezicht en beheer, voor in- en voor uitwonende leerlingen het genot van het onderwijs en voor inwonende leerlingen ook dat van de inwoning en verpleging worden verlengd voor den tijd van één jaar."

d. In het eerste lid van artikel 9 wordt voor

de woorden: "bij den aanvang van October" gelezen "tegen de helft van September".

II. In het reglement voor 's Rijks *kweekschool voor vroedvrouwen te Rotterdam*, vastgesteld bij Koninklijk besluit van 27 Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 118), worden de volgende wijzigingen gebracht:

a. Artikel 10 wordt gelezen als volgt:

"De directeur is bevoegd eene leerling, die na afloop van het eerste studiejaar blijk geeft van onvoldoende vorderingen, het onderwijs in dat studiejaar nog éénmaal te doen volgen.

De leerlingen zijn gehouden gedurende twee of (wanneer het eerste lid van dit artikel wordt toegepast) drie achtereenvolgende jaren het onderwijs bij te wonen, vóór dat zij het examen als vroedvrouw mogen afleggen, tenzij door den directeur de vergunning daartoe vroeger gegeven wordt.

Door den Minister van Binnenlandsche Zaken kan in bijzondere gevallen, op voordracht van den directeur, voor in- en voor uitwonende leerlingen het genot van het onderwijs en voor inwonende leerlingen ook dat van de inwoning en verpleging worden verlengd voor den tijd van één jaar."

δ. In den eersten zin van artikel 11 wordt voor de woorden: "bij den aanvang van October" gelezen "tegen de helft van September".

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* geplaatst en in afschrift aan den Raad van State medegedeeld zal worden.

Het Loo, den 30sten November 1891.

(get.) E. M. M. A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 7 Dec 1891.)

80 November 1891. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de onteigeningwet geen verbod bevat om bij onteigening van meerdere in verschillende gemeenten gelegen, maar aan denzelfden eigenaar toebehoorende goederen, voor al die goederen in massa een bod te doen; dat art. 41 van die wet niet van toepassing is wanneer de beweerde waardevermindering te beschouwen is als een gevolg van het gebruik van een werk, dat niet op den onteigenden grond, maar op dien van den onteigenaar zal worden gemaakt.

De Hooge Raad enz.,
Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

O. dat als eerste middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van art. 24 en art. 37 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte, op grond dat de rechtbank, erkennende dat de onteigende partij aanspraak heeft op volledige schadeloosstelling in geld, ten deele in natura, echter geoordeeld heeft, dat de vordering daartoe verwerkt is, zoo zij niet bij conclusie van antwoord, maar eerst in het geding tot vaststelling der schadeloosstelling gedaan is en bovendien verzuimd heeft de onteigende partij tot het daarstellen van het door deze zelf aangeboden werk te veroordeelen;

O. dat dit middel steunt op eene verkeerde voorstelling van de beslissing der rechtbank, daar de rechtbank niet uitmaakt dat de vordering tot schadevergoeding in geld, liever dan in natura, in het algemeen verwerkt is, zoo zij niet bij conclusie van antwoord is gedaan, maar alleen dat de ged. daarop niet kan terugkomen, daar de opril reeds in het aanbod wordt vermeld, en hij bij zijne conclusie van antwoord daartegen geen bezwaar heeft gemaakt, zoodat uit zijne judiciale houding zijne goedkeuring van het aanbod met betrekking tot het maken van een opril wordt afgeleid, en ook geene veroordeeling verder noodig was;

O. dat als 2de middel van cassatie is voorgesteld: schending en verkeerde toepassing van de artt. 17 en 18 in verband met de artt. 21 en 22 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte, op grond dat, wanneer meerdere in verschillende gemeenten gelegen, maar aan denzelfden eigenaar toebehoorende goederen worden onteigend, de onteigende partij kan volstaan met een massaal aanbod en niet verplicht is ten aanzien van elk dier percelen afzonderlijk pogingen te doen om den eigendom daarvan in der minne te verkrijgen of deswege een aanbod te doen, met dien verstande, dat zelfs indien vóór de dagvaarding door den gemachtigde der onteigende partij voor zoodanig afzonderlijk perceel een aanbod gedaan en door den eigenaar aangenomen is, zulks de onteigende partij niet bindt;

O. dat nergens in de wet een verbod gevonden wordt om een bod in massa te doen, bepaaldelijk niet in de artt. 17, 18, 21 en 22 der wet op de onteigening, terwijl de 2de bewering haren

feitelijken grondslag mist, daar de rechtbank in de 4de overweging van het bestreden vonnis heeft beslist, „dat van zoodanig aanbod niet voldoende blijkt“;

O. dat als 3de middel van cassatie is aangevoerd: schending en verkeerde toepassing van art. 41 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 125), regelende de onteigening ten algemeenen nutte, omdat de rechtbank, in strijd met het gevoelen der deskundigen, geen waardevermindering toelaat, veroorzaakt door het werk, doordien zij aanneemt dat dit ook zonder de onteigening *ongeveer* terzelfder plaatse zou kunnen worden uitgevoerd;

O. daaromtrent, dat de rechtbank zeer terecht heeft beslist, dat de beweerde waardevermindering niet zonde zijn veroorzaakt door de onteigening zelve, maar door het gebruik van een werk, dat niet op den *onteigenden*, maar op *eigen* grond door de provincie zal worden gemaakt, zoodat die waardevermindering niet is een gevolg van de onteigening;

O. dat intendien ook dit middel is ongegrond;

Verwerpt de voorziening en veroordeelt den eischer in de kosten in cassatie gevallen.

5 December 1891. WET, tot wijziging van het vierde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 180.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 1,626,085 en dat der 4de Afd. op f 327,000.

5 December 1891. WET, tot wijziging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 181.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 50 met f 15,500.

b. verminderd:

Art. 84 met f 15,500.

Ten gevolge van voorschreven verhooging en vermindering wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 1,107,805 en dat der 4de Afd. op f 589,854.

5 December 1891. WET, tot wijziging van het zesde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 182.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 1ste Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 385,955; dat der 2de Afd. op f 5,127,760; dat der 3de Afd. op f 5,087,160 en dat der 4de Afd. op f 1,979,772.50.

5 December 1891. WET, tot beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1891. S. 183.

Bij deze wet worden de gelden tot een bedrag van f 255,700.34^s voorhanden zijnde in 's Rijks schatkist, wegens door het Departement van Marine gedane verstrekkingen, ten behoeve van dat Departement voor den dienst van 1891 beschikbaar gesteld.

5 December 1891. WET, tot wijziging van het zevende hoofdstuk A der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 184.

5 December 1891. WET, tot wijziging van het zevende hoofdstuk B der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 185.

Bij deze wet worden na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 4de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 5,079,295.47^s; dat der 5de Afd. op f 4,568,539.08^s en dat der 7de Afd. op f 1,681,427.44.

5 December 1891. WET, tot verhooging en wijziging van het achtste hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 186.

Bij deze wet wordt na verhooging en vermindering van eenige artikelen het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 256,570; dat der 3de Afd. op f 3,060,399; dat der 4de Afd. op f 8,706,173; dat der 5de Afd. op f 910,213; dat der 6de Afd. op f 299,740; dat der 7de Afd. op f 939,700; dat der 8ste Afd. op f 720,090; dat der 9de Afd. op f 337,900; dat der 11de Afd. op f 316,650; dat der 12de Afd. op f 51,490; dat der 13de Afd. op f 1,915,150; dat der 15de Afd. op f 431,700; dat der 16de Afd. op f 1,647,620 en het totaal van dit hoofdstuk op f 21,157,845.

5 December 1891. WET, tot nadere beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1890. S. 187.

Bij deze wet wordt van de gelden, wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen in 's Rijks schatkist ten bedrage van f 288,939.06^s voorhanden, ten behoeve van dat Departement tot het doen van betalingen voor den dienst van 1890 alsnog beschikbaar gesteld een bedrag van f 100,000.

5 December 1891. WET, tot beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, voor den dienst van 1891. S. 188.

Bij deze wet worden de gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekkingen, in 's Rijks schatkist nog ten bedrage van f 188,939.06^s voorhanden, ten behoeve van dat Departement, tot het doen van betalingen voor den dienst van 1891 beschikbaar gesteld.

5 December 1891. BESLUIT, betreffende den herijk van de maten en gewichten in 1892. S. 189.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid van 4 November 1891, Litt. A, afdeling Handel en Nijverheid;

Gelet op art. 15, la. a, der wet van 7 April 1869 (*Staatsblad* n°. 57), waarvan de gewijzigde tekst is bekend gemaakt bij Koninklijk besluit van 29 November 1874 (*Staatsblad* n°. 143);

Den Raad van State gehoord (advies van den 24 November 1891, n°. 7);

Gezien het nader rapport van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, van 2 December 1891, n°. 165, afdeling Handel en Nijverheid;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

1°. de maten en gewichten zijn in het jaar 1892 onderworpen aan den herijk, bedoeld in art. 15, la. a, der bovengenoemde wet;

2°. de herijk heeft plaats binnen het tijdvak, dat aanvangt op 1 Januari en eindigt op 1 October van dat jaar;

3°. aan Gedeputeerde Staten der provinciën wordt opgedragen het tijdstip te bepalen, waarop de herijk voor elke gemeente binnen het onder 2°. genoemde tijdvak zal plaats hebben.

De Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst

en waarvan afschrift aan den Raad van State gezonden zal worden.

's Gravenhage, den 5den December 1891.

(get.) E M M A.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,
(get.) C. IJELY.

(Uitgeg. 10 Dec. 1891.)

7 December 1891. WETTEN, houdende bekrachtiging van provinciale belastingen. S. 190—200.

De vereichte bekrachtiging wordt verleend aan de heffing ten behoeve der provinciën:

Noordbrabant: van twee en twintig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van negentien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 190.

Gelderland: van zeven opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van acht opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1892, en van vijf en een halven opeent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/1893. S. 191.

Zuidholland: van acht opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van vijf opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 192.

Noordholland: van zeven opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de gebouwde eigendommen en van acht opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting op de ongebouwde eigendommen over 1892, en van drie opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 193.

Zeeland: van acht en twintig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van achttien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 194.

Utrecht: van zes opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van zes opeenten op de hoofdsom der personeele belasting over den dienst 1892/93. S. 195.

Friesland: van zes en dertig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van een en twintig en een halven opeent op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 196.

Overijssel: van tien opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van tien

opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 197.

Groningen: van een en dertig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van een en dertig opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 198.

Drenthe: van twee en dertig opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van zestien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 199.

Limburg: van zestien opeenten op de hoofdsom van de grondbelasting over 1892, en van dertien opeenten op de hoofdsom van de belasting op het personeel over den dienst 1892/93. S. 200.

Al deze wetten vangen aan te werken met den 1sten Januari 1892.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 7den December 1892.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 14 Dec. 1891.)

8 December 1891. WETTEN, houdende naturalisatie van:

Morits Sacks. S. 201.

Emile Meerts. S. 202.

Hugo Ernst Wilhelm Julius Eduard Dieckmann. S. 203.

Gerhard Künne. S. 204.

Gerhard Flint. S. 205.

Rudolph Eugen Nitschmann. S. 206.

Peter Bruckschen. S. 207.

Hermann Heinrich Hanewinkel. S. 208.

Nathan Leib (zich noemende Loeb). S. 209.

Otto Loeb. S. 210.

Adolph Loeb. S. 211.

Emil Albert Ferdinand Föllner. S. 212.

Friedrich Neresheimer. S. 213.

Johann Anton Wiemann. S. 214.

Caspar Johann Heinrich Warn-dorff. S. 215.

9 December 1891. BESLUIT, tot intrekking van het Koninklijk besluit van den 11den September 1891 (*Staatsblad* n°. 169), houdende

verbod van invoer in- en uitvoer uit *Oostzaan* van levende varkens en van uitvoer uit die gemeente van vleesch, mest en afval dier dieren. S. 216.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Overwegende, dat na 23 September 1891 geen geval van trichinenziekte onder de varkens te *Oostzaan* is waargenomen en er geen grond is om aan te nemen, dat die ziekte aldaar nog voorkomt;

Gezien art. 15 der wet van 20 Juli 1870 (*Staatsblad* n°. 131), laatstelijk gewijzigd bij die van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 20 November 1891, n°. 8561, afdeling Medische Politie;

Den Raad van State gehoord (advies van den 1 December 1891, n°. 10);

Gelet op het nader rapport van voornoemden Minister, van 5 December 1891, n°. 3728, afdeling Medische Politie;

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Art. 1. Het Koninklijk besluit van 11 September 1891 (*Staatsblad* n°. 169), houdende verbod van invoer in- en uitvoer uit *Oostzaan* van levende varkens en van uitvoer uit die gemeente van vleesch, mest en afval dier dieren, wordt ingetrokken.

2. Dit besluit treedt in werking op den vijftien dag na dien der afkondiging in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant*.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het *Staatsblad* en gelijktijdig in de *Staatscourant* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 9den December 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(get.) T A K V A N P O O R T V L I E T.

(Uitgeg. 11 Dec. 1891.)

10 December 1891. MISSIVE van den Minister van Financien aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betreffende registratie van akten van centrale- en municipale besturen.

Toen de akten van centrale besturen geacht werden aan eenen verplichten termijn van registratie onderworpen te zijn, waren de Secretarissen-Generaal voor de betaling der rechten aansprakelijk en kwam het er dus minder op aan of de

akten vóór of na de goedkeuring geregistreerd werden.

Nu echter de Hooge Raad beslist heeft dat de bedoelde akten niet aan een verplichten termijn onderworpen zijn, is ook de aansprakelijkheid van de Secretarissen-Generaal vervallen.

Thans zijn de in art. 81 der wet van 22 Fimaire an VII genoemde partijen voor de rechten aansprakelijk, en wordt de akte goedgekeurd voordat ze geregistreerd is, dan gaat die aansprakelijkheid, krachtens art. 47 dier wet, over op de autoriteit, die goedkeurde en die „personnellement responsable des droits” wordt.

Om dit te voorkomen, is bij de aanschrijvingen van den 24 September 1891, n°. 35, en 16 November d.a.v., n°. 7, (1) er op gewezen dat de

(1) De missive van 16 November 1891, gericht aan de directeuren der registratie en domeinen, luidt als volgt:

Bij de toepassing van de gesteendrukte aanwijzing van den 24 September 1891, n°. 35 Reg., is twijfel gerezen omtrent de beantwoording van de 2 volgende vragen:

I. of akten van aanbesteding tusschen centrale of municipale besturen en particulieren moeten worden geregistreerd, voor dat tot nitbetaling der aannemingsommen bevelschriften of mandaten kunnen worden nitgereikt;

II. of zoodanige aanbestedingen zonder voorafgaande registratie kunnen worden goed- of afgekeurd door eene hoogere autoriteit dan die welke de contracten gesloten heeft.

Het komt mij voor, dat de sub I bedoelde vraag in bevestigenden zin moet beantwoord worden.

De Algemeene Rekenkamer vereent krachtens de art. 25 en 26 der wet van 3 October 1841 (*Staatsblad* n°. 40) de rijksuitgaven, vóórdat ze gedaan mogen worden of verleent daarvoor een visa.

De Gedeputeerde Staten geveu overeenkomstig art. 122 der provinciale wet bevelschriften af, ter nitbetaling van schulden ten laste der provincie.

Burgemeester en wethouders eindelijk bevelen volgens art. 224 der gemeentewet bij bevelschriften tot het doen van uitgaven uit de plaatselijke kassen.

Al deze lichamen zijn ongetwijfeld gevestigde autoriteiten, als waarvan in art. 23 der wet van 22 Fimaire VII sprake is, terwijl het college van Gedeputeerde Staten en dat van burgemeester en wethouders de bedoelde handelingen niet kunnen verrichten zonder in overtreding te komen met art. 47 dier wet. Immers aan die handelingen moet of een besluit van het college voorafgaan, of de handeling gaat met het nemen van zulk een besluit gepaard.

Of een besluit mondeling of schriftelijk genomen wordt en of het besluit al dan niet in het bevelschrift vermeld wordt, maakt voor de toe-

akten vóór de goedkeuring moeten worden geregistreerd, maar het spreekt van zelf dat er volstrekt geen bezwaar tegen is om op den ouden voet voort te gaan en met de registratie tot na de goedkeuring te wachten, als de autoriteit die goedkeurt, voor de betaling der rechten zorgt.

De registratie na de goedkeuring levert echter wel bezwaar op, voor zooveel de akten van provinciale en gemeentelijke besturen betreft, tenzij er zekerheid is dat die akten na de goedkeuring ter registratie zullen worden aangeboden. Voor zoover de goedkeuring van dergelijke akten door Uwe Excellentie plaats heeft, is het dus wenschelijk als die zekerheid niet bestaat, dat ze vooraf geregistreerd worden.

passelijkheid van genoemd art. 47, dat geheel algemeen luidt, geen verschil.

Wel is reeds bewoerd dat, vermits de nitbetaling van een prijs, bedongen bij eene overeenkomst van een centraal- of gemeentebestuur, een privaatrechtelijke handeling is, ook de afgifte van een bevelschrift tot nitbetaling eene privaatrechtelijke handeling zijn zou, doch deze bewering is blijkbaar onjuist. De formaliteiten, die bij het doen van betalingen, nit de kassen van centrale- of gemeentebesturen moeten in acht genomen worden, dragen, blijkens de aangehaalde wetsartikelen een publiekrechtelijk karakter, en de afgifte der bevelschriften en het nemen van de besluiten daartoe strekkende, zijn ongetwijfeld publiekrechtelijke handelingen.

Wat de sub II gestelde vraag betreft, is het evenmin twijfelachtig dat de goed- of afkeuring van de hogere autoriteit niet kan worden verleend, dan nadat de registratie van de akten van aanbesteding heeft plaats gehad. Die goed- of afkeuring heeft plaats bij een besluit van het betrokken college en het nemen van dit besluit, waarbij de belangen van particulieren ten nauwste betrokken zijn, kan zonder overtreding van meergenoemd art. 47 der wet van 22 Frimaire an VII onmogelijk plaats hebben.

Een voldoende aantal gestedrukte exemplaren dezer aanschrijving, ter nitreiking aan de daarbij betrokken ambtenaren in den kring Uwer directie, is hierbij gevoegd.

In dergelijke gevallen zal de registratie tegen een vast recht van f1.20 dienen plaats te hebben behoudens bijvordering na de goedkeuring.

Wordt de aanbesteding afgekeurd, dan is het vaste recht, op grond van de vrijstelling, verleend bij Koninklijke besluiten van 5 Juli 1828, n°. 93, en 12 October 1834, n°. 97, voor teruggave vatbaar.

De Minister van Financiën,
(get.) PIERSON.

17 December 1891. Bij besluit van 17 December 1891, n°. 29, is bepaald, dat de vrijdom van briefport, toegekend aan de bataljonscommandanten der dienstdoende schutterijen mede zal worden toegekend aan de compagnie'scommandanten dierzelfde schutterijen, en dat die vrijdom tevens zal worden nitgestrekt tot de onderlinge briefwisseling der bataljonscommandanten en tot die der compagnie'scommandanten in verschillende gemeenten.

24 December 1891. BESLUIT, houdende aanwijzing van de gemeente *Tilburg* als losplaats van goederen, ingevoerd met spoortreinen. S. 217.

Bij dit besluit, dat in werking treedt op 1 Januari 1892, wordt de gemeente *Tilburg* mede aangewezen voor de lossing van goederen, ingevoerd met spoortreinen op den voet van het besluit van 26 Maart 1872 (*Staatsblad* n°. 19), gewijzigd bij dat van 12 Maart 1876 (*Staatsblad* n°. 58).

24 December 1891. BESLUIT, tot onteigening van perceelen in de gemeente *Mijdrecht*, welke bezit, ten behoeve van den vestingbouw, vereischt wordt tot het maken van eene inlaatluis in de eerste Bedijking der Mijdrecht-sche droogmakerij. S. 218.

28 December 1891. WET, tot vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 219. (verkort.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 85), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Het Iste hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892, betreffende de *uitgaven in Nederland*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afdeling: Regeering en Hooge Colleges	f	24,600
2 ^e " Departement van Justitie	"	89,950
3 ^e " Departement van Financiën	"	9,560,800
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	1,713,808
5 ^e " Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	667,477
6 ^e " Departement der Burgerlijke Openbare Werken	"	5,298,700
7 ^e " Departement van Oorlog	"	4,759,822
8 ^e " Departement van Marine	"	4,332,860
9 ^e " Bijdragen van Nederlandsch-Indië aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven		<i>Memorie.</i>
		f 26,446,517

28 December 1891. WET, tot vaststelling der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 220. (*verkort.*)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de begrooting van *Nederlandsch-Indië* jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten moet worden vastgesteld;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz. . .

Art. 1. Het IIde hoofdstuk der begrooting van uitgaven van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892, betreffende de *uitgaven in Nederlandsch-Indië*, wordt vastgesteld als volgt:

1 ^e Afdeling: Regeering en Hooge Colleges	f	1,129,180
2 ^e " Departement van Justitie	"	5,470,881
3 ^e " Departement van Financiën	"	8,179,004
4 ^e " Departement van Binnenlandsch Bestuur	"	32,951,286
5 ^e " Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid	"	11,164,216
6 ^e " Departement der Burgerlijke Openbare Werken	"	22,721,902
7 ^e " Departement van Oorlog	"	24,197,010
8 ^e " Departement van Marine	"	5,192,008
		f 111,005,437

28 December 1891. WET, houdende aanwijzing van de middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892 (Hoofdstuk I. *Middelen en inkomsten in Nederland*). S. 231. (*verkort.*)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederland* te ontvangen middelen, te weten:

1. Verkoop van koffie, enz.

Art. 2. In het bedrag, dat aan de in *Nederland* en in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen tot goedmaking der in art. 1 dezer wet bedoelde uitgaven ontbreekt, wordt voorzien door eene nitkeering uit de nader bij de wet vast te stellen hatige sloten der algemeene rekeningen wegens de

ontvangsten en uitgaven van *Nederlandsch-Indië* over de diensten van 1889 en 1890 en voor sooveel noodig door eene geldleening, krachtens eene nader vast te stellen wet aan te gaan.

Art. 3. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1892.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLAND.

Raming voor het dienstjaar 1892.

1. Verkoop van koffie	f 13,222,523
2. Verkoop van kinabast	" 196,020
3. Verkoop van Banka-tin	" 6,051,292
4. Verkoop van tin, in natura als pachtschat te voldoen door de Billiton-maatschappij, 2800 pikols	" 166,048
5. Terugbetaling door de vennootschap tot het aanleggen en exploiteeren van den spoorweg van <i>Samarang</i> langs <i>Soerakarta</i> naar <i>Djokjokarta</i> , van de krachtens de concessie door den Staat aan haar voorgeschoten gelden	" 855,000
6. Ontvangsten van civielen of algemeen aard	" 47,000
7. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Oorlog in <i>Nederlandsch-Indië</i>	" 43,100
8. Ontvangsten in betrekking tot het Departement van Marine in <i>Nederlandsch-Indië</i>	" 620,285
9. Uitkeering uit het nader bij de wet vast te stellen batig slot der algemeene rekening wegens de ontvangsten en uitgaven van <i>Nederlandsch-Indië</i> over den dienst van 1889	" 550,000
	f 21,751,268

28 December 1891. WET, houdende aanwijzing der middelen en inkomsten ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892 (Hoofdstuk II. *Middelen en inkomsten in Nederlandsch-Indië*). S. 222. (verkort.)

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. . . doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens artikel 2 der wet van 23 April 1864 (*Staatsblad* n°. 35), de middelen tot dekking der uitgaven, begrepen in de begrooting van *Nederlandsch-Indië*, jaarlijks bij afzonderlijke wet of wetten worden aangewezen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. Tot goedmaking van de uitgaven, begrepen in de beide hoofdstukken der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892, worden over dat jaar gebezigd de na te noemen in *Nederlandsch-Indië* te ontvangen middelen, te weten:

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd, enz.

Art. 2. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1892.

Lasten en bevelen, enz.

MIDDELEN EN INKOMSTEN IN NEDERLANDSCH-INDIË.

Raming voor het dienstjaar 1892.

Regeering en Hooge Colleges.

1. Boeten door de Algemeene Rekenkamer opgelegd	f 200
<i>Departement van Justitie.</i>	
2. Gerechtelijke (1) boeten en confiscatiën	" 185,000
3. Terugbetaling van gerechtskosten in strafzaken.	" 10,000
4. Belasting op civiele processen bij residentie- en landraden in de Buitenbezittingen.	" 250
Transporteere	f 204,450

(1) De administratief opgelegde boeten wegens te late betaling van belastingen, enz. zijn onder het bedrag dier inkomsten begrepen.

	Per transport	f 204,450
5.	Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengsten der wees- en boedelkamers	" 96,000
6.	Opbrengst van den arbeid der gevangenen	" 7,000
7.	Verstrekking van voeding aan gegijzelden	" 22,000
<i>Departement van Financiën.</i>		
8.	Verpachte middelen	" 23,484,230
9.	In- en uitvoerrechten en accijnzen en andere ontvangsten daarmede in verband.	" 11,264,000
9a.	In- en uitvoerrechten en verpachte middelen in Indragiri, tot dnver door het inlandsch bestuur geheven.	" 50,000
10.	Haven- en ankeragegelden	" 255,000
11.	Loods- en kaaielden in de haven van Tandjong-Priok	" 75,000
12.	Personeele belasting	" 830,000
13.	Patentrecht	" 922,000
14.	Verponding en belasting van de specerijperken op de Banda-eilanden	" 1,743,000
15.	Openbare verkooping	" 664,000
16.	Zegelrecht	" 930,000
17.	Recht van overschrijving van vaste goederen	" 575,000
18.	Belasting op rijtuigen	" 197,000
19.	Recht van successie en overgang onder Europeanen en met hen gelijkgestelden	" 48,000
20.	Licentiën tot het honden van Chinesesche speel- of dobbeltafels	" 10,400
21.	Belasting op het slachten van rundvee, buffels, paarden en veulens in de Preanger regentschappen	" 68,000
22.	Belasting op het bedrijf	" 2,730,000
23.	Bijzondere belastingen in de Buitenbezittingen	" 2,219,250
24.	Kortingen ten behoeve van de burgerlijke pensioenen	" 317,000
25.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan burgerlijke landsdienaren en aan gepensionneerden verstrekt	" 640,000
<i>Departement van Binnenlandsch Bestuur.</i>		
26.	Bijdrage tot de kosten van bestuur van de landschappen en eilanden onder Menado langs de noordkust van Celebes	" 22,760
27.	Hoofdgeld van de heerendienstplichtigen in de governements-landen van Java en Madnra, met uitzondering van de residentie Batavia (equivalent voor afschafte heerdiensten)	" 2,700,000
28.	Hoofdgeld van mandours en arbeiders in de Minahassa, die zich bij particulieren verhuren en gevestigd zijn op de erven en bouwgronden hanner dienstgebruikers en daarom van heerdienst zijn vrijgesteld	" 250
29.	Kadaster	" 56,000
30.	Landelijke inkomsten en andere grondlasten.	" 16,671,500
31.	Afstand van grond	" 1,239,700
32.	Registratie van werkcontracten gesloten door eigenaren of administrateurs van landbouw, mijnbouw- of nijverheidsondernemingen met van elders afkomstige arbeiders	" 64,000
33.	Koffie	" 9,087,500
34.	Cijns over den governements-anikkerriet-aanplant in vorige jaren	" 431,000
35.	Verkoop van kina-enten en zaad	" 1,000
36.	Vogelnesten, voor zoover niet onder de verpachte middelen begrepen en meststoffen	" 53,300
37.	Verhuur der vindplaatsen van schildpadeieren aan het zuiderzeestrand in de afdeeling Soekaboemi (Preanger regentschappen).	" 1,588
38.	Verhuur van de vischvijvers te Tello en te Sambong Dwaja (Gouvernement van Celebes en onderhoorigheden)	" 1,020
	Transporteere	f 77,680,94

	Per transport	f 77,680,945
39.	Houtwezen	" 1,312,200
40.	Terugbetaling van het aan Pangeran Adipati Ario Praboe Prang Wedono verleend renteloos voorschot	" 100,000

Departement van Onderwijs, Eeredienst en Nijverheid.

41.	Onderwijs	" 365,400
42.	Verkoop van producten uit den cultuurtnin van 's lands plantentuin te Britenzorg	" 1,500
43.	Landsdrukkerij	" 145,000
44.	Vergoeding voor de verpleging van krankzinnigen in de daarvoor bestemde gestichten	" 40,000
45.	Pare vaccinogéne	<i>Memorie.</i>
46.	IJK van maten en gewichten	" 3,000
47.	Belasting op het houden van loterijen	" 30,000
48.	Tin	" 481,100
49.	Zout	" 8,047,000
50.	Vast recht en cijns van concessien tot winning van delfstoffen	" 8,500

Departement der Burgerlijke Openbare Werken.

51.	Verkoop en verhuur van huizen en andere gebouwen	" 20,000
52.	Ontvangsten voortvloeiende uit waterleidingen en overvaarten	" 18,200
53.	Vergoeding voor het gebruik van de loskraan aan het havenkanaal te Samarang	" 2,000
54.	Vergoeding der kosten van onderzoek en beproeving van stoontoestellen	" 15,000
55.	Brievenpost	" 980,000
56.	Binnenlandsche paardenpost	" 3,000
57.	Telegraphie	" 650,000
58.	Hetgeen den Staat aankomt uit de opbrengst van de particuliere telephoon	" 13,000
59.	Spoorwegen	" 6,812,000

Departement van Oorlog.

60.	Bijdragen voor de opleiding van jongelingen bij het pupillenkorps	" 8,000
61.	Boeten en andere ontvangsten, voortspruitende uit contracten van aanneming van uit leverantiën	" 15,000
62.	Terugbetaling van verplegingskosten in de hospitalen	" 97,500
63.	Artillerie-constructiewinkel	" 300
64.	Topographisch bureau en lithographisch etablissement	" 5,000
65.	Verkoop en verhuur van voor 's lands dienst bestemde bruikbare vaste en andere goederen	" 155,000
66.	Verkoop van afgekeurde en overtollige vaste en andere goederen	" 70,000
67.	Stoomtramweg in Atjeh	" 87,700
68.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan militaire landsdienaren verstrekt	" 400,000
69.	Andere ontvangsten	" 25,000

Departement van Marine.

70.	Loodsgelden, met uitzondering van die in de haven van Tandjong Priok	" 150,000
71.	Vergoeding voor het keuren van stoomschepen	" 4,500
72.	Vergoeding door vreemde oorlogschepen en particuliere vaartuigen voor het gebruik van 's lands los- en laadhoofden, drijvende droge dokken, ketelbok, pont en lichte, alsmede voor de kosten van het dokken, vertimmeren en herstellen	" 12,000
73.	Vergoeding door den erfpachter van een gedeelte van het tot de haven van Tandjong Priok behorende terrein voor het gebruik van 's lands dokken	<i>Memorie.</i>

Transporteere f 97,248,445

	Per transport . . .	f 97,248,445
74.	Steigergelden en huur van kolenloodsen en opslagterreinen te Taudjong Priok. . .	39,000
75.	Verkoop van zeekaarten uit het depôt en de onderdepôts	5,000
76.	Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen	42,000
77.	Verkoop van afgekeurd en overtollige goederen.	80,000
78.	Terugbetaling van voorschotten, vóór dit dienstjaar aan landsdienaren verstrekt. . .	15,000
79.	Korting op de traktementen van de ambtenaren bij het marine-etablisement te Soerabaja, bij verplicht gebruik van eene governements-woning	22,000
80.	Andere ontvangsten	5,000

Ontvangsten van gemengden aard en toevallige baten.

81.	Verkoop van voor 's lands dienst bestemde bruikbare goederen uit den voorraad van het civiel departement	34,000
82.	Verkoop van afgekeurde en overtollige goederen uit als voren	43,000
83.	Alle andere ontvangsten	315,000

Totaal f 97,848,445

28 December 1891. WET, tot verhooging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1892, ten behoeve van de voorbereiding der exploitatie van het Ombiliënkolenveld door het Gouvernement S. 223.

28 December 1891. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1890 (Hoofdstuk I. *Uitgaven in Nederland*). S. 224.

28 December 1891. WET, tot wijziging der begrooting van *Nederlandsch-Indië* voor het dienstjaar 1890 (Hoofdstuk II. *Uitgaven in Nederlandsch-Indië*). S. 225.

28 December 1891. WET, tot wijziging van de koloniale huishoudelijke begrooting van *Suriname* voor het dienstjaar 1890. S. 225.

28 December 1891. WET, houdende vaststelling van het *eerste* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 227.

Bij deze wet wordt het *Iste* hoofdstuk der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende het *Huis der Koningin*, vastgesteld zooals het hierna verkort volgt:

Art. 1.	Inkomen van de Koningin	f 600,000.—
- 2.	Inkomen van de Koningin-Weduwe.	" 150,000.—
- 3.	Onderhoud der Koninklijke paleizen	" 50,000.—
- 4.	Kosten der aansluiting aan de gemeentelijke waterleiding te 's Gravenhage van het Koninklijk paleis in het Noordeinde, van de Koninklijke stallen en van het Huis in 't Bosch; kosten van aanleg der water- leiding in deze gebouwen en van aanschaffing van brandblusmid- delen, alsmede der aansluiting van het Huis in 't Bosch aan de brand- weertelegraaf of de telephoon, met de kosten van ontwerp en toezicht.	" 13,200.—

f 813,200.—

28 December 1891. WET, houdende vaststelling van het *zevende* hoofdstuk *A* der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 228.

Bij deze wet wordt het *Vilde* hoofdstuk *A* der begrooting van Staatsuitgaven voor het dienstjaar 1892, betreffende de *Nationale Schuld*, vastgesteld zooals hierna verkort volgt:

1 ^o Afd.:	Interesten, lijfrenten, enz.	f 32,189,806.2
2 ^o " "	Amortisatie en aflossing van nationale schuld	" 2,845,800.—
		f 35,035,606.2

28 December 1891. WET, tot aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 229.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA KON. WIJ EMMA, KON. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat, volgens de artt. 123 en 124 der Grondwet, jaarlijks de middelen behooren te worden aangewezen tot dekking van alle uitgaven des Rijks, in de algemeene begrooting begrepen;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. Ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de algemeene begrooting voor het dienstjaar 1892, zullen over dat jaar worden gebezigd de middelen en inkomsten hierna omschreven, te weten:

1°. de Rijks directe en indirecte belastingen, accijnzen en rechten, hierna genoemd:

a. *grondbelasting*,

b. de belasting op het personeel,

c. het *patentrecht*,

d. de *accijnzen*,

e. de rechten en boeten van *zegel*, *registratie*, *hypotheek*, *successie* en *overgang bij overlijden*,

f. de rechten op den *invoer* en het *formaatzegel*, in gebruik bij heffing van die rechten,

g. de waarborg en belasting der *gouden* en *zilveren werken*;

2°. de inkomsten der *domeinen*, *wegen* en *vaarten*;

3°. de opbrengst der *posterijen*;

4°. de inkomsten der *Rijks telegraphen*;

5°. de opbrengst der *Staatsloterij*;

6°. de opbrengst der *uitgifte van akten voor de jacht* en *vischertij*;

7°. de opbrengst der *loodsgelden*;

8°. het recht op de *mijnen*;

9°. het aandeel van het Rijk in de opbrengst van de *exploitatie der Staatspoorwegen*;

10°. de *opcenten* op de hoofdsom der volgende belastingen en rechten, te weten:

a. *een en twintig en een halven opcent* op de *grondbelasting* van de *onbebouwde eigendommen*,

b. *twintig opcenten* op het *personeel*,

c. *acht en twintig opcenten* op het *patentrecht*; zullende de opcenten op het personeel en op het *patentrecht* geheven worden over het geheele belastingjaar, eindigende den laatsten April 1893;

d. *vijftig opcenten* op de rechten en boeten van *zegel*, met uitzondering van die, genoemd

bij de letters *a*, *b* en *c* van art. 18 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 93) en bij art. 2 der wet van den 31sten December 1885 (*Staatsblad* n°. 264),

e. *acht en dertig opcenten* op:

de rechten en boeten van *registratie*, welke vier ten honderd bedragen, daaronder begrepen het bij art. 13, n°. 1, laatste lid, der wet van den 16den Juni 1882 (*Staatsblad* n°. 29) op de helft verminderde recht van vier ten honderd voor de verkooping van domeinen van den Staat, het recht en de boete van *registratie*, bedoeld bij art. 14 der wet van den 11den Juli 1882 (*Staatsblad* n°. 92),

de rechten en boeten van *registratie*, verschuldigd op de akten, welke vóór den 1sten Januari 1883 eene zekere dagteekening hebben verkregen,

de rechten en boeten van *successie* en van *overgang bij overlijden*,

f. *vijftig opcenten* van het *formaatzegel* in gebruik bij de heffing van rechten op den invoer,

g. *vijftien opcenten* van het recht op de *mijnen*, voor *kwade posten* en *collecteloon*;

11°. *assaailoon*, in geval van verbreking van *gouden* en *zilveren werken* en voor gehalte-proeven, welke geen betaling van belasting ten gevolge hebben;

12°. de *verschillende ontvangsten* en *toevallige baten* hierna omschreven:

a. de *toevallige baten*, het beheer van den gewonen dienst der *gevangenen* betreffende,

b. de inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der *gevangenen*,

c. de inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der *Rijkswerkinrichtingen* te *Veenhuizen*, *Hoorn* en nabij *Leiden*,

d. de opbrengst van de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal*,

e. de opbrengst van het *Staatsblad*,

f. het batig slot van het Fonds der *Algemeene Landsdrukkerij*,

g. de opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken,

h. de *justeerloozen* van gewichten,

i. de *consulaat-rechten*,

j. de baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks *veeartsenijsschool*,

k. de baten, voortvloeiende uit het beheer van het *Universiteits-ziekenhuis* te *Leiden* en van het *Rijks-krankzinnigengesticht* te *Medemblik*,

l. de bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken,

m. de vergoeding van de provinciën en gemeenten voor de invordering van opcenten op de directe belastingen,

n. de ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster,

o. de boeten van verschillende aard,

p. de gerechtskosten,

q. het aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst van de boeten en verbeurdverklaringen, bij de directe belastingen, rechten op den invoer en accijnzen vallende,

r. de teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas geheven opcenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1889 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1889—1890;

s. de kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die, ingevolge art. 49 der wet van den 29sten Maart 1883 (*Staatsblad* n°. 4), ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken,

t. de kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen en de kosten van beschrijving voor het patentrecht aan de schatkist vervallen, zoodmede de vergoeding voor het rondbrengen van patentbladen,

u. de leges aan de schatkist vervallen,

v. de verjaarde renten,

w. de inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en de renten van de te zijnen name op het Grootboek der Nationale Schuld, rentende 2½ pCt. ten honderd, ingeschreven kapitalen,

x. de inkomsten van de Grootboeken der Nationale Schuld,

yj. de bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 78) en van de vóór 1°. Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren,

z. de bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen,

aa. de betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art 65 *ter* der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van den 8ten December 1889 (*Staatsblad* n°. 175),

bb. de schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekerschoolen van onderwijzers,

cc. de schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenaarsonderwijzers en aan de Rijkschool voor kunstnijverheid,

dd. de bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijkse hogere burgerscholen, de Rijkslandbouwschool en de Polytechnische school,

es. de bijdrage van de gemeente Gouda in de kosten van uitbreiding der Rijkse hogere burgerschool aldaar van driejarige cursus tot eene van vijfjarige cursurs, en de bijdrage van de gemeente Rotterdam in de kosten der aldaar bestaande Rijksinrichting tot opleiding van vroedvrouwen,

f. de bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en de betalingen voor het afleggen der examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (*Staatsblad* n°. 102),

gg. de bijdragen van kweekelingen der Rijkse academie van beeldende kunsten,

hh. de bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en van jongelingen op de Pupillenschool,

ii. de bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk instituut voor de Marine en van adpirant-administrateurs te *Willemsoord*,

ij. de teruggaven en renten van voorschotten,

kk. de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen,

ll. de uitkeeringen van *België*:

1°. volgens art. 18, alinea 3, van het verdrag van den 5den November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1843 (*Staatsblad* n°. 3), wegens de vungelden op de Westerschelde;

2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van den 31sten October 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (*Staatsblad* n°. 63), voor werken voor de nitloozing der Vlaamsche wateren,

mm. de uitkeering van den mnntmeester voor het gebrnik der Rijksmnntinrichting,

nn. de teruggave van de nit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijkse-postspaarbank.

oo. de teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zoodals die is gewijzigd bij de wet van den 11den Juli 1884 (*Staatsblad* n°. 128) over 1890 te veel is genoten,

pp. de ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout,

qq. alle andere ontvangsten niet tot de voren genoemde behoorende;

13°. de bijdragen van *Nederlandsch-Indië* aan

de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1892;

14°. het aandeel van de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* in de uitgaven wegens uitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld, en de uitkeering uit die middelen wegens rente ad drie en ses tiende ten honderd in het jaar over de gelden, welke in 1892 uit 's Rijks schatkist worden voorgeschoten;

15°. het aandeel van de geldmiddelen van *Nederlandsch-Indië* in de uitgaven voor rente en aflossing van drie en een half ten honderd rente-gevende Nationale Schuld;

16°. eene bijdrage van honderd vijftig duizend gulden uit het Fonds, voortspruitende uit koop-prijzen van domeinen;

17°. het aandeel van den Staat, ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (*Staatsblad* n°. 122), in de winsten der *Nederlandsche Bank*, zijnde een vierde gedeelte der over het boekjaar 1892—1893 behaalde winsten;

18°. de *leges*, geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (*Staatsblad* n°. 80).

2. Naar aanleiding van art. 85 der wet van den 21sten April 1810 (*Bulletin des Lois* n°. 283) wordt het proportioneel recht op de mijnen voor het jaar 1892 bepaald op twee en een half ten honderd der zuivere opbrengst.

3. In de som, welke aan de middelen en inkomsten bij artikel 1 deser wet aangewezen, tot goedmaking van de daarbij vermelde uitgaven ontbreekt, kan, in afwachting van nadere wettelijke bepalingen, worden voorzien door uitgifte van schatkistbiljetten en schatkistpromessen of door beleening van schatkistbiljetten, tot een bedrag van hoogstens twee millioen vierhonderd duizend gulden.

4. Deze wet treedt in werking met den 1sten Januari 1892.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December 1891.

(get.) E M M A.

De Min van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 28 Dec. 1891.)

STAATSBEGROOTING VOOR HET DIENSTJAAR 1892.

WET OP DE MIDDELEN.

Raming voor het dienstjaar 1892.

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
<i>A. Directe belastingen.</i>	
a. Grondbelasting: Hoofdsom	f 11,350,000.—
21½ opeenten op de grondbelasting van onge- bouwde eigendommen	1,192,000.—
	f 12,542,000.—
af: ontheffingen, kwijtscheldingen en oninbare posten	40,000.—
	f 12,502,000.—
b. Personeel: Hoofdsom	f 10,500,000.—
20 opeenten	2,100,000.—
	f 12,600,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	1,102,000.—
	f 11,498,000.—
c. Patenten: Hoofdsom	f 3,600,000.—
28 opeenten	1,008,000.—
	f 3,608,000.—
af: ontheffingen, verminderingen, afschrijvingen en oninbare posten	80,000.—
	f 4,528,000.—
Transporteere	f 28,528,000.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport	f 28,528,000.—
B. Accijnzen.		
a.	Suiker	f 8,500,000.—
b.	Wijn	" 1,800,000.—
c.	Binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd.	" 24,500,000.—
d.	Zout.	" 3,850,000.—
e.	Zeep.	" 2,000,000.—
f.	Bieren en azijnen	" 1,070,000.—
g.	Geslacht	" 3,000,000.—
		" 44,720,000.—
C. Indirecte belastingen.		
a.	Zegelrechten	f 2,750,000.—
b.	Registratierechten	" 6,600,000.—
c.	Hypotheekrechten	" 975,000.—
d.	Rechten van successie en van overgang bij overlijden.	" 8,100,000.—
		f 18,425,000.—
	50 opercenten op zegelrechten	f 535,000.—
	38 opercenten op registratierechten	" 1,600,000.—
	38 opercenten op de rechten van successie en van overgang bij overlijden	" 3,078,000.—
		" 5,213,000.—
		" 23,638,000.—
D. Rechten op den invoer.		
a.	Rechten op den invoer	f 5,700,000.—
b.	Formaatzegel	" 7,200.—
		f 5,707,200.—
	50 opercenten op het formaatzegel.	" 3,600.—
		" 5,710,800.—
E. Waarborg en belasting der gouden en zilveren werken.		
	Belasting (hoofdsom en opercenten).	f 235,000.—
	Eesaailoon, in geval van verbreking der werken en voor gehalte- proeven, welke geene betaling van belasting ten gevolge hebben	" 900.—
		" 235,900.—
F. Domeinen.		
a.	Inkomsten van de gewone domeinen, tienden, enz.	f 1,600,000.—
b.	Inkomsten van het domein van Oorlog	" 55,000.—
c.	Inkomsten van de groote wegen	" 315,000.—
d.	Inkomsten van vaarten, veren en havens.	" 360,000.—
		" 2,330,000.—
G.	Opbrengst der posterijen	" 7,100,000.—
H.	Inkomsten van de Rijkstelegrafen.	" 1,368,000.—
I.	Opbrengst der Staatsloterij	" 661,500.—
J.	Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij	" 140,000.—
K.	Loodgeldten	" 1,350,000.—
		" 115,782,200.—
	Transporteere	f 115,782,200.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.		BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
	Per transport . . .	f 116,782,200.—
<i>L. Recht op de mijnen.</i>		
Vast recht	f	285.—
Proportioneel recht	"	6,100.—
10 opercenten voor kwade posten, volgens art. 36 der wet van 21 April 1810	"	610.—
5 opercenten voor collecteloon, volgens artt. 37 en 38 van het decreet van 6 Mei 1811	"	305.—
		" 7,250.—
M. <i>Aandeel van het Rijk in de opbrengst van de exploitatie der Staatsspoorwegen.</i>		" 4,345,000.—
<i>N. Verschillende ontvangsten en toevallige baten.</i>		
a. Toevallige baten, het beheer van den gewonen dienst der gevangenis en betreffende	f	2,600.—
b. Inkomsten, voortvloeiende uit den arbeid der gevangenen . . .	"	166,400.—
c. Inkomsten, voortvloeiende uit het beheer der Rijkswerkinrich- tingen te Veenhuizen, Hoorn en nabij Leiden	"	173,260.—
d. Opbrengst van de <i>Nederlandsche Staatscourant</i> en het <i>Verslag der Handelingen van de Staten-Generaal</i>	"	86,000.—
e. Opbrengst van het <i>Staatsblad</i>	"	6,000.—
f. Batig slot van het fonds der Algemeene Landsdrukkerij . . .	"	25,000.—
g. Opbrengst van voor het publiek verkrijgbaar gestelde stukken. "	"	14,000.—
h. Justeerlooien van gewichten.	"	20,600.—
i. Consulaatrechten.	"	40,000.—
j. Baten, voortvloeiende uit het beheer van 's Rijks veeartsenij- school.	"	25,000.—
k. Baten, voortvloeiende uit het beheer van het Universiteits- ziekenhuis te <i>Leiden</i> en het Rijks-krankzinnigengesticht te <i>Medenblik</i> . "	"	95,000.—
l. Bijdragen in de kosten van aanleg en onderhoud van landswerken. "	"	119,000.—
m. Vergoeding door de provinciën en gemeenten voor de invor- dering van opercenten op de directe belastingen.	"	245,000.—
n. Ontvangsten wegens verrichtingen betrekkelijk het kadaster . .	"	47,000.—
o. Boeten van verschillende aard.	"	145,000.—
p. Gerechtskosten	"	52,000.—
q. Aandeel van 75 ten honderd in de opbrengst der boeten en verbeurdverklaringen bij de directe belastingen, rechten op den in- voer en accijnzen vallende	"	40,000.—
r. Teruggave wegens het aandeel der niet ten behoeve van 's Rijks kas gegeven opercenten in de kwade posten op de grondbelasting over het dienstjaar 1889 en op de personeele belasting over het dienstjaar 1889—1890	"	390,000.—
s. Kosten van schatting, telling en herziening voor de personeele belasting, die ingevolge art. 49 der wet van den 29sten Maart 1833 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 4) ten laste der belastingplichtigen op de kohieren worden uitgetrokken	"	153,000.—
z. Kosten van vervolging tot invordering van directe belastingen		
	Transporteere . . .	f 1,794,860 — f 120,134,450.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.	BELOOP PER MIDDEL OF INKOMST.
Per transport . . .	f 1,794,860.—
en kosten van beschrijving voor het patentrecht aan de schatkist vervallen, zoomede vergoeding voor het roebd brengen van patentbladen . . .	38,000.—
u. Leges aan de schatkist vervallen	123,000.—
v. Verjaarde renten	16,000.—
w. Inkomsten van den Hoogen Raad van Adel en renten van de te zijnen name op het grootboek der nationale schuld, rentende $\frac{3}{4}$ ten honderd, ingeschreven kapitalen	22,000.—
x. Inkomsten van de grootboeken der nationale schuld	24,000.—
y. Bijdragen voor pensioen van burgerlijke ambtenaren, ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n°. 78), en van de vóór 1°. Juli 1846 in dienst getreden burgerlijke ambtenaren . . .	577,000.—
z. Bijdragen voor pensioen van onderwijzers bij openbare lagere scholen	170,000.—
aa. Betalingen voor het afleggen der examens bedoeld bij art. 65ter der wet tot regeling van het lager onderwijs, laatstelijk gewijzigd bij die van den 8sten December 1889 (<i>Staatsblad</i> n°. 175)	28,000.—
bb. Schoolgelden van leerscholen, verbonden aan de Rijkskweekscholen van onderwijzers	12,515.—
cc. Schoolgelden van leerlingen aan de Rijksnormaalschool voor teekenonderwijzers en aan de Rijkschool voor kunstnijverheid . . .	3,925.—
dd. Bijdragen van leerlingen en kweekelingen op de Rijks hoogere burgerscholen, de Rijkslanbouwschool en de Polytechnische school . .	92,600.—
ee. Bijdrage van de gemeente <i>Gouda</i> in de kosten van uitbreiding der Rijks hoogere burgerschool aldaar van driejarigen cursus tot eene van vijfjarigen cursus en bijdrage van de gemeente <i>Rotterdam</i> in de kosten der aldaar bestaande Rijks-inrichting tot opleiding van vroedvrouwen	11,700.—
ff. Bijdragen voor het volgen der lessen aan de Rijksuniversiteiten en betalingen voor het afleggen van examens, bedoeld bij art. 89 der wet van den 28sten April 1876 (<i>Staatsblad</i> n°. 102).	217,000.—
gg. Bijdragen van kweekelingen der Rijksacademie van beeldende kunsten	5,000.—
hh. Bijdragen voor de opleiding van cadetten bij de Koninklijke Militaire Academie en van jongelingen op de pupillenschool	56,650.—
ii. Bijdragen voor de opleiding van adelborsten bij het Koninklijk Instituut voor de Marine en van aspirant-administrateurs te <i>Willemsoord</i>	41,850.—
jj. Teruggaven en renten van voorschotten	2,800.—
kk. Opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen . . .	220,000.—
II. Uitkeeringen van België:	
1°. volgens art. 18, alin. 3, van het verdrag van 5 November 1842, goedgekeurd bij de wet van den 4den Februari 1848 (<i>Staatsblad</i> n°. 3), wegens de vuurgelden op de <i>Wester-Schelde</i>	f 10,000.—
2°. volgens art. 10 van de overeenkomst van 31 Oc-	
Transporteere	f 10,000.—
f 3,451,400.—	f 120,184,450.—

BENAMING DER MIDDELEN EN INKOMSTEN.

BELOOP
PER MIDDEL OF
INKOMST.

Transporteere	f 10,000.— f 8,461,400.—	f 120,184,460.—
tober 1879, goedgekeurd bij de wet van den 22sten April 1880 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 68), voor werken voor de uitloozing der <i>Vlaamsche wateren</i>	" 58,300.—	
		68,300.—
<i>mm.</i> Uitkeering van den muntmeester voor het gebruik der Rijksmuntfurielichting		<i>Memorie.</i>
<i>nn.</i> Teruggave van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten voor de Rijks-postsparbank	" 172,000.—	
<i>oo.</i> Teruggave door gemeenten ter zake van hetgeen door haar volgens art. 45 der wet tot regeling van het lager onderwijs, zooals die gewijzigd is bij de wet van den 11den Juli 1884 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 123) over 1889 te veel is genoten	" 70,000.—	
<i>pp.</i> Ontvangsten wegens houtgeest, gebezigd tot vermenging van gedistilleerd en wegens stoffen gebezigd tot vermenging van zout	" 100,000.—	
<i>qq.</i> Alle andere ontvangsten niet tot de vorengenoemde behoorende.	" 200,000.—	
		" 4,061,700.—
<i>O. Bijdragen van Nederlandsch-Indië</i> aan de middelen tot dekking van 's Rijks uitgaven over het dienstjaar 1892.		<i>Memorie.</i>
<i>P. Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de uitgaven wegens nitgifte of beleening van bewijzen van vlottende schuld en uitkeering uit die middelen wegens rente, ad drie en zes tiende ten honderd in het jaar over de gelden, welke in 1892 uit 's Rijks schatkist worden voorgeschoten		<i>Memorie.</i>
<i>Q. Aandeel van de geldmiddelen van Nederlandsch-Indië</i> in de uitgaven voor rente en aflossing van drie en een half ten honderd rentegevende schuld	" 1,854,000.—	
<i>R. Bijdrage</i> uit het <i>Fonds, voortspruitende uit kooprijzen van domeinen</i>	" 150,000.—	
<i>S. Aandeel van den Staat</i> , ingevolge de wet van den 7den Augustus 1888 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 122), in de winsten der Nederlandsche Bank, zijnde een vierde gedeelte der over het boekjaar 1891/1892 en drie vierde gedeelten der over het boekjaar 1892/1893 behaalde winsten.	" 1,200,000.—	
<i>T. Leges</i> , geheven ingevolge de wet van den 9den Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 80).	" 200,000.—	
	Totaal	f 127,600,150.—

28 December 1891. WET, betreffende het aangaan eener geldleening ten laste van den Staat. S. 230.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat het noodzakelijk is te voorzien in de middelen tot dekking van de nadeelige saldo's der algemeene rekeningen van Staatsontvangsten en uitgaven over de dienstjaren 1885, 1886, 1887, 1888, 1890 en 1891, en dat het wenschelijk is gelden op te nemen, waarnit de ten laste van

den Staat in omloop zijnde 3½ ten honderd rentegevende schuldbekenenissen, uitgegeven door de voormalige Nederlandsche Rhijnspoorwegmaatschappij, kunnen worden afgelost;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De Minister van Financiën wordt gemachtigd tot de tegeldemaking van schuldbekenenissen aan toonder, ten laste van den Staat, waarvan de renten, ad drie en een half ten honderd in het jaar, betaalbaar zijn op halfjarige coupons verschijnende 1 April en 1 October.

Die tegeldemaking, waarvan de voorwaarden, voor zoo ver zij niet bij deze wet zijn geregeld,

door genoemden Minister worden vastgesteld, geschiedt voor zoodanig nominaal bedrag als noodig is tot verkrijging eener som van hoogstens vijf en veertig millioen guldens.

De schuldbekentenissen worden vóór de uitgifte door de Algemeene Rekenkamer geregistreerd en van een bewijs dier registratie voorzien.

De coupons zijn betaalbaar te Amsterdam en in de verdere door den Minister van Financiën aan te wijzen plaatsen.

Wanneer plaatsen, in het buitenland gelegen, voor die betaalbaarstelling aangewezen worden, kan door den Minister van Financiën aan de met die uitbetaling te belasten bankiers of bankinstellingen eene provisie worden toegekend van ten hoogste één achtste ten honderd over het nominaal bedrag der door hnnne tusschenkomst nitbetaalde coupons en aflosbaar gestelde schuldbekentenissen.

2. De in art. 1 bedoelde schuldbekentenissen worden na voorafgaande openbare uitloting voor haar nominaal bedrag afgelost.

Die loting en aflossing geschieden jaarlijks, voor de eerste maal in het jaar 1898, minstens en zoo na mogelijk ten beloope van een half ten honderd van het nominaal bedrag der uitgegeven schuldbekentenissen vermeerderd met het bedrag der door de verplichte aflossingen vrijgevallen rente

Het plan van aflossing wordt op de schuldbekentenissen afgedrukt.

Tot vroegere of meerdere aflossing dan het plan aanwijst blijft de Staat na 1 Januari 1896 te allen tijde bevoegd. De afgeloste stukken worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

3. Indien de Staat een gedeelte der bij deze wet bedoelde schuldbekentenissen inkoopt, blijven de nummers dier stukken deelen in de lotingen, welke tot aflossing der schuld worden gehouden.

4. De renten der schuldbekentenissen loopen niet verder dan tot aan den dag van aflosbaarstelling.

Het recht tot opvordering van het kapitaal der aflosbaar gestelde stukken vervalt tien jaren na den dag van aflosbaarstelling.

5. De houders der bij deze wet bedoelde schuldbekentenissen kunnen, zoolang die stukken niet zijn uitgeloot, daarvoor, indien zij dit verlangen, met inachtneming van door Ons te stellen regelen, inschrijving van gelijk bedrag bekomen op het Grootboek der drie en een half ten honderd rentegevende Nationale Schuld, zonder betaling van

andere kosten dan die van de deswege vereischte formulieren.

De aldus verwisselde schuldbekentenissen worden ter vernietiging bij de Algemeene Rekenkamer overgebracht.

Bij uitloting dier schuldbekentenissen wordt het voor hare aflossing bestemde bedrag tot inkoop of aflossing van rentegevende Nationale Schuld aangewend.

6. Aan bankiers en bankinstellingen, zoomede makelaars en anderen, die commissiehandel in effecten uitoefenen, wordt wegens de inschrijvingen voor de bij deze wet bedoelde schuldbekentenissen, welke aan hen, in geval van openbare inschrijving worden toegewezen, een vierde ten honderd van het nominaal bedrag dier inschrijvingen toegekend.

7. Van de tegeldemaking der bij deze wet bedoelde schuldbekentenissen wordt eene rekening afgelegd, die, na door de Algemeene Rekenkamer te zijn opgenomen en gesloten, aan de Staten-Generaal wordt medegedeeld.

8. De bestemming van de opbrengst der bij deze wet bedoelde geldleening wordt bij de wet geregeld.

9. De bijjetten van inschrijving van de bij deze wet bedoelde geldleening zijn vrij van zegelrecht.

10. Deze wet verbindt met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(Uitgeg. 1 Jan. 1892.)

28 December 1891. WET, betreffende de heffing der grondbelasting voor 1892. S. 231.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat nadere voorziening nopens de heffing der grondbelasting noodig is;

Zoo is het, dat Wij den Raad van State enz.

Art. 1. In artikel 37 der wet van 25 April 1879 (Staatsblad n°. 89), gewijzigd bij art. 1 der wet van 31 December 1890 (Staatsblad n°. 194), wordt "1892" vervangen door "1893".

2. In artikel 41 van eerstgemelde wet, gewijzigd bij art. 2 van genoemde wet van 31 December 1890, wordt "1891" vervangen door "1892".

3. Deze wet treedt in werking op den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December 1891.

(*get.*)

EMMA.

De Minister van Financiën, (*get.*) PIERSON.
(*Uitgeg.* 1 Jan. 1892.)

28 December 1891. WER, tot wijziging van het derde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 232.

28 December 1891. WER, tot wijziging der begrooting van uitgaven voor den aanleg van Staatspoorwegen, dienst 1890. S. 233.

Bij deze wet wordt *art.* 11 *verhoogd* met f 50,000, daarentegen wordt *art.* 10 met gelijk bedrag *verminderd*.

28 December 1891. WER, tot wijziging van het negende hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1890. S. 234.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 67 met f 100,000. *Art.* 80 met f 14,000.

Art. 169 met f 12,600. *Art.* 170 met f 400.

Art. 179 met f 3,000. *Art.* 186 met f 5,600.

Art. 193 met f 1,100. *Art.* 198 met f 3,000.

b. verminderd:

Art. 36 met f 114,000. *Art.* 168 met f 15,000.

Art. 178 met f 10,700.

28 December 1891. WER, tot verandering van de grens tusschen de gemeenten *Maasland* en *Maasluis*. S. 235.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.

WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:

Alsoo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenschelijk is de grens scheiding tusschen de gemeenten *Maasland* en *Maasluis* te wijzigen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Art. 1. De grens tusschen de gemeenten *Maasluis* en *Maasland* wordt veranderd als volgt:

Van het punt in de tegenwoordige grens gelegen in het zuidwestelijk verlengde van de zuidelijke scheiding van het perceel sectie E n°. 17, der gemeente *Maasland* loopt de grens in noord-oostelijke richting eerst langs dat verlengde dwars over het perceel sectie E n°. 986, en vervolgens langs de genoemde scheiding van n°. 17

tot aan den zuidoostelijken hoek van dat perceel. Van daar in noordwestelijke richting langs de oostelijke grens van n°. 17 tot aan den noord-oostelijken hoek van dat perceel, zijnde een punt in de zuidelijke scheiding van perceel sectie E n°. 982. Van daar in noordoostelijke richting langs de zuidelijke scheiding van de perceelen sectie E n°. 932 en 986 tot aan den zuidoostelijken hoek van laatstgenoemd perceel.

Vervolgens in noordwestelijke richting langs de oostelijke grens van n°. 986 tot den noord-oostelijken hoek van dat perceel. Daarna in zuidwestelijke richting langs de noordelijke scheiding van n°. 986 tot aan de tegenwoordige grens, om verder die grens te volgen tot aan het in zuid-oostelijke richting verlengde van de westelijke scheiding van het perceel sectie H n°. 240, zijnde een punt in het midden van den Trek- of Noordvliet. Van dat punt in noordoostelijke richting het midden van genoemden vliet volgende tot aan het in zuidoostelijke richting verlengde van de oostelijke scheiding van het perceel H n°. 240. Van daar in dat verlengde in noordwestelijke richting eerst den vliet en daarna den kerkweg overstekende tot aan den zuidoostelijken hoek van H n°. 240.

Vervolgens in noordwestelijke richting langs de oostelijke scheiding van H n°. 240 en 241 tot aan den noordoostelijken hoek van laatstgenoemd perceel.

Van daar in zuidwestelijke richting langs de noordzijde van de perceelen sectie H n°. 241 en 867 tot aan den noordwestelijken hoek van H n°. 867. Van dit punt loopt de grens in het in noordwestelijke richting verlengde van de westelijke scheiding van H 867 door het perceel sectie H 860 tot aan de noordelijke scheiding van dat perceel, om in zuidwestelijke richting eerst die noordelijke scheiding en daarna de noordelijke scheiding van het perceel H 916 te volgen tot den oostelijken hoek van H 914.

Van daar eerst in noordwestelijke en vervolgens in zuidwestelijke richting om dat perceel tot in de tegenwoordige grens.

Al de bovengenoemde perceelen zijn gelegen in de gemeente *Maasland*.

2. De overgang van grondgebied, die het gevolg is van deze grensverandering, heeft plaats met 1 Januari 1892.

3. Alle kadastrale en andere stukken, uitsluitend de perceelen betreffende, welke van de gemeente *Maasland* naar de gemeente *Maasluis*

overgaan, worden aan deze laatste gemeente nitgekeerd.

Het gemeentebestuur van *Maassluis* heeft te allen tijde het recht kosteloos inzage te nemen van de archieven der gemeente *Maasland* en daarvan afschriften of nittrekeels op gemeene kosten te vorderen.

4. De gemeente-opcenten op de personeele belasting over het dienstjaar 1891/1892 worden, voor zooveel het grondgebied betreft dat van *Maasland* naar *Maassluis* overgaat, geheven ten behoeve der gemeente *Maasland*. Van de zuivere opbrengst dier opcenten wordt $\frac{1}{2}$ nitgekeerd aan de gemeente *Maassluis*.

5. De som, bedoeld in art. 1 der wet van 26 Juli 1885 (*Staatsblad* n°. 169), wordt, voor zooveel betreft de gemeente *Maassluis*, vermeerderd en voor zooveel betreft de gemeente *Maasland* verminderd met $\frac{1}{2}$ van de zuivere opbrengst der hoofdsom en Rijksopcenten van de personeele belasting, gemiddeld over de belastingjaren 1882—1883, 1883—1884 en 1884—1885 op het van de gemeente *Maasland* naar de gemeente *Maassluis* overgaand grondgebied geheven.

6. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied, dat van de gemeente *Maasland* naar de gemeente *Maassluis* overgaat, worden voor het opmaken der kiezerslijsten en voor de verkiesbaarheid tot leden van den gemeenteraad van af 1 Januari 1892 beschouwd als ingezetenen van de gemeente *Maassluis*.

7. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied dat van de gemeente *Maasland* naar de gemeente *Maassluis* overgaat, die geplaatst zijn op de in de gemeente *Maasland* vastgestelde kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad, worden op 1 Januari 1892 door het bestuur dier gemeente van die lijsten geschrapt.

Dit bestuur zendt op voormelden dag nittrekeels der kiezerslijsten, voor zooveel zij bedoelde personen betreffen, aan het bestuur der gemeente *Maassluis*, hetwelk die personen zoo spoedig mogelijk plaatst op de kiezerslijsten tot het kiezen van leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, van de Provinciale Staten en van den gemeenteraad. De burgemeester van *Maassluis* doet een nittrekeel der aldus aangevulde kiezerslijsten, voor zoover zij bedoelde personen betreffen, aanplakken en op de secretarie der gemeente voor een ieder ter lezing nederleggen en zorgt

dat van dit een en ander openbare kennisgeving geschiedt.

Met den dag deser kennisgeving zijn en blijven deze aanvullingslijsten, behoudens de wijzigingen daarin ten gevolge van rechterlijke nitspraken te brengen, van kracht totdat de kiezerslijsten voor de gemeente *Maassluis* opnieuw worden vastgesteld.

8. De ingezetenen, gevestigd op het grondgebied van *Maasland*, dat naar de gemeente *Maassluis* overgaat, welke bij het in werking treden deser wet ingeschreven zijn voor de in 1892 te houden lichte der nationale militie, worden op de registers der gemeente *Maassluis* overgeschreven.

Gelijke overschrijving geschiedt ten aanzien van de ingezetenen die tot de schutterij behooren.

9. Deze wet treedt in werking met den dag harer afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December 1891.

(get.)

EMMA.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.)

TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 1 Jan. 1892.)

28 December 1891. WETTEN, tot afwijking van den regel, gesteld bij art. 241 der gemeentewet, betreffende de heffing van plaatselijke belastingen ten behoeve van de gemeente: (S. 236—242.)

Vlissingen, zoo noodig tot 31 December 1896, van eene belasting op het gemaal, voor zooveel de tarwe betreft, tot een bedrag van ten hoogste één gulden per honderd kilogram en op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twintig gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 236.

Terschelling, zoo noodig tot 31 December 1896, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste tien gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 237.

Urk, zoo noodig tot 31 December 1896, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste twintig gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 238.

den Helder, zoo noodig tot 31 December 1896, van eene belasting op het gedistilleerd tot een bedrag van ten hoogste vijftien gulden per hectoliter, ad vijftig percent sterkte. S. 239.

Vlieland, zoo noodig tot 31 December 1896, van eene belasting op het gedistilleerd tot een be-

drag van ten hoogste twintig gulden per hec-
toliter, ad vijftig percent sterkte. S. 240.

Middelharnis, zoo noodig tot 31 December 1890,
van eene belasting op het gedistilleerd tot een be-
drag van ten hoogste twaalf gulden per hectoliter,
ad vijftig percent sterkte. S. 241.

Hellovoetshuis, zoo noodig tot 31 December 1890,
van eene belasting op het gedistilleerd tot een be-
drag van ten hoogste twaalf gulden per hectoliter,
ad vijftig percent sterkte. S. 242.

28 December 1891. WET, tot verlenging van
den termijn, gedurende welken de wet van
19 Januari 1890 (*Staatsblad* n°. 1) van kracht
blijft. 243.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ. doen te weten:
Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat
het wenschelijk is den bij art. 18, eerste lid, der
wet van 19 Januari 1890 (*Staatsblad* n°. 1) vast-
gestelden termijn, gedurende welken die wet van
kracht blijft, te verlengen;

Zoo is het, dat Wij, den Raad van State enz.

Eenig artikel.

In het eerste lid van artikel 18 der wet van
19 Januari 1890 (*Staatsblad* n°. 1) wordt in plaats
van „Januari” gelezen „October”.

Deze wet treedt in werking op den dag harer
afkondiging.

Lasten en bevelen, enz.

Gegeven te 's Gravenhage, den 28sten December
1891.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Min. van Waterstaat, Handel en Nijverheid,

(*get.*) C. LELY.

(*Uitgeg. 1 Jan. 1892.*)

28 December 1891. WET, houdende machtiging
tot nitgifte van f 10,000,000 in schatkist-
bijjetten en schatkist-promessen, volgens de wet-
ten van 4 April 1870 (*Staatsblad* n°. 62) en
van 5 December 1881 (*Staatsblad* n°. 185).
S. 244.

29 December 1891. BESLUIT, tot wijziging van
het Koninklijk besluit van 4 November 1890
(*Staatsblad* n°. 160), tot bepaling van het
maximum der verpleegden en het minimum
van geneeskundigen in het krankzinnigen-
gesticht „het St. Joris-Gasthuis” te Delft.
S. 245.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Bin-
nenlandsche Zaken, van 24 December 1891,
n°. 3727, afdeling Medische Politie;

Gelet op art. 43, juncto art. 8, 4°. der wet
van 27 April 1884 (*Staatsblad* n°. 96), laatstelijk
gewijzigd bij art. 10, anb 46° van de wet van
15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64);

Hebben goedgevonden en verstaan te bepalen:

Benig artikel.

In het tweede lid van art. 1 van het Koninklijk
besluit van 4 November 1890 (*Staatsblad* n°. 160),
tot bepaling van het maximum der verpleegden
en het minimum van geneeskundigen in het krank-
zinnigengesticht „het St. Joris-Gasthuis” te Delft
wordt voor „1 Januari 1892” gelezen „1 Jann-
ari 1893”.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is be-
last met de uitvoering van dit besluit, dat in het
Staatsblad zal worden geplaatst.

's Gravenhage, den 29sten December 1891.

(*get.*) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(*get.*) T A K V A N P O O R T V L E T.

(*Uitgeg. 31 Dec. 1891.*)

29 December 1891. BESLUIT, tot nadere verlen-
ging van den termijn, gesteld in art. 3 van
het Koninklijk besluit van 8 Maart 1879
(*Staatsblad* n°. 40), houdende bepalingen
omtrent het bewaren der oude rechterlijke
archieven, welke dagteekenen van vóór de
invoering der Fransche wetgeving. S. 246.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de gemeenschappelijke voordracht van de
Ministers van Binnenlandsche Zaken, van Justitie
en van Financiën van 14 November 1891 n°. 2458,
afdeeling Knusten en Wetenschappen, van 20 No-
vember 1891 n°. 92, 1ste afdeling, en van
24 November 1891 n°. 47, Registratie;

Gelet op de Koninklijke besluiten van 8 Maart
1879 (*Staatsblad* n°. 40), van 31 Augustus 1880
(*Staatsblad* n°. 168), van 9 October 1883 (*Staats-
blad* n°. 141) en van 20 April 1889 (*Staats-
blad* n°. 39);

Den Raad van State gehoord (advies van den
15 December 1891, n°. 12);

Gelet op het nader rapport van de voornoemde
Ministers, van 22 December 1891, afdeling

Kunsten en Wetenschappen, n°. 2760, van 23 December 1891, n°. 93, 1ste afdeling en van 24 December 1891, n°. 51, Registratie;

Hebben goedgevonden en verstaan de volgende wijziging te brengen in het Koninklijk besluit van 8 Maart 1879 (*Staatsblad* n°. 40), gewijzigd bij de Koninklijke besluiten van 31 Augustus 1880 (*Staatsblad* n°. 168), van 9 October 1888 (*Staatsblad* n°. 141) en van 20 April 1889 (*Staatsblad* n°. 39):

Artikel 3 wordt gelezen als volgt:

„De overbrenging in artikel 1 van dit besluit bedoeld, moet volvoerd zijn vóór 1 Januari 1896.”

De Ministers voornoemd zijn, ieder voor zoveel hem betreft, belast met de uitvoering van dit besluit, dat gelijktijdig in de *Nederlandsche Staatscourant* en het *Staatsblad* zal worden geplaatst, om vijf dagen daarna te werken, terwijl het in afschrift gezonden zal worden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 29sten December 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

De Minister van Justitie, (get.) SMIDT.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.

(*Uitgeg.* 5 Jan. 1892.)

30 December 1891. BESLUIT, tot wijziging van het Koninklijk besluit van 21 Augustus 1870 (*Staatsblad* n°. 154), houdende bepalingen omtrent de uitgifte, opzegging, aflossing en rentebetaling van schatkistbiljetten. S. 247.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA, ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Financiën, van den 7den December 1891, n°. 84, Generale Thesaurie;

Gezien artikel 13 der wet van den 4den April 1870 (*Staatsblad* n°. 62), houdende bepalingen omtrent de uitgifte van schatkistbiljetten;

Den Raad van State gehoord (advies van den 22sten December 1891, n°. 24);

Op het nader rapport van den voornoemden Minister, van den 28sten December 1891, n°. 95, Generale Thesaurie;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1 van het Koninklijk besluit van 21 Augustus 1870 (*Staatsblad* n°. 154) wordt gelezen als volgt:

De schatkistbiljetten worden, naar indeelingen door den Minister van Financiën te regelen, nit-

gegeven in stukken van honderd gulden of van veelvouden hier som, en voor tijdvakken van drie, zes, negen of twaalf maanden.

De Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* en in de *Staatscourant* zal worden geplaatst. 's Gravenhage, den 30sten December 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Financiën, (get.) PIERSON.
(*Uitgeg.* 3 Jan. 1892.)

31 December 1891. WET tot vaststelling van de begrooting der uitgaven van de Algemeene Landsdrukkerij, voor het dienstjaar 1892. S. 248.

Bij art. 1 wordt de begrooting vastgesteld op f 246,233.50.

Bij artt. 2, 3, 4 en 5 worden de gewone middelen tot dekking aangewezen.

31 December 1891. WET, tot verhooging van het vijfde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 249.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk verhoogd:

Art. 56 met f 9,000. Art. 88 met f 11,000.

Art. 138 met f 250,000.

Ten gevolge van voorschreven verhoogingen wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk gebracht op f 984,019.30; dat der 5de Afd. op f 8,494,126; en het eindcijfer van dit hoofdstuk nader vastgesteld op f 11,470,427.80.

31 December 1891. WET, tot regeling der ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren, over het jaar 1892. S. 250.

Bij art. 1 dezer wet worden de uitgaven vastgesteld als volgt:

Art. 1. Traktement van den directeur en van de ambtenaren, toelage van den concierge, benevens schrijffloonen en belooningen van tijdelijk bij het fonds werkzaam gestelde personen. . . . f 16,500.—

Art. 2. Bureel- en lokaalbehoefden, benevens drukwerk . . . 4,460.—

Art. 3. Reis- en verblijfskosten van commissarissen, zoomede reis-

Transporteere . . . f 20,960.—

Per transport . . . f	20,960.—
en verblijfkosten van den directeur en van de ambtenaren . . .	1,100.—
<i>Art. 4.</i> Reis- en verblijfkosten en vacatiegelden van de leden van den Pensioenraad	1,500.—
<i>Art. 5.</i> Onderhoud en assurantiepremie van het gebouw waarin de burealen zijn gevestigd . . .	650.—
<i>Art. 6.</i> Pensioenen	550,000.—
<i>Art. 7.</i> Aankoop van inschrijvingen op een der Grootboeken van de Nationale Schuld	1,414,990.—
<i>Art. 8.</i> Restitutie van ingehouden kortingen, bedoeld bij de 5 ^e alinea van artikel 17 der wet van 9 Mei 1890 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 79) . .	2,000.—
<i>Art. 9.</i> Onvoorziene uitgaven . .	1,000.—
	f 1,992,200.—

Bij artt. 2, 3 en 4 worden de middelen tot dekking aangewezen.

31 December 1891. WET, tot vaststelling der begrooting van het Fonds, voortspuitende uit de koopprijzen van domeinen voor het dienstjaar 1892. S. 251.

Bij art. 1 wordt de begrooting der uitgaven vastgesteld op f 310,000, te weten:

Onderart. 1 op f 10,000. — *Onderart. 2* op f 105,000. — *Onderart. 3* op f 25,000. — *Onderart. 4* op f 20,000. — *Onderart. 5* op f 150,000.

Bij art. 2 worden tot dekking der uitgaven, in het vorig artikel vermeld, aangewezen:

1°. de gelden van het *Fonds, voortspuitende uit de koopprijzen van domeinen*, op den 31 December 1891 in 's Rijks schatkist aanwezig;

2°. de in 1892 te doene ontvangsten voor genoemd Fonds.

31 December 1891. WET, tot aanvulling en verhooging van de begrooting van ontvangsten en uitgaven van het Pensioenfonds voor weduwen en weezen van burgerlijke ambtenaren over het jaar 1891. S. 252.

Bij deze wet worden de volgende artikelen verhoogd:

Art. 6 met f 127,000. *Art. 7* met f 8,000.

Tengevolge dezer verhoogingen wordt het totaal der uitgaven gebracht op f 1,390,200.

31 December 1891. WET, tot verhooging en aanvulling van het *negende* hoofdstuk der Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1891. S. 253.

Bij deze wet worden de navolgende artikelen van dit hoofdstuk:

a. verhoogd:

Art. 18 met f 3,000. *Art. 24* met f 75,500.

Art. 37 met f 250,000. *Art. 61* met f 135,000.

Art. 69 met f 780,000. *Art. 176* met f 26,000.

b. toegevoegd:

Art. 161bis. Bijdrage in de kosten der Internationale Vereeniging tot uitgave van douanetarieven f 2,900.

c. verminderd:

Art. 86 met f 400,000.

Tengevolge van voorschreven verhoogingen, aanvulling en vermindering wordt het totaal der 2de Afd. van dit hoofdstuk verhoogd met f 843,500; dat der 3de Afd. met f 2,900; dat der 4de Afd. met f 26,000; en het eijdcijfer met f 872,400.

31 December 1891. BESLUIT, tot intrekking van de Koninklijke bealuiten van 22 Januari 1880 (*Staatsblad* n°. 5) en 20 October 1883 (*Staatsblad* n°. 146) en tot regeling van het ambtsgebied der inspecteurs, districts- en arrondissements-schoolopzieners en van de verdeling hunner werkzaamheden. S. 254.

IN. NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIJ EMMA ENZ.

Op de voordracht van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 24 September 1891, n°. 2585^a, afdeling Onderwijs;

Overwegende, dat het na de gedeeltelijke herziening van de wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127) tot regeling van het lager onderwijs, bij die van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175) wenschelijk is met intrekking van de Koninklijke bealuiten van 22 Januari 1880 (*Staatsblad* n°. 5) en 20 October 1883 (*Staatsblad* n°. 146), de voorschriften, noodig tot uitvoering van de artt. 68 en 69 der wet tot regeling van het lager onderwijs, opnieuw vast te stellen;

Den Raad van State gehoord (advies van den 27 October 1891, n°. 24);

Gelet op het nader rapport van den Minister van Binnenlandsche Zaken, van 15 December 1891, n°. 4114, afdeling Onderwijs;

Hebben goedgevonden en verstaan, te bepalen:

TITEL I.

VAN DE INDEELING DES RIJKS.

§ 1. *Van de inspectiën.*

Art. 1. Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in drie inspectiën:

De eerste inspectie bevat de provinciën Noordbrabant, Gelderland en Limburg;

de tweede de provinciën Zuid- en Noordholland, Zeeland en Utrecht;

de derde de provinciën Friesland, Overijssel, Groningen en Drenthe.

§ 2. *Van de districten.*

2. Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in vijf en twintig districten.

3. De provincie Noordbrabant bevat de districten 's Hertogenbosch, Breda, Tilburg en Eindhoven; de provincie Gelderland de districten Arnhem, Zutphen en Tiel;

de provincie Zuidholland de districten 's Gravenhage, Rotterdam en Dordrecht;

de provincie Noordholland de districten Amsterdam, Haarlem en Hoorn;

de provincie Zeeland de districten Middelburg en Goes;

de provincie Utrecht het district Utrecht;

de provincie Friesland de districten Leenwarden en Heerenveen;

de provincie Overijssel de districten Zwolle en Deventer;

de provincie Groningen de districten Groningen en Winschoten;

de provincie Drenthe het district Assen;

de provincie Limburg de districten Maastricht en Roermond.

§ 3. *Van de arrondissementen.*

4. Het Rijk is voor het toezicht over het lager onderwijs verdeeld in honderd arrondissementen.

5. Het district 's Hertogenbosch bevat de arrondissementen 's Hertogenbosch, Oss en Boxmeer;

het district Breda, de arrondissementen Breda, Zevenbergen, Roosendaal en Bergen op Zoom;

het district Tilburg, de arrondissementen Tilburg, Hensden, Waalwijk en Oirschot;

het district Eindhoven, de arrondissementen Eindhoven, Helmond en Veghel.

6. Het district Arnhem bevat de arrondissementen Arnhem, Wageningen, Harderwijk en Apeldoorn;

het district Zutphen, de arrondissementen Zutphen, Groenlo en Doesburg;

het district Tiel, de arrondissementen Tiel, Geldermalsen, Zaltbommel en Nijmegen.

7. Het district 's Gravenhage bevat de arrondissementen 's Gravenhage, Leiden, Delft en Woerden;

het district Rotterdam, de twee arrondissementen Noordelijk en Zuidelijk, waarin het grondgebied der gemeente Rotterdam volgens de tabel, bij dit besluit gevoegd, verdeeld is, en de arrondissementen Gouda, Schiedam en Vlaardingingen;

het district Dordrecht, de arrondissementen Dordrecht, Gorinchem en Sommelsdijk.

8. Het district Amsterdam bevat de arrondissementen Amsterdam I, II, III, IV, waarin het grondgebied der gemeente Amsterdam volgens de tabel, bij dit besluit gevoegd, verdeeld is, en het arrondissement Hilversum;

het district Haarlem de arrondissementen Haarlem, Alkmaar, den Helder en Texel;

het district Hoorn de arrondissementen Hoorn, Medemblik, Parmerend en Zaandam.

9. Het district Middelburg bevat de arrondissementen Middelburg, Oostburg en Axel;

het district Goes de arrondissementen Goes, Zierikzee en Tholen.

10. Het district Utrecht bevat de arrondissementen Utrecht, Loenen, Amersfoort, Rhenen en IJsselstein.

11. Het district Leeuwarden bevat de arrondissementen Leeuwarden, Harlingen, Ferwerd, Dokkum en Bergum;

het district Heerenveen de arrondissementen Heerenveen, Beetssterzwaag, de Lemmer, Sneek en Bolsward.

12. Het district Zwolle bevat de arrondissementen Zwolle, Kampen, Ommen en Steenwijk;

het district Deventer de arrondissementen Deventer, Almelo, Enschedé en Ootmarsum.

13. Het district Groningen bevat de arrondissementen Groningen, Zuidhorn, Onderdendam en Appingedam;

het district Winschoten de arrondissementen Winschoten, Hoogezand, Veendam en Onstwedde.

14. Het district Assen bevat de arrondissementen Assen, Borger, Emmen, Hoogeveen en Meppel.

15. Het district Maastricht bevat de arrondissementen Maastricht, Meerssen, Heerlen en Sittard;

het district Roermond de arrondissementen Roermond, Weert, Venlo en Genuep.

16. De tabel, bij dit besluit gevoegd, wijst de

gemeenten en, voor zooveel de arrondissementen Rotterdam en Amsterdam betreft, de gedeelten der gemeenten aan, die tot elk arrondissement behooren.

TITEL II.

VAN DE AMBTENAREN.

§ 1. *Van de arrondissements-schoolopzieners.*

17. De arrondissements-schoolopziener heeft zijne vaste woonplaats binnen het arrondissement, tenzij hem door den Minister, die met de uitvoering der wet tot regeling van het lager onderwijs is belast, vergund wordt elders gevestigd te zijn.

18. De arrondissements-schoolopziener, die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden als schoolopziener, langer dan veertien dagen van zijne woonplaats verwijdert, geeft hiervan kennis aan den schoolopziener van het district.

Voornoemde Minister kan op voorstel van den districts-schoolopziener, een der andere arrondissements-schoolopzieners van het district met de tijdelijke waarneming van den dienst belasten.

19. Hij bezoekt meermaalen 's jaars de Rijks- of gemeentelijke kweekscholen voor onderwijzers, normaallessen of andere instellingen tot opleiding van onderwijzers in het arrondissement en doet over ieder vierendeeljaars van zijne bevinding-verslag aan den districts-schoolopziener.

20. Van elk proces-verbaal ter zake van overtreding, door hem opgemaakt ingevolge art. 73 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), zendt hij binnen tweemaal vier en twintig uren afschrift aan den districts-schoolopziener.

21. Hij bevordert de instelling van plaatselijke commissiën, overal waar dit ter verzekering van het plaatselijk toezicht nuttig is, en bewaart afschrift van de plaatselijke verordeningen, die de samenstelling en inrichting der in het arrondissement aanwezige commissiën regelen.

Hij woont de vergaderingen dier commissiën bij, zoo dikwijls zij dit verlangen, of hem ambts-halve geraden voorkomt en roept ze, zoo noodig, bijeen.

22. Bij Koninklijk besluit wordt jaarlijks eene bepaalde som te zijner beschikking gesteld, bestemd tot bekostiging eener bibliotheek, waarvan de onderwijzers onder zijn toezicht, partij kunnen trekken bij de voortzetting hunner studiën en tot

bestrijding van andere kleue uitgaven ter bevordering van het doel der onderwijzersbijeenkomsten.

De verantwoording dier som geschiedt op de wijze, door den voornoemden Minister te bepalen.

23. De arrondissements-schoolopziener geeft rechtstreeks aan den voornoemden Minister, aan Gedeputeerde Staten of aan den inspecteur van het lager onderwijs, alle inlichtingen, die van hem worden verlangd.

Hij zorgt, dat zijn archief steeds in een behoorlijken toestand is, en is verplicht het inspecteeren daarvan, door den inspecteur of den districts-schoolopziener, toe te laten.

§ 2. *Van de districts-schoolopzieners.*

24. De districts-schoolopziener heeft zijne vaste woonplaats in de gemeente, waarnaar het district genoemd wordt, tenzij hem door den voornoemden Minister vergund wordt, elders in het district gevestigd te zijn.

25. De districts-schoolopziener die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden, langer dan zeven dagen nit zijne woonplaats verwijdert, behoeft daartoe de vergunning van den voornoemden Minister.

26. Wordt een districts-schoolopziener aangewezen, om een inspecteur te vervangen, dan blijft hij niettemin met de waarneming zijner betrekking belast.

27. Op den arrondissements-schoolopziener, die aangewezen wordt ter vervanging van den districts-schoolopziener, gaan, zoolang de vervanging duurt, alle diens bevoegdheden en verplichtingen over.

28. De districts-schoolopziener bezoekt iedere openbare en bijzondere school van lager onderwijs binnen zijn amtsgebied ten minste eenmaal in de drie jaren.

29. De districts-schoolopziener verzamelt de inlichtingen omtrent de onderscheidene scholen en het daar gegeven onderwijs, door hem gevraagd uit eigen beweging, volgens opdracht van den inspecteur, of op last van den voornoemden Minister.

30. Hij houdt, ten minste eenmaal in de drie maanden en verder zoo dikwijls bij het noodig acht, eene bijeenkomst met de arrondissements-schoolopzieners in zijn district ter bespreking van de aan hem toevertrouwde belangen.

Hij roept hen daartoe, behalve in spoedeisende gevallen, ten minste drie dagen te voren bijeen.

De kosten dezer bijeenkomsten komen ten laste van het Rijk.

31. Zoo dikwijls krachtens de artt. 21, 22 en 50 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), de beslissing van den voornoemden Minister wordt ingeroepen, zendt de districts-schoolopziener aan dezen de stikken met eene beredeneerde toelichting.

Zoodra 's Ministers beslissing hem is bericht, brengt hij die onmiddellijk ter kennis van belanghebbenden.

32. Telkens wanneer de districts-schoolopziener de vergadering eener plaatselijke commissie wil bijwonen of beleggen en hij de tegenwoordigheid van den arrondissements-schoolopziener wenschelijk acht, geeft hij dezen hiervan kennis, met uitnodiging mede tegenwoordig te zijn.

33. Van elk proces-verbaal ter zake van overtreding, door hem opgemaakt ingevolge art. 73 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), zendt hij binnen tweemaal vier en twintig uren afschrift aan den inspecteur.

34. Bij de toepassing van de artt. 21, 22, 29, 31, 36 en 38 der wet van 17 Augustus 1878 (*Staatsblad* n°. 127), zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (*Staatsblad* n°. 175), wint de districts-schoolopziener het gevoelen van den arrondissements-schoolopziener in.

35. Hij geeft rechtstreeks aan den voornoemden Minister en aan Gedeputeerde Staten alle inlichtingen, die van hem worden verlangd.

Hij zorgt, dat zijn archief steeds in een behoorlijken toestand is, en is verplicht het inspecteren daarvan door den inspecteur toe te laten.

§ 3. Van de inspecteurs.

36. De inspecteur heeft zijne vaste woonplaats binnen zijn ambtsgebied ter plaatse door den voornoemden Minister te bepalen.

37. De inspecteur die zich, behalve voor zijne ambtsbezigheden, langer dan zeven dagen uit zijne woonplaats verwijderd, behoeft daartoe de vergunning van den voornoemden Minister.

38. Op den districts-schoolopziener, die aangewezen wordt ter vervanging van den inspecteur, gaan, zoolang de vervanging duurt, alle diens bevoegdheden en verplichtingen over.

39. De inspecteur bezoekt de openbare en bijzondere scholen van lager onderwijs, de kweekscholen, normalessen en andere inrichtingen ter

opleiding van onderwijzers, binnen zijn ambtsgebied, zoo dikwijls hij dit noodig acht.

40. Hij kan, acht hij dit noodig, bijeenkomen met de districts-schoolopzieners van zijn ambtsgebied, ter bespreking van de aan hen toevertrouwde belangen.

Hij roept hen daartoe, behalve in spoedverischende gevallen, ten minste drie dagen te voren bijeen. Hij kan ook arrondissements-schoolopzieners binnen zijn ambtsgebied tot het bijwonen van zoodanige bijeenkomsten nitnoodigen.

De kosten dezer bijeenkomsten komen ten laste van het Rijk.

41. De inspecteurs worden ten minste eenmaal 's jaars door den voornoemden Minister bijeengeroepen, ten einde onder zijne leiding de algemeene belangen van het lager onderwijs te overwegen.

42. De inspecteur geeft aan Gedeputeerde Staten der provincie rechtstreeks alle inlichtingen en voorlichting, die zij van hem verlangen.

43. Telkens wanneer de inspecteur de vergadering eener plaatselijke commissie wil bijwonen of beleggen en hij de tegenwoordigheid van den arrondissements-schoolopziener wenschelijk acht, geeft hij dezen hiervan kennis, met uitnodiging mede tegenwoordig te zijn.

44. De inspecteur houdt toezicht op de archieven der arrondissements- en districts-schoolopzieners. Hij is bevoegd het inspecteren der archieven van de arrondissements-schoolopzieners aan de districts-schoolopzieners op te dragen.

45. Dit besluit treedt in werking op 1 April 1892. Met gelijke dagteekening zijn de Koninklijke besluiten van 22 Januari 1880 (*Staatsblad* n°. 5) en 20 October 1883 (*Staatsblad* n°. 146) vervallen.

De Minister van Binnenlandsche Zaken is belast met de uitvoering van dit besluit, hetwelk in het *Staatsblad* zal worden geplaatst, en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

's Gravenhage, den 31sten December 1891.

(get.) E M M A.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(get.) TAK VAN POORTVLIET.

(Uitgeg. 19 Jan. 1892.)

TABEL, bedoeld in artikel 16, aanwijzende de gemeenten en gedeelten van gemeenten, tot elk school-arrondissement behoorende.

District 's Hertogenbosch.

Het arrondissement 's Hertogenbosch omvat de

gemeenten Berlicam, Bokhoven, Cromvoirt, pel c. a., Engelen, Esch, Haaren, Helvoirt, 's Hertogenbosch, St. Michielsgestel, Rosmalen, Vught.

Het arrondissement Oss, de gemeenten Alem c. a., Berchem, Deursen c. a., Dieden c. a., Geffen, Heesch, Herpen, Huisseling c. a., Lith, Lithoijen, Megen c. a., Nistelrode, Nuland, Oijen c. a., Oss, Ravenstein, Reek, Schayk.

Het arrondissement Boxmeer, de gemeenten Beers, Bengen c. a., Boxmeer, Cuyk c. a., Escharen, Gassel, Grave, Haps, Lindan, Maashees, Mill c. a., Oeffelt, Oploo c. a., Sambeek, Velp, Vierlingsbeek, Wanroy, Zeeland.

District Breda.

Het arrondissement Breda omvat de gemeenten Breda, Chaam, Dongen, Ginneken c. a., Oosterhout, Princenhage, Rijsbergen, Teteringen, Zundert.

Het arrondissement Zevenbergen, de gemeenten Dinteloord c. a., Fijnaard c. a., Klundert, Made c. a., Terheyden, Willemstad, Zevenbergen, Zwaluwe (Hooge en Lage).

Het arrondissement Roosendaal, de gemeenten Etten c. a., Hoeven c. a., Oudenbosch, Oud- en Nieuw-Gastel, Roosendaal c. a., Ruophen c. a., Standaardnuiten.

Het arrondissement Bergen op Zoom, de gemeenten Bergen op Zoom, Halsteren, Huybergen, Nieuw-Vossemeer, Ossendrecht, Putte, Steenbergen c. a., Woensdrecht, Wonw.

District Tilburg.

Het arrondissement Tilburg omvat de gemeenten Alphen c. a., Baarle-Nassau, Berkel c. a., Gilze c. a., Goirle, Hilvarenbeek, Hooge en Lage Mierde, Oisterwijk, Tilburg.

Het arrondissement Heusden, de gemeenten Almkerk c. a., Andel, Drongelen c. a., Dussen c. a., Giessen, Hedikhuizen, Heesbeen c. a., Herpt, Heusden, Meeuwen c. a., Oudheusden c. a., Rijswijk, Veen, de Werken c. a., Werkendam, Wondrichem c. a., Wijk c. a.

Het arrondissement Waalwijk, de gemeenten Baardwijk, Besofjeu, Capelle, Drunen, Geertruidenberg, 's Gravemoer, Loon op Zand, Nieuwkuik c. a., Raamesdonk, Sprang, Udenhout, Vijlmen, Vrijhoeve-Capelle, Waalwijk, Waspik.

Het arrondissement Oirschot, de gemeenten Best, Bladel c. a., Bortel, Diessen, Hoogeloon c. a., Liempde, Moergestel, Oirschot, Oost-, West- en Middelbeers, Reusel, Vessem c. a.

District Eindhoven.

Het arrondissement Eindhoven omvat de gemeenten Aalst, Bergcyk, Borkel c. a., Dommelen, Drizel c. a., Eersel, Eindhoven, Gestel c. a., Luykgestel, Nunen c. a., Oerle, Riethoven, Stratum, Strijp, Tongelre, Valkenswaard, Veldhoven c. a., Waalre, Westerhoven, Woensel c. a., Zeelat, Zesgehnchten.

Het arrondissement Helmond, de gemeenten Aarle-Rixtel, Asten, Bakel c. a., Beek en Donk, Bndel, Deurne c. a., Geldrop, Heeze, Helmond, Leende, Lierop, Lieshout, Maarheese, Mierlo Soerendonk c. a., Someren, Stiphout, Vlierden.

Het arrondissement Veghel, de gemeenten Boekel, Dinther, den Dungen, Erp, Gemert, Meeswijk, St. Oedenrode, Schijndel, Son c. a., Uden, Veghel.

District Arnhem.

Het arrondissement Arnhem omvat de gemeenten Arnhem, Brunzmen, Rheden, Rozendaal.

Het arrondissement Wageningen, de gemeenten Barneveld, Doorwerth, Ede, Hoevelaken, Renkum, Scherpenzeel, Wageningen.

Het arrondissement Harderwijk, de gemeenten Doornspijk, Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Nijkerk, Oldebroek, Putten.

Het arrondissement Apeldoorn, de gemeenten Apeldoorn, Epe, Heerde, Voorst.

District Zutphen.

Het arrondissement Zutphen omvat de gemeenten Gorsseel, Hengelo, Laren, Lochem, Ruurlo, Steenderen, Vorden, Warnsveld, Zelhem, Zutphen.

Het arrondissement Groenlo, de gemeenten Aalten, Boreulo, Dinxperlo, Eibergen, Groenlo, Lichtenvoorde, Neede, Winterswijk, Wisch.

Het arrondissement Doesburg, de gemeenten Angerlo, Bergh, Didam, Doesburg, Doetinchem (Ambt), Doetinchem (Stad), Duiven, Gendingen, Herwen en Aerdit, Hummelo, Panerden, Wehl, Westervoort, Zevenaar.

District Tiel.

Het arrondissement Tiel omvat de gemeenten Bemmel, Dodewaard, Echteld, Elst, Gent, Hemmen, Heteren, Huissen, Kesteren, Lienden, Manrik, Tiel, Valburg, Ljzendoorn, Zoelen.

Het arrondissement Geldermalsen, de gemeenten Beesd, Beusichem, Brakel, Buren, Buurmalsen, Culenburg, Deil, Est en Opijnen, Gameren,

Geldermalsen, Haaften, Herwijnen, Kerkwijk, Nederhemert, Ophemert, Poederloijen, Varik, Vuren, Waardenburg, Wadenojen, Zuilichem.

Het arrondissement Zalt-Bommel, de gemeenten Ammerzoden, Appeltern, Batenburg, Bergharen, Dreumel, Driel, Drnten, Hedel, Heerewarden, Horsaen, Hurweuen, Rossum, Wamel, Zalt-Bommel.

Het arrondissement Nijmegen, de gemeenten Balgoy, Beuningen, Ewijk, Groesbeek, Heumen, Millingen, Nijmegen, Overasselt, Ubbergen, Wijchen.

District 's Gravenhage.

Het arrondissement 's Gravenhage omvat de gemeenten 's Gravenhage, Wassenaar.

Het arrondissement Delft de gemeenten Berkel, Bleiawijk, Delft, 's Gravenzande, Hof van Delft, de Lier, Loosduinen, Monster, Naaldwijk, Nootdorp, Pijnacker, Rijswijk, Schipluiden, Stompwijk, Veur, Voorburg, Vrijenban, Wateringen, Zegwaard, Zoetermeer.

Het arrondissement Leiden, de gemeenten Hillegom, Katwijk, Leiden, Leiderdorp, Lisse, Noordwijk, Noordwijkerhout, Oegstgeest, Rijnsburg, Sassenheim, Valkenburg, Voorhout, Voorschoten, Warmond, Zoeterwoude.

Het arrondissement Woerden, de gemeenten ter Aar, Aarlanderveen, Alkemade, Alphen, Barghoutwaarder, Benthuzen, Bodegraven, Boskoop, Hazerswoude, Kondekerk, Lange-Ruige-Weide, Leimuiden, Nieuwkoop, Nieuwveen, Ondshoorn, Reeuwijk, Rietveld, Rijnsaterwoude, Waarder, Woerden, Woubrugge, Zevenhoven, Zwammerdam.

District Rotterdam.

Het grondgebied der gemeente Rotterdam is verdeeld in twee arrondissementen, Noordelijk en Zuidelijk, door eene scheidslijn, die aldus loopt: van de Noordwestelijke grens der gemeente aan het einde van de Schiekade bij den Blommersdijkschen weg, midden door de Schie, de Delftsche Vaart, de Steigergracht (onder de Groota Markt door), de Kolk (onder het Beursstation door), de Oude Haven en verder dwars de Maas over naar Feijenoord.

Het arrondissement Gouda, de gemeenten Ammerstol, Bergambacht, Berkenwoude, Capelle a/d IJssel, Gouda, Gonderak, Haastrecht, Hekendorp, Krimpen a/d Lek, Krimpen a/d IJssel, Lekkerkerk, Moercapele, Moordrecht, Nieuwerkerk a/d IJssel, Ouderkerk a/d IJssel, Oudewater, Papekop, Schoonhoven, Stolwijk, Vlist, Waddinxveen, Zevenhuizen.

Het arrondissement Schiedam, de gemeenten Barendrecht, Bergehehoek, Charlois, Hillegersberg, Hoogvliet, Kethel, Kralingen, Overschie, Pernia, Poortngaal, Rhoon, Ridderkerk, Schiebroek, Schiedam, IJsselmonde.

Het arrondissement Vlaardingen, de gemeenten Abbenbroek, Brielle, Geervliet, Heenvliet, Hekelingen, Hellevoetalsnis, Maasland, Maassluis, Nieuwenhoorn, Nieuw-Helvoet, Oostvoorne, Oudenhoorn, Rockanje, Rozenburg, Spijkenisse, Vierpolders, Vlaardingen, Vlaardingerambacht, Zuidland, Zwartewaal.

District Dordrecht.

Het arrondissement Dordrecht omvat de gemeenten Alblas (Oud), Alblasserdam, Beijerland (Nieuw), Beijerland (Oud), Beijerland (Zuid), Dordrecht, Dubbeldam, Goudswaard, 's Gravendeel, Heerjansdam, Heineoord, Hendrik-Ido-Ambacht, Klaaswaal, Lekkerland (Nieuw), Maasdam, Mijnsheerenland, Numansdorp, Papendrecht, Piershil, Puttershoek, Sliedrecht, Strijen, Westmaas, Zwijndrecht.

Het arrondissement Gorinchem, de gemeenten Ameide, Arkel, Asperen, Bleskensgraaf, Brandwijk, Everdingen, Giessendam, Giessen-Nieuwkerk, Gorinchem, Goudriaan, Groot-Ammers, Hagstein, Hardinxveld, Hei- en Boeicop, Heukelum, Hoogblokland, Hoornaar, Kedichem, Langerak, Leerbroek, Leerdam, Lexmond, Meerkerk, Molenaarsgraaf, Nieuwland, Nieuwpoort, Noordeloos, Ottoland, Peursum, Schelluinen, Schoonrewoerd, Streefkerk, Tienhoven, Vianen, Wijngaarden.

Het arrondissement Sommelsdijk, de gemeenten den Bommel, Dirksland, Goedereede, Herkingen, Melissant, Middelharnis, Ooltgensplaat, Ouddorp, Sommelsdijk, Stad aan 't Haringvliet, Stellendam, Tonge (Nieuwe), Tonge (Oude).

District Amsterdam.

Het grondgebied der gemeente Amsterdam is verdeeld in vier arrondissementen, Amsterdam I, II, III en IV, door scheidslijnen, welke aldus loopen:

I. Van de noordelijke grens der gemeente door het Centraal Station, door Damrak, Rokin tot aan de Doelenstraat, Binnen-Amstel, oostwaarts tot aan de Nieuwe Keizersgracht, door de Nieuwe Keizersgracht tot de Muidergracht, door de Plantage (Parklaan) tot aan de Plantage (Middenlaan) door de Middenlaan tot aan de Muiderpoort, door de Singelgracht tot aan de Linnaeusstraat

en deze straat (oostzijde) tot aan de grens der gemeente.

II. Van de zuidelijke grens door de Oude Wetering tot aan de Lijnbaansgracht tegenover de Weteringstraat, vervolgens oostwaarts midden door de Lijnbaansgracht tot aan de Vijzelgracht, verder noordwaarts midden door de Vijzelgracht en Vijzelstraat over het Sophiaplein tot den Binnen-Amstel, verder oostwaarts langs de grens van het arrondissement Amsterdam I tot aan de grens der gemeente.

III. Van de westelijke grens door de Kattensloot (zuidzijde) tot aan de Lijnbaansgracht, deze gracht zuidwaarts tot de Nieuwe-Leliestraat, die straat (zuidzijde) tot aan de Prinsengracht, deze gracht zuidwaarts tot aan de Beerenstraat, door de Beerenstraat, Wolfenstraat, Oude Spiegelstraat tot den Singel, den Singel zuidwaarts tot aan het Sophiaplein, verder zuidwaarts langs de grens van het arrondissement Amsterdam II tot aan de zuidelijke grens der gemeente.

IV. Van de noordelijke grens der gemeente door het Centraal Station langs de grens van het arrondissement Amsterdam I tot aan den Singel, vandaar westwaarts langs de grens van het arrondissement Amsterdam III tot aan de westelijke grens der gemeente.

Het arrondissement Hilversum omvat de gemeenten Aalsmeer, Ankeveen, Blaricum, Bussum, Diemen, 's Graveland, Hilversum, Huizen, Kortenhoeff, Laren, Muiden, Naarden, Nederhorst den Berg, Nieuwer-Amstel, Onder-Amstel, Sloten, Uithoorn, Watergraafsmeer, Weesp, Weesperkarspel.

District Haarlem.

Het arrondissement Haarlem omvat de gemeenten Bennebroek, Beverwijk, Bloemendaal, Haarlem, Haarlemmerliede en Spaarnwoude, Haarlemmermeer, Heemstede, Schoten, Spaarnadam, Velzen, Wijk aan Zee en Duin, Zandvoort.

Het arrondissement Alkmaar, de gemeenten Akersloot, Alkmaar, Bergen, Broek op Langedijk, Castricum, Egmond binnen, Egmond aan Zee, Heemskerk, Heerhugowaard, Heilo, Koedijk, Limmen, Noord-Scharwoude, Oterleek, Oudkarspel, Oudorp, St. Pancras, Schoorl, Warmenhuizen, Zuid- en Noord-Schermer, Zuid-Scharwoude.

Het arrondissement Helder, de gemeenten Anna-Panlowna, Barsingerhorn, Callantsoog, Harenkarspel, Helder, St. Maarten, Nieuwe Niedorp, Oude Niedorp, Petten, Schagen, Wieringen, Wieringerwaard, Winkel, Zijpe.

Het arrondissement Texel, de gemeenten Tereschelling, Texel, Vlieland.

District Hoorn.

Het arrondissement Hoorn omvat de gemeenten Aveuhoorn, Beemster, Beets, Berkhout, Graff, Hensbroek, Hoorn, Obdam, Oosthuizen, Oudendijk, Rijk, Schermerhorn, Spaanbroek, Ursem, Wognum.

Het arrondissement Medemblik, de gemeenten Abbekerk, Andijk, Blokker, Bovenkarspel, Enkhuizen, Grootebroek, Hoogkarspel, Hoogwoud, Medemblik, Midwoud, Nibbixwoud, Opmeer, Opperdoes, Schellinkhont, Sijbekarspel, Twisk, Urk, Venhuizen, Wervershoof, Westwoud, Wijdenes, Zwaag.

Het arrondissement Purmerend, de gemeenten Broek in Waterland, Buiksloot, Edam, IJpendam, Katwoude, Kwadijk, Landsmeer, Marken, Middelic, Monnikendam, Nieuwendam, Purmerend, Ransdorp, Warder, Wijdewormer.

Het arrondissement Zaandam, de gemeenten Assendelft, Jisp, Koog aan de Zaan, Krommenie, Oostzaan, Uitgeest, Westzaan, Wormer, Wormerveer, Zaandam, Zaandijk.

District Middelburg.

Het arrondissement Middelburg omvat de gemeenten Aagtekerke, Arnemuiden, Biggekerke, Domburg, Grijskerke, Koudekerke, Meliskerke, Middelburg, Nieuw- en St. Joosland, Oost- en West Souburg, Oostkapelle, Ritthem, Serooskerke (Walcheren), St. Laurens, Veere, Vlissingen, Vrouwenpolder, Westkapelle, Zoutelande.

Het arrondissement Oostburg, de gemeenten Aardenburg, Biervliet, Breskens, Cadzand, Eede, Groede, Hoofdplaat, Nieuwvliet, Oostburg, Retranchement, Schoondijke, St. Krnis, Sluis, Waterlandkerkje, IJzendijke, Zuidzande.

Het arrondissement Axel, de gemeenten Axel, Boschkapelle, Clinge, Graauw en Langendam, Hengstdijk, Hoek, Hontenisse, Hulst, Koewacht, Neuzen, Ossenisse, Overslag, Philippine, Sas van Gent, St. Jansteen, Stoppeldijk, Westdorpe, Zaamslag, Zuiddorpe.

District Goes.

Het arrondissement Goes omvat de gemeenten Baarland, Borssele, Driewegen, Hellewoudtdijk, Goes, 's Gravenpolder, 's Heer Abtskerke, 's Heer Arendskerke, 's Heerenhoek, Heinkopsand, Hoedekenskerke, Kapelle, Kattendijke, Kloetinge, Krabbendijke, Kruiningen, Nisse, Oudelande, Ovezand,

Rilland-Bath, Schore, Waarde, Wemeldinge, Wolfaartsdijk, Yerseke.

Het arrondissement Zierikzee, de gemeenten Brouwershaven, Bruinisse, Burgh, Dreischor, Dniveidijke, Elkerzee, Ellemeet, Haamstede, Kerkwerve, Nieuwkerk, Noordgouwe, Noordwelle, Oosterland, Ouwerkerk, Renesse, Serooskerke (Schonwen), Zierikzee, Zonnemaire.

Het arrondissement Tholen, de gemeenten Colijneplaat, Kats, Kortgene, Oud-Vossemeer, Poortvliet, Scherpenisse, St. Annaland, St. Maartensdijk, St. Philipsland, Stavenisse, Tholen, Wissekerke.

District Utrecht.

Het arrondissement Utrecht omvat de gemeenten de Bildt, Bunnik, Utrecht, Zeist.

Het arrondissement Loenen, de gemeenten Abcoude-Baambrugge, Abcoude-Proostdijk, Breukelen-Nijenrode, Breukelen-St. Pieters, Kockengen, Laagnieuwkoop, Loenen, Loeneraloet, Loosdrecht, Maarssen, Maarseeveen, Mijdrecht, Nigtevegt, Ruwiel, Tienhoven, Viukeveen, Vreeland, Wilnis, Zuilen.

Het arrondissement Amersfoort, de gemeenten Achtienhoven, Amersfoort, Baarn, Bunschoten, Eemnes, Hoogland, Leusden, Maartensdijk, Soest, Stoutenburg, Westbroek.

Het arrondissement Rhenen, de gemeenten Amerongen, Cothen, Doorn, Driebergen, Houten, Langbroek, Leersum, Maarn, Odijk, Renswoude, Rhenen, Rijsenburg, Sehalwijk, Tul en 't Waal, Veenendaal, Werkhoven, Wijk bij Duurstede, Woudenberg.

Het arrondissement IJsselstein, de gemeenten Benschop, Haarzuilens, Harmelen, Hoenkoop, Jaarsveld, Jutphaas, Kamerik, Linschoten, Lopik, Montfoort, Oudenrijn, Polsbroek, Snelrewaard, Veldhuizen, Vlenten, Vreeswijk, Willeskop, Willige-Langerak, IJsselstein, Zegveld.

District Leeuwarden.

Het arrondissement Leeuwarden omvat de gemeenten Leeuwarden, Leeuwarderadeel, Menaldumadeel.

Het arrondissement Harlingen, de gemeenten Barradeel, Franeker, Franekeradeel, Harlingen.

Het arrondissement Ferwerd, de gemeenten Ameland, de Bildt, Dantumadeel, Ferwerderadeel.

Het arrondissement Doekum, de gemeenten Doekum, Kollumerland, Oostdongeradeel, Schiermonnikoog, Westdongeradeel.

Het arrondissement Bergum, de gemeenten Achtekarspelen en Tietjerksteradeel.

District Heerenveen.

Het arrondissement Heerenveen omvat de gemeenten Ooststellingwerf, Schoterland, Weststellingwerf.

Het arrondissement Beetsterzwaag, de gemeenten Aengwirden, Idaerderadeel, Opsterland, Smallingerland, Utingeradeel.

Het arrondissement Lemmer, de gemeenten Doniawerstaal, Gaasterland, Haskerland, Hemelum-Oldephaert, Hindeloopen, Lemsterland, Sloten, Stavoren.

Het arrondissement Sneek, de gemeenten Baarderadeel, Rauwerderhem, Sneek, Wijnbriteradeel, IJlst.

Het arrondissement Bolsward, de gemeenten Bolsward, Hennaarderadeel, Wonseradeel, Workum.

District Zwolle.

Het arrondissement Zwolle omvat de gemeenten Dalfsen, Heino, Nieuwleusen, Zwolle, Zwollerkerspel.

Het arrondissement Kampen, de gemeenten Genemuiden, Grafhorst, Hasselt, Kampen, Kamperveen, Vollenhove (Ambt), Vollenhove (Stad), Wilsum, IJsselmuiden, Zalk en Veecaten, Zwartsluis.

Het arrondissement Ommen, de gemeenten Avereest, Gramsbergen, Ham (den), Hardenberg (Ambt), Hardenberg (Stad), Ommen (Ambt), Ommen (Stad).

Het arrondissement Steenwijk, de gemeenten Blankenham, Blokzijl, Giethoorn, Kuinre, Oldemarkt, Staphorst, Steenwijk, Steenwijkerwold, Wanneperveen.

District Deventer.

Het arrondissement Deventer omvat de gemeenten Bathmen, Deventer, Diepenveen, Holten, Olst, Raalte, Wijhe.

Het arrondissement Almelo, de gemeenten Almelo (Ambt), Almelo (Stad), Borne, Hellendoorn, Hengelo, Rijsen, Vriezenveen, Wierden.

Het arrondissement Enschedé, de gemeenten Delden (Ambt), Delden (Stad), Diepenheim, Enschedé, Goor, Haaksbergen, Louneker, Markelo.

Het arrondissement Ootmarsum, de gemeenten Denckamp, Losser, Oldenzaal, Ootmarsum, Tubbergen, Weerselo.

District Groningen.

Het arrondissement Groningen omvat de gemeenten Adorp, Groningen, Haren.

Het arrondissement Zuidhorn, de gemeenten Adgard, Ezinge, Grijpekerk, Grootegast, Hoogland, Laak, Marum, Oldehove, Oldekerk, Zuidhorn.

Het arrondissement Onderdendam, de gemeenten Baflo, Bedum, Menrum, Kantens, Kloosterburen, Leens, Middelstum, Ulrum, Usquert, Warffum, Winsum.

Het arrondissement Appingedam, de gemeenten Appingedam, Bierum, Delfzijl, Loppersum, Stedum, Uithuizen, Uithuizermeeden, 't Zandt.

District Winschoten.

Het arrondissement Winschoten omvat de gemeenten Beerta, Finsterwolde, Midwolda, Nieuwe Schaans, Nieuwolda, Scheemda, Termunten, Winschoten.

Het arrondissement Hoogezand, de gemeenten Hoogezand, Noordbroek, Noorddijk, Sappemeer, Slochteren, Ten Boer, Zuidbroek.

Het arrondissement Veendam, de gemeenten Meeden, Muntendam, Oude Pekela, Veendam, Wildervank.

Het arrondissement Onstwedde, de gemeenten Bellingwolde, Nieuwe Pekela, Onstwedde, Vlagtwedde, Wedde.

District Assen.

Het arrondissement Assen omvat de gemeenten Assen, Eelde, Norg, Peize, Roden, Rolde, Smilde, Vries.

Het arrondissement Borger, de gemeenten Anlo, Borger, Gasselte, Gieten, Odoorn, Zuidlaren.

Het arrondissement Emmen, de gemeenten Coevorden, Dalen, Emmen, Schoonebeek, Sleen.

Het arrondissement Hogeveen, de gemeenten Beilen, Hogeveen, Oosterhesselen, Westerbork, Zuidwolde, Zweelo.

Het arrondissement Meppel, de gemeenten Diever, Dwingelo, Havelte, Meppel, Nijeveen, Rainen, Rainerwold, Vledder, Wijk (de).

District Maastricht.

Het arrondissement Maastricht omvat de gemeenten Cadier en Keer, Eysden, Gronsfeld, Gulpen, Heer, Maastricht, Margraten, Mesch, Mheer, Noorbeek, Oud-Vroenhoven, Rijkholst, St. Geertruid, St. Pieter, Slenaken, Wittem.

Het arrondissement Meerssen, de gemeenten Ambij, Beek, Bemelen, Berg en Terblijt, Borgharen, Bunde, Elsloo, Geulle, Houthem, Hulsberg, Itteren, Meerssen, Oud-Valkenburg, Schimmert, Schin op Geulle, Stein, Ulestraten, Valkenburg, Wijlre.

1891.

Het arrondissement Heerlen, de gemeenten Amstenrade, Boeholtz, Brunssum, Eijgelshoven, Heerlen, Hoensbroek, Kerkrade, Klimmen, Nieuwenhagen, Nath, Schaesberg, Simpelveld, Ubach over Worms, Vaals, Voerendaal, Wijnandsrade.

Het arrondissement Sittard, de gemeenten Bingelrade, Born, Broeksittard, Geleen, Grevenbicht, Jabeek, Limbricht, Merkelbeek, Munstergeleen, Nieuwstadt, Obbicht en Papenhoven, Oirsbeek, Roosteren, Schinnen, Schinveld, Sittard, Spaubeek, Susteren, Urmond.

District Boermond.

Het arrondissement Roermond, omvat de gemeenten Buggenum, Echt, Haalen, Herten, Horn, Linne, Maasbracht, Maasniel, Melick en Herkenbosch, Montfort, Neer, Nuthem, Ohé en Laak, Posterholt, Roermond, St. Odiliënberg, Stevensweert, Swalmen, Vlodrop.

Het arrondissement Weert, de gemeenten Beexem, Beegden, Grathem, Heel en Panheel, Heythuizen, Hunsel, Ittervoort, Meijel, Nederweert, Neeritter, Roggel, Stamproy, Thorn, Weert, Wessem.

Het arrondissement Venlo, de gemeenten Arcen en Velden, Beesel, Belfeld, Grubbenvorst, Helden, Horst, Kessel, Maasbree, Sevennum, Tegelen, Venlo.

Het arrondissement Genneep, de gemeenten Bergen, Broekhuizen, Genneep, Meerloo, Mook en Middelaar, Ottersum, Venray, Wanssum.

Behoort bij Koninklijk besluit van 31 December 1891 (*Staatsblad* n°. 254).

Mij bekend,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
(*got.*) TAK VAN POORTVLIET.

31 December 1891. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de rechter niet bevoegd is kennis te nemen van het verzet tegen een dwangbevel ter zake van plaatselijke belasting naar het inkomen, daarop gegrond dat de aangeslagene niet valt in de termen der verordening op de belasting, vermits hij in de gemeente alwaar hij aangeslagen is noch hoofdverblijf houdt, noch langer dan 3 maanden 's jaars verblijft.

De Hooge Raad enz.,

Partijen gehoord;

Gezien de stukken;

Overwegende dat als middel van cassatie is voorgesteld: Schending of verkeerde toepassing van art. 15 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad*

n°. 22) op de invordering van 's Rijks belastingen, van de artt. 245, 260, 264, 265 en 266 van de gemeentewet, zooals die is gewijzigd bij de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 102), art. 2 der wet op de E. O. en het B. v. J. in verband met de artt. 148 der vorige en 153 der tegenwoordige Grondwet, zoomede van art. 156 B. R., door te bekrachtigen het vonnis der rechtbank, waarbij deze zich ambtshalve onbevoegd had verklaard van het verzet, door den thans eischer in cassatie tegen het meergenoemde dwangbevel gedaan, kennis te nemen, door te beslissen, dat het verzet van den thans eischer gericht zou zijn tegen de *wettigheid* van den aanslag, dat de bezwaren van den eischer in cassatie behoorden bij de administratieve rechtsmacht, daartoe bij de aangehaalde artikelen der gemeentewet aangewezen, en te beslissen, dat derhalve de rechterlijke macht onbevoegd zou zijn van het verzet kennis te nemen;

O. dat feitelijk vaststaat, dat de eischer tegen het dwangbevel, dat door den gemeente-ontvanger te Amsterdam tegen hem was uitgevaardigd tot betaling van f 140.25, waarvoor hij was aangelagen ter zake van plaatselijke belasting naar het inkomen over het jaar 1885/86, in verzet is gekomen bij de rechtbank te Amsterdam, bewerende dat hij die belasting niet was verschuldigd, omdat hij niet viel in de termen der verordening op die belasting, vermits hij in die gemeente noch hoofverblijf houdt, noch langer dan 3 maanden 's jaars verblijft;

O. dat de rechtbank, van oordeel zijnde, dat dit verzet was gericht tegen de *wettigheid* van den aanslag, zich onbevoegd verklaard heeft daarvan kennis te nemen, en die uitspraak op het arrest *a quo* is bevestigd;

O. dat het hof terecht aanneemt, dat de grond van eischers verzet alzoo is, dat hij, wegens de aangevoerde reden; op het cohier der genoemde belasting voor de gemeente Amsterdam *niet had moeten zijn aangelagen*, en met juistheid heeft beslist, dat een zoodanig verzet moet beschouwd worden als in werkelijkheid tegen de *wettigheid* van den aanslag te zijn gericht;

O. toch, dat dit verzet niet oplevert eene exceptieve verwering tegen een aanslag, die op zichzelf als rechtmatig wordt erkend, maar de vraag geldt of men in de belasting had mogen worden aangeslagen, m. a. w. of de belasting al dan niet op iemand toepasselijk is, en die vraag inderdaad de *wettigheid* van den aanslag betreft;

O. dat de kennisneming van bezwaren tegen

den aanslag, zonder onderscheid, behoort aan den raad der gemeente, die, krachtens art. 265 der gemeentewet, zooals dit gelezen wordt volgens de wet van 28 Juni 1881 (*Staatsblad* n°. 102), de bevoegde macht is om daaromtrent, behoudens beroep bij Gedeputeerde Staten, te beslissen, terwijl wel art. 15 der wet van 22 Mei 1845 (*Staatsblad* n°. 32), waarheen art. 260 der gemeentewet ook ten aanzien van het dwangbevel ter invordering van belasting verwijst, een verzet daartegen bij den burgerlijken rechter toelaat, doch met de uitdrukkelijke beperking, dat dit nimmer tegen de *wettigheid* of de hoegrootheid van den aanslag gericht mag worden;

O. dat mitediën, nu dit laatste hier het geval is, de rechtbank te Amsterdam zich terecht van de kennisneming van eischers verzet heeft onthouden, als zijnde daartoe *in casu* niet bevoegd, en door 's hofs bekrachtiging dier onbevoegdverklaring geen der bij het middel aangehaalde artikelen geschonden of verkeerd toegepast is;

Verwerpt het beroep en veroordeelt den eischer in de kosten.

29 Juni 1891. ARREST van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 173 der gemeentewet niet van toepassing is op de formulieren van afkondiging van verordeningen op het heffen van plaatselijke belastingen.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op de middelen van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie, luidende:

I. Schending door niet-toepassing van de artt. 1 en 5 der verordening tot het heffen van eene belasting op het houden van honden in de gemeente Bolsward, vastgesteld den 12 en 28 December 1882, goedgekeurd bij Kon. besluit van 6 Februari 1883, n°. 14, van de artt. 1, 2 en 4 der invordering eener belasting op het houden van honden in de gemeente Bolsward, van 12 en 28 December 1882, beide verordeningen afgekondigd den 24 Februari 1883, en van de artt. 271 en 272 der wet van 29 Juni 1861 (*Staatsblad* n°. 85);

II. Verkeerde toepassing van art. 173 j°. 168 der wet van 29 Juni 1861 (*Staatsblad* n°. 85);

Overwegende dat bij het bestreden vonnis, naar aanleiding van hetgeen bij de dagvaarding was ten laste gelegd, door wettige bewijsmiddelen bewezen is verklaard, dat de gereq. in 1891 te Bolsward, alwaar hij zijn hoofverblijf heeft, gedurende de maanden Januari en Februari en de

eerste dagen der maand Maart, in het huisgezin, waarvan hij het hoofd is, heeft gehouden een hond, ouder dan 2 maanden, waarvan in de maand Januari 1891 geene opschrijving had plaats gehad voor het kohier van de belasting op het houden van honden in de gemeente Bolsward voor het jaar 1891 en waarvan hij vóór 15 Februari 1891 geene aangifte voor die belasting heeft gedaan ter secretarie van die gemeente", en dat de schuld van den bekl. nit dezelfde bewijsmiddelen voortvloeit;

O. dat de rechtbank dit bewezen feit niet strafbaar heeft geoordeeld, omdat de verordening tot het heffen eener belasting op het houden van honden in de gemeente Bolsward, waarvan in deze de toepassing werd gevorderd, blijkens het formulier van afkondiging, vastgesteld door den raad dier gemeente -in zijne vergadering van 12 en 28 December 1882", niet geacht kan worden behoorlijk te zijn afgekondigd en dus geen verbindende kracht heeft, en het feit ook onder geene andere wettelijke strafbepaling valt; en dat deze beslissing in hoofdzaak daarop is gegrond, dat de gemelde verordening, in strijd met het formulier van afkondiging bij art. 173 der gemeentewet voorgeschreven, in verband beschouwd met art. 167 aldaar, niet in ééne, maar in twee op verschillende dagen gehouden vergaderingen van den gemeenteraad zou zijn vastgesteld;

O. dat tegen deze beslissing de beide middelen van cassatie, die wegens hun onderling verband gezamenlijk kunnen worden behandeld, zijn gericht, op grond dat het bij gemeld art. 173 voorgeschreven formulier van afkondiging niet geldt voor verordeningen op het heffen van plaatselijke belastingen;

O. hieromtrent, dat het voorschrift van art. 173 niet is algemeen in dien zin, dat het zou gelden voor elke plaatselijke verordening van welken aard ook, en alsoo ook voor verordeningen op het heffen van plaatselijke belastingen; dat toeh deze bepaling voorkomt in den 2den titel der gemeentewet onder de paragraaf regelende de plaatselijke verordeningen tegen wier overtreding straf is bedreigd, in het bijzonder, en volgens de artt. 166—169 en 171 en 172 bepaaldelijk voor die soort van verordeningen is voorgeschreven, terwijl de verordeningen op het heffen van plaatselijke belastingen geheel afzonderlijk in den 6den titel worden geregeld, zonder dat daarbij de bepaling van art. 173 op deze verordeningen van toepassing is verklaard; dat blijkens de bepaling van art. 161, gewijzigd bij art. 24 der Invoeringswet

van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64) onder de verordeningen tegen wier overtredingen straf wordt bedreigd de zoodanigen worden verstaan, waarbij in de verordening zelve tegen de overtreding er van straf kan worden gesteld, voor zooveel daartegen niet bij eene wet, eenen algemeenen maatregel van inwendig bestn^r of eene provinciale verordening is voorzien, en die overigens, volgens art. 167 der gemeentewet, vóór de afkondiging slechts aan Gedeputeerde Staten behoeven te worden medegedeeld; dat de genoemde verordeningen in dit opzicht geheel verschillen van die omtrent het heffen van plaatselijke belastingen, daar tegen de overtreding van deze bij de gemeentewet zelve in de artt. 271 en 272 de straffen zijn vastgesteld, en deze verordeningen ingevolge art. 147 der grondwet geen gevolg kunnen hebben zonder goedkeuring des Konings en zij te dien einde, volgens art. 233 der gemeentewet, met de voorschriften omtrent de invordering der belasting, moeten worden voorgedragen aan Gedeputeerde Staten, die daaromtrent aan den Koning verslag zullen doen;

O. dat dan ook het formulier van afkondiging in art. 173 voorgeschreven, bepaaldelijk voor zooveel betreft de vermelding, dat de verordening aan de Gedeputeerde Staten, volgens hun bericht in afschrift is medegedeeld, bij de afkondiging van verordeningen omtrent plaatselijke belastingen niet zou kunnen worden in acht genomen;

O. dat hieruit volgt, dat dit formulier, vereischt voor de afkondiging van plaatselijke verordeningen, tegen wier overtreding straf is bedreigd, niet kan geacht worden tevens te gelden voor de afzonderlijk geregelde en in aard en inhoud geheel daarvan verschillende verordeningen omtrent plaatselijke belastingen, en dat alzoo in deze de verordening tot het heffen van belasting op het houden van honden, al is zij niet geheel overeenkomstig dat formulier afgekondigd, daardoor hare verbindende kracht niet verliest;

O. dat ook overigens de vermelding, dat deze verordening door den Raad -in zijne vergadering van 12 en 28 December 1882 is vastgesteld", haar niet onwettig doet zijn, zoodat het bestreden vonnis op grond van verkeerde toepassing der in het 2^e middel en van niet-toepassing der in het 1° middel van cassatie genoemde artikelen van gemelde verordening alsnog op het bewezen feit behooren te worden toegepast;

Vernietigt het bestreden vonnis;

Bechtdoende ten principale krachtens art. 105 R. O.;

Verklaart dat het bewezen feit oplevert de overtreding van het als hoofd des huisgezins in de gemeente Bolsward, waar hij zijn hoofdverblijf heeft, en als houder van een hond aldaar, ouder dan 2 maanden, waarvan de opschrijving niet in de maand Januari bij hem heeft plaats gehad, geen aangifte daarvan doen vóór 15 Febrnari van het belastingjaar ter secretarie der gemeente;

En met toepassing van de artt. 1, 2, 4 en 5 der verordening tot het heffen eener belasting op het houden van honden in de gemeente Bolsward, en 1, 4 en 6 der verordening op de invordering dezer belasting, 271 en 272 der gemeentewet, 25 der invoeringswet van 15 April 1886 (*Staatsblad* n°. 64), 23 Strafrecht en 214, 215 en 370 Strafvordering;

Veroordeelt den gereq. tot betaling van eene geldboete van f 5;

Bepaalt dat deze boete, bij gebreke van betaling binnen 2 maanden na den dag waarop deze uitspraak kan worden ten uitvoer gelegd, zal worden vervangen door hechtenis van 1 dag.

Veroordeelt den gereq. in de kosten van het proces, verhaalbaar, behalve die in cassatie gevallen, ook bij lijfswang van ten langste 1 dag.

29 Juni 1891. ARREST van den Hoogen Raad der Nederlanden, houdende beslissing dat de plaatselijke wetgever het langs de huizen venten van visch, die niet aan den afslag gekocht is, niet mag verbieden.

De Hooge Raad enz.,

Gelet op het middel van cassatie, door den req. voorgesteld bij memorie, luidende:

Schending door niet-toepassing van art. 23 Strafrecht en de art. 1 en 39 van de verordening der gemeente Kampen op den verkoop van visch, enz. dd. 25 Maart 1890, j°. art. 216, al. 2 Strafvordering, door verkeerde uitlegging van art. 2, alinea 2 der wet van 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34);

Overschende dat zoowel bij het bestreden vonnis der rechtbank als bij het daarbij vernietigde vonnis van den kantonrechter bewezen is verklaard, dat de req. op de bij de dagvaarding geschreven tijd en plaats in de gemeente Kampen visch heeft rondgevent, die zij niet aan den afslag aldaar had gekocht, en dat zij geen bewijs had van den schrijver van den afslag, dat de door haar rondgevente visch aan den afslag gekocht was;

O. dat de kantonrechter op dit feit van toe-

passing heeft verklaard de navolgende bepalingen der gemeentelijke verordeningen op den verkoop van visch op en de bediening van de vischmarkt te Kampen, als: artikel 1, alinea 2. Alleen visch, aan den openbaren afslag op de vischmarkt verkocht, mag worden rondgevent aan de huizen der ingezetenen. Alinea 3. De venters moeten voorzien zijn van een door den schrijver afgegeven bewijs, dat de visch aan dien afslag gekocht is, en artikel 39, waarbij op de overtreding geldboete of hechtenis is gesteld;

O. dat de rechtbank in hooger beroep heeft bealst, dat deze bepalingen buiten toepassing moeten worden gelaten, als in strijd met artikel 2 der wet op het patentrecht van 21 Mei 1819 (*Staatsblad* n°. 34) en dat tegen deze beslissing het middel van cassatie is gericht, hoofdzakelijk op grond, dat de vrije nitoeffening van het beroep, waarvoor patent is verkregen, volgens de 2° alinea van artikel 2 der patentwet kan worden beperkt door verordeningen van algemeene en plaatselijke politie, en dat in deze de beperking door de vermelde bepalingen der gemeenteverordeningen, in aansluiting aan de bepalingen van de artikelen 127 tot 129 der algemeene politieverordening der gemeente Kampen, als in het belang der openbare gezondheid, overeenkomstig de bevoegdheid van het gemeentebestuur zijn opgemaakt en alzoo verbindende zijn;

O. hieromtrent, dat de vermelde bepalingen der verordeningen op den verkoop van visch op de bediening van de vischmarkt te Kampen zijn algemeen en betreffen den verkoop van visch zoowel door hen die daarvoor patent hebben, als die niet gepatenteerd zijn, en dat de gereq. zich blijkens het vonnis te harer verdediging heeft beroepen op het bezit van patent als vischverkoopster, welk feit niet is weersproken;

O. dat het patent als vischverkoopster volgens n°. 60 van de tabel n°. XIV behoorende bij de wet op het patentrecht, de bezitters er van toelaat om de visch hetzij op de markt, of uit hunne huizen of op eenige andere wijze te verkoopen, en dat artikel 2 der genoemde wet in alinea 1 als algemeene regel stelt, dat het patent den persoon, aan wien het is verleend, de bevoegdheid geeft om den daarin vermelden handel allerwege uit te oefenen;

O. dat alzoo het verbod om visch langs de huizen te venten, indien zij niet aan den afslag op de vischmarkt gekocht is, met den algemeenen regel van artikel 2, voor zooverre die niet door

de nadere bepalingen van dat artikel beperkt wordt, in strijd is;

O. dat de algemeene regel volgens dezelfde alinea 1 van artikel 2 wel uitzondering lijdt, indien de handel bepaaldelijk of voorwaardelijk is verboden door of uit kracht van 's lands wetten of door den Koning goedgekeurde verordeningen, doch dat van zoodanige wet of verordening in deze geen sprake is;

O. dat die algemeene regel volgens de 2^e alinea van genoemd artikel 2 nog kan beperkt worden ingevolge het voorschrift, dat een iegelijk verplicht is zich in de uitoefening van zijnen handel te gedragen naar de verordeningen van algemeene en plaatselijke politie, en dat alzoo in deze te onderzoeken valt, of het verbod om visch die niet aan den afslag gekocht is, langs de huizen te venten, eene zoodanige beperking is, alsoo waartoe de gemeentebesturen bevoegd zijn;

O. dat, volgens art. 135 der gemeentewet, de gemeenteraad verordeningen kan maken, die in het belang der openbare orde, zedelijkheid en gezondheid worden vereischt en andere betreffende de huishouding der gemeente, en dat bij de toelichting van het middel van cassatie is aangevoerd, dat de vermelde bepalingen van artikel 1 der verordening op den verkoop van visch zouden strekken in het belang van de openbare gezondheid, maar dat noch uit deze bepalingen, waarbij het verkoopen van visch, enkel op grond dat zij niet aan den afslag gekocht is, verboden wordt, noch uit de overige bepalingen van deze verordening blijkt, dat zij de strekking hebben om voor de gezondheid der ingezetenen te waken;

O. dat wel het bij de toelichting van het middel aangehaalde artikel 127 der algemeene politie-verordening der gemeente Kampen, waarmede de voormalde bepalingen van de verordening op den verkoop van visch verband zouden houden, voorschrijft, dat de aan de markt gebrachte visch door den keurmeester moet zijn gekeurd, waaruit volgt, dat de aldaar gekochte en vervolgens langs de huizen gevente visch gekeurd is, doch dat dit niet uitsluit, dat de visch ook zonder aan den afslag gekocht te zijn, kan worden gekeurd; dat hetzelfde artikel dan ook voorschrijft, dat visch, die uit vaartuigen wordt verkocht, vooraf gekeurd moet worden, en dat het volgend art. 128 tevens eene bepaling bevat omtrent kenning van visch, die aan de huizen wordt rondgevent;

O. dat alzoo niet blijkt, dat het verbod om

visch, die niet aan den afslag gekocht is, langs de huizen te venten, zijnen grond vindt in de zorg voor de openbare gezondheid; dat evenmin kan worden aangenomen, dat het in het belang der openbare orde of zedelijkheid of betreffende de huishouding der gemeente vereischt zou worden, zoodat het, als in strijd met den algemeenen regel van art. 2 der wet op het patentrecht, daarop eene ongeoorloofde inbreuk maakt;

O. dat het gemeentebestuur alzoo niet bevoegd was om de gemelde verbodsbepalingen voor te schrijven, en deze, als niet verbindende, terecht bij het bestreden vonnis buiten toepassing zijn gelaten, zoodat het voorgestelde middel van cassatie is ongegrond;

O. ambtshalve, dat bij het bestreden vonnis wel is vernietigd het vonnis van den kantonrechter, den 21 Februari 1891 in deze zaak op het verzet gewezen, maar niet is beslist omtrent de bekrachtiging of vernietiging van het bij verstek gewezen vonnis van 23 December 1890, zoodat daardoor is geschonden art. 267 Strafvordering, en alzoo het bestreden vonnis op dit punt behoort te worden vernietigd;

O. dat de tenietdoening van het op het verzet gewezen vonnis des kantonrechters de vernietiging van het daarbij bekrachtigde bij verstek gewezen vonnis moet ten gevolge hebben, zoodat ook hiervan de vernietiging alsnog moet worden uitgesproken;

Rechtdoende ten principale, krachtens art. 5 R. O.;

Vernietigd het bestreden vonnis, voor zooverre daarbij is te niet gedaan het vonnis van den kantonrechter te Kampen, waarvan appel, maar te nagelaten daarbij tevens het bij verstek gewezen vonnis te niet te doen;

Vernietigt de beide vonnissen door den kantonrechter in deze zaak den 23 December 1890 bij verstek en den 21 Februari 1891 op het verzet gewezen;

Gezien art. 370 Strafvordering;

Verwerpt voor het overige het beroep in cassatie;

De kosten, op de vervolging gevallen, te dragen door den Staat.

11 Juli 1891. BESLUIT, houdende beslissing dat Gedeputeerde Staten niet bevoegd zijn, vrijstelling te verleenen van het verbod vervat in art. 35 der wet op het lager onderwijs.

IN NAAM VAN H. M. WILHELMINA, ENZ.
WIF EMMA, ENZ.

Beschikkende op het beroep enz.;

Overwegende dat M. W. V. VAN B., onderwijzer te R.-B., bij adres van 16 Februari 1891 Gedeputeerde Staten van Zeeland heeft verzocht, hem, zij het ook slechts voor een bepaalden tijd, vergunning te willen verleen en om als agent van landbouwhuizen of van fabrikanten van landbouwwerktuigen op te treden en hem daartoe vrijstelling te willen geven van het in art. 36 der wet op het lager onderwijs vervatte verbod;

dat Gedeputeerde Staten van Zeeland daarop bij schrijven van 6/12 Maart 1891, n°. 782/40, 1° afdeling, burgemeester en wethouders van R.-B. hebben verzocht aan adressant mede te deelen, dat hij door het uitoefenen der door hem bedoelde werkzaamheden zou handelen in strijd met art. 35 der wet op het lager onderwijs, en dat Gedeputeerde Staten niet bevoegd zijn van die verbodsbepaling ontheffing te verleen en;

dat de onderwijzer VAN B. van de in dit schrijven vervatte beslissing krachtens art. 14 der wet op het lager onderwijs bij Ons in hooger beroep is gekomen en daarbij o. a. doet opmerken, dat Gedeputeerde Staten van Zeeland indertijd wel aan anderen toestemming hebben gegeven tot aan-neming van het agentschap eener levensverzekeringmaatschappij, terwijl z. i. de werkzaamheden aan zoodanig agentschap verbonden en die van het door hem gewenschte volkomen gelijk zijn;

dat Gedeputeerde Staten van Zeeland, op het appellatoir adres gehoord, hebben verklaard nimmer aan onderwijzers toestemming tot aan-neming van het agentschap eener levensverzekeringmaatschappij te hebben gegeven, doch dat zij in dergelijke gevallen steeds te kennen hebben gegeven dat de agentuur eener verzekeringmaatschappij, als zij bijzaak blijft, niet als een beroep is aan te

merken, en dat zoodanige agentuur door hen niet werd geacht te behooren tot de in art. 36 der wet op het lager onderwijs bedoelde ambten of bedieningen;

dat, naar hun oordeel, de agentuur van landbouwhuizen of van fabrikanten van landbouwwerktuigen evenmin onder de ambten en bedieningen is te rekenen, doch dat h. i. de onderwijzer, die haar waarneemt, een (patentplichtig) beroep uitoefent en dat dit zonder uitzondering bij art. 35 der wet op het lager onderwijs is verboden;

Overwegende, dat de agentuur, welke appellant wenscht waar te nemen, blijkens de stukken zou bestaan in het optreden als tusschenpersoon bij den verkoop van goederen of waren, zoodat hij, als agent van landbouwhuizen of van fabrikanten van landbouwwerktuigen optredende, in werkelijkheid het beroep van commissionair zou uitoefenen en als zoodanig patentplichtig zou zijn;

dat hier derhalve geen sprake kan zijn van een ambt of eene bediening, waarvan het bekleeden wel aan den onderwijzer is verboden, doch van welk verbod door Gedeputeerde Staten krachtens art. 36 der wet tot regeling van het lager onderwijs aan den onderwijzer die zoodanige opdracht ontvangt vrijstelling kan worden verleend;

dat echter het drijven van handel of het uitoefenen van eenige nering of beroep, behalve het geven van onderwijs, bij art. 35 van gemelde wet aan den onderwijzer *onvoorwaardelijk* is verboden;

Gezien de wet enz.;

Hebben goedgevonden en verstaan te verklaren dat door Gedeputeerde Staten van Zeeland terecht is beslist dat zij niet bevoegd waren appellant van het in art. 35 van gemelde wet vervatte verbod ontheffing te verleen en mitsdien het tegen die beslissing ingesteld beroep te verklaren ongegrond.

CHRONOLOGISCHE INHOUD VOOR 1891.

De jaargang 1891 is geheel chronologisch, behalve de arresten en het besluit van 29 Juni en 11 Juli, voorkomende op bladz. 238—241.

ALPHABETISCHE INHOUDS-OPGAVE VOOR 1891.

<p>Archieven. Besluit tot nadere verlenging van den termijn, gesteld in art. 3 van het besluit van 8 Maart 1879, S. 40, houdende bepalingen omtrent het bewaren der oude rechterlijke archieven, welke dagteekenen van vóór de invoering der Fransche wetgeving. S. 246. 29 Dec.</p>			
<p>Begrootingen. Wetten tot vaststelling van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1891:</p>	<p>II. S. 34. 20 Febr.</p> <p>III. 35. 20 Febr.</p> <p>IV. 38. 20 Febr.</p> <p>V. 42. 21 Febr.</p> <p>VI. 51. 23 Febr.</p> <p>VII <i>A.</i> 52. 23 Febr.</p> <p>VIII. 56. 23 Febr.</p> <p>IX. 60. 24 Febr.</p> <p>X. 66. 25 Febr.</p> <p>XI. 53. 23 Febr.</p>	<p>III. S. 232. 28 Dec.</p> <p>IV. 115. 20 Juni.</p> <p>180. 5 Dec.</p> <p>V. 181. 5 Dec.</p> <p>VI. 182. 5 Dec.</p> <p>VII <i>A.</i> 184. 5 Dec.</p> <p>VII <i>B.</i> 185. 5 Dec.</p> <p>VIII. 186. 5 Dec.</p> <p>IX. 57. 23 Febr.</p> <p>234. 28 Dec.</p>	<p>— Als voren voor 1891:</p> <p>I. S. 108. 20 Juni.</p> <p>IV. 123. 22 Juni.</p> <p>V. 249. 31 Dec.</p> <p>VII <i>B.</i> 109. 20 Juni.</p> <p>VIII. 121. 22 Juni.</p> <p>IX. 118. 22 Juni.</p> <p>253. 31 Dec.</p>
<p>— Als voren voor 1892:</p> <p>I. S. 227. 28 Dec.</p> <p>VII <i>A.</i> 228. 28 Dec.</p>	<p>— Wetten tot verhooging of wijziging van de volgende hoofdstukken der Staatsbegrooting voor 1890:</p> <p>I. S. 32. 19 Febr.</p> <p>107. 20 Juni.</p> <p>II. 124. 22 Juni.</p>	<p>— Wetten tot:</p> <p>Aanwijzing van de middelen ter goedmaking van de uitgaven, begrepen in de Staatsbegrooting voor het dienstjaar 1892. S. 229. 28 Dec.</p> <p>Nadere beschikbaarstelling van gelden wegens door het Departement van Oorlog gedane verstrekingen, voor den dienst van 1890. S. 187. 5 Dec.</p> <p>Beschikbaarstelling van gelden wegens door</p>	<p>—</p>

- het Departement van Oorlog gedane ver-
strekkingen, voor den dienst van 1891.
S. 188. 5 Dec.
- Beschikbaarstelling van gelden wegens door
het Departement van Marine gedane ver-
strekkingen, voor den dienst van 1891.
S. 188. 5 Dec.
- Vaststelling der begrooting van uitgaven voor
den aanleg van Staatspoorwegen, dienst
1891. S. 59. 24 Febr.
- Wijziging der begrooting van uitgaven voor
den aanleg van Staatspoorwegen, dienst
1890. S. 233. 28 Dec.
- Regeling der ontvangsten en uitgaven van
het Pensioenfonds voor weduwen en weezen
van burgerlijke ambtenaren over het jaar
1891. S. 11. 3 Jan.
- Als voren over 1892. S. 250. 31 Dec.
- Aanvulling en verhooging van de begrooting
van dat fonds voor 1891. S. 252. 31 Dec.
- Vaststelling van de begrooting der uitgaven
van de Algemeene Landsdrukkerij, voor
het dienstjaar 1891. S. 2. 3 Jan.
- Als voren voor 1892. S. 248. 31 Dec.
- Vaststelling der begrooting van het Fonds,
voortspruitende uit de kooprijzen van
domeinen voor het dienstjaar 1891. S. 10.
3 Jan.
- Als voren voor 1892. S. 251. 31 Dec.
- Vaststelling der begrooting van uitgaven ten
behoefte van de voltooiing van het vesting-
stelsel, dienst 1891. S. 55. 23 Febr.
- Verhooging van de begrooting van uitgaven
ten behoeve van de voltooiing van het vesting-
stelsel, dienst 1891. S. 120. 22 Juni.
- Machtiging op de Algemeene Rekenkamer
tot verevening van niet in nitgaaf aange-
nomen wachtgelden. S. 39. 20 Febr.
- Aanwijzing der middelen en inkomsten ter
goedmaking van de uitgaven, begrepen in
de begrooting van Nederlandsch-Indië voor
het dienstjaar 1892 (Hoofdstuk I. Middelen
en inkomsten in Nederland). S. 221. 28 Dec.
- Als voren Hoofdstuk II. Middelen en inkom-
sten in Nederlandsch-Indië). S. 222. 28 Dec.
- Vaststelling der begrooting van Nederlandsch-
Indië voor het dienstjaar 1892 (Hoofd-
stuk I. Uitgaven in Nederland). S. 219.
28 Dec.
- Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Neder-
landsch-Indië). S. 220. 28 Dec.
- Verhooging der begrooting van Nederlandsch-
Indië voor het dienstjaar 1892, ten be-
hoeve van de voorbereiding der exploitatie
van het Ombiliënkoleenveld door het Gou-
vernement. S. 223. 28 Dec.
- Af- en overschrijving van het IIde op het
Iste hoofdstuk der begrooting van Neder-
landsch-Indië voor het dienstjaar 1890.
S. 173. 28 Oct.
- Wijziging der begrooting van Nederlandsch-
Indië voor het dienstjaar 1890 (Hoofd-
stuk I. Uitgaven in Nederland). S. 224.
28 Dec.
- Als voren (Hoofdstuk II. Uitgaven in Neder-
landsch-Indië). S. 225. 28 Dec.
- Bekrachtiging van een krediet geopend door
den Gouverneur-Generaal van Neder-
landsch-Indië voor het dienstjaar 1890.
S. 90. 15 April.
- Toestaan van kredieten ten laste der begroo-
ting van Nederlandsch-Indië voor 1891,
ter voldoening van tot afgesloten dienst-
jaren behorende overevende vorderingen.
S. 114. 20 Juni.
- Wijziging van de koloniale huishoudelijke
begrooting van Suriname voor het dienst-
jaar 1890. S. 226. 28 Dec.
- Vaststelling van het slot der rekening van
de koloniale uitgaven en ontvangsten voor
Suriname over het dienstjaar 1885. S. I.
3 Jan.
- Definitieve vaststelling van de koloniale huis-
houdelijke begrooting van Suriname voor
het dienstjaar 1891. S. 65. 25 Febr.
- Belastingen.** Missive van den Minister van
Justitie aan de procureurs-generaal bij de ge-
rechtshoven, betrekkelijk ahoorsing voor de ten
uitvoerlegging van vonnissen in zake overtreding
van Rijks-belastingen in afwachting der beslis-
sing op het ingediend verzoek om gratie. 3 Aug.
- Belastingen. (Directe)** Wet tot wijzi-
ging der wetten op de personeele
belasting van 29 Maart 1833 (Staats-
blad n°. 4) en 24 April 1843 (Staats-
blad n°. 15). S. 88. 15 April.
- Belastingen. (Plaatselijke)** Arrest van
den Hoogen Raad der Ned., houdende beslis-
sing dat art. 173 der gemeentewet niet van
toepassing is op de formulieren van afkondi-
ging van verordeningen op het heffen van plaatse-
lijke belastingen. (blad. 288.) 29 Juni.
- Arrest van het gerechtshof te Leeuwarden,
houdende beslissing dat de vraag of een ge-

meenteraad, zich bewegende binnen de grenzen zijner bevoegdheid bij het vaststellen van bepalingen omtrent de heffing van plaatselijke belastingen, voldoende heeft gelet op, of wel met juistheid in acht genomen heeft de voorschriften van artt. 142, laatste lid der grondwet van 1848 en 237 gemeentewet, betreft de innerlijke waarde eener plaatselijke verordening.

23 Sept.

— Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de rechter niet bevoegd is kennis te nemen van het verzet tegen een dwangbevel ter zake van plaatselijke belasting naar het inkomen, daarop gegrond dat de aangeslagene niet valt in de termen der verordening op de belasting, vermits hij in de gemeente alwaar hij aangeslagen is noch hoofdverblijf houdt, noch langer dan 3 maanden 's jaars verblijft.

31 Dec.

— Wetten tot afwijking van den regel, gesteld bij art. 241 der gemeentewet, betreffende de heffing van plaatselijke belastingen ten behoeve van eenige gemeenten. S. 236—242. 28 Dec.

Belastingen. (Provinciale) Wetten houdende bekrachtiging van provinciale belastingen in:

Friesland.	S. 79.	15 April.
Noordbrabant.	190.	7 Dec.
Gelderland.	191.	7 Dec.
Zuidholland.	192.	7 Dec.
Noordholland.	193.	7 Dec.
Zeeland.	194.	7 Dec.
Utrecht.	195.	7 Dec.
Friesland.	196.	7 Dec.
Overijssel.	197.	7 Dec.
Groningen.	198.	7 Dec.
Drenthe.	199.	7 Dec.
Limburg.	200.	7 Dec.

Burgerlijke stand. Wet ter voorziening in het gemis van de dubbelen van de registers van den burgerlijken stand, die bij den in 1890 te Alkmaar gewoed hebbenden brand zijn verloren gegaan. S. 83. 15 April.

Consulaten. Besluit tot wijziging en aanvulling van het besluit van 4 Mei 1890, S. 77, strekkende ter vervanging der bestaande besluiten, uitgevaardigd krachtens artikel I der wet van 25 Juli 1871, S. 91, „houdende regeling van de bevoegdheid der consulaire ambtenaren tot het opmaken van burgerlijke akten, en van de consulaire regtsmagt”. S. 178.

27 Nov.

Dijkbesturen enz. Besluit tot wijziging van

het Reglement voor het Hoogheemraadschap van Rijnland. S. 146. 10 Juli.

— Vonnis der arrondissements-rechtbank te Arnhem, houdende beslissing dat de Provinciale Staten onder de Grondwet van 1848 niet bevoegd waren om onder goedkeuring des Konings een waterschap op te richten. 19 Nov.

Domeinen van den Staat. Wetten houdende goedkeuring van:

eene overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van een perceel grond onder Hontenisse, tot het Kroondomein behoorende, aan de Roomsch-Katholieke parochie van den H. Martinus aldaar. S. 8. 3 Jan.

eene overeenkomst betrekkelijk den verkoop van bestaande en toekomstige aanwassen en andere verlandingen aan den linkeroever van den Rijn, onder Huissen, aan F. CH. COLEBRANDER. S. 9. 3 Jan.

eene overeenkomst met W. Bos te Groningen betreffende erfdienstbaarheden van wederzijdsche eigendommen aldaar. S. 54. 23 Febr.

eene met N. J. C. VAN DEN HOEK c. s. gesloten overeenkomst betreffende het zoogenaamde Katwijkse veer. S. 58. 23 Febr.

eene overeenkomst tot onderhandschen verkoop van een der Staatsgronden in de oude haven van Arnemuiden aan het waterschap, genaamd „de Suzannapolder” op Walcheren. S. 61. 24 Febr.

eene overeenkomst tot onderhandschen verkoop van grond onder Hooge en Lage Zwaluwe aan F. VAN GINNIKEN te Lage Zwaluwe. S. 62. 24 Febr.

eene overeenkomst tot onderhandschen verkoop van het Carmelietenklooster c. a. te Boxmeer aan de Roomsch-Katholieke parochie van Sint Petrus aldaar. S. 63. 24 Febr.

eene overeenkomst betrekkelijk den onderhandschen verkoop van spoorweggrond onder Hatert aan de gemeente Nijmegen. S. 110. 20 Juni.

eene overeenkomst tot onderhandschen verkoop van spoorweggrond te Groningen aan K. HOEKZEMA aldaar. S. 111. 20 Juni.

eene overeenkomst tot onderhandschen verkoop van een perceel heide, water en dennenbosch onder de gemeente Oosterhout, aan J. C. VAN DEN HEUVEL te Tilburg. S. 112. 20 Juni.

eene met de gemeente Haarlem gesloten overeenkomst betreffende ruiling van gebouwen aldaar enz. S. 119. 22 Juni.

Enquête. Wet tot verlenging van den termijn,

- gedurende welken de wet van 19 Januari 1890, S. 1, van kracht blijft. S. 243. 28 Dec.
- Fabrieken.** Besluit tot schorsing van het besluit van burgemeester en wethouders van Hooftgevee, waarbij aan J. KIP Az. vergunning is verleend tot het oprichten van eene scheepstimmerwerf voor den bouw van ijzeren schepen. S. 67. 25 Febr.
- Vernietiging van dat besluit. S. 95. 2 Mei.
- Besluit tot schorsing van het besluit van burgemeester en wethouders van Groningen, waarbij zijn gewijzigd de voorwaarden eener aan E. NOACK verleende vergunning tot het oprichten van een stoommachine. S. 68. 25 Febr.
- Vernietiging van dat besluit. S. 94. 2 Mei.
- Gemeentebestuur.** Besluit betreffende toepassing van art. 26 der gemeentewet op een raadslid tevens geneesheer belast met de armenpraktijk en levering van geneesmiddelen. 14 Jan.
- Besluit houdende schorsing tot 1 April van het besluit van den raad der gemeente Coevorden, van 27 December 1890, waarbij H. HAMBERG tot ontvanger dier gemeente is benoemd. S. 27. 22 Jan.
- Vernietiging van dat besluit. S. 77. 6 April.
- Besluit tot vernietiging van een besluit van Ged. Staten van Gelderland, waarbij wordt bevestigd, dat er voor hun college geen termen bestaan om een lid van den raad der gemeente Hedel, dat in strijd had gehandeld met art. 24 der gemeentewet, van zijn lidmaatschap vervallen te verklaren. S. 64. 24 Febr.
- Gemeentegrenzen.** Wet tot verandering van de grenzen tusschen de gemeenten Biervliet, IJzendijke, Philippine, Sas van Gent, Neuzen en Hoek. S. 78. 15 April.
- Wet tot verandering van de grens tusschen de gemeenten Maasland en Maassluis. S. 235. 28 Dec.
- Gemeenteverordeningen.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de plaatselijke wetgever het langs de huizen venten van visch, die niet aan den afslag gekocht is, niet mag verbieden. (bladz. 240.) 29 Juni.
- Geneeskundig Staatstoezicht.** Wet tot nadere wijziging van de wet van 1 Juni 1865, S. 58, regelende het geneeskundig Staatstoezicht. S. 81. 15 April.
- Besluit tot wijziging van de reglementen voor de Rijkskweekscholen voor vroedvrouwen. S. 179. 30 Nov.
- Gevangenis.** Missive van den Minister van Justitie aan de besturen der gevangenis, betreffende uitreiking van een bewijs van ontslag bij het verlaten der gevangenis. 31 Mrt.
- Besluit houdende nadere wijziging van den algemeenen maatregel van inwendig bestuur, vastgesteld bij besluit van 31 Augustus 1886 (Staatsblad n°. 159). S. 143. 30 Juni.
- Grondbelasting.** Wet betreffende de heffing der grondbelasting voor 1892. S. 231. 28 Dec.
- Hondsdolheid.** Wet ter aanvulling van de wet van 5 Juni 1875, S. 110, tot vaststelling van bepalingen bij het voorkomen van hondsdolheid. S. 80. 15 April.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de districts-veeartsen betreffende opzending van cadavers van dolle of van dolheid verdachte honden enz. naar 's Rijks veeartsenijsschool te Utrecht. 25 Mei.
- Kiesrecht.** Vonnis der arrondissements-rechtbank te Almelo, houdende beslissing dat in den zin van art. 1° der gewijzigde kieswet van 4 Julij 1850, S. 37, niet als een „alleenwonder persoon” is te beschouwen de kapelaan die, onderworpen aan de acta en statuta primae Synodi Dioecesanæ Ultrajectensis, inwoont in de pastorie bij den pastoor en met dezen zijne maaltijden gebruikt. 5 Mei.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat onder „onderstand,” in art. 1 der kieswet en art. 80 der grondwet, niet moet worden verstaan elke kosteloze verschafte hulp, maar in het algemeen alleen ondersteuning aan armen ter leniging van hunnen nood verleend. 8 Mei.
- Vonnis der arrondissements-rechtbank te Almelo, houdende beslissing dat een kiezer geacht moet worden den aanslag ten volle te hebben betaald, wanneer eene verleende ontheffing heeft plaats gehad voor de opmaking der kiezerslijsten. 8 Mei.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat het beroep in cassatie, bedoeld bij art. 20 vlg. der kieswet niet-ontvankelijk moet worden verklaard, indien de requirant heeft nagelaten binnen den bij art. 22 dier wet gestelden termijn, de aldaar bedoelde stukken aan de wederpartij te betoekenen, omdat zulks ook dan moet geschieden wanneer de

- wederpartij bij de rechtbank geen memorie van antwoord heeft ingediend. 28 Mei.
- Kinderarbeid enz.** Besluit tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur, als bedoeld bij artikel 4 der wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48). S. 147. 15 Juli.
- Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende kennisgeving van vonnissen in zake van de wet van 5 Mei 1889, S. 48, aan de Inspecteurs van den arbeid. 28 Juli.
- Missive van den Commissaris der Koningin in de provincie Overijssel, aan de burgemeesters der gemeenten in die provincie, betreffende nitrovering der wet van 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48). 16 Sept.
- Besluit houdende aanvulling van het besluit van 9 December 1889, S. 176, tot vaststelling van eenen algemeenen maatregel van bestuur als bedoeld bij de artt. 5, 7 en 11 der wet 5 Mei 1889 (Staatsblad n°. 48). S. 172. 17 Oct.
- Koninklijk Huis.** Besluit betreffende eerbewijzingen bij verjaardagen, enz. van Hare Majesteit de Koningin en van de leden van het Koninklijk Huis. 22 Juni.
- Krankzinnigen.** Besluit waarbij aan F. KORTLANG te Ermelo vergunning wordt verleend het landgoed 's Heeren Loo aldaar in te richten tot een gesticht voor idioten. S. 24. 10 Jan.
- Besluit waarbij aan SOPHIA GENIS te Ede vergunning wordt verleend tot oprichting van een gesticht voor krankzinnigen aldaar. S. 102. 11 Juni.
- Besluit waarbij aan P. J. SAVELBERG te Heerlen vergunning wordt verleend een gedeelte van het St. Jozefsgesticht te Heel (gemeente Heel en Panheel) in te richten tot een gesticht voor idioten. S. 175. 29 Oct.
- Besluit tot wijziging van het besluit van 4 November 1890, S. 160, tot bepaling van het maximum der verpleegden en het minimum van geneeskundigen in het krankzinnigengesticht "het St. Joris-Gasthuis" te Delft. S. 245. 29 Dec.
- Krijgsschool.** Besluit tot vaststelling van een reglement voor de Hoogere Krijgsschool. S. 170. 14 Sept.
- Leges.** Vonnis van de arrondissements-rechtbank te Utrecht, betreffende de rechtsgeldigheid van het Avis du Conseil d'Etat van 12 Prairial an XIII (14 Juni 1805) en de besluiten van den Souvereinen Vorst van 18 December 1818, n°. 5 (Staatsblad 1814, n°. 1) en 18 Januari 1814, n°. 6. 4 Nov.
- Maten en gewichten.** Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, betreffende vaststelling van het goedkeuringsmerk voor den ijk en herijk der maten en gewichten enz. voor 1892. 6 Nov.
- Besluit betreffende den herijk van de maten en gewichten in 1892. S. 189. 5 Dec.
- Militair onderwijs.** Besluit tot vaststelling van de Instructie voor den Inspecteur van het Militair Onderwijs. S. 98. 25 Mei.
- Besluit tot aanwijzing van de plaats waar de Cadettenschool zal worden gevestigd. S. 149. 18 Juni.
- Militaire zaken.** Besluit betreffende wijziging der voorwaarden voor geschiktheid bij den kolonialen militairen dienst. S. 78. 11 Mrt.
- Besluit tot nadere wijziging der voorwaarden voor de geschiktheid bij den kolonialen militairen dienst. S. 150. 20 Juli.
- Militie. (Nationale)** Besluit waarbij, met handhaving van de nitpraak van Ged. Staten van Zuidholland van 9 September 1890, betreffende de inschrijving voor de nationale militie van A. W. DE PAULY, het daartegen door den Commissaris des Konings in die provincie ingesteld beroep ongegrond wordt verklaard. S. 25. 12 Jan.
- Besluit van den Minister van Oorlog, betreffende het geneeskundig onderzoek van militie- en schutterplichtigen. 13 Jan.
- Besluit betreffende de lichting der nationale militie voor het jaar 1891. S. 70. 28 Febr.
- Missive van den Minister van Oorlog aan de commandeerende officieren van de korpsen der landmacht, betreffende milicien-verlofgangers. 18 Mrt.
- Besluit bepalende het tijdstip waarop de dienst van de ingelijfden bij de militie te land der lichting van 1884 en van de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1886 eindigt. S. 92. 20 April.
- Wet tot verlenging van den dienstdag voor de ingelijfden bij de militie te land der lichtingen van 1885 en van 1886 en voor de ingelijfden bij de zeemilitie der lichting van 1887. S. 122. 22 Juni.
- Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan de Commissarissen der Koningin, betreffende onderzoek van verlofgangers der militie te land. 21 Oct.

Naturalisatie. WETTEN houdende naturalisatie

van :			
Breuning. H. H.	S. 17.	5 Jan.	
Bruckschen. P.	207.	8 Dec.	
Determeier. C.	12.	5 Jan.	
Dieckmann. H. E. W. J. E	203.	8 Dec.	
Fahrner. W.	50.	21 Febr.	
Feltmann. W. H. H.	48.	21 Febr.	
Flint. G.	205.	8 Dec.	
Flint. J. H.	131.	23 Juni.	
Free. E.	134.	24 Juni.	
Füllner. E. A. F.	212.	8 Dec.	
Geeroms. M. M. W.	130.	23 Juni.	
Georg. F. G. A.	13.	5 Jan.	
Gutmann. F. X.	4.	3 Jan.	
Hanewinkel. H. H.	208.	8 Dec.	
Hasselbach. W. H.	137.	24 Juni.	
Heinen. F. W.	129.	23 Juni.	
Herkerath. A.	140.	24 Juni.	
Hoffland. G. L.	132.	23 Juni.	
Jacobs. H.	43.	21 Febr.	
Knuth. F. J. H.	49.	21 Febr.	
Kramer. H. O. W. L.	46.	21 Febr.	
Kreijmborg. A.	45.	21 Febr.	
Kreijmborg. F. H.	135.	24 Juni.	
Kreijmborg. G. H. F.	136.	24 Juni.	
Krug. J. J.	16.	5 Jan.	
Krüsmann. L. H.	20.	5 Jan.	
Künnen. G.	204.	8 Dec.	
Lautier. O. A. B.	21.	5 Jan.	
Leib (zich noemende Loeb). N.	209.	8 Dec.	
Loeb. A.	211.	8 Dec.	
Loeb. O.	210.	8 Dec.	
Lüning. E. F. G. E.	138.	24 Juni.	
Meerts. E.	202.	8 Dec.	
Metzmacher. W. R.	15.	5 Jan.	
Neresheimer. F.	213.	8 Dec.	
Nitschmann. R. E.	206.	8 Dec.	
Preussner. C.	3.	3 Jan.	
Reichard. K. G.	7.	3 Jan.	
Reimmann. O. F.	18.	5 Jan.	
Reiring. J. H.	44.	21 Febr.	
Röben. W.	14.	5 Jan.	
Sacks. M.	201.	8 Dec.	
Salm. S.	6.	3 Jan.	
Schiferli. C.	128.	23 Juni.	
Schmitz. J. P. L.	47.	21 Febr.	
Schneider. J. J.	127.	23 Juni.	
Schröder. W.	5.	3 Jan.	
Vincent. L. E. P.	126.	23 Juni.	
Wagener. C. F. A.	22.	5 Jan.	
Warndorf. C. J. H	215.	8 Dec.	

Warnecke. E. O. F.	S. 133.	23 Juni.
Wehry. J. M. I. G.	19.	5 Jan.
Wiemann. J. A.	214.	8 Dec.
Zimmt. M.	139.	24 Juni.
Zorab. Mr. E.	141.	24 Juni.

Onderscheidingsteekenen. Besluit betreffende het eereteken voor het deelnemen aan belangrijke krijgsverrichtingen. 25 Mei.

Onderwijs. (Lager) Besluit waarbij, met vernietiging van de beslissing van Ged. Staten van Zeeland, goedkeuring wordt othouden aan het besluit van den raad der gemeente Zaamslag, betreffende het verhuren van lokalen der openbare school in den Grooten Hnissenspolder aan de vereeniging voor Christelijk schoolonderwijs te Zaamslag. S. 31. 16 Febr.

— Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan Ged. Staten der provinciën, betreffende het verschaffen van schoolgelegenheid ten behoeve van kinderen die het onderwijs aan de openbare lagere scholen wenschen te volgen. 9 Mrt.

— Besluit tot herziening van de Regelen voor de Rijkskweekscholen voor de onderwijzers en onderwijzeressen, bedoeld in art. 24 der wet van 17 Augustus 1878, S. 127, zooals die laatstelijk is gewijzigd bij de wet van 8 December 1889 (Staatsblad n°. 175). S. 97. 21 Mei.

— Besluit houdende beslissing dat Ged. Staten niet bevoegd zijn, vrijstelling te verleenen van het verbod vervat in art. 35 der wet op het lager onderwijs. (bladz. 241.) 11 Juli.

— Besluit waarbij het ingesteld beroep tegen het besluit van Ged. Staten van Noordholland, bepallende de Rijksbijdrage voor de bijzondere lagere school van de drie Roomsche-Katholieke parochiën te Haarlem over 1890, ongegrond wordt verklaard en, met handhaving overigens van dat besluit, het bedrag dier bijdrage nader wordt vastgesteld. S. 148. 18 Juli.

— Besluit waarbij, met handhaving van het besluit van Ged. Staten van Gelderland, op de aanvraag van de vereeniging voor Christelijk Nationaal Schoolonderwijs te Eibergen om de Rijksbijdrage, bedoeld in art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs, over 1890, het daartegen ingesteld beroep ongegrond wordt verklaard. S. 152. 24 Juli.

— Als voren van Ged. Staten van Noordholland, op de aanvraag van het bestuur der vereeniging tot instandhouding eener Christelijke school te Beverwijk. S. 154. 25 Juli.

- Besluit waarbij, met wijziging van het bestreden besluit van Ged. Staten van Gelderland, het bedrag der Rijksbijdrage, volgens art. 54bis der wet tot regeling van het lager onderwijs over 1890 toekomende aan de bijzondere lagere school te Gorsel, buurschap Eefde, van de vereeniging "Nederlandsch Mettray", nader wordt vastgesteld. S. 156. 4 Aug.
- Als voren van Ged. Staten van Gelderland, voor de bijzondere lagere school aan de Nieuwstraat te Zaltbommel, van het Roomsch-Katholiek parochiaal kerkbestuur aldaar. S. 159. 13 Aug.
- Als voren van Ged. Staten van Gelderland, voor de bijzondere school aan de Kerkweg te Renkom, van de vereeniging tot stichting en beheer eener Christelijke school aldaar. S. 160. 15 Aug.
- Als voren van Ged. Staten van Overijssel, voor de onder het bestuur van het Roomsch-Katholiek parochiaal kerkbestuur te Deventer staande bijzondere lagere school. S. 161. 17 Aug.
- Als voren van Ged. Staten van Overijssel, voor de bijzondere lagere school voor jongens aan de Praubstraat en Blijmarkt te Zwolle, van het Roomsch-Katholiek kerkbestuur der twee parochiën aldaar. S. 162. 17 Aug.
- Als voren van Ged. Staten van Noordbrabant, voor de bijzondere lagere school aan den Onde Dijk te Tilburg, van de vereeniging van de Zusters van Liefde aldaar. S. 164. 31 Aug.
- Als voren van Ged. Staten van Noordbrabant, voor de bijzondere lagere school der Vereeniging voor Vrouwen, onder den naam van Insti-tuut voor meisjes te Oudenbosch. S. 165. 31 Aug.
- Als voren van Ged. Staten van Noordbrabant, voor het Roomsch-Katholiek kerkbestuur van de parochie Gemonde, gemeente Boxtel, ten behoeve der bijzondere lagere school. S. 166. 1 Sept.
- Besluit tot intrekking van de besluiten van 22 Jan. 1890, S. 5, en 20 Oct. 1883, S. 146, tot regeling van het ambtsgebied der inspecteurs, districts- en arrondissements-schoolopzieners en van de verdeling hunner werkzaamheden. S. 254. 31 Dec.
- Onteigening.** Wetten en besluiten tot onteigening ten algemeenen nutte van eigendommen voor:
- den aanleg van eene straat van het ontmoetingspunt van de Vossiusstraat en Stadhouderskade

- naar de Pieter Corneliszoon Hooftstraat te Amsterdam. S. 36. 20 Febr.
- de uitbreiding van de algemeene begraafplaats te Veendam. S. 37. 20 Febr.
- den vestingbouw tot het maken van een bedekten gemeenschapsweg (tevens innodatiekeering) tusschen Uithoorn en Kudelstaart. S. 96. 8 Mei.
- de vergrooting van de algemeene begraafplaats te Zwolle. S. 113. 20 Juni.
- de verbetering van den Ouden IJssel en de Aastrang. S. 117. 22 Juni.
- den vestingbouw, vereischt tot het maken van beplantingen in het front Liede-Spaarndam, der stelling van Amsterdam. S. 167. 1 Sept.
- het maken van eene inlaatsluis in de eerste Bedijking der Mijdrechtsche droogmakerij. S. 218. 24 Dec.
- Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat de onteigeningswet geen verbod bevat om bij onteigening van meerdere in verschillende gemeenten gelegen, maar aan denzelfden eigenaar toebehoorende goederen, voor al die goederen in massa een bod te doen en dat art. 41 van die wet van toepassing is wanneer de beweerde waardevermindering te beschouwen is als een gevolg van het gebruik van een werk, dat niet op den onteigenden grond, maar op dien van den onteigenaar zal worden gemaakt. 30 Nov.
- Posterij.** Besluit houdende verhooging van het maximum-bedrag der postwissels in het verkeer tusschen Nederland en de koloniën in West-Indië. S. 29. 26 Jan.
- Wet tot regeling der brievenposterij. S. 87. 15 April.
- Besluit houdende vrijstelling van briefport voor de briefwisseling van het bestuur der Zeevisscherijen op de Schelde en Zeeuwsche stroommen met de burgemeesters in het geheele Rijk. 31 Juli.
- Besluit houdende bepaling dat de vrijdom van briefport, toegekend aan de bataljons-commandanten der dienstdoende schutterijen mede zal worden toegekend aan de compagnie's-commandanten dierzelfde schutterijen, en dat die vrijdom tevens zal worden uitgestrekt tot de onderlinge briefwisseling der bataljons-commandanten en tot die der compagnie's-commandanten in verschillende gemeenten. 17 Dec.
- Pensioenen.** Missive van den Minister van Binnenlandse Zaken aan de Gedeputeerde

- Staten van de provinciën, betreffende verantwoording van pensioensbijdragen van het personeel aan verplichte burgerscholen en gymnasia. 10 Jan.
- Besluit houdende bepalingen nopens het afgeven van attestatiën de vita. S. 30. 16 Febr.
- Besluit houdende aanwijzing van de posten, bedoeld bij art. 4, litt. c, der wet van 9 Mei 1890, S. 78, tot regeling van de pensioenen der burgerlijke ambtenaren. S. 99. 8 Juni.
- Rechten van in-, uit- en doorvoer.**
- Besluit houdende aanwijzing van het kantoor Veldzicht voor den in-, nit- en doorvoer van goederen langs spoorwegen. S. 103. 12 Juni.
- Als voren van het kantoor Wernhout. S. 104. 16 Juni.
- Als voren van de gemeente Rozenburg als losplaats bij invoer langs rivieren en kanalen, voor buskruit, dynamiet en andere ontplofbare stoffen. S. 144. 4 Juli.
- Als voren van een heerbaan en vestiging van een kantoor van in- en uitvoer te Stamproy. S. 174. 28 Oct.
- Als voren van de gemeente Tilburg als losplaats van goederen, ingevoerd met spoorwagena. S. 217. 24 Dec.
- Rechtswezen.** Wet tot herziening der voorschriften omtrent de bewaring van de minuten der akten in burgerlijke zaken bij de kanton-gerechten. S. 82. 15 April.
- Regeering.** Wet tot regeling van het jaarlijksch inkomen der Koningin nit 's Lands Kas. S. 33. 19 Febr.
- Registratie.** Arrest van den Hoogen Raad der Ned., houdende beslissing dat art. 20, laatste lid, der wet van 23 Fimaire an VII niet alle aan de formaliteit der registratie onderworpen akten betreft, waarbij gemeentebesturen betrokken zijn, maar alleen die, waarbij het gemeentebestuur handelend optreedt als een openbaar gezag uitoefenend lichaam. 5 Juni.
- Missive van den Minister van Financiën aan den Minister van Binnenlandsche Zaken betreffende registratie van akten van centrale- en gemeentebesturen. 24 Sept. 10 Dec.
- Scheepvaart.** Besluit omtrent vrijstelling van meting voor Duitsche schepen. S. 75. 18 Maart.
- Besluit houdende vaststelling van een reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als machinist aan boord van koopvaardij-schepen. S. 76. 18 Maart.
- Wet houdende bepalingen tot voorkoming van aanvaring of aandrijving op de openbare wateren in het Rijk, die voor de scheepvaart openstaan. S. 91. 15 April.
- Besluit houdende nadere vaststelling van een reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardij-schepen. S. 106. 17 Juni.
- Besluit tot vaststelling van een algemeen reglement van politie voor rivieren, kanalen, havens, sluizen, bruggen en daartoe behoorende werken, onder beheer van het Rijk. S. 158. 13 Ang.
- Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel' en Nijverheid, houdende uitvoering van art. 9, sub 2, van het Reglement voor de examens ter verkrijging van een diploma als stuurman aan boord van koopvaardij-schepen, zooals het is vastgesteld bij besluit van 17 Juni 1891 (Staatsblad n°. 106). 25 Sept.
- Schuld. (Nationale)** Besluit houdende machtiging tot nitgifte van f 5,000,000 in schatkist-promessen, volgens de wet van 5 December 1881 (Staatsblad n°. 185). S. 74. 18 Maart.
- Als voren van f 5,000,000. 157. 8 Ang.
- Als voren van f 3,500,000. 168. 1 Sept.
- Als voren van f 1,000,000. 171. 7 Oct.
- Als voren van f 10,000,000. 244. 28 Dec.
- Wet betreffende het aangaan eener geldleening ten laste van den Staat. S. 230. 28 Dec.
- Besluit tot wijziging van het besluit van 21 Augustus 1870, S. 154, houdende bepalingen omtrent de uitgifte, opzegging, aflossing en rentebetaling van schatkistbiljetten. S. 247. 80 Dec.
- Spoorwegen.** Besluit tot nadere wijziging en aanvulling van het Algemeen Reglement voor het vervoer op de spoorwegen, vastgesteld bij besluit van 9 Januari 1876, S. 7, gewijzigd bij besluit van 2 Augustus 1883, S. 127, nader gewijzigd en aangevuld bij besluiten van 25 November 1885, S. 195 en van 20 Mei 1887 (Staatsblad n°. 87). S. 100. 9 Juni.
- Sterke drank.** Wet houdende bepalingen ter uitvoering van de op 16 November 1887 te 's Gravenhage gesloten internationale overeenkomst, strekkende tot het tegengaan der misbruiken, voortvloeiende uit den verkoop van sterken drank onder de visschers op de Noordzee, buiten de territoriale wateren, goedgekeurd bij de wet van 7 Augustus 1888, S. 123, en tot het tegengaan van soortgelijke misbruiken

- in de territoriale wateren des Rijks. S. 84.
15 April.
- Besluit tot schorsing van het besluit van Ged. Staten van Gelderland, van 1 Juli jl., waarbij, met vernietiging van het besluit van burgemeester en wethouders van Ubbergen, van 9 April 1891, aan W. TH. BRAAM te Beek, in hooger beroep, vergunning is verleend tot verkoop van sterken drank in het klein voor het perceel wijk U, n°. 18 aldaar. S. 151.
22 Juli.
- Strafrecht en Strafvordering.** Wet tot nadere verlenging van den termijn, gedurende welken artikel 1 van de wet van 6 Maart 1818, S. 12, van kracht blijft. S. 116. 20 Juni.
- Missive van den Minister van Justitie aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven, betreffende veroordeeling van personen tot plaatsing in een Rijkswerkinrichting, die bij opneming blijken niet tot werken in staat te zijn. 2 Oct.
- Besluit tot wijziging van het reglement van tucht voor de Rijkswerkinrichtingen Veenhuizen 1, 2 en 3, vastgesteld bij besluit van 20 Januari 1887 (Staatsbl. n°. 19). S. 176. 12 Nov.
- Strandvonderij.** Besluit tot wijziging van het besluit van 23 Augustus 1852, S. 141, houdende vaststelling van bepalingen op de strandvonderij, zooals het is gewijzigd bij het besluit van 19 Januari 1879 (Staatsblad n°. 10). S. 72. 6 Mrt.
- Suiker.** Wet houdende nadere bepalingen omtrent den accijns op de suiker. S. 80. 15 April.
- Besluit houdende vaststelling van het invoerrecht voor drop. S. 93. 27 April.
- Telegraaf.** Besluit houdende goedkeuring van een reglement voor den dienst der Rijkstelegraaf en intrekking van drie daarmede in verband staande besluiten. S. 145. 4 Juli.
- Tollen.** Arrest van den Hoogen Raad der Nederlanden, betreffende heffing van rechten door de gemeente Venlo voor het gebruik van de brug over de Maas aldaar enz. 20 April.
- Tractaten.** België en Luxemburg. Telegraafovereenkomst. S. 23. 8 Jan.
- België en Frankrijk. Telegraafovereenkomst. S. 26. 19 Jan.
- Wet houdende goedkeuring van het ontwerp-decreet der Regeering van Egypte tot wijziging van de artikelen 3, 4, 5 en 16 van het Reglement op de organisatie der Gemengde Rechtspraak daar te lande. S. 40. 20 Febr.
- Overeenkomst betreffende de oprichting eener internationale vereeniging tot nitgave der donanetarieven. S. 41. 20 Febr.
- Duitschland. Verklaring met het Duitsehe Rijk nopens de van weerszijden te nemen maatregelen tegen den zoogenaamden handel in vrouwen en meisjes. S. 85. 15 April.
101. 9 Juni.
- Groot-Brittannië en Ierland. Additioneele overeenkomst tot wijziging van art. 4 van het handels- en scheepvaartverdrag van 27 Oct. 1837. S. 86. 15 April.
105. 16 Juni.
- Wet houdende goedkeuring der Algemeene Akte van de te Brussel gehouden Internationale Conferentie tot het beramen van maatregelen tot wering van den slavenhandel. S. 142. 24 Juni.
- Veeziekten.** Besluit tot intrekking van het besluit van 2 November 1889, S. 167, houdende verbod van nitvoer uit de gemeente Goes van varkens en van vleesch, meest en sfil van dieren. S. 71. 6 Mrt.
- Besluit houdende verbod van invoer in- en nitvoer uit Oostzaan van levende varkens en van nitvoer uit die gemeente van vleesch, meest en sfil dier dieren. S. 169. 11 Sept.
- Intrekking van bovengenoemd besluit. S. 216. 9 Dec.
- Visscherij.** Besluit van den Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid, houdende vaststelling van het in art. 2 der wet van 21 Juni 1881, S. 76, bedoeld letterteeken enz. voor vaartnigen, bestemd voor de zeevisscherijen. 15 Jan.
- Waarborg der gouden en zilveren werken.** Besluit tot wijziging der bepalingen omtrent den uitvoer van gouden en zilveren werken met teruggaaf van belasting. S. 177. 17 Nov.
- Wapenen.** Missive van den Minister van Justitie aan de Commissarissen des Konings in de provinciën, betreffende het dragen van wapenen door onbezoldigde rijksveldwachters. 16 Jan.
- Wapenhandel.** Besluit van den Minister van Oorlog, betreffende vrijwillige oefeningen in den wapenhandel. 12 Sept.
- Waterstaatswerken.** Wet tot vaststelling van bepalingen betreffende 's Rijks waterstaatswerken. S. 69. 28 Febr.

Wetgeving. Wet betreffende de wettelijk vastgestelde formulieren, ambts titels en officieele benamingen in verband met het overgaan van de Kroon op eene Koningin. S. 125. 22 Juni.

Zegel. Missive van den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan de Commissarissen der Koningin in de provinciën, betreffende vrijstelling van zegelrecht van akten van dispensatie van het verbod van in- en doorvoer van vee enz. 28 Nov.

Ziekten. (Besmettelijke) Besluit tot herziening van de bij besluit van 26 Juli 1885, S. 167, vastgestelde regelen, op te volgen bij verbranding of vernietiging van onteigende voorwerpen, ontsmetting van besmette voorwerpen, gebouwen, voer- of vaartuigen, en onschade-

lijkmaking van mestvaalten en andere verzamelingen van vuil. S. 153. 24 Juli.

— Besluit tot toepassing der wet van 26 April 1884, S. 80, aangevuld bij de wet van 20 Juli 1884, S. 164, tot vaststelling van buitengewone maatregelen tot afwending van eenige besmettelijke ziekten en tot wering harer uitbreiding en gevolgen. S. 155. 28 Juli.

Zout. Besluit tot het toekennen van vrijdom van den accijns voor zout, ten behoeve van stoffenverwerken. S. 28. 23 Jan.

— Besluit tot aanwijzing van de gemeenten Vlaardingen en Maassluis als bijzondere losplaatsen voor den opslag van ruw zout tot uitvoer, met afschrijving van den accijns. S. 163. 18 Ang.